

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 31 marca 2003 r.

Druk nr 366

**PRZEWODNICZĄCA
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, przekazuję następujące dokumenty, przyjęte przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji uchwałą nr 67 z 26 marca bieżącego roku:

1. „Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności” wraz z załącznikami;^{*}
2. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie obu materiałów i udostępnienie ich w druku senackim Paniom i Panom Senatorom zarówno Sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności, jak i Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

(-) Danuta Waniek

^{*} – Załączniki do sprawozdania KRRiT pozostają do wglądu w sekretariacie Komisji Kultury i Środków Przekazu (pokój 270).

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
z rocznego okresu działalności

SPIS TREŚCI

str.

I. Pozycja ustrojowa i podstawowe zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	1
Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców	7
Kontrola działalności nadawców – przykłady	11
Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji	15
Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji	19
Edukacja medialna	19
Nagrody KRRiT	21
Inicjowanie postępu technicznego	22
Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji	24
Udział w pracach Sejmu i Senatu RP	26
Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji	28
II. Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	29
Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych.....	29
Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji.....	31
Ochrona własności intelektualnej - udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.....	33
Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura.....	35
Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji	36
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT	37
III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny	41
A. Radiofonia	41
Wprowadzenie.....	41
Proces ponownego udzielenia koncesji.....	43
Udzielanie nowych koncesji, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji nadawców działających, skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji	48
Przekształcenia właścicielskie podmiotów wykonujących koncesje	53
Zmiany koncesji w zakresie reklam	54

Decyzje dotyczące wnoszenia opłat koncesyjnych	54
B. Telewizja	56
Wprowadzenie.....	56
Rozszerzenie koncesji oraz inne zmiany koncesji na rozpowszechnianie naziemnych programów telewizyjnych	59
Nowe koncesje na nadawanie programów satelitarnych, zmiany koncesji istniejących oraz uchylene koncesji	60
C. Telewizja kablowa	61
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji.....	61
Rejestracja rozprowadzania programów	64
IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a nadawcy publiczni	65
A. Radiofonia publiczna	65
Działania na rzecz powiększenia zasięgu odbioru programów nadawanych przez Polskie Radio S.A.....	65
Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia.....	67
B. Telewizja publiczna	68
Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.....	68
Rozwój sieci Oddziałów Terenowych TVP S.A.	70
Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej.....	69
V. Kontrola działalności programowej nadawców – narzędzia, metody i zakres kontroli.....	70
Kontrola działalności nadawców.....	70
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych.....	71
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych	73
Badania odbioru programów radiowych telewizyjnych.....	74
VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i koncesjonowanych.....	75
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w TVP S.A.	75
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej telewizyjnych koncesjonowanych nadawców ogólnopolskich i ponadregionalnych.	78
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców rozpowszechniających program drogą satelitarną.....	79
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej	83

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.	84
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych oraz Radia TOK FM.....	86
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych.....	87
Kary nałożone na nadawców.....	89
Informacja o wykorzystaniu czasu antenowego i wydatkach na płatne audycje wyborcze emitowane przez nadawców radiowych i telewizyjnych (ogłoszenia wyborcze).....	90
VII. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	94
Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT.	94
Działania związane z integracją europejską.....	94
Realizacja projektu PHARE 2001.....	96
Uczestnictwo w unijnym programie wspierania produkcji audiowizualnej MEDIA PLUS.....	96
Działalność Biura Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska.....	97
Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski.....	99
Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO, OECD Rada Państw Morza Bałtyckiego.....	103
Przygotowania do Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego.....	105
Udział w pracach Rady Europy.....	106
Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA).....	107
Współpraca bilateralna.....	107
Organizacja konferencji międzynarodowych.....	108
Usługi Audiowizualne w Internecie a Ochrona Praw Autorskich w Środowisku Cyfrowym.....	109
VIII. Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych	111
Wysokość opłat abonamentowych.....	112
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2002 roku.....	115
Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2003 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji.....	121
Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska” i Ministerstwem Infrastruktury.....	123
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.....	132

Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi	134
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych	134
IX. Skargi i interwencje	139
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych.....	139
„Telewizja Polska” S.A.	139
„Polskie Radio” S.A.	144
Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych.	145
Skargi dotyczące kampanii wyborczej do rad gmin, powiatów i sejmików województw oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast	146
Zorganizowane protesty	147
X. Budżet Krajowej Rady Radiofonii I Telewizji	149
Załącznik do Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności (rozdział II) Kalendarium wydarzeń związanych z pracami dotyczącymi przygotowania projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji wraz z załącznikami od nr 1 do nr 16	
Załączniki do punktu 3.16 Sprawozdania z rocznego okresu działalności KRRiT (Spis załączników umieszczono w punkcie 3.16)	

I. POZYCJA USTROJOWA I PODSTAWOWE ZADANIA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

1.1 Zgodnie z artykułem 69 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji pierwsze posiedzenie Krajowej Rady zostało zwołane przez Marszałka Senatu RP 28 kwietnia 1993 roku. Obradom przewodniczył Marszałek Senatu RP, a w posiedzeniu uczestniczyli m.in. Marszałek Sejmu RP, Wiceprezes Rady Ministrów, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP. Podczas tego inauguracyjnego posiedzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji podkreślono m.in., że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji to urząd nowy, nie mający pierwowzoru w dotychczasowej praktyce w Polsce. W odczytanym podczas posiedzenia posłaniu Prezydent RP, stwierdził, że *Krajowa Rada jest wyborem demokracji, organem stworzonym przez konstytucję Rzeczypospolitej na potrzeby (...) zmienionych warunków funkcjonowania państwa. Konstytucyjna metryka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nadaje temu urzędowi wysoką rangę, odpowiednią do znaczenia, jakie dziś w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym ma informacja, odpowiednią do roli, jaką odgrywają w demokracji środki masowej komunikacji.*

W dyskusjach, które toczą się dzisiaj po dziesięciu latach obowiązywania ustawy o radiofonii i telewizji, podkreśla się konieczność istnienia niezależnego i apolitycznego organu właściwego w sprawach dotyczących mediów elektronicznych, a jednocześnie ze względu na konstytucyjny charakter Krajowej Rady podkreśla się także, że jest to organ, który kontroluje działalność państwa w zakresie radiofonii i telewizji, *stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji* (art. 213 ust. 1 Konstytucji RP).

1.2 W roku bieżącym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia Sejmowi i Senatowi RP dziesiąte sprawozdanie ze swej działalności wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Sejm i Senat podejmują uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania KRRiT. Dotychczas Sejm RP zawsze podejmował uchwały o przyjęciu sprawozdania KRRiT, pięciokrotnie dołączając do swoich uchwał dodatkowe uwagi i zastrzeżenia, o których jest mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji.

Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT cztery razy, w 1995, 1996, 1997 i 2002 roku. Zgodnie z przepisem zawartym w art. 12 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji w wypadku odrzucenia sprawozdania przez Sejm i Senat kadencja wszystkich członków Krajowej Rady wygasa w ciągu 14 dni, liczonych od dnia ostatniej uchwały. Jednakże w przepisie zawartym

w art. 12 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji zawarte jest zastrzeżenie, że wygaśnięcie kadencji KRRiT nie następuje, jeżeli nie zostanie potwierdzone przez Prezydenta RP.

1.3 Z prawa do przedstawienia w uchwale uwag i zastrzeżeń Sejm RP skorzystał już podczas rozpatrywania pierwszego sprawozdania KRRiT w 1994 roku. W następnym, 1995 roku przyjmując sprawozdanie KRRiT w uchwale z 26 maja Sejm RP podkreślił, że Krajowa Rada konsekwentnie realizowała konstytucyjny obowiązek kształtowania nowego ładu w eterze, w szczególności tworząc warunki konkurencji na rynku radiowym i telewizyjnym poprzez przełamanie dotychczasowych monopoli oraz rozpoczynając realizowanie funkcji kontrolnych wobec nadawców. W uchwale z 24 czerwca 1999 roku, podobnie jak i w uchwale z 27 lipca 2001 roku Sejm RP wezwał Krajową Radę do skutecznego egzekwowania od nadawców przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie ochrony niepełnoletnich. W Monitorze Polskim Nr 25 poz. 408 opublikowana została uchwała Sejmu RP z 6 czerwca 2002 roku w sprawie Sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności za 2001 rok. W uchwale tej Sejm RP przyjął Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji i wezwał jednocześnie KRRiT do podjęcia skutecznych działań chroniących wolność słowa w mediach publicznych; dzieci i młodzież przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją w mediach, a także chroniących pluralizm na rynku prywatnym.

1.4 Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT cztery razy: w 1995, 1996, 1997 i w 2002 roku (uchwała Senatu z 6 czerwca 2002 roku opublikowana w Monitorze Polskim Nr 24 poz. 400 z 2002 roku). W uchwałach podejmowanych przez Senat RP nie były zawarte uwagi i zastrzeżenia, o których mowa w art. 12 ust.3 ustawy o radiofonii i telewizji. Zastrzeżenia były formułowane bezpośrednio podczas debaty na forum Senatu RP. Uchwały o odrzuceniu sprawozdania KRRiT Senat RP podejmował pięć razy: w 1994, 1998, 1999, 2000 i 2001 roku.

1.5 Wskazania Sejmu RP zawarte w uchwale z 6 czerwca 2002 roku o przyjęciu sprawozdania KRRiT oraz uwagi Senatu RP sformułowane podczas debaty Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła do realizacji w swojej działalności.

Podjmując działania chroniące dzieci i młodzież przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji m.in. nałożyła na nadawców obowiązek opracowania wewnętrznych regulaminów określających zasady kwalifikowania do rozpowszechniania audycji i innych przekazów, które ze względu na treść lub formę mogą zagrażać rozwojowi niepełnoletnich. Regulaminy takie zostały opracowane przez wszystkich nadawców radiowych i telewizyjnych. Nadawcy, którzy otrzymują koncesje na rozpowszechnianie programu radiowego bądź telewizyjnego są zobowiązani do przedstawienia regulaminów w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania koncesji. Szczegółowe zasady kwalifikowania, rozpowszechniania i zapowiadania audycji, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich, zawarte są w Rozporządzeniu KRRiT z 20 listopada 2001 roku.

Z działaniami chroniącymi nieletnich przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją w mediach związana była konferencja „Przemoc – telewizja – społeczeństwo, przyczyny – skutki – środki zaradcze”, którą w 2002 roku Krajowa Rada zorganizowała wspólnie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz Rzecznikiem Praw Dziecka. Podczas konferencji m.in. przedstawione zostały wyniki monitoringu przeprowadzonego przez departament programowy w Biurze KRRiT, który potwierdził wcześniejsze badania, że nadawcy bardzo swobodnie traktują przepisy o ochronie dzieci i młodzieży przed audycjami, które mogą zagrażać ich rozwojowi.

Podczas konferencji stanowisko przedstawili również członkowie reprezentujący komitet, który przygotował obywatelski projekt ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach przekazu.

W ocenie Krajowej Rady ochrona dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój winna mieć charakter kompleksowy, uwzględniający rozwiązania europejskie. W rozwiązaniach tych rysują się tendencje do odchodzenia od systemu zakazów na rzecz systemu edukacyjnego, technicznego, informacyjnego czy właśnie samoregulacji nadawców. Ochrona małoletnich powinna być realizowana poprzez wzajemne uzupełnianie się tych systemów z uwzględnieniem roli rodziców wspomaganych na przykład przez szkolenia czy poprzez dostęp do urządzeń umożliwiających selekcję programów. Problematyka szczególnej roli i wpływu środków przekazu na rozwój dzieci i młodzieży leży w centrum zainteresowania państw członkowskich UE, a wypracowanie jednolitych rozwiązań w tym zakresie stało się szczególnie aktualnym problemem w dobie rozwoju nowych technik medialnych. Ochronie dzieci i młodzieży w dobie rozwoju nowych technologii poświęcono publikację w „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” ze stycznia 2002 roku.

Informacje dotyczące decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców w związku z naruszaniem przepisów ustawy o radiofonii i telewizji i wyżej wymienionego rozporządzenia znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT, w punkcie „Kontrola działalności nadawców – przykłady”.

Realizując swoje ustawowe obowiązki, w trosce o otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji, a także wykonując postanowienia uchwały Sejmu RP z dnia 6 czerwca 2002 roku, wzywającej do podjęcia działań chroniących wolność słowa w mediach publicznych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w stanowisku z 9 lipca 2002 roku wyraziła zaniepokojenie istniejącą od IV kwartału 2001 roku w programach informacyjnych i publicystycznych telewizji publicznej dysproporcją czasu wystąpień przedstawicieli rządu i ugrupowań opozycyjnych. Wyrażna zmiana proporcji w stosunku do okresu wcześniejszego świadczyła o tendencji do marginalizowania obecności wielu sił politycznych, w tym opozycji parlamentarnej i pozaparlamentarnej. Podobna tendencja pojawiła się również w programach Polskiego Radia. W związku z tymi faktami Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w przyjętym stanowisku skierowanym do TVP S.A. i PR S.A. zwróciła uwagę, iż zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, programy publicznej radiofonii i telewizji powinny:

- rzetelnie ukazywać całą różnorodność wydarzeń i zjawisk,
- sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu się opinii publicznej,
- umożliwiać obywatelom i ich organizacjom uczestniczenie w życiu publicznym poprzez prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się Zarządu TVP S.A. oraz Zarządu PR S.A. o podjęcie działań zmierzających do usunięcia istniejących dysproporcji oraz gwarantujących realizację ustawowych obowiązków.

W związku z raportem na temat wolności słowa i informacji w Polsce opracowanym na podstawie monitoringu przez Radę Europy w poszczególnych państwach członkowskich Przewodniczący KRRiT ponownie, 17 lutego 2003 roku, zwrócił się do Prezesa Zarządu TVP S.A. z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do usunięcia dysproporcji i

gwarantujących realizację ustawowych zadań nadawcy publicznego. Parlamentarne Zgromadzenie Rady Europy w raporcie przyjętym 28 stycznia 2003 roku, w zapisie 69 wskazało, że *według opozycji od lipca do września 2002 roku władzom poświęcono 15 godzin i 4 minuty czasu antenowego ogółem, w tym 9 godzin i 6 minut w godzinach największej oglądalności w programach 1 i 2 TVP S.A., podczas gdy opozycja otrzymała odpowiednio 2 godziny i 53 minuty oraz 2 godziny i 1 minutę. Przewodniczący KRRiT oraz Prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich mieli stwierdzić, że Telewizja Polska jest zdominowana przez rząd i partie rządzące.*

Podczas posiedzenia 25 lutego 2003 roku Krajowa Rada przeprowadziła dyskusję dotyczącą wyniku monitoringu Rady Europy. Członkowie Krajowej Rady wyrazili podczas tego posiedzenia podzielone opinie dotyczące słuszności stanowiska zawartego w Raporcie Rady Europy i postanowili zwrócić się do Ministra Spraw Zagranicznych z wnioskiem o umożliwienie Członkom KRRiT spotkania w celu przedstawienia swoich opinii. Zgodnie z odpowiedzią Ministra Spraw Zagranicznych wniosek został przyjęty i w najbliższym czasie odbędzie się wyżej wymienione spotkanie.

1.6 Przed wyborami samorządowymi Krajowa Rada w stanowisku z 18 lipca 2002 roku, skierowanym do nadawców publicznych podkreśliła, że ich obowiązkiem jest umożliwianie prezentowania różnorodnych opinii i poglądów.

Jednocześnie, mając na uwadze okres kampanii wyborczej do samorządów, KRRiT zwróciła się do wszystkich nadawców o stworzenie warunków dla pluralistycznej debaty umożliwiającej wyrażanie zróżnicowanych poglądów i opinii, przestrzeganie najwyższych standardów rzetelności, profesjonalizmu i niezależności dziennikarskiej, zagwarantowanie warunków dla obiektywnej prezentacji programów wyborczych i kandydatów do samorządów, a także przekazywanie pełnej i kompetentnej informacji o zasadach prawa wyborczego.

Nadawcy publiczni powinni zadbać o to, by dziennikarze i inni pracownicy spółek publicznej radiofonii i telewizji nie uczestniczyli w prowadzeniu kampanii wyborczej w jakiegokolwiek formie.

1.7 W sprawie rozporządzenia KRRiT z 18 września 2001 roku dotyczącego trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych, Rzecznik Praw Obywatelskich złożył 16 października 2002 roku wniosek do Trybunału Konstytucyjnego. Przekazując wyjaśnienia do Trybunału Konstytucyjnego Przewodniczący KRRiT stwierdził, że Krajowa Rada uznaje w części argumentację Rzecznika Praw Obywatelskich, ale jednocześnie zwraca uwagę, że zaskarżona zasada i na jej podstawie tworzone przez nadawców publicznych audycje funkcjonują od 1994 roku, będąc gwarantem stałej obecności partii politycznych w mediach. Według informacji uzyskanych z rejestru sądowego, w końcu 2002 roku było zarejestrowanych ponad 90 partii politycznych, a około 20 czekało na rejestrację. W takim przypadku trudna byłaby przez publiczną radiofonię i telewizję realizacja zasady dostępu wszystkich partii politycznych do udziału w specjalnych audycjach. Krajowa Rada określiła więc podmiotowo, że w audycjach tych uczestniczyć będą tylko te partie polityczne, które zweryfikowane zostały w demokratycznych wyborach parlamentarnych przez wyborców. Jednocześnie Krajowa Rada zaproponowała, aby w projekcie ustawy o radiofonii i telewizji określić w art. 23 w sposób precyzyjny delegację dla Krajowej Rady do wydania aktu wykonawczego, tak by była ona zgodna z zasadami określonymi w Konstytucji. Krajowa Rada jednocześnie zapewniła zarówno Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, że w przypadku przedłużania się prac w Sejmie, KRRiT podejmie działania zmierzające

do nowelizacji rozporządzenia. KRRiT 4 marca 2003 roku uchyliła obowiązujące rozporządzenie (uchwała KRRiT nr 50). Przewodniczący KRRiT upoważniony został do skierowania rozporządzenia uchylającego do publikacji w Dzienniku Ustaw. Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 44 poz. 387. Trybunał Konstytucyjny rozpatrując 17 marca 2003 roku wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z opublikowaniem w Dzienniku Ustaw rozporządzenia KRRiT uchylającego poprzednio obowiązujące przepisy umorzył postępowanie uznając, że nie może orzekać w sytuacji gdy rozporządzenie KRRiT z 18 września 2001 roku już nie obowiązuje.

1.8 W 2003 roku upływa kadencja trzech członków KRRiT: p. Adama Halbera, powołanego przez Sejm RP 10 kwietnia 1997 roku, p. Jana Sęka, powołanego przez Senat RP 3 kwietnia 1997 roku oraz p. Waldemara Dubaniowskiego, powołanego przez Prezydenta RP 11 września 1998 roku. Pan Waldemar Dubaniowski został powołany do KRRiT w związku z rezygnacją złożoną 25 czerwca 1998 roku, przez członka KRRiT p. Roberta Kwiatkowskiego, wybranego na stanowisko Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A. (p. Robert Kwiatkowski został powołany do KRRiT przez Prezydenta RP 19 kwietnia 1997 roku).

Funkcję Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, od 6 lipca 1999 roku do 26 marca 2003 roku, pełnił p. Juliusz Braun (uchwała KRRiT nr 495/1999 o powołaniu na funkcję Przewodniczącego KRRiT).

W związku z rezygnacją złożoną przez p. Juliusza Brauna, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 26 marca 2003 roku wybrała, zgodnie z przepisem zawartym w art. 7 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, na stanowisko Przewodniczącej KRRiT p. Danutę Waniek (uchwała KRRiT nr 68/2003).

Zastępcą Przewodniczącego KRRiT, od 13 lipca 1999 roku, jest p. Jan Sęk (uchwała KRRiT nr 502/1999). Funkcję Sekretarza KRRiT, od 23 marca 2000 roku, pełni p. Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140/2000).

1.9 Jako organ kolegialny Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2002 roku przyjęła 692 uchwały i odbyła 65 posiedzeń oraz 16 spotkań przede wszystkim z nadawcami, zarówno publicznymi, jak i koncesjonowanymi, a także z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. z Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej). Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Kultury, Ministerstwa Skarbu Państwa, Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Polskiej Akademii Nauk i współpracującej z PAN - Polskiej Fundacji Upowszechniania Nauki). Gośćmi KRRiT byli również przedstawiciele Telekomunikacji Polskiej S.A., Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, a także członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. Z przedstawicielami nadawców publicznych Krajowa Rada spotkała się m.in. w celu omówienia zasad prowadzenia kampanii wyborczej w mediach, a także w celu omówienia zasad podziału środków w wplywów abonamentowych w 2003 roku.

Z Zarządem Polskiego Radia S.A., przy udziale Posłów i Senatorów, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz Krajowej Rady, omówiono problemy związane z finansowaniem Programu V Polskiego Radia – Radia Polonia. Zgodnie z uchwałą KRRiT z 24 października 2002 roku, na finansowanie do końca roku, w ramach Polskiego Radia S.A., programów rozpowszechnianych dla odbiorców za granicą, wydzielona została kwota 861.000 złotych.

Do dnia złożenia sprawozdania, w pierwszym kwartale 2003 roku, Krajowa Rada przyjęła 68 uchwał oraz odbyła 14 posiedzeń i 5 spotkań przede wszystkim z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła m.in. spotkania z przedstawicielami spółek Radio ESKA S.A., Radio Parada Sp. z o.o., a także z przedstawicielami wnioskodawców ubiegających się o udzielenie koncesji w sieciach telewizji kablowych.

1.10 Podczas spotkania KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 14 marca 2002 roku, m.in. omawiano problemy związane z rozwojem mediów w Polsce w perspektywie integracji z Unią Europejską. Podkreślono ważną rolę mediów katolickich w tym procesie, które winny stawać się płaszczyzną dialogu tak aby społeczeństwo mogło wyrobić sobie jasną opinię na temat przyszłości Europy oraz miejsca w niej Polski. Przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski podkreślili wagę dokumentów Papieskiej Rady do spraw Społecznego Przekazu – „Etyka w środkach społecznego przekazu” oraz „Etyka w Internecie”. Ponadto Przewodniczący KRRiT przedstawił przebieg i rezultaty procesu koncesyjnego dla mediów tzw. kościelnych.

W roku bieżącym również jest przygotowywane spotkanie KRRiT z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, podczas którego planowana jest m.in. kontynuacja omawiania problemów związanych z rozwojem mediów w Polsce w perspektywie integracji z Unią Europejską.

1.11 Organizacyjne i merytoryczne zaplecze Krajowej Rady stanowi Biuro KRRiT, działające w oparciu o regulamin organizacyjny Biura KRRiT, przyjęty przez Krajową Radę uchwałą nr 324 z 27 czerwca 2000 roku. W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, gabinet Przewodniczącego KRRiT, koncesyjny, prawny, programowy, reklamy, techniki, integracji europejskiej i współpracy z zagranicą oraz administracyjno-gospodarczy. Do końca 2002 roku w Biurze KRRiT działało Biuro Media Desk, które od 1 stycznia 2003 działa jako gospodarstwo pomocnicze. W Biurze KRRiT utworzono stanowisko audytora wewnętrznego, co wynika z przepisów ustawy o finansach publicznych.

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ponad 33 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej (np. świątecznej). W tym samym czasie wysłano ponad 45 tys. listów z Krajowej Rady. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.12 „Biuletyn Informacyjny KRRiT” ukazuje się nieprzerwanie od października 1996 roku. W minionym roku w Biuletynie Informacyjnym KRRiT ukazały się w szczególności publikacje dotyczące integracji Polski z Unią Europejską. W cyklu artykułów przedstawiono problemy dotyczące obecności mniejszości narodowych i etnicznych w mediach elektronicznych, prezentowano zagadnienia związane z wprowadzaniem naziemnej telewizji cyfrowej, a także problemy dotyczące radiodifuzji cyfrowej. Omówione zostały również modele finansowania mediów publicznych oraz modele telewizji regionalnej na przykładzie niemieckiej telewizji publicznej ARD oraz francuskiej France 3. Zaprezentowano też wyniki debaty europejskiej o przyszłości mediów publicznych. W Biuletynie Informacyjnym prezentowane były również materiały z konferencji, których organizatorem była KRRiT, bądź w których uczestniczyli przedstawiciele KRRiT. Na łamach Biuletynu prezentowane były również wyniki monitoringów programowych oraz kontroli m.in. działalności reklamowej i sponsorskiej.

W Biuletynie prezentowano również zobowiązania wynikające dla Polski z przynależności do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO),

a także zagadnienia dotyczące ochrony własności intelektualnej na forum międzynarodowym, czy problematykę związaną z transmisjami z ważnych wydarzeń, szczególnie społecznie istotnych. W Biuletynie Informacyjnym KRRiT przedstawiano również nowe uregulowania w prawie polskim. Ukazał się również cykl artykułów poświęconych edukacji medialnej. W „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” publikowano również dokumenty Rady Europy, a także akty prawne wydawane na podstawie delegacji ustawowych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, np. rozporządzenia KRRiT w związku z samorządową kampanią wyborczą.

Miesięczny nakład „Biuletynu Informacyjnego KRRiT” wynosi 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy koncesjonowani oraz główne redakcje prasowe, a także niektóre ośrodki naukowe, np. Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ.

Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie na stronach Krajowej Rady (www.krrit.gov.pl).

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazuje się angielskojęzyczna wersja „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonie i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są prawie w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.13 Ubiegłoroczne ograniczenia w budżecie państwa spowodowały, że nie było możliwe, pomimo podjęcia wcześniej wstępnych prac projektowych, zrealizowanie zamierzeń KRRiT w zakresie budowy stałej, własnej siedziby. Krajowa Rada jako jedyny organ państwowy takiej siedziby nie posiada, o czym od początku swego istnienia KRRiT kilkanaście razy informowała stosowne władze oraz występowała o przydział obiektu z zasobów Skarbu Państwa. Wystąpienia były kierowane do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sejmu i Senatu RP oraz warszawskich władz samorządowych i wojewódzkich. Takie wystąpienia Przewodniczący KRRiT przekazał Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Przewodniczący KRRiT zwrócił się z wnioskiem, aby sejmowe komisje wsparły starania KRRiT o pozyskanie z zasobów Skarbu Państwa odpowiedniego budynku biurowego.

Wynajmując obecną siedzibę od 1994 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poniosła do końca 2002 roku łączny koszt czynszu w wysokości prawie 11,5 mln. złotych. Tylko w roku ubiegłym łączny koszt wynajmu siedziby wyniósł prawie 1,8 mln zł.

Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców

1.14 W dniach 10 – 11 września 2002 roku, w rocznicę tragicznych wydarzeń w USA, rady nadzorcze Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A., zorganizowały III Konferencję Mediów Publicznych „Media wobec terroryzmu”. Obrady konferencji poprzedziło

wystąpienie Prezesa Rady Ministrów. W dyskusjach panelowych wzięli udział członkowie KRRiT. Przewodniczący KRRiT w swoim wystąpieniu podkreślił m.in., że w globalnym społeczeństwie informacyjnym o randze i znaczeniu wydarzenia decyduje nie tyle samo wydarzenie, ale jego odbicie i zwielokrotnienie w mediach. Analizując zjawisko terroryzmu, jego zmiany w ciągu ostatniego stulecia, nie sposób nie zauważyć zasadniczych zmian, które dokonały się w ostatnich latach. Obecnie, właśnie za sprawą mediów, celem terrorysty jest nie tylko bezpośrednia ofiara aktu gwałtu, ale przede wszystkim cała społeczność, którą akt terroru ma przerazić, sparaliżować, zmusić do określonych działań. Przewodniczący KRRiT postawił tezę, że to media zwielokrotniają siłę wybuchu, a współczesny terroryzm uwzględnia siłę rażenia środków przekazu. Jednocześnie Przewodniczący KRRiT zwrócił uwagę, że na mediach ciąży ogromna odpowiedzialność, a dziennikarze niejednokrotnie stają przed koniecznością podejmowania trudnych wyborów. Ogromne nasilenie emocji powoduje, że media nie mogą ograniczać się do chłodnego, rzeczowego przekazu, ale z drugiej strony muszą umieć rezygnować, w poczuciu odpowiedzialności za dobro wspólne ryzykując, że konkurencja wygra wyścig oglądalności.

W imieniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Przewodniczący KRRiT wyraził uznanie dla pracy nadawców radiowych i telewizyjnych, podczas relacjonowania wydarzeń z 11 września 2001 roku.

1.15 W związku z zakupem przez Telewizję Polsat praw do transmisji meczów reprezentacji polskiej podczas Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej oraz zamiarem ich transmitowania na żywo, satelitarnie, w sposób kodowany, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła podczas posiedzeń sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Kultury Fizycznej i Sportu, stanowisko dotyczące interpretacji przepisów zawartych art. 20 b ustawy o radiofonii i telewizji, regulujących zasady przeprowadzania bezpośrednich transmisji wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym. Według interpretacji Telewizji Polsat nadawanie meczów reprezentacji polskiej na żywo, satelitarnie, w sposób kodowany i odbierany przez ogólnie dostępne cyfrowe dekodery na terenie całego kraju jest zgodne z obowiązującym prawem.

Natomiast zdaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji interpretacja ta nie spełnia wymogów zawartych w art. 20 b ustawy o radiofonii i telewizji, a działania takie stanowiłyby naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności art. 20b. Naruszenie tego przepisu może skutkować nałożeniem na nadawcę przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji kary pieniężnej w wysokości do 50% rocznej opłaty za używanie częstotliwości przeznaczonej do nadawania programu (art. 53 ust. 1 cyt. ustawy).

W stanowisku Krajowej Rady podkreślono, że celem ustawodawcy było stworzenie podstawy prawnej dla realizacji prawa społeczeństwa do dostępu do ważnych społecznie wydarzeń. Na regulatorze, a więc na Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, spoczywa obowiązek ułatwienia polskim widzom egzekucji uprawnień i w tym też kierunku Krajowa Rada prowadziła swoje działania.

Pomiędzy Telewizją Polską a Telewizją Polsat zostało zawarte porozumienie, które określiło warunki transmisji przez nadawcę publicznego występów polskiej reprezentacji na Mistrzostwach Świata.

1.16 Realizując ustawowy obowiązek podejmowania działań zapewniających pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała oceny działalności TVP S.A. w zakresie realizacji misji publicznej wobec środowisk lokalnych. Według oceny KRRiT programy własne Oddziałów Terenowych TVP S.A. dostarczały społecznościom lokalnym informacji o najważniejszych, lokalnych wydarzeniach społecznych, kulturalnych, gospodarczych, politycznych, sportowych i innych. Jednym z najważniej-

szych problemów TVP S.A. jest zasięg techniczny programów regionalnych, na co zwracają uwagę w swoich stanowiskach rady programowe działające w Telewizji Polskiej S.A.

1.17 Reprezentując interesy odbiorców Krajowa Rada włączyła się w działania związane z obecnością w mediach publicznych audycji dla mniejszości narodowych oraz o mniejszościach narodowych, w tym również audycji tworzonych w językach macierzystych. Dzieląc wpływy z opłat abonamentowych pomiędzy spółki radiofonii publicznej, Krajowa Rada uwzględnia jako jedno z kryteriów, w jakim zakresie realizowane są audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych. Również w przypadku telewizji publicznej, Krajowa Rada zwraca uwagę na konieczność tworzenia i emisji takich audycji. Z tzw. wpływów pozaabonamentowych Krajowa Rada przyznała środki dla TVP S.A. wskazując, że są one przeznaczone na tworzenie w Oddziałach Terenowych Telewizji Polskiej S.A. audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych.

1.18 Krajowa Rada stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Realizując te zadania KRRiT winna w szczególności przeciwstawiać się wszelkim działaniom zmierzającym do zmonopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych, a także przeciwstawiać się wszelkim formom cenzury i zapewniać przede wszystkim poprzez politykę koncesyjną pluralistyczny charakter mediów audiowizualnych.

1.19 Poczynając od 1998 roku, przy rozdziale wpływów ze środków abonamentowych, KRRiT zaczęła przyznawać jednostkom publicznej radiofonii szczególne preferencje ze względu na tworzenie audycji realizujących zadania ustawowe. Przy podziale środków z abonamentu w 2003 roku będą preferowane następujące rodzaje audycji:

- Audycje edukacyjno-poradnicze popularyzujące różne dziedziny nauki i techniki, różne dziedziny kultury, w tym kultury ludowej, wyjaśniające problemy dotyczące wychowania obywatelskiego, ekonomii i gospodarki kraju, kształtujące postawy prozdrowotne, umacniające rodzinę, zwalczające patologie społeczne, upowszechniające języki obce.
- Audycje literackie i formy uduchowione, a zwłaszcza słuchowiska, słuchowiska poetyckie, reportaże, radiowy dokument artystyczny, radionowełę.
- Audycje edukacyjne i publicystyczne dotyczące integracji Polski z Unią Europejską, które przedstawiają organizację i zasady działania oraz prawa Unii Europejskiej, wyjaśniają problemy społeczno-ekonomiczne związane z procesem integracji.
- Audycje upowszechniające muzykę poważną.
- Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych.

W przyjętych kryteriach programowych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji szczegółowo określiła postulowany minimalny udział wymienionych rodzajów audycji w programach regionalnych rozgłośni Polskiego Radia w 2003 roku.

Krajowa Rada postanowiła również wspierać tych nadawców publicznych, których dziennikarze mają szczególne osiągnięcia zawodowe potwierdzone nagrodami konkursowymi.

1.20 Jak co roku Przewodniczący KRRiT, działając z upoważnienia Krajowej Rady, przekazał komunikat wyjaśniający przepisy ustawy o radiofonii i telewizji dotyczące opłat abonamentowych. W komunikacie tym podkreślone zostało, że na pobieranie opłat

abonamentowych nie ma wpływu, czy ogląda się programy nadawcy publicznego, czy koncesjonowanego, ani fakt używania odbiorników do innych celów niż odbiór programów (np. do gier telewizyjnych lub współpracy z magnetowidem). Opłacanie abonamentu telewizji kablowej nie zwalnia z obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za używanie odbiorników telewizyjnych. Użytkownik telewizji kablowej wnosi dwie niezależne opłaty: wynikającą z ustawy o radiofonii i telewizji obowiązkową opłatę abonamentową oraz wynikającą z umowy cywilnoprawnej opłatę na rzecz operatora sieci kablowej. Opłaty na rzecz telewizji kablowej wnoszone są jako ekwiwalent za świadczone usługi, w wyniku których abonenci korzystają z sygnału telewizyjnego stanowiącego własność operatora sieci i mają możliwość oglądania emitowanych w tej sieci programów telewizyjnych. Telewizja publiczna nie pobiera opłat za udostępnianie programów rozpowszechnianych przez operatorów telewizji kablowej. Wpływy z opłat za korzystanie z telewizji kablowej przeznaczone są na działalność operatora: rozbudowę i konserwację sieci, zakup programów itd. oraz na jego zysk.

Komunikaty Przewodniczącego KRRiT, dzięki współpracy z Dyrektorem Generalnym Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, są podawane do publicznej wiadomości we wszystkich placówkach pocztowych na terenie kraju.

Dzięki tej współpracy corocznie podawane są też do publicznej wiadomości komunikaty o wysokości opłat abonamentowych, ustalanych przez Krajową Radę w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji.

W wystąpieniu z 28 lutego 2003 roku, skierowanym do Dyrektora Generalnego, Przewodniczący KRRiT przekazał wyniki analizy dokonanej przez Krajową Radę w zakresie wykonywania przez rejonowe urzędy pocztowe kontroli rejestracji odbiorników radiowych i telewizyjnych. Z analizy tej wynika, że w skali kraju do wykonywania tej kontroli uprawnionych jest trzydzieści osób, natomiast według danych P.P.U.P. „Poczty Polskiej”, w 2002 roku wpływy z tego tytułu zostały przekazane wyłącznie przez trzech kontrolerów zatrudnionych w Rejonowym Urzędzie Pocztowym w Skierniewicach. Przewodniczący KRRiT poinformował o wynikach analizy Ministra Infrastruktury, jako organu zwierzchniego Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”.

1.21 Poważnym źródłem finansowania wielu przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia, kultury i edukacji jest prywatny sponsoring. Mając na uwadze społeczną rolę takich działań, Krajowa Rada wyraża stanowisko, że nie istnieją prawne przeszkody w zakresie informowania w programach radiowych i telewizyjnych o sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych i przedsięwzięć społecznych czy dobroczynnych. Przewodniczący KRRiT corocznie zwraca się do nadawców zarówno publicznych, jak i koncesjonowanych o rozważenie możliwości wspierania różnych akcji charytatywnych o niekwestionowanym społecznie znaczeniu. Przykładowo można wskazać na promocję filantropii i prospołecznych działań wśród przedsiębiorców m.in. poprzez organizowanie konkursu o tytuł „Dobroczyńcy roku”. Organizatorem tej akcji jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. uczestniczą w tej akcji, a ponadto są organizatorami lub współorganizatorami innych przedsięwzięć charytatywnych, takich jak np. „Reklama – Dzieciom”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Pocztówka do Świętego Mikołaja”. TVP S.A. i PR S.A. podjęły apel Przewodniczącego KRRiT i wspierają działalność Polskiej Unii Onkologii.

1.22 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmując 27 czerwca 2002 roku uchwały dotyczące podziału wpływów abonamentowych postanowiła zapewnić w latach 2003 – 2005 dodatkowe środki dla Polskiego Radia S.A. w wysokości 26 milionów złotych z

przeznaczeniem na realizację zadań związanych z budową i wyposażeniem siedziby Orkiestry Kameralnej „Amadeus” w Poznaniu. Przewodniczący KRRiT uczestniczy wspólnie z przedstawicielami Zarządu Polskiego Radia S.A., władz Poznania i kierownictwa orkiestry w pracach zespołu roboczego.

1.23 W związku z nowelizacją ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a w szczególności ze zniesieniem tzw. licencji ustawowej Krajowa Rada przyjęła stanowisko przekazane przez Ogólnopolską Izbę Gospodarczą Komunikacji Kablowej i upoważniła Przewodniczącego KRRiT do skierowania w tej sprawie wystąpienia do Prezydenta RP. W swoim stanowisku KRRiT podkreśla m.in., że obowiązek zniesienia licencji ustawowej jest bezsporny i wynika z przepisów prawa międzynarodowego oraz zobowiązań akcesyjnych, jednak wprowadzenie przepisu znoszącego licencję ustawową od 1 stycznia 2003 roku niesie ze sobą poważne problemy natury prawnej i organizacyjnej. Operatorzy zagraniczni, którzy przed kilkoma laty w poszczególnych państwach Unii Europejskiej również utracili analogiczną licencję, otrzymali na przystosowanie się do nowych warunków prowadzenia działalności okresy przejściowe sięgające nawet trzech lat. Uwagi KRRiT podzielił Rzecznik Praw Obywatelskich, który jako organ uprawniony złożył w tej sprawie wniosek do Trybunału Konstytucyjnego.

1.24 W Dzienniku Ustaw nr 237 z 2002 roku zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 20 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości, terminów i sposobu uiszczania opłat za używanie częstotliwości. Przeciwno rozporządzeniu, które poprzez zwiększenie opłat od 50 do 300% uderzało głównie w lokalne radiostacje, wypowiedzieli się obok nadawców, również Przewodniczący KRRiT oraz Rzecznik Praw Obywatelskich. Minister Infrastruktury uchylił wydane rozporządzenie i z udziałem przedstawicieli KRRiT rozpoczęły się prace dotyczące przygotowania rozporządzenia zmieniającego.

Kontrola działalności nadawców – przykłady

1.25 Od decyzji Przewodniczącego KRRiT o ukaraniu nadawców stronie przysługuje odwołanie. Przewodniczący KRRiT kilkakrotnie informował Ministra Sprawiedliwości o przewlekłości postępowań odwoławczych.

Szczególnie długo postępowanie odwoławcze było prowadzone w związku z decyzją dotyczącą emisji filmu erotycznego „Zazel”, wyemitowanego 18 września 1998 roku przez Canal+. Rozprawy, które odbyły się w 2001 roku, zostały wyznaczone po raz pierwszy po prawie trzyletniej przerwie. W styczniu bieżącego roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie zawarta została ugoda z Polską Korporacją Telewizyjną Canal+, która dotyczy decyzji Przewodniczącego KRRiT z 20 listopada 1998 roku. Na podstawie tej decyzji Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Canal+ karę w wysokości 30 000 złotych. Zgodnie z ugodą nadawca wpłacił karę bez naliczania ustawowych odsetek.

1.26 Na podstawie decyzji Nr 10 z 16 lipca 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Polskie Media S.A. karę w wysokości 95 900 złotych, za emisję 3 czerwca 2001 roku, o godzinie 14.00, filmu pt. „Daleko od domu”. Film został zrealizowany w konwencji filmu grozy, zawiera sceny nasycone brutalnością i przemocą. Został wyemitowany w niedzielne

popołudnie. Pora emisji mogła sugerować rodzinny charakter filmu. Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji.

Sąd Gospodarczy 26 czerwca 2002 roku rozpatrzył odwołanie spółki Polskie Media S.A. i utrzymał w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT.

1.27 Przewodniczący KRRiT wydał 28 lutego 2001 roku decyzję o nałożeniu kary w wysokości 100 000 złotych na spółkę Polska Korporacja Telewizyjna, rozpowszechniającą program telewizyjny Canal +. W programie tym 10 stycznia 2001 roku, o godzinie 20.00, nadany został film produkcji amerykańskiej pt. „Malaria”.

Rok wcześniej Przewodniczący KRRiT wydał decyzję o nałożeniu na spółkę Polskie Media S.A. kary w wysokości 100 000 złotych za emisję, 19 stycznia 2000 roku, o godzinie 20.00, w porze największej oglądalności, w programie Nasza Telewizja, amerykańskiego filmu pt. „Tropikalna gorączka”. „Malaria” i „Tropikalna gorączka” to polskie tytuły filmu Spike’a Lee „Jungle fever”. Oprócz tytułu filmy różnią się tłumaczeniem listy dialogowej. Analiza porównawcza wykazała, że obydwie wersje filmu są jednakowo wulgarne i nasycone treściami agresywnymi, a poprzez emisję naruszone zostały przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku.

W obydwu przypadkach nadawcy złożyli do sądu odwołania od tych decyzji. Spółka Polskie Media S.A. złożyła odwołanie i 16 maja 2002 roku Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT.

Na skutek odwołania złożonego przez Canal+ 27 września 2002 roku Sąd Gospodarczy w Warszawie uchylił decyzję Przewodniczącego KRRiT stwierdzając m.in., że ocena filmu nie może być dokonywana jedynie w oparciu o ilość zawartych w nim scen przemocy czy wulgaryzmów. Zasadnicze znaczenia ma okoliczność czy sceny te i wyrażenia są uzasadnione akcją filmu, czy też jedynym ich sensem jest szokowanie widza i są traktowane przez reżysera jako wartość sama w sobie, którą się pochwała i gloryfikuje. Sąd ponadto podkreślił, że program Canal+ Polska jest kodowany i nie jest powszechnie dostępny.

Przewodniczący KRRiT nie zgadzając się z uzasadnieniem sądu, 15 listopada 2002 roku do Sądu Najwyższego złożył wniosek o kasację podkreślając, że postępowanie w tej sprawie jest „lustrzanym odbiciem” sprawy rozpoznanej przez Gospodarczy Sąd Okręgowy i zakończonej wydaniem prawomocnego orzeczenia. Przedmiotem obu spraw są odwołania od decyzji Przewodniczącego KRRiT w związku z emisją tego samego filmu przez dwóch różnych nadawców.

1.28 Na spółkę Polskie Media S.A. (Telewizja TV 4), 11 kwietnia 2001 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył karę w wysokości 10 000 złotych za emisję 21 sierpnia 2000 roku, o godzinie 11.00, animowanego filmu amerykańskiego pt. „Przygody Freya w kosmosie”. Przewodniczący KRRiT uznał, że poprzez rozpowszechnienie tej kreskówki nadawca naruszył przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. Film zawierał sceny drastyczne, ukazujące przemoc, które mogą mieć negatywny wpływ na psychiczny i uczuciowy rozwój dzieci i młodzieży. Zaliczenie przez nadawcę filmu do kategorii „za zgodą rodziców” dowodzi, iż zdawał on sobie sprawę z zawartych w filmie treści i ich negatywnego oddziaływania na dzieci i młodzież.

Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Sąd Okręgowy Gospodarczy w Warszawie 22 października 2002 roku utrzymał w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT stwierdzając m.in. w uzasadnieniu, że w kreskówce przedstawiono świat destrukcji i

patologii. Sceny te mogą budzić przerażenie dzieci i chęć naśladowania bohaterów filmu, gdyż dzieci nie mają do oglądanych audycji dystansu takiego jak dorośli.

1.29 Przewodniczący KRRiT, 28 lutego 2001 roku, nałożył karę na nadawcę publicznego wydając decyzję, stwierdzającą naruszenie przez TVP S.A. przepisów rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Naruszenie to nastąpiło w związku z emisją 25 listopada 2000 roku, o godzinie 19.00, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu produkcji francuskiej pt. „W matni”. Na nadawcę została nałożona kara w wysokości 10 000 złotych.

Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. W wyroku z 25 listopada 2002 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił decyzję Przewodniczącego KRRiT podzielając argumentację nadawcy, że jest to pastisz gatunku, opowieść gangsterska, nie ma wątpliwości, że chodzi o parodię i karykaturę. Film nie mógł spowodować więc estetycznego i moralnego spustoszenia nawet u młodych widzów, bo jak stwierdza nadawca zza filmowego kadru nie wyziera żadna rzeczywistość.

Przewodniczący KRRiT nie zgadzając się z uzasadnieniem sądu, 7 stycznia 2003 roku do Sądu Najwyższego złożył wniosek o kasację podkreślając, że Sąd Okręgowy jednostronnie i dowolnie ocenił materiał dowodowy.

1.30 Za emisję 7 lutego 2002 roku, o godzinie 22.04, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu erotycznego pt. „Mężczyzna, który patrzy”, Przewodniczący KRRiT nałożył 22 lutego 2002r., na Telewizję Polską S.A. karę w wysokości 50 000 złotych.

Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.31 Przewodniczący KRRiT 13 marca 2002 roku wydał decyzję o nałożeniu na spółkę TVN Sp. z o.o. kary w wysokości 300 000 zł za naruszenie przepisów rozporządzenia KRRiT z 20 listopada 2001 roku przez rozpowszechnienie w dniach od 3 do 7 marca br. w blokach pomiędzy godzinami 11.30 – 13.15 oraz 20.00 – 20.45 audycji pt. „Big Brother – Bitwa”.

Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji. Dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy.

1.32 Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Rzecznika Praw Dziecka z propozycją aby rozważył możliwość włączenia się w trwające postępowania sądowe w charakterze interwenienta ubocznego. Kierując ten wniosek Przewodniczący KRRiT uznał w szczególności, że wykorzystanie tej instytucji prawnej może wpłynąć korzystnie na przebieg postępowania odwoławczego. Przewodniczący KRRiT przekazał Rzecznikowi Praw Dziecka szczegółowe informacje dotyczące prowadzonych postępowań.

1.33 Przewodniczący KRRiT kontrolował również działalność nadawców w zakresie wykonywania przepisów regulujących reklamę i sponsoring. W przypadku najbardziej rażących naruszeń Przewodniczący KRRiT podejmował decyzje o ukaraniu nadawcy. W 2002 roku Przewodniczący wydał pięć decyzji o nałożeniu kary za przekroczenie wyżej wymienionych przepisów. W bieżącym roku Przewodniczący KRRiT wydał do dnia złożenia sprawozdania, decyzję o nałożeniu kary na Telewizję Polsat S.A. za naruszenie przepisu zawartego w art. 16 c, który zakazuje nadawania kryptoreklamy.

Informacje dotyczące kar nałożonych z powodu naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring znajdują się również w rozdziale VI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.34 Krajowa Rada w 2002 roku po stwierdzeniu, że emitowana przez nadawców radiowych reklama Renault Thalia narusza przepis zawarty w art. 16b ust. 2 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji (zakaz nadawania reklam zachęcających niepełnoletnich do wywierania presji na rodziców lub inne osoby w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług) przyjęła uchwałę, w której wzywa do natychmiastowego zaniechania emisji tej reklamy. Przewodniczący KRRiT został upoważniony do wydania decyzji w tej sprawie (art. 10 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji).

Nadawcy uznali decyzję KRRiT za słuszną i nie skorzystali z drogi odwoławczej. Twórca reklamy, Agencja Reklamowa Publicis, domagała się szczegółowego uzasadnienia decyzji KRRiT. Reklama ta została również negatywnie oceniona w prasie branżowej.

1.35 Przewodniczący KRRiT, wezwał 13 czerwca 2002 roku trzech nadawców: Polskie Radio SA, RMF FM i Radio Zet do bezzwłocznego zaniechania emisji reklamy telewizyjnego programu „Piłkarski express”, w której Maciej Orłoś i Iwona Schymalla – popularni dziennikarze telewizji publicznej - zapraszają na program pt. *Piłkarski express*, prezentowany w Programie I TVP SA. Przewodniczący KRRiT stwierdził, iż osoby te prowadzą audycje informacyjne w programach TVP S.A. Zgodnie zaś z § 6 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży *w reklamach zakazane jest wykorzystanie głosu lub wizerunku osób, które prowadziły audycje informacyjne i publicystyczne lub audycje dla dzieci w programie radiowym lub telewizyjnym w okresie krótszym niż 3 miesiące przed nadaniem reklamy*. Przewodniczący KRRiT uznał więc, iż emisja powyższej reklamy stanowi rażące naruszenie przepisów zawartych w rozporządzeniu. Na podstawie art. 10 ust 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji, Przewodniczący KRRiT wezwał nadawców do zaniechania emisji zakwestionowanej reklamy i złożenia wyjaśnień dotyczących przyczyn naruszenia obowiązujących przepisów.

1.36 20 listopada 2002 roku Przewodniczący KRRiT, na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, wezwał Telewizję Polsat S.A. do zaniechania rozpowszechniania w czasie chronionym audycji „Zakazane reklamy”, która zawiera treści naruszające art. 18 ust. 5. W związku z emisją cyklicznej, wyżej wymienionej audycji Departament Programowy w Biurze KRRiT przeprowadził szczegółową analizę, w której zawarte zostało uzasadnienie wezwania Przewodniczącego KRRiT.

Do Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. oraz Prezesa Zarządu Spółki Polskie Media S.A. Przewodniczący KRRiT skierował również wezwanie do bezzwłocznego zaniechania emisji reklam usług telefonicznych, przeznaczonych dla osób pełnoletnich (reklamy zostały nadane m.in. o godzinie 12.41, 13.24, 14.49, a więc z naruszeniem przepisów określających zakaz rozpowszechniania niektórych audycji w tzw. czasie chronionym, między godziną 6.00 a godziną 23.00).

Nadawcy poinformowali Przewodniczącego KRRiT o podjętych działaniach w celu wyeliminowania podobnych uchybień w przyszłości.

1.37 Wezwanie do zaniechania rozpowszechniania audycji naruszających przepisy zawarte w art. 18 ust 1 i 5 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT skierował w roku

ubiegłym również do Prezesa Zarządu Spółki Polskie Radio S.A. w związku z emisją audycji „Mann i Manuela” w Programie III PR S.A.

Podczas spotkania z KRRiT, które poświęcone było tej sprawie nadawca poinformował o podjętych działaniach programowych.

Do Prezesa Zarządu Spółki Radio dla Ciebie S.A. zostało skierowane wezwanie, w związku z emisją audycji, w której treści zawarte były elementy promocji Festiwalu Eroticon. Nadawca poinformował o podjętych bezzwłocznie działaniach programowych.

1.38 W związku z emisją w Programie I TVP SA audycji pt. „Teleranek”, zawierającej promocję internetowego pamiętnika homoseksualisty, Przewodniczący KRRiT złożył 26 czerwca 2002 roku doniesienie o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury Okręgowej w Warszawie. Podobne doniesienie złożył w prokuraturze także Rzecznik Praw Dziecka. 16 grudnia 2002 roku w Prokuraturze Rejonowej Warszawa-Mokotów wydane zostało postanowienie o umorzeniu dochodzenia. W postanowieniu tym prokurator stwierdza m.in., że prezentowana w audycji strona internetowa zawierała treści pornograficzne, ale do wyczerpania znamion przestępstwa konieczna jest umyślność sprawcy, a zgromadzony materiał dowodowy wyklucza zamiar bezpośredni lub ewentualny w chwili popełnienia czynu.

1.39 Stały Komitet Rady Europy do spraw telewizji ponadgranicznej przygotował projekt oświadczenia w sprawie audycji typu „reality TV”. Wiele z tak zwanych programów „reality TV” uznawanych jest za nieszkodliwe audycje rozrywkowe, a niektóre nawet prezentują pozytywne aspekty. Jednakże praktyka w kilku państwach europejskich pokazała, że pewne ich formy mogą zagrażać ludzkiej godności i integralności poprzez narażanie uczestników na utratę prywatności i życia osobistego, jak również na niepotrzebne cierpienia fizyczne i psychiczne.

W tym kontekście Stały Komitet uważa za konieczne przywołanie fundamentalnych zasad dotyczących ochrony praw człowieka zawartych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, jak również w artykule 7 Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, który ustanawia podstawową odpowiedzialność nadawców za zawartość programową oraz przewiduje, że prezentacja i zawartość programów powinna respektować godność istoty ludzkiej i fundamentalne prawa osób trzecich.

Nadawcy mogą w sposób wolny kształtować swoje ramówki i określać treść swoich programów stosując jednak, zgodnie z artykułem 7, podstawowe ograniczenia dotyczące zawartości programu np. sceny obsceniczne i pornograficzne lub treści rasistowskie, homofobiczne, ksenofobiczne są zakazane.

Krajowa Rada omówiła wyżej wymieniony projekt oświadczenia i upoważniła swoich przedstawicieli do poparcia go na forum międzynarodowym.

Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.40 Do zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji należy w szczególności projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji (art.6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji). Zobowiązanie KRRiT do projektowania kierunków polityki państwa jest konsekwencją jej zadań i kompetencji, których realizacja łączy się z uwzględnianiem w szczególności stanowisk ministrów odpowiedzialnych za finanse, kulturę, łączność, Skarb Państwa, sprawy zagraniczne.

Na podstawie przepisów ustawy KRRiT przekazuje co roku Prezesowi Rady Ministrów informację o podstawowych problemach w dziedzinie radiofonii i telewizji, a także na bieżąco w trybie roboczym przedstawia problemy związane z funkcjonowaniem mediów elektronicznych w Polsce. Ważną formą współpracy z Prezesem Rady Ministrów są bezpośrednie spotkania, podczas których istnieje możliwość szczegółowego omówienia najważniejszych spraw z dziedziny radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 15 stycznia 2002 roku spotkała się z Prezesem Rady Ministrów p. Leszkiem Millerem w związku z zakończeniem prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT i przekazanym do uzgodnień międzyresortowych. Uzgodnienia te z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów prowadził Minister Kultury. Spotkanie z Prezesem Rady Ministrów rozpoczęło się od wystąpienia Przewodniczącego KRRiT, który przedstawił główne założenia projektu nowelizacji ustawy.

Podczas spotkania Prezes Rady Ministrów potwierdził również pełnomocnictwo dla Krajowej Rady, jako głównego koordynatora prac związanych z implementacją w Polsce unijnego programu „Media Plus”. Celem programu jest promowanie i dofinansowywanie najlepszych projektów profesjonalistów z branży audiowizualnej w zakresie szkolenia, produkcji, dystrybucji, promocji programów.

W związku z koordynacją tych prac Krajowa Rada ogłosiła konkurs na stanowisko dyrektora Biura Media Desk Polska. 19 czerwca 2002 roku działając z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczący KRRiT podpisał Memorandum Porozumienia, co oznaczało oficjalne przystąpienie do Programu Media Plus. Polska jako pierwszy z krajów kandydujących do UE, stała się członkiem Programu, który dotąd dostępny był jedynie dla państw – członków Unii Europejskiej.

Od września do końca 2002 roku w Biurze KRRiT działało Biuro Media Desk, które rozpowszechniało informacje o Programie Media Plus oraz świadczyło pomoc dla polskiego środowiska audiowizualnego. Od 1 stycznia 2003 roku, funkcje te przejęło Gospodarstwo Pomocnicze „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska”, utworzone na podstawie zarządzenia Przewodniczącego KRRiT z 25 października 2002 roku.

1.41 W lutym 2003 roku Przewodniczący KRRiT w wystąpieniu do Prezesa Rady Ministrów przedstawił informację dotyczącą realizacji od października 2002 roku projektu PHARE ‘2001 - Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej.

Realizacja projektu i jego cele zostały zapisane m.in. w Programie Przygotowań do Członkostwa Polski w UE przyjętym przez Radę Ministrów w listopadzie 2002 roku oraz w Bilansie do członkostwa w UE przyjętym przez Komitet Integracji Europejskiej w lipcu 2002 roku.

Przewodniczący KRRiT podkreślając, że Polska potrzebuje m.in. strategii działania dotyczącej implementacji technologii cyfrowej w dziedzinie radia i telewizji, zgłosił Prezesowi Rady Ministrów gotowość KRRiT do współpracy z organami administracji rządowej w celu wykorzystywania, upowszechniania wiedzy i doświadczeń nabytych w trakcie realizacji projektu, a także do uwzględniania oczekiwań rządu w tym zakresie.

1.42 Udział KRRiT w projektowaniu polityki państwa w zakresie mediów audio-wizualnych jest również realizowany poprzez bezpośrednią współpracę z przedstawicielami administracji państwowej. Krajowa Rada współpracuje z Ministrem Skarbu Państwa, który zgodnie z ustawą pełni funkcję Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółek publicznej radiofonii i telewizji.

Podczas spotkania z Ministrem Skarbu Państwa, które odbyło się 5 września 2002 roku, uzgodniono w szczególności współpracę w zakresie projektowanych zmian statutów spółek nadawców publicznych.

Informacje dotyczące zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale II Sprawozdania KRRiT.

1.43 Stałe kontakty utrzymywane były również z Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty, który jest instytucją właściwą do współdziałania z KRRiT w zakresie postępowania koncesyjnego.

Regularna współpraca dotycząca harmonizacji polskiego prawa z prawem UE ma miejsce z Komitetem Integracji Europejskiej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje także z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (m.in. w sprawach związanych z emisją programu TV Polonia), z Ministerstwem Finansów (m.in. w sprawach dotyczących opłat abonamentowych, opłat za udzielanie koncesji, stosowania ulg w opłatach), Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu (m.in. w sprawach edukacji medialnej), Ministerstwem Sprawiedliwości (m.in. w zakresie postępowań odwoławczych od decyzji wydanych przez Przewodniczącego KRRiT), z Ministerstwem Obrony Narodowej (problem zwolnienia kanałów telewizyjnych), a także z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych (celem tej współpracy jest przede wszystkim ustalenie zasad zwrotu Krajowej Radzie środków finansowych z tytułu przysługujących kombatantom ulg i zwolnień w zakresie opłat abonamentowych).

W marcu 2001 roku Krajowa Rada zwróciła się do Marszałka Sejmu RP z propozycją odbycia debaty na temat strategii rozwoju mediów cyfrowych. Wynikiem debaty sejmowej powinno być wytyczenie strategicznych kierunków polityki państwa, które stanowiąc będą podstawę opracowania narodowego programu rozwoju mediów cyfrowych w Polsce. Podjęcie przez Krajową Radę tych prac jest realizacją ustawowego obowiązku harmonizowania działań określających warunki funkcjonowania w dziedzinie radiofonii i telewizji. W tym zakresie, w szczególności w fazie wykonawczej, konieczne jest także współdziałanie z innymi właściwymi organami administracji państwowej, przede wszystkim z Ministrami: Infrastruktury, Finansów, Kultury. Krajowa Rada 29 listopada 2000 roku przyjęła uchwałę wskazującą postulowany termin uruchomienia naziemnej emisji cyfrowej w Polsce na 2002 rok. Wykonując powyższą uchwałę KRRiT przekazała Marszałkowi Sejmu RP opracowanie

pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce” z prośbą o zorganizowanie debaty parlamentarnej. Niestety Sejm ubiegłej kadencji nie zajął się tą sprawą.

Marszałek Sejmu RP IV kadencji ponownie skierował opracowanie KRRiT do właściwych merytorycznie komisji sejmowych. Komisja Kultury i Środków Przekazu oraz Komisja Infrastruktury powołały podkomisję, która zwróciła się do Krajowej Rady z prośbą o aktualizację opracowania przed podjęciem dalszych prac parlamentarnych.

Informacje dotyczące strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w rozdziale I „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Na temat rynku telewizji cyfrowej w krajach Unii Europejskiej poświęcono również publikację w „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” w lutym 2002 roku.

1.44 Ważną formą współpracy Krajowej Rady z organami administracji rządowej w sprawach dotyczących polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji jest bieżący udział w opiniowaniu rządowych projektów aktów prawnych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przekazała stanowiska dotyczące m.in. następujących projektów ustaw:

- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu ustawy prawo pocztowe,
- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną,
- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu ustawy o zmianie ustawy prawo telekomunikacyjne,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu ustawy o kinematografii,
- na wniosek Ministra Obrony Narodowej do projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP,
- na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do projektu ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- na wniosek Komitetu Badań Naukowych do projektu ustawy o informatyzacji działalności organów władzy publicznej.

Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli również w opracowywaniu, na wniosek Ministra Gospodarki stanowisk dotyczących:

- Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych pomiędzy Polską a USA,
- dwustronnych negocjacji m.in. z Rosją, Ukrainą, Białorusią, Macedonią w ramach procesu akcesyjnego do GATS/WTO,
- projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie zadań wynikających z przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD,
- projektu opracowania pt. „Strategia dla przemysłu elektronicznego do roku 2010”,

Na wniosek Ministra Infrastruktury przedstawione zostały uwagi do projektów rozporządzeń wydawanych zgodnie z delegacjami ustawowymi, a także opracowano

stanowiska dotyczące dokumentów resortowych m.in. „e-Polska – Plan działań na rzecz społeczeństwa informacyjnego 2001 – 2006”.

1.45 Przedstawiciele KRRiT uczestniczą również w pracach zespołów resortowych np. grupy roboczej ds. współpracy w zakresie łączności.

Na zaproszenie Ministra Kultury przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych. Brali też udział w przygotowywaniu raportu dotyczącego przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych w Polsce.

1.46 Przez Krajową Radę opiniowane są również projekty porozumień o współpracy kulturalnej między Ministrem Kultury RP a ministrami właściwymi do spraw kultury innych krajów. W roku ubiegłym zaopiniowano m.in. projekty takich porozumień z Estonią, Litwą, Ukrainą, Słowacją, Chińską Republiką Ludową. Przedstawiono również stanowisko do projektu umowy między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Państwa Izrael o koprodukcji filmowej oraz stanowisko do projektu porozumienia z Federacją Rosyjską o współpracy w dziedzinie ujawnienia i zwrotu dóbr kultury przemieszczonych na obszar drugiego państwa w wyniku II wojny światowej.

Na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych przekazane zostały stanowiska do projektów programów wykonawczych między rządem RP, a rządami innych krajów w zakresie wymiany kulturalnej, naukowej, edukacyjnej. Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli także w pracach dotyczących oceny stanu przestrzegania przez Polskę zobowiązań OBWE. We wrześniu 2002 roku odbyła się w Warszawie konferencja na temat Implementacji Wymiaru Ludzkiego OBWE.

1.47 Na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu przedstawiona została opinia do projektu rozporządzenia w sprawie ustalenia wykazu towarów o charakterze edukacyjnym, naukowym lub kulturowym.

Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przedstawione zostały m.in. uwagi do projektu „Raportu dla Sekretarza Generalnego Rady Europy z realizacji przez RP postanowień Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych”. Przedstawiciele KRRiT biorą też udział w pracach resortowego zespołu ds. mniejszości narodowych i etnicznych.

Na wniosek Ministra Zdrowia Krajowa Rada przedstawiła uwagi do projektu rozporządzenia w sprawie reklamy produktów leczniczych oraz uczestniczyła w konferencji uzgodnieniowej dotyczącej tego projektu.

Z inicjatywy Krajowej Rady do Prezesa Rady Ministrów został skierowany projekt ustawy w sprawie uchylecia ustawy z 14 grudnia 1994 roku o Radiofonicznym Ośrodku Nadawczym w Konstancynie. Ustawa ta ze względu na decyzję o powstaniu Centrum Nadawczego Polskiego Radia w Solcu Kujawskim, była prawem martwym.

Na wnioski przedstawiane z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów przez szefów poszczególnych resortów Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowuje informacje związane z udzieleniem odpowiedzi na interpelacje i zapytania poselskie, a także oświadczenia senatorów np. zostało przedstawione stanowisko dotyczące oceny repertuaru filmów fabularnych emitowanych w telewizji publicznej.

Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

Edukacja medialna

1.48 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała działania z zakresu edukacji medialnej rozpoczęte w latach ubiegłych opracowaniem raportu o stanie edukacji medialnej w Polsce i cyklem konferencji tematycznych. Zadania te KRRiT realizuje we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury oraz z organizacjami społecznymi. Problemy edukacji medialnej stały się również jednym z podstawowych zagadnień omawianych podczas spotkań z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski. Nawiązano też współpracę z ośrodkami akademickimi zajmującymi się edukacją medialną (m.in. w Poznaniu i Krakowie). Stała współpraca podjęta została z Ośrodkiem Szkolenia – Akademią Telewizyjną TVP S.A. Wspólnie z ekspertami Akademii Telewizyjnej opracowane zostały publikacje dotyczące edukacji medialnej. W 2002 roku KRRiT przystąpiła do Europejskiego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA), działającego pod patronatem Rady Europy.

W kwietniu 2002 roku przedstawiciele KRRiT uczestniczyli w konferencji „Media a edukacja w dobie integracji” zorganizowanej przez Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Poznańskiego.

Podczas VII Targów Edukacja 2002 w Kielcach, które odbywały się pod patronatem Przewodniczącego KRRiT, zorganizowano konferencję „Media jako przedmiot edukacji”. Konferencja zorganizowana była przede wszystkim z myślą o pedagogach, metodykach i dziennikarzach. Podczas konferencji odbyły się praktyczne warsztaty medialne poprowadzone przez specjalistów z Akademii Telewizyjnej TVP S.A. W konferencji wziął udział Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu prof. Tomasz Goban – Klas.

W lipcu 2002 roku na wspólne zaproszenie Przewodniczącego KRRiT oraz prof. Tomasza Goban – Klasa odbyło się spotkanie specjalistów z dziedziny edukacji medialnej. Celem spotkania było ustalenie zasad wdrażania w szkołach nowego przedmiotu „edukacja medialna”.

Współpraca KRRiT z Akademią Telewizyjną TVP S.A. zaowocowała realizowanym obecnie pilotażowym programem edukacji medialnej. W kwietniu 2002 roku Prezes Zarządu TVP S.A. zwrócił się do KRRiT z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na zakup sprzętu cyfrowego pozwalającego na samodzielne realizacje różnych form telewizyjnych. Krajowa Rada przekazała ze środków pozaabonamentowych kwotę 60 tys. zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu (kamera cyfrowa DV, kamera internetowa, multimedialny komputer z oprogramowaniem do montażu, monitor telewizyjny, magnetowid VHS) dla szkół licealnych w Warszawie, Pruszczu Gdańskim i Lublinie. Sprzęt został przekazany szkołom 25 lutego 2003 roku. Specjaliści z Akademii Telewizyjnej TVP S.A. poprowadzą w tych szkołach zajęcia z edukacji medialnej.

W „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” z maja 2002 roku zostały zamieszczone informacje na temat III Światowych Targów Edukacji, Szkoleń i Nauki, które w 2002 roku odbyły się w Lizbonie z udziałem przedstawicieli z 71 krajów.

1.49 W roku ubiegłym w związku z wystąpieniem rektora Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego z Olsztyna w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, Krajowa Rada objęła patronatem kształcenie specjalistów na tym kierunku studiów. W ramach patronatu KRRiT będzie organizować praktyki dziennikarskie w mediach publicznych i koncesjonowanych. Pragnie również podjąć starania w celu umożliwienia stażów dziennikarskich za granicą, a także opracuje cykl wykładów dla studentów.

Honorowym patronatem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na wniosek władz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego objęto uroczystości pięćdziesięciolecia istnienia Wydziału oraz planowane utworzenie wydziałowego centrum multimedialnego.

1.50 W stanowisku z 28 lutego 2001 roku Krajowa Rada stwierdziła, że z aprobatą przyjmuje inicjatywy dotyczące powołania przez Zarząd TVP S.A. – w oparciu o jej ośrodki regionalne – Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego. Przedsięwzięcie to spotkało się ze zrozumieniem Polskiej Akademii Nauk, Fundacji Upowszechniania Nauki oraz środowisk akademickich. Włączenie regionalnych ośrodków telewizyjnych i uczelni w całym kraju w proces podnoszenia kwalifikacji i niwelowania różnic w wykształceniu, mieści się w szeroko rozumianej działalności misyjnej mediów publicznych. Krajowa Rada wyraziła przekonanie, że w przyszłości telewizja publiczna, w oparciu o stosowne regulacje prawne, utworzy odrębny kanał tematyczny, w którym znajdzie miejsce Uniwersytet Telewizyjny. Krajowa Rada stwierdziła też, że tego rodzaju działalność kulturalna i naukowa będzie znajdować odzwierciedlenie w podziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych. W uchwale KRRiT nr 285 z 27 czerwca 2001 roku Krajowa Rada wyodrębniła na specjalne zadania środki pochodzące z wpływów abonamentowych w łącznej kwocie 15.400 tys. zł. w tym na produkcję programu Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego 1.653,5 tys. zł. czyli 92% wyżej wymienionej kwoty. Krajowa Rada, po otrzymaniu informacji dotyczącej rozliczenia i wykorzystania tych środków stwierdziła, że środki te nie zostały wydatkowane do końca 2002 roku, a z przekazanych specyfikacji wynika, że środki w wysokości 141,3 tys. zł wydatkowano przede wszystkim na wynagrodzenia osobowe i opłaty wnoszone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zarząd TVP S.A. powiadomił jednocześnie, że pod patronatem honorowym Prezydenta RP i patronatem naukowym Polskiej Akademii Nauk przygotowywane jest przedsięwzięcie pod nazwą Otwarte Studia Multimedialne (OSM), które jest rozwinięciem koncepcji Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego. Jest to wspólny projekt TVP S.A. i Polskiej Fundacji Upowszechniania Nauki, w którym jako główne zadania wymienia się kształcenie na poziomie uniwersyteckim oraz podnoszenie kwalifikacji na kursach i szkoleniach na różnych poziomach. Powołanie OSM nie oznacza tworzenia nowej uczelni. Zakłada się, że studia będą zakończone dyplomem licencjackim (a w przyszłości magisterskim lub dyplomem ukończenia studiów podyplomowych) konkretnej uczelni biorącej udział w tym przedsięwzięciu. Studia będą równoważne z dyplomami studiów dziennych. Kształcenie opierać się będzie na programach opracowywanych w uczelniach. W przypadku kursów absolwenci otrzymają stosowne certyfikaty lub zaświadczenia. Zajęcia dydaktyczne prowadzone będą przez kadrę zaproponowaną przez poszczególne uczelnie i przekazywane do studenta poprzez internet, kanały TVP S.A., a w perspektywie – poprzez telewizję interaktywną. Integralną częścią procesu dydaktycznego będą zjazdy studentów na sesje konsultacyjno-egzaminacyjne. Materiały dydaktyczne na kasetach, CD-ROM i innych nośnikach uzupełnią wyposażenie studenta. TVP S.A. będzie współrealizatorem przedsięwzięcia poprzez produkcję i emisję audycji dydaktycznych, których tematyka i forma powinny umożliwiać ich dostępność w odbiorze przez szerszą widownię. TVP S.A. będzie również produkować materiały dydaktyczne i promować OSM na swoich antenach. Polska Fundacja Upowszechniania Nauki będzie koordynatorem i współrealizatorem przedsię-

wzięcia, będzie pozyskiwać i gromadzić środki finansowe, zawierać umowy, prowadzić biuro OSM, obsługiwać proces kształcenia i stwarzać możliwość dostępu studentów do internetu. Zainteresowane uczelnie – lub inne instytucje podejmujące zadania edukacyjne – będą współpracowały z OSM na zasadzie odrębnej umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

Krajowa Rada przygotowuje spotkanie z Zarządem TVP S.A. w celu wyjaśnienia zarówno spraw związanych z dotychczasowym wykorzystaniem środków finansowych przekazanych na realizację projektu Telewizyjny Uniwersytet Otwarty, jak i ze zmianą pierwotnej koncepcji tej formy kształcenia.

Nagrody KRRiT

1.51 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2002 roku przyznała nagrody dla twórców i zespołów biorących udział m.in. w:

- XXVII Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę KRRiT otrzymał film wyprodukowany w ramach cyklu „Święta polskie” przez TVP S.A. pt. „Wszyscy Święci” w reżyserii Andrzeja Barańskiego. Uzasadniając wybór Przewodniczący KRRiT m.in. stwierdził, że jest to obraz, który pokazuje, że powinności telewizji publicznej można spełniać łącząc atrakcyjność, wysokie walory artystyczne i ważny społecznie temat.
- XVII Międzynarodowym Festiwalu Filmów Katolickich i Multimedialnych w Niepokalanowie nagrodę KRRiT Grand Prix Festiwalu otrzymał Film w reżyserii Pawła Woldana „Non Possumus – Prymas Stefan Wyszyński”.
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodę przyznaną corocznie przez Krajową Radę – otrzymały ex aequo reportaż pt. „Los kibicos”, którego autorami są Maria Blimel i Wanda Wasilewska z Radia Merkury S.A. w Poznaniu oraz reportaż pt. „Znajdziesz mnie w szeptach traw”, którego autorem jest Cezary Gałek z Radia Zachód S.A. w Zielonej Górze.
- II Krajowym Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2002”. Nagrodę KRRiT otrzymali - Łukasz Barczyk za reżyserię spektaklu „Beztlenowce” Ingmara Vilquista oraz Maria Brzezińska i Eugeniusz Rudnik - twórcy słuchowiska „Przyjaciółki z Żelaznej ulicy”.
- Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów w Wiźnie Nagrodę Specjalną za wartości społeczne otrzymał film w reżyserii Michaela Schlambergera z Austrii „W królestwie orła przedniego – powrót wielkiego myśliwego”.
- VIII Ogólnopolskim Niezależnym Przeglądzie Form Dokumentalnych NURT 2002, nagrodę główną otrzymał Andrzej Titkow za film pt. „Całkiem spora apokalipsa”.

1.52 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wraz z Marszałkiem Sejmu RP, Prezesem Rady Ministrów, Ministrem Kultury i Prezydentem Miasta Gdańska sprawowała patronat nad IX edycją spotkań medialnych NIPTTEL 2002.

Ubiegłoroczne spotkania przebiegały pod hasłem „Samorząd - media – kultura”, a dyskusję zdominowała debata na temat przyszłości ośrodków telewizji regionalnej w kontekście nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Podczas spotkań medialnych NIPTTEL 2002 przyznana została tradycyjna nagroda mediów. Nagrodę otrzymał Jan Nowak – Jeziorański. Wśród nominowanych znaleźli się m.in. Centrum Sztuki Współczesnej – Zamek Ujazdowski w Warszawie oraz Jacek Weksler - dyrektor Teatru Telewizji Polskiej.

Inicjowanie postępu technicznego

1.53 W latach poprzednich z inicjatywy Krajowej Rady nastąpiło podjęcie prac związanych z próbną emisją cyfrową w systemie DAB i DVB. Krajowa Rada objęła patronatem te przedsięwzięcia i wyraziła zgodę wnioskodawcy – spółce Telekomunikacja Polska S.A. - na bezprzewodowe rozprowadzanie programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, Polsat, TVN) w sposób rozsiewczy cyfrowy naziemny.

Uroczyste uruchomienie pierwszego w Polsce nadajnika naziemnej telewizji cyfrowej w systemie DVB-T nastąpiło 19 listopada 2001 roku w Warszawie. Podczas tej inauguracji zaprezentowano bezpośredni przekaz cyfrowy ze stacji nadawczej zainstalowanej w Pałacu Kultury i Nauki.

Problemy związane z rozwojem naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce Krajowa Rada przedstawiła w swoim opracowaniu przekazanym Marszałkowi Sejmu RP „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”, które zostały skierowane do prac w podkomisji powołanej Komisję Kultury i Środków Przekazu oraz Komisję Infrastruktury. Opracowanie zostało również przekazane Prezesowi Rady Ministrów, zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Informacje dotyczące rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się również w rozdziale IV „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz rozdziale I „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.54 Inicjowanie postępu technicznego i rozwój technik przekazu wpływają na konieczność zmian przepisów prawa, co znalazło swoje odzwierciedlenie w projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT. W projekcie tym Krajowa Rada przedstawiła propozycje uregulowań prawnych dotyczących m.in. tworzenia multipleksów, rozpowszechniania ich sygnału, a także dostępu warunkowego i elektronicznego przewoźnika po programach. KRRiT zawarła też propozycję, której celem jest ujednoczenie dekodów w taki sposób, aby jedno urządzenie umożliwiałoby odczyt kart kilku nadawców.

1.55 Krajowa Rada wielokrotnie potwierdzała tę szczególną rolę mediów publicznych uznając, że wypełnianiu ich misji towarzyszyć musi dostęp do nowoczesnych technologii, a oferta usług wysokiej jakości musi być wspierana przez odpowiednią politykę państwa.

Krajowa Rada 27 czerwca 2002 roku przyjęła uchwałę, w której postanawia, że w latach 2003 – 2006 Polskie Radio S.A. otrzyma dodatkowo z wpływów abonamentowych 64 miliony złotych na realizację zadań związanych z programem cyfryzacji. Również 27 czerwca 2002 roku KRRiT przyjęła uchwałę, w której postanawia, że w latach 2003 – 2006 Telewizja Polska S.A. otrzyma dodatkowo z wpływów abonamentowych kwotę 38,1 miliona złotych na realizację zadań związanych z wdrażaniem telewizji interaktywnej. W zespole roboczym do spraw telewizji interaktywnej działającym w TVP S.A. biorą udział przedstawiciele KRRiT.

1.56 Na podstawie przepisów ustawy z 5 lipca 2002 roku o ochronie niektórych usług, świadczonych drogą elektroniczną opartych lub polegających na dostępie warunkowym Przewodniczący KRRiT jest zobowiązany do ścigania i przedstawiania wniosków w zakresie przestępstw polegających m.in. na wytwarzaniu urządzeń niedozwolonych lub wprowadzaniu ich do obrotu.

Przewodniczący KRRiT powyższe zobowiązanie ustawowe realizuje we współpracy z nadawcami. W tej sprawie Przewodniczący KRRiT zwrócił się m.in. do Prezesa Zarządu Telewizji Polsat i Prezesa Zarządu Canal+ Polska z wnioskiem o podjęcie współpracy.

1.57 W grudniu 2002 roku KRRiT zorganizowała konferencję „Usługi audiowizualne w Internecie a ochrona praw autorskich w środowisku cyfrowym”. Członek KRRiT p. Waldemar Dubaniowski przedstawił rozwój nowych mediów internetowych, zaś specjaliści z dziedziny ochrony praw autorskich i pokrewnych omówili świadczenie usług audiowizualnych przez Internet, prawa autorskie i prawa pokrewne dla dzieł multimedialnych, dystrybucję dzieł w Internecie, walkę z piractwem, a także kierunki prac legislacyjnych prowadzonych w tej dziedzinie. Przedstawicielka Światowej Organizacji Praw Własności Intelektualnej omówiła międzynarodowe ramy prawne dotyczące ochrony nadawców w erze cyfrowej.

1.58 Zgodnie z ustawą Prawo Telekomunikacyjne przedstawiciel Przewodniczącego KRRiT jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów w skład Rady Telekomunikacyjnej działającej przy Prezesie Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty. Przewodniczący KRRiT skierował do prac w Radzie Telekomunikacyjnej p. Karola Działoszyńskiego. W najbliższym czasie planowane jest posiedzenie KRRiT z udziałem przedstawiciela KRRiT w Radzie Telekomunikacyjnej. Podczas tego posiedzenia zostanie przedstawione sprawozdanie z prac Rady Telekomunikacyjnej.

Rada Telekomunikacji działa jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa URTiP w sprawach działalności telekomunikacyjnej, gospodarki częstotliwościowej oraz spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Prezes URTiP zasięga opinii Rady Telekomunikacji w sprawach związanych z zapewnianiem dostępu do usług powszechnych, jakością świadczenia usług powszechnych, określaniem zasad łączenia sieci telekomunikacyjnych oraz związanej z tym współpracy operatorów.

Przedstawiciel KRRiT bierze również udział w pracach Międzyresortowego Zespołu do spraw Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości powołanego na podstawie Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z 26 lipca 2002 roku.

W „Biuletynie Informacyjnym KRRiT” z marca 2002 zamieszczona została publikacja na temat przyszłości radiodifuzji cyfrowej. W numerze z lipca 2002 roku, zostały opublikowane informacje nt. wykorzystywania Internetu do przekazu treści radiowych i telewizyjnych (webcasting). Webcasting jest określany jako publikowanie w Internecie plików oraz strumieni dźwiękowych i wizyjnych na żywo lub na żądanie.

Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.59 Długoletnia tradycja współpracy w dziedzinie radiofonii i telewizji istnieje pomiędzy Krajową Radą a francuską Conseil Supérieur de l’Audiovisuel (CSA). W marcu ubiegłego roku została podpisana w Warszawie umowa o współpracy pomiędzy KRRiT a CSA, na podstawie której strony zobowiązały się m.in. do wymiany doświadczeń dotyczących uzgodnień w zakresie legislacji europejskiej i jej transpozycji w prawie wewnętrznym.

Oprócz wymiany informacji, w ramach umowy, strony zobowiązały się również do wymiany ekspertów oraz podejmowania wspólnych konsultacji i badań.

W marcu 2003 roku członkowie KRRiT złożyli wizytę we Francji, gdzie spotkali się z przedstawicielami Conseil Superieur de l'Audiovisuel.

Krajowa Rada realizuje również projekt PHARE, którego partnerem są instytucje francuskie, w tym CSA.

1.60 19 czerwca 2002 roku w Brukseli z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów zostało podpisane przez Przewodniczącego KRRiT Memorandum Porozumienia pomiędzy Wspólnotą Europejską oraz Rzeczypospolitą Polską, w sprawie uczestnictwa Rzeczypospolitej we wspólnotowych programach Media Plus oraz Media - Training. Strony uzgodniły, że Polska będzie uczestniczyć w programie Media Plus – Development, Distribution and Promotion oraz Media – Training.

Program Media Plus ma w założeniu wzmocnić międzynarodowy zasięg obiegu europejskich prac o charakterze audiowizualnym, stwarzając równocześnie przesłanki dla ugruntowania związków pomiędzy rynkiem audiowizualnym a mechanizmami wsparcia działalności twórczej w tym zakresie.

Media Plus – Training określa generalne cele i zasady wspierania działalności szkoleniowej w tym segmencie całego programu Media Plus.

Media Plus – Development wskazuje na założenia mające prowadzić do wzmocnienia fazy projektodawczej (w tym – marketingowej) oraz dystrybucyjnej obiegu prac audiowizualnych. W tym segmencie programu Media Plus przyjęto zasadę, iż wsparcie finansowe ze strony UE winno wzmocniać zaangażowanie inwestycyjne po stronie przemysłu każdego z krajów.

Media Plus – Development składa się z części składowych odnoszących się m.in. do dystrybucji, promocji, projektów pilotażowych. Rozwój produkcji audiowizualnej będzie wspomagany poprzez udzielanie bezzwrotnych grantów producentom filmowym. Szczególne znaczenie przywiązuje się zwłaszcza do zastosowania nowych technologii.

Do końca 2002 roku w Biurze KRRiT działało Biuro Media – Desk, służące szeroką informacją o programie Media Plus oraz pomocą w uzyskiwaniu środków przyznanych w ramach tego programu. Od 1 stycznia 2003 roku zostało ono przekształcone w gospodarstwo pomocnicze przy Krajowej Radzie.

1.60 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspólnie z Krajową Izbą Producentów Audiowizualnych oraz Warszawską Fundacją Filmową zorganizowała, 8 października 2002 roku, „Europejski Dzień Mediów” poświęcony europejskim programom wspierania produkcji audiowizualnej Media Plus Unii Europejskiej oraz Funduszowi Euroimage utworzonym przy Radzie Europy. Celem „Europejskiego Dnia Mediów” było przybliżenie możliwości jakie te systemy oferują polskiemu środowisku audiowizualnemu i filmowemu.

1.61 Od 1997 roku, kiedy zostało podpisane porozumienie, współpraca z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W listopadzie 2002 roku została zorganizowana przez TVP S.A., Radio Rzeszów S.A., Internews – Ukraina oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji konferencja „Regionalne media – perspektywy współpracy polskich i ukraińskich stacji telewizyjnych”. W trakcie konferencji podsumowano dotychczasową współpracę oraz zaproponowano stworzenie projektów, które będą realizowane m.in. przez Radio Rzeszów S.A. oraz Ośrodki Regionalne

TVP S.A. w Rzeszowie i Krakowie wspólnie z Teleradiotelekompanią Lwów, a także przez Radio Kraków S.A. wspólnie z rozgłośnią „Stołyca” w Kijowie.

1.62 W końcu 2002 roku Wspólny projekt BBC World, KRRiT i Centre for Media Initiatives z Ukrainy wygrał konkurs ogłoszony przez Europe – Aid Cooperation Office w Komisji Europejskiej na projekty unijnego wsparcia dla niezależnych mediów na Ukrainie.

Projekt będzie realizowany w roku przyszłym, wsparcie merytoryczne dla niego zadeklarowały: TVN, TVN – 24, Radio Zet, TVP S.A., Gazeta Wyborcza i Rzeczpospolita.

1.63 W lipcu 2002 roku przedstawiciele KRRiT uczestniczyli w spotkaniu Komitetu Kontaktowego do spraw Dyrektywy „O telewizji bez granic” z przedstawicielami państw kandydujących do Unii Europejskiej. Spotkanie poświęcone było konieczności nowelizacji Dyrektywy „O telewizji bez granic”, wynikającej m.in. z pojawienia się nowych form reklamy telewizyjnej (reklama typu split-screen, reklama wirtualna, reklama interaktywna). Omówiono także różne warianty rozwoju rynku audiowizualnego w kontekście pojawienia się nowych technologii. Uznano za konieczną nowelizację Dyrektywy, która uwzględni nowe usługi i nowe media.

1.64 W maju 2002 roku w Warszawie odbyło się spotkanie członków Rady Administracyjnej Unii Radiowo – Telewizyjnej (EBU). W spotkaniu wzięli udział prezesi i eksperci 28 telewizji publicznych i rozgłośni radiowych, a także szefowie stałych organów EBU na czele z Prezydentem i Sekretarzem Generalnym EBU. W trakcie posiedzenia Prezydent EBU przekazał Prezesowi TVP S.A. list gratulacyjny z okazji pięćdziesięciolecia Telewizji Polskiej. Również Przewodniczący KRRiT w swoim wystąpieniu nawiązał do tego jubileuszu, podkreślając, że należy chronić pozycję nadawców publicznych i stwarzać im stabilne podstawy rozwoju, ale należy również dbać o pluralistyczny rozwój rynku medialnego.

1.65 W dniach 7 – 9 listopada 2002 roku przedstawiciele KRRiT wzięli udział w Pan-Europejskiej Konferencji Ministerialnej w sprawie Społeczeństwa Informacyjnego. Konferencja poświęcona była politycznym, społecznym, kulturowym i ekonomicznym aspektom społeczeństwa informacyjnego.

W roku bieżącym odbędzie się Światowy Szczyt Społeczeństwa Informacyjnego, w którym w składzie delegacji rządowej uczestniczy członek KRRiT p. Aleksander Łuczak.

Informacje dotyczące organizowania współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale VII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w rozdziale V „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Sejmu i Senatu RP

1.66 Ustawowe zadania Krajowej Rady w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych realizowane są także poprzez stałe kontakty z Parlamentem. Członkowie Krajowej Rady brali udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych

oraz senackich, a w szczególności uczestniczyli w pracach Komisji Kultury i Środków Przekazu, działających w obu izbach Parlamentu. Dla tych Komisji Krajowa Rada przygotowywała materiały m.in. na temat:

- programów edukacyjnych w publicznej radiofonii i telewizji. Posiedzenie wspólne z Komisją Edukacji, Nauki i Młodzieży,
- problemów prawnych wynikających z realizacji umowy dotyczącej prawa do transmisji z Finałów Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 2002 roku,
- oceny działalności TVP S.A. w zakresie realizacji misji publicznej wobec środowisk lokalnych,
- edukacyjnej roli mediów w procesie integracji europejskiej społeczności polskiego,
- oferty programowej TV Polonia,
- granic komercji w mediach,
- oceny skuteczności ochrony praw autorskich,
- zmniejszenia liczby członków zarządu w spółkach publicznej radiofonii i telewizji,
- aktualnej sytuacji lokalnych rozgłośni radiowych,
- zobowiązań mediów publicznych wobec kultury,
- strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce.

Ponadto podczas posiedzeń tych komisji rozpatrywano „Sprawozdanie KRRiT z rocznego okresu działalności” wraz z „Informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”, a także projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT i informację o wykonaniu poprzedniego budżetu.

Najwięcej posiedzeń sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu poświęcono omawianiu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji. Przedstawiciele KRRiT brali udział w pracach podkomisji powołanej do rozpatrzenia tego projektu, przygotowując również opinie i stanowiska.

Oprócz wyżej wymienionego projektu ustawy Komisja Kultury i Środków Przekazu przy udziale przedstawicieli KRRiT rozpatrywała m.in. komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (posiedzenie wspólne z Komisją Kultury Fizycznej oraz Komisją Zdrowia), a także poselskie projekty uchwał o prawie obywateli do informacji o pracach Sejmu oraz o dostępie opinii publicznej do relacji z obrad Sejmu i transmisjach obrad Sejmu w Programie 2 TVP S.A.

1. 67 Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w posiedzeniach innych sejmowych i senackich komisji oraz podkomisji, w szczególności:

- Komisji Finansów Publicznych w zakresie projektowania i wykonania budżetu KRRiT;
- Komisji Infrastruktury na temat naziemnej radiofonii i telewizji w Polsce,
- Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży na temat audycji edukacyjnych w telewizji publicznej,
- Komisji Gospodarki na temat aktualnego stanu oraz przyszłości przedsiębiorstw polskiego sektora mediów,

- Komisji Łączności z Polakami za Granicą oraz senackiej Komisji Emigracji i Polaków za Granicą na temat oceny działalności V Programu Polskiego Radia S.A. – Radio Polonia
- Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych na temat dostępu środowisk mniejszości do mediów publicznych oraz możliwości prezentacji dorobku, kultury, tradycji i aktualnych wydarzeń w programach TVP S.A. i PR S.A.
- Komisji Polityki Społecznej i Rodziny na temat prezentacji problemu narkomanii w telewizji publicznej,
- Senackiej Komisji Spraw Zagranicznych na temat projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli także w pracach Komisji Ustawodawczej dotyczących projektu o referendach krajowych przedstawiając stanowisko przyjęte podczas posiedzenia KRRiT. Stanowisko to dotyczy sposobu i terminu rozpowszechniania audycji referendalnych w programach publicznej radiofonii i telewizji.

W roku bieżącym przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli przede wszystkim w posiedzeniach Komisji Kultury i Środków Przekazu w związku z kontynuowaniem prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Ponadto brali udział w obradach podkomisji powołanej przez Komisję Europejską w związku z pracami nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy prawo telekomunikacyjne, a także w posiedzeniach m.in. Komisji Gospodarki i Komisji Ustawodawczej.

1.68 Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. przyznania częstotliwości w celu poprawy zasięgu rozpowszechniania programów publicznej radiofonii i telewizji, procesu ponownego udzielania koncesji, koncepcji opracowania audycji ukazujących problematykę integracji Polski z UE, rozważenia możliwości emisji cyklu audycji edukacyjnych kształtujących wiedzę i świadomość obywatelską.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych audycji. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi.

Informacje dotyczące składanych skarg znajdują się również w rozdziale IX „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji

1.69 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada powołuje członków rad nadzorczych i rad programowych spółek publicznego radia i telewizji. Kadencja rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa trzy lata. Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada.

Ze względu na przypadki rezygnacji bądź śmierci dotychczasowych członków Krajowa Rada dokonywała w roku ubiegłym wyborów uzupełniających w składach rad nadzorczych i rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

W roku bieżącym upływają kadencje rad nadzorczych w spółkach publicznej radiofonii i telewizji oraz rad programowych w Oddziałach Terenowych TVP S.A. i w regionalnych rozgłośniach Polskiego Radia z wyjątkiem Spółki Radio dla Ciebie S.A.

1.70 W 2002 roku upłynęła kadencja rad programowych działających w spółkach: Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A. oraz Regionalna Rozgłównia Polskiego Radia „Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie.

W porozumieniu z ugrupowaniami parlamentarnymi Krajowa Rada uchwałami z 21 lutego 2002 roku powołała członków rad programowych w spółkach Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. Uchwałą z 28 lutego 2002 roku powołana została rada programowa w spółce „Radio dla Ciebie” S.A.

Przewodniczący KRRiT zwołał pierwsze inauguracyjne posiedzenia nowo wybranych rad programowych, podczas których wybrane zostały prezydium rad programowych.

II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

2.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi działalność prawotwórczą poprzez:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów.

Realizacja ustawowych delegacji do wydania przez KRRiT aktów wykonawczych

2.2 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 26 września 2002 roku w sprawie trybu postępowania w zakresie podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych wydane zostało w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 23 ust. 7 ustawy z 20 czerwca 2002 roku o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

W rozporządzeniu określono:

- tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych w programach regionalnych Telewizji Polskiej S.A. i spółek radiofonii regionalnej,
- zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji audycji wyborczych,
- sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych.

W załącznikach do rozporządzenia określono obszary emitowania programów regionalnych Telewizji Polskiej i spółek radiofonii regionalnej.

Wejście w życie przepisów rozporządzenia nie spowodowało skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 164 poz. 1351.

2.3 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 26 września 2002 roku w sprawie trybu postępowania w zakresie podziału nieodpłatnego czasu emisyjnego, przygotowania i emisji oraz informowania o terminach emisji audycji wyborczych przed wyborami do rad gminy, rad powiatów i sejmików województw, przygotowane zostało w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 77 ust. 3 ustawy z 16 lipca 1998 roku Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

W rozporządzeniu określono:

- tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych w programach ogólnopolskich i regionalnych Telewizji Polskiej S.A. oraz Polskiego Radia S.A. i spółek radiofonii regionalnej,
- zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji audycji wyborczych,
- sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych.

W załącznikach do rozporządzenia określono obszary emitowania programów regionalnych Telewizji Polskiej i spółek radiofonii regionalnej.

Wejście w życie przepisów rozporządzenia nie spowodowało skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie zostało wydane w porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą w trybie określonym w art. 77 ust. 3 ustawy Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 164 poz. 1350.

2.4 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 27 czerwca 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych wydane zostało na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji. W rozporządzeniu ustalono nowe stawki opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych na 2003 roku. W rozporządzeniu wskazano również, że opłaty wnoszone na poczet 2003 roku mogą być przyjmowane w 2002 roku według stawek obowiązujących od 1 stycznia 2003 roku.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 140 poz. 1175.

2.5 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 14 stycznia 2003 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych przygotowane zostało w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 48 ust. 3 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Rozporządzenie ma na celu wprowadzenie zmian uregulowanych w z 11 października 2002 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich

rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych.

Wejście w życie przepisów rozporządzenia nie spowodowało skutków finansowych dla budżetu państwa.

2.6 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 26 marca 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. Rozporządzenie wydane zostało na podstawie delegacji zawartej w art. 40 ust. 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Treść § 9 rozporządzenia nie uzależnia opłat koncesyjnych od emitowania w programie telesprzedaży. Nadawca rozpowszechniający tylko bloki telesprzedaży (nie emitujący reklam i audycji sponsorowanych) traktowany jest jako nadawca non profit i wnosi opłatę za udzielenie koncesji w wysokości 20% pełnej opłaty koncesyjnej. Nadawca rozpowszechniający wyłącznie bloki telesprzedaży staje się nadawcą prowadzącym działalność komercyjną przynoszącą określone zyski, dlatego może być traktowany na równi z nadawcą non profit. Stale rozwijający się rynek nadawców powoduje, iż zjawisko to może być coraz częstsze, w związku z czym budżet państwa pozbawiony będzie części należnych mu dochodów, a ponadto pozostawienie obowiązujących zapisów mogło być potraktowane jako nierówne traktowania podmiotów.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 58 poz. 541.

2.7 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 24 października 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży, wydane zostało na podstawie art. 16 ust. 4 oraz 16a ust. 4 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

W rozporządzeniu określono, że:

- nowy termin wejścia w życie przepisów § 9 ust. 1 i 2 (wskazano tu termin uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej),
- przepis § 9 ust. 3 utraci moc z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 188 poz. 1583.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

2.8 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 15 stycznia 2002 roku spotkała się z Prezesem Rady Ministrów p. Leszkiem Millerem w związku z zakończeniem prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przygotowanym przez KRRiT i przekazanym do uzgodnień międzyresortowych. Uzgodnienia te z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów

prowadził Minister Kultury. Po zakończeniu procesu uzgodnień międzyresortowych projekt został przyjęty przez Radę Ministrów 19 marca 2002 roku.

W posiedzeniu Rady Ministrów uczestniczył Przewodniczący KRRiT. W związku z ustaleniami przyjętymi podczas posiedzenia Rady Ministrów Przewodniczący KRRiT przedstawił w wystąpieniu z 19 marca 2002 roku do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury p. Aleksandry Jakubowskiej i do Sekretarza Rady Ministrów p. Aleksandra Proksy, propozycję zapisu do projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie regulacji zawartych w art. 29. Propozycja ta nie zezwala na prywatyzację telewizji regionalnej drogą inną niż przez zmianę ustawy, co zgodne jest z intencją KRRiT. Propozycja ta usuwa niejednoznaczność zapisu powstałego w toku uzgodnień międzyresortowych. Zgodnie z tą propozycją dotyczącą ustępu 3 w art. 29 „Zarząd TVP S.A. nie może rozporządzać prawami z akcji, ustanowić obciążenia na tych akcjach, ani zbyć akcji Spółki”. W konsekwencji powyższego zapisu powinno nastąpić skreślenie zapisu zawartego w ustępie 4. Krajowa Rada wyraziła poparcie dla propozycji przedstawionej przez Przewodniczącego KRRiT.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w jednogłośnie przyjętym stanowisku z 23 kwietnia 2002 roku w szczególności zwróciła uwagę na te różnice, które w istotny sposób zmieniły propozycje KRRiT i wyraziła przekonanie, że odbędzie się wnikliwa analiza podczas prac prowadzonych w sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Do zmian, które w istotny sposób zmieniły propozycje KRRiT w szczególności zostały zaliczone:

- zmiana propozycji dotyczących licencji programowych dla nadawców publicznych (art. 21a). Propozycja rządowa całkowicie zmieniła sens projektu przedstawionego przez KRRiT. Licencja stała się porozumieniem między Przewodniczącym KRRiT a nadawcą publicznym. Taka konstrukcja nie pozwala na doskonalenie kontroli realizowania misji społecznej nadawcy publicznego i wykorzystywania przyznanych środków abonamentowych;
- rezygnacja z propozycji uregulowania wysokości rocznych wynagrodzeń należnych twórcom i artystom wykonawcom, płatnych przez nadawców za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi na poziomie nie przekraczającym łącznie 3% wysokości rocznych przychodów (art. 20 c ust. 1). Rezygnacja z tego zapisu, przy pozostawieniu ogólnego zobowiązania nadawców do przekazywania opłat za korzystanie z praw autorskich i pokrewnych, może poważnie utrudniać sytuację nadawców;
- propozycja zawarta w art. 37 ust. 6 projektu zobowiązująca Krajową Radę, aby przed wydaniem koncesji zasięgała opinii ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego, w sprawie realizacji przez nadawcę obowiązków wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Spowoduje to przedłużenie procesu koncesyjnego, spowoduje też konieczność stworzenia odrębnego systemu kontroli nadawców przez Ministerstwo Kultury, co oznacza dublowanie kompetencji KRRiT określonych w art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy;
- zmiany dotyczące propozycji regulujących pobór abonamentu poprzez wprowadzenie dodatkowych zwolnień od opłat obejmujących bardzo dużą grupę osób oraz rezygnacja z propozycji KRRiT dopuszczającej możliwość odejścia od monopolu Poczty Polskiej w dziedzinie poboru abonamentu;
- ograniczenie dotychczasowych kompetencji Przewodniczącego KRRiT poprzez uzależnienie jego działań każdorazowo od uchwały Rady. Biorąc pod uwagę zakres

działań przewodniczącego, zwłaszcza związanych z kompetencjami określonymi w art. 10 ustawy, może to utrudnić funkcjonowanie Rady i zdecydowanie przedłużyć czas niezbędny do podejmowania decyzji;

- rezygnacja z propozycji uprawniającej KRRiT do inicjowania i podejmowania działań w zakresie ochrony zasad etyki dziennikarskiej;
- stworzenie niejednorodnych kryteriów powoływania członków rad programowych spółek publicznej radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada stwierdziła jednocześnie, że projekt złożony Prezesowi Rady Ministrów nie zawierał przepisu zezwalającego na dwukrotne powołanie tej samej osoby na członka KRRiT.

W związku z propozycją zaostreżenia przepisów odnoszących się do koncentracji kapitału (art. 36 ust. 3), a także w świetle uwag zgłaszanych podczas toczącej się dyskusji, Krajowa Rada uznała za celowe ponowne przeanalizowanie projektowanych zapisów dotyczących koncentracji własności w mediach.

Krajowa Rada przygotowała również projekty aktów wykonawczych do delegacji związanych z kompetencjami KRRiT oraz uczestniczyła w uzgodnieniach projektów, do wydania których upoważnione zostały inne organy np. minister właściwy w sprawach łączności.

5 i 20 listopada 2002 roku Przewodniczący KRRiT przekazał Przewodniczącemu Komisji Kultury i Środków Przekazu szczegółowe stanowisko, omówione podczas posiedzenia KRRiT, dotyczące sprawozdania podkomisji z prac nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o zmianie innych ustaw.

Sprawa prac nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji jest wyjaśniana przez Komisję Śledczą do zbadania ujawnionych w mediach zarzutów dotyczących przypadków korupcji podczas prac nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji. W tej sprawie wyjaśnienia przed Komisją Śledczą dotychczas złożyli Przewodniczący KRRiT i Sekretarz KRRiT oraz dyrektorzy departamentów w Biurze KRRiT (dyrektor Departamentu Prawnego i dyrektor Departamentu Koncesyjnego). Wyjaśnienia zostały również złożone w Prokuraturze Apelacyjnej. Do Prokuratury Apelacyjnej zostały też przekazane materiały dowodowe, a w szczególności protokoły z posiedzeń KRRiT wraz z nagraniami na kasetach magnetofonowych.

W dotychczasowych wyjaśnieniach złożonych w tej sprawie przez Przewodniczącego KRRiT i Sekretarza KRRiT zostały zaprezentowane odrębne, indywidualne stanowiska.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako uzupełnienie informacji dotyczących prac prowadzonych nad projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji jako załącznik do rocznego sprawozdania z działalności KRRiT przedstawia zbiór dokumentów, które obrazują kalendarium wydarzeń związanych z pracami dotyczącymi przygotowania wyżej wymienionego projektu. Zbiór ten został przekazany zarówno Prokuraturze Apelacyjnej jak i Komisji Śledczej.

Informacje dotyczące nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji znajdują się także w rozdziale VII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Ochrona własności intelektualnej - udział w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

2.9 W 2002 roku działalność KRRiT w obszarze ochrony własności intelektualnej obejmowała szereg różnorodnych działań o charakterze krajowym i międzynarodowym.

Należy tu przede wszystkim wymienić: uczestnictwo w pracach Rządowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych oraz udział w parlamentarnych pracach legislacyjnych.

KRRiT uczestniczyła także w pracach Grupy Roboczej ds. Współpracy Gospodarczej Rady Państw Morza Bałtyckiego i powołanego w jej ramach Zespołu ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego.

Na mocy art. 127 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych Prezes Rady Ministrów, zarządzeniem z 9 listopada 2000 roku, powołał Zespół ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, który rozpoczął działanie w 2001 roku. Członkiem Rządowego Zespołu jest Przewodniczący KRRiT.

Do zadań Zespołu należy opracowywanie wniosków i propozycji inicjatyw dotyczących usprawnienia działań organów administracji rządowej w zakresie efektywności zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Zespół powinien dokonywać bieżącej analizy sytuacji w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, przedstawić propozycje działań mających na celu zapobieganie naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych i zwalczanie istniejących naruszeń, przygotowywać propozycje zmian legislacyjnych zmierzające do skuteczniejszego egzekwowania postanowień prawnych oraz dokonywać okresowej oceny postępów działań w zakresie zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Wnioski przedstawiane są Prezesowi Rady Ministrów.

W celu realizacji swych zadań Zespół powołał cztery grupy robocze: Analiza, Legislacja, Stadion i Edukacja. Przedstawiciele KRRiT brali aktywny udział w tych pracach grup.

2.10 Wypełniając zadania ustawowe, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji aktywnie włącza się w proces nowelizacji prawa własności intelektualnej. Biorąc pod uwagę sytuację na rynku praw na dobrach niematerialnych i podkreślaną przez większość środowisk, niedostateczną ochronę wytworów intelektu ludzkiego, wkład Krajowej Rady w działania służące zapewnieniu właściwej ochrony praw autorskich i pokrewnych można ocenić jako istotny.

W związku z kontynuowaniem przez Sejm prac nad kolejnymi etapami nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, przedstawiciele KRRiT brali udział w posiedzeniach Komisji Kultury i Środków Przekazu. Do KRRiT regularnie wpływają wystąpienia od organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, nadawców publicznych i prywatnych oraz przedstawiciele środowisk twórczych, w których przedstawiają swoje postulaty w sprawie tworzenia nowego prawa. Krajowa Rada, bierze pod uwagę

wszystkie głosy, analizuje przedstawiane propozycje, a następnie przekazuje swoje opinie Komisji Kultury i Środków Przekazu.

W trakcie prac Komisji przedstawiciele KRRiT podkreślali konieczność zwrócenia uwagi na doświadczenia zdobyte w trakcie ośmiu lat funkcjonowania nowej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz wnikliwej obserwacji dwóch traktatów WIPO (Światowej Organizacji Własności Intelektualnej), które są obecnie ratyfikowane przez Polskę.

2.11 Najbardziej kontrowersyjną kwestią w trakcie prac nad nowelizacją okazała się sprawa wykreślenia z ustawy art. 24 ust. 3 zawierającego tzw. licencję ustawową dla operatorów sieci kablowych. KRRiT zwracała wielokrotnie uwagę, iż skreślenie tzw. licencji ustawowej należy połączyć z odpowiednio długim okresem przejściowym, który pozwoli przedsiębiorcom na dostosowanie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej do nowych warunków (tak jak działo się to w krajach Unii Europejskiej). Jednakże nowelizacja z 28 października 2002 roku zawiera przepis, aby operatorzy kablowi zrealizowali nowe obowiązki już do 1 stycznia 2003 roku, które to *vacatio legis* zostało odebrane przez większość podmiotów jako niewystarczające.

Krajowa Rada skierowała wystąpienie w tej sprawie do Prezydenta RP i Rzecznika Praw Obywatelskich, który z kolei złożył wniosek do Trybunału Konstytucyjnego.

Krajowa Rada wyraziła opinię iż dalsze prace nad nowelizacją ustawy muszą być prowadzone w taki sposób, aby zapewnić poszanowanie podstawowej zasady prawa autorskiego, tj. utrzymania równowagi między prawami twórców a słusznym interesem podmiotów korzystających z ich dorobku.

Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem KRRiT oraz jej Biura

2.12 W związku z ustawą z 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wydano wszystkie wymagane przepisy wewnętrzne.

2.13 Ustawa z 11 kwietnia 1997 roku o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, oprócz nakazu składania oświadczeń lustracyjnych przez członków KRRiT, nakłada także obowiązki na Przewodniczącą KRRiT. Obowiązki te polegają na:

- zbieraniu i niezwłocznym przekazywaniu do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oświadczeń lustracyjnych od kandydatów na stanowiska /osób pełniących funkcje/ członków rad nadzorczych, członków zarządów, dyrektorów programów oraz dyrektorów oddziałów terenowych i agencji w spółkach akcyjnych publicznej radiofonii i telewizji;
- niezwłocznym podawaniu do publicznej wiadomości w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” treści złożonego oświadczenia stwierdzającego fakt pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi.

Realizacja wyżej wymienionych obowiązków łączy się z przekazywaniem do Sądu Apelacyjnego w Warszawie aktualnych wykazów osób podlegających lustracji oraz współdziałaniem w tym zakresie z Rzecznikiem Interesu Publicznego, przewodniczącymi rad

nadzorczych i prezesami zarządów spółek w publicznej radiofonii i telewizji. Obowiązki te realizowane są na bieżąco.

2.14 Ustawa z 12 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia nałożyła na KRRiT obowiązki związane z ustalaniem i prowadzeniem wykazu obiektów radiowych i telewizyjnych podlegających obowiązkowej ochronie. W tej sprawie KRRiT przyjęła 7 grudnia 1999 roku uchwałę nr 732 upoważniającą Przewodniczącą KRRiT do wydania decyzji ustalających obiekty podlegające ochronie. Decyzje te zostały przekazane do wojewodów oraz kierowników jednostek organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji. Realizacja tych obowiązków w 2002 roku polegała na bieżącej aktualizacji ustalonego przez Krajową Radę wykazu obiektów podlegających obowiązkowej ochronie oraz korygowaniu wydanych w tej sprawie decyzji administracyjnych.

2.15 Realizacja przepisów ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej związana była w szczególności z współpracą z wojskowymi komendami uzupełnień, prowadzeniem szkoleń obronnych oraz gospodarowaniem rezerwami specjalistycznymi. W oparciu o przepisy ustawy w 2001 roku realizowano plan finansowego wspomaganie szkolenia obronnego w jednostkach organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji oraz plan szkolenia obronnego kadry kierowniczej KRRiT.

2.16 Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.) nakłada na administratora danych obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych. Zgodnie z ustawą, administratorem danych jest organ, instytucja, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba decydująca o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Przetwarzanie danych osobowych następuje przede wszystkim w związku z wykonywaniem ustawowych zadań KRRiT takich jak: umarzenie i rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, koncesjonowanie, rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, postępowanie w zakresie skarg i wniosków, prowadzenie spraw pracowniczych.

W związku z realizacją przepisów ustawy o ochronie danych osobowych zgłoszono do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbiory danych o następujących nazwach: „Sprawy abonamentowe (umorzenia i rozłożenia na raty płatności opłat abonamentowych)” i „Skargi i wnioski”.

Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

2.17 Zgodnie z artykułem 29 ust. 3 w związku z art. 26 ust. 4 oraz art. 27 ustawy o radiofonii i telewizji Minister Skarbu Państwa skierował do KRRiT propozycje zmian statutów spółek Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. oraz statutów spółek regionalnych radiofonii publicznej.

- Uchwałą nr 260 z 25 kwietnia 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmiany w statucie spółki Telewizja Polska S.A. w zakresie w jakim dotyczą one dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów prawnych.
- W uchwale nr 371 z 20 czerwca 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmianę w statutach spółek publicznej radiofonii regionalnej polegającą na

uelastycznieniu liczby członków zarządu (z obligatoryjnych „3 osób” zmieniono przepis na „od 1 do 3 osób”). O liczbie członków Zarządu decyduje Rada Nadzorcza.

- W uchwale nr 497 z 12 września 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na analogiczną zmianę w statucie spółki Polskie Radio S.A., gdzie obligatoryjny pięcioosobowy skład Zarządu zastąpiono składem od 1 do 5 osób.
- Uchwałami 541 z 8 października 2002 roku, 644 z 5 grudnia 2002 roku oraz 645 z 5 grudnia 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmiany w statutach spółek regionalnych oraz spółce Polskie Radio S.A. Zgoda wyrażona w tych uchwałach obejmowała takie rodzaje zmian statutów, które wynikały z potrzeby ich uaktualnienia do obowiązującego stanu prawnego (np. zmiana odwołań do Kodeksu handlowego na odwołania do Kodeksu Spółek Handlowych, zmiana pojęcia „kapitał akcyjny” na „kapitał zakładowy”, denominacja kapitału zakładowego, tam gdzie tego nie wprowadzono wcześniej). Niezależnie od powyższych zmian Minister Skarbu Państwa zaproponował dokonanie zmian w jednolicie brzmiącym dotąd przepisie określającym przedmiot działania wyżej wymienionych spółek. Zaproponowane zmiany wykraczały poza obszar działalności spółek radiofonii i telewizji publicznej wskazany w ustawie. Przykładowo można wskazać rozszerzenie przedmiotu działania tych spółek o wynajem samochodów, działalność taksówek osobowych, wydawanie gazet, działalność prawną czy też wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego. Zaproponowane zmiany przedmiotu działalności nie były również jednolite we wszystkich spółkach. Z tego względu Krajowa Rada zwróciła się do Ministra Skarbu Państwa o przedstawienie uzasadnienia zaproponowanych zmian. Krajowa Rada wyraziła jedynie zgodę na zmianę przedmiotu działalności spółki Polskie Radio S.A. (uchwała 644 z 5 grudnia 2002 roku) oraz zmianę przedmiotu działalności spółki Radio Kraków S.A. (uchwała 690 z 19 grudnia 2002 roku). Zmiany te nie budziły wątpliwości z punktu widzenia ich zgodności z przedmiotem działania wynikającym z ustawy o radiofonii i telewizji.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT

2.18 Wyrokiem z 24 października 2002 roku Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu skargi Spółki „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. w Krakowie w przedmiocie udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego uchylił:

- uchwałę KRRiT Nr 60 z 7 marca 2001 roku w pkt. III
- uchwałę KRRiT Nr 178 z 15 maja 2001 roku w pkt. IV, VI, VII, X, XI, XII, XIV i XV,
- uchwałę KRRiT Nr 277 z 21 czerwca 2001 roku
- decyzję Przewodniczącego KRRiT z 4 września 2001 roku Nr DK-163/2001 w pkt. 1 i w pkt. 3 oraz poprzedzającą ją decyzję z 22 maja 2001 roku w pkt. V, VII, VIII, XII, XIII, XIV, XVI i XVIII

Decyzją z 22 maja 2001 roku Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji udzielił spółce „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie koncesji nr 001/P/2001-R na rozpowszechnianie programu radiowego o charakterze uniwersalnym pod nazwą RMF FM, przeznaczonego do powszechnego odbioru oraz odmówił udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w zakresie objętym pkt. I.1 Ogłoszenia

Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 13 listopada 2000 roku spółce „Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe EXPRESS” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Wnioskiem z 3 czerwca 2001 roku spółka „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie wystąpiła o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej wydaniem decyzji z 22 maja 2001 roku Przewodniczącego KRRiT udzielającej koncesji nr 001/P/2001-R

Wniosek został rozpatrzony. Przewodniczący KRRiT wydał decyzję nr DK-163/2001 z 4 września 2001 roku, na podstawie której m.in. zmieniono punkt V decyzji z 22 maja 2001 roku. W pozostałym zakresie decyzja Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 22 maja 2001 roku o udzieleniu koncesji nr 001/P/2001-R została utrzymana w mocy.

Koncesjonariusz zaskarżył decyzję Przewodniczącego KRRiT do Naczelnego Sądu Administracyjnego wnosząc o uchylenie punktu VII Koncesji oraz punktu 3 uzasadnienia wydanej decyzji.

W wyroku Naczelny Sąd Administracyjny uznał, iż skarga dotyczy dwóch kwestii:

- dopuszczalności określenia w koncesji niektórych warunków prowadzenia działalności nadawczej,
- odmowy wyrażenia zgody na nadawanie w ramach udzielonej koncesji pasm lokalnych czyli tzw. rozszczepianie programu.

Co do dopuszczalności określania w koncesji warunków prowadzenia działalności nadawczej NSA stwierdził, że organ koncesyjny może nałożyć na koncesjonariusza tylko takie obowiązki, które wynikają z ustawy, a ograniczenia wymagają merytorycznego uzasadnienia. NSA uznał, iż przepis art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji nie daje dostatecznego prawnego uzasadnienia dla żadnego z określonych w koncesji i kwestionowanych przez Spółkę „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. warunków prowadzenia działalności. Taką podstawą nie jest również art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy określający zadania kontrolne KRRiT, gdyż z przepisów określających zadania organu administracji publicznej nie można wyprowadzać norm kompetencyjnych. Oznacza to, iż KRRiT ma tylko takie kompetencje kontrolne jakie wynikają z ustawy tj. z art. 10 ust. 2.

Żaden przepis, w ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, poza art. 40 a ust. 1, nie pozwala KRRiT ingerować, w sposób określony w koncesji, w czynności dotyczące struktury kapitałowej koncesjonariusza. Takie kompetencje KRRiT nie mają również umocowania w innych przepisach ustawowych.

Sąd podkreślił, że ustawa o radiofonii i telewizji nie zobowiązuje generalnie koncesjonariusza (poza przypadkami określonymi w art. 10 ust. 2) do informowania organu koncesyjnego o okolicznościach dotyczących koncesjonariusza i prowadzonej przez niego działalności.

W zaskarżonych decyzjach Przewodniczący KRRiT nie przedstawił motywów uzasadniających żądanie udzielenia KRRiT informacji w zakresie określonym w pkt. VII.7. i VIII koncesji. Zdaniem Sądu wykraczają one poza granice, zakreślone art. 23 ustawy Prawo działalności gospodarczej i art. 37 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Ponadto Sąd stwierdził, iż przepisy art. 37 ust. 4 i rozporządzenia KRRiT w sprawie zawartości wniosku są niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis Konstytucji stanowi, że upoważnienie do wydania rozporządzenia wykonawczego powinno określać zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Musi być więc szczegółowe pod względem przedmiotowym i treściowym.

Art. 37 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji nie zawiera wytycznych, dotyczących treści rozporządzenia pozostawiając w ten sposób KRRiT wolną rękę w zakresie nakładania na ubiegającego się o koncesję obowiązku udzielania informacji o wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności.

NSA uznał, że przepis § 3 rozporządzenia KRRiT w sprawie zawartości wniosku nie może stanowić wystarczającej podstawy do określenia zakresu informacji żądanych w związku z ubieganiem się o koncesję.

NSA nie znalazł wyraźnego, ustawowego umocowania do żądania od koncesjonariusza wskazania KRRiT operatorów stacji nadawczych oraz zakwestionował rozstrzygnięcia zawarte w pkt. XIV i XVIII z powodu ich nieprecyzyjnego sformułowania.

Co do kwestii wyrażenia zgody na nadawanie w ramach koncesji pasm lokalnych (tzw. *rozszczepianie programu*) Sąd stwierdził, że KRRiT wydając odmowną decyzję nie podała prawnego uzasadnienia swojego stanowiska, a kwestia rozszczepiania programu nie została rozpatrzona w świetle ustawowej definicji programu.

NSA okoliczności, w których Przewodniczący KRRiT odmówił stronie skarżącej zgody na tzw. rozszczepianie programu wskazują na naruszenie konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i prawa. Jeżeli na gruncie nie zmienionych przepisów prawa utrwaliła się określona jego wykładnia, pozwalająca przewidywać przyszłe rozstrzygnięcia organów administracyjnych, to nagła i niezapowiedziana zmiana tej wykładni godzi w bezpieczeństwo prawne. W dotychczasowej praktyce koncesyjnej Przewodniczący KRRiT wyrażał zgodę nadawcom koncesjonowanym na tzw. rozszczepianie programu.

Krajowa Rada po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia wyroku, przystąpiła do ponownego rozpatrzenia decyzji w części uchylonej wyrokiem NSA. 13 lutego 2003 roku Krajowa Rada przyjęła uchwałę, na podstawie której przygotowywana jest decyzja Przewodniczącego KRRiT.

2.19 Wyrokiem z 24 października 2002 roku Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu sprawy ze skargi Światowej Federacji Polskich Kombatantów oraz Andrzeja Cieleckiego – Polskie Radio AK Jutrzenka w Warszawie na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 22 listopada 2001 roku Nr DK-221/2 w przedmiocie nadania statusu nadawcy społecznego, oddalił skargę.

23 września 1996 roku Andrzej Cielecki wystąpił o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio Jutrzenka”.

28 sierpnia 1998 roku KRRiT Uchwałą Nr 265/98 udzieliła koncesji Panu Andrzejowi Waldemarowi Cieleckiemu.

Wnioskiem z 4 czerwca 2001 roku skarżący wystąpił o nadanie statusu nadawcy społecznego. Skarżący złożył wniosek o udzielenie koncesji jako osoba fizyczna. Ustawa nie przewiduje możliwości nadania statusu nadawcy społecznego osobie fizycznej.

24 lipca 2001 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję w sprawie udzielenia Andrzejowi Cieleckiemu koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego.

Przewodniczący KRRiT 18 września 2002 roku wydał decyzję Nr DK-174/2001, w której odmówił skarżącemu nadania statusu nadawcy społecznego z braku podstaw prawnych, oraz uchylił w postanowienie Nr DK-144/2001 z 19 lipca 2001 roku.

Światowa Federacja Kombatantów Polskich i Andrzej Cielecki zaskarżyli decyzje Przewodniczącego KRRiT do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W uzasadnieniu wyroku NSA stwierdził, iż skarga Andrzeja Cieleckiego na decyzję odmawiającą statusu nadawcy społecznego, nie mogła być uwzględniona z przyczyn zawartych w przepisie art. 39 b ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Skarga Światowej Federacji Kombatantów Polskich podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, gdyż Federacja nie występowała ze stosownym wnioskiem do Krajowej Rady i nie zgłaszała swojego udziału w postępowaniu administracyjnym.

2.20 Wyrokiem z 5 lutego 2003 roku Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu sprawy ze skargi „TV KAB-Police” spółka jawna na decyzję Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Nr D-0036/01 z 25 kwietnia 2001 roku uchylił decyzję Przewodniczącego KRRiT.

W dniu 16 sierpnia 2000 roku skarżący złożył wniosek o rejestrację rozprowadzania programów w sieci telewizji kablowej o numerze zezwolenia 091/99.

W dniu 20 września 2000 roku Przewodniczący KRRiT wezwał operatora do uzupełnienia braków we wniosku, w terminie 7 dni, poprzez dostarczenie kopii decyzji o przedłużeniu terminu ważności zezwolenia Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej (obecnie Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty) na budowę i eksploatację sieci o numerze zezwolenia 091/99.

Operator nie uzupełnił wniosku w terminie i nie dostarczył kopii decyzji. Przewodniczący KRRiT w decyzji Nr D-01114/00 z 21 grudnia 2000 r. zakazał rozprowadzania programów objętych wnioskiem nr 0477/00 w sieci kablowej o numerze zezwolenia 091/99. 24 stycznia 2001 roku operator złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

27 lutego 2001 roku Przewodniczący KRRiT ponownie wezwał operatora do uzupełnienia braków we wniosku, w terminie 7 dni, poprzez dostarczenie kopii decyzji URTiP na eksploatację sieci.

Skarżący nie uzupełnił w terminie braków. 4 czerwca 2001 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję Nr D-0036/01 o utrzymaniu w mocy decyzji nr D-0114/00 z 21 grudnia 2000 roku.

NSA w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że wydana decyzja była wadliwa, gdyż uzasadnienie było nieadekwatne do decyzji, w której zakazano rozpowszechniania programu telewizyjnego w sieci kablowej, a w uzasadnieniu powołano się na przesłanki odmowy rejestracji.

2.21 Wyrokiem z 25 lutego 2003 roku Naczelny Sąd Administracyjny uwzględnił w części skargę złożoną przez Prowincję Braci Mniejszych Konwentualnych. Strona powodowa

skarżyła odmowę rozszerzenia koncesji emisji programu telewizyjnego na dodatkowe kanały w: Rzeszowie, Suwałkach, Białymstoku, Wałbrzychu i Szczecinie. Sąd uznał za zasadną skargę w przypadku dwóch stacji w: Rzeszowie i Suwałkach. W ustnym uzasadnieniu Sąd wskazał, że uchylenie nastąpiło z przyczyn proceduralnych. Krajowa Rada po otrzymaniu wyroku z pisemnym uzasadnieniem przystąpi do rozpatrzenia sprawy zgodnie ze wskazaniami NSA.

Informacje o decyzjach Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar na nadawców przedstawiono w rozdziałach I i VI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

W rozdziale I „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” przedstawiono również informację o udziale KRRiT w pracach Sejmu i Senatu RP.

III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

A. Radiofonia

Wprowadzenie

3.1 Rynek nadawców radiowych w ciągu ostatnich dwóch lat został w dużej mierze utrwalony poprzez ponowne udzielenie koncesji. Potwierdzony został pierwotny kształt dwóch koncesji o zasięgu ogólnokrajowym (Radio ZET i Radio RMF FM). Ich zasięg odpowiada standardowi koncesji ogólnokrajowych i obejmuje odpowiednio 89,4 % - Radio ZET i 94,6 % - Radio RMF FM zasięgu ludnościowego. Nie oznacza to jednak zakończenia optymalizacji obu sieci. Wyżej wymieni nadawcy, już w ramach nowych koncesji wnioskuje przeprowadzenie zmian w zakresie warunków technicznych. Częściowo jest to związane z dążeniem do poprawy jakości sygnału na obszarach objętych koncesją i docelowego wykorzystania możliwości użytkowanych stacji nadawczych. Sygnalizowane problemy techniczne wynikają także z konieczności weryfikacji decyzji Ministra Łączności, który uzgadniając ogłoszenie sieci Radia RMF FM i Radia ZET zakwestionował potrzebę istnienia tzw. „częstotliwości dubeltowych”, a więc tych których zasięgi znajdują się, przynajmniej teoretycznie, w obrębie innych stacji nadawczych dużej mocy. Nie mając możliwości kwestionowania merytorycznej decyzji Ministra Łączności Krajowa Rada przyznała koncesję dla Radia RMF FM i Radia ZET bez tych częstotliwości. Dopiero po wyłączeniu „stacji dubeltowych” w praktyce można stwierdzić, czy decyzje te były uzasadnione. Obecnie na wniosek nadawców Krajowa Rada zwróciła się o ponowne przeprowadzenie analiz w tym zakresie przez URTiP. Może się okazać, że w niektórych przypadkach trzeba będzie uzupełnić sieci Radia RMF FM i Radia ZET częstotliwościami doświetlającymi. W takiej sytuacji Krajowa Rada wystąpi do Prezesa URTiP o ich dobranie, o ile nie znajdują się one w puli wolnych częstotliwości, będącej w dyspozycji KRRiT.

Kształt techniczny sieci Radia RMF FM i Radia ZET nie uległ zasadniczym zmianom. Koncesje w części programowej przybrały jednak na wniosek nadawców inny kształt. Przy zachowaniu uniwersalnego charakteru programu realizowanego w ramach różnych gatunków i różnorodnej tematyki nastąpiło obniżenie procentowego udziału audycji słownych w

programie. W obu koncesjach udział ten został określony jako 20 % dobowego czasu nadawania.

3.2 Rozwija się opisywane w sprawozdaniach KRRiT z lat poprzednich zjawisko tzw. sieciowania. Obecnie dwóch uczestników tego procesu, spółki AGORA S.A. i ESKA S.A. posiada zbliżony potencjał: 25 koncesji bezpośrednio lub pośrednio posiada spółka ZPR S.A. obejmując w ten sposób około 35 % zasięgu ludnościowego kraju, a także 25 koncesji posiada spółka AGORA S.A. z około 37 % zasięgu ludnościowego. Sieci określiły swoje projekty jako wyspecjalizowane stacje muzyczne, różnicując swoją ofertę poprzez różne formaty: AGORA S.A. – złote przeboje, ESKA S.A. – najnowsze hity. Krajowa Rada w koncesjach określiła warunki zobowiązujące tych nadawców do tworzenia i rozpowszechniania audycji o tematyce lokalnej. Zarówno AGORA S.A. jak i ESKA S.A. zakwestionowały prawo Krajowej Rady do nakładania tak sformułowanych obowiązków i zaskarżyły koncesje do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Realizacja tych obowiązków programowych odbiega od warunków koncesyjnych, co zostało stwierdzone w monitoringu na temat realizacji warunków koncesyjnych przeprowadzonym przez Departament Programowy w Biurze KRRiT w 2002 roku. Monitoring ten objął programy 44 stacji o zasięgu lokalnym. Krajowa Rada będzie podejmować w tych sprawach działania zgodnie z ustawowymi kompetencjami.

Wyniki monitoringu zostały przedstawione rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

3.3 Pozostałych 58 nadawców o zasięgu lokalnym, którzy zadeklarowali samodzielne realizowanie nowych koncesji i zachowanie ich uniwersalnego charakteru w tej chwili również nie stanowią jednolitej grupy.

Część z nich po wydaniu koncesji poszukiwała wsparcia dla dalszego istnienia poprzez nowe projekty radiowe takie jak Y-Radio, Ad Point czy Multimedia. Krajowa Rada wyrażając zgodę na przekształcenia własnościowe uwzględniała w ten sposób tworzenie nowego zjawiska na rynku mediów lokalnych – sieci skonsolidowanych własnościowo, stacji o silnej pozycji wśród słuchaczy zintegrowanych ze społecznością lokalną.

3.4 Niektórzy z pozostałych tzw. „niezrzeszonych” nadawców lokalnych przeżywają często problemy finansowe i dalsze istnienie wielu z nich, przy braku inwestora, stoi pod znakiem zapytania. Trzeba jednak zauważyć, że wielu z tych nadawców nie potrzebuje pomocy finansowej i bez inwestorów prowadzi bardzo dobrze oceniane rozgłośnie radiowe. Podmioty takie jak w szczególności AGORA S.A., ESKA S.A. nie są w większości przypadków zainteresowane konsolidacją ze stacjami znajdującymi się w miastach poniżej 150 tysięcy.

Krajowa Rada zaakceptowała kapitałowy udział spółki EUROZET (właściciel Radia ZET) w spółce wykonującej koncesję na rozpowszechnianie programu **RADIOSTACJA**. Krajowa Rada kierowała się przekonaniem, że możliwości kapitałowe oraz doświadczenie rynkowe nadawcy ogólnokrajowego będą wsparciem dla projektu stacji młodzieżowej posiadającej wieloletnią tradycję. **RADIOSTACJA** w sensie technicznym nadal pozostaje siecią niedokończoną, obejmującą jedynie 7 dużych miast. Wierni słuchacze poszukują jej zatem w Internecie i w sieciach kablowych. Krajowa Rada dostrzega obecność **RADIOSTACJI**, jako programu społecznie oczekiwanego o wyspecjalizowanym charakterze poświęconym problemom młodzieży.

3.5 Przyznanie koncesji dla spółki **INFORADIO** związane było z pierwotnym projektem wielkomiejskiej sieci radiowej nadającej program wyspecjalizowany informacyjny. Obecnie wyspecjalizowany informacyjno – muzyczny o nazwie **TOK FM**. Jest to stacja niszowa. W

Krajowej Radzie prowadzone są obecnie prace dotyczące kształtu ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą nadajników użytkowanych obecnie przez spółkę INFORADIO.

3.6 Radio WAWA wykonuje nowo wydaną koncesję na program o charakterze uniwersalnym - 18 % audycji słownych w programie w ramach różnych gatunków i tematyki. Koncesja ta obejmuje 13 dużych i średnich miast. Nadawca sygnalizuje Krajowej Radzie konieczność rozwoju technicznego posiadanej sieci. Docelowy kształt sieci projektowany w listopadzie 1996 roku w okresie, gdy Krajowa Rada zdecydowała o przekształceniu lokalnego nadawcy warszawskiego w sieć ponadregionalną, miał obejmować co najmniej wszystkie obecne miasta wojewódzkie. WAWA utrzymuje sieć z lokalnego rynku reklamowego w Warszawie, nie mając możliwości korzystania z reklamy lokalnej (brak tzw. rozszczepień) i nie mając możliwości sprzedaży czasu antenowego jako nadawca ogólnokrajowy. WAWA nie może skutecznie konkurować z sieciami muzycznymi spółek AGORY S.A. i ESKI S.A. ani nadawcami ogólnokrajowymi Radio ZET i Radio RMF FM.

3.7 Radiofonia katolicka reprezentowana jest obecnie przez 38 rozgłośni diecezjalnych, 2 parafialne, 3 zakonne oraz ogólnokrajowe RADIO MARYJA. Nadawcy katolicy zgodnie z warunkami koncesyjnymi realizują program o charakterze społeczno – religijnym. Stacje diecezjalne współpracują ze sobą w ramach Porozumienia Programowego PLUS i wspólnie sprzedają swój czas antenowy. Wśród stacji diecezjalnych pozostaje jednak grupa 19 samodzielnie działających nadawców. Stacje diecezjalne w większości próbują pozyskać środki finansowe z rynku reklamowego, a więc nie korzystają z możliwości otrzymania statusu nadawcy społecznego. Status nadawcy społecznego został przyznany Radiu Maryja. Krajowa Rada prowadzi proces uzupełniania zasięgu technicznego stacji diecezjalnych tak aby, obejmowały one swoim zasięgiem tereny diecezji i archidiecezji.

Niewielkim przekształceniom podlega także część techniczna koncesji RADIA MARYJA. Po optymalizacji przeprowadzonej w latach 2000 - 2001 sieć RADIA MARYJA osiągnęła 81,1 % zasięgu ludnościowego. Dokonywane obecnie zmiany mają charakter korekcyjny.

3.8 Krajowa Rada ocenia rynek nadawców radiowych jako rozwinięty i różnorodny. Na tym etapie rozwoju rynku radiowego Krajowa Rada umożliwia powstawanie i rozwój tych programów, które ze względu na wyspecjalizowany charakter wzbogacają ofertę programową. W 2002 roku Przewodniczący KRRiT, na podstawie uchwał KRRiT, wydał 3 nowe koncesje w Warszawie dla:

- Radia 94 FM - program poświęcony problemom motoryzacji i komunikacji,
- Radia PiN 102 FM - program finansowo-biznesowy,
- Radia PLUS – program społeczno-religijny.

Przygotowywana jest koncesja dla spółki International Communication Sp. z o.o. na program wyspecjalizowany pod nazwą „104,4 GOLD FM”.

Proces ponownego udzielenia koncesji

3.9 W okresie sprawozdawczym KRRiT kontynuowała proces ponownego udzielania koncesji na nadawanie programów radiowych. Wiązało się to z upływem terminu ważności koncesji wydanych w latach 1995 i 1996.

Z powodu braku odrębnych uregulowań ustawowych w sprawie wniosków o ponowne udzielenie koncesji Krajowa Rada przeprowadzała pełne postępowanie koncesyjne.

W okresie sprawozdawczym KRRiT wydała 28 koncesji w związku z postępowaniami rozpoczętymi ogłoszeniami z 2001 roku (ogłoszenia z 22 stycznia, 22 lutego, 24 lipca, 23 października i 18 grudnia 2001 roku).

3.10 Jedną koncesję na rozpowszechnianie programu HOT RADIO w Przemysłu udzielono w ramach postępowania rozpoczętego ogłoszeniem z 9 kwietnia 2002 roku.

Wśród wydanych 29 koncesji, 21 koncesji obejmuje nadawanie programu uniwersalnego, realizowanego w ramach różnych rodzajów audycji poświęconych tematyce lokalnej. Warstwa słowna w tych koncesjach w zależności od wielkości miasta, wynosi 12 % w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców lub 10 % w miastach poniżej 200 tys. i w całości jest poświęcona tematyce lokalnej. Nadawcy w ramach współpracy programowej mogą nadawać 33 % wspólnego programu w godzinach między 6.00 a 22.00 oraz wspólny program nocny.

3.11 Przewodniczący KRRiT udzielił koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze wyspecjalizowanym akademickim dla Politechniki Poznańskiej. Udział audycji skoncentrowanych na problemach środowiska akademickiego wynosić ma co najmniej 10 % tygodniowego czasu nadawania programu.

3.12 Pozostałych 7 ponownie wydanych koncesji ma charakter wyspecjalizowany – muzyczny. Są to koncesje na rozpowszechnianie następujących programów:

- RADIO ESKA OPOLE,
- RADIO ESKA KRAKÓW,
- RADIO ESKA BEŁCHATÓW,
- RADIO ESKA LUBLIN,
- SUPER FM (Poznań),
- MUZYCZNE RADIO (Jelenia Góra),
- RADIO NA FALI 89,8 FM ZŁOTE PRZEBOJE (Police k/Szczecina).

Nadawcy muzyczni w ramach obowiązków programowych realizują pomiędzy godziną 6.00 a 22.00, 12 % audycji z tzw. warstwą słowną. Połowa tych audycji powinna być poświęcona popularyzowaniu muzyki i wiedzy o muzyce, a połowa tematyce lokalnej (jeśli w obrębie działania nadawcy nie znajduje się miasto o liczbie mieszkańców powyżej 200 tys. udział audycji z warstwą słowną obniżony jest do 10 %).

Wykaz ponownie wydanych koncesji radiowych

nr koncesji	Data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)	lokalizacja stacji
118/P/2002-R	17.04.2002	WIBOR Sp. z o.o. (RADIO ECHO)	Nowy Sącz , Nowy Targ, Gorlice, Krynica
119/P/2002-R	19.04.2002	WIBOR Sp. z o.o. (RADIO ECHO 103,8 FM)	Skawina
120/P/2002-R	19.04.2002	Towarzystwo Rozwoju Rozgłośni Radiowej w Elblągu (Radio EL - Elbląg)	Elbląg
121/P/2002-R	23.04.2002	Radio ESKA S.A. (RADIO ESKA OPOLE)	Opole
122/P/2002-R	15.05.2002	Pomorska Stacja Radiowa Sp. z o.o. (RADIO PSR)	Szczecin
123/P/2002-R	17.05.2002	Bajer Piotr (RADIO 5 SUWAŁKI)	Suwałki
124/P/2002-R	17.05.2002	Bajer Piotr (RADIO 5 EŁK)	Ełk
125/P/2002-R	17.05.2002	ADA CORPORATION RADIO FON Sp. z o.o. (RADIO FON)	Częstochowa
126/P/2002-R	17.05.2002	Muzyczne Radio Sp. z o.o. (MUZYCZNE RADIO)	Góra Świeradowiec, Komarno
127/P/2002-R	21.05.2002	Radio PÓŁNOC Sp. z o.o. (RADIO PÓŁNOC)	Koszalin
128/P/2002-R	21.05.2002	Radio ABC Sp. z o.o. (RADIO ABC)	Szczecin
129/P/2002-R	21.05.2002	POROZUMIENIE RADIOWE - POZNAŃ Sp. z o.o. (SUPER FM)	Poznań
130/P/2002-R	10.06.2002	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „FAMA” Sp. z o.o. (Radio FAMA Sochaczew 94,9 FM)	Sochaczew
131/P/2002-R	26.06.2002	Radio SBB Rodło Sp. z o.o. (PLANETA)	Bytom
132/P/2002-R	28.06.2002	Stempin Jerzy (RADIO SUD)	Kępno
133/P/2002-R	03.07.2002	Media Sp. z o.o. (RMI FM)	Poznań, Poznań/ Śrem
134/P/2002-R	09.07.2002	Politechnika Poznańska (RADIO AFERA)	Poznań
135/P/2002-R	22.07.2002	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (FLASH Małopolska)	Skawina
136/P/2002-R	08.08.2002	RADIO ELKA Sp. z o.o. (RADIO ELKA)	Gostyń, Leszno
137/P/2002-R	23.08.2002	Radio PÓŁNOC Sp. z o.o. (RADIO PÓŁNOC)	SRL Goleniów
138/P/2002-R	05.09.2002	BRW Sp. z o.o. (RADIO BRW)	Wałbrzych
139/P/2002-R	07.10.2002	Radio ESKA S.A. (RADIO ESKA KRAKÓW)	Kraków

140/P/2002-R	16.10.2002	Zakład Usługowo-Handlowy UZNAM Sp. z o.o. (RADIO NA FALI 89,8 FM ŻŁOTE PRZEBOJE)	Police
141/P/2002-R	18.11.2002	Radio ESKA S.A. (RADIO ESKA BEŁCHATÓW)	Bełchatów
142/P/2002-R	18.11.2002	Radio ESKA S.A. (RADIO ESKA LUBLIN)	Lublin
143/P/2002-R	19.11.2002	Hot Radio Przemyśl Sp. z o.o. (HOT RADIO)	Przemyśl
144/P/2002-R	19.11.2002	Piłskie Radio i TV 100 Sp. z o.o. (RADIO 100)	Piła
145/P/2002-R	12.12.2002	RADIO PARADA Sp. z o.o. (RADIO PARADA)	Łódź
146/P/2003-R	14.03.2003	Radio Pasma Piotrków Sp. z o.o. (Radio PIOTRKÓW)	Piotrków Trybunalski

3.13 W wyniku rozpatrzenia odwołań od decyzji o odmowie udzielenia koncesji KRRiT przyjęła 29 sierpnia 2002 roku, uchwały o udzieleniu dwóch koncesji spółce „TWOJE RADIO” Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu na nadawanie programów w Zielonej Górze wraz z Żarami oraz w Jeleniej Górze. Decyzje w tych sprawach wydane zostaną po otrzymaniu postanowień Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty uzgadniających techniczne warunki nadawania programu.

Postępowanie w sprawie ponownego udzielenia koncesji, w związku z ogłoszeniami z 24 lipca i 18 grudnia 2001 roku, prowadzone jest aktualnie również wobec spółek:

- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowego INTER PM Sp. z o.o.,
- Agencja Reklamowa EKS Radio Konin Sp. z o.o.

3.14 31 grudnia 2002 roku ukazało się ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT w sprawie udzielenia koncesji na nadawanie programów radiowych za pomocą częstotliwości obecnie użytkowanych przez nadawców, których koncesje wygasają w 2003 roku.

Przedmiotem ogłoszenia jest 20 koncesji na nadawanie programów o zasięgu lokalnym, 2 koncesje na program o charakterze wyspecjalizowanym akademickim i po jednej koncesji na program o charakterze wyspecjalizowanym muzycznym – muzyka jazzowa oraz muzyka poważna. Termin składania wniosków upłynął 31 stycznia 2003 roku. W związku z ogłoszeniem wpłynęły 43 wnioski złożone przez 36 podmiotów (w tym jeden wniosek wpłynął po terminie, a jeden wniosek był niezgodny z treścią ogłoszenia).

3.15 W ramach prowadzonych postępowań o ponowne przyznanie koncesji Krajowa Rada rozpatrzyła negatywnie wnioski trzech dotychczasowych nadawców:

- panu Tomaszowi Zieleniewskiemu (Radio Kormoran z Giżycka),
- Radiu WaMa z Olsztyna,
- Fundacji Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej w Krakowie.

Częstotliwość dotychczas użytkowana przez Fundację Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej w Krakowie (program BLUE FM) została przyznana w tym samym postępowaniu spółce ESKA S.A. na rozpowszechnianie programu ESKA Kraków.

3.16 Krajowa Rada odmówiła udzielenia koncesji w Wałbrzychu i Opolu spółce „Twoje Radio” Sp. z o.o. z Wałbrzycha.

W sprawie decyzji dotyczących udzielenia koncesji dla spółki Twoje Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu oraz dla Fundacji „Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej” z siedzibą w Gdowie, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji postanowiła przedstawić następujące załączniki do rocznego sprawozdania z działalności KRRiT:

- Decyzja nr DK-72/2002 z 28 marca 2002 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji spółce Twoje Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu oraz spółce WAWA S.A. z siedzibą w Warszawie;
- Wniosek o ponowne rozpatrzenia sprawy z 17 kwietnia 2002 roku złożony przez spółkę Twoje Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu;
- Decyzja nr DK-219/2002 z 13 sierpnia 2002 roku w sprawie utrzymania w mocy decyzji z 28 marca 2002 roku;
- Decyzja nr DK-73/2002 z 28 marca 2002 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji spółce Twoje Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu;
- Wniosek o ponowne rozpatrzenia sprawy z 17 kwietnia 2002 roku złożony przez spółkę Twoje Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu;
- Decyzja nr 220/2002 z 13 sierpnia w sprawie utrzymania w mocy decyzji z 28 marca 2002 roku;
- Decyzja nr 113/2002 z 24 kwietnia 2002 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji Fundacji „Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej” oraz spółce Radio ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie;
- Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy z 13 maja 2002 roku złożony przez Fundację „Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej” z siedzibą w Gdowie;
- Koncesja nr 139/P/2002-R z 7 października 2002 roku, na podstawie której spółka Radio ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie otrzymała koncesję na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio ESKA Kraków”;
- Korespondencja Członka KRRiT skierowana do Przewodniczącego KRRiT oraz do redakcji Gazety Wyborczej w związku z publikacją artykułu pt. „Nie poradzili sobie”.

W związku z przekazaniem przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wnioskiem Specjalnego Sprawozdawcy Komisji Praw Człowieka ONZ ds. promocji i ochrony prawa do wolności opinii i wypowiedzi, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji postanowiła przedstawić następujące załączniki do rocznego sprawozdania z działalności KRRiT:

- Wystąpienie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych z 19 sierpnia 2002 roku wraz z listem Specjalnego Sprawozdawcy Komisji Praw Człowieka ONZ ds. promocji i ochrony prawa do wolności opinii i wypowiedzi;
- Odpowiedź Przewodniczącego KRRiT z 28 października 2002 roku wraz z załącznikami (zdania odrębne Członków KRRiT: Juliusza Brauna, Waldemara Dubaniowskiego, Jarosława Sellina);
- Odpowiedź z 2 października 2002 roku Członka KRRiT dr hab. Danuty Waniek do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych;
- Wystąpienie z 22 października 2002 roku przedstawicieli Fundacji „Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej” z siedzibą w Gdowie do Specjalnego Sprawozdawcy Komisji Praw Człowieka ONZ ds. promocji i ochrony prawa do wolności opinii i wypowiedzi.

Z powodów formalnych Krajowa Rada odmówiła udzielenia koncesji dla:

- pani Ewy Kubasiewicz (Radio Parada z Łodzi)
- pana Piotra Stachaczyka (Radio Pasma Piotrków z Piotrkowa Trybunalskiego).

W ramach tego samego postępowania koncesję uzyskały spółki, w których wyżej wymienione osoby są jedynymi udziałowcami.

3.17 W 2002 roku rozpatrzono 19 wniosków o ponowne rozpatrzenie warunków koncesyjnych określonych w nowo wydanych koncesjach.

Informacje dotyczące odwołania złożonego przez spółkę RMF FM. zostały przedstawione w rozdziale II „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Odwołania złożyły wszystkie stacje działające w ramach sieci ESKA S.A. i AGORA S.A., a także niektóre spółki związane ze spółką AD POINT („Spectrum”, „Radio SBB Rodło”). Przedmiotem zaskarżenia we wszystkich wnioskach były tzw. zapisy własnościowe.

3.18 W związku z wyrokiem NSA z 24 października 2002 roku o uchyleniu uchwały i decyzji koncesyjnej na nadawanie programu RMF FM m.in. w części dotyczącej obowiązków związanych z uzyskiwaniem zgody na nabywanie i zbywanie udziałów bądź akcji w spółce koncesjonariusza, Krajowa Rada dokonała nowego rozstrzygnięcia w tym zakresie zamieniając konieczność akceptacji zmian na wymóg informowania o zmianach oraz podniosła progi, które tego wymogu dotyczą. Zamiast progu 5 % i więcej ustalono progi nawiązujące do rozstrzygnięć w ustawie o publicznym obrocie papierami wartościowymi: 10 %, 20 %, 30 % itd.

Zapisy w nowym brzmieniu oznaczają powrót do poprzednio stosowanych przez Krajową Radę rozstrzygnięć m.in. poprzez przywrócenie pojęcia tzw. pierwotnego udziałowca oraz swobodnego nabywania udziałów w spółkach wykonujących koncesje przez nowe podmioty do poziomu 49 %.

Nadawcy odwoływali się także od nowej formuły zapisów programowych kwestionując zasadność nałożenia przez Krajową Radę w koncesjach m.in. następujących obowiązków: oznaczania programu na antenie poprzez jego nazwę zapisaną w koncesji, przeznaczania nie mniej niż 2% tygodniowego czasu nadawania na tzw. debiuty, to jest

utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim lub utwory muzyczne związane z kulturą polską, których pierwsze nadanie nastąpiło w okresie ostatnich 6 miesięcy, lub których wykonawcy debiutowali w okresie ostatnich 6 miesięcy. Nadawcy kwestionowali również wyłączenie z katalogu audycji i tematów realizujących tematykę lokalną, dźwięków identyfikacyjnych stacji (jingle'ów), autopromocji stacji na antenie, wypowiedzi prezenterów i ich rozmów ze słuchaczami na tematy inne niż lokalne, audycji nie dotyczących tematów lokalnych, których związek z lokalnością polega jedynie na tym, że ich autorami są osoby z lokalnego środowiska.

KRRiT uznała za zasadne zastrzeżenia dotyczące obowiązku powiadamiania KRRiT o nabyciu praw do środków masowego przekazu, w szczególności akcji lub udziałów w spółkach posiadających tytuły prasowe, rozpowszechniających programy radiowe, telewizyjne, lub prowadzących agencje prasowe. Krajowa Rada postanowiła dokonać zmian w koncesjach poprzez odniesienie tych obowiązków jedynie do spółek, których akcje notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. W pozostałym zakresie Krajowa Rada utrzymała decyzje w mocy.

Udzielanie nowych koncesji, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji nadawców działających, skutkujące zwiększeniem zasięgu stacji

3.19 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 3 decyzje w sprawie udzielenia nowych koncesji na nadawanie programu radiowego w Warszawie:

nr koncesji	data wydania	nazwa nadawcy (nazwa programu)
278/2002-R	05.06.2002	AGENCJA WYDAWNICZA I MARKETINGOWA MEDIABANK S.A. (PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność)
279/2002-R	05.06.2002	SPECTRUM FM Sp. z o.o. (RADIO 94 FM)
280/2002-R	18.07.2002	Nadawca Sp. z o.o. (RADIO PLUS WARSZAWA)

Wszystkie 3 programy mają charakter wyspecjalizowany ze względu na tematykę i odbiorców:

- program pod nazwą „PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność” – finansowo-biznesowy. Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter stanowiąc mają nie mniej niż 7 % tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godz. 6.00–22.00. Udział tematyki lokalnej wynosić ma nie mniej niż 5 % tygodniowego czasu nadawania programu,
- program pod nazwą „RADIO 94 FM” – poświęcony zagadnieniom ruchu drogowego, motoryzacji i komunikacji. Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter stanowiąc mają nie mniej niż 6 % tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godz. 6.00–22.00. Udział tematyki lokalnej wynosić ma nie mniej niż 6 % tygodniowego czasu nadawania programu,

- program pod nazwą „RADIO PLUS WARSZAWA” – społeczno-religijny. Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter stanowią nie mniej niż 12 % tygodniowego czasu nadawania programu.

3.20 Po rozpatrzeniu odwołań KRRiT przyjęła 16 lipca 2002 roku uchwałę w sprawie udzielenia koncesji, na nadawanie programu wyspecjalizowanego o charakterze muzyczno – kulturalnym, spółce International Comunication Sp. z o.o. należącej do grupy ESKA S.A. Decyzja w tej sprawie wydana zostanie po podjęciu przez KRRiT uchwały w sprawie szczegółowych zapisów koncesyjnych.

3.21 W związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 9 kwietnia 2002 roku w sprawie udzielenia lub rozszerzenia koncesji na nadawanie programów radiowych wpłynęło 13 wniosków.

Po rozpatrzeniu złożonych wniosków KRRiT podjęła następujące uchwały:

- uchwała z 22 sierpnia 2002 roku w sprawie udzielenia koncesji spółce TRES Sp. z o.o. z siedzibą w Sieradzu, na rozpowszechnianie programu „RADIO PABIANICE” w Pabianicach;
- uchwała z 12 września 2002 roku w sprawie zmiany koncesji udzielonej Towarzystwu Rozwoju Rozgłośni Radiowej z siedzibą w Elblągu na rozpowszechnianie programu pod nazwą „Radio EL - Elbląg”;
- uchwała z 19 grudnia 2002 roku w sprawie rozszerzenia o stację w Olsztynie koncesji udzielonej spółce RADIOSTACJA Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, na rozpowszechnianie programu pod nazwą „RADIOSTACJA” (decyzja wydana zostanie po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP);
- uchwała z 13 lutego 2003 roku w sprawie rozszerzenia o stacje w Morągu i Olsztynku, koncesji udzielonej Fundacji Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej z siedzibą w Warszawie na rozpowszechnianie programu pod nazwą „RADIO MAZURY” (decyzja wydana zostanie po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP).

3.22 W związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 28 maja 2002 roku w sprawie rozszerzenia koncesji na nadawanie programów radiowych o charakterze społeczno-religijnym. W związku z ogłoszeniem wpłynęły 2 wnioski.

Po rozpatrzeniu złożonych wniosków KRRiT podjęła 16 października 2002 roku następujące uchwały w sprawie:

- rozszerzenia o stacje w Nowej Rudzie i Kłodzku koncesji wydanej Archidiecezji Wrocławskiej na rozpowszechnianie programu pod nazwą „KATOLICKIE RADIO RODZINA” (w sprawie rozszerzenia koncesji o stację w Nowej Rudzie Przewodniczący wydał decyzję);
- rozszerzenia o stacje w Andrychowie, Oświęcimiu, Grójcu Żywcu, koncesji wydanej Diecezji Bielsko-Żywieckiej, na rozpowszechnianie programu pod nazwą „RADIO DIECEZJI BIELSKO-ŻYWIECKIEJ”.

Pozostałe decyzje wydane zostaną po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP.

3.23 W związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 16 lipca 2002 roku w sprawie udzielenia lub rozszerzenia koncesji na nadawanie programów radiowych wpłynęło 9 wniosków (trzy wnioski spółki WŁODEK III Sp. z o.o. zostały wycofane w trakcie postępowania). KRRiT podjęła uchwałę w sprawie:

- uchwała z 7 listopada 2002 roku w sprawie udzielenia koncesji Rzymsko-Katolickiej Parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Skomielnej Czarnej, na rozpowszechnianie programu pod nazwą „AIN KARIM RADIO SKOMIELNA CZARNA”. Na wniosek strony KRRiT uznała Parafię za nadawcę społecznego.

3.24 W związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 26 listopada 2002 roku w sprawie udzielenia lub rozszerzenia koncesji na nadawanie programów radiowych wpłynęły 4 wnioski (wniosek spółki RADIO PARADA Sp. z o.o. został wycofany w trakcie postępowania).

3.25 11 kwietnia 2002 roku KRRiT przyjęła uchwałę o udzieleniu spółce „Radio POLSAT” Sp. z o.o. koncesji na nadawanie satelitarnego programu radiowego pod nazwą „Radio POLSAT”. Decyzja wydana zostanie po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP.

3.26 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał decyzje skutkujące wzrostem liczby potencjalnych odbiorców programów radiowych nadawanych na podstawie następujących koncesji:

nr koncesji	nazwa nadawcy (nazwa programu)	treść decyzji	przyrost odbiorców w [tys.]
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Podniesienie mocy stacji w Łodzi	217
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy stacji w Leżajsku	40
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zmiana charakterystyki promieniowania anten stacji nadawczych w miejscowościach: Biała Podlaska, Ciechanowiec, Ciechanów, Hrubieszów, Kutno, Lublin, Łomża, Radom, Wyszaków, Zakopane, Zamość Tarnawatka	191
		Przeniesienie stacji nadawczych z Brodnicy do Szymbarka oraz z Iławy do Kisielic	227
006/P/2001-R	Archidiecezja Katowicka (RADIO EM)	Przeniesienie stacji z Łazisk do Katowic Kosztowy wraz ze zwiększeniem mocy z 5 do 60 kW	1 469
015/P/2001-R	Diecezja Łowicka (RADIO PLUS MIĘDZY ŁODZIĄ A WARSZAWĄ - ROZGŁOŚNIA DIECEZJI ŁOWICKIEJ)	Podniesienie mocy stacji nadawczych w Kutnie i Rawie Mazowieckiej	15
039/P/2001-R	Politechnika Białostocka (RADIO AKADERA)	Podniesienie mocy stacji nadawczej w Białymstoku	14
040/P/2001-R	Radio W Sp. z o.o.	Zmiana lokalizacji stacji we	5

	(RADIO W)	Włocławku	
045/P/2001-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Trójmiasto)	Zmiana częstotliwości i podniesienie mocy stacji w Gdańsku (z 90,7 MHz na 94,6 MHz) i Gdyni (94,6 MHz na 90,7 MHz)	230
077/P/2001-R	Radio LELIWA Sp. z o.o. (RADIO LELIWA)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Machowie	10
083/P/2001-R	RADIO REJA Sp. z o.o. (RADIO ReJa)	Zmiana lokalizacji i wysokości zawieszenia stacji w Złocieńcu	1
085/P/2001-R	WAWA S.A. (Radio WAWA)	Rozszerzenie koncesji o stację zlokalizowaną w Siedlcach	88
087/P/2002-R	MAKS-BOCHNIA Sp. z o.o. (MAKS-BOCHNIA)	Podniesienie mocy stacji nadawczej w Bochni	70
099/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Kielce)	Podniesienie mocy stacji w Kielcach	14
106/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Gorzów)	Podniesienie mocy stacji w Gorzowie	14
139/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Kraków)	Zmiana lokalizacji stacji w Krakowie	20
182/96-R	Rafalski Wiesław Krzysztof (Radio Hit)	Zmiana częstotliwości (z 93,9 na 107,6 MHz) i podniesienie mocy stacji we Włocławku	11
202/96-R	Radio Bieszczady Sp. z o.o. (Radio Bieszczady)	Zmiana lokalizacji stacji w Rzeszowie i przeniesienie stacji z Soliny na Górę Lawortę	21
230/98-R	O'LE Sp. z o.o. (O'le)	Podniesienie mocy stacji w Opolu	30
258/2000-R	Uniwersytet Warmińsko – Mazurski (Radio UWM FM)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy stacji w Olsztynie	13

3.27 KRRiT podjęła następujące uchwały w sprawie polepszenia warunków nadawania programów, które znajdują się w uzgodnieniach z Prezesem URTiP:

Nr koncesji	nazwa nadawcy (nazwa programu)	treść uchwały
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Zmiana lokalizacji stacji w Szczawnicy
		Podniesienie mocy z 1 do 10 kW stacji w Tarnowie
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zmiana lokalizacji stacji w Szczawnicy
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zmiana lokalizacji stacji w Gryficach
		Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy z 5 do 30 kW stacji w Kłodzku
		Przeniesienie stacji z Krzyża do Roska
		Podniesienie mocy z 10 do 30 kW stacji w Leżajsku
		Przeniesienie stacji z Olbrachtowa do Żagania
		Zmiana lokalizacji stacji w Przemyślu
	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Tarnobrzegu	
007/P/2001-R	Archidiecezja Lubelska (RADIO PLUS LUBLIN)	Przeniesienie stacji z Lublina do Piotrkowa oraz zwiększenie mocy z 10 do 25 kW
016/P/2001-R	Diecezja Opolska (RADIO PLUS OPOLE)	Zmiana częstotliwości stacji Brzezie i Wysoka oraz zwiększenie mocy stacji Brzezie z 1 do 15 kW
028/P/2001-R	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS ZIELONA GÓRA)	zmiana wysokości zawieszenia i polaryzacji anteny stacji w Zielonej Górze
031/P/2001-R	Radio POMOŻE Sp. z o.o. (RADIO BLUE 103,5 FM)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy z 0,1 do 1 kW stacji w Bydgoszczy
044/P/2001-R	Radio Toruń Sp. z o.o. (RADIO TORUŃ)	Zmiana charakterystyki promieniowania anteny na dookólną stacji w Toruniu
054/P/2001-R	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (RADIO NIEPOKALANÓW)	Zmiana lokalizacji i wysokości zawieszenia anteny stacji w Łodzi
065/P/2001-R	Archidiecezja Łódzka (RADIO PLUS ŁÓDŹ)	Podniesienie mocy z 2 do 5 kW stacji w Łodzi
086/P/2002-R	MAKS-TARNÓW Sp. z o.o. (MAKS-TARNÓW)	Podniesienie mocy z 2 do 10 kW stacji w Tarnowie
094/P/2002-R	RADIO WANDA Sp. z o.o. (RADIO WANDA 92,5 FM)	Przeniesienie stacji z Rajska do Krakowa i podniesienie mocy z 0,1 do 1 kW
097/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Warszawa)	Podniesienie mocy z 2 do 5 kW stacji w Warszawie
098/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Białystok)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy z 0,1 do 0,3 kW stacji w Białymstoku
100/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Olsztyn)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy z 0,5 do 2 kW stacji w Olsztynie
102/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Zielona Góra)	Zmiana lokalizacji stacji w Zielonej Górze

108/P/2002-R	VIGOR MEDIA Sp. z o.o. (VIGOR FM RADIO)	Podniesienie mocy z 0,1 do 1 kW stacji w Koszalinie
111/P/2002-R	Rozgłośnia Radiowa „REZONANS” Sp. z o.o. (RADIO REZONANS)	Przeniesienie stacji z Sosnowca do Katowic Kosztowy
117/P/2002-R	REGION Sp. z o.o. (RADIO REGION)	Przeniesienie stacji z Pietrzejowic do Krakowa i podniesienie mocy z 0,1 do 1 kW
142/P/2002-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Lublin)	Podniesienie mocy z 0,25 do 1 kW stacji w Lublinie
185/96-R	Miejski Dom Kultury w Piekarach Śląskich (RADIO PIEKARY)	Podniesienie mocy z 0,1 do 0,6 kW stacji w Radzionkowie
207/97-R	Radio Trefl Sp. z o.o. (RADIO TREFL)	Podniesienie mocy z 0,1 do 0,5 kW stacji w Gdyni
256/2000-R	MONA Sp. z o.o. (RADIO ESKA OSTRÓW - KALISZ)	Podniesienie mocy z 1 do 2 kW stacji w Kaliszu

Decyzje w wyżej wymienionych sprawach zostaną wydane po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP.

Krajowa Rada przygotowuje obecnie projekt ogłoszenia o możliwości udzielenia bądź rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego. Przedmiotem tego ogłoszenia są wolne częstotliwości znajdujące się w dyspozycji KRRiT. Spośród 92 wolnych częstotliwości KRRiT do ogłoszenia skieruje częstotliwości z lokalizacją w miejscowościach, w których istniejący nadawcy lub nowe podmioty sygnalizowały chęć nadawania programu radiowego. Krajowa Rada podejmując decyzję o ogłoszeniu nowych postępowań o udzielenie koncesji będzie brała pod uwagę również następujące przesłanki: głębokość lokalnego rynku radiowego, liczbę oraz charakter nadawanych programów radiowych, liczbę potencjalnych odbiorców znajdujących się w zasięgu ogłaszanej stacji nadawczej. Krajowa Rada rozważy także przed ogłoszeniem przydatność wolnych częstotliwości do uzupełnienia sieci nadajników, za pomocą których swoje programy emituje Polskie Radio S.A.

Przekształcenia właścicielskie podmiotów wykonujących koncesje

3.28 Koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych mogą być udzielane osobom fizycznym posiadającym obywatelstwo polskie i stałe miejsce zamieszkania w Polsce oraz osobom prawnym, które mają siedzibę w Polsce.

Nadawcy prowadzący działalność w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych mają możliwość dodatkowego finansowania swojej działalności poprzez podwyższanie kapitału zakładowego i dopuszczanie nowych wspólników.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada wyraziła zgodę na zmianę zapisów koncesyjnych w części dotyczącej struktury właścicielskiej dla 10 podmiotów.

3.29 Akceptacja Krajowej Rady dla zmian w strukturze kapitałowej spółki ESKA S.A. wynikała z realizacji zapisów koncesyjnych dotyczących podniesienia kapitału zakładowego.

3.30 W przypadku dwóch podmiotów – Radio Las Vegas Sp. z o.o. z Ciechocinka i RM MEDIA Sp. z o.o. z Warszawy (spółka emitująca program TKM FM w Łodzi) Krajowa Rada wyraziła zgodę na wejście inwestora strategicznego spółki Ad.point Sp. z o.o.

Zgodę Krajowej Rady na wejście spółki AGORA S.A. otrzymały dwie spółki – Radio Pomoże Sp. z o.o. z Bydgoszczy oraz Radio KLAKSON Sp. z o.o. z Wrocławia. Spółka wykonuje trzy koncesje we Wrocławiu, Opolu i Zielonej Górze.

3.31 W pozostałych przypadkach zmiany struktury właścicielskiej dotyczyły następujących nadawców:

- Radio TAK S.A. z siedzibą w Kielcach,
- BON TON RADIO S.A. z siedzibą w Chełmie,
- REGION Sp. z o.o. z siedzibą w Proszowicach,
- Polskie Fale Średnie S.A. z siedzibą w Krakowie,
- Muzyczne Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze,
- PARTYTURA Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

Toczyły się również postępowania związane z przekształceniami właścicielskimi w spółkach:

- Porozumienie Radiowe Poznań Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu,
- Pomorska Stacja Radiowa Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- A.D.A. Corporation Radio FON Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie,
- Radio ABC Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- Rozgłośnia Radiowa „REZONANS” Sp. z o.o.
- Radio Inowrocław Sp. z o.o.

Zmiany koncesji w zakresie reklam

3.33 Zmiany w koncesjach w zakresie nadawania reklam dotyczyły w okresie sprawozdawczym czterech nadawców. Przewodniczący KRRiT wydał dla następujących nadawców:

- Wiesława Krzysztofa Rafalskiego (Radio Hit),
- Centrum Kultury i Sztuki (RADIO CENTRUM),
- spółki Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)

decyzje o zwiększeniu limitu reklam do 15 % dziennego czasu nadawania programu, a dla:

- Fundacji Krakowskiego Radia Akademickiego ŻAK (RADIO ŻAK)

decyzję o zwiększeniu limitu reklam do 7 % dziennego czasu nadawania programu.

Decyzje dotyczące wnoszenia opłat koncesyjnych

3.34 Opłata koncesyjna pobierana jest za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, na podstawie artykułu 40 ust 1 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji. Jednocześnie, ust. 2 ustawy zawiera delegację Krajowej Rady do ustalenia w porozumieniu z Ministrem Finansów w drodze rozporządzenia wysokości tej opłaty.

KRRiT wydała rozporządzenie z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych.

Proces ponownego udzielania koncesji w 2002 roku, zbiegł się w czasie z recesją na rynku reklamowym oraz uaktywnił proces koncentracji kapitałowej w mediach radiowych. Wymienione zjawiska stanowiły podstawową przyczynę licznych kłopotów związanych z uiszczaniem opłat koncesyjnych, szczególnie w przypadkach tzw. „niezsieciowanych” lokalnych nadawców.

Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewiduje w sposób bezpośredni możliwości rozkładania na raty opłat z tytułu udzielenia koncesji, a zgodnie z art. 217 Konstytucji ustalenie zasad przyznawania ulg i umorzeń w stosunku do nakładanych podatków i innych danin publicznych, następuje w drodze ustawy.

Minister Finansów w piśmie z 28 lipca 2000 roku, wyraził stanowisko w sprawie możliwości i zasadności rozkładania na raty wierzytelności z tytułu opłat za udzielanie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. Opierając się na regulacjach prawnych ustawy o radiofonii i telewizji Minister Finansów, zwrócił uwagę na treść § 10 rozporządzenia w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych w którym wskazano, że opłaty koncesyjne stanowią dochód budżetu państwa. Wobec tego opłaty koncesyjne, o których mowa w przepisach ww. rozporządzenia, spełniają przesłanki art. 2 § 2 ustawy – Ordynacja podatkowa, w którym stwierdza się, że w sytuacji gdy inne przepisy nie stanowią inaczej, do opłat i innych niepodatkowych należności budżetu państwa stosuje się przepisy działu III Ordynacji podatkowej.

W dziale tym w art. 48 § 1 dopuszcza się odroczenie terminu płatności takiej należności wraz z odsetkami za zwłokę. Rozłożenie na raty następuje na wniosek podatnika i ze względu na jego ważny interes. W tym samym dziale ustawy Ordynacja podatkowa znajduje się przepis zawarty w art. 57, wprowadzający obowiązek ustalenia opłaty prolongacyjnej w przypadku wydania pozytywnej decyzji. Stawka opłaty prolongacyjnej wynosi 50 % ustawowej stawki odsetek za zwłokę ogłaszanej przez Ministra Finansów w „Monitorze Polskim”

W stanowisku Ministra Finansów z 28 lipca 2000 roku stwierdza się, że decyzje w zakresie odraczania terminu płatności oraz rozkładania na raty, może podejmować samodzielnie, organ uprawniony do określenia wysokości opłaty z tytułu udzielenia koncesji a więc Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, kierując się przesłanką ważnego interesu podatnika.

3.35 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada w przypadku dwóch wniosków złożonych przez koncesjonariuszy wyraziła zgodę na odroczenie terminu płatności opłaty koncesyjnej. Z tego tytułu w decyzjach zostały naliczone opłaty prolongacyjne skutkujące dodatkowymi wpływami do budżetu w łącznej wysokości 12.526,10 zł.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrzyła pozytywnie 7 wniosków o rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, złożonych przez 6 podmiotów. W wydanych decyzjach, naliczone opłaty prolongacyjne dały dodatkową kwotę ogółem w wysokości 271.879,10 zł.

3.36 Ordynacja podatkowa w art. 67 § 1 określa, iż w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym organ podatkowy na wniosek podatnika, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe lub odsetki za zwłokę. O tego rodzaju przesłance można mówić np.: w razie znacznego obniżenia zdolności płatniczych dłużnika, spowodowanych trudną sytuacją, której nie mógł przewidzieć lub której nie mógł zapobiec. Natomiast pod pojęciem interesu publicznego należy rozumieć potrzebę, której zaspokojenie powinno służyć zbiorowości mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada rozpatrzyła pozytywnie trzy wnioski o umorzenie zaległości podatkowych oraz częściowo przychyliła się do jednego wniosku, odmawiając jednocześnie wyrażenia zgody na umorzenie w części zaległych odsetek od nieterminowo wniesionej opłaty za udzielenie koncesji.

W przypadku jednego podmiotu Krajowa Rada odmówiła wyrażenia zgody na umorzenie zaległych odsetek od nieterminowo wniesionej opłaty za udzielenie koncesji. Wnioskodawca odwołał się od decyzji Przewodniczącego. Postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone.

W 2002 roku KRRiT umorzyła z tytułu opłat za koncesje 153.131 zł, a z tytułu odsetek 29.672 zł. Łącznie KRRiT umorzyła w 2002 roku należności w wysokości 182.803 zł. Wyżej wymienione umorzenia nie wpłynęły na obniżenie planu dochodów budżetowych KRRiT. Plan ten pomimo tych umorzeń został przekroczony.

B. Telewizja

Wprowadzenie

3.37 Wydana w 1993 roku koncesja na nadawanie uniwersalnego programu telewizyjnego, docelowo o zasięgu ogólnokrajowym, dla Telewizji Satelitarnej POLSAT (pierwotna nazwa spółki) w założeniu miała stanowić taką alternatywę dla publicznego nadawcy telewizyjnego TVP S.A. Stworzona w oparciu o niepełną sieć nadajników Telewizja Polsat miała rozwijać

swój zasięg techniczny, a co za tym idzie rozszerzać grupę potencjalnych odbiorców (obecny zasięg wynosi około 83 % ludności kraju).

W trakcie dziesięcioletniego okresu obowiązywania koncesji Krajowa Rada zakładała wymianę kanałów małej mocy (do 1 kW) na kanały dużej mocy, a odzyskane w ten sposób rezerwy częstotliwościowe miały być przeznaczone na rozwój innych nadawców telewizyjnych (umownie określonych jako regionalnych i ponadregionalnych). Krajowa Rada liczyła na wzbogacenie zasobu kanałów telewizyjnych przez rezygnację z kanałów, które do celów łączności wykorzystuje Ministerstwo Obrony Narodowej.

Sieć telewizji POLSAT ulegała modyfikacjom poprzez optymalizację i uzupełnienie pokrycia sygnałem telewizyjnym, jednak odbywało się to sukcesywnie w miarę powstawania nowych profesjonalnych obiektów nadawczych, a co za tym idzie możliwości wykorzystania kanałów już przyznanych bądź projektowanych do sieci telewizji POLSAT, które w wyniku uzgodnień międzynarodowych pozostawały w gestii polskiej.

3.38 Drugi proces koncesyjny w telewizji wiązał się z przekonaniem Krajowej Rady o konieczności stworzenia warunków konkurencji na rynku telewizyjnym.

Przełamanie monopolu telewizji publicznej w 1993 roku nie było niewystarczającym warunkiem realizacji ustawowego celu, jakim jest dla Krajowej Rady tworzenie pluralizmu w mediach elektronicznych.

Krajowa Rada rozpoczynając drugi proces koncesyjny nie dysponowała możliwościami technicznymi do utworzenia ogólnokrajowej koncesji. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT przewidywało udzielenie dwóch koncesji ponadregionalnych (sieć północna i centralna). Biorąc pod uwagę istnienie już sieci południowej – TV Wisła, Krajowa Rada projektowała, że łącznie będą one zdolne do konkurowania o widza i rynek reklamowy z dotychczasowym jedynym nadawcą koncesjonowanym – telewizją POLSAT.

Długotrwały proces, spowolniony wyrokami NSA z 26 maja i 1 października 1998 roku uchylającymi koncesje dla spółek TVN Sp. z o.o. i Polskie Media S.A. z przyczyn proceduralnych, zakończony został ostatecznie w lutym 1999 roku.

Sytuacja nowych podmiotów ulegała zmianom. Ewentualna federacja sieci północnej i centralnej (TVN i Nasza Telewizja – pierwotna nazwa, a obecnie – TV4) nie doszła do skutku mimo, że Krajowa Rada umożliwiła współpracę w zakresie tworzenia programu. Trzeci filar tej koncepcji TV Wisła ze względu na sytuację finansową uległa praktycznie integracji programowej i kapitałowej ze spółką TVN.

Obecnie sieć północna rozszerzona o koncesje w Łodzi i Warszawie oraz sieć południowa stanowią podstawy techniczne koncesji udzielonej spółce TVN. Natomiast Polskie Media S.A. ze względu na powiązania kapitałowe, wspólną produkcję programu oraz sprzedaż czasu antenowego są stacją powiązaną z telewizją POLSAT.

Warunki techniczne nadawania TV4 uległy poprawie w związku z decyzją o ujednoczeniu programu z grupą nadawców lokalnych tzw. sieci TV ODRA czyli 6-ciu koncesji na obrzeżach Polski zachodniej i północnej (Głogów, Gorzów Wielkopolski, Jelenia Góra, Koszalin, Legnica, Lubin, Opole, Szczecin, Świdnica, Wrocław, Zielona Góra).

Obecnie TVN, mimo iż jego możliwości nadawania naziemnego nadal w porównaniu z telewizją POLSAT są ograniczone – (44,7 % ludności Polski) stanowi istotną konkurencję

na rynku telewizyjnym. TVN korzysta z możliwości emisji swojego programu, nie tylko przez nadajniki naziemne, ale również poprzez sieci kablowe i platformę telewizyjną CYFRA +. Program TV4 nie stanowi konkurencji dla telewizji POLSAT, jest uzupełnieniem programu telewizji POLSAT.

3.39 W marcu 2004 roku koncesja telewizji POLSAT wydana na 10 lat dobiegnie końca. Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, nad którą toczą się prace parlamentarne przewiduje uproszczony tryb postępowania o ponowne udzielenie koncesji ograniczając możliwości udziału w tym postępowaniu innych podmiotów. Krajowa Rada niezależnie od toku prac nowelizacyjnych rozpoczęła przygotowania do udzielenia koncesji na nadawanie programu za pomocą sieci nadajników obecnie użytkowanych przez telewizję POLSAT. Ogłoszenie w sprawie możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego za pomocą sieci nadajników obecnie użytkowanych przez telewizję POLSAT ukazało się w dniu 18 marca 2003 roku.

3.40 Koncesje lokalne (BRYZA Telewizja Regionalna Sp. z o.o. – „TV BRYZA”; Dąbrowski Tadeusz – „Studio NTL”; Stowarzyszenie Telewizyjne LUBAŃ – „TV LUBAŃ”; Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego Sp. z o.o. – „TV LEGNICA”; Telewizja Dolnośląska Sp. z o.o. – „TELEWIZJA DOLNOŚLĄSKA”; Telewizja Zielona Góra Sp. z o.o. – „TV ZIELONA GÓRA”; Prywatna Telewizja AVAL Sp. z o.o. – „Telewizja AVAL”; Vigor - Telewizja Gorzów Sp. z o.o. – „TV VIGOR”;) wygasają w 2004 i 2005 roku.

3.41 W 1994 roku Krajowa Rada uznała potrzebę stworzenia telewizji o charakterze społeczno - religijnym wychodząc tym samym naprzeciw złożonemu wnioskowi przez Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie). Krajowa Rada wówczas dysponowała wolnym kanałem telewizyjnym zlokalizowanym w Skierniewicach – Bartnikach tj. w miejscu siedziby zakonu. W ten sposób powstała telewizja o zasięgu lokalnym, która miała nadawać program o charakterze społeczno - religijnym.

Krajowa Rada udzielając koncesji Telewizji Niepokalanów dostrzegając szansę jej rozwoju, w miarę dojrzewania koncepcji programowej oraz adekwatnie do możliwości organizacyjnych i finansowych koncesjonariusza. Telewizja Niepokalanów (obecna nazwa „PULS”) rozwijała się powoli. Po rozszerzeniu w 1997 roku koncesji lokalnej o nowe nadajniki - Kraków i Łódź, a w 1998 roku – Gorlice, Warszawa i Opole - Krajowa Rada uzależniła dalsze rozwijanie koncesji od uruchomienia nadawania ze stacji już przyznanych.

W 1999 roku koncesja Telewizji Niepokalanów została rozszerzona o możliwość rozpowszechniania programu w sposób rozsiewczy satelitarny.

Pozyskanie inwestora w postaci spółki Telewizja Familijna S.A. pozwoliła Ojcom Franciszkanom na rozpoczęcie emisji z przyznanych już stacji. Jednocześnie po zmianie nazwy na „Telewizja Niepokalanów PULS” stacja zaoferowała widzom nowy program, stworzony zgodnie z wymogami koncesji.

Uchwałami KRRiT z 6 listopada 2001 roku koncesja Telewizji Niepokalanów PULS została rozszerzona o kolejne stacje nadawcze: Bielsko-Biała i Częstochowa.

Aktualny zasięg naziemny Telewizji Niepokalanów PULS wynosi około 16,3 % ludności kraju.

Obecna sytuacja TV PULS jest trudna. Nadawca poinformował Krajową Radę o rozwiązaniu umowy z producentem programu - Telewizją Familijną S.A. oraz o konieczności

czasowego zawieszenia nadawania programu z wykorzystaniem nadajników naziemnych, ze względu na koszty umów operatorskich. Jednocześnie Ojcowie Franciszkanie poinformowali o poszukiwaniu nowego partnera inwestycyjnego.

Koncesja wydana Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych wygasa 11 grudnia 2004 roku.

3.42 Krajowa Rada udzieliła również koncesji naziemnej, za pomocą sieci 14 nadajników zlokalizowanych w dużych miastach, dla programu płatnej telewizji kodowanej „Canal + Polska”. Jednocześnie obowiązkiem koncesjonariusza było udostępnienie widzom niekodowanego pasma programowego w wymiarze nie krótszym niż 1,5 i nie dłuższym niż 5 godzin na dobę (z tym, że przeciętnie nie więcej niż 3,5 godziny na dobę przy rozliczeniu tygodniowym). Lokalne pasma programowe zająć miały 1,5 godziny na dobę.

Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. nadawca programu „Canal + Polska” została również zobowiązana do finansowego wspierania polskiej twórczości audiowizualnej.

W lipcu 1998 roku nadawca wystąpił o zwolnienie z obowiązku wydzielania pasm programowych w celu rozpowszechniania audycji o sprawach lokalnych, w zamian wyrażając zgodę na podwyższenie kwoty przeznaczonej na polską produkcję filmową i telewizyjną.

3.43 W związku z rozwojem platformy cyfrowej Cyfra + i wzbogaceniem jej o kanały tematyczne (MINIMAX, ALE KINO, CANAL + ŻÓŁTY, CANAL + NIEBIESKI SPORT) nadawca zmodyfikował swoją strategię obecności na rynku telewizyjnym.

W październiku 2000 roku koncesjonariusz złożył wniosek o wykreślenie z koncesji 10 kanałów (Bielsko-Biała, Olsztyn, Opole, Rzeszów, Szczecin, Częstochowa, Wałbrzych, Białystok, Lublin i Przemyśl). W czerwcu 2001 roku w związku z zaprzestaniem nadawania za pomocą pozostałych stacji Krajowa Rada cofnęła koncesję naziemną spółce Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. W ten sposób zostały zwolnione pozostałe kanały Bydgoszcz, Gdańsk, Gdynia, Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Warszawa i Wrocław.

3.44 Przewodniczący KRRiT w lutym 2001 roku ogłosił część zwolnionych kanałów na rozszerzenie istniejących już sieci telewizyjnych. Postępowanie to zostało rozstrzygnięte w następujący sposób: 4 kanały (Białystok, Suwałki, Szczecin i Wałbrzych) otrzymała spółka TVN Sp. z o.o., 2 kanały (Lublin i Rzeszów) otrzymała Polskie Media S.A i 2 kanały (Bielsko-Biała i Częstochowa) otrzymała Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie).

Pozostałe zwolnione kanały są w dyspozycji Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty w związku z koniecznością konfiguracji sieci cyfrowej telewizji naziemnej.

Rozszerzenie koncesji oraz inne zmiany koncesji na rozpowszechnianie naziemnych programów telewizyjnych

3.45 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał następujące decyzje w sprawie zmian naziemnych koncesji telewizyjnych:

nr koncesji	nazwa nadawcy (nazwa programu)	treść decyzji	przyrost odbiorców [tys.]
0003	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT)	zmiana lokalizacji stacji w Gdańsku	
		przeniesienie stacji ze Zduńskiej Woli do Sieradza	
		podniesienie mocy ze 100 do 200 kW stacji w Krakowie	961
235/99-T	TVN Sp. z o.o. (TVN)	zamiana kanału w Białymstoku	31
		zmiana lokalizacji z Gryfic do Białogardu wraz ze zwiększeniem mocy z 10 do kW	285
		zmiana lokalizacji stacji w Wałbrzychu	
198/96-T	Telewizja WISŁA Sp. z o.o. (TVN Południe)	zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Zakopanem	95
		zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Krakowie	209
		zwiększenie mocy z 1 do 5 kW stacji w Kielcach	73
236/99-T	Polskie Media S.A. (TV 4)	rozszerzenie koncesji o stację w Lublinie	551
		zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Białymstoku	
0103/94-T	Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego Sp. z o.o. (TV LEGNICA)	zmiana lokalizacji stacji w Lubinie	
		zmiana lokalizacji stacji w Głogowie	
242/99-T	AMBER TV Sp. z o.o. (AMBER TV)	zmiana punktu dotyczącego udziałowców koncesjonariusza (wpisanie spółki „Telewizja Familijna” S.A.)	

Decyzja w sprawie rozszerzenia, o stację w Bielsku Białej, koncesji wydanej Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Telewizja Niepokalanów PULS) została wstrzymana ze względu na zaprzestanie przez nadawcę emisji programu z nadajników naziemnych.

3.46 28 stycznia 2003 roku ukazało się ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT w sprawie możliwości rozszerzenia koncesji na nadawanie programu telewizyjnego za pomocą stacji zlokalizowanej w Gdyni.

Termin składania wniosków upłynął 28 lutego 2003 roku.

Listę wnioskodawców Przewodniczący KRRiT ogłosił w dniu 12 marca 2003 roku.

W związku z ogłoszeniem wpłynął 1 wniosek złożony przez TVN Sp. z o.o.

3.47 KRRiT podjęła następujące uchwały w sprawie poprawy technicznych warunków nadawania programu. Uchwały te zostały przekazane do uzgodnienia z Prezesem URTiP.

Decyzje Przewodniczącego KRRiT zostaną wydane po zajęciu stanowiska przez Prezesa URTiP.

nr koncesji	nazwa nadawcy (nazwa programu)	treść uchwały
0003	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT)	zwiększenie wysokości zawieszenia anteny stacji Bieszczady Góra Jawor
235/99-T	TVN Sp. z o.o. (TVN)	zamiana kanału w Łodzi (z 26 na 21) zmiana lokalizacji stacji w Szczecinie

Nowe koncesje na nadawanie programów satelitarnych, zmiany koncesji istniejących oraz uchylenie koncesji

3.48 W roku sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał osiem koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego:

nr koncesji	nazwa nadawcy (nazwa programu)	charakter programu
277/2002-T	ANTENA 2 Sp. z o.o. (PILOT)	informujący o aktualnej zawartości polskojęzycznych programów telewizyjnych
281/2002-T	GRUPA MULTIMEDIA Sp. z o.o. (TELEWIZJA CENTRUM)	informacyjno-publicystyczny
282/2002-T	Wyższa Szkoła Społeczno - Ekonomiczna (EDUSAT)	edukacyjny
283/2002-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (CANAL+POLSKA)	filmowy
284/2002-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (CANAL+POLSKA ŻÓŁTY)	filmowy
285/2002-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (CANAL + POLSKA NIEBIESKI SPORT)	filmowy
286/2003-T	MANGO - MEDIA Sp. z o.o. (TELEZAKUPY MANGO 24)	poświęcony telesprzedaży
287/2003-T	Fundacja LUX VERITATIS (TRWAM)	edukacyjno – poradniczy i religijny

3.49 KRRiT podjęła również uchwałę o udzieleniu koncesji spółce TELESTAR Sp. z o.o. na rozpowszechnianie programu o charakterze rozrywkowym pod nazwą „iTV” (decyzja w przygotowaniu).

3.50 Wydano także decyzje w sprawie zmiany struktury udziałowej spółki CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. oraz spółki ANTEL Sp. z o.o. (nadawca programu TELE 5).

Na wniosek strony KRRiT uchyliła 3 koncesje wydane spółce Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. (CANAL + POLSKA, CANAL + POLSKA ŻÓŁTY, CANAL + POLSKA NIEBIESKI SPORT). Jednocześnie Krajowa Rada wyraziła zgodę na wydanie w/w koncesji spółce - CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o.

W związku z połączeniem spółek CYFRA + i WIZJA TV w jedną platformę cyfrową na wniosek spółki Polska Telewizja Cyfrowa Wizja TV Sp. z o.o. Krajowa Rada uchyliła trzy koncesje WIZJA TV, WIZJA SPORT, WIZJA JEDEN.

C. Telewizja kablowa

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany koncesji

3.51 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 14 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Podmioty – osoby fizyczne otrzymały 6 koncesji, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością 1, spółki akcyjne 4, ośrodki kultury / towarzystwa kulturalne 2 i spółdzielnie mieszkaniowe 1.

W 2002 roku Krajowa Rada zorganizowała 5 spotkań z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Spotkania z wnioskodawcami pozwalają Radzie lepiej poznać środowisko operatorów kablowych oraz podmiotów ubiegających się o koncesje.

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nr zezw. URTiP	Nazwa operatora	Adres stacji czołowej
TK-0006/02	Grzegorz Andrzej Kawka	ul. 11-go Listopada 16A m 1, Gryfice	195/2001	PHU TELSAT Grzegorz Kawka	ul. J. Dąbskiego 38A Gryfice
TK-0007/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	92/2000	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg
TK-0008/02	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Górczewska”	ul. Doroszewskiego 4 Warszawa	276/96	Spółdzielnia Mieszkaniowa Górczewska	ul. W. Czумы 16 Warszawa
TK-0009/02	Bogdan Edward Olszewski	ul. Kościuszki 22/9 Jasło	136/2002	Stream Communicatio ns sp. z o.o.	ul. Krasieńskiego 17, Jasło

				Stream Communicatio ns sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 108 Jasło
TK-0010/02	Paweł Sawicki	ul. Polna 18 Sanok	133/200 2	Stream Communicatio ns sp. z o.o.	ul. Staszica 18 Sanok
TK-0011/02	Henryk Szysz	ul. Jagiełły 14E/7 Choszczno	243/96	Telewizja Kablowa TELSAT- Choszczno Henryk Szysz	ul. Jagiełły 14E/7 Choszczno
TK-0012/02	Nyskie Towarzystwo Społeczno- Kulturalne	ul. Prudnicka 3 Nysa	156/200 1	UPC Telewizja Kablowa sp. z o.o.	ul. Prudnicka 3 Nysa
TK-0013/02	Czaplinecki Ośrodek Kultury	ul. Pławieńska 1A Czaplinek	233/96	PHU JOSAT	ul. Wałęcka 56 Czaplinek
TK-0014/02	Piotr Ziemowit Orzechowski	ul. Gen. W. Sikorskiego 14/1 Ciechanów	136/99	UPC Telewizja Kablowa sp. z o.o.	Pl. Kościuszki 1/3 Ciechanów
TK-0015/02	Adam Kamiński	ul. Staszica 12/5 Kwidzyn	430/200 2	Multimedia Polska sp. z o.o.	ul. Spółdzielcza 1 Kwidzyn
TK-0016/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	94/2000	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Jutrzenki 20 Bielsko-Biała
TK-0017/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	118/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Jana Pawła II 1 Słupsk
TK-0018/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Browarna 36 Elbląg	112/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	ul. Moniuszki 10 Jawor
TK-0019/02	MASTER sp. z o.o. Przedsiębiorst wo Produkcyjno- Handlowe	ul. Sikorskiego 43 Głogów	034/A/93	P.P.H. MASTER	ul. Armii Krajowej 13/103 Głogów
			199/02	P.P.H. MASTER	ul. Królowej Jadwigi 2C Wschowa
			049/98	P.P.H. MASTER	ul. Piastów 6 Góra
			090/02	P.P.H. MASTER	ul. Topolowa 7 Przemków
			387/93	P.P.H. MASTER	ul. 22 Lipca 38 Kozuchów

3.52 Do Krajowej Rady wpłynęły 34 wnioski o udzielenie koncesji lub o rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów. Przewodniczący KRRiT wydał na podstawie uchwał Krajowej Rady 6 decyzji dotyczących rozszerzenia koncesji o kolejne sieci kablowe:

- decyzja z 14 maja 2002 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-0007/98 udzielonej Mariuszowi Jerzemu Trąbczyńskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe zlokalizowane w Łowiczu i Sochaczewie,
- decyzja z 4 czerwca 2002 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-00001/02 udzielonej Dariuszowi Andrzejowi Wolskiemu – rozszerzenie o sieć kablową w Radzynie

Podlaskim,

- decyzja z 13 sierpnia 2002 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/99 udzielonej MEDIA COM S.A. – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe zlokalizowane w Sierpcu i Gostyninie,
- decyzja z 8 października 2002 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/96 udzielonej Wielkopolskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o.- rozszerzenie o kolejną sieć kablową zlokalizowaną w Swarzędzu,
- decyzja z 14 października 2002 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/99 udzielonej MEDIA COM S.A. – rozszerzenie koncesji o sieć kablową w Sieradzu,
- decyzja z 17 stycznia 2003 r. w sprawie zmiany koncesji nr TK-0017/00 udzielonej TELE-TOP sp. z o.o. – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe zlokalizowane w Gorzowie Wielkopolskim, Gdańsku, Kaliszu, Kwidzynie, Nowej Rudzie, Nowym Dworze Gdańskim, Ostrowie Mazowieckiej, Płońsku, Świebodzicach, Świdnicy, Tomaszowie Mazowieckim, Zamościu.

3.53 Przewodniczący KRRiT na wniosek koncesjonariuszy oraz na podstawie uchwał Krajowej Rady wydał 5 decyzji dotyczących uchylecia koncesji:

- decyzja z 6 czerwca 2002 r. w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0005/95 udzielonej Przedsiębiorstwu Teletechnicznemu TELE CAL sp. z o.o. z siedzibą w Kaliszu – przejęcie spółki przez Multimedia Sieci sp. z o.o. i zaprzestanie emisji programu,
- decyzja z 8 lipca 2002 r. w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0002/95 udzielonej Częstochowskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. – spółka uległa rozwiązaniu,
- decyzja z 8 lipca 2002 r. w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0021/94 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skarpie” z siedzibą w Toruniu – zaprzestanie rozpowszechniania programu w sieci tvk,
- decyzja z 15 lipca 2002 r. w sprawie uchylenia w części (sieć w Sanoku) decyzji koncesyjnej nr TK-0021/96 udzielonej Marianowi Wachowiczowi zamieszkałemu w Jeleniej Górze – zaprzestanie emisji programu w sieci tvk w Sanoku,
- decyzja z 14 stycznia 2003 r. w sprawie uchylenia decyzji koncesyjnej nr TK-0013/96 udzielonej PORION sp. z o.o. z siedzibą w Łomiankach – zaprzestanie rozpowszechniania programu w sieci telewizji kablowej.

3.54 Przewodniczący KRRiT podpisał także:

- 2 decyzje dotyczące zgody na zawieszenie emisji programu (wnioski spowodowane brakiem porozumienia koncesjonariusza z nowym operatorem sieci a także problemami ekonomicznymi),
- 9 decyzji dotyczących zmian w koncesjach (np. zmiany udziałowców, zmiany nazwy programu, czasu emisji lub zmiany operatora sieci telewizji kablowej),
- 1 decyzję o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

Rejestracja rozprowadzania programów

3.55 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

W roku ubiegłym wpłynęło do Krajowej Rady ponad 364 wnioski o rejestrację programów w sieciach telewizji kablowej (najczęściej jeden wniosek obejmuje więcej niż jeden program do rejestracji).

Przewodniczący KRRiT wydał ponad 375 postanowień dotyczących wpisów do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Obecnie istnieje możliwość zarejestrowania ok. 400 różnych programów rozpowszechnianych drogą satelitarną. W 2002 roku Przewodniczący KRRiT, zgodnie z uchwałą KRRiT, rozpoczął rejestrację programów HBO i HBO 2, rozpowszechnianych satelitarne na podstawie koncesji wydanych przez brytyjską radę ITC.

W okresie sprawozdawczym wydanych zostało 41 decyzji dotyczących pozostawienia wniosków bez rozpoznania m.in. ze względu na brak ważnych zezwoleń na eksploatację sieci kablowych wydawanych przez Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

3.56 Opierając się na wynikach monitoringu programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej oraz na podstawie skarg abonentów sieci telewizji kablowej, Przewodniczący KRRiT wystosował wezwania do operatorów o zachowanie właściwej kolejności programów wprowadzanych do sieci telewizji kablowej (np. program satelitarny TV Polonia powinien być wprowadzany w pierwszym pakiecie) oraz do zaniechania rozprowadzania programów bez rejestracji.

W związku z licznymi skargami do KRRiT składanymi przez abonentów sieci kablowych oraz z wnioskami napływającymi od operatorów sieci kablowych Krajowa Rada 5 grudnia 2002 roku wydała stanowisko w sprawie interpretacji przepisu zawartego w artykule 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Po zapoznaniu się z praktyką grupowania programów telewizyjnych w tzw. pakiety oferowane abonentom i dokonaniu oceny tej praktyki w świetle przepisów ustawy o radiofonii i telewizji KRRiT stwierdziła, że występują przypadki naruszania przez niektórych operatorów obowiązku rozprowadzania programów telewizyjnych w należytej kolejności. Krajowa Rada wyjaśniła, że w celu wypełnienia obowiązków wynikających z artykułu 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji:

- pakiet podstawowy (najtańszy) oferowany abonentom powinien zawierać co najmniej wszystkie programy objęte przepisem pkt 1 (ogólnokrajowe programy telewizji publicznej tj. TVP1, TVP2 i TV POLONIA);
- jeżeli operator w pakiecie podstawowym zamierza umieścić jakikolwiek program objęty przepisem pkt 4 (programy innych nadawców krajowych i nadawców zagranicznych) to w pakiecie tym muszą się znajdować wszystkie programy objęte przepisem pkt 2, 2a i 3 w formie dostarczanej przez nadawcę;
- nie można programu z kolejnej grupy wprowadzić do sieci, jeżeli nie zostały wcześniej wprowadzone wszystkie programy z grupy poprzedniej;
- można dzielić na pakiety programy z jednej grupy, pod warunkiem zachowania kolejności wprowadzania programów z grupy wcześniejszej.

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY PUBLICZNI

A. Radiofonia publiczna

4.1 Rozwój bazy nadawczej programów radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz o wnioski składane przez nadawców dotyczące dokonania niezbędnych uzupełnień w określonych rejonach kraju. Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach. W 2002 roku spółka TP EmiTel spółka z o.o. przekazała do eksploatacji dwa obiekty nadawcze dużej mocy: RTCN Iława - Kisielice i RTCN Przysucha - Kozłowiec. Pozwoli to na ulokowanie w tych obiektach pięciu częstotliwości do emisji programów ogólnopolskich Polskiego Radia S.A. oraz dwóch dla programów regionalnych. Zakończona została również modernizacja obiektu nadawczego na Górze Przechybie (RTON Szczawnica), co zapewni poprawę zasięgów stacji radia publicznego.

Działania na rzecz powiększenia zasięgu odbioru programów nadawanych przez Polskie Radio S.A.

4.2 Program 1 PR S.A. funkcjonuje w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim oraz 32 częstotliwości w paśmie 87,5 – 108 MHz, przy czym 16 z nich to częstotliwości o mocy równej lub wyższej od 1 kW.

W ubiegłym roku kontynuowana była realizacja opracowanego w KRRiT w 2001 roku projektu sieci dopełniającej plan stacji UKF FM z zakresu 87.5 – 108 MHz w oparciu o posiadane możliwości częstotliwościowe. Z przewidywanych, zgodnie z projektem, do uruchomienia 17 kolejnych stacji nadawczych do emisji Programu 1 PR S.A., w 2002 roku Przewodniczący KRRiT podpisał 8 decyzji. W sumie dokonano już rezerwacji 11 z 17 częstotliwości. Wnioski w sprawie uzgodnienia parametrów technicznych pozostałych

6 częstotliwości oczekują na uzgodnienie w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty. W 2002 roku KRRiT zdecydowała o przeznaczeniu dla Programu 1 PR S.A. dodatkowo 3 częstotliwości. Projekty decyzji zostały przekazane do uzgodnienia z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Aktualnie ilość stacji emitujących Program 1 PR S.A. w paśmie UKF FM wynosi 36, w tym 4 na podstawie zgody Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty na emisję próbną. W pierwszej połowie 2003 roku Polskie Radio S.A. przewiduje uruchomienie 4 następnych stacji.

Obecnie pokrycie ludnościowe Programem 1 PR S.A. w zakresie UKF FM wynosi około 37%, zaś powierzchniowe około 15%.

4.3 Od 1 września 2000 roku nastąpiło ponowne rozdzielanie anten Programu 2 Polskiego Radia S.A. i Programu IV - Radio BIS. Było to zgodne z uchwałą Sejmu RP, a także z oczekiwaniami środowisk twórczych i słuchaczy obu tych programów. Nowo projektowana sieć Polskiego Radia składać się będzie z ponad 50 stacji nadawczych dużej, średniej i małej mocy, zapewniających odbiór przez około 65% ludności kraju.

W 2002 roku kontynuowano jako zadanie priorytetowe realizację sieci stacji Programu IV - Radio BIS, co z uwagi na rozległość i stopień komplikacji jest procesem długotrwałym.

W związku z przydzieleniem pod koniec ubiegłego roku docelowej częstotliwości w Zamościu przewidywane jest zmniejszenie do 5 ilości stacji wykorzystywanych czasowo z sieci Programu 2. W chwili obecnej do emisji Programu IV – Radio BIS wykorzystywanych jest 6 częstotliwości z sieci Programu 2 PR S.A.:

- Giżycko (92,6 MHz, 10 kW)
- Kłodzko (97,6 MHz, 10 kW)
- Płock (92,2 MHz, 60 kW),
- Siedlce (88,3 MHz, 30 kW),
- Wałbrzych (87,9 MHz, 5 kW),
- Zamość (87,6 MHz, 30 kW).

W 2002 roku dokonano rezerwacji 6 nowych częstotliwości, a w trzech przypadkach dokonano zmiany parametrów technicznych.

4.4 Aktualnie liczba stacji do emisji Programu IV - Radio BIS, dla których dokonano rezerwacji częstotliwości wynosi 31, co razem ze stacjami wykorzystywanymi czasowo z Programu 2 PR S.A. stanowi 37.

Polskie Radio S.A. przeprowadza na podstawie zgody Prezesa Regulacji Telekomunikacji i Poczty próbne emisje Programu IV – Radio BIS na dwóch częstotliwościach w nowo uruchomionych obiektach dużej mocy w Iławie i Przysusze.

Pozwala to na osiągnięcie pokrycia ludnościowego 52,1 % dla stacji z projektu sieci oraz 58,8 % po tymczasowym uzupełnieniu sieci stacjami Programu 2 PR S.A.

W celu dalszego rozwoju sieci Programu IV - Radio BIS i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem sieci konieczne jest:

- wskazanie przez Polskie Radio S.A. szczegółowych lokalizacji dla około 14 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT,
- wydanie przez Prezesa URTiP postanowień dla 5 stacji nadawczych, zgodnie z projektami decyzji Przewodniczącego KRRiT,

Krajowa Rada dokłada starań, aby proces rozwoju nowej sieci Programu IV - Radio BIS maksymalnie przyspieszyć. Jednocześnie podejmowane będą działania mające na celu zwiększanie zasięgu programu, w miarę pozyskiwania nowych możliwości częstotliwościowych.

4.5 W ubiegłym roku Polskie Radio S.A. wystąpiło do Instytutu Łączności we Wrocławiu z prośbą o przeprowadzenie optymalizacji sieci UKF FM Polskiego Radia pod kątem jak najlepszego wykorzystania częstotliwości, co pozwoliłoby na poprawę zasięgu odbioru programu radia publicznego.

Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia

4.6 Uchwała Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497/98 z 14 grudnia 1998 roku, określiła konieczność rekonfiguracji sieci nadawczych eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju.

Pomimo zakończenia 1 stycznia 2000 roku wykorzystywania w Polsce przez radiofonię zakresu częstotliwości 65,75 – 74 MHz, dwie spółki regionalne - Radio Koszalin S.A. oraz Radio dla Ciebie S.A. użytkują nadal częstotliwości z tego zakresu. Brak możliwości emisji programu na tych częstotliwościach spowodowałby ograniczenie dotychczasowych zasięgów tych nadawców. KRRiT w dalszym ciągu oczekuje na przekazanie przez URTiP częstotliwości z zakresu 87.5 – 108 MHz o ekwiwalentnym lub zbliżonym zasięgu z przeznaczeniem dla tych nadawców.

W 2002 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzje rozszerzające dotychczasowy stan posiadania rozgłośni regionalnych o 5 częstotliwości zlokalizowanych w następujących miejscowościach:

- Radio Pomorza i Kujaw S.A. - częstotliwość w Cielętach k/Brodnicy,
- Radio Kielce S.A. – częstotliwość w Kielcach,
- Radio Rzeszów S.A – częstotliwości w Lubaczowie, Rzeszowie i Tarnobrzegu.

Przewodniczący KRRiT dokonał zmiany parametrów technicznych dla 10 stacji. Natomiast 13 projektów decyzji z ubiegłego roku oraz okresu wcześniejszego oczekuje w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty na uzgodnienia techniczne.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Od początku 2002 roku Przewodniczący KRRiT wydał 20 decyzji w sprawie rezerwacji nowych częstotliwości i 24 w sprawie zmian technicznych warunków nadawania.

B. Telewizja publiczna

Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.

4.7 Rozwój sieci ogólnopolskich programu 1 i 2 TVP S.A. realizowany jest w oparciu o uchwałę KRRiT Nr 171/95 z 1995 roku. Krajowa Rada w porozumieniu z Ministrem Łączności określiła wówczas kanały niezbędne do dokończenia budowy tych sieci. Jednakże zrealizowanie uchwały nie zapewni całkowitego pokrycia kraju. Do tego konieczne będzie uruchomienie, szczególnie w rejonach górskich, wielu stacji retransmisyjnych małej mocy. Po oddaniu do eksploatacji wszystkich planowanych obiektów dużej mocy pokrycie kraju zbliży się do 100 %.

W 2002 roku oddano do użytku obiekty nadawcze dużej mocy Przysucha -Kozłowiec i Szczawnica – Przehyba. W 2003 roku przewidywane jest oddanie do użytku obiektów nadawczych Żagań - Wichów, Ostrołęka. Przewidywana jest także budowa obiektów nadawczych: Łódź - Dąbrowa, Gniezno – Kopaszyn, Krynica – Maślana Góra, Warszawa.

Dla tych obiektów przewidziane zostały kanały do retransmisji programów 1 i 2 TVP S.A. Dla programu regionalnego tworzonego przez Oddziały TVP S.A. brakuje nowych kanałów telewizyjnych, które mogłyby zostać uruchomione w nowo oddanych obiektach nadawczych. Oddanie do użytku wymienionych obiektów zamknie proces przyznawania kanałów telewizji naziemnej dla nadawania analogowego. Następnym etapem rozwoju telewizji naziemnej będzie nadawanie cyfrowe.

Rozwój sieci Oddziałów Terenowych TVP S.A.

4.8 Programy regionalne telewizji publicznej są nadawane z wykorzystaniem 33 stacji, co zapewnia 71,1% pokrycia ludnościowego kraju. W 2002 roku uruchomiono 7 nowych stacji w następujących lokalizacjach: Konin, Przysucha, Kołobrzeg, Gryfice, Łobez, Trzebiatów, Szczecinek oraz zmieniono parametry techniczne dla 4 stacji.

Wprowadzony w kraju w 1999 roku nowy podział administracyjny spowodował zwiększenie liczby wniosków Zarządu TVP S.A. kierowanych do Krajowej Rady o powiększenie zasięgu nadawania programów regionalnych. Liczba wniosków Zarządu TVP S.A. w tej sprawie wzrosła po podjęciu decyzji o zmianie profilu programów regionalnych. Niestety KRRiT nie ma możliwości realizacji tych wniosków, ponieważ nie dysponuje wolnymi kanałami i nie należy się spodziewać zmiany tej sytuacji w najbliższym czasie. Trudna sytuacja występuje w województwie świętokrzyskim, ponieważ jest to jedyne województwo nie posiadające możliwości nadawania programu regionalnego.

4.9 Pojedyncze nowe stacje mogą się pojawić po dokonaniu weryfikacji pokrycia kraju programem 1 i programem 2 TVP S.A. oraz dokonaniu oceny konieczności uzupełnienia sieci wykorzystywanych do emisji tych programów o stacje zapisane w uchwale KRRiT nr 171 z 1995 roku, a także o stację Bytów, dla której Minister Łączności przekazał kanały ze wskazaniem przeznaczenia dla programu 1 i 2 TVP S.A., a które dotychczas nie zostały uruchomione. Weryfikacja powinna objąć następujące stacje: Czersk, Gniezno, Hajnówka, Krynica Maślana Góra, Lidzbark Warmiński, Ostrołęka, Wodzisław Śląski i Żagań. Krajowa Rada nie ma możliwości technicznych dokonania weryfikacji, którą może dokonać Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty we współpracy z TVP S.A.

Po dokonaniu weryfikacji KRRiT w porozumieniu z URTiP podejmie decyzję co do sposobu wykorzystania ewentualnie zwolnionych kanałów, czy do nadawania analogowego czy do nadawania cyfrowego. Zgodnie z uchwałą KRRiT nr 550 z 2000 roku, już w 2002 roku przewidywane było uruchomienie naziemnej telewizji cyfrowej.

Rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T.

Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej

4.10 W lutym 2001 roku Krajowa Rada opracowała i opublikowała dokument „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Opracowanie zostało przekazane do Marszałka Sejmu RP III kadencji z wnioskiem o zorganizowanie dyskusji parlamentarnej na temat warunków wdrożenia mediów cyfrowych w Polsce, w kontekście planów związanych z budową społeczeństwa informacyjnego. Opracowanie zostało również przekazane Prezesowi Rady Ministrów. W Sejmie IV kadencji w kwietniu 2002 roku powyższe opracowanie omówiono podczas posiedzeń komisji sejmowych. Obecnie Krajowa Rada na wniosek komisji sejmowych dokonuje aktualizacji i uzupełnienia przygotowanego w 2001 roku opracowania. Krajowa Rada zobowiązała się zakończyć swoje prace i przekazać opracowanie komisjom sejmowym do końca marca 2003 roku.

Przedstawiciele Krajowej Rady brali również udział w przygotowaniu dokumentu rządowego „e-Polska – Społeczeństwo informacyjne dla wszystkich”. W dokumencie tym poświęcono odrębny rozdział radiofonii i telewizji cyfrowej oraz ich roli w budowaniu społeczeństwa informacyjnego. Przedstawiciele Krajowej Rady biorą też udział w

międzynarodowych przygotowaniach do Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego.

Przechodzenie do w pełni zaawansowanego społeczeństwa informacyjnego wymaga czasu i odpowiednich środków, przeznaczanych również na przygotowanie odbiorców do posługiwania się nowoczesnymi urządzeniami. Większość obywateli nadal będzie wykorzystywać radio i telewizję jako podstawowe źródło informacji i zaspakajania potrzeb kulturalnych. Szczególne obowiązki i wyzwania stoją przed nadawcami publicznymi, którzy mogą spełniać w okresie przejściowym niezwykle istotną rolę edukacyjną. Mogą też zmniejszać różnice pomiędzy tą grupą społeczeństwa, która dysponować będzie nowoczesnymi zestawami multimedialnymi oraz tą grupą, która ze względów finansowych takich możliwości nie będzie posiadała. Nadawcy publiczni mogą im dostarczać nowoczesne i interaktywne cyfrowe programy radiowe i telewizyjne.

W oczekiwaniu na określenie podstaw prawnych rozpoczęcia regularnej, cyfrowej emisji naziemnej w Polsce, Krajowa Rada opracowała i przekazała do Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej. Założenia określają podstawowe dane dla pierwszego etapu projektowania i planowania dwóch ogólnopolskich sieci cyfrowych, których uruchomienie pozwoli na wyemitowanie od 8 do 10 programów telewizyjnych wysokiej jakości. Podczas ubiegłorocznego spotkania z Prezesem URTiP przekazana została Krajowej Radzie informacja o aktualnym stanie prac oraz ustalono, że w pierwszym półroczu 2003 roku URTiP przedstawi opracowanie dotyczące możliwości budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej przygotowane w oparciu o założenia przekazane przez KRRiT. Krajowa Rada jest sygnatariuszem porozumień Polskie Forum DAB i Polskie Forum DVB.

V. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ NADAWCÓW – NARZĘDZIA, METODY I ZAKRES KONTROLI

Kontrola działalności nadawców

5.1 W 2002 roku Krajowa Rada kontynuowała kontrolę działalności programowej nadawców, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Działania kontrolne KRRiT obejmują realizację zapisów ustawy odnoszących się do poszczególnych grup nadawców. W odniesieniu do nadawców publicznych należy tu wypełnianie zadań i powinności związanych ze statusem nadawców publicznych (art. 21, 25), w odniesieniu do nadawców koncesjonowanych - realizacja warunków koncesji. Wszyscy nadawcy kontrolowani są też pod kątem respektowania przez nich art. 15, 15 a oraz art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji.

Stałymi narzędziami kontrolnymi KRRiT jest sprawozdawczość programowa nadawców oraz monitoring programów. Obie formy kontroli obejmują zarówno nadawców publicznych jak i koncesjonowanych.

5.2 W corocznych sprawozdaniach nadawców z działalności programowej zawarte są dane o strukturze gatunkowej programów oraz o wypełnianiu przez nadawców zobowiązań wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i koncesji.

5.3 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringu:

- kompleksowy, który ma na celu charakterystykę całości danego programu oraz zbadanie zgodności nadawanego programu z koncesją lub - w przypadku nadawców publicznych - z zadaniami określonymi w art. 21 i 25 ustawy;
- problemowy, tj. koncentrujący się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;

- **interwencyjny**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Wymienione formy kontroli pozwalają ocenić działalność programową nadawców i respektowanie przez nich obowiązującego prawa.

Działalność KRRiT związana z prowadzeniem monitoringów programowych jest uwarunkowana wysokością posiadanych środków budżetowych. Ograniczenia budżetowe powodują, że Krajowa Rada musi rezygnować z niektórych zamierzeń związanych z kontrolą programową nadawców.

5.4 Krajowa Rada analizuje także co roku plany programowe nadawców publicznych, będące podstawą rozdziału środków pochodzących z wpływów abonamentowych. Plany nadawców weryfikowane są poprzez analizę sprawozdań programowych nadawców, a w przypadku rozgłośni regionalnych radia publicznego - także poprzez wyniki prowadzonego przez KRRiT monitoringu, sprawdzającego udział w nadanych programach audycji realizujących ustawowe zadania i powinności nadawców publicznych (preferowanych przy rozdziale środków z wpływów abonamentowych).

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

5.5 W roku ubiegłym, podobnie jak w latach poprzednich, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła analizę sprawozdań dotyczących programu nadanego w 2002 roku, złożonych przez wszystkich radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych.

Analizą objęto następujące podmioty:

- Polskie Radio S.A., tj. cztery programy ogólnokrajowe: PR 1, PR 2, PR 3 i Polskie Radio BIS, oraz program dla zagranicy Radio Polonia;
- 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, mających siedziby w następujących miastach: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- TVP S.A., tj. dwa programy ogólnokrajowe: TVP 1 i TVP 2, program TVP 3 Regionalna, czyli program wspólny emitowany przez dwanaście oddziałów terenowych TVP S.A, zlokalizowanych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, i regionalne pasma własne tych ośrodków, a także program TV Polonia, adresowany do Polaków za granicą.

Sprawozdania nadawców przedstawiały m.in. następujące kwestie szczegółowe:

- struktura gatunkowa programu w rocznym czasie emisji;
- tematyka regionalna i lokalna w programie;
- oferta programowa dla dzieci i młodzieży;
- audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, czyli realizujące szczególne zadania mediów publicznych wynikające z art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji (ust. 2 pkt 7, 7a, 8 urt.);

- audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9 urt.);
- audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2);
- programy dla odbiorców za granicą (art. 25 ust. 1);
- kwoty wymaganych w ustawie o radiofonii i telewizji następujących audycji i pozycji programu:
 - a) w odniesieniu do nadawców radiowych i telewizyjnych: kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie (art. 15 ust. 2); utworów muzycznych związanych z kulturą polską w łącznym czasie utworów muzycznych w programie (art. 15 ust. 3); audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed ich emisją w programie (art. 15a, ust. 2);
 - b) w odniesieniu do nadawców telewizyjnych: kwoty audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1); audycji wytworzonych przez producentów europejskich (art. 15 ust. 4); audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (art. 15a ust. 1).

Wyniki analiz dokonanych na podstawie tych danych przedstawiono w rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

5.6 Obok analizy sprawozdań nadawców prowadzono także w 2002 roku monitoring programów pod kątem rozmaitych zagadnień i problemów szczegółowych.

Analizą objęto następujące tematy:

- obecność w programach regionalnych rozgłośni radia publicznego w 2002 roku czterech kategorii audycji preferowanych, tj. audycji edukacyjno-poradniczych, literackich i form udratyzowanych, audycji edukacyjnych i publicystycznych dotyczących integracji Polski z Unią Europejską oraz prezentacji muzyki poważnej. Przeprowadzono w tym zakresie trzykrotny monitoring tygodniowych prób programów wszystkich (17) rozgłośni;
- obecność w programach nadawców publicznych, radiowych i telewizyjnych, audycji poświęconych kulturze;
- sposób relacjonowania szczytu UE w Kopenhadze w ogólnokrajowych programach telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2, oraz koncesjonowanej - TVN, TVN 24, Telewizji Polsat;
- obecność w programach telewizji publicznej -TVP 3 Regionalna audycji adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych, emitowanych w języku polskim;
- sposób relacjonowania obrad Sejmowej Komisji Śledczej w audycjach informacyjnych telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2, oraz koncesjonowanej – TVN i Polsat;
- analiza naruszeń zapisów art. 18 ust. 1 i 5 w audycji pt. „Mann i Manuela” nadanej w Programie 3 Polskiego Radia;
- analiza naruszeń zapisów art. 18 ust. 1 i 5 audycji typu *reality show* pt. „Bar” nadanej w telewizji Polsat.

Oprócz wyżej wymienionych analiz będzie przedstawiona Krajowej Radzie analiza, której celem jest prezentacja obrazu kobiet i mężczyzn we współczesnych serialach polskich emitowanych w telewizji publicznej. Analizie poddano seriale produkcji polskiej emitowane w obu ogólnokrajowych programach telewizji publicznej w latach 1998-2003: „Klan”, „Złotopolscy”, „Plebania”, „M jak miłość” oraz „Na dobre i na złe”. Są to seriale, które

należą do gatunku filmów realistycznych, tzn. próbujących przedstawiać rzeczywistość - rzeczywiste relacje międzyludzkie i rzeczywiste stosunki społeczne.

Wyniki przeprowadzonych monitoringów zostały szczegółowo przedstawione w rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

5.7 W roku ubiegłym KRRiT oprócz programów nadawców publicznych kontrolowała także programy nadawców koncesjonowanych. Przeprowadzono analizę programów 50 stacji radiowych. Kontynuowano monitoring tych stacji, których koncesje wygasały w 2002 roku. Przede wszystkim jednak skoncentrowano się na analizie programów stacji, które otrzymały ponownie koncesje w 2001 i pierwszej połowie 2002 roku. Krajowa Rada chciała bowiem sprawdzić w jakim stopniu i jaki sposób realizują one zapisy koncesji w zakresie programu.

Drugim celem monitoringu było sprawdzenie czy i jaki wpływ na realizację warunków koncesji, budowę programu i jego zawartość ma wpływ obserwowana na rynku koncentracja organizacyjna i finansowa stacji radiowych. Szczególnie chodziło o zbadanie, czy istniejące powiązania między stacjami, w tym fakt rozpowszechniania przez jeden podmiot kilku, lub nawet kilkunastu programów, skutkuje ich ujednoczaniem i czy różnią się one zawartością od programów stacji działających samodzielnie. Monitoring potwierdził, że te dwie kategorie – działające w grupach i samodzielne – w dużym stopniu konstruują odmiennie swoje programy.

Monitoring, obejmujący w przypadku każdej stacji pełny tydzień emisji (tj. 168 godzin) programu, realizowany był na podstawie nagrań poemisyjnych nadesłanych do KRRiT przez nadawców. Prowadzono go w ubiegłym roku w kilku turach; w każdej z nich badano jednocześnie, tj. w tym samym, losowo wybranym terminie, kilka lub kilkanaście stacji należących do danej grupy kapitałowej. Odrębny termin badania wyznaczono też dla stacji działających samodzielnie, tj. nie należących do żadnej grupy.

Monitoring prowadzony był według ustalonej, jednolitej metody analizy, przedstawionej w instrukcji określającej szczegółowo wymagany tok postępowania, kategorie analizy programów, zasady kwalifikowania poszczególnych pozycji programu do kategorii gatunkowych oraz kryteria kwalifikowania audycji realizujących zapisy koncesji. Przyjęta metoda badania, czyli zastosowanie powtarzalnych, poddających się weryfikacji i kontroli reguł postępowania, zapewniła obiektywizm monitoringu i porównywalność rezultatów analiz poszczególnych stacji.

Dokonując analizy przyjęto, że w warstwie słownej programu - a więc w tej jego części, poprzez którą realizowana jest większość lub całość zobowiązań programowych nadawcy - klasyfikacji podlegają nie tylko nadane na antenie audycje, ale wszelkie pojawiające się w programie wypowiedzi, w tym także tzw. luźne wypowiedzi prezenterów.

Oznacza to, że wykazana w monitoringu ilość elementów słownych stanowi całość słowa w nadanym programie – poza wykazanymi liczbami nie nadano już ani minuty tzw. słowa więcej. Stwierdzenie to ma istotne znaczenie w interpretacji otrzymanych w monitoringu danych.

Wyniki monitoringu radiowych stacji koncesjonowanych o zasięgu lokalnym, działających na podstawie nowo przyznanych koncesji, zostały szczegółowo przedstawione w rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Przy porównaniu realizacji koncesji przez stacje działające w ramach różnych grup (Agora S.A., ESKA S.A., Ad. Point) oraz stacje działające samodzielnie wyniki monitoringów wskazują, że zdecydowanie lepiej wykonują obowiązki koncesyjne stacje działające samodzielnie. Nadawane przez te stacje programy były bardziej zróżnicowane zarówno formalnie, jak i treściowo. Dużo większy był też udział słowa w tych programach.

Badania odbioru programów radiowych telewizyjnych

5.8 W zakresie badań odbioru telewizji Krajowa Rada korzystała w ubiegłym roku z wyników badań telemetrycznych dwóch firm: AGB Polska (do połowy roku) oraz OBOP-Taylor Nelson (od lipca 2002 roku). Zmiana firmy badawczej była konieczna ze względów finansowych. Badania OBOP- Taylor Nelson były tańsze. W zakresie badań odbioru radia korzystano – podobnie jak w latach poprzednich – z wyników badań SMG/KRC.

Oba badania pokazują wielkość widowni i audytorium programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach (telewizja) lub poszczególnych pasm w ciągu dnia (radio). Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, pokazujących generalne tendencje w odbiorze telewizji i radia w Polsce i pozycję poszczególnych nadawców.

Na podstawie tych badań KRRiT prowadziła analizy zasięgu społecznego odbioru programów telewizyjnych i radiowych nadawanych na terenie Polski, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, regionalne i lokalne. KRRiT prowadziła także okresowe i całoroczne, całościowe analizy rynku radiowego i telewizyjnego, tj. pozycji poszczególnych nadawców i sektorów nadawców wśród odbiorców oraz dynamiki zmian w tym zakresie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Wyniki analiz zostały przedstawione w rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VI. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI REKLAMOWEJ I SPONSORSKIEJ NADAWCÓW PUBLICZNYCH ORAZ KONCESJONOWANYCH

6.1 W 2002 roku nastąpiła zmiana w sposobie prowadzenia reklamy produktów leczniczych. Zmiany te są zawarte w ustawie z 6 września 2001 roku Prawo farmaceutyczne. Przepisy zawarte w rozdziale 4 (art. 52 – 64) określają w jaki sposób może być prowadzona reklama produktów leczniczych. Wykonując dyspozycje zawartą w art. 59 ustawy Prawo farmaceutyczne, Minister Zdrowia po konsultacji z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji wydał Rozporządzenie z 16 grudnia 2002 roku w sprawie reklamy produktów leczniczych. Krajowa Rada przekazała nadawcom nowe zasady reklamy produktów leczniczych.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w TVP S.A.

6.2 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono w programie 1 i 2 TVP S.A., Programie Satelitarnym TV POLONIA oraz w programach 12 oddziałów regionalnych TVP S.A.

W wyniku analizy przeprowadzonej na podstawie dokumentacji nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono w telewizji publicznej występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- emisja w TVP 1 kryptoreklamy (naruszenie art. 16 c ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji). Podczas programu *Jaka to melodia* wyemitowano nieoznakowany przekaz, zawierający przedstawienie płyt CD *Wrzuć jedynekę*. Emisja opisanego wyżej przekazu zmierzała do osiągnięcia efektu reklamowego oraz mogła wprowadzić publiczność w błąd, co do charakteru przekazu, była więc, zgodnie z art. 4 c ustawy, kryptoreklamą,

- nieprawidłowe wskazanie sponsora (naruszenie art. 17 ust. 4 ustawy) zawierające przekazy zachęcające do kupna produktów sponsora – TVP 1, TVP 3, OTV Łódź,
- brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego (naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy) - OTV Łódź,
- braki w ewidencji reklam (naruszenie § 8 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży) – OTV Łódź i OTV Rzeszów,
- nieprawidłowa ewidencja reklam (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia KRRiT) – OTV Katowice i OTV Łódź,
- zbyt długie wskazania sponsorów (naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – TVP 1,
- braki w wykazie audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – TVP 1, TVP 2.
- Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie wskazujące określone uchybienia, wzywające jednocześnie do bezzwłocznego ich usunięcia. Nadawca wywiązywał się w trybie pilnym z nałożonych zaleceń.

Ponowną kontrolę przeprowadzono analizując nadesłane materiały i program z 15 października 2002 roku Stwierdzono między innymi występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- zbyt krótkie bloki telesprzedaży emitowane przez TVP 1 (naruszenie art. 16 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji)
- brak informacji, kto opłacił emisję płatnych audycji wyborczych – OTV Katowice, Wrocław, Kraków (naruszenie art. 74 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad i sejmików województw),
- braki w ewidencji reklam (naruszenie § 5 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) - TVP 1, OTV Lublin.
- Niezależnie od cyklicznej kontroli, Przewodniczący KRRiT wezwał do:
- bezzwłocznego usunięcia nieprawidłowych wskazań sponsorskich zawierających przekaz reklamowy (TVP 1, OTV Warszawa)
- zaprzestania emisji reklam naruszających normy prawne i obyczajowe (TVP 1, TVP 2 – reklamy MEDIA MARKT. Jedna z reklam pokazywała niebezpieczną sytuację, w której mężczyzna prasuje na sobie koszulę; druga, w której mężczyzna suszył prezerwatywy, naruszała dobre obyczaje),

- przestrzegania obowiązku umieszczania informacji o sponsorze audycji (OTV Bydgoszcz audycje: *Magazyn Brodnicki, Magazyn Toruński, Magazyn Inowrocławski, Magazyn Grudziądzki, Magazyn Świecki*).

Tabele poniższe przedstawiają informacje na temat czasu emisji reklam, liczby audycji sponsorowanych i wpływów brutto z emisji reklam i audycji sponsorowanych w 2002 roku (dane nadesłane przez nadawcę).

Czas reklam w telewizji publicznej (w minutach)

	czas reklam	czas telesprzedaży	łącznie
TVP 1	25 285	9 609	34 894
TVP 2	18 631	0	18 631
TVP 3 pasmo wspólne	8 861	0	8 861
TVP 3 oddziały	37 562	0	37 562
TVP Polonia	348	0	348
Razem	90 687	9 609	100 296

Liczba audycji sponsorowanych

	liczba audycji sponsorowanych
TVP 1	5 057
TVP 2	3 984
TVP 3 pasmo wspólne	793
TVP 3 oddziały	3 677
TVP Polonia	365
Razem	13 876

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych w zł (brutto, wg cennika)

	reklama	sponsoring	łącznie
TVP 1	1 667 272 382,00	71 027 600,00	1 738 299 982,00
TVP 2	897 393 230,00	25 969 440,00	923 362 670,00
TVP 3 pasmo wspólne	58 094 989,00	1 146 250,00	59 241 239,00
TVP 3 oddziały	29 175 863,33	6 350 321,43	35 526 184,76
TVP Polonia	1 075 845,00	392 280,00	1 468 125,00
Razem	2 653 012 309,33	104 885 891,43	2 757 898 200,76

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych w regionalnych oddziałach TVP S.A. (brutto)

		czas reklam i ogłoszeń (w minutach)	wpływy w zł		
			reklama	sponsoring	łącznie
1.	TVP Białystok	778	735 630,54	367 049,00	1 102 679,54
2.	TVP Bydgoszcz	1 699	1 266 701,43	273 695,08	1 540 396,51

3.	TVP Gdańsk	2 597	2 064 198,91	816 701,00	2 880 899,91
4.	TVP Katowice	5 928	5 167 800,00	1 801 200,00	6 969 000,00
5.	TVP Kraków	1 920	2 577 900,00	430 230,00	3 008 130,00
6.	TVP Lublin	924	1 260 341,85	257 500,00	1 517 841,85
7.	TVP Łódź	2 231	2 102 978,30	466 310,00	2 569 288,30
8.	TVP Poznań	7 161	5 111 773,64	491 108,75	5 602 882,39
9.	TVP Rzeszów	1 608	1 186 700,00	319 650,00	1 506 350,00
10.	TVP Szczecin	2 845	1 433 900,00	569 500,00	2 003 400,00
11.	TVP Warszawa	4 237	3 203 522,00	555 730,95	3 759 252,95
12.	TVP Wrocław	5 634	3 064 416,66	1 646,65	3 066 063,31
	razem	37 562	29 175 863,33	6 350 321,43	35 526 184,76

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej telewizyjnych koncesjonowanych nadawców ogólnopolskich i ponadregionalnych

6.4 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono analizując program oraz nadesłane dokumenty następujących nadawców: Telewizja AMBER, Niezależna Telewizja Lokalna NTL, Regionalna Telewizja BRYZA, Telewizja AVAL, Telewizja Dolnośląska, Telewizja NIEPOKALANÓW – TV PULS, Telewizja POLSAT, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja TV 4, Telewizja TVN, Telewizja VIGOR Gorzów, TV Zielona Góra.

Analiza nadesłanego materiału wykazała, że Telewizja AMBER emituje program Telewizji NIEPOKALANÓW PULS, a telewizje: NTL, ZAGŁĘBIA MIEDZIOWEGO, VIGOR, AVAL, ZIELONA GÓRA, BRYZA, DOLNOŚLĄSKA częściowo lub w całości emitują program TV 4.

W wyniku analizy przeprowadzonej na podstawie dokumentacji nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono u koncesjonowanych nadawców telewizyjnych występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie telesprzedaży (naruszenie art. 16 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji) – Telewizja POLSAT,
- reklama usług medycznych (naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 3 ustawy) - Regionalna Telewizja Zagłębia Miedziowego,
- brak oznaczenia bloku reklamowego (naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy) – Telewizja Lokalna NTL,
- nieprawidłowe wskazanie sponsora (naruszenie art. 17 ust. 1 ustawy) - Telewizja TeDe, POLSAT,
- nieprawidłowa ewidencja reklam (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży) - Telewizja POLSAT, Telewizja AMBER, Telewizja NIEPOKALANÓW-PULS, Telewizja TV4,

Telewizja NTL, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja Dolnośląska, Telewizja AVAL, Telewizja BRYZA, Telewizja VIGOR, Telewizja ZIELONA GÓRA,

- nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) - Telewizja POLSAT, Telewizja TVN, Telewizja AMBER, Telewizja NIEPOKALANÓW-PULS, Telewizja Dolnośląska, Telewizja AVAL, Telewizja BRYZA, Telewizja VIGOR, Telewizja ZIELONA GÓRA,
- braki w wykazie audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia) - Telewizja POLSAT, Telewizja TVN, Telewizja NTL, Telewizja TV 4, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja Dolnośląska, Telewizja AVAL, Telewizja BRYZA, Telewizja VIGOR, Telewizja ZIELONA GÓRA.

Przewodniczący KRRiT wezwał nadawców do bezzwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz podjęcia działań uniemożliwiających powstanie podobnych uchybień w przyszłości.

Ponowną kontrolę przeprowadzono analizując nadesłane materiały i program z 15 października 2002 roku. Stwierdzono między innymi występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- brak informacji kto opłacił emisję płatnych audycji wyborczych (art. 74 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad i sejmików województw) - Telewizja Zagłębia Miedziowego, Telewizja Dolnośląska,
- braki w ewidencji audycji sponsorowanych (§ 5 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – Telewizja POLSAT, Telewizja TVN,
- nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych (§ 5 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – Telewizja POLSAT, Telewizja TVN.

6.5 Niezależnie od przeprowadzanych cyklicznych kontroli Przewodniczący KRRiT przesłał wystąpienia do telewizyjnych nadawców koncesjonowanych w następujących sprawach:

- emisji w czasie chronionym reklamy piwa KARMI. Przewodniczący KRRiT wezwał telewizje: TV 4, PULS, TVN, TVN Siedem do zaniechania w godzinach 6⁰⁰-23⁰⁰ emisji reklamy piwa KARMI. Z wyjaśnień złożonych przez nadawców wynika, że producent piwa Karmi (CARLSBERG OKOCIM S.A.) obniżył zawartość alkoholu w napoju z 1,2% do 0,5%. Zgodnie z art. 46. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi napojem alkoholowym w rozumieniu ustawy jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy w stężeniu przekraczającym 0,5%,
- emisji reklamy firmy MEDIA MARKT naruszającej normy zarówno prawne, jak i obyczajowe. Jedna z reklam pokazywała niebezpieczną sytuację, w której mężczyzna prasuje na sobie koszulę; druga, w której mężczyzna suszył prezerwatywy, naruszała dobre obyczaje. Przewodniczący KRRiT wezwał Telewizje POLSAT i TVN do zaniechania emisji ww. reklamy,

- emisji pomiędzy godz. 6⁰⁰-23⁰⁰ reklam usług telefonicznych przeznaczonych dla osób pełnoletnich (na stronach telegazety Telewizji POLSAT). Przewodniczący KRRiT wezwał do natychmiastowego zaprzestania emisji ww. reklam,
- emisji pomiędzy godz. 6⁰⁰-23⁰⁰, podczas audycji *Agent* emitowanej przez Telewizję TVN, kryptoreklamy piwa. Przewodniczący KRRiT wezwał do bezzwłocznego usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości oraz podjęcia działań uniemożliwiających zaistnienie podobnych przypadków w przyszłości.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców rozpowszechniających program drogą satelitarną

6.6 W 2002 roku skontrolowano działalność reklamową i sponsorską nadawców rozpowszechniających program drogą satelitarną. Skontrolowano telewizje: POLSAT 2, POLSAT SPORT, TVN Siedem, TVN 24, TELE 5, CANAL + BIAŁY, CANAL + NIEBIESKI, CANAL + ŻÓŁTY, ALE KINO, MINI MAX.

W wyniku analizy przeprowadzonej na podstawie dokumentacji nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono u koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą satelitarną występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie telesprzedaży (naruszenie art. 16 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji) – TELE 5,
- brak właściwego oznaczenia bloku telesprzedaży (naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy) – TELE 5, POLSAT 2,
- nieprawidłowa ewidencja reklam (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży) – CANAL + NIEBIESKI, CANAL + BIAŁY, ALE KINO, MINI MAX,
- nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – POLSAT SPORT, CANAL + ŻÓŁTY,
- braki w ewidencji audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – POLSAT 2, CANAL + NIEBIESKI, CANAL + ŻÓŁTY, MINI MAX,
- nieprawidłowe wskazania audycji sponsorowanych (naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) – MINI MAX.

Przewodniczący KRRiT wezwał nadawców do bezzwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz podjęcia działań uniemożliwiających powstanie podobnych uchybień w przyszłości.

Uchybień nie stwierdzono w działalności reklamowej i sponsorskiej telewizji TVN Siedem i TVN 24.

6.7 Liczba wyemitowanych reklam, czas reklam i wpływy z działalności reklamowej w 2002 r. (dane TNS OBOP)

Liczba wyemitowanych reklam

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	dynamika 2001/2000	dynamika 2002/2001
TVP 1	35 895	52 855	61 035	47,25%	15,48%
TVP 2	32 195	41 935	46 241	30,25%	10,27%
TV Polonia	220	422	732	91,82%	73,46%
TVP 3 Regionalna	4 339	11 855	22 218	173,22%	87,41%
Razem TVP S.A.	72 649	107 067	130 226	47,38%	21,63%
Polsat	64 969	73 007	91 857	12,37%	25,82%
Polsat 2*	2 699		2 155		
TVN	110 574	76 672	114 418	-30,66%	49,23%
TVN24		2 404	15 714		553,66%
RTL 7/TVN Siedem	48 998	65 029	51 759	32,72%	-20,41%
TV Puls		9 105	18 282		100,79%
NASZA/TV4	67 362	88 308	88 064	31,09%	-0,28%
Canal+ Biały	1 887	1 506	4 698	-20,19%	211,95%
Canal + Niebieski			1 613		
Animal Planet		3 896	12 095		210,45%
Discovery		15 336	20 241		31,98%
Fox Kids		8 698	9 470		8,88%
MTV		16 199	42 758		163,95%
National Geographic		20 505	32 072		56,41%
Wizja TV Hallmark		13 251	11 847		-10,60%
Ale Kino			12 789		
Cartoon Network			2 789		
Hyper			2 042		
MiniMax			6 452		
Tele 5			19 619		
VIVA 1			18 309		
Wizja TV TCM			369		
Razem koncesjonowane	296 489	393 916	579 412	32,86%	47,09%
TVP i koncesjonowane	369 138	500 983	709 638	35,72%	41,65%

Czas wyemitowanych reklam w minutach

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	dynamika 2001/2000	dynamika 2002/2001
TVP 1	14 700	21 865	24 573	48,74%	12,39%
TVP 2	13 234	17 377	18 695	31,30%	7,58%
TV Polonia	105	200	349	90,24%	74,63%
TVP 3 Regionalna	1 672	4 271	8 962	155,53%	109,82%
Razem TVP S.A.	29 711	43 714	52 580	47,13%	20,28%
Polsat	30 169	35 499	42 885	17,67%	20,81%
Polsat 2*	1 035		1 584		
TVN	47 557	32 522	49 593	-31,62%	52,49%
TVN24		846	8 184		866,86%
RTL 7/TVN Siedem	26 102	35 671	29 302	36,66%	-17,86%
TV Puls		3 820	7 419		94,22%
NASZA/TV4	33 293	41 774	40 638	25,48%	-2,72%
Canal+ Biały	903	652	1 993	-27,79%	205,71%
Canal+ Niebieski			666		
Animal Planet		3 323	7 010		110,96%
Discovery		6 510	8 497		30,53%
Fox Kids		2 834	4 578		61,55%
MTV		7 614	18 361		141,13%
National Geographic		8 746	14 167		61,98%
Wizja TV Hallmark		5 347	4 753		-11,11%
Ale Kino			5 051		
Cartoon Network			1 178		
Hyper			520		
MiniMax			2 538		
Tele 5			12 885		
VIVA 1			8 227		
Wizja TV TCM			164		
Razem koncesjonowane	139 058	185 159	270 193	33,15%	45,92%
TVP i koncesjonowane	168 769	228 873	322 773	35,61%	41,03%

Wpływy z emisji reklam (brutto, bez uwzględnienia upustów i rabatów)

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	dynamika 2001/2000	dynamika 2002/2001
TVP 1	937 054 400	1 551 497 400	1 636 250 400	65,57%	5,46%
TVP 2	538 261 500	804 070 500	897 393 230	49,38%	11,61%
TV Polonia	7 875 725	17 976 695	58 094 989	128,25%	223,17%
TVP 3 Regionalna	233 140	505 920	1 075 845	117,00%	112,65%

Razem TVP S.A.	1 483 424	2 374 050	2 592 814	60,04%	9,21%
Polsat	1 367 566	1 744 528	1 684 905	27,56%	-3,42%
Polsat 2*	2 138 160		350 119		
TVN	1 057 224	1 128 614	1 351 196	6,75%	19,72%
TVN24		1 406 898	11 184 076		694,95%
RTL 7/TVN Siedem	105 998 233	152 162 653	120 118 955	43,55%	-21,06%
TV Puls		14 890 460	26 069 480		75,08%
NASZA/TV4	280 047 086	316 398 205	222 556 301	12,98%	-29,66%
Canal+ Biały	6 192 400	5 092 950	3 216 403	-17,75%	-36,85%
Canal+ Niebieski			307 971		
Animal Planet		337 717	1 816 289		437,81%
Discovery		10 362 815	13 626 084		31,49%
Fox Kids		2 923 085	4 342 603		48,56%
MTV		17 525 535	41 351 884		135,95%
National Geographic		4 374 605	7 124 137		62,85%
Wizja TV Hallmark		3 247 320	3 646 471		12,29%
Ale Kino			2 991 465		
Cartoon Network			2 646 174		
Hyper			260 925		
MiniMax			1 927 538		
Tele 5			20 506 811		
VIVA 1			17 706 422		
Wizja TV TCM			109 966		
Razem	2 819 166	3 401 865	3 537 961	20,67%	4,00%
TVP i	4 302 591	5 775 915	6 130 776	34,24%	6,14%

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach nadawców telewizji kablowej

6.8 W 2002 roku przeprowadzono dwie kompleksowe kontrole działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych. Łącznie w lutym, marcu, kwietniu, wrześniu, październiku i listopadzie kontrolą objęto 80 nadawców. Kontrola wykazała, że 18 z nich nie prowadzi z różnych przyczyn działalności nadawczej.

Najczęściej powtarzały się następujące uchybienia:

- brak ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (31 nadawców),
- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych lub telesprzedaży (20 nadawców),
- nadawanie zakazanej przepisami reklamy (13 nadawców): reklamy usług medycznych (9

nadawców) oraz kryptoreklamy (4 nadawców),

- brak ewidencji sponsorowanych audycji lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (11 nadawców).
- przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam (10 nadawców).

Spośród 80 kontrolowanych nadawców do 21 nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń dotyczących prowadzonej w programach działalności reklamowej i sponsorskiej.

6.9 Statystyczne zestawienie najczęściej popełnianych uchybień przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj uchybienia	2000	2001	2002
Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	20,40%	27,14%	32,25%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	17,50%	21,42%	16,12%
Niewłaściwe przerwanie audycji lub filmu w celu nadania reklamy i lub telesprzedaży	1,00%	7,14%	3,22%
Nadanie zakazanej reklamy: usługi medyczne, kryptoreklama	4,90%	22,85%	20,96%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja nadanych reklam i telesprzedaży	63,10%	74,28%	50,00%
Niewłaściwe wskazanie sponsora	2,90%	5,71%	3,22%
Zakaz sponsorowania: audycji, programu	3,90%	4,28%	4,83%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora	1,00%	7,14%	6,45%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja sponsorowanych audycji	13,60%	17,14%	17,74%
Brak należytej archiwizacji	5,80%	8,57%	6,45%
Brak odpowiedzi na żądanie Przewodniczącego KRRiT	b.d.	2,85%	0,00%

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Polskim Radiu S.A.

6.10 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono w programie 1 i 3 Polskiego Radia S.A. oraz we wszystkich 17 rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia. Do 14 rozgłośni (82,35%) nie zgłoszono żadnych uwag. W porównaniu z 2001 rokiem, zwraca uwagę fakt utrzymania się na takim samym poziomie liczby nadawców naruszających obowiązujące przepisy w zakresie reklamy i sponsoringu oraz archiwizacji.

Naruszenie obowiązujących przepisów ustawy o radiofonii i telewizji stwierdzono w działalności niżej wymienionych spółek radiofonii regionalnej Polskiego Radia: PR

KOSZALIN S.A., PR GDAŃSK S.A., PR ŁÓDŹ S.A (do działalności reklamowej tego nadawcy zgłaszano uwagi w latach 2000 i 2001).

Nieprzestrzeżenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji stwierdzono:

- w programie PR KOSZALIN S.A. - wyemitowano reklamę usług medycznych, co stanowi naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 3 ustawy,
- w programie PR GDAŃSK S.A. wyemitowano reklamę napojów alkoholowych, co stanowi naruszenie art. 16 b. ust. 1 pkt 2 ustawy.

Przewodniczący KRRiT na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji skierował do tych nadawców wezwania do przestrzegania obowiązujących przepisów, a także udzielenia wyjaśnień.

6.11 W trakcie kontroli stwierdzono także naruszenia zasad działalności reklamowej określonych w rozporządzeniu KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży. W programie rozgłośni regionalnej RADIO w ŁÓDŹ S.A. stwierdzono brak właściwego oznakowania bloków reklamowych i niezgodność przedstawionej ewidencji reklam z ich emisją w programie.

W działalności sponsorskiej w rozgłosniach regionalnych Polskiego Radia nie stwierdzono istotnych naruszeń obowiązujących przepisów.

W ostatnich dwóch latach nastąpiła zdecydowana poprawa przestrzegania przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsoringu.

6.12 Analiza działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzona w Rozgłosniach Regionalnych Polskiego Radia wskazuje wyraźny spadek udziału reklamy w dziennym czasie emisji programu, a także systematyczny spadek liczby sponsorowanych audycji.

Załączone tabele przedstawiają porównanie dziennego czasu emisji reklam w rozgłosniach regionalnych Polskiego Radia w latach 1999 – 2002 oraz wpływy z reklam i sponsoringu w 2002 roku.

Informacje o czasie reklam i płatnych ogłoszeń
w rozgłosniach radia publicznego w latach 1999 - 2002

nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń w godzinach				Porównanie			Udział reklam w rocznym czasie nadawania w 2002 r. (w %)
	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2000/1999	2001/2000	2002/2001	
Program I	96,7	106,0	119,9	164,0	9,62%	13,11%	36,8%	1,87
Program II		1,0	6,5	20,0		550,00%	207,7%	0,23
Program III	100,9	136,0	130,4	154,0	34,79%	-4,12%	18,1%	1,76
Radio BIS		5,0	7,7	20,0		54,00%	159,7%	0,23
Polskie Radio S.A.	197,6	248,0	264,5	358,0	25,51%	6,65%	35,3%	1,02
PR Białystok	264,4	218,9	207,1	162,7	-17,21%	-5,39%	-21,4%	1,86

VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców

PR Bydgoszcz (PIK)	170,1	150,9	133,3	118,6	-11,29%	-11,66%	-11,0%	1,36
PR Gdańsk	323,0	275,4	192,6	179,3	-14,74%	-30,07%	-6,9%	2,04
PR Katowice	371,1	301,0	184,0	140,0	-18,89%	-38,87%	-23,9%	1,60
PR Kielce	247,7	179,3	133,5	121,7	-27,61%	-25,54%	-8,8%	1,39
PR Koszalin	181,5	120,6	89,0	62,2	-33,55%	-26,20%	-30,1%	0,71
PR Kraków	174,0	176,0	127,5	139,4	1,15%	-27,56%	9,3%	1,59
PR Lublin	215,3	191,1	157,0	113,4	-11,24%	-17,84%	-27,8%	1,29
PR Łódź	171,0	146,0	113,0	94,0	-14,62%	-22,60%	-16,8%	1,07
PR Olsztyn	302,0	244,0	227,0	221,0	-19,21%	-6,97%	-2,6%	2,52
PR Opole (PRO FM)	267,7	261,6	235,2	196,9	-2,26%	-10,09%	-16,3%	2,25
PR Poznań (Merkury)	351,4	335,0	331,6	292,0	-4,67%	-1,01%	-11,9%	3,33
PR Rzeszów	176,0	109,0	101,0	86,0	-38,07%	-7,34%	-14,9%	0,98
PR Szczecin	261,4	263,3	182,7	144,0	0,73%	-30,61%	-21,2%	1,64
PR Warszawa (RdC)	96,8	74,4	42,0	22,5	-23,14%	-43,55%	-46,4%	0,25
PR Wrocław	253,8	219,0	198,4	160,0	-13,71%	-9,41%	-19,4%	1,83
w tym miejski		42,0	28,0	28,0		-33,33%	0,0%	0,32
regionalny		177,0	170,4	132,0		-3,73%	-22,5%	1,51
PR Zielona Góra (Zachód)	364,8	315,0	296,3	223,8	-13,65%	-5,94%	-24,5%	2,56
w tym miejski		74,2	132,6	101,7		78,71%	-23,3%	1,16
regionalny		241,8	163,7	122,2		-32,30%	-25,4%	1,39
suma Rozgłośni Regionalnych	4 192,0	3 580,5	2 951,2	2 477,5	-14,6%	-17,6%	-16,1%	1,49
RAZEM	4 389,6	3 828,5	3 215,7	2 835,5	-12,8%	-16,0%	-11,8%	1,77

Informacje o wpływach z działalności reklamowej i sponsoringu w rozgłośniach radio publicznego w 2002 r.

nadawca	reklama			sponsoring			łącznie	Udział wpływów ze sponsoringu we wpływach ogółem (w %)
	bez barteru	barter	ogółem	bez barteru	barter	ogółem		
Program I	12 729,2	4 109,6	16 838,8	3 158,7	0,0	3 158,7	19 997,5	15,80
Program II	4,5	234,5	239,0	0,0	0,0	0,0	239,0	0,00
Program III	9 764,8	4 294,7	14 059,5	1 730,5	0,0	1 730,5	15 790,0	10,96
Radio BIS	7,8	172,9	180,7	83,5	0,0	83,5	264,2	31,60
Polskie Radio S.A.	22 506,3	8 811,7	31 318,0	4 972,7	0,0	4 972,7	36 290,7	13,70
PR Białystok	1 053,7	401,9	1 455,6	132,0	5,0	137,0	1 592,6	8,60
PR Bydgoszcz (PIK)	591,6	158,2	749,8	140,6	7,8	148,4	898,2	16,52
PR Gdańsk	1 192,0	89,1	1 281,1	150,6	27,4	178,0	1 459,1	12,20
PR Katowice	1 622,1	330,9	1 953,0	271,7	0,0	271,7	2 224,7	12,21
PR Kielce	672,5	89,1	761,6	129,4	1,2	130,6	892,2	14,64
PR Koszalin	221,8	180,1	401,9	84,7	20,2	104,9	506,8	20,70
PR Kraków	388,4	501,1	889,5	254,5	40,0	294,5	1 184,0	24,87
PR Lublin	873,8	43,2	917,0	55,1	9,2	64,3	981,3	6,55
PR Łódź	460,9	129,7	590,6	180,3	0,0	180,3	770,9	23,39
PR Olsztyn	1 334,7	203,8	1 538,5	84,7	4,0	88,7	1 627,2	5,45
PR Opole	842,6	178,2	1 020,8	40,8	0,0	40,8	1 061,6	3,84

(PRO FM)								
PR Poznań (Merkury)	1 411,3	836,1	2 247,4	117,6	0,0	117,6	2 365,0	4,97
PR Rzeszów	793,0	43,3	836,3	49,4	1,8	51,2	887,5	5,77
PR Szczecin	801,0	196,5	997,5	24,6	0,3	24,9	1 022,4	2,44
PR Warszawa (RdC)	132,6	184,3	316,9	4,5	0,0	4,5	321,4	1,40
PR Wrocław	247,2	470,5	717,7	117,6	48,1	165,7	883,4	18,76
w tym miejski	8,0	73,9	81,9	0,0	8,1	8,1	90,0	9,00
regionalny	239,2	396,6	635,8	117,6	40,0	157,6	793,4	19,86
PR Zielona Góra (Zachód)	1 277,2	90,5	1 367,7	344,5	0,0	344,5	1 712,2	20,12
w tym miejski	424,0	0,0	424,0	176,6	0,0	176,6	600,6	29,40
regionalny	853,2	90,5	943,7	167,9	0,0	167,9	1 111,6	15,10
Suma Rozgłośni Regionalnych	13 916,4	4 126,5	18 042,9	2 182,6	165,0	2 347,6	20 390,5	11,51
RAZEM	36 422,7	12 938,2	49 360,9	7 155,3	165,0	7 320,3	56 681,2	12,91

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych oraz Radia TOK FM

6.13 Analizie poddano działalność reklamową i sponsorską Radia RMF FM, Radia ZET oraz Radia TOK FM.

6.14 Wśród nadawców przeprowadzono dwukrotną kontrolę: pierwszą przeprowadzono w Radiu ZET i Radiu RMF FM – 10 maja 2002 roku w godzinach 9⁰⁰ – 11⁰⁰ i 13⁰⁰ – 15⁰⁰, drugą przeprowadzono w Radiu TOK FM, 21 czerwca 2002 roku w godzinach 9⁰⁰ – 11⁰⁰ i 13⁰⁰ – 15⁰⁰. Przeprowadzona kontrola materiału poemisyjnego jak również analiza dokumentacji źródłowej (ewidencja reklam i ewidencja audycji sponsorowanych) nie wykazała naruszeń obowiązujących przepisów. Porównanie danych dotyczących liczby sprzedanych reklam w latach 2000 i 2001 wykazuje niewielki spadek.

Nazwa radia	Roczny czas reklam w 2000 r. (minuty)	Roczny czas reklam w 2001 r. (minuty)	% Udział reklam w programie 2000 r.	% Udział reklam w programie 2001 r.	Dzienny czas reklam (minuty) Kontrolowany dzień	% Udział reklam w programie Kontrolowany dzień
RMF FM	18.451	16.920	3,51%	3,22%	96	6,70%
TOK FM	6.449	*	1,22%	*	6	0,41%
ZET	17.958	16.688	3,41%	3,18%	77	5,35%

* nadawca nie przedstawił wymaganych danych

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych.

6.14 W 2002 roku kontrolą w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej objęto 159 lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych. Pierwszą kontrolę przeprowadzono w dwóch terminach: w marcu i maju. Zróżnicowanie terminów kontroli spowodowane było między innymi trwającym procesem koncesyjnym. Nadawcy po raz pierwszy otrzymujący koncesje na rozpowszechnianie programu radiowego drogą naziemną zostali poddani kontroli po określonym w koncesji terminie uruchomienia stacji. Natomiast tzw. nadawcy rekonesjonowani zostali poddani kontroli po uzyskaniu nowej koncesji. W listopadzie przeprowadzono ponowną kontrolę 33 nadawców, u których stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej. Skontrolowano również 20 nadawców, którzy uzyskali koncesje w późniejszym terminie, niż przeprowadzona kontrola.

W trakcie pierwszej kontroli do 71 nadawców nie zgłoszono uwag dotyczących prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej oraz archiwizowania programu.

Do 13 nadawców, którzy w sposób po raz pierwszy naruszyli obowiązujące przepisy Przewodniczący KRRiT skierował wezwania do bezzwłocznego dostosowania działań do obowiązujących prawa. Ponadto Przewodniczący KRRiT skierował do 62 nadawców pouczenia w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności reklamowej i sponsorskiej.

W czasie kontroli w 2002 roku stwierdzono m.in. że:

- 2 nadawców naruszyło warunki koncesyjne dotyczące czasu nadawania reklam,
- 7 nadawców nie było w stanie przedstawić do kontroli 4 wskazanych godzin programu, lub jakość przesłanego nagrania uniemożliwiła jego rzetelną kontrolę,
- 10 nadawców reklamowało usługi medyczne,
- 1 nadawca nie udzielił odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego KRRiT,
- 1 nadawca wyemitował reklamę zagrażającą fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich,
- 4 nadawców wyemitowało reklamę nie wyodrębnioną prawidłowo w programie lub niewłaściwie oznakowaną,
- 2 nadawców wyemitowało niedozwolone informacje w oznaczeniach sponsora,
- 3 nadawców dopuściło do sponsorowania audycji przez producentów, których reklama jest zakazana,
- 1 nadawca wyemitował audycję sponsorowaną, która zachęcała do zakupu towarów sponsora.

Ponadto kontrola wykazała naruszenia przepisów rozporządzeń KRRiT: w sprawie zasad działalności reklamowej i sponsoringu oraz sposobów archiwizacji programu. Naruszenia te dotyczyły m.in.:

- braku lub niewłaściwego oznaczania bloków reklamowych (4 nadawców),
- niezgodności ewidencji z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu lub niezgodności ewidencji z faktycznie wyemitowanymi reklamami (25 nadawców).

Kontrola przeprowadzona w 2002 roku wykazała poprawę przestrzegania w działalności reklamowej obowiązujących przepisów, a szczególnie w zakresie prowadzenia prawidłowej ewidencji reklam.

6.15 Audycje sponsorowane emitowało 117 spośród 159 skontrolowanych nadawców.

Uchybienia w działalności sponsorskiej dotyczyły m.in.:

- przekroczenia dopuszczalnego czasu wskazania sponsora (3 nadawców),
- nieprawidłowego prowadzenia ewidencji audycji sponsorowanych - brak audycji w wykazie lub ewidencja niezgodna z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu (22 nadawców).

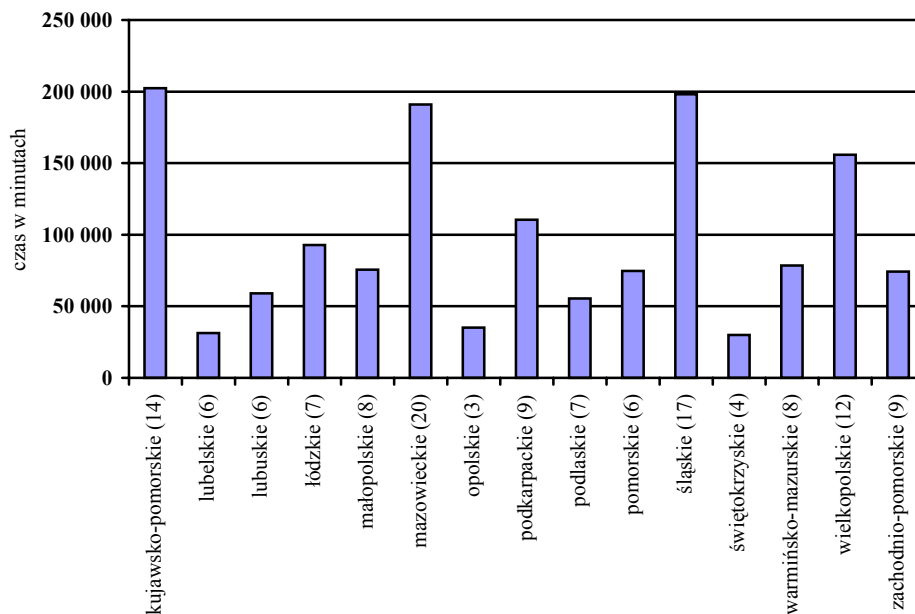
6.16 W listopadzie 2002 roku przeprowadzono kontrolę 50 nadawców, którzy w pierwszym terminie nie przedstawili materiałów poemisyjnych do kontroli, bądź u których stwierdzono rażące naruszenia obowiązujących przepisów. Kontroli poddano także nadawców, którzy otrzymali koncesje po przeprowadzonej kontroli w pierwszym półroczu 2002 roku. Kontrola wykazała, że nadawcy w zdecydowanej większości dostosowali się do wezwań Przewodniczącego KRRiT.

Zestawienie najczęściej spotykanych uchybień obowiązujących przepisów w 2002 roku

Brak odpowiedzi na żądanie Przewodniczącego KRRiT	0,6%
Brak należytej archiwizacji	4,4%
Emitowanie kryptoreklamy	0%
Przekroczenie czasu reklamowego	1,3%
Reklama produktów zakazanych	6,3%
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	2,5%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	15,7%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	18,8%
Sponsorowanie audycji przez produkt	0%
Przekroczenie czasu informacji o sponsorze	2,6%
Wskazanie sponsora w trakcie audycji	0%
Audycja sponsorowana zawiera przekaz reklamowy	0,9%

6.17 O wielkości regionalnego rynku reklamowego świadczy między innymi ogólny czas reklam wyemitowanych przez wszystkich nadawców z danego województwa.

Roczny czas reklamowy sprzedany w poszczególnych województwach w 2002 roku

W nawiasach podano liczbę nadawców, od których uzyskano informacje na temat sprzedanego czasu reklamowego.

Kary nałożone na nadawców

6.18 W związku z naruszeniami przepisów o działalności reklamowej i sponsorskiej Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydał decyzje o ukaraniu następujących nadawców:

- Ewa Błachowiak (Radio Gniezno) za przekroczenie czasu emisji reklam (decyzja 1/2002 z 23 stycznia 2002 roku, kara w wysokości: 1.600 zł),
- Telewizja Dolnośląska Spółka z o.o. za przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam (decyzja 2/2002 z 18 lutego 2002 roku, kara w wysokości 5.000 zł),
- Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego Spółka z o.o. za przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam (decyzja 3/2002 z 18 lutego 2002 roku, kara w wysokości 5.000 zł),
- Wiesław Krzysztof Rafalski (Radio HIT Włocławek) za przekroczenie czasu emisji reklam. (decyzja 5/2002 z 25 lutego 2002 roku, kara w wysokości: 1.200 zł),
- Maciej Tomasz Dobrzyński (Radio FREM Zgorzelec) za nieprzedstawienie do kontroli materiałów poemisyjnych (decyzja 6/2002 z 25 lutego 2002 roku, kara w wysokości 2.000 zł),

- Telewizja Polsat S.A. za nadanie kryptoreklamy (decyzja 2/2003 z 12 lutego 2003 roku, kara w wysokości 10.000 zł).

23 stycznia 2003 roku Okręgowy Sąd Gospodarczy w Warszawie rozpatrzył odwołanie Andrzeja Sobierajskiego (RADIO AS w Inowrocławiu) od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Decyzją Nr 13 z 25 września 2001 roku. Decyzja Przewodniczącego KRRiT została utrzymana w mocy. Kara w wysokości 2.000 zł została nałożona za naruszenie przepisów zawartych w art.16b ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji (emisja reklam usług medycznych).

Informacja o wykorzystaniu czasu antenowego i wydatkach na płatne audycje wyborcze emitowane przez nadawców radiowych i telewizyjnych (ogłoszenia wyborcze)

6.18 Zasady kampanii wyborczej zostały określone w Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w Ustawie o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta. Kampania wyborcza rozpoczęła się 27 sierpnia 2002 roku o godz. 0⁰⁰ i trwała 25 października 2002 roku do godziny 23⁵⁹.

Zgodnie z art. 74 Ordynacji wyborczej informacje, komunikaty, apele i hasła wyborcze ogłaszane w telewizji bądź radiu na koszt komitetów wyborczych, partii politycznych lub organizacji popierających kandydatów, a także na koszt samych kandydatów, musiały zawierać wskazanie przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.

Niezależnie od czasu przyznanego na nieodpłatne rozpowszechnianie audycji wyborczych każdy komitet wyborczy mógł, w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej, odpłatnie rozpowszechniać audycje wyborcze w programach publicznych i niepublicznych nadawców radiowych i telewizyjnych. Nadawcy publiczni nie mogli odmówić rozpowszechniania płatnych audycji wyborczych.

Nadawcy przekazali do Krajowej Rady informacje o rozpowszechnianiu płatnych audycji wyborczych. Materiały nadesłała Telewizja Polska S.A. i 14 nadawców koncesjonowanych. Płatnych audycji wyborczych nie emitowały następujące telewizje: AVAL, BRYZA, CANAL +, NIEPOKALANÓW – PULS, NIEPOKALNÓW II, TELEWIZJA ZIELONA GÓRA, TV 4, TVN 24, TVN SIEDEM, VIGOR. Informacje o emisji płatnych audycji wyborczych przekazało Krajowej Radzie także 22 nadawców rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowej oraz 117 nadawców radiowych (101 koncesjonowanych i 16 publicznych). Płatnych audycji wyborczych nie emitowało 6 nadawców radiowych (Radio FLASH Opole, Radio TOP Katowice, Radio 93,6 POP FM Siemianowice Śląskie, Radio ABC Szczecin, Radio FAN Knurów, Radio AKADEMICKIE RADIO CENTRUM Rzeszów).

6.19 Skargi wyborcze złożono w 7 Oddziałach Terenowych Telewizji Polskiej (OTV BYDGOSZCZ, OTV BIAŁYSTOK, OTV LUBLIN, OTV RZESZÓW, OTV KRAKÓW, OTV WARSZAWA, OTV SZCZECIN). 5 skarg dotyczyło nieprzyznania czasu na emisję bezpłatnych audycji wyborczych. Zarzuty zostały oddalone. 4 skargi dotyczyły błędów

powstałych przy emisji audycji wyborczych (niewyemitowanie audycji bądź jej fragmentu, błędny podpis pod zdjęciem kandydata, zła jakość dostarczonych materiałów). Formy zadośćuczynienia ustalono z komitetami wyborczymi.

Skargi złożono również u 8 nadawców radiowych. 2 skargi dotyczyły nieprzyznania bezpłatnego czasu na emisję audycji wyborczych (Radio Gdańsk S.A., Radio Rzeszów S.A.). Komisarz Wyborczy skargi oddalił.

Dwie skargi skierowane do Polskiego Radia S.A. dotyczyły równości dostępu do anteny. Według kontroli przeprowadzonej przez Polskie Radio S.A. dotyczącej obecności kandydatów i komitetów wyborczych w programach uznano zarzut za nieuzasadniony. Komitety wyjaśnienia przyjęły.

W Krakowie z protestem wystąpił kandydat na prezydenta Józef Lassota. Protest dotyczył sposobu prowadzenia debaty prezydenckiej emitowanej przez Radio Kraków S.A. Skargi dotyczące treści audycji wyborczych zostały złożone także w Radiu PULS Płock, Radiu MAKS Tarnów, PULS Mielec i Radiu Delta Bielsko Biala. Skargi oddalono jako nieuzasadnione.

Czas płatnych audycji wyborczych wyemitowanych w minutach

	Telewizja			Radio			łącznie
	publiczna	komercyjna	razem	publiczne	komercyjne	razem	
Liga Polskich Rodzin	25,75	2,50	28,25	91,58	622,47	714,05	742,30
SAMOOBRONA	26,67	0,00	26,67	1,00	544,38	545,38	572,05
SLD-UP	411,38	80,83	492,21	1 284,92	4 091,55	5 376,47	5 868,68
Unia Samorządowa	13,10	7,00	20,10	10,00	74,12	84,12	104,22
Alternatywna Partia Pracy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PSL	69,00	10,50	79,50	35,50	406,93	442,43	521,93
UPR	3,00	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	3,00
inne	748,95	232,07	981,02	1 500,15	10 100,12	11 600,27	12 581,29
RAZEM	1 297,85	332,90	1 630,75	2 923,15	15 839,57	18 762,72	20 393,47

Wpływy z emisji płatnych audycji wyborczych (w zł z VAT)

	telewizja			radio			łącznie
	publiczna	komercyjna	razem	publiczne	komercyjne	razem	

VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców

Liga Polskich Rodzin	560 848,66	138 646,90	2 292,00	701 787,56	9 667,77	47 445,92	57 113,69
SAMOOBRONA	312 804,10	0,00	4 062,94	316 867,04	169,09	64 339,53	64 508,62
SLD-UP	805 818,26	31 015,70	76 610,33	913 444,29	145 244,94	413 833,31	559 078,25
Unia Samorządowa	14 198,15	2 745,00	0,00	16 943,15	2 196,00	12 977,27	15 173,27
Alternatywna Partia Pracy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PSL	260 499,64	126 102,25	8 490,21	395 092,10	2 728,53	25 181,21	27 909,74
UPR	10 339,50	0,00	488,00	10 827,50	0,00	0,00	0,00
inne	1 007 769,39	55 624,91	194 696,50	1 258 090,80	172 079,88	1 046 865,63	1 218 945,51
RAZEM	2 972 277,70	354 134,76	286 639,98	3 613 052,44	332 086,21	1 610 642,87	1 942 729,08

Czas płatnych audycji wyborczych wyemitowanych w poszczególnych województwach
(w min)

województwo	LPR	SAMOOBRONA	SLD-UP	UNIA SAMORZĄDOWA	ALTERNATYWA	PSL	UPR	INNE	RAZEM
dolnośląskie	0,00	30,00	782,78	15,50	0,00	3,00	0,00	1 036,45	1 867,73
kujawsko-pomorskie	0,00	15,82	703,98	0,00	0,00	13,67	8,00	981,35	1 722,82
lubelskie	140,88	32,07	325,97	0,00	0,00	74,00	0,00	701,83	1 274,75
lubuskie	0,00	0,00	1 130,83	0,00	0,00	45,50	0,00	802,50	1 978,83
łódzkie	8,13	25,50	653,35	0,00	0,00	69,17	3,00	1 259,40	2 018,55
małopolskie	26,00	0,00	92,10	0,00	0,00	11,75	0,00	1 284,30	1 414,15
mazowieckie	126,75	15,50	156,58	0,00	0,00	10,05	0,00	685,43	994,32
opolskie	264,33	182,00	743,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 906,00	3 095,33
podkarpackie	105,42	0,00	158,37	0,00	0,00	21,00	0,00	654,25	939,03
podlaskie	58,25	45,12	174,58	1,60	0,00	152,25	0,00	904,72	1 336,52
pomorskie	7,50	0,00	119,23	3,00	0,00	2,00	0,00	233,27	365,00
śląskie	110,00	376,40	446,20	84,12	0,00	0,00	0,00	2 043,35	3 060,07
świętokrzyskie	1,60	0,00	211,43	0,00	0,00	0,00	0,00	340,02	553,05
warmińsko-mazurskie	0,00	4,00	682,00	0,00	0,00	0,00	0,00	726,17	1 412,17
wielkopolskie	10,50	66,90	1 010,88	1,00	1,00	138,50	0,00	1 975,90	3 204,68

VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców

zachodnio-pomorskie	1 771,18	68,25	5 063,22	0,00	0,00	275,55	0,00	4 742,85	11 921,05
ogólnopolskie	20,75	10,50	56,17	0,00	0,00	26,25	0,00	7,50	121,17
RAZEM	2 651,30	872,05	12 510,68	105,22	0,00	526,68	3,00	12 581,28	29 250,22

Wpływy z audycji wyborczych wyemitowanych w poszczególnych województwach
(w zł z VAT)

województwo	LPR	SAMOOBRONA	SLD-UP	UNIA SAMORZĄDOWA	ALTER-NATYWA	PSL	UPR	INNE	RAZEM
dolnośląskie	0,00	378,90	148 442,14	9 616,04	0,00	300,01	0,00	152 269,87	311 006,96
kujawsko-pomorskie	0,00	1 148,00	63 061,29	0,00	0,00	390,00	488,00	73 447,94	138 535,23
lubelskie	1 361,52	19 967,50	50 766,19	0,00	0,00	11 113,22	0,00	169 610,82	252 819,25
lubuskie	0,00	0,00	122 052,16	0,00	0,00	4 357,23	0,00	38 587,27	164 996,66
łódzkie	732,00	10 441,35	183 710,96	0,00	0,00	9 765,45	10 339,50	260 272,47	475 261,73
małopolskie	3 067,00	0,00	14 246,17	0,00	0,00	2 430,15	0,00	441 016,85	460 760,17
mazowieckie	7 066,27	1 324,18	21 392,46	0,00	0,00	549,00	0,00	87 470,90	117 802,81
opolskie	1 922,40	650,00	8 097,49	0,00	0,00	0,00	0,00	32 288,19	42 958,08
podkarpackie	9 447,68	0,00	14 411,72	0,00	0,00	10 254,10	0,00	47 988,52	82 102,02
podlaskie	5 104,60	3 808,33	24 070,66	2 986,56	0,00	11 961,90	0,00	116 919,37	164 851,42
pomorskie	25 570,00	0,00	52 196,94	4 340,55	0,00	1 708,00	0,00	133 844,96	217 660,45
śląskie	17 470,01	49 048,02	85 260,11	15 173,27	0,00	0,00	0,00	311 767,13	478 718,54
świętokrzyskie	278,16	0,00	22 169,69	0,00	0,00	0,00	0,00	12 154,66	34 602,51
warmińsko-mazurskie	0,00	369,09	40 796,37	0,00	0,00	0,00	0,00	67 293,33	108 458,79
wielkopolskie	1 074,82	6 545,99	166 587,56	0,00	0,00	15 207,86	0,00	341 837,42	531 253,65
zachodnio-pomorskie	11 881,23	1 482,30	135 864,63	0,00	0,00	2 178,72	0,00	188 902,51	340 309,39
ogólnopolskie	673 925,56	286 212,00	510 052,37	0,00	0,00	411 907,87	0,00	59 283,22	1 941 381,02
	758	381 375,66	1 663	32 116,42	0,00	482	10	2 534	5 863

VI. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców

	901,25		178,91			123,51	827,50	955,43	478,68
--	---------------	--	---------------	--	--	---------------	---------------	---------------	---------------

VII. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT

7.1 Przy planowaniu kierunków tej działalności Krajowa Rada kieruje się priorytetami polskiej polityki międzynarodowej oraz kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej realizując ustawowe postanowienia upoważniające ją do organizowania i inicjowania współpracy z zagranicą w dziedzinie radia i telewizji. Działalność międzynarodowa KRRiT ma charakter wielokierunkowy. Szczególne miejsce przypada działaniom związanym z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

KRRiT została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w organizacjach międzynarodowych, są to Rada Europy, Eureka Audiowizualna, Europejskie Obserwatorium Audiowizualne. Krajowa Rada uczestniczy także w pracach związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego w OECD, WTO i GATS. Ważnym kierunkiem działań międzynarodowych jest rozwijanie współpracy z odpowiednikami Krajowej Rady w innych krajach, a także współpraca międzynarodowa w zakresie szeroko pojętego sektora audiowizualnego. Specjalne miejsce przypada tu współpracy polsko-ukraińskiej.

Działania związane z integracją europejską

7.2 KRRiT jest włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Podstawowym dokumentem, ukierunkowującym współpracę Urzędu z poszczególnymi resortami jest „Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)”.

Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej jest dokumentem, który wyznacza kierunek działań dostosowawczych oraz określa harmonogram

ich realizacji w latach 1998-2002 w kontekście zbliżającego się członkostwa Polski w UE. Jego treść wynika z trzech podstawowych elementów:

- dotychczasowej realizacji Układu Europejskiego i stanu przygotowań Polski do członkostwa w Unii,
- opinii Komisji Europejskiej w sprawie polskiego wniosku o członkostwo w UE,
- dokumentu „Partnerstwo dla członkostwa”.

Program precyzuje podstawowe priorytety dostosowawcze, które będą realizowane w nadchodzących latach. Program obejmuje również harmonogram określający szczegółowo zakres prac koniecznych dla zrealizowania ustalonych priorytetów, terminarz realizacji zadań, instytucje odpowiedzialne za programowanie i realizację zadań, procedury decyzyjne oraz źródła i procedury finansowania.

7.3 W ramach współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, Krajowa Rada przygotowała rozdziały poświęcone sektorowi audiowizualnemu w opracowaniach takich jak:

- Raport z realizacji Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE w 2001 i w 2002 roku.
- Informacja do Raportu Okresowego Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w UE – 2001-2002 wraz z wersją angielską.
- Addendum do Informacji do Raportu Okresowego Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w UE – 2001 - 2002 wraz z wersją angielską.
- Projekt Planu działań dla Polski 2002: Tabela przekrojowa.
- Program przygotowań do członkostwa Polski w UE 2002.
- Plan działania w sprawie zdolności administracyjnej do sprostania wymogom członkostwa” (*Action Plan Poland 2002*).
- Raport z monitorowania negocjacji akcesyjnych z Polską 2002.
- Raport o stanie przyjmowania i wdrażania *acquis* w obszarze „Swobodny przepływ kapitału”.
- Zestawienie zobowiązań akcesyjnych w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”.
- Aktualizacja bazy danych *Progress Editor – ver. 9.40 – 12.10*. Jest to baza danych Komisji Europejskiej zawierająca wszystkie akty prawne UE wraz z ich odpowiednikami w prawie polskim.

W 2002 roku KRRiT na prośbę UKIE przygotowała obszerną analizę uwag podniesionych przez Komisję Europejską dotyczących zapisów części dostosowującej nowelizację ustawy o radiofonii i telewizji do standardów prawa wspólnotowego.

Realizacja projektu PHARE 2001

7.4 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w oparciu o upoważnienia zatwierdzone przez Komitet Integracji Europejskiej, Radę Ministrów i Komisję Europejską realizuje od początku października 2002 roku projekt PHARE 2001 dotyczący „Kształtowania i dostosowania polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej” (projekt zakończy się w marcu 2004 roku).

W ramach realizacji projektu została podpisana umowa twinningowa pomiędzy KRRiT a Dyrekcją ds. Rozwoju Mediów (Direction du Developpement des Medias), usytuowaną przy Premierze Francji. Projekt ma charakter międzynarodowy, a w jego realizacji biorą udział eksperci z różnych krajów UE.

Celem jest przeanalizowanie stosowanych w UE regulacji i praktyk w dziedzinie radia i telewizji oraz zaproponowanie rozwiązań umożliwiających stabilny rozwój krajowych i zagranicznych podmiotów sektora audiowizualnego w Polsce w warunkach pełnej integracji z Unią Europejską. Celami dodatkowymi są: zaproponowanie instrumentów umożliwiających całkowite przeniesienie i efektywne wprowadzenie całości *acquis communautaire* do polskiego ustawodawstwa, ustanowienie strategii dla rozwoju polskiego sektora audiowizualnego w erze cyfrowej oraz strukturalny, a także funkcjonalny rozwój organów regulujących działalność w dziedzinie radia i telewizji w ramach polityki państwa.

Realizacja projektu i jego cele zostały zapisane m.in. w Programie Przygotowań do Członkostwa Polski w UE, przyjętym przez Radę Ministrów 20 listopada 2002 roku oraz w Bilansie Przygotowań do członkostwa w UE przyjętym przez KIE 5 lipca 2002 roku. Realizacja programu rozpoczęła się w październiku 2002 roku wraz z przybyciem doradcy przedakcesyjnego.

Uczestnictwo w unijnym programie wspierania produkcji audiowizualnej MEDIA PLUS

Działania zmierzające do przystąpienia Polski do Media Plus

7.5 Starania Polski o udział we wspólnotowym programie wspierania sektora audiowizualnego MEDIA trwały od momentu ustanowienia Programu przez Wspólnotę Europejską, tj. od 1991 roku. Od listopada 1992 roku, przez rok polskie projekty dystrybucyjne otrzymywały wsparcie finansowe z Europejskiego Biura Dystrybucji Filmowej, będącego jednym z 19 podprogramów pierwszej edycji MEDIA.

Od roku 1997 na mocy upoważnienia Rady Ministrów organem odpowiedzialnym za koordynację działań w zakresie przystąpienia Polski do Programu MEDIA jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. W wyniku konsultacji prowadzonych przez Krajową Radę z ówczesnym Ministerstwem Kultury i Sztuki oraz Komitetem Kinematografii 26 czerwca 1997 roku zostało podpisane Porozumienie w sprawie koordynacji współpracy w zakresie uczestnictwa Polski w Programie MEDIA II, którego postanowienia przewidywały powstanie w strukturze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za informowanie i promowanie Programu MEDIA oraz służącej pomocą techniczną polskim beneficjentom Programu - Biura Media Desk.

7.6 Formalne przystąpienie do Programu Wspólnotowego możliwe było jednak dopiero po spełnieniu przez stronę polską warunku wprowadzenia do polskiego porządku prawnego odpowiednich regulacji mających na celu dostosowanie ich do uregulowań zawartych w Dyrektywie o Telewizji bez Granic. Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, która weszła w życie w 2000 roku, a także zapewnienia polskich władz, iż pełne dostosowanie do przepisów Dyrektywy nastąpi w kolejnej nowelizacji ustawy, spowodowało, że Komisja Europejska we wrześniu 2001 roku zaproponowała Polsce udział od 2002 roku w edycji Programu MEDIA na lata 2001-2005 (MEDIA Plus).

Nastąpiło zintensyfikowanie działań organizacyjnych mających na celu zakończenie formalności związanych z przystąpieniem do Programu MEDIA. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, pod koniec marca 2002 rozstrzygnięty został konkurs na stanowisko dyrektora Biura Programu - Media Desk. 19 czerwca 2002 roku, działając z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczący KRRiT Juliusz Braun podpisał z Komisją Europejską Memorandum Porozumienia oznaczające oficjalne przystąpienie do Programu MEDIA Plus. Polska – jako pierwszy wśród krajów kandydujących – stała się członkiem Programu, który dostępny był dotąd jedynie dla państw członkowskich Unii Europejskiej. Dla polskich projektów z zakresu przygotowania produkcji, dystrybucji filmów europejskich, festiwali promujących produkcję europejską, szkoleń dla profesjonalistów otwarty został równoprawny dostęp do budżetu Programu MEDIA, określonego na 400 mln Euro na okres 2001-2005. Wnioski o wsparcie finansowe projektów składane bezpośrednio w Komisji Europejskiej mogą uzyskać pomoc do maksymalnej wysokości 50% budżetu projektu.

W pierwszych dniach sierpnia przekazana została składka, co zakończyło procedury związane z członkostwem. W roku bieżącym z budżetu państwa, ze środków znajdujących się w budżecie KRRiT na rzecz programu Media Plus wpłacone zostało 962 tys. zł. co stanowi 20% należnej kwoty. Pozostałe 80% pochodzi z Funduszu PHARE. W kolejnych latach udział PHARE będzie stopniowo malał.

Podpisanie Memorandum Porozumienia, przekazanie składki członkowskiej Komisji Europejskiej, oraz powołanie Biura Media Desk Polska umożliwiło polskim projektom pełnoprawny dostęp do budżetu Programu Media Plus (400 mln euro w ciągu pięciu lat) oraz zakończyło wieloletnie negocjacje pomiędzy stroną polską a Komisją Europejską.

Działalność Biura Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska

7.7 Do koordynacji uczestnictwa Polski w Programie, w zakresie przewidzianym w umowie podpisanej pomiędzy KRRiT a Komisją Europejską, zostało powołane Biuro Media Desk Polska, z siedzibą w Warszawie. Dyrektor Biura Media Desk został powołany na to stanowisko po rozstrzygnięciu konkursu przeprowadzonego zgodnie z obowiązującymi procedurami. W komisji konkursowej znaleźli się przedstawiciele Komitetu Kinematografii, przedstawiciele środowiska niezależnych producentów audiowizualnych i KRRiT. W komisji uczestniczył także Dyrektor Media Desk w Wielkiej Brytanii zaproszony jako niezależny obserwator.

Protokoły z wyboru kandydatów na stanowisko dyrektora Media Desk Polska zostały przesłane do Komisji Europejskiej w Brukseli.

7.8 Podstawowym zadaniem „Biura Media Desk” jest jak najszersza promocja Programu w Polsce, dostarczanie profesjonalistom sektora audiowizualnego wyczerpujących informacji o możliwościach korzystania z Programu oraz informacji o obowiązujących procedurach ubiegania się o wsparcie finansowe. Ponadto w obszarze działalności Biura znajduje się promocja polskiego dorobku audiowizualnego i polskich przedsiębiorstw działających w tej dziedzinie. Należy zatem uznać, iż charakter działalności Biura Media Desk nie wykracza poza rolę informacyjną i promocyjną.

W 2002 roku działalność Biura Media Desk obejmowała w szczególności:

- aktualizację istniejącej bazy danych o polskich profesjonalistach (producenci, szkoły filmowe, dystrybutorzy, festiwale) oraz stworzenie bazy danych mediów,
- zorganizowanie konferencji „Europejski Dzień Mediów” podczas Warszawskiego Festiwalu Filmowego (8 października 2002 roku),
- współorganizację z Media Desk Berlin konferencji COCO SPEZIALE, podczas festiwalu w Cottbus,
- udział w konferencji dotyczącej europejskiego dziedzictwa audiowizualnego, zorganizowanej przez Media Desk w Turynie,
- prezentację Biura MEDIA DESK POLSKA i Programu MEDIA Plus na konferencji: „Kinematografie narodowe w krajach kandydackich w przededniu poszerzenia Unii Europejskiej” (23 – 24 listopada 2002 roku),
- upowszechnianie informacji o Programie Media i działalności Media Desk w Polsce (możliwości uzyskania dofinansowania, założenia Programu, zadania biura) do profesjonalistów według posiadanych baz danych,
- opracowanie informacji o Programie do Biuletynu Informacyjnego KRRiT oraz do umieszczenia na stronach internetowych KRRiT,
- koordynację działań mających na celu wyjazdy polskich producentów i dystrybutorów na Targi Filmowe do Berlina (Berlinale) oraz nawiązanie współpracy z Media Desk w Hamburgu,
- nawiązanie współpracy z Media Desk w Londynie – plany zorganizowania spotkania polsko-angielskich dystrybutorów lub/i producentów,
- regularne tłumaczenie najnowszych wezwań do składania wniosków, rozsyłanie informacji do profesjonalistów z sektora audiowizualnego.

Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski

7.9 Strona polska, wypełniając zobowiązania akcesyjne w ramach tymczasowo zamkniętego 4 grudnia 2000 roku obszaru Kultura i polityka audiowizualna, zobligowana została do pełnego dostosowania do wymogów prawa wspólnotowego w tym zakresie.

Podstawę zamknięcia tego obszaru negocjacyjnego stanowiły: ustawa o radiofonii i telewizji (po zmianach dokonanych nowelizacją z 31 marca 2000 roku) oraz projekt nowelizacji ustawy, przygotowany w połowie 2000 roku (w ramach tzw. ustawy horyzontalnej), który został skierowany na tzw. szybką ścieżkę legislacyjną w sejmowej Komisji Prawa Europejskiego wraz projektami aktów wykonawczych.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo zamknięcia obszaru negocjacyjnego „Kultura i Polityka Audiowizualna”, prawo polskie nie jest jeszcze w pełni dostosowane do postanowień prawa wspólnotowego, a w szczególności postanowień Traktatu Ustanawiającego Wspólną Europejską oraz Dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie nadawania programów telewizyjnych 89/552/EWG, znowelizowanej w 1997 roku Dyrektywą 97/36/WE (zwaną dalej Dyrektywa o telewizji bez granic).

7.10 Świadoma znaczenia realizacji podjętych przez Polskę zobowiązań akcesyjnych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowała projekt kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, przyjęty przez Krajową Radę 14 stycznia 2002 roku, a następnie przekazany na ręce Prezesa Rady Ministrów 15 stycznia 2002 roku.

Istotną część projektu nowelizacji opracowanego przez Krajową Radę stanowią uregulowania związane z pełnym dostosowaniem prawa polskiego do standardów wspólnotowych, w szczególności w zakresie zasad określania właściwości jurysdykcyjnej, promocji audycji europejskich, zapewnienia wolności retransmisji oraz możliwości prowadzenia przez podmioty z Unii Europejskiej działalności nadawczej w Polsce.

W projekcie nowelizacji przygotowanym przez KRRiT zaproponowano ustanowienie zgodnie z *acquis communautaire* standardu w zakresie ustalania jurysdykcji w ramach wewnętrznego porządku prawnego. Odzwierciedlono w ten sposób zasady określania jurysdykcji wskazane w art. 2 Dyrektywy o telewizji bez granic. Transponowanie tych zasad do ustawy o radiofonii i telewizji, realizuje wspólnotowe standardy określone w Dyrektywie. Będą one stosowane - zgodnie z ustaleniami - negocjacyjnymi z dniem akcesji do Unii Europejskiej.

Podstawowe kryteria stanowiące o określeniu właściwości jurysdykcyjnej obejmują: siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, podejmowanie decyzji o strukturze i zawartości programu na jej terytorium, prowadzenie działalności przez istotną część zespołu twórczego i pracowników zaangażowanych w tworzenie lub rozpowszechnianie programu, a także rozpoczęcie rozpowszechniania programu, zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej, przy utrzymaniu stabilnych i efektywnych związków gospodarczych z Polską.

Projekt przewidywał ponadto, że będzie się stosować ustawę także w określonych warunkach do nadawców, którzy dysponują lub wykorzystują częstotliwość na podstawie decyzji wydanej przez polski organ administracji publicznej albo korzystają z satelity, wykorzystującego rezerwację zasobów orbitalnych dokonaną przez polski organ administracji publicznej, albo korzystają ze stacji dosyłowej do satelity zlokalizowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku, jeżeli statusu nadawcy nie można ustalić na podstawie określonego w projekcie układu powyżej wskazanych kryteriów, a więc nie można przesądzić na ich podstawie czy dany nadawca znajduje się w polskiej właściwości jurysdykcyjnej, czy też w jurysdykcji innego państwa będącego członkiem Unii Europejskiej; ustawę stosuje się

również do nadawców, którzy mają siedzibę lub stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1a).

Obowiązek wykonywania kwoty europejskiej w wymiarze większościowym – zgodnie z postanowieniami negocjacyjnymi - zapisano w sposób normatywny zapewniający, że nadawcy będą przeznaczać większość czasu antenowego na audycje europejskie (art. 15 ust. 4).

Zmiany redakcji dotyczące kwoty europejskiej wychodzą naprzeciw zastrzeżeniom nieproporcjonalności względem kwoty utworów oryginalnie wytworzonych w języku polskim i zmierzają do rozwiązania tego problemu; kwota europejska zostaje określona w sposób precyzyjny, w miejsce dotychczasowego mogącego budzić poważne wątpliwości interpretacyjne - sformułowania „tam gdzie jest to wykonalne” (art. 15 ust. 4).

Nie przewiduje się podwyższania kwoty polskiej, bez analogicznego podwyższenia kwoty europejskiej, z zachowaniem proporcji obydwu kwot (art. 15 ust.7).

Ustawa o radiofonii i telewizji posługuje się terminem „audycje wytworzone przez producentów europejskich”, który nie odpowiada postanowieniom art. 6 Dyrektywy o telewizji bez granic. W związku z powyższym w projekcie nowelizacji opracowanym w KRRiT zastąpiono dotychczasowe sformułowanie omawianej kwoty, stosowanym na gruncie Dyrektywy pojęciem: „audycje europejskie”.

Uściślono definicję audycji europejskiej w kierunku kryteriów przyjętych w prawie wspólnotowym. Do momentu uzyskania przez Polskę członkostwa w UE obowiązywać będą mniej restrykcyjne zapisy, umożliwiające polskim nadawcom przygotowanie się do stosowania bardziej skomplikowanego systemu kwalifikacyjnego (art. 15 ust. 5).

Do dnia uzyskania przez RP członkostwa w UE audycję telewizyjną uznaje się za audycję europejską, jeżeli większość zespołu twórczego, do którego zalicza się w szczególności: reżysera, autora scenariusza, scenografa, odtwórców dwóch głównych ról i kompozytora, stale zamieszkuje w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach będących stronami Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz produkcja lub koprodukcja audycji jest kontrolowana przez osobę fizyczną mającą stałe miejsce zamieszkania we wskazanych powyżej państwach, lub przez osobę prawną albo spółkę nieposiadającą osobowości prawnej, których siedziba znajduje się w tych państwach. Przy konstruowaniu tej definicji, wzięto pod uwagę fakt, iż Rzeczpospolita Polska jest stroną Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, a zatem nie może stosować kryteriów, które dyskryminowałyby inne państwa strony Konwencji (art. 15 ust.5 pkt 1).

Nie oznacza to jednak wyłączenia z zakresu definicyjnego audycji europejskiej innych państw europejskich, które spełniają określone, analogiczne do zawartych w standardach unijnych, warunki. Audycję telewizyjną uznaje się za europejską także w przypadkach, gdy większość zespołu twórczego stale zamieszkuje w państwach europejskich, a audycja została wyprodukowana przez producenta, którego siedziba znajduje się w państwie europejskim (lub w koprodukcji z osobami lub spółkami wyodrębnionych na podstawie wyżej określonych kryteriów), pod warunkiem zawarcia przez to państwo umowy w sprawach audiowizualnych z państwem Unii Europejskiej lub państwem będącym stroną Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej (art. 15 ust. 5 pkt 2).

Natomiast od dnia akcesji do UE obowiązywać będą nowe kryteria w pełni odzwierciedlające przepisy Dyrektywy o telewizji bez granic (art. 15 ust. 6). Definicję oparto o kryteria takie jak:

- większość zespołu twórczego (do którego zalicza się w szczególności reżysera, autora scenariusza, scenografa, odtwórców dwóch głównych ról i kompozytora) stale zamieszkuje w państwach UE lub - pod warunkiem niestosowania środków dyskryminacyjnych w stosunku do państw członkowskich UE - w państwach będących stronami Konwencji, oraz
- audycja została wyprodukowana przez osoby stale zamieszkałe w którymś z państw UE lub (pod warunkiem niestosowania środków dyskryminacyjnych w stosunku do państw członkowskich UE) państwie - stronie Konwencji albo przez spółkę mającą siedzibę w którymś z tych państw, lub
- produkcja audycji jest nadzorowana i kontrolowana przez takie osoby lub spółki, lub
- udział współproducentów z takich państw w łącznych kosztach produkcji audycji jest większościowy i współprodukcja nie podlega kontroli podmiotów z poza ww. grupy państw (art. 15 ust. 6 pkt. 1).

Wskazano też szczegółowe zasady określania jako europejskich, audycji pochodzących z pozostałych państw Europy oraz z innych państw świata (o ile te ostatnie audycje wyprodukowano w ramach dwustronnych umów o współpracy zawartych z państwami członkowskimi UE, a udział współproducentów mających stale miejsce zamieszkania lub siedzibę w którymś z państw członkowskich UE w łącznych kosztach produkcji audycji jest większościowy oraz taka współprodukcja nie podlega kontroli współproducentów spoza UE) (art. 15 ust. 6 pkt 2 - 4).

Wprowadzono pojęcie audycji europejskiej do niezależnej kwoty europejskiej oraz uściślono jej kryteria, zgodnie z postanowieniami art. 5 Dyrektywy „O telewizji bez granic”. Przy konstruowaniu tej definicji, uwzględniono przede wszystkim fakt, iż istotą omawianej kwoty są pojęcia „audycja europejska” i „producent niezależny”. Wprowadzono więc zmiany terminologiczne. Zamiast „audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych” przyjęto, według kryterium wskazanego w Dyrektywie o telewizji bez granic, sformułowanie: „audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych”.

Zgodnie zatem z projektem nowelizacji przyjętym przez KRRiT, nadawcy programów telewizyjnych powinni przeznaczać co najmniej 10% miesięcznego czasu nadawania programu (z określonymi wyłączeniami) na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych. W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem powinny stanowić co najmniej 50%. (art. 15a ust. 1).

Zmieniono termin określający preferencje dla produkcji najnowszej z 3 na 5 lat, zgodnie z wymogami art. 5 Dyrektywy o telewizji bez granic.

Zmiany definicji i zapisów kwot europejskich wychodzą naprzeciw zastrzeżeniom nieproporcjonalności względem kwoty utworów oryginalnie wytworzonych w języku polskim i zmiierzają do rozwiązania tego problemu (art. 15 i 15a).

Odnosząc się do kwestii liberalizacji kapitałowej w zakresie sektora audiowizualnego, warto zauważyć, iż dopuszczalny udział kapitału zagranicznego kształtuje się na tym samym poziomie 33% od początku obowiązywania ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji. Na gruncie obecnych przepisów ustawy w sektorze audiowizualnym sytuacja podmiotów unijnych i innych podmiotów zagranicznych nie jest zróżnicowana.

Harmonizacja ustawy o radiofonii i telewizji z przepisami wspólnotowymi w procesie negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej wymaga pełnego zniesienia ograniczeń kapitałowych względem osób zagranicznych albo podmiotów kontrolowanych przez osoby zagraniczne, których siedziby lub stałe miejsca zamieszkania znajdują się w państwach będących członkami Unii z momentem akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Także z innych międzynarodowych zobowiązań Polski, w szczególności wobec OECD i WTO wynika potrzeba prowadzenia stopniowej polityki liberalizacyjnej, z uwzględnieniem jednakże jej wpływu na stabilność i możliwości rozwoju polskiego sektora nadawczego.

W przygotowanym przez KRRiT projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, zaproponowano zmiany ukierunkowane na uzyskanie całkowitej liberalizacji kapitałowej względem państw - członków Unii Europejskiej z dniem wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej (art. 35 ust. 4). W projekcie zaproponowano, aby w tym terminie poziom udziału kapitału zagranicznego w mediach elektronicznych w Polsce dla pozostałych osób i podmiotów zagranicznych podnieść do 49% (art. 35 ust. 3).

7.11 Po przekazaniu przez KRRiT projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji na ręce Prezesa Rady Ministrów w dniu 15 stycznia 2002 roku, projekt został skierowany do uzgodnień międzyresortowych.

Po uzgodnieniach międzyresortowych został przyjęty przez Radę Ministrów 19 marca 2002 roku i przekazany 27 marca 2002 roku do Sejmu RP. Sejm skierował rządowy projekt do prac w Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Na posiedzeniu 25 lipca 2002 roku Rada Ministrów przyjęła autopoprawkę do projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, którą 26 lipca 2002 roku skierowała do Sejmu.

Informacje dotyczące nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji znajdują się także w rozdziale II „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

7.12 Przedstawiciele KRRiT brali też udział w istotnych pracach mających na celu harmonizację z *acquis communautaire*, prowadzonych w ramach Zespołów ds. analizy polskiego prawa pod kątem zgodności z art. 43 – 49 i art. 49 – 55 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), w zakresie badania zgodności polskich regulacji z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS).

W trakcie trzeciego posiedzenia Podkomitetu ds. Rynku Wewnętrznego, które odbyło się w Warszawie 20 - 21 marca 2002 roku, strona polska zobowiązała się do przeprowadzenia przeglądu polskiego prawa i stosowanych praktyk administracyjnych pod kątem zgodności z orzecznictwem ETS, odnoszącym się do art. 43 – 49 TWE (prawo do zakładania przedsiębiorstw i swoboda świadczenia usług).

Ministerstwo Gospodarki zostało zobowiązane do przeprowadzenia przeglądu z uwzględnieniem przekazanej na posiedzenie Rady Ministrów w dniu 18 czerwca 2002 roku „Informacji w sprawie stanu realizacji najważniejszych działań, które miały zostać zrealizowane do 10 czerwca 2002 roku w związku z Okresowym Raportem Komisji Europejskiej”.

W Ministerstwie Gospodarki utworzony został Międzyresortowy Zespół ds. analizy polskiego prawa i praktyk administracyjnych pod kątem zgodności z art. 43 - 49 TWE, w którego skład weszli między innymi przedstawiciele KRRiT. Prace zespołu trwały od czerwca do listopada 2002 roku i były poświęcone identyfikacji barier w polskich przepisach dotyczących swobody zakładania przedsiębiorstw oraz w pewnym zakresie swobody świadczenia usług.

Przeгляд kontynuowany był w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. analizy polskiego prawa i praktyk administracyjnych pod kątem zgodności z art. 49 - 55 TWE. Pracami w drugim etapie przeglądu, dotyczącym ściśle problematyki swobody świadczenia usług, zajmował się Departament Prawa Europejskiego w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej. Prace tego Zespołu trwały od 21 listopada 2002 roku do 23 stycznia 2003 roku.

W ramach prac Zespołów przedstawiciele poszczególnych urzędów, w tym KRRiT, po przeprowadzonych analizach przedstawiali stanowiska w odniesieniu do omawianych orzeczeń. Eksperti KRRiT przesłali, koordynującemu prace Zespołów, Ministerstwu Gospodarki szereg analiz dotyczących orzeczeń ETS z zakresu problematyki sektora audiowizualnego.

Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: WTO, OECD, Rada Państw Morza Bałtyckiego

Światowa Organizacja Handlu (WTO)

7.13 W 1995 roku Polska przystąpiła do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO). Celem działania WTO jest rozwój handlu towarami i usługami dla podniesienia standardu życia w państwach członkowskich, przy optymalnym wykorzystaniu światowych zasobów oraz dążenie do trwałego rozwoju. Istotnymi elementami Porozumienia WTO są załączniki do niego stanowiące porozumienia szczegółowe; dla sektora audiowizualnego najistotniejszymi są: Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami (GATS) oraz Porozumienie w Sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (TRIPS). KRRiT uczestniczy w pracach Światowej Organizacji Handlu, a w szczególności Rady Handlu Usługami (GATS) oraz utworzonej w jej ramach Grupy Roboczej ds. Regulacji Krajowych (WDPR).

W 2002 roku KRRiT kontynuowała zintensyfikowane prace związane z negocjacjami usługowymi prowadzonymi na forum Układu Ogólnego w Sprawie Handlu Usługami - GATS. Prace te dotyczyły w szczególności doprecyzowania stanowiska Polski w zakresie handlu usługami w sektorze audiowizualnym. Należy zauważyć, że sektor audiowizualny

łącznie z telekomunikacyjnym, w kontekście rozwoju nowych technologii, zwłaszcza umożliwionej przez cyfryzację konwergencji usług audiowizualnych, telekomunikacyjnych i internetowych, zyskuje coraz większe znaczenie w działaniach WTO.

Art. XIX ust. 3 GATS stanowi, iż dla każdej rundy negocjacyjnej zostaną ustanowione wytyczne i procedury negocjacyjne. Wytyczne negocjacyjne określą sposoby traktowania posunięć liberalizacyjnych podjętych niezależnie przez Członków od czasu poprzednich negocjacji.

KRRiT brała udział w konsultacjach z Ministerstwem Gospodarki w zakresie doprecyzowania stanowiska Polski w negocjacjach usługowych w sektorze audiowizualnym. W zakresie sektora audiowizualnego interesy Polski zdają się przemawiać za wyborem stanowiska defensywnego. Rozszerzenie polskiej listy zobowiązań szczegółowych o usługi audiowizualne wydaje się na obecnym etapie przedwczesne. Podobnie nie istnieją obecnie warunki pozwalające na rezygnację z odstępstw od KNU w zakresie sektora audiowizualnego.

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

7.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaangażowana była w proces negocjacji akcesyjnych związanych z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej we wrześniu 1996 roku do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

W ciągu ostatnich lat KRRiT aktywnie współpracowała z resortami wiodącymi w zakresie problematyki związanej z OECD tj. Ministerstwem Gospodarki, a później Ministerstwem Finansów w przygotowywaniu stanowiska RP na konferencje przeglądowe OECD, dotyczące problematyki audiowizualnej.

Eksperti KRRiT uczestniczyli w opiniowaniu dokumentów związanych z pracami, prowadzonymi w ramach OECD, przez Komitet do spraw Międzynarodowych Inwestycji i Przedsiębiorstw Wielonarodowych (CIME) oraz Komitet do spraw Przepływów Kapitałowych i Transakcji Niewidocznych (CMIT), otrzymywanych za pośrednictwem Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Finansów.

KRRiT bierze czynny udział w konsultacjach dotyczących oceny realizacji zobowiązań liberalizacyjnych RP, w zakresie problematyki audiowizualnej, w związku z akcesją do OECD.

W roku 2002 prowadzono konsultacje KRRiT z Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Gospodarki, których celem było sprecyzowanie stanowiska RP wobec podnoszonych na forum OECD, głównie przez USA, zarzutów co do zgodności preferencyjnego traktowania produkcji europejskiej ze zobowiązaniami wynikającymi z członkostwa RP w OECD.

Rada Państw Morza Bałtyckiego

7.15 W Polsce problematyką ochrony własności intelektualnej zajmują się różne instytucje: Ministerstwo Kultury, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Gospodarki, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Również Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji traktuje z uwagą tę problematykę. Z tego też względu przedstawiciele KRRiT od początku uczestniczyli w pracach polskiego Zespołu Roboczego ds. Ochrony Własności Intelektualnej w Rejonie Morza Bałtyckiego, powołanego w ramach Grupy Roboczej ds. Praw Własności Intelektualnej Rady Państw Morza Bałtyckiego.

W ramach polskiego Zespołu Roboczego specjaliści z różnych resortów dyskutowali nad sposobami zapewnienia bardziej efektywnej ochrony praw własności intelektualnej w Polsce, szczególnie poprzez prowadzenie szerokiej działalności informacyjnej. Efektem prac Zespołu jest m.in. opracowanie w języku angielskim strony internetowej poświęconej ochronie praw własności intelektualnej w Polsce <http://baltic.mg.gov.pl/buisnes/property.htm> powiązanej z witryną www.balticmarket.org.

7.16 Komisja Europejska zwraca szczególną uwagę na zwalczanie fałszerstwa i piractwa. Komisja wydała w tej sprawie dokument „*Follow up to the Green Paper on Counterfeiting and Piracy in the Single Market*”, przedstawiający szczegółowo projekt ram prawnych zwalczania fałszerstwa i piractwa wewnątrz UE. Komunikat zawiera plan działań KE, które mają być przeprowadzone w trybie pilnym. Komisja opracowuje propozycję dyrektywy mającej na celu wzmocnienie efektywnego wykonywania praw własności intelektualnej oraz stworzenie ram prawnych dla wymiany informacji i współpracy pomiędzy administracjami krajów członkowskich. Rozważa się też harmonizację sankcji karnych za naruszenia praw własności intelektualnej oraz rozszerzenie kompetencji Europolu. Rozwijany będzie system szkoleń dla urzędów odpowiedzialnych za przestrzeganie praw własności intelektualnej.

Przygotowania do Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego

7.17 W ramach przygotowań do Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego (WSiS) planowanego w dwóch fazach: w Genewie w dniach 10-12 grudnia 2003 roku, a następnie w 2005 roku w Tunisie KRRiT aktywnie włączyła się w przygotowania strony polskiej do tych wydarzeń. Przedstawiciele KRRiT podkreślali kluczowe znaczenie mediów elektronicznych w upowszechnianiu i przybliżaniu usług społeczeństwa informacyjnego, a także ich szczególną rolę w likwidowaniu tzw. wykluczenia informacyjnego (*digital divide*).

Ważnym etapem przygotowań do Szczytu była europejska konferencja regionalna - Pan-Europejska Konferencja Ministerialna ws. Społeczeństwa Informacyjnego - która odbyła się od 7 do 9 listopada 2002 roku w Bukareszcie. Konferencja poświęcona była politycznym, społecznym, kulturowym i ekonomicznym aspektom społeczeństwa informacyjnego. Na zakończenie konferencji przyjęta została deklaracja programowa krajów uczestniczących w konferencji „Towards an Information Society: Principles, Strategy and Priorities for Action”. Podkreślono w niej znaczenie aktywnego promowania zasad społeczeństwa informacyjnego, w którym wszyscy ludzie korzystają z wolności słowa, wolności do wyrażania niezależnych opinii, a także do poszukiwania, otrzymywania i komunikowania informacji i idei przez wszelkie rodzaje mediów, niezależnie od istniejących granic państwowych. Podkreślono, że społeczeństwo informacyjne musi być oparte na zasadach

poszanowania swobody ekspresji kulturalnej, pluralizmu i wielokulturowości. Za tematy priorytetowe podczas Szczytu uznano e-government, e-business, e-society oraz e-learning.

Udział w pracach Rady Europy

7.18 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami przekazu.

Przedstawiciele KRRiT brali w 2002 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy Karol Jakubowicz, doradca przewodniczącego KRRiT, który został wybrany na stanowisko Wiceprzewodniczącego Biura CDMM; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Stały Komitet ds. Telewizji Transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku Karol Jakubowicz, który został ponownie wybrany na drugą kadencję, na stanowisko przewodniczącego Komitetu; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB): uczestniczy Małgorzata Pęk, wicedyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; grupa zajmuje się analizą kwestii związanych z funkcjonowaniem telewizji w nowych technologicznie warunkach,
- Grupa specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD): uczestniczy prof. Tadeusz Kowalski, ekspert KRRiT; podstawowym obszarem zainteresowań ekspertów w tej grupie są potencjalne możliwości zastosowania nowych technologii informacji i komunikowania w dziedzinie demokracji.

Omówienie pracy poszczególnych grup znajduje się w rozdziale V „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)

7.19 KRRiT jest członkiem współzałożycielem organizacji skupiającej przedstawicieli ciał regulujących EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). KRRiT była współzałożycielem tej organizacji, a wśród członków znajduje się większość krajów

Europejskich. Dla przedstawicieli europejskich rad radiofonii i telewizji EPRA stała się ważnym forum dyskusyjnym. EPRA umożliwia radom poszczególnych krajów wypracowanie wspólnych rozwiązań, a także zapoznanie się z doświadczeniami tych krajów, które są bardziej zaawansowane we wdrażaniu nowych technologii w sektorze audiowizualnym.

W spotkaniach członków EPRA uczestniczą w charakterze obserwatorów przedstawiciele Rady Europy i Komisji Europejskiej.

W 2002 roku wśród tematów poruszanych w pracach EPRA znalazły się następujące zagadnienia: wpływ (bezpośredni i pośredni) polityki na media elektroniczne, problematyka naziemnej telewizji cyfrowej oraz wybranych aspektów reklamy. Wiele miejsca poświęcono również regulacji nadawców publicznych w Europie.

Przedstawiciele Komisji Europejskiej omawiali najważniejszy w chwili obecnej pakiet Dyrektyw Unii Europejskiej na temat sieci i usług związanych z komunikowaniem elektronicznym zwłaszcza w odniesieniu do konsekwencji dla nadawców.

Współpraca bilateralna

Francja

7.20 W dniach 27-28 marca wizytę w KRRiT złożył przewodniczący francuskiej rady Conseil Supérieur d'Audiovisuel. Celem wizyty było podpisanie umowy o współpracy bilateralnej z Krajową Radą. Kontakty i współpraca pomiędzy francuską radą a KRRiT mają wieloletnią tradycję. Francja, a z jej ramienia Direction du Développement des Media usytuowana przy premierze Francji jest partnerem w realizacji umowy twinningowej związanej z udziałem KRRiT w projekcie PHARE 2001. Strony zobowiązały się w umowie do regularnej wymiany informacji i wymiany ekspertów, a także konsultowania się w celu realizacji wspólnych projektów lub badań. Strony mają też dokonywać uzgodnień dotyczących kwestii rozwoju legislacji europejskiej, jej transpozycji do prawa wewnętrznego oraz interpretacji.

Przedstawiciele francuskiej CSA znajdują się wśród ekspertów unijnych włączonych w realizację projektu PHARE.

Ukraina

7.21 Wspólny projekt BBC World, KRRiT i ukraińskiego Centrum Inicjatyw Medialnych wygrał konkurs Komisji Europejskiej na projekt wsparcia dla niezależnych mediów na Ukrainie. Decyzję ogłosiła w grudniu 2002 roku Europe-Aid Cooperation Office Komisji Europejskiej. Projekt, który będzie realizowany w 2003 i 2004 roku, uzyskał wsparcie TVN-24, Radio Zet, Gazety Wyborczej, Rzeczypospolitej i TVP 3 Regionalnej.

Organizacja konferencji międzynarodowych

Regionalne media – perspektywy współpracy przygranicznej polskich i ukraińskich stacji telewizyjnych

7.22 Tematyce „Regionalne media – perspektywy współpracy przygranicznej polskich i ukraińskich stacji telewizyjnych” poświęcona była konferencja, którą w dniach 6-7 listopada zorganizowały wspólnie TVP3 Regionalna, KRRiT, Radio Rzeszów S.A. i Internews-Ukraina.

Konferencja ta wpisuje się w szereg działań i inicjatyw podejmowanych przez Krajową Radę dotyczących współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie mediów elektronicznych.

Wykorzystując wcześniejsze spotkania i doświadczenia z nich wynikające obecna konferencja w Przemyślu wprowadziła nowe aspekty. Organizatorzy postanowili rozszerzyć formułę i zaprosić do udziału w konferencji przedstawicieli radia i telewizji, nadawców publicznych (państwowych ze strony ukraińskiej) i koncesjonowanych. Ponadto wśród organizatorów znalazła się ukraińska organizacja pozarządowa wspierająca komercyjne media regionalne na Ukrainie – Internews.

Pierwsza część konferencji była poświęcona omówieniu struktury mediów regionalnych w Polsce i na Ukrainie.

W Polsce istnieje dobrze rozwinięta struktura TVP3 Regionalnej oraz struktura publicznych radiostacji regionalnych. Na Ukrainie nie ma mediów publicznych, została zachowana stara struktura mediów państwowych, tzw. radiotelekompanii. W trudnych warunkach rozwijają się regionalne i lokalne media komercyjne, w tym również stacje telewizyjne. Po polskiej stronie ukraińscy nadawcy komercyjni mają mniej partnerów, łatwiej ich znaleźć do współpracy radiowej. TVP S.A. ma podpisaną umowę o współpracy z państwową telewizją NTKU.

Jedną z sesji podczas konferencji była poświęcona lepszemu zrozumieniu kontekstów, w jakich media regionalne funkcjonują: sposobom finansowania, rynkowi reklam, konkurencji ze strony innych nadawców. Ważną rolę pełni Internews-Ukraina, organizacja pozarządowa, której celem jest wspieranie niezależnych, samodzielnych i pluralistycznych mediów. Organizacja istniejąca od 1993 roku prowadzi szkolenia specjalistyczne, niesie pomoc techniczną, konsultacje, wspomaga produkcję. Istotną częścią wsparcia dla mediów lokalnych i regionalnych stanowi Wirtualna Ahencja Nowyn, której działalność została zaprezentowana podczas konferencji.

Podczas konferencji próbowano dokonać oceny dotychczasowej współpracy. Obie strony zwracały uwagę na fakt, że tak często mówi się o strategicznym partnerstwie, ale kiedy przychodzi do praktycznej współpracy, choćby w dziedzinie mediów, najczęściej pozostaje ona w sferze deklaracji. W ubiegłym roku doszło z inicjatywy KRRiT do roboczego spotkania w Przemyślu, podczas którego dyrektorzy ośrodków telewizyjnych z Rzeszowa, Krakowa, Lublina, Lwowa, Łucka, Użhorodu, Czerniowiec rozmawiali o możliwościach nawiązania

współpracy lub jej rozszerzenia. Choć minął rok od tamtego spotkania, wiele ówczesnych propozycji nie zostało zrealizowanych.

Najbardziej zadowoleni ze współpracy są: ośrodek TVP S.A. z Rzeszowa współpracujący z państwową telewizją we Lwowie oraz Radio Rzeszów S.A. i Radio Lux, które realizują od kilku lat wspólny program „Salon Osobistości”. Jako pozytywny przykład, współpracy co prawda nie przygranicznej, podawano również warszawski ośrodek TVP3 Regionalnej, gdzie jest realizowany magazyn „Telenowyny”, przeznaczony dla mniejszości ukraińskiej w Polsce. Tam też w ciągu ostatnich dwóch lat pojawia się regularnie dobra informacja dotycząca wydarzeń związanych z Ukrainą.

Podczas konferencji odwoływano się do pozytywnych przykładów współpracy pomiędzy Polską a Niemcami (program „Kowalski i Schmidt”) czy Polską, Słowacją, Czechami i Węgrami (program „Kwartet”), a także do współpracy pomiędzy państwową radiotelekompanią z Użhorodu.

W czasie konferencji zgłoszono propozycje wspólnych projektów Stworzenie na nie komercyjnych zasadach bazy danych o archiwaliach, prezentacja na antenie telewizyjnej wybranych odcinków audycji „Salon Osobistości”. Ośrodek TVP S.A. z Rzeszowa planuje stworzenie pierwszego próbnego magazynu „Kwartet”, rozszerzonego o część ukraińską, zrealizowaną najpewniej przez lwowską radiotelekompanię. Radio Kraków S.A. zainteresowane jest współpracą z radiem kijowskim, być może będzie to Radio „Stołyca”. Radio „Bieszczady” chce rozszerzyć część informacyjną, dotyczącą przejść granicznych czy praktycznych informacji o terenach przygranicznych, w tym i turystycznych. Radio Bieszczady chce również współpracować z radiem MAN, które powstało dzięki wspólnemu polsko-ukraińskiemu projektowi. Radio MAN oczekuje obecnie na koncesję.

Usługi audiowizualne w Internecie a ochrona praw autorskich w środowisku cyfrowym

7.23 17 grudnia 2002 roku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała konferencję „Usługi audiowizualne w Internecie a ochrona praw autorskich w środowisku cyfrowym”.

Organizacja tej konferencji była wyrazem zainteresowania KRRiT rozwojem nowoczesnego rynku usług audiowizualnych, co jest szczególnie istotnym problemem w erze digitalizacji i konwergencji usług audiowizualnych i internetowych. Rozpatrując tę problematykę nie można pomijać zagadnienia zapewnienia ochrony praw autorskich i pokrewnych w sektorze mediów elektronicznych.

Rozwój nowych usług może napotykać różne przeszkody, w tym bariery regulacyjne. Często prezentowany jest pogląd, iż rozwój nowych produktów i usług utrudniany jest przez nieostre regulacje prawne. Celem tej konferencji było przyczynienie się do upowszechnienia wiedzy na ten niezwykle ważny temat, wymiana poglądów i doświadczeń ze specjalistami reprezentującymi różne organizacje, zarówno z sektora publicznego jak i prywatnego.

Jest to już trzecia konferencja organizowana przez KRRiT poświęcona regulacji usług audiowizualnych w Internecie. Stanowi ona kontynuację dwóch poprzednich konferencji: pierwsza miała miejsce w grudniu 2000 roku - „Internet jako medium XXI wieku – Problemy polityki i regulacji radia i telewizji w erze cyfrowej”, a druga w maju 2001 roku - „Telewizja jutra – przeszłość mediów elektronicznych w Polsce”.

Podczas konferencji poruszono w szczególności takie problemy jak:

- struktura nowych mediów z ekonomicznego punktu widzenia,
- międzynarodowe ramy prawne dotyczące ochrony nadawców w erze cyfrowej,
- świadczenie usług audiowizualnych przez Internet w świetle ochrony praw autorskich i pokrewnych,
- rozwój nowych mediów internetowych, telewizji i radia internetowego, zjawisko webcastingu,
- zakres ochrony plików muzycznych (np. MP3) w sieci,
- zakres ochrony plików audiowizualnych w Internecie,
- prawa autorskie i prawa pokrewne do dzieł multimedialnych,
- dystrybucja dzieł audiowizualnych w Internecie,
- walka z piractwem na rynku internetowym.

Podczas konferencji poruszono wiele interesujących zagadnień z zakresu digitalizacji, konwergencji i świadczenia usług audiowizualnych w Internecie, a także dyskutowano o problemach związanych z właściwą alokacją praw pomiędzy uprawnionymi z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, a użytkownikami, wykorzystującymi instytucję dozwolonego użytku.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ KRRiT W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

8.1 Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy określenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika (art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady.

Za zwłokę w uiszczaniu opłat pobiera się odsetki ustawowe (art. 49 ust. 4). Po potrąceniu umownego wynagrodzenia jednostki Poczty Polskiej przekazują te wpływy na rachunek bankowy KRRiT (art. 49 ust. 5).

Wpływy z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników oraz odsetek ustawowych, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej, są w całości przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji (art. 50 ust. 1).

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Postanowienie zawarte w art. 50 ust. 3 obliguje Przewodniczącego Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji należnych im udziałów we wpływach.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje minister właściwy do spraw łączności. Jednostką organizacyjną ministra uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest Przedsiębiorstwo Państwowe Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

8.2 Do końca 2002 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z 27 czerwca 2001 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,60 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 9,00 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 13,45 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 17,95 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 22,30 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 26,40 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 30,80 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 35,10 zł
- dziewięciomiesięczna, w wysokości 39,35 zł
- dziesięciomiesięczna, w wysokości 43,45 zł
- jedenastomiesięczna, w wysokości 47,50 zł
- roczna, w wysokości 51,20 zł

za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 14,10 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 27,65 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące
w roku kalendarzowym, w wysokości 41,25 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 55,00 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 68,40 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy
w roku kalendarzowym, w wysokości 80,90 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 94,45 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 107,60 zł
- dziewięciomiesięczna, w wysokości 120,55 zł
- dziesięciomiesięczna, w wysokości 133,25 zł
- jedenastomiesięczna, w wysokości 145,65 zł
- roczna, w wysokości 156,80 zł

8.3 Uchwałą nr 374/2002 z 2 czerwca 2002 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych Krajowa Rada ustaliła następujące opłaty abonamentowe obowiązujące od 1 stycznia 2003 roku:

za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,80 zł
- dwumiesięczna, w wysokości 9,40 zł
- kwartalna lub za kolejne 3 miesiące
w roku kalendarzowym, w wysokości 14,00 zł
- czteromiesięczna, w wysokości 18,60 zł
- pięciomiesięczna, w wysokości 23,20 zł
- półroczna lub za kolejne 6 miesięcy
w roku kalendarzowym, w wysokości 27,80 zł
- siedmiomiesięczna, w wysokości 32,30 zł
- ośmiomiesięczna, w wysokości 36,80 zł

- dziewięciomiesięczna, w wysokości 41,20 zł
 - dziesięciomiesięczna, w wysokości 45,50 zł
 - jedenastomiesięczna, w wysokości 49,80 zł
 - roczna, w wysokości 54,10 zł
- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego
- miesięczna, w wysokości 14,90 zł
 - dwumiesięczna, w wysokości 29,20 zł
 - kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości 43,50 zł
 - czteromiesięczna, w wysokości 57,80 zł
 - pięciomiesięczna, w wysokości 72,10 zł
 - półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości 86,30 zł
 - siedmiomiesięczna, w wysokości 100,20 zł
 - ośmiomiesięczna, w wysokości 114,20 zł
 - dziewięciomiesięczna, w wysokości 127,90 zł
 - dziesięciomiesięczna, w wysokości 141,20 zł
 - jedenastomiesięczna, w wysokości 154,60 zł
 - roczna, w wysokości 167,90 zł

Powyższe wysokości opłat abonamentowych zostały wprowadzone w życie rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 2002 roku. Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną liczbę miesięcy w roku kalendarzowym do dnia 20 pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika miał również możliwość wniesienia z ulgą opłat na poczet 2003 roku w IV kwartale 2002 roku.

Komunikat Przewodniczącego KRRiT w sprawie wysokości opłat abonamentowych obowiązujących od 1 stycznia 2003 roku został trzykrotnie (w listopadzie i grudniu 2002 roku) opublikowany w dzienniku Rzeczpospolita.

8.4 Opłaty podane wniesione z góry za okres od 2 miesięcy do roku wyliczone zostały z uwzględnieniem następującego poziomu ulgi:

- dwumiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 2,0%

- kwartalny
(lub za kolejne 3 miesiące) - obniżenie opłaty za ten okres o 2,7%
- czteromiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 3,0%
- pięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 3,2%
- półroczny
(lub za kolejne 6 miesięcy) - obniżenie opłaty za ten okres o 3,5%
- siedmiomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 3,9%
- ośmiomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 4,2%
- dziewięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 4,6%
- dziesięciomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,2%
- jedenastomiesięczny - obniżenie opłaty za ten okres o 5,7%
- roczny - obniżenie opłaty za ten okres o 6,1%

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2002 roku

8.5 Krajowa Rada uchwałami nr 285/2001 z 27 czerwca 2001 roku, nr 613/2001 z 20 listopada 2001 roku oraz nr 682/2001 z 18 grudnia 2001 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2002 rok pomiędzy spółki publicznej radiofonii i telewizji w sposób następujący:

w tys. zł			
Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział %	kwota wpływów
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	860 700
II	Środki wydzielone na zadania wyodrębnione, razem z tego:	2,904	25 000
1.	Środki inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	1,115	9 600

2.	Środki dla Telewizji Polskiej S.A. w wysokości na częściowe finansowanie:	1,789	15 400
	1) produkcji programów Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego		1 800
	2) kosztów związanych z zakupem sprzętu , wyposażenia i serwisowaniem telewizji interaktywnej		6 000
	3) kosztów związanych z wdrożeniem systemu informatycznego SAP R/3		7 600
III	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem z tego:	97,096 liczone jako 100,00	835 700
1.	Telewizja Polska S.A. w tym: <i>TV Polonia</i>	60,00	501 400 <i>min. 32 000</i>
2.	Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	334 300

8.6 Uchwałą nr 614/2001 z 20 listopada 2001 roku, na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy, KRRiT ustaliła na 2002 rok minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 187,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 55,0 mln zł.

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach ogółem 835 700 tys. zł	kwota przeznaczona na finansowanie telewizji w tys. zł	udział % we wpływach przeznaczonych na finansowanie telewizji
1	2	3	4	5
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie	60,00	501 400,0	100,00
	z tego:			
1.	Program ogólnokrajowy TVP S.A.	37,62	314 400,0	62,70
	z tego:			
1.1	Zakład Główny w Warszawie	27,21	227 400,0	45,35
1.2	TV Polonia	3,83	32 000,0	6,38
1.3	Oddziały Terenowe TVP S.A.	6,58	55 000,0	10,97
II.	Oddziały Terenowe (finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”)	22,38	187 000,0	37,30

8.7 Uchwałą 683/2001 z 18 grudnia 2001 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2002 roku na poszczególne jednostki radiofonii publicznej.

			w tys. zł
Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział %	kwota wpływów
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	334 300
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na koszty bezpośrednie rozpowszechniania)	21,478 0,694	179 500 5 800
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,522	154 800

8.7 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 8 z 8 lipca 2001 roku, Rejonowe Urzędy Poczty w 2002 roku, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,5% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2002 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	898 660
II.	Za III dekadę grudnia 2001 r.	17 664
III.	Za 2002 rok bez II i III dekady grudnia 2002 r.	855 866
IV.	Zaległe z 2001 roku wpływy z Urzędu ds. Kombatantów	25 130

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasiliły rachunek bankowy KRRiT w 2002 roku wyniosły 18 932 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2002 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	18 932
II.	Za grudzień 2001 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2002 r.	1 287
III.	Za okres: styczeń-listopad 2002 r.	11 366
IV.	Wpływy z Urzędu ds. Kombatantów	6 279

Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT Nr 285/2001, 682/2001 i 683/2001.

8.9 W 2002 roku z rachunku bankowego KRRiT przekazano do spółek publicznej radiofonii i telewizji kwotę w wysokości: **898 660 tys. zł**

z tego:

1. planowe wpływy abonamentowe - 873 530 tys. zł
2. pozaplanowe wpływy abonamentowe - 25 130 tys. zł
(zaległe wpływy za 2001 rok z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych)

Wpływy abonamentowe (planowe i pozaplanowe) łącznie w kwocie 898 660 tys. zł rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2002 roku stanowiły 104,41% w stosunku do prognozy przyjętej w uchwale nr 682/2001 z dnia 18 grudnia 2001

roku. Natomiast planowe wpływy abonamentowe w kwocie 873 530 tys. zł rozdysponowane pomiędzy spółki publicznej radiofonii i telewizji stanowiły 101,49% w stosunku do przyjętej prognozy.

8.10 W 2002 roku Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych nie uregulował należności z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych przyznanych kombatantom w 2002 roku w kwocie 36,6 mln zł.

W 2002 roku na rachunek KRRiT powinny wpłynąć środki w wysokości 910,1 mln zł.

8.11 Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, następowało z rachunku bankowego KRRiT zgodnie z uchwałami:

- nr 59/2002 z 7 lutego 2002 roku w sprawie podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w grudniu 2001 roku,
- nr 258/2002 z 23 kwietnia 2002 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału środków uzyskanych od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z tytułu odsetek za nieterminową refundację ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w latach 2000-2001,
- nr 312/2002 z 11 czerwca 2002 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w 2002 roku,
- nr 578/2002 z 24 października 2002 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w 2002 roku
- nr 584/2002 z 6 listopada 2002 roku zmieniająca uchwałę nr 578/2002 z dnia 24 października 2002 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w 2002 roku,
- nr 680/2002 z 19 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w 2002 roku.

8.12 W 2002 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe) w wysokości 17 371,55 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2002 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	17 372
II.	nr 59/2002	1 286
III.	nr 258/2002	3 059
IV.	nr 312/2002	6 918
V.	nr 578 i 584/2002	5 875
VI.	nr 680/2002	234

W 2002 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 916 032 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Wpływy w tys. zł		
		abonamentowe	pozaabonamentowe	RAZEM

I.	OGÓLEM, z tego:	898 660	17 372	916 032
II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie	9 600	0,0	9 600
III.	Środki wyodrębnione dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie	15 400	0,0	15 400
IV.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	873 660	17 372	891 032
IV.1.	Telewizja Polska S.A.	524 175	4 609	528 784
IV.2.	Radiofonia publiczna, z tego:	349 485	12 763	362 248
1)	Polskie Radio S.A.	187 653	2 346	189 999
2)	Spółki regionalne, z tego:	161 832	10 417	172 249
1.	„Radio Białystok” S.A.	8 871	356	9 227
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	8 839	319	9 158
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	10 104	622	10 726
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 564	657	10 221
5.	„Radio Kielce” S.A.	8 646	329	8 975
6.	„Radio Koszalin” S.A.	12 044	126	12 170
7.	„Radio Kraków” S.A.	9 270	625	9 895
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 041	347	10 388
9.	„Radio Łódź” S.A.	6 978	1 160	8 138
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	9 103	650	9 753
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 512	295	8 807
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	9 906	355	10 261
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	9 121	910	10 031
14.	„Radio Szczecin” S.A.	9 772	362	10 134
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	9 756	1 765	11 521
16.	„Radio Wrocław” S.A.	11 707	861	12 568
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	9 598	678	10 276

8.13 Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 2002 roku, w porównaniu do 2001 roku przedstawia się jak niżej:

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		%	
	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	kol. 4 : 2	kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem,	559 200	507 058	501 400	524 175	89,66	103,38
z tego:						
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	359 200	328 246	314 400	331 975	87,53	101,14
z tego:						
1.1 Zakład Główny w Warszawie	212 600	271 740	227 400	244 975	106,96	90,15
1.2 Program Satelitarny TV Polonia	46 600	37 549	32 000	31 800	68,67	84,69
1.3 Oddziały Terenowe TVP S.A.	100 000	18 958	55 000	55 200	55,00	291,17
2. Oddziały Terenowe TVP na finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”	200 000	178 812	187 000	192 200	93,50	107,49

8.14 W 2002 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe i wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej radiofonii i telewizji przekazano środki w łącznej wysokości 30 478 tys. zł (15 600 tys. zł z wpływów abonamentowych i 14 878 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 3,3% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom z wyżej wymienionego rachunku (916 032 tys. zł).

Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii i telewizji publicznej następująco:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Środki ogółem	Środki przekazane na finansowanie inwestycji			Udział %
			abona-mentowe	poza-abonamen-towe	RAZEM	w środkach ogółem
I.	OGÓŁEM, z tego:	916 032	15 600	14 878	30 478	3,3
II.	Środki wyodrębnione dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie	9 600	9 600	0	9 600	100,0
III.	Środki wyodrębnione dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie	15 400	6 000	0	6 000	39,0
IV.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii, razem	891 032	0	14 878	14 878	1,7
IV.1	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	528 784	0	4 609	4 609	0,9

IV.2	Radiofonia publiczna, z tego:	362 248	0	10 269	10 269	2,8
1)	Polskie Radio S.A. w Warszawie	189 999	0	1 025	1 025	0,5
2)	Spółki regionalne, z tego:	172 249	0	9 244	9 244	5,4
1.	„Radio Białystok” S.A.	9 227	0	254	254	2,8
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	9 158	0	319	319	3,5
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	10 726	0	622	622	5,8
4.	„Radio Katowice” S.A.	10 221	0	357	357	3,5
5.	„Radio Kielce” S.A.	8 975	0	329	329	3,7
6.	„Radio Koszalin” S.A.	12 170	0	90	90	0,7
7.	„Radio Kraków” S.A.	9 895	0	565	565	5,7
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 388	0	297	297	2,9
9.	„Radio Łódź” S.A.	8 138	0	940	940	11,6
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	9 753	0	650	650	6,7
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 807	0	295	295	3,3
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	10 261	0	355	355	3,5
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	10 031	0	505	505	5,0
14.	„Radio Szczecin” S.A.	10 134	0	362	362	3,6
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	11 521	0	1 765	1 765	15,3
16.	„Radio Wrocław” S.A.	12 568	0	861	861	6,9
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	10 276	0	678	678	6,6

Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2003 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji

8.15 Krajowa Rada uchwałą nr 378/2002 z 27 czerwca 2002 roku ustaliła sposób podziału między spółki publicznej radiofonii i telewizji wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 2003 rok w sposób następujący:

			w tys. zł
Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział %	KWOTA wpływów
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	905 100
II	Środki wydzielone na zadania wyodrębnione, razem z tego:	5,374	48 400
	1. Środki dla Telewizji Polskiej S.A. w wysokości na częściowe finansowanie:	2,254	20 400
	1) kontynuację prac nad wdrożeniem systemu SAP R/3 w oddziałach terenowych TVP S.A.		8 000
	2) systematyzację zbiorów programowych TVP S.A.		4 900
	3) koprodukcję z ARTE programów		2 400
	4) zadania związane z wdrażaniem telewizji interaktywnej		5 100
	2. Środki dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w wysokości z przeznaczeniem na:	2,154	19 500
	1) inwestycje związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej oraz archiwum,		14 500
	2) dokumentację dotyczącą budowy siedziby Orkiestry Kameralnej Amadeus		5 000
	3. Środki dla spółek regionalnej radiofonii publicznej, razem w wysokości na zadania inwestycyjne związane z realizacją cyfryzacji procesów technologicznych, z tego dla każdej ze spółek regionalnej radiofonii po 0,5 mln zł	0,939	8 500
III	Pozostałe środki do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem (I – II) z tego:	94,653 liczone jako 100,00	856 700
	1. Telewizja Polska S.A.	60,00	514 020
	2. Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	342 680

8.16 W ramach środków ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2003 rok w kwocie ponad 514,0 mln zł Krajowa Rada uchwałą 646/2002 z dnia 10 grudnia 2002 roku określiła minimalną kwotę w planowanych wpływach abonamentowych, przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 190,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 61,0 mln zł.

8.17 Krajowa Rada dokonała podziału środków na poszczególne jednostki radiofonii publicznej uchwałą 656/2002 z dnia 11 grudnia 2002 roku w sprawie podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2003 roku na spółki radiofonii publicznej.

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział %	KWOTA w tys. zł
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	342 680

1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na koszty rozpowszechniania)	21,440 0,654	183 680 5 606
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,560	159 000

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych w 2003 roku przedstawia się następująco:

Lp.	Spółki	udział %	KWOTA w tys. zł
1	2	3	4
I	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem	18,560	159 000
1.	Radio Białystok S.A.	1,121	9 604
2.	Polskie Radio Pomorza i Kujaw S.A. w Bydgoszczy	1,001	8 577
3.	Radio Gdańsk S.A.	1,089	9 328
4.	Radio Katowice S.A.	1,099	9 419
5.	Radio Kielce S.A.	1,107	9 480
6.	Radio Koszalin S.A.	1,229	10 528
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	1,184	10 145
8.	Radio Lublin S.A.	1,086	9 300
9.	Radio Łódź S.A.	0,910	7 796
10.	Radio Olsztyn S.A.	1,020	8 737
11.	PRO FM S.A. w Opolu	0,982	8 416
12.	Radio Merkury S.A. w Poznaniu	1,104	9 456
13.	Radio Rzeszów S.A.	1,125	9 636
14.	Radio Szczecin S.A.	0,961	8 232
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	1,062	9 100
16.	Radio Wrocław S.A.	1,375	11 778
17.	Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze	1,105	9 468

8.18 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła też uchwały zapewniające dodatkowe środki z rachunku bankowego KRRiT na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych:

- nr 375/2002 z 27 czerwca 2002 roku w sprawie zapewnienia w latach 2003-2005 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na częściowe sfinansowanie budowy i wyposażenia siedziby Orkiestry Kameralnej „Amadeus”,
- nr 376/2002 z 27 czerwca 2002 roku w sprawie zapewnienia w latach 2003-2006 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na kontynuację i zakończenie zadań związanych z realizacją programu cyfryzacji,
- nr 377/2002 z 27 czerwca 2002 roku w sprawie zapewnienia w latach 2003-2006 dodatkowych środków z wpływów abonamentowych dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie na częściowe sfinansowanie przedsięwzięcia związanego z wdrażaniem telewizji interaktywnej.

Współpraca Krajowej Rady z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska” i Ministerstwem Infrastruktury.

8.19 Na mocy ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kwoty wynikające ze zwolnienia kombatantów od opłat abonamentowych podlegały do końca 2002 roku refundacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów.

W 1994 r. Urząd ds. Kombatantów refundował ulgi w opłatach abonamentowych za 600 tys. osób – tj. za osoby figurujące w kartotekach radiofonicznych urzędów pocztowych jako zwolnione od opłat na mocy ustawy o kombatantach tzn. które przedłożyły w urzędach pocztowych dokumenty uprawniające do zwolnienia od opłat.

W 1995 roku na prośbę Urzędu ds. Kombatantów Krajowa Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od refundacji kwot z tytułu abonamentu za kombatantów, którym na mocy rozporządzeń KRRiT przysługuje prawo do bezpłatnego korzystania z odbiorników radiowych i telewizyjnych z innego tytułu niż kombatantstwo np. z racji wieku czy inwalidztwa.

W grudniu 1996 r. dla usprawnienia rozliczeń przyjęto, że ulgi refundowane z Państwowego Funduszu Kombatantów będą rozliczone w systemie ryczałtowym. Podstawą refundacji miała być liczba osób, które potwierdziły w urzędach pocztowych swe uprawnienia do zwolnienia od opłat abonamentowych.

14 października 1999 roku, po wielomiesięcznych negocjacjach, pomiędzy Krajową Radą a Urzędem ds. Kombatantów zostało zawarte Porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów zwolnień w opłatach abonamentowych udzielonych na podstawie art. 20 ust. 2 pkt 2, ust. 3 oraz art. 20' ust. 2 ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz trybu dokonywania wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Porozumienie zawierało następujące uregulowania:

- liczba osób stanowiąca podstawę refundacji będzie ustalana aneksem do Porozumienia, sporządzanym w okresach półrocznych: do 31 marca za I półrocze i do 30 września za II półrocze każdego roku,
- podstawę refundacji stanowić będzie liczba osób z poprzedniego półrocza pomniejszona:
 - o naturalne ubytki środowiska wykazane przez ZUS w proporcji do liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w okresie poprzednim,
 - oraz o osoby, które ukończyły 75 lat lub które uzyskały inwalidztwo,
- naturalne ubytki środowiska kombatanckiego wylicza się na podstawie liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatantom oraz członkom ich rodzin przy świadczeniach emerytalno - rentowych, wykazanych w sprawozdaniach półrocznych ZUS sporządzanych na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, mających charakter oficjalnego dokumentu,
- liczbę osób, które ukończyły 75 lat lub uzyskały inwalidztwo ustalono na 2% stanu osób stanowiących podstawę naliczania ryczałtu,

- za punkt wyjścia przyjęto ryczałtową liczbę osób ustaloną na II półroczu 1998 roku w wysokości 292 tys. – zgodnie z porozumieniem z 17 grudnia 1998 r. zawartym pomiędzy Krajową Radą a Urzędem,
- rozliczenia z tytułu refundacji opłat abonamentowych dokonywane będą za pośrednictwem Dyrekcji Okręgu Poczty na podstawie miesięcznych rachunków uproszczonych w terminie 14 dni od daty ich otrzymania.

2 października 2000 roku Urząd ds. Kombatantów przekazał Aneks Nr 2 do Porozumienia z 14 października 1999 roku. W Aneksie nieprawidłowo wyliczono liczbę osób stanowiących podstawę refundacji. Urząd ds. Kombatantów w swych wyliczeniach z liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatantom oraz członkom ich rodzin - wbrew zapisom Porozumienia - wyłączył ryczałty wypłacane żołnierzom-górnikom i członkom ich rodzin.

Wyłączenie z grupy osób uprawnionych do otrzymywania ryczałtów energetycznych żołnierzy-górników i członków ich rodzin wymagało zmiany Porozumienia z 14 października 1999 roku. Porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów pomiędzy Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji podpisano 16 stycznia 2001 roku.

Zgodnie z treścią Porozumienia z 16 stycznia 2001 roku Urząd ds. Kombatantów w II półroczu 2000 roku zamiast za 266.000 osób refundował zwolnienia od opłat tylko za 257.300 osób.

W latach 1997 (I półrocze) – 2000 (II półrocze) nastąpiło obniżenie liczby refundowanych ulg, z 310,0 tys. do 257,3 tys. osób tj. o 17,0%.

22 maja 2001 roku zostało zawarte kolejne Porozumienie pomiędzy KRRiT a Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w sprawie ustalenia ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji zwolnień kombatantów od opłat abonamentowych. Na lata 2001-2002 ustalono następujące ryczałtowe liczby osób (w tysiącach), za które Urząd ds. Kombatantów dokona odpowiednich płatności:

Rok	I półrocze	II półrocze
• 2001	249,6	242,1
• 2002	234,9	227,8

Pomiędzy II-gim półroczem 2000 roku, a II-gim półroczem 2002 roku ustalony ryczałt liczby osób do refundacji ulg obniżył się więc o 11,4% (z 257,3 tysięcy do 227,8 tysięcy).

Od sierpnia 2000 roku Urząd ds. Kombatantów przestał na bieżąco refundować ulgi kombatantów zwolnionych od opłat.

W drugiej połowie grudnia 2000 roku na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły środki z opłat wniesionych za sierpień 2000 roku w kwocie 1 255 tys. zł.

W czerwcu 2001 roku na rachunek bankowy KRRiT wpłynęły pozostałe zaległe z 2000 roku wpływy abonamentowe w kwocie 12 586 tys. zł.

W I półroczu 2001 roku, zaległe od Urzędu ds. Kombatantów z 2000 roku wpływy abonamentowe w łącznej kwocie 13 861 tys. zł (1 255 tys. zł + 12 586 tys. zł) zostały

przekazane w całości spółkom radiofonii publicznej (przelewy z lutego, marca, kwietnia i czerwca 2001 r.) - zgodnie z uchwałą KRRiT nr 27/2001.

W piśmie z 18 czerwca 2001 roku Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Ministra – Kierownika Urzędu ds. Kombatantów z prośbą o uregulowanie odsetek ustawowych naliczonych przez Dyрекcję Okręgu Poczty za nieterminowe przekazywanie płatności za okres: sierpień - grudzień 2000 roku oraz rozpoczęcie regulowania zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych należnych za poszczególne miesiące I półrocza 2001 roku.

W czerwcu 2001 roku Dyрекcja Okręgu Poczty w Katowicach przysłała na rachunek bankowy KRRiT kwotę 308,6 tys. zł tytułem refundacji przez Urząd ds. Kombatantów ulg w opłatach abonamentowych za styczeń 2001 roku.

6 lipca 2001 roku Przewodniczący KRRiT przekazał Ministrowi - Kierownikowi Urzędu ds. Kombatantów rozporządzenie Krajowej Rady w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników, obowiązujących od 1 stycznia 2002 roku, z prośbą o zabezpieczenie w projekcie budżetu Urzędu odpowiednich środków finansowych na 2002 rok, pozwalających na uregulowanie również zobowiązań z lat 2000-2001.

16 lipca 2001 roku Minister - Kierownik Urzędu ds. Kombatantów poinformował, że ze względu na trudności finansowe Państwowego Funduszu Kombatantów, Urząd w 2001 roku uregułuje zobowiązania na rzecz Krajowej Rady maksymalnie za miesiące styczeń i luty 2001 roku.

W październiku 2001 roku Przewodniczący KRRiT wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwem przeciwko Urzędowi ds. Kombatantów o refundację opłat abonamentowych za kombatantów od stycznia do września 2001 roku.

26 września i 14 grudnia 2001 roku Przewodniczący KRRiT ponownie wystąpił do Kierownika Urzędu ds. Kombatantów informując, że Krajowa Rada oczekuje pełnego uregulowania jeszcze w 2001 roku zobowiązań Urzędu z tytułu refundacji ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w 2001 roku.

W listopadzie 2001 roku Urząd ds. Kombatantów uregułował płatności abonamentowe za miesiąc styczeń i częściowo za luty 2001 roku w kwocie netto ponad 3 008 tys. zł.

W związku z korektą ustawy budżetowej na 2001 rok przydzielającej Urzędowi ds. Kombatantów dodatkowe środki w kwocie 116,8 mln zł, Przewodniczący KRRiT pismem z 14 grudnia 2001 roku zwrócił się do Ministra Finansów z prośbą o podjęcie decyzji umożliwiających jeszcze w 2001 roku uregulowanie przez Urząd ds. Kombatantów zobowiązań na rzecz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z tytułu ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych.

W styczniu 2002 roku na rachunek bankowy wpłynęła kwota netto ponad 31 409 tys. zł z tytułu zobowiązań za luty-grudzień 2001 roku.

17 stycznia i 19 lutego 2002 roku Urząd ds. Kombatantów wystąpił w sprawie zwrotu opłat abonamentowych osobom, którym zostały przywrócone uprawnienia kombatanckie. Urząd proponował, by wsteczna refundacja abonamentu odbywała się na podstawie dodatkowych faktur lub not księgowych obciążających Państwowy Fundusz Kombatantów, wystawianych przez jednostki Poczty Polskiej.

Urząd ds. Kombatantów został poinformowany, że przepisy rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku wykluczają możliwość udzielania zwolnienia od opłat abonamentowych z datą wsteczną. Decyzję o pozbawieniu uprawnień kombatanckich podjął Kierownik Urzędu ds. Kombatantów stąd też zwrotu kombatantom opłat abonamentowych powinien dokonać Urząd.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podczas posiedzenia 23 kwietnia 2002 roku podjęła decyzję o wyodrębnieniu z wpłaconej przez Urząd kwoty netto 31 409 tys. zł kwoty 6 279 tys. zł i zaliczeniu jej w poczet spłaconych odsetek ustawowych za nieterminową refundację ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w latach 2000-2001.

Uchwałą nr 258/2002 z 23 kwietnia 2002 roku Krajowa Rada ustaliła sposób podziału środków uzyskanych od Urzędu ds. Kombatantów z tytułu odsetek za nieterminową refundację ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w latach 2000-2001.

24 kwietnia 2002 roku Przewodniczący KRRiT poinformował Ministra-Kierownika Urzędu ds. Kombatantów o decyzji Krajowej Rady, która oznacza, że Urząd tylko częściowo tj. w kwocie 25 130 tys. zł netto uregulował należność główną. Do uregulowania pozostają należności za 2001 rok w wysokości 6 279 tys. zł netto.

26 kwietnia 2002 roku, zgodnie z uchwałą KRRiT nr 258/2002, do spółek radiofonii publicznej przekazano środki w wysokości 3 059 tys. zł (w ramach kwoty 6 279 tys. zł).

6 maja 2002 roku, zgodnie z decyzją Krajowej Rady z 23 kwietnia 2002 roku, kwota 25 130 tys. zł netto została przekazana do spółek publicznej radiofonii i telewizji.

Minister-Kierownik Urzędu ds. Kombatantów, 16 maja 2002 roku, powiadomił, że nie wyraża zgody na propozycję Przewodniczącego KRRiT o zaliczeniu kwoty 6 715 tys. zł na poczet odsetek. Kierownik Urzędu stwierdził, że Urząd dokonał wpłaty pełnej należności z tytułu abonamentu za 2001 rok. Jednocześnie poinformował Przewodniczącego KRRiT, że należności z tytułu abonamentu za 2002 rok będą regulowane sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych w Państwowym Funduszu Kombatantów.

26 czerwca 2002 roku, zgodnie z uchwałą KRRiT Nr 312/2002 z 11 czerwca 2002 roku, do spółek publicznej radiofonii i telewizji przekazano pozostałą kwotę w wysokości 3 220 tys. zł z tytułu odsetek ustawowych za nieterminową refundację ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych w latach 2000-2001.

Przewodniczący KRRiT w piśmie z 16 lipca 2002 roku, skierowanym do Ministra-Kierownika Urzędu ds. Kombatantów podtrzymał wcześniejsze stanowisko.

W piśmie z 22 sierpnia 2002 roku Minister-Kierownik Urzędu ds. Kombatantów decyzją KRRiT z 23 kwietnia 2002 roku o zmianach w zapisach ewidencji księgowej polegających na zakwalifikowaniu odsetek ustawowych w kwocie 6 279 tys. zł uznał za niezgodną z prawem.

Urząd ds. Kombatantów jak dotychczas nie uregulował należności z tytułu opłat abonamentowych za 2002 rok.

Rozliczenia i aktualne zadłużenie Urzędu ds. Kombatantów z tytułu opłat abonamentowych przedstawiają poniższe tabele:

Należność za 2000 rok

2000 rok		
Należność brutto	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
<i>Razem</i>		
35.707.500,00	2.320.987,50	33.386.512,50
<i>za I półrocze</i>		
17.953.800,00	1.166.997,00	16.786.803,00
<i>za II półrocze</i>		
17.753.700,00	1.153.990,50	16.599.709,50

Należność za 2001 rok

2001 rok		
Należność brutto	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
<i>Razem</i>		
37.172.520,00	2.416.213,80	34.756.306,20
<i>za I półrocze</i>		
18.869.760,00	1.226.534,40	17.643.225,60
<i>Za II półrocze</i>		
18.302.760,00	1.189.679,40	17.113.080,60

Należność za 2002 rok

2002 rok		
Należność brutto	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
<i>Razem</i>		
39.144.420,00	2.544.387,30	36.600.032,70
<i>Za I półrocze</i>		
19.872.540,00	1.291.715,10	18.580.824,90
<i>Za II półrocze</i>		
19.271.880,00	1.252.672,20	18.019.207,80

Realizacja wpłat przez Urząd ds. Kombatantów w 2000 roku

Rozliczenie za 2000 rok				
Środki za okres	Wpłata środków	100 % wpływów	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
I 2000	w styczniu 2000	3.098.100,00	201.376,50	2.896.723,50
II 2000	w lutym 2000	3.098.100,00	201.376,50	2.896.723,50
III 2000	w marcu 2000	3.098.100,00	201.376,50	2.896.723,50
IV 2000	w kwietniu 2000	3.098.100,00	201.376,50	2.896.723,50
V 2000	w maju 2000	2.780.700,00	180.745,50	2.599.954,50
V 2000	w czerwcu 2000	402.500,00	26.162,50	376.337,50
VI-VII 2000	w sierpniu 2000	4.580.450,00	297.729,25	4.282.720,75
VIII 2000	we wrześniu 2000	790.050,00	51.353,25	738.696,75
VIII 2000	w grudniu 2000	1.342.050,00	87.233,25	1.254.816,75
VIII-IX 2000	w styczniu 2001	3.723.700,00	242.040,50	3.481.659,50
IX-X 2000	w lutym 2001	3.187.800,00	207.205,00	2.980.595,00
X-XI 2000	w marcu 2001	3.285.550,00	213.560,25	3.071.989,75
XI 2000	w kwietniu 2001	401.350,00	26.087,75	375.262,25
XII 2000	w maju 2001	2.862.350,00	186.051,25	2.676.298,75

Realizacja wpłat przez Urząd ds. Kombatantów w 2001 roku

Rozliczenie za 2001 rok				
Środki za	Wpłata	100%	Prowizja	Należność dla

okres	środków	wpływów	dla „PP”	KRRiT
I 2001	w czerwcu 2001	330.120,00	21.457,80	308.662,20
I-II 2001	w listopadzie 2001	3.218.040,00	209.879,04	3.008.160,96
II-XII 2001	w styczniu 2002	33.592.960,00	2.183.542,40	31.409.417,60
			w tym:	
	*/odsetki za VIII-XII 2000 i za 2001 rok	6.715.468,23	436.505,44	6.278.962,79

*/ wpłata w styczniu 2002 roku kwoty: 31.409.417,60 zł

w tym: kwota: 6.278.962,79 zł określona decyzją Krajowej Rady z 23 kwietnia 2002 roku, jako odsetki za zwłokę za nieterminowe regulowanie opłat w latach 2000-2001 (samodzielna decyzja Krajowej Rady jako wierzyciela).

Realizacja wpłat przez Urząd ds. Kombatantów w 2002 roku

Rozliczenie za 2002 rok				
Środki za okres	Wpłata środków	100 % wpływów	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
2002 rok	brak wpłat ze strony Urzędu ds. Kombatantów			

Zadłużenie Urzędu ds. Kombatantów z tytułu abonamentu

Okres zaległości	100% wpływów	Prowizja dla „PP”	Należność dla KRRiT
X/2001	674.845,46	43.864,96	630.980,50
XI/2001	2.980.162,77	193.710,58	2.786.452,19
XII/2001	3.060.460,00	198.929,90	2.861.530,10
Razem za 2001 rok x)	6.715.468,23	436.505,44	6.278.962,79
I półrocze 2002 roku	19.872.540,00	1.291.715,10	18.580.824,90
II półrocze 2002 roku	19.271.880,00	1.252.672,20	18.019.207,80
Razem za 2002 rok	39.144.420,00	2.544.387,30	36.600.032,70
Ogółem	45.859.888,23	2.980.892,74	42.878.995,49

x) jako konsekwencja decyzji Krajowej Rady z 23.04.2002 r.

Z chwilą dokonania wpłaty przez Urząd ds. Kombatantów, Dyrekcje Okręgu Poczty – zgodnie z art. 49 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji winny naliczyć ustawowe odsetki za zwłokę za nieterminowe przekazanie środków należnych za 2001 i 2002 rok.

W związku z wejściem w życie ustawy z 11 października 2002 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych kombatanci oraz inne osoby uprawnione na podstawie ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego z dniem 1 stycznia 2003 roku utracili prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych. Dotychczasowe świadczenia wynikające z tzw. ustawy kombatanckiej, w tym zwolnienie z opłat abonamentowych, zostały zastąpione dodatkiem kompensacyjnym, który wynosi 15% dodatku kombatanckiego miesięcznie.

Ustawa z 11 października 2002 roku powstała z inicjatywy Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a jej projekt nie był przez Krajową Radę opiniowany. W związku z powyższym, jeszcze w IV kwartale ubiegłego roku, po wcześniejszych uzgodnieniach z Centralnym Zarządem Poczty Polskiej i Krajową Radą Radiofonii i Telewizji, Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych powinien zamieścić stosowne ogłoszenie publiczne.

W związku z ustawą z 11 października 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozporządzeniem z dnia 14 stycznia 2003 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych uchyliła stosowne przepisy dotyczące kombatantów i innych osób represjonowanych. Kombatanci oraz inne osoby represjonowane, jeśli nie przedstawią w urzędzie pocztowym odpowiednich dokumentów uprawniających do zwolnienia od opłat rtv z innego tytułu np. z racji ukończenia 75 lat życia, inwalidztwa itp. zobowiązani są do wnoszenia opłat abonamentowych.

Od 1 stycznia 2003 roku Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych nie będzie dokonywał refundacji zwolnień kombatantów od opłat abonamentowych z Państwowego Funduszu Kombatantów. Wejście w życie ustawy z 11 października 2002 roku nie zwalnia jednak Urzędu ds. Kombatantów z obowiązku uregulowania zaległych płatności z tytułu refundacji opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych za nieterminowe przekazywanie opłat abonamentowych za okres: październik 2001 - grudzień 2002 roku.

8.20 Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje minister właściwy ds. łączności. Jednostką organizacyjną ministra uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest Przedsiębiorstwo Państwowe Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”.

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że w 2002 roku nastąpił wzrost wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, w porównaniu do lat poprzednich, co ilustruje poniższa tabela.

w zł

ROK	Wpływy pobrane przez jednostki Poczty Polskiej (brutto)	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT (netto)	Wpływy pobrane przez Poczta Polska z tyt. kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv (brutto)	Wpływy z tytułu używania nie zarejestrowanych odbiorników rtv przekazane do KRRiT (netto)	% kol. 4 : 2	% kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1994	475 153 163,68	442 832 862,36	26 279,70	13 139,87	0,00553%	0,00297%
1995	576 883 990,73	535 800 359,27	23 612,75	11 806,38	0,00409%	0,00220%
1996	692 502 075,31	644 027 026,33	3 040,50	1 520,25	0,00042%	0,00024%
1997	758 511 719,18	706 920 670,72	21 916,80	10 958,40	0,00289%	0,00155%
1998	835 039 832,03	778 252 354,41	11 234,90	5 617,45	0,00135%	0,00072%
1999	872 049 544,62	814 493 160,14	4 175,10	2 087,56	0,00048%	0,00025%
2000	885 598 131,39	828 033 685,56	1 555,50	777,75	0,00018%	0,00009%
2001	923 401 645,02	863 377 398,22	5 650,50	2 825,25	0,00061%	0,00033%
2002	999 813 482,46	934 770 616,65	126 419,03	63 209,51	0,01264%	0,00676%

Jednocześnie z uwagi na wysokość kwoty wpływów zainkasowanych z tego tytułu należy stwierdzić, że w praktyce Rejonowe Urzędy Poczty nie wywiązują się z ustawowej powinności przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Z dokumentów rozliczeniowych wynika, że kontrole wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników prowadzone są jedynie przez Rejonowy

Urząd Poczty w Skierniewicach. Przewodniczący KRRiT powiadomił o tym fakcie Ministra Infrastruktury.

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że w analizowanym okresie we wszystkich 78 Rejonowych Urzędach Poczty była zatrudniona następująca liczba kontrolerów:

- 1994 rok - 119
- 1995 rok - 61
- 1996 rok - 21
- 1997 rok - 64
- 1998 rok - 56
- 1999 rok - 55
- 2000 rok - 32
- 2001 rok - 32
- 2002 rok - 30

8.21 W 2001 roku wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej wynosiło 6,5% od zainkasowanych wpływów a opłat abonamentowych i odsetek za zwłokę, tj. na poziomie ustalonym w podpisanym 8 lipca 2002 roku Aneksie nr 8 do umowy z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy Poczta Polska a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

31 maja 2001 roku Przewodniczący Krajowej Rady złożył Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej propozycję ustalenia wskaźnika prowizji na 2002 rok na poziomie 6,1% od zainkasowanych wpływów.

Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował Przewodniczącego Krajowej Rady, że wyjściowa propozycja ze strony Poczty Polskiej do podjęcia negocjacji w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia umownego na 2002 rok kształtuje się na poziomie 6,8% od zainkasowanych wpływów. Do tej propozycji, tak jak w poprzednich latach nie załączono uzasadnienia ekonomiczno-finansowego ani merytorycznego. W 2002 roku dalsze negocjacje na temat wysokości wskaźnika prowizji prowadzone były przez członków Krajowej Rady.

Jak dotychczas nie została uzgodniona i ustalona wysokość prowizji za usługi świadczone przez jednostki Poczty Polskiej w 2002 oraz 2003 roku.

8.22 11 grudnia 2002 roku Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury z wnioskiem o spowodowanie zmian zapisów rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 r. wprowadzającego rejonizację wnoszenia opłat abonamentowych. Krajowa Rada postuluje, by Poczta Polska dostosowała zasady wnoszenia opłat abonamentowych do potrzeb abonentów uwzględniając aktualne warunki techniczne i informatyczne i stworzyła możliwość dokonywania opłat w dowolnie wybranym urzędzie pocztowym.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury poinformował Przewodniczącego KRRiT, że wniosek przekazał Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej. Poczta Polska aktualnie dokonuje analizy różnych wariantów wprowadzenia proponowanej zmiany. Stanowisko Ministra Infrastruktury w tej sprawie zostanie przekazane KRRiT po otrzymaniu opinii Poczty Polskiej.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych

8.23 W związku z przepisem zawartym w art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada korygowała postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych zgodnie z rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Dotychczas Krajowa Rada dokonała trzech zmian powyższego rozporządzenia, zawartych w:

- rozporządzeniu z 14 stycznia 1997 roku,
- rozporządzeniu z 25 czerwca 1997 roku,
- rozporządzeniu z 17 grudnia 1997 roku.

W celu wykonania ustawowych powinności Krajowa Rada na wniosek jednostek Poczty Polskiej umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy:

- niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu,
- dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady raz na kwartał wnioski o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

Na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy gospodarcze lub społeczne, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadkach innych niż wyżej wymienione.

Na wniosek Poczty Polskiej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2002 roku przyjęła 16 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 2 471 150,03 zł.

W latach 1996-2002 Krajowa Rada na wniosek jednostek Poczty Polskiej podjęła uchwały o umorzeniu zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę 19 529 567,88 zł

z tego w:

- 1996 roku 82 666,83 zł
- 1997 roku 7 119 513,08 zł
- 1998 roku 3 687 164,73 zł
- 1999 roku 4 188 893,03 zł

- 2000 roku 829 278,26 zł
- 2001 roku 1 150 901,92 zł
- 2002 roku 2 471 150,03 zł

W 2002 roku rozpatrzono 6 345 wniosków abonentów-dłużników (w tym 1 137 wniosków z 2001 roku). Pozytywnie rozpatrzono 6 295 wniosków dotyczących umorzenia zaległości w płatności opłat abonamentowych (5 113 wniosków) i rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych (1 182 wniosków). Natomiast 50 wniosków rozpatrzono negatywnie.

Skutki finansowe 49 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2002 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych wynoszą łącznie 2 044 230,54 zł. Na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 480 122,84 zł.

W latach 1996-2002 Krajowa Rada, po rozpatrzeniu udokumentowanych wniosków abonentów, umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę: **6 696 532,05 zł**

z tego:

- 1996 rok 42 729,49 zł
- 1997 rok 361 867,67 zł
- 1998 rok 758 921,31 zł
- 1999 rok 906 469,31 zł
- 2000 rok 1 018 562,29 zł
- 2001 rok 1 563 751,44 zł
- 2002 rok 2 044 230,54 zł

oraz rozłożyła na raty zaległości w opłatach abonamentowych

w łącznej kwocie **1 912 541,67 zł**

z tego:

- 1996 rok 12 140,60 zł
- 1997 rok 177 588,36 zł
- 1998 rok 298 718,85 zł
- 1999 rok 232 429,71 zł
- 2000 rok 238 978,34 zł
- 2001 rok 472 562,97 zł
- 2002 rok 480 122,84 zł

Z informacji uzyskanych z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2002 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 98 956,17 zł, to jest ok. 20,6% należnej kwoty.

W latach 1996-2002 KRRiT umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych (wraz z odsetkami)

na łączną kwotę: 26 226 099,93 zł

z tego w:

1996 roku 125 396,32 zł

1997 roku 7 481 380,75 zł

1998 roku 4 446 086,04 zł

1999 roku 5 095 362,34 zł

2000 roku 1 847 840,55 zł

2001 roku 2 714 653,36 zł

2002 roku 4 515 380,57 zł

Kwota umorzonych w 2002 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 4.515,4 tys. zł stanowiła około 0,49% środków przekazanych w 2002 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej tj. 916 032 tys. zł.

Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi

8.24 W 2002 roku wpłynęło 17 856 listów w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 15 259 osób:

- 16 998 dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- 101 dotyczyło czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych,
- 353 dotyczyło zwrotu dokonanych opłat abonamentowych,
- 355 zawierało prośbę o udzielenie informacji m.in. na temat prawnej interpretacji zapisów ustawy o radiofonii i telewizji,
- 49 zawierało prośbę o udzielenie informacji na temat konieczności wnoszenia opłat abonamentowych przez abonentów korzystających z telewizji kablowej lub satelitarnej oraz sporów z pocztą.

W 2002 roku udzielono 14 565 odpowiedzi na wystąpienia abonentów.

Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych

8.25 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na dzień 31 grudnia 2002 roku (według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci radiowi 9 199 488
(abonenci używający odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz wyłącznie odbiorniki radiowe)
- abonenci telewizyjni 8 953 407
(abonenci używający telewizor, bądź odbiornik radiowy i telewizor)

natomiast na dzień 31 grudnia 2001 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci radiowi 9 219 471
- abonenci telewizyjni 8 968 700

W 2002 roku w porównaniu do 2001 roku nastąpił spadek ogólnego stanu zarejestrowanych abonentów radiowych o 19 983, czyli o 0,22 % oraz spadek ogólnego stanu abonentów telewizyjnych o 15 293 tj. również o 0,17%.

Stan abonentów, którzy używają wyłącznie zarejestrowany odbiornik radiowy w 2002 roku, w porównaniu do 2001 roku przedstawia się następująco:

	2001 rok	2002 rok
- abonenci ogółem używający wyłącznie odbiornik radiowy	250 771	246 081
z tego:		
- na wsi	79 041	76 248
- w mieście	171 730	169 833

Zjawisko spadku stanu abonentów obserwuje się w każdym roku. Najwyższy spadek stanu abonentów miał miejsce w 1995 roku, w chwili rozpoczęcia działalności nadawców sieci kablowych. Mimo wielu wyjaśnień ze strony KRRiT (informacje na antenie radia i telewizji, komunikaty w prasie, informacje na stronach internetowych KRRiT), wielu abonentów uważa, iż należy wносить tylko opłatę na rzecz telewizji kablowej, która ma większą ofertę programową.

Obowiązek rejestrowania odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych spoczywa na posiadaczu radia lub telewizora, a więc na osobie, która faktycznie korzysta z odbiorników, lecz wcale nie musi być właścicielem rejestrowanego sprzętu. Jeśli kto inny jest właścicielem, a kto inny posiadaczem odbiornika, to obowiązek zarejestrowania odbiornika spada na osobę, która faktycznie go używa. Zdarza się, że w jednej rodzinie jest kilka odbiorników radiowych i telewizyjnych. W takim przypadku obowiązek rejestracji jest spełniony, jeśli zgłoszono do rejestracji jeden odbiornik radiowy i jeden telewizyjny. Wówczas nie ma też potrzeby odrębnego rejestrowania odbiorników radiowych używanych w samochodach. Warunkiem jest jednak, że samochód z radiem stanowi własność jednej z osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe.

Jeśli w jednym lokalu zamieszkują dwie rodziny prowadzące odrębne gospodarstwa domowe, to rejestracja sprzętu winna być dokonana przez każdą rodzinę oddzielnie.

Przedsiębiorstwa, spółki, zakłady pracy itp. zobowiązane są do rejestrowania i wnoszenia opłat za każdy używany odbiornik radiowy i telewizyjny, z radiami w samochodach włącznie.

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne wyodrębni się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat.

Zmiany w stanie na dzień 31 grudnia wśród abonentów używających wyłącznie odbiorniki radiofoniczne w latach 2001 - 2002 przedstawiają się następująco:

	2001 rok	2002 rok	%
Abonenci radiowi	250 771	246 081	98,1
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	159 628	154 255	96,6
b/ zwolnieni od opłat	91 143	91 826	100,7

Zmiany w stanie abonentów używających telewizor i radioodbiornik w analizowanym okresie przedstawiają się następująco:

	2001 rok	2002 rok	%
Abonenci „telewizyjni”	8 968 700	8 953 407	99,8
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	6 415 643	6 299 561	98,2
b/ zwolnieni od opłat	2 553 057	2 653 846	103,9

W 2002 roku w porównaniu do 2001 roku zaobserwowano wzrost liczby abonentów, którzy skorzystali ze zwolnień od opłat.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat miały wpływ między innymi decyzje wydane przez KRRiT, w zakresie zwolnienia od opłat osób pobierających stały zasiłek z opieki społecznej, jak również wprowadzony w 1995 roku przepis zwalniający od opłat osoby, które ukończyły 75 rok życia.

W wyniku błędnej interpretacji przepisów prawnych ze strony pracowników „Poczty Polskiej” abonenci korzystający z zasiłku wyrównawczego również otrzymują zwolnienie do korzystania z bezpłatnego abonamentu. Mimo wielokrotnych wyjaśnień i interpretacji ze strony Biura KRRiT nadal zdarzają się przypadki uzyskiwania zwolnień od opłat na podstawie zaświadczenia o pobieraniu stałego zasiłku wyrównawczego.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat abonamentowych ma wpływ również fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą, która ukończyła 75 rok życia. Abonenci dokonują przerejestrowania odbiorników na uprawnionego do zwolnienia od opłat członka rodziny.

Należy podkreślić, że osoby zwolnione od uiszczania opłat za używanie odbiorników radiofonicznych bądź telewizyjnych nie są aktualnie zwolnione od obowiązku rejestrowania użytkowanych odbiorników.

Grupa zarejestrowanych abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat w 1994 roku stanowiła 11,7 % abonentów radiowych ogółem, w 1995 roku 14,7 %, w 1996 roku 17,2 %,

w 1997 roku 19,3 %, w 1998 roku aż 20,5 %, w 1999 roku już 21,8%, w 2000 roku 27,4%, w 2001 roku 28,7%, natomiast w 2002 roku aż 29,8%.

W grupie abonentów telewizyjnych udział ten przedstawia się następująco: w 1994 roku - 11,5 %, w 1995 roku 14,5 %, w 1996 roku 17,0 %, w 1997 roku 19,0 %, w 1998 roku 20,3 %, w 1999 roku 21,5%, w 2000 roku 27,1 %, w 2001 roku 28,5% natomiast w 2002 roku 29,6%.

Aktualnie obowiązujące przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uniemożliwiają ściąganie należności z tytułu zaległości w opłatach abonamentowych w drodze postępowania egzekucyjnego i kierowanie tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych. Ten stan prawny powoduje, że począwszy od 1996 roku systematycznie rośnie liczba abonentów zalegających z opłatami abonamentowymi i wnoszących opłaty abonamentowe z opóźnieniem.

Liczba abonentów zalegających z opłatami za używanie odbiorników według stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku wyniosła 895 387 osób, to jest aż 13,9% liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki i uiszczających opłaty abonamentowe.

Ogólna kwota z tytułu zaległych opłat abonamentowych na dzień 31 grudnia 2002 roku wynosi blisko 299,0 mln zł brutto.

Według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, ogólny stan kombatantów na dzień 31 grudnia 2002 roku, w porównaniu do poprzednich lat wynosi:

ROK	Liczba kombatantów posiadających zarejestrowane odbiorniki na dzień 31 grudnia	
	radiowe	telewizyjne
1996	509 197	503 591
1997	415 300	411 328
1997/1996	81,6%	81,7%
1998	403 941	400 060
1998/1997	97,3%	97,3%
1999	397 817	394 193
1999/1998	98,5%	98,5%
2000	379 106	375 643
2000/1999	95,3%	95,3%
2001	367 354	363 959
2001/2000	96,9%	96,9%
2002	362 710	359 424
2002/2001	98,7%	98,8%
2002/1996	71,2%	71,4%

Kombatanci, mimo iż są zwolnieni od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych powinni być zaliczeni do grupy abonentów uiszczających opłaty rtv gdyż opłaty wnosi Urząd do spraw Kombatantów.

Jednakże w przypadku, gdy abonent-kombatant ukończy 75 rok życia, bądź zostanie zakwalifikowany ze względu na stan zdrowia do inwalidów I grupy, wówczas zaliczany jest do grupy abonentów zwolnionych z opłat, a Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie dokonuje refundacji.

W związku z sytuacją jaka zaistniała w latach 2000 - 2002 roku (wielomiesięczne opóźnienia ze strony Urzędu do spraw Kombatantów w zakresie przekazywania na rachunek KRRiT należnych środków finansowych z tytułu refundacji ulg za kombatantów-abonentów, de facto wystąpił brak tych środków w 2001 i 2002 roku) w przedstawionej informacji o stanie abonentów za 2002 rok i dla celów porównawczych również za 2001 rok, kombatantów wykazano jako grupę abonentów zwolnionych od opłat - podobnie jak inwalidów I grupy, niewidomych, czy głuchych.

W związku z wejściem ustawy z 11 października 2002 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych kombatanci oraz inne osoby uprawnione na podstawie ustawy z 24 stycznia 1991 roku od 1 stycznia 2003 roku utracili prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych. Osoby te, jeśli nie przedstawią w urzędzie pocztowym odpowiednich dokumentów uprawniających je do zwolnienia od opłat z innego tytułu np. z racji ukończenia 75 lat życia, inwalidztwa itp. zobowiązane są do wnoszenia opłat abonamentowych.

IX. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych

„Telewizja Polska” S.A.

9.1 W 2002 roku, podobnie jak i w roku poprzednim nadal obserwowano tendencję wzrostu ilości skarg na łamanie zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Spośród 370 pism (podpisanych przez 697 osób), dotyczących programów TVP S.A. wiele odnosiło się do programów informacyjnych. Wzrosła liczba protestów związanych z uchylaniem się TVP od wypełniania misji publicznej, obowiązku rozwijania kultury, nauki, oświaty ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku kulturalnego i artystycznego, a także umacniania rodziny, kształtowania postaw obywatelskich i patriotycznych. W porównaniu z 2001 rokiem wzrosła też liczba protestów dotyczących audycji publicystycznych oraz audycji adresowanych do dzieci i młodzieży. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronnictwość, manipulację, łamanie zasady bezstronności, czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, pełnomocnicy sztabów wyborczych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych, a także osoby prywatne.

9.2 Indywidualne interwencje w sprawach programowych TVP S.A. podejmował Członek KRRiT Jarosław Sellin, informując o nich Krajową Radę na posiedzeniach i inicjując dyskusję wokół kilku z nich. W sumie w okresie od 1 stycznia 2002 roku do 28 lutego 2003 roku Członek KRRiT Jarosław Sellin wysłał w tych sprawach 15 listów do Prezesa TVP S.A. Roberta Kwiatkowskiego. Na jeden z listów z 6 lutego bieżącego roku w sprawie marginalizacji opozycji w programach informacyjnych i publicystycznych w TVP w 2002 roku, nie otrzymał jeszcze odpowiedzi (stan z 24 marca 2003 roku). Pozostałe listy dotyczyły m.in.:

- zlekceważenia informacji o uniewinnieniu przez Sąd Najwyższy działaczy antykomunistycznego „Ruchu”, skazanych w 1971 roku na wieloletnie więzienie;

- marginalizowania obecności polityków opozycji w programie „Monitor Wiadomości” począwszy od wyborów parlamentarnych w 2001 roku;
- pominięcia informacji o kredycie, który zaciągnął Premier Leszek Miller w banku należącym do Aleksandra Gudzowatego;
- pominięcia informacji o nieprawdziwości zarzutów, jakie sama TVP S.A. rozpowszechniła na temat rzekomego finansowania kampanii prezydenckiej Mariana Krzaklewskiego przez PKN Orlen;
- lansowania kandydata SLD na prezydenta Warszawy Marka Balickiego w programach studyjnych;
- zaangażowania red. Andrzeja Kwiatkowskiego w samorządową kampanię wyborczą;
- faworyzowania kandydata SLD na prezydenta Poznania Sławomira Pietrasa w lokalnym ośrodku TVP S.A..

9.3 Przykładami skarg złożonych przez przedstawicieli administracji publicznej są m.in. interwencje:

- Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury p. Rafał Skąpski przekazał skierowaną do Prezesa Rady Ministrów interpelację posła Stanisława Papieża w sprawie obecności przemocy w mediach publicznych oraz środków zapobiegawczych w celu wyeliminowania tych zjawisk. Przewodniczący KRRiT przekazał na wniosek Ministra Kultury informacje dotyczące odpowiedzi na interpelację poselską.
- Wiceprezes Rady Ministrów p. Marek Pol, przewodniczący Unii Pracy złożył skargę w związku z pominięciem stanowiska Unii Pracy w sprawie zakończenia negocjacji z Unią Europejską (Szczyt Kopenhaski). Stanowisko Unii Pracy przyjęte zostało 14 grudnia 2002 roku podczas obrad Rady Krajowej UP. Wicepremier Marek Pol podkreślił, że TVP S.A. podała stanowiska wszystkich innych, poza UP, partii politycznych w sprawie zakończenia negocjacji z Unią Europejską. Nadawca przyznał się do popełnienia błędu, zgodził się z protestem i stwierdził, że stało się to wskutek niedopatrzenia, a nie ze złej woli wydawców „Wiadomości”, którzy na swoją obronę przytaczali, że stanowisko Unii Pracy było identyczne ze stanowiskiem partnera koalicyjnego - SLD. Nadawca przyznał, że w dzienniku powinny znaleźć się stanowiska SLD i UP. Z tego powodu kierownictwo „Wiadomości” otrzymało upomnienie. Nadawca złożył ponadto zapewnienie, że podobne zdarzenia nie będą miały miejsca.
- Zastępca Prokuratora Generalnego, Prokurator Krajowy p. Karol Napierski przekazał Krajowej Radzie treść interpelacji p. Magdaleny Banaś, posła na Sejm RP. Interpelacja ta dotyczy drastyczności audycji pt. „Zabić go” wyemitowanej w I programie TVP S.A. Przewodniczący KRRiT przekazał stanowisko Zastępcy Prokuratora Generalnego, w którym zwraca się z wnioskiem o rozważenie argumentów przedstawionych przez nadawcę. Zdaniem TVP S.A. film porusza wiele problemów dotyczących resocjalizacji więźniów. Audycja była oznaczona czerwonym kwadratem, a więc jako przeznaczona dla widzów dorosłych. Słowa powszechnie uważane za wulgarne i obraźliwe były w większości wypikowane. Nadawca podkreślił również konieczność zajęcia się problemami więziennictwa w Polsce zarówno przez organy państwowe jak i przez media.

- Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Sekretarz Stanu p. Marek Wagner przekazał wystąpienie przedstawicieli Ligi Polskich Rodzin, dotyczące m.in. równego dostępu do mediów zarówno entuzjastów, jak i przeciwników Unii Europejskiej. Krajowa Rada przygotowała informację dotyczącą sposobu relacjonowania w programach TVP 1, TVP 2, Polsat, TVN i TVN24 Szczytu Unii Europejskiej w Kopenhadze 13 – 14 grudnia 2002 roku.

Informacje dotyczące sposobu relacjonowania Szczytu Unii Europejskiej w Kopenhadze znajdują się w rozdziale II w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

9.4 Wystąpienia dotyczące programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w TVP S.A. złożyli również przewodniczący klubów parlamentarnych, związków zawodowych, ich rzecznicy prasowi i przedstawiciele samorządu.

- Przewodniczący Klubu Parlamentarnego SLD p. Jerzy Jaskiernia, oraz Przewodniczący Klubu Parlamentarnego UP p. Janusz Lisak, skierowali wystąpienie w sprawie udziału przedstawicieli partii politycznych w audycji pt. „Forum”. W tej sprawie przewodniczący klubów parlamentarnych skierowali również bezpośrednią korespondencję do Zarządu TVP S.A., który zgodnie z przepisami rozporządzenia KRRiT z 18 września 2001 roku w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych, podejmuje decyzje dotyczące podziału czasu antenowego pomiędzy uprawnione partie polityczne, proporcjonalnie do liczby uzyskanych głosów w wyborach do Sejmu. Nadawcy publiczni tworzą i rozpowszechniają audycje w konsultacji z pełnomocnikami ugrupowań politycznych. Statutowe władze SLD i UP, jeżeli nie chcą być reprezentowane w tych audycjach przez jednego przedstawiciela, powinny podjąć stosowne decyzje i powiadomić o zmianie sposobu wykorzystania czasu antenowego. W związku z wnioskiem złożonym do Trybunału Konstytucyjnego przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajowa Rada przyjęła uchwałę o uchyleniu rozporządzenia z 18 września 2001 roku i rozpoczęła prace nad przygotowaniem nowych regulacji.
- Sekretarz NKW PSL poseł p. Jan Bury, przekazał treść wystąpienia skierowanego do prezesa TVP S.A., dotyczącego zaprzestania w sierpniu 2002 roku emisji audycji pt. „Forum”. Przewodniczący KRRiT podkreślił, że zawieszenie w okresie wakacyjnym emisji tych audycji to działanie przyjęte jako zwyczaj, na który zgodziła się większość przedstawicieli partii politycznych. Skoro jednak pojawiły się skargi, można sądzić, że w przyszłym roku nadawcy publiczni będą uwzględniać argumentację przedstawioną w imieniu NKW PSL.

Informacje w tej sprawie znajdują się w rozdziale I „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

- Rzecznik prasowy, poseł Prawa i Sprawiedliwości p. Adam Bielan, przekazał treść wystąpienia skierowanego do prezesa TVP S.A. dotyczącego braku relacji z konferencji prasowej PiS w „Panoramie” i „Teleexpressie” 31 sierpnia 2002 roku. Nadawca poinformował, że informacja z konferencji prasowej PiS w tym dniu ukazała się w głównym wydaniu „Wiadomości” i dodał, że kierownicy redakcji „Panoramy,” i „Teleexpressu” zostali zapoznani z treścią wystąpienia PiS.
- Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Samoobrona RP p. Andrzej Lepper, skierował wystąpienie dotyczące dyskryminowania przedstawicieli Klubu w programach TVP S.A. i PR S.A. Nadawcy publiczni przedstawili wyjaśnienia poparte danymi statystycznymi, z

których nie wynika, by wypowiedzi przedstawicieli Samoobrony RP były pomijane.

9.5 W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła też ilość wystąpień dotyczących programów dokumentalnych i historycznych oraz reportaży nadawanych w TVP S.A. Więcej niż w latach minionych było wystąpień dotyczących wypełniania przez TVP S.A. misji nadawcy publicznego. W tej kwestii list otwarty skierowali m.in. członkowie Związku Kompozytorów Polskich. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od lat zabiega o należne miejsce dla muzyki poważnej w mediach publicznych. Wspiera działalność orkiestr (Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestry Kameralnej AMADEUS w Poznaniu, Polskiej Orkiestry Radiowej i Chóru Polskiego Radia w Krakowie) przeznaczając środki z podziału wpływów abonamentowych.

Na problem kształtowania przez TVP S.A. postaw obywatelskich, patriotycznych, prorodzinnych i prospołecznych oraz poszanowania uczuć religijnych, uwzględniania potrzeb mniejszości narodowych i związków wyznaniowych, zwracali uwagę parlamentarzyści, przedstawiciele organizacji i osoby prywatne. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- Poseł Krzysztof Jurgiel skierował wystąpienie dotyczące zmiany godziny emisji audycji „Pod Twoją obronę” (OTVP Białystok). Nadawca wyjaśnił, że istnieje konieczność uwzględnienia potrzeb ludności wyznania prawosławnego. Do godzin niedzielnych liturgii muszą być dostosowane godziny emisji audycji religijnych. Nadawca w wyjaśnieniach dotyczących zmian czasu nadawania audycji religijnych w OTVP S.A. Białystok powołał się na uzgodnienia poczynione w tej kwestii z hierarchami obu kościołów.
- Prezes Polskiego Związku Głuchych p. Kazimierz Diehl, wystąpił o zwiększenie dostępu do programów TVP S.A. dla osób niesłyszących. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do nadawcy z prośbą o rozważenie możliwości pozytywnego załatwienia sprawy. Nadawca poinformował KRRiT, że została podjęta decyzja o znacznym zwiększeniu (z 50 do 70 miesięcznie) audycji nadawanych dla osób niesłyszących, m.in. przekazów z napisami w czasie rzeczywistym.
- Polska Federacja Ruchów Obrony Życia, a także osoby prywatne skierowały skargę, dotycząca materiału pt. „Opinie o aborcji” wyemitowanego 20 listopada 2002 roku w wydaniu głównym „Wiadomości”. W związku z tą skargą została przeprowadzona analiza, która wykazała, że materiał informacyjny nie stanowił rzeczowej prezentacji wyników sondażu na temat „Opinie o prawie do aborcji” przeprowadzonego przez CBOS między 10 a 14 października 2002 roku. Materiał, z założenia informacyjny, miał charakter sensacyjny. Konsekwentnie budowano poczucie zagrożenia wiążąc je z kształtem obecnie obowiązującej ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Podczas posiedzenia 14 stycznia 2003 roku KRRiT zapoznała się z wynikami analizy i przekazała je prezesowi TVP S.A.
- wystąpienie indywidualne dotyczące wyemitowania w wydaniu głównym „Wiadomości” 18 września 2002 roku w niewłaściwym świetle tradycyjnego modelu związków małżeńskich. Według autora skargi informacja została przedstawiona jednostronnie z naruszeniem zasady rzetelności dziennikarskiej. Zarzut dotyczył preferowania związków nieformalnych kosztem związków małżeńskich. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do prezesa Zarządu Spółki „Telewizja Polska” S.A. o przestrzeganie ustawowych obowiązków dotyczących rzetelnej i wszechstronnej informacji w celu realizacji tych zadań, które w szczególności służą umacnianiu rodziny.
- Kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych p. Jan Turski, skierował wystąpienie dotyczące zaniechania przez TVP S.A. 8 maja 2002 roku relacji z obchodów 57 rocznicy zakończenia II wojny światowej oraz relacji ze spotkania premiera Leszka

Millera z grupą kombatantów. Nadawca przyznał, że w głównym wydaniu „Wiadomości” nie było informacji rocznicowych, ponieważ zostały one przekazane w innych audycjach informacyjnych. Przewodniczący KRRiT skierował do prezesa TVP S.A. wystąpienie, w którym zwrócił uwagę na ustawowy obowiązek kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich.

- Wiceprezes Zarządu Okręgu Śląskiego Światowego Związku Żołnierzy AK porucznik Irena Kasprzykiewicz, skierowała wystąpienie dotyczące obrazy uczuć narodowych w serialu pt. „Badziewiakowie” /odcinek pt. „Pomnik”, emisja 15 lipca 2002 roku w OTVP Katowice/. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie stwierdzając, że granice wyznaczające rolę, zadania i obowiązek nadawcy publicznego, nawet po uwzględnieniu konwencji sitcomu, zostały naruszone. Podzielił zarzuty sformułowane w skardze, traktując emisję odcinka „Pomnik” jako naruszenie ustawowych obowiązków nadawcy publicznego oraz zwrócił się o rozważny i odpowiedzialny dobór emitowanych materiałów filmowych.

9.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymywała też skargi, w których poruszano problemy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- wystąpienia indywidualne zawierające zarzuty propagowania homoseksualizmu w audycji „Teleranek” /emisja w TVP 1, 23 czerwca 2002 roku/ m.in. poprzez ujawnienie adresu strony internetowej zawierającej treści homoseksualne. Przewodniczący KRRiT skierował do Prokuratury Okręgowej w Warszawie, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Przewodniczący KRRiT wystąpił do prezesa Zarządu TVP S.A. o podjęcie szczegółowej oceny osób, z którymi podejmowana jest współpraca, o dokładne sprawdzanie ich profesjonalnych umiejętności, o wszechstronną analizę ich oferty programowej. Podkreślił ponadto, iż te działania muszą łączyć się z odpowiednio wykorzystywanymi zabezpieczeniami prawnymi, zawartymi w umowach i kontraktach. Zwrócił się o stały, profesjonalny nadzór ze strony kierownictwa Spółki oraz o sprawowanie bezpośredniej kontroli przez osoby odpowiedzialne za poszczególne programy.

Informacje dotyczące tej sprawy znajdują się w rozdziale I „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

- Rzecznik Praw Dziecka p. Paweł Jaros przekazał do wiadomości KRRiT treść wystąpienia do prezesa TVP S.A., w związku z emisją filmu pt. „Paulina full prywatnie” z cyklu „Biuro Ogłoszeń” zawierającego wywiad z prostytutką /emisja TVP 2 11 lipca 2002 roku, o godz. 12.00/. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wystąpienie. W odpowiedzi nadawca poinformował o ukaraniu osób odpowiedzialnych za tę emisję.
- Posłowie na Sejm RP p. Hanna Mierzejewska i p. Marek Jurek skierowali wystąpienie w sprawie reklamy prezerwatyw promującej sieć sklepów Media Markt /emisja TVP 1, 21 listopada 2002 roku, o godz. 18. 45 /. Przewodniczący KRRiT uznał, że emisją tej reklamy, w czasie chronionym nadawca naruszył przepisy ustawy o radiofonii i telewizji i skierował w tej sprawie upomnienie do TVP S.A. Nadawca zaprzestał emisji tych reklam, a KRRiT otrzymała zapewnienie, że w tej postaci kampania reklamowa w przyszłości nie zostanie wznowiona. Reklama ta była emitowana także w Telewizji TVN i Telewizji Polsat. Przewodniczący KRRiT skierował wystąpienia do tych nadawców.
- skarga indywidualna dotycząca drastyczności obrazów ukazanych w audycji publicystycznej pt. „Na żywo” /emisja TVP 1, 5 września 2002 roku o godz. 18.10/. Przewodniczący KRRiT uznał, że przedstawiony w reportażu temat - śmierć z wycieńczenia dwóch osób we wsi Potok był tak wielką tragedią, że niepotrzebne było

dotatkowe dręczenie widza zdjęciami ofiar. Ukazanie bardzo drastycznych zdjęć, prawdopodobnie z materiałów operacyjnych organów ścigania, jest przykładem nadmiernego epatowania drastycznością, zwłaszcza że cała tragedia została dokładnie opisana słowami osób biorących udział w audycji. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do prezesa Zarządu Spółki TVP S.A. o wnikliwą analizę i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów filmowych szczególnie w pasmach chronionych.

„Polskie Radio” S.A.

9.7 Ilość skarg dotyczących audycji emitowanych w programach „Polskiego Radia” S.A., jak co roku jest mniejsza w porównaniu z ilością skarg dotyczących audycji telewizji publicznej. Jedynie 18 spośród 72 wystąpień dotyczących „Polskiego Radia” S.A. odnosiło się do treści nadawanych audycji. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- Poseł na Sejm RP p. Anna Sobecka, przekazała do KRRiT treść wystąpienia skierowanego do Prezesa Rady Ministrów, dotyczącego interwencji w związku z emisją w Radiu Pomorza i Kujaw S.A. informacji o proteście przed Szpitalem Dziecięcym w Toruniu. Dziennikarz Radia PIK S.A. nie tylko relacjonował wydarzenia, ale i jednostronnie komentował informację. Nadawca uznał zasadność zarzutu, skierował przeprosiny z powodu tego incydentu ponadto poinformował, że odpowiedzialny za przygotowanie materiału dziennikarz poniósł konsekwencje służbowe.
- Prezes Polskiego Stowarzyszenia Jazzowego p. Krzysztof Sadowski, zwrócił się do KRRiT z prośbą o interwencję dotyczącą zaprzestania nadawania w III Programie PR S.A. audycji pt. „Trzy kwadransy jazzu”. Nadawca zapewnił, że „Trójka” będzie kontynuować emisję audycji poświęconych muzyce jazzowej i przedstawił szczegółowy wykaz zamierzeń programowych.
- Prezes Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych generał dywizji Wacław Szklarski, zwrócił się z prośbą o zainteresowanie „Polskiego Radia” S.A. problematyką niepodległościową. Generał W. Szklarski zadeklarował również wszechstronną pomoc w przygotowywaniu materiałów rocznicowych m.in. związanych z uroczystościami „Dnia Weterana” oraz „Dnia Wojska Polskiego”. Przewodniczący KRRiT poparł to wystąpienie i zwrócił się do nadawcy o rozważne stanowiska środowisk kombatanckich.
- Mieszkańcy Starachowic zwrócili się do KRRiT z protestem przeciwko zaprzestaniu emisji w programie Radio Kielce S.A. cyklicznej audycji pt. „Ptasie Radio”. W audycji wypowiadali się lekarze i ludzie chorzy, a celem audycji była m.in. pomoc w przewyciężaniu problemów zdrowotnych. Nadawca zapewnił, że audycja nie zniknie z programu rozgłośni, i znajdzie swoje nowe miejsce na antenie.

Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych

9.8 Na program rozpowszechniany przez Telewizję TVN sp. z o.o. wpłynęło łącznie 35 skarg, m.in.:

- w związku z treścią audycji pt. „Big Brother - Bitwa” wpłynęło 10 wystąpień. Dotyczyły one eksponowania przemocy w niektórych odcinkach. Przewodniczący KRRiT nałożył na TVN Sp. z o.o. karę pieniężną w wysokości 300.000 zł. Nadawca złożył od tej decyzji

odwołanie do sądu. Trwa postępowanie sądowe.

- b. Minister Zdrowia p. Mariusz Łapiński skierował wystąpienie w sprawie naruszania przez dziennikarzy TVN prawa prasowego i Karty Etycznej Mediów (emisja „Fakty”, 16 kwietnia, 7 maja i 3 czerwca 2002 roku). Podczas posiedzenia 20 czerwca 2002 roku nadawca poinformował KRRiT, że w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia przygotowywał dodatkowe audycje informacyjne dotyczące wyjaśnienia kontrowersji związanych m.in. ze zmianami cen leków.
- Kierownictwo Domu Dziecka nr 2 w Lublinie zwróciło się z prośbą o interwencję w sprawie planowanej emisji reportażu z udziałem jednego z wychowanków. Zdaniem psychologa poziom napięcia wywołany przez udział w audycji źle wpłynie na stan psychiczny wychowanka. Telewizja TVN odstąpiła od zamiaru realizacji audycji.
- Fundacja Animals złożyła skargę dotyczącą jednego z odcinków serialu „Kasia i Tomek”. Fundacja Animals uważa za niewłaściwe przedstawienie wątku poświęconego zwierzętom domowym. Nadawca przeprosił wszystkich miłośników zwierząt i zapewnił, że w serii powtórkowej dokonane zostały zmiany – odcinek będzie emitowany w łagodniejszej postaci.

9.9 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat wpłynęło ponad 75 skarg w tym 15 dotyczyło spraw programowych. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień.

- Prezes Stowarzyszenia „BART” Rodzin i Ofiar Wypadków Drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców p. Grażyna Bardelska, skierowała skargę dotyczącą treści audycji reality show pt. „Bar”. W szczególności skarga dotyczyła kary wymierzonej uczestnikom audycji prowadzącym samochód po spożyciu alkoholu. Przewodniczący KRRiT stwierdził, że kara wymierzona uczestnikom audycji – będąca integralną częścią zabawy - nie może stanowić jedynie widowiskowego elementu gry uczestników reality-show. Takie mieszanie pojęć jest niedopuszczalne, ponieważ może prowadzić do deprecjonowania obowiązującego prawa.
- skarga indywidualna dotycząca 11 odcinka niemieckiego serialu pt. „Jednostka Delta”. Nadawca przyznał się do błędu oraz podkreślił, że nie chciał demoralizować najmłodszych, przekazał wyrazy ubolewania z powodu zaistniałej sytuacji oraz złożył zapewnienie, że dołoży wszelkich starań, aby treść programu Telewizji Polsat nie dawała w przyszłości podstaw do zarzutów.

9.10 Skargi, które Krajowa Rada otrzymała w związku z programem rozpowszechnianym przez radiofonię i telewizję koncesjonowaną były nieliczne. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady tych wystąpień:

- wystąpienie dotyczące treści drastycznych i nieobyczajnych scen w filmie pt. „Wojaczek” w reżyserii Lecha Majewskiego /emisja 25 listopada 2002 roku o godz. 13.20 w Canal+/ Przewodniczący KRRiT podzielił opinię o kontrowersyjnym charakterze filmu, ale jednocześnie podkreślił jego walory. Nadawca poinformował, że film nadano z ostrzeżeniem „za zgodą rodziców”, przeprosił wszystkich dotkniętych treścią filmu oraz złożył zapewnienie, że w przyszłości każda emisja filmu będzie poprzedzona dogłębną, szczegółową analizą.
- Porozumienie Samorządowe skierowało skargę dotyczącą odmowy poinformowania słuchaczy w Radiu Maks - Tarnów o planowanych wykładach na tematy zmian w ordynacji wyborczej w Polsce. Nadawca poinformował Krajową Radę że 13 kwietnia 2002 roku zostały nadane zapowiedzi wykładów. Na antenie radia omówiono treść wykładów.

Skargi dotyczące kampanii wyborczej do rad gmin, powiatów i sejmików województw oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

9.11 Podczas ubiegłorocznej samorządowej kampanii wyborczej Krajowa Rada otrzymała 25 wystąpień. Protesty skierowali parlamentarzyści, liderzy partii, pełnomocnicy komitetów wyborczych, rzecznicy prasowi, oraz osoby prywatne. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady ich wystąpień:

- Kandydat na Prezydenta Miasta Gdyni p. Jarosław Duszewski złożył skargi dotyczące nadmiernego propagowania przez OTVP Gdańsk kandydatury p. Wojciecha Szczurka. Skarga dotyczyła także oraz debaty z kandydatem p. W. Szczurkiem nadanej w Radiu Gdańsk S.A. Obie skargi zostały przez skarżącego wycofane, kandydat zawarł porozumienie z nadawcami i podziękował Krajowej Radzie za podjęcie postępowania.
- Pełnomocnik Wyborczy Krajowego Komitetu Wyborczego Wyborców Unia Samorządowa p. Piotr Niemczyk, złożył skargę na niedostateczne informowanie w publicznych mediach o działalności Unii Samorządowej. Z wyjaśnień przedstawionych przez TVP S.A. i PR S.A. wynikało, że Unia nie była pomijana w mediach publicznych. Była reprezentowana odpowiednio do swej działalności i proporcjonalnie do innych komitetów wyborczych.
- Rzecznik prasowy Wojewódzkiego Sztabu Wyborczego SLD-UP p. Krzysztof Wieczorek, skierował skargę dotyczącą materiału filmowego, nadanego w Telewizji Polsat (emisja „Informacje” 30 października 2002 roku). Materiał dotyczył p. Krzysztofa Wójcika, urzędującego Prezydenta Bytomia i jednocześnie kandydata na ten urząd. Krajowa Rada została powiadomiona, że w związku z ugodą pomiędzy Sztabem Wyborczym a Telewizją Polsat odstąpiono od roszczeń.
- Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Wyborców „Kontynuacja Rozwoju” p. Marek Lisowski, skierował skargę w związku z ogłoszeniem wyborczym, jakie zostało wyemitowane 8 listopada 2002 roku w Telewizji Kablowej Albatros. Na tzw. pasku podczas emisji w Telewizji Polsat serialu pt. „Miodowe Lata” nadane zostało ogłoszenie wyborcze. Analiza audycji potwierdziła słuszność zarzutów. Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę do zaniechania w przyszłości podobnych praktyk.

Informacje dotyczące stanowisk przyjętych przez KRRiT znajdują się w rozdziale I „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Zorganizowane protesty

- Mieszkańcy okolic Żywca, parlamentarzyści i władze samorządowe kierowali wystąpienia w sprawie możliwości odbioru TVP3 w Beskidach. Przewodniczący KRRiT zwrócił się 28 sierpnia 2002 roku do prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty z prośbą o dokonanie uzupełnienia planu zagospodarowania częstotliwości o 38 kanał telewizyjny w Żywcu i przekazanie go do dyspozycji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. 7 stycznia 2003

roku prezes URTiP przekazał telewizyjny kanał 48 do wykorzystania dla TVP3 Regionalnej, jako uzupełnienie planu zagospodarowania częstotliwości w Żywcu. Po dokonaniu uzgodnienia parametrów technicznych zostanie dokonana w „Telekomunikacji Polskiej” S.A. rezerwacja tego kanału na potrzeby TVP3.

- Posłowie na Sejm RP p. Marek Kuchciński oraz p. Krzysztof Jurgiel wraz z wyborcami skierowali wystąpienia dotyczące zakłóceń w odbiorze Programu PR S.A. Przewodniczący KRRiT poinformował o aktualnych możliwościach technicznych odbioru Programu I PR S.A. KRRiT na wniosek PR S.A. w miarę posiadania wolnych częstotliwości z zakresu UKF w dużych aglomeracjach, dokonuje ich rezerwacji z przeznaczeniem dla Programu I Polskiego Radia. Nie ma możliwości technicznych do zbudowania kolejnej ogólnopolskiej sieci z wykorzystaniem częstotliwości z zakresu UKF przeznaczonej do nadawania Programu I PR S.A.
- Parlamentarzyści, przedstawiciele środowisk katolickich, stowarzyszeń katolickich, parafii oraz osoby prywatne skierowały wystąpienia dotyczące emisji w Programie 1 TVP S.A. filmu pt. „Imperium Ojca Rydzyka”. W tej sprawie złożył również oświadczenie, podczas 29 posiedzenia Senatu RP, senator Jan Szafraniec. Krajowa Rada podkreśliła, że większość zarzutów, które pojawiły się w filmie wobec Radia Maryja nie dotyczy kwestii związanych bezpośrednio z działalnością, objętą udzieloną koncesją na rozpowszechnianie programu, a więc nie należy do kompetencji KRRiT. W filmie zostały sformułowane poważne pytania, na które muszą odpowiedzieć te organy, do których kompetencji należy określona ustawowo dziedzina działalności państwowej. Krajowa Rada przedstawiła w sprawie emisji filmu opinię dotyczącą warsztatu filmowego oraz metod dziennikarskich i reżyserskich.
- Parlamentarzyści, przedstawiciele środowisk katolickich, stowarzyszeń katolickich, parafii oraz osoby prywatne kierowały również wystąpienia zbiorowe w sprawie koncesji dla Fundacji LUX VERITATIS na rozpowszechnianie programu po nazwą TRWAM sposobem rozsiewczym satelitarnym. Po przeprowadzeniu postępowania 13 lutego 2003 roku KRRiT przyjęła uchwałę dotyczącą udzielenia koncesji. Po dokonaniu uzgodnień technicznych warunków koncesji, Przewodniczący KRRiT 13 marca 2003 roku wydał decyzję o udzieleniu Fundacji LUX VERITATIS z siedzibą we Wrocławiu koncesji na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego o charakterze wyspecjalizowanym edukacyjno-poradniczym i religijnym pod nazwą „TRWAM”.

X. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

10.1 Z budżetu państwa pokrywane jest 100 % wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej Biura, jako aparatu wykonawczego. Projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych Krajowej Rady na 2002 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w wysokości 159 etatów, dochody na poziomie 7 871 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 24 633 tys. zł, w tym wydatki majątkowe – 2 030 tys. zł.

W związku z informacją z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej na temat wysokości składki za udział Polski w Programie MEDIA Plus w latach 2002-2004, projekt planu wydatków KRRiT na 2002 rok uległ zmniejszeniu o kwotę około 1 302 tys. zł i wyniósł ogółem 23 331 tys. zł, w tym w rozdziale 75 100 „Integracja z Unią Europejską” 1 553 tys. zł.

W związku z nowymi założeniami do projektu budżetu państwa oraz wstrzymaniu waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, po przeprowadzeniu analizy projektu budżetu KRRiT na 2002 rok, w listopadzie 2001 roku dokonano zmniejszenia w projekcie wydatków budżetowych do kwoty 23 142 tys. zł.

W trakcie prac planistycznych, w porównaniu do zgłoszenia KRRiT, Parlament dokonał zmniejszenia o kwotę 4 000 tys. zł wydatków w rozdziale 75101, z tego:

- wydatki bieżące 2 500 tys. zł
- wydatki majątkowe 1 500 tys. zł

10.2 W Ustawie Budżetowej na 2002 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 19 142 tys. zł, z tego:

1) w rozdziale 75100 – Integracja z Unią Europejską - 1 496 tys. zł

z tego:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych - 40 tys. zł
- wydatki bieżące - 1 456 tys. zł

2) w rozdziale 75101 – Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	-	<u>17 618 tys. zł</u>
--	---	-----------------------

z tego:

• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	671 tys. zł
• wydatki bieżące	-	16 477 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	470 tys. zł

3) w rozdziale 75195 – Pozostała działalność	-	<u>28 tys. zł</u>
--	---	-------------------

z tego:

• wydatki bieżące	-	28 tys. zł
-------------------	---	------------

Zgodnie z załącznikiem nr 12 do ustawy budżetowej na 2002 rok limit zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń zatrudnionych w urzędach władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa, sądach i trybunałach – dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ustalony został w wysokości 9 etatów.

Średnioroczne zatrudnienie w Biurze KRRiT określone zostało na poziomie 150 etatów kalkulacyjnych, tj. na tym samym poziomie co w latach 2000-2001.

Dochody budżetowe zostały ustalone w ustawie budżetowej na poziomie zgłoszenia KRRiT w kwocie 7 871 tys. zł.

10.3 Po ogłoszeniu ustawy budżetowej na 2002 rok, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w ustawowym terminie opracowany został układ wykonawczy dochodów i wydatków budżetowych KRRiT w granicach kwot ogólnych wynikających dla Krajowej Rady z ustawy budżetowej i przekazany Ministrowi Finansów 10 kwietnia 2002 roku.

W zatwierdzonym przez Przewodniczącego KRRiT 25 kwietnia 2002 roku planie finansowym dochodów i wydatków budżetowych KRRiT na 2002 rok uwzględniono:

1. dochody budżetowe ogółem	- 7 871 tys. zł
2. średnioroczne zatrudnienie na poziomie	- 159 etatów kalkulacyjnych
3. stan zatrudnienia na dzień 31.12.2002 roku	- 159 etatów,
4. wydatki budżetowe ogółem	- 19 142 tys. zł

z tego:

• świadczenia na rzecz osób fizycznych	- 560 tys. zł
• wydatki bieżące	- 18 112 tys. zł
• wydatki inwestycyjne	- 470 tys. zł

W kwietniu ubiegłego roku Przewodniczący KRRiT przekazał Ministrowi Finansów skorygowany harmonogram dochodów i wydatków Krajowej Rady w 2002 roku.

Realizacja dochodów i wydatków budżetowych w ubiegłym roku analizowana była kwartalnie, a plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał odpowiednim korektom wynikającym z przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT.

10.4 W 2002 roku zwiększony został budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zgodnie z decyzją Ministra Finansów przekazaną przy piśmie z 21 sierpnia 2002 roku w sprawie zmian w budżecie państwa, z rezerwy celowej na sfinansowanie wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) z tytułu uruchomienia od 1 lipca 2002 roku w Biurze KRRiT 1 etatu audytora wewnętrznego łącznie na kwotę 38 406 zł.

W związku z powyższym plan wydatków budżetowych Krajowej Rady został zwiększony do kwoty 19 180,4 tys. zł. Natomiast plan zatrudnienia w Biurze KRRiT decyzją Przewodniczącego KRRiT z 27 sierpnia 2002 roku został określony na poziomie 151 etatów.

10.5 W 2002 roku decyzjami Przewodniczącego KRRiT zostały zablokowane w budżecie KRRiT wolne środki w łącznej kwocie 224 070 zł w związku z:

- 1) nieuruchomieniem ze względów formalnych środków zaplanowanych w budżecie KRRiT na pokrycie 50% kosztów działalności Biura Media Desk (na równowartość złotową 67 tys. Euro) w łącznej kwocie 186 400 zł,
- 2) zaniechaniem od 1 czerwca 2002 roku ponoszenia kosztów związanych z wynajmem mieszkań dla zamiejscowych Członków KRRiT w kwocie 36 000 zł,
- 3) niewykonaniem wynagrodzeń dla audytora wewnętrznego w Biurze KRRiT (urlop bezpłatny) w kwocie 1 670 zł.

10.6 Plan dochodów budżetowych KRRiT na 2002 rok został określony w kwocie 7 871 tys. zł i obejmował przede wszystkim dochody uzyskane z opłat za przyznanie koncesji i za wpisy do rejestru nadawców kablowych, tj. następujące pozycje:

- 1) wpływy z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne (ponowne udzielenie, rozszerzenie lub zmiany) - 7 280 tys. zł
- 2) wpływy z różnych opłat, w tym: - 550 tys. zł
 - wpisy do rejestru telewizji kablowych - 550 tys. zł

Ponadto w projekcie planu dochodów uwzględnione zostały odpowiednie kwoty z tytułu:

1) wpływów ze sprzedaży składników majątkowych	- 40 tys. zł
2) wpływów z różnych dochodów,
w tym:	- 1 tys. zł
- z wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wykonywania zadań
określonych przepisami prawa	- 1 tys. zł

10.7 W 2002 roku zrealizowane dochody wyniosły 11 085,8 tys. zł, to jest około 140,8 % kwoty przyjętej w planie.

Na łączną kwotę uzyskanych dochodów budżetowych złożyły się wpływy z tytułu:

1) wpływy z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne
(ponowne udzielenie, rozszerzenie lub zmiany)	- 10 277,7 tys. zł
2) wpływy z różnych opłat	- 569 9 tys. zł
3) wpływów ze sprzedaży składników majątkowych	- 59,6 tys. zł
4) wpływów z różnych dochodów	- 15,4 tys. zł
5) pozostałe dochody,
z tego:	- 163,2 tys. zł
• kary za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i
telewizji	- 56,2 tys. zł
• odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i
opłat i pozostałe	- 107,0 tys. zł

Zaległości w opłatach za udzielone przez KRRiT koncesje radiowe i telewizyjne wyniosły na dzień 31 grudnia 2002 roku – 814 660 zł. Ponadto do wpłacenia pozostały kary w łącznej kwocie – 545 100 zł nałożone przez Przewodniczącego KRRiT za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

10.8 W 2002 roku średnioroczne zatrudnienie zrealizowane zostało na poziomie 153,21 etatów kalkulacyjnych, natomiast przyjęty w planie stan zatrudnienia na 31 grudnia ubiegłego roku zakładał 160 etatów. Plan wykonany został w wysokości 154,5 etatów (tj. w 96,6 %), z tego:

1) Członkowie KRRiT	9,00 etatów
2) Biuro KRRiT	145,50 etatów
z tego na stanowiskach:	
• urzędniczych	141,00 etatów
• robotniczych i obsługi	4,50 etatów

Kadra kierownicza Biura KRRiT na dzień 31 grudnia 2002 roku wynosiła 22 osoby stanowiąc 15,1 % stanu ogółem pracowników i obejmowała:

- Dyrektor Biura - wacat
- Dyrektorów Departamentów - 10 etatów
- Wicedyrektorów Departamentów - 10 etatów
- Kierującego Samodzielnym Zespołem - 2 etaty

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe (bez wynagrodzeń wypłacanych jednorazowo) 9 Członków KRRiT w 2002 roku wyniosło 12 828 zł i uległo zmniejszeniu o 1% w porównaniu do 2001 roku 12 962 zł.

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe (bez wynagrodzeń wypłacanych jednorazowo) pracowników Biura KRRiT w 2002 roku wyniosło 4 460 zł, tj. o 4,9 % więcej w porównaniu do 2001 roku (4 253 zł).

10.9 Wydatki budżetowe zrealizowane w 2002 roku wyniosły ogółem 18 862,9 tys. zł, to jest 98,54% budżetu rocznego określonego w ustawie budżetowej (19 142 tys. zł). Natomiast w odniesieniu do planu po zmianach (19 180,4 tys. zł) poziom realizowanych wydatków wyniósł 98,35%. Wydatki te stanowiły jednocześnie 99,51% planu po zmianach pomniejszonego o kwotę 224,1 tys. zł (tj. środki zablokowane, które zostały zgłoszone przez Przewodniczącego KRRiT w trakcie ubiegłego roku do Ministra Finansów w celu ich zagospodarowania).

Na kwotę 18 862,9 tys. zł (w 2001 roku – 18 807,7 tys. zł) złożyły się wydatki poniesione w:

1) rozdziale 75100 - 1 241,3 tys. zł
(288,6 tys. zł w 2001 r.)

z tego:

- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 30,4 tys. zł
 - wydatki bieżące - 1 210,9 tys. zł
- 2) rozdziale 75101 - 17 594,4 tys. zł
(18 486,0 tys. zł w 2001 r.)

z tego:

- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 526,7 tys. zł
 - wydatki bieżące - 16 597,7 tys. zł
 - wydatki majątkowe - 470,0 tys. zł
- 2) rozdziale 75195 - 27,2 tys. zł
(33,1 tys. zł w 2001 r.)

z tego:

- wydatki bieżące - 27,2 tys. zł

Realizację wydatków budżetowych w poszczególnych paragrafach przedstawia poniższe zestawienie:

w tys. zł

TREŚĆ	plan wg ustawy	plan finansowy	plan po zmianach	wykonanie	kol. 5:4	strukt. % udziału do kol. 5
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem KRRIT	19 142,0	19 142,0	19 180,4	18 862,9	98,34%	100,00%
1. rozdział -75100 – razem	1 496,0	1 439,0	1 439,0	1 241,3	86,26%	6,58%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	40,0	30,0	31,4	30,4	96,82%	0,16%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	40,0	30,0	31,4	30,4	96,82%	0,16%
Wydatki bieżące	1 456,0	1 409,0	1 407,6	1 210,9	86,03%	6,42%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	5,0	5,0	13,7	12,7	x	0,07%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	95,0	80,0	52,1	48,7	93,47%	0,26%
§ 4410 Podróże służbowe krajowe	0,0	0,0	0,3	0,3	100,00%	0,00%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	142,0	110,0	164,1	158,2	96,40%	0,84%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	1 214,0	1 214,0	1 177,4 x/	991,0	84,17%	5,25%
2. rozdział 75101	17 618,0	17 675,0	17 713,4	17 594,4	99,33%	93,28%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	671,0	530,0	539,9	526,7	97,56%	2,79%
§ 3020 Nagrody i inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	130,0	81,0	81,0	80,9	99,88%	0,43%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	535,0	443,0	452,0	439,0	97,12%	2,33%
§ 3110 Świadczenia społeczne	6,0	6,0	6,9	6,8	98,55%	0,04%
<i>Wydatki bieżące</i>	<i>16 477,0</i>	<i>16 675,0</i>	<i>16 703,5</i>	<i>16 597,7</i>	<i>99,37%</i>	<i>87,99%</i>
§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	9 300,0	9 300,0	9 331,9 y/	9 330,5	99,98%	49,46%
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników sfery budżetowej	681,0	681,0	681,0	680,1	99,87%	3,61%
§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 474,0	1 474,0	1 455,7 y/	1 451,9	99,74%	7,70%
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	245,0	245,0	240,1 y/	239,3	99,67%	1,27%
§ 4140 Wpłaty na PFRON	2,0	2,0	0,5	0,2	40,00%	0,00%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	670,0	669,3	737,8	733,1	99,36%	3,89%
§ 4260 Zakup energii	64,0	64,0	64,0	56,8	88,75%	0,30%
§ 4270 Zakup usług remontowych	187,0	187,0	238,6	220,9	92,58%	1,17%
§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	40,0	40,0	50,0	48,7	97,40%	0,26%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	3 256,0	3 454,0	3 348,2 z/	3 296,0	98,44%	17,47%
§ 4410 Podróże służbowe krajowe	70,0	70,0	72,0	71,2	98,89%	0,38%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	90,0	90,0	104,0	95,4	91,73%	0,51%
§ 4430 Różne opłaty i składki	125,0	125,0	107,7	106,0	98,42%	0,56%
§ 4440 Odpisy na ZFSS	106,0	106,0	103,6	102,9	99,32%	0,55%
§ 4480 Podatek od nieruchomości	5,0	5,0	4,0	4,0	100,00%	0,02%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	85,0	85,0	82,5	81,5	98,79%	0,43%
§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	0,0	0,7	4,9	4,9	100,00%	0,03%

§ 4710 Fundusz dyspozycyjny	77,0	77,0	77,0	74,3	96,49%	0,39%
Wydatki majątkowe	470,0	470,0	470,0 ^{y/}	470,0	100,00 %	2,49%
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	470,0	470,0	470,0	470,0	100,00 %	2,49%
3.rozdział 75195 (wydatki bieżące)	28,0	28,0	28,0	27,2	97,14%	0,14%

^{x/} w tym blokady wolnych środków na łączną kwotę 186,4 tys. zł, z tego:

- 106,0 tys. zł zgodnie z decyzją Przewodniczącego KRRiT z dnia 6 czerwca 2002 roku,
- 22,4 tys. zł zgodnie z decyzją Przewodniczącego KRRiT z dnia 8 lipca 2002 roku,
- 58,0 tys. zł zgodnie z decyzją Przewodniczącego KRRiT z dnia 5 września 2002 roku,

^{y/} w tym blokada wolnych środków zgodnie z decyzją Przewodniczącego KRRiT z dnia 19 września 2002 roku na łączną kwotę 1 670 zł z tytułu niewykonania wynagrodzeń (łącznie z pochodnymi) przy zatrudnieniu audytora wewnętrznego,

^{z/} w tym blokada wolnych środków na łączną kwotę 36,0 tys. zł zgodnie z decyzją Przewodniczącego KRRiT z dnia 8 lipca 2002 roku.

Warszawa, dnia 26 marca 2003 roku

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

**INFORMACJA
O PODSTAWOWYCH PROBLEMACH
RADIOFONII I TELEWIZJI**

SPIS TREŚCI

str.

I. Stan radiofonii i telewizji w Polsce – fakty i liczby	1
A. Radiofonia i telewizja publiczna	1
Stan bazy technicznej radiofonii w Polsce.....	1
Monitoring techniczny radiowych nadawców publicznych.....	4
Stan bazy technicznej telewizji publicznej	6
B. Radiofonia i telewizja koncesjonowana.....	7
Koncentracja kapitałowa na rynku nadawców koncesjonowanych.....	7
Sytuacja ekonomiczna nadawców koncesjonowanych.....	10
Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców radiowych, prowadzących działalność w formie spółek prawa handlowego	12
Monitoring techniczny radiowych nadawców koncesjonowanych	14
Sytuacja ekonomiczno – finansowa koncesjonowanych nadawców telewizyjnych.....	14
Rynek nadawców telewizyjnych i operatorów satelitarnych „platform cyfrowych”.....	15
Rynek telewizji kablowych.....	17
C. Perspektywy rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej	19
Radiofonia cyfrowa.....	19
Telewizji cyfrowa DVB.....	20
II. Działalność programowa nadawców.....	23
A. Rynek telewizyjny i oferta programowa w 2002 roku	23
Oferta programowa telewizji	23
Profile programowe poszczególnych nadawców: podobieństwa i różnice.....	31
TVP 3 Regionalna.....	32
Realizacja szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.....	37
Realizacja przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji przez nadawców programów telewizyjnych.....	44
Wybrane koncesjonowane telewizyjne programy satelitarne	54
Platformy cyfrowe	57
Program satelitarny telewizji publicznej – TV Polonia	57
Rynek telewizyjny w Polsce w 2002 roku.....	60
B. Rynek radiowy i oferta programowa w 2002 roku	65
Polskie Radio S.A.	65
Oferta programowa programów ogólnopolskich Polskiego Radia S.A.....	68
Rozgłoszenie regionalne radia publicznego	71
Respektowanie przez radiowych nadawców publicznych ustawy o radiofonii i telewizji.....	73
Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym	79
Rynek radiowy w 2002 roku	87

C. Analizy problemowe.....	90
Audycje edukacyjno - poradnicze oraz literackie i formy udramatyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego	90
Obecność w programach nadawców publicznych, radiowych i telewizyjnych, audycji poświęconych kulturze	91
Sposób relacjonowania szczytu UE w Kopenhadze w ogólnokrajowych programach telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2, oraz koncesjonowanej - TVN, TVN 24, POLSAT	109
Obecność w programach telewizji publicznej -TVP 3 Regionalna audycji adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych, emitowanych w języku polskim	118
Analiza audycji typu reality show pt. „Bar” w telewizji Polsat.....	120
Analiza audycji pt. „Mann i Manuela” w Programie 3 Polskiego Radia.....	124
Sposób relacjonowania obrad Sejmowej Komisji Śledczej w audycjach informacyjnych wyemitowanych w dniach 8-11 lutego 2003 roku w telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2.....	125
III. Sytuacja finansowo-ekonomiczna nadawców publicznych	132
Przychody abonamentowe.....	132
Przychody z reklamy	139
Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2000 – 2002	145
Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji.....	157
Wpływy abonamentowe i ich podział na 2002 rok	157
IV. Analiza i perspektywy rozwoju rynku reklamowego.....	160
V. Międzynarodowy kontekst działalności radiowej i telewizyjnej.....	167
Debata publiczna nad nowelizacją Dyrektywy o telewizji bez granic- prawdopodobne scenariusze zmian na europejskim rynku audiowizualnym.....	167
Nowe wyzwania: pakiet dyrektyw UE dotyczący komunikacji elektronicznej	173
Prace grup ekspertów w Radzie Europy	177
Działalność Eureka Audiowizualnej i Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego	185
Program wspierania produkcji audiowizualnej MEDIA PLUS.....	187

Spis map

Mapy przedstawiające przybliżone zasięgi stacji publicznej radiofonii i telewizji:

- **Polskie Radio – Program I**
 - **Polskie Radio – Program II**
 - **Polskie Radio – Program III**
 - **Polskie Radio – Program IV (Radio BIS)**
 - **Polskie Radio – program regionalny**
 - **TVP 1**
 - **TVP 2**
 - **TVP 3 Regionalny**
-

I. STAN RADIOFONII I TELEWIZJI W POLSCE – FAKTY I LICZBY

A. Radiofonia i telewizja publiczna

Stan bazy technicznej radiofonii w Polsce

Baza nadawcza

Radiofonia publiczna w Polsce to Polskie Radio S.A. – rozgłośnia centralna nadająca programy ogólnopolskie i program dla zagranicy oraz 17 spółek regionalnych nadających 17 różnych programów na obszarach swojego działania, określonych uchwałą KRRiT nr 497 z 1998 roku.

Polskie Radio S.A. dysponuje obecnie następującymi możliwościami nadawczymi:

- częstotliwością 225 kHz oraz 32 częstotliwościami (w tym 16 o mocy większej lub równej 1 kW) z zakresu 87,5 – 108 MHz dla emisji Programu I;
 - siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz funkcjonującą w oparciu o 42 stacje nadawcze (w tym 39 o mocy większej lub równej 1 kW), na których emitowany jest Program II. Czasowo 6 stacji nadaje Program IV Radio BIS. Dodatkowo Program II jest nadawany na jednej częstotliwości przydzielonej do rozpowszechniania Programu IV Radio BIS ;
 - siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz złożoną z 40 stacji nadawczych (w tym 38 stacji o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu III;
-

- częstotliwością 198 kHz z zakresu fal długich, zlokalizowaną w Raszynie, oraz siecią nadawczą w zakresie 87,5 – 108 MHz, będącą w trakcie realizacji, złożoną obecnie z 31 stacji nadawczych (w tym 21 o mocy większej lub równej 1 kW), dla emisji Programu IV Radio BIS. Czasowo Program IV Radio BIS jest dodatkowo nadawany z wykorzystaniem 6 stacji Programu II, a na jednej częstotliwości Programu IV Radio BIS jest nadawany Program II.

Polskie Radio S.A. dla potrzeb emisji poza granice kraju wykorzystuje kilkanaście częstotliwości krótkofalowych.

Regionalne sieci radia publicznego wykorzystują w sumie 73 stacje nadawcze, w tym 64 stacje o mocy równej lub większej od 1 kW.

Na początku 2002 roku został uruchomiony przez Spółkę TP EmiTel Sp. z o.o. obiekt nadawczy dużej mocy Iława Kisielice, w którym ulokowane zostaną trzy częstotliwości dla potrzeb Polskiego Radia S.A. Do chwili obecnej dokonano rezerwacji częstotliwości do emisji programu IV – Radio BIS. Przewidziane jest również uruchomienie tam częstotliwości do emisji programu regionalnego Radio Olsztyn S.A. W czwartym kwartale ubiegłego roku zakończona została modernizacja obiektu RTON Szczawnica Przehyba, co pozwoli na poprawę zasięgu radia publicznego. Pod koniec roku 2002 oddany został do użytku obiekt dużej mocy RTCN Przysucha – Kozłowiec, gdzie przewidziano uruchomienie dwóch częstotliwości do emisji Programu I oraz Programu IV – Radio BIS. Planowane jest również przeniesienie na ten obiekt częstotliwości z Radomia wykorzystywanej przez Radio dla Ciebie S.A.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w Polsce”.

Baza studyjna

Bazę studyjną radiofonii publicznej, na którą składa się siedemnaście stacji regionalnych oraz Polskie Radio S.A., w większości przypadków tworzą urządzenia profesjonalne wysokiej klasy, zarówno analogowe jak i coraz częściej cyfrowe. Sprzęt cyfrowy stopniowo wypiera urządzenia analogowe. Nieliczne są przypadki występowania zintegrowanej i całkowicie cyfrowej bazy studyjnej. Najczęściej występuje środowisko mieszane – w którym eksploatowane są urządzenia analogowe i cyfrowe. Jednak coraz więcej ośrodków planuje zakup i instalację nowoczesnej „technologii radiowej” rozumianej jako kompletny, zsieciovany system komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem, pozwalający na realizację produkcji i emisji programów radiowych. Obecnie powszechnym modelem jest występowanie zestawów urządzeń: konsoly analogowej bądź cyfrowej i towarzyszących jej, również analogowych lub cyfrowych, urządzeń odczytujących i zapisujących oraz urządzeń do obróbki sygnału. Używane są więc zarówno analogowe magnetofony studyjne, stereofoniczne i wielośladowe jak i cyfrowe odtwarzacze CD, nagrywarki CD-R, magnetofony DAT (MD). Urządzenia efektowe (procesory dźwięku, procesory sygnałowe, procesory emisyjne) od kilkunastu lat są wyłącznie cyfrowe, mimo iż mogą mieć wejścia i wyjścia analogowe. Stopniowo wchodzi również do studiów radiowych komputery w postaci stanowisk montażowych i emisyjnych. We wszystkich ośrodkach radia publicznego zachodzi ciągła wymiana, realizowana w miarę możliwości finansowych,

dotychczas używanych urządzeń analogowych na ich odpowiedniki cyfrowe. Coraz częściej w bieżących i planowanych zakupach ośrodków obok mikrofonów, magnetofonów, stołów mikserskich pojawiają się specjalizowane pozycje takie jak serwery, koncentratory, routery, komputerowe stacje robocze, cyfrowe rejestratory reporterskie, kodery RDS. Większość ośrodków samodzielnie realizuje budowę własnych komputerowych sieci strukturalnych i lokalnych dołączając do niej posiadane urządzenia. Alternatywnym rozwiązaniem jest zakup całego systemu sieci, stacji roboczych i urządzeń studyjnych, jak to uczyniono w Koszalinie. Rozwiązanie to jest najlepsze w przypadku, gdy kupuje się taki system w firmie będącej jednocześnie sprzedawcą urządzeń i profesjonalnym integratorem systemu o odpowiednim doświadczeniu i możliwościach. Jest to obecnie oddzielna i bardzo poszukiwana specjalność. System zintegrowany ma tę kapitalną zaletę, że pracuje na jednolitym i sprawdzonym oprogramowaniu. System powstały metodą „krok po kroku” często korzysta z wielu programów, które niekoniecznie muszą być kompatybilne. Obecnie poszczególne ośrodki pracują z wieloma różnymi programami do produkcji, montażu, i emisji. Programy te są różnej klasy np. od półprofesjonalnego Sound Forge po w pełni profesjonalny Pro Tools.

Komputeryzacja i praca w sieci oznacza jednocześnie dostęp i obecność stacji w Internecie. Wszystkie ośrodki korzystają obecnie z sieci internetowej, w której mają swoje witryny, a wiele z nich wprowadza również do sieci swój sygnał w formacie „real audio”. Coraz częściej również wykorzystywane są inne nowoczesne środki łączności jakimi są cyfrowe łącza ISDN.

Oprócz ciągłego unowocześniania i komputeryzacji sprzętu stacjonarnego ośrodki starają się również modernizować swoje urządzenia przenośne, tworzące bazę reporterską lub stanowiące wyposażenie wozów dźwiękowych czy transmisyjnych. Coraz częściej w pracy typowo reporterskiej są używane rejestratory MD (MiniDisk) a nawet najnowsze rejestratory HDD lub rejestratory „flash”. W wozach transmisyjnych zamienia się konsolety analogowe na cyfrowe, korzysta z nowoczesnych mikrofonów bezprzewodowych, a łączność ze studiem zestawia się za pomocą przenośnego zestawu satelitarnego, korzysta się również z adaptowanych zestawów GSM.

Technika satelitarna znajduje swoje zastosowanie w próbach rozwiązania problemów dosyłu modulacji do nadajników. Z uwagi na wysokie koszty łączy dzierżawionych niektóre ośrodki przechodzą na dosył satelitarny, mimo że nie jest to tak pewne rozwiązanie jak połączenie cyfrowym traktem poprzez kabel światłowodowy.

Radiofonia publiczna znajduje się, w porównaniu z konkurencyjną radiofonią koncesjonowaną, w specyficznej sytuacji. Musi dbać o odpowiedni poziom techniczny, to znaczy kupować i modernizować systemy i urządzenia oraz zajmować się dotychczasowym wyposażeniem. Wiele ośrodków regionalnych mieści się w obiektach wybudowanych w latach trzydziestych czy w latach pięćdziesiątych. Takie obiekty wymuszają rokroczne inwestowanie w modernizacje budowlane, adaptacje (zwłaszcza drogie adaptacje akustyczne) i utrzymywanie często nadmiernie rozbudowanej i przestarzałej bazy technicznej.

Oddzielnym i specyficznym dla nadawców publicznych problemem jest problem archiwizacji posiadanych zasobów. Nadawcy koncesjonowani od początku działalności posługują się archiwami elektronicznymi (płyty CD, CD-R, MD), nadawcy publiczni mają olbrzymie fonoteki, które w wielu przypadkach zawierają bezcenne pozycje (taśmy 1/4 cala, kasety, płyty winylowe, płyty szelakowe, kasety, a nawet woskowe wałki). Często takie nośniki wymagają jak najszybszego przepisania na bardziej trwałe nośnik (wiąże się to z zapewnieniem odpowiedniej aparatury odtwarzającej), a po przepisaniu wymaga

profesjonalnie wykonanej rekonstrukcji. Równie ważne jest ustalenie jednolitego formatu zapisu takich materiałów w postaci cyfrowej. Format taki powinien uwzględniać odpowiednie „metadane” potrzebne do korzystania z tego materiału w przyszłości i do jego wymiany z innymi ośrodkami. Wydaje się, że odpowiednim formatem będzie tu „bwf”, urządzenia rejestrujące zaś to macierze pamięciowe połączone na przykład ze streamerami DLT.

Monitoring techniczny radiowych nadawców publicznych

W czerwcu 2001 roku KRRiT zakupiła przyrząd pomiarowy DFMA 02 francuskiej firmy Audemat, służący do pomiarów najważniejszych parametrów technicznych stacji radiowych. W połączeniu z komputerem klasy PC przyrząd ten tworzy stacjonarne (PC typu desktop) lub przenośne (PC typu notebook) stanowisko pomiarowe, umożliwiające wykonywanie pomiarów oraz ich dalszą obróbkę.

Standardowy monitoring techniczny polega na wykonaniu skanowania, odbiornik wykrywa wówczas wszystkie stacje odbierane w danym miejscu, a następnie na pomiary natężenia pola badanych stacji i pomiary parametrów technicznych odbieranego sygnału, dewiacji sygnału MPX, gęstości modulacji, wartości szczytowych sygnału MPX i ewentualnie parametrów akustycznych sygnału po demodulacji.

Pomiary te służą bezpośrednio do oceny słyszalności danej stacji w miejscu pomiaru. Pozwalają też przy znajomości parametrów nadajnika i systemu antenowego, na pośrednią ocenę charakterystyki promieniowania oraz ocenę wpływu sąsiednich stacji. Pomiary wykonywane zestawem Audemat-notebook zainstalowanym w samochodzie mają tę zaletę, że dość dokładnie aproksymują rzeczywiste warunki odbioru mierzonych stacji, z jakimi ma do czynienia przeciętny słuchacz, zwłaszcza zmotoryzowany.

Bardzo ważnym parametrem jest wartość dewiacji sygnału MPX, która nie powinna w żadnym przypadku przekraczać ± 75 kHz. Należy stwierdzić, że w większości przypadków zarówno u nadawców publicznych jak i koncesjonowanych ten parametr (wpływający istotnie na zakłócenia sąsiednich stacji) ma znacznie przekroczoną wartość, często dwukrotnie powyżej normy.

Pracownicy Departamentu Techniki w Biurze KRRiT wykonali wiele pomiarów w Warszawie oraz w terenie. W 2001 roku pomierzono parametry techniczne stacji radiowych nadających program w Warszawie oraz okolicach Radomska, Częstochowy, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomia, Krosna, Rzeszowa, Przemyśla, Sanoka, Lublina, Kielc, Sandomierza, Tarnobrzegu, Knurowa, Raciborza, Wodzisławia Śląskiego, Pszczyny, Bielska-Białej, Zabrze, Bytomia, Katowic oraz Łodzi.

W kwietniu 2002 roku pomierzono stacje radiowe pracujące w Katowicach, Oświęcimiu, Brzeszczach, Pszczynie, Czechowicach-Dziedzicach, Bielsko-Białej, Skoczowie, Dębowcu, Hażlachu, Cieszynie i Goleszowie. Badany region kraju ze względu na ukształtowanie terenu utrudniające propagację fal radiowych oraz położenie blisko granicy państwa należy do regionów trudnych. O ile w Katowicach czy Oświęcimiu liczba stacji

radiowych wykryta podczas skanowania wyniosła 18 – 28, to w okolicach położonych bliżej granicy liczba stacji dochodziła do 42 (gmina Jaworze), 46 (Skoczów) czy nawet 47 (Cieszyn). W tym ostatnim przypadku 32 odbierane stacje (68% ogółu) były stacjami obcymi, czeskimi bądź słowackimi, w innym miejscu stacje obce stanowiły 71% stacji obecnych w eterze.

Inną charakterystyczną cechą, występującą zwłaszcza w terenach pofałdowanych, jest występowanie miejsc dobrego i złego odbioru stacji radiowych. Zdarzały się więc sytuacje, w których w pewnych miejscach wyraźnie dominującą była stacja obca, nadająca w sąsiednim kanale względem przytłumionej stacji polskiej. Zdarzało się tak w niektórych miejscach w okolicach Cieszyna, gdzie słyhać było dobrze stację obcą nadającą na częstotliwości 106,8 MHz, nie była natomiast słyszalna stacja polska, nadająca na 106,7 MHz.

Stacje nadające w tym rejonie często wyraźnie przekraczały dopuszczalne wartości dewiacji sygnału MPX (+/- 75 kHz) oraz pilota (+/- 7,5 kHz). Przeciętnie sygnał MPX był modulowany do +/- 90 kHz, w sporadycznych przypadkach przemodulowanie sięgało nawet +/- 150 kHz (+ 6 dB), co jest absolutnie niedopuszczalne. Były również i stacje o wzorowo ustawionych parametrach technicznych emisji, ale niestety, należały one do wyjątków.

W listopadzie 2002 roku wykonano pomiary parametrów technicznych stacji radiowych nadających swe programy w okolicach Ławy. Pomiary wykonano w miejscowościach: Brodnica, Nowe Miasto Lubawskie, Ława i Prabuty. Poza przypadkiem pomiaru w terenie otwartym – 4 km za Ławą – gdzie wartości natężenia pola stacji nadawczych wypadały w pobliżu 60 dB/μV (70 dBV/m) w większości przypadków poziom mierzonych stacji oscylował w przedziale 30 – 40 dB/μV. Ponadto w terenie o rzeźbie pagórkowatej charakterystyczne było występowanie odbioru sygnału z wieloma odbiciami (współczynnik odbić powyżej 4%). Na ogólną liczbę 22 pomiarów parametrów AF (modulacja sygnału MPX, pilota i RDS oraz histogramy i gęstości modulacji) zaledwie w trzech przypadkach uzyskano 0% współczynnika odbić, w pięciu pozostałych przypadkach współczynnik ten nie przekraczał wartości 4%, w pozostałych 16 pomiarach odbicia sięgały wartości od 4 do 13%. Podczas pomiarów w tym terenie konieczne stało się obniżenie progu detekcji odbieranych stacji ze znormalizowanej wartości 35 dB/μV na 25 dB/μV, co z kolei spowodowało przy tak niskim poziomie rejestrację wielu „parazytów” i innych sygnałów zakłócających. W niektórych przypadkach (Brodnica, Nowe Miasto Lubawskie, Prabuty, Mikołajki Pomorskie) liczba poprawnie odbieranych stacji wynosiła zaledwie 2.

W Warszawie sygnały nadawców publicznych na ogół spełniają kryteria dopuszczalnych wartości parametrów technicznych nadawania. W innych miastach Polski sygnały nadawców publicznych nie są już tak doskonałe, przy czym zjawisko niedotrzymywania parametrów technicznych jest zdecydowanie rzadsze w przypadku, jeśli korzystają oni z usług profesjonalnego operatora, jakim jest TP EmiTel.

Występujące przykłady przekraczania przez nadawców wartości granicznych poszczególnych parametrów nadawanego sygnału przemawiają za koniecznością wykonywania takich pomiarów. Pomiary te również służą do zweryfikowania płynących ze strony nadawców skarg o zbyt małych lub nadmiernie zakłóconych sygnałach. Przy dużej liczbie stacji pojawiają się nieuchronnie problemy z zasięgiem tych stacji, zmniejszonym wskutek zakłóceń pochodzących od innych stacji. Najprostszym, ale i najgorszym sposobem na „podkreślenie obecności w eterze” jest niedozwolone zwiększenie mocy nadajnika oraz przemodulowanie. Wiąże się to z natychmiastowym niemal odzewem pozostałych nadawców, reagujących w identyczny sposób, co ponownie zwiększa poziom wzajemnych zakłóceń.

Dobłą stroną akcji monitoringu technicznego są pozytywne zazwyczaj reakcje nadawców, którzy korygują ustawienia nadajników lub decydują się na zakup nowego procesora emisyjnego.

Stan bazy technicznej telewizji publicznej

Baza nadawcza

Telewizja publiczna nadaje dwa programy ogólnopolskie i 12 regionalnych oraz jeden program przeznaczony dla odbiorców za granicą pod nazwą TV POLONIA.

Do nadawania pierwszego programu TVP 1 Telewizja Polska S.A. wykorzystuje 172 kanały w tym 39 z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW. Program pierwszy dociera drogą naziemną do 99,5% ludności kraju.

Program drugi TVP 2 wykorzystuje 168 kanałów w tym 46 z mocą równą lub większą od 10 kW. Program 2 dociera do 99,1% ludności.

Programy regionalne przy wykorzystaniu 33 kanałów, w tym 16 kanałów z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW docierają do 71,07% ludności. Zapewnia to pokrycie powierzchniowe programem TVP 1 w 98,4%, programem TVP 2 w 97,9% i programem regionalnym w 51,6%.

Pokrycie powierzchniowe poszczególnymi programami zostało zobrazowane na załączonych mapach Polski wykonanych przez Oddział Wrocławski Instytutu cznoci.

W 2002 roku nieznacznie wzrosło pokrycie programami TVP1, TVP2 i TVP3 poniewz zosta uruchomiony obiekt dużej mocy, a mianowicie Przysucha Kozłowiec oraz oddany do użytku zmodernizowany obiekt dużej mocy w Szczawnicy na Górze Przehyba. Pokrycie programami regionalnymi wzrosło dzięki przeznaczeniu kanałów telewizyjnych w Dęblinie Rykach, Koninie, Kołobrzegu, Gryficach, bezie, Trzebiatowie i Szczecinku. Ponadto zmieniono parametry niektórych stacji. W sumie w 2002 roku wydano 34 decyzje dotyczące telewizji publicznej.

Baza studyjna

Telewizja Polska S.A. oprócz centralnego ośrodka w Warszawie posiada oddziały terenowe w Warszawie, w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, dzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu.

Telewizja Polska dysponuje łącznie 41 studiami. Najwięcej spośród nich, 13 znajduje się w Warszawie. Pozostałe 28 studiów w oddziałach terenowych. Struktura studiów rozkłada się następująco: 23 studia produkcyjne, 9 studiów szybkiego przebiegu oraz 9 studiów emisyjnych.

Telewizja Polska posiada 22 wozy transmisyjne z pełnym wyposażeniem umożliwiającym rejestrację obrazu i dźwięku oraz 11 wozów łączowych umożliwiających szybki przekaz obrazu z terenu miasta. Ponadto dysponuje czterema wozami SNG, które umożliwiają szybki przekaz obrazu i dźwięku za pośrednictwem satelity.

Produkcja programów w Telewizji Polskiej oparta jest na systemie analogowym PAL, który stopniowo jest wypierany przez cyfrowy component szeregowy SDI. W Warszawie w tym systemie pracują trzy studia, a w oddziałach terenowych dalszych sześć studiów.

B. Radiofonia i telewizja koncesjonowana

Koncentracja kapitałowa na rynku nadawców koncesjonowanych

W 2002 roku kontynuowano rozpoczęty w ubiegłych latach proces rekoncesjonowania. Proces ten przypadł na okres problemów ekonomiczno – finansowych nadawców, wynikających m.in. z płytkości lokalnych rynków reklamowych i często ze zbyt optymistycznie zakładanego wzrostu gospodarczego i rozwoju rynku reklamy. Istotnym zagrożeniem dla stacji lokalnych stała się również silna pozycja rozgłośni o zasięgu ogólnopolskim.

Te uwarunkowania sprzyjały dalszemu pogłębianiu się rozpoczętego już wcześniej procesu koncentracji kapitałowej na rynku radiowym. Koncentracja ta polega na tworzeniu powiązań własnościowych, a więc powiązań, gdzie określony podmiot gospodarczy posiada udziały/akcje w firmach posiadających koncesje lub sam posiada kilka koncesji lokalnych. Proces integracji własnościowej wynika z jednej strony z konieczności szukania przez lokalne stacje dodatkowych środków finansowych, a z drugiej na dążeniu inwestorów do rozszerzenia udziałów w rynku.

Do podmiotów najwięcej inwestujących na rynku radiowym należą: spółka Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A. rozwijająca sieć rozgłośni radiowych pod wspólną nazwą „ESKA” oraz spółka Agora S.A., która w przeważającej części nabyła udziały w spółkach nadawców już funkcjonujących, najczęściej gdy znajdowali się oni w trudnej sytuacji finansowej.

Wśród podmiotów inwestujących w stworzenie własnej sieci radiowej znalazła się należąca do „Yawal System” S.A. spółka „Y – Radio” Sp. z o.o., która w ubiegłych latach założyła optymistyczny plan skupienia w ciągu dwóch lat kilkunastu lokalnych stacji radiowych o zwartej strukturze organizacyjnej i programowej.

Obok dotychczasowych podmiotów tzw. sieciujących, w ciągu ostatniego roku pojawiła się nowa spółka, Ad. Point Sp. z o.o., powołana przez CR MEDIA w celu

inwestowania na rynku lokalnych rozgłośni radiowych. W swoich ambitnych założeniach spółka zaplanowała docelowo skupienie 35 rozgłośni.

Poniższe zestawienie obrazuje jak kształtowały się zmiany własnościowe na tle trwającego procesu ponownego udzielania koncesji:

- ZPR S.A. w ramach pierwszych koncesji skupiały 12 podmiotów posiadających 12 koncesji. Obecnie, po ponownym przyznaniu koncesji mają udziały bezpośrednie i pośrednie w 8 podmiotach posiadających 25 koncesji, w tym ESKA S.A. bezpośrednio wykonuje większość z nich;
- Agora S.A. była udziałowcem bezpośrednim i pośrednim w 16 podmiotach posiadających 17 koncesji. Obecnie po ponownym przyznaniu koncesji skupia kapitałowo 19 podmiotów posiadających 25 koncesji;
- „Y – Radio” Sp. z o.o. posiadało udziały w 5 podmiotach realizujących 5 koncesji. Obecnie na skutek odmownej decyzji ponownego udzielenia jednej z tych koncesji jest udziałowcem w 4 podmiotach posiadających 4 koncesje, z czego 2 z nich zostały powtórnie wydane, a 2 będą w najbliższym czasie podlegać tzw. rekoncesjonowaniu;
- Ad. Point Sp. z o.o. nie posiadał udziałów w podmiotach emitujących programy radiowe na podstawie dotychczasowych koncesji. Obecnie po ponownym przyznaniu koncesji ma udziały bezpośrednie i pośrednie w 7 podmiotach posiadających 10 koncesji.

Z analizy powiązań własnościowych w lokalnych rozgłośniach radiowych wynika, iż w trwającym procesie koncentracji kapitałowej najważniejszą rolę odgrywa czterech inwestorów kapitałowych skupiających ogółem 38 spółek posiadających 64 koncesje, co oznacza, że 29 % podmiotów, w większym lub mniejszym stopniu zintegrowanych kapitałowo, posiada 39 % udzielonych nadawcom lokalnym koncesji.

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez spółkę CR Media, w 2002 roku udział w wydatkach na reklamę brutto stacji należących do spółki AGORA S.A. wyniósł 10,7 %. Stacji należących do sieci spółki ZPR S.A. wyniósł 8 %. Łącznie jest to 18,7 %, natomiast udział pozostałych lokalnych stacji koncesjonowanych wyniósł 13,1 %.

Analizując głębokość rynku reklamowego w Polsce należy zauważyć, że największe znaczenie dla funkcjonowania sieci radiowych posiada 7 dużych aglomeracji miejskich.

Poniższe zestawienie obrazuje kształtowanie się w 2002 roku rocznych wydatków na reklamę brutto według cenników w radiu na największych rynkach lokalnych:

Warszawa	74,8 mln zł
Poznań	36,4 mln zł
Katowice	29,8 mln zł
Łódź	25,2 mln zł
Wrocław	19,3 mln zł
Gdańsk	18,2 mln zł
Kraków	10,1 mln zł

Te właśnie rynki dają rozgłośniom radiowym największe możliwości generowania przychodów. Stanowią więc najbardziej atrakcyjne miejsca dla inwestorów strategicznych.

Poniższe zestawienie obrazuje aktywność tzw. podmiotów siecujących na największych rynkach reklamowych w Polsce:

- warszawski - na 10 stacji lokalnych w 5 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 1 stacji

Agora S.A. - w 3 stacjach

Ad. Point Sp. z o.o. - w 1 stacji

- poznański - na 8 stacji lokalnych w 5 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 2 stacjach

Agora S.A. - w 3 stacjach

- katowicki - na 10 stacji lokalnych w 5 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 1stacji

Agora S.A. - w 2 stacjach

Ad. Point Sp. z o.o. - w 2 stacjach

- łódzki - na 4 stacje radiowe w 2 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 1 stacji

Ad. Point Sp. z o.o. - w 1 stacji

- wrocławski - na 4 stacje radiowe w 3 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 1 stacji

Agora S.A. - w 2 stacjach

- gdański - we wszystkich trzech stacjach lokalnych udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 2 stacjach

Agora S.A. - w 1 stacji

- krakowski - na 5 stacji radiowych w 3 udziałowcami są:

ZPR S.A. - w 1 stacji

Agora S.A. - w 2 stacjach

Analizując powyższe zestawienie można zauważyć, że na wymienionych rynkach dominują dwa podmioty. Ogółem na 44 lokalne stacje połowa należy łącznie do Agory S.A. (13 stacji) oraz ZPR S.A. (9 stacji).

Z analizy napływających do KRRiT wniosków wynika, iż wielu nadawców nadal szuka możliwości kapitałowego połączenia się ze znaczącymi tzw. siecującymi inwestorami.

Nadawcy liczą w ten sposób na optymalizację kosztów, dostęp do nowych technologii oraz lepsze wykorzystanie czasu reklamowego wynikające z dogodniejszych umów agencyjnych.

Wychodząc naprzeciw problemom finansowym nadawców, w trudnym okresie na rynku reklamy, Krajowa Rada wyrażała w wielu przypadkach zgodę na wejście inwestora strategicznego. Jednak wejście nowego partnera niejednokrotnie powodowało zmiany programowe wykraczające poza warunki koncesyjne. Najczęściej dotyczyło to zmian polegających na wprowadzaniu w przejętej stacji ujednoliconego programu o charakterze muzycznym z ograniczoną do minimum warstwą słowną.

Krajowa Rada dostrzega w tym zjawisku poważny problem. Jako środek zaradczy przeciwko przechodzeniu stacji lokalnych w kierunku tzw. zsieciowanych rozgłośni muzycznych, Krajowa Rada wprowadziła do koncesji nowe warunki programowe.

Na podstawie wyroku z 24 października 2002 roku z powództwa spółki RMF FM sp. z o.o., Naczelny Sąd Administracyjny uchylił niektóre postanowienia koncesji, w tym również tzw. zapisy własnościowe. W związku z tym, faktem Krajowa Rada przywróciła pierwotny kształt koncesji w takim zakresie, nawiązując do pojęcia „pierwotnego udziałowca”, który dopuszczał swobodne zbywanie udziałów przez podmioty koncesjonowane do poziomu 49%.

Istotne zmiany właścicielskie zaszły również na rynku telewizyjnych nadawców satelitarnych.

Do niedawna w Polsce działały trzy niezależne podmioty tworzące trzy odrębne „platformy cyfrowe”: Cyfra+, Wizja TV i Polsat 2.

Cyfrowe platformy satelitarne oferują swym abonentom możliwość odbioru rozprowadzanych programów satelitarnych oraz innych niekodowanych programów radiowych i telewizyjnych, dostępnych na wykorzystywanych przez te platformy satelitach. Jednym z najważniejszych problemów jest optymalizacja oferty programowej tak, aby była ona atrakcyjna dla widza i jednocześnie jak najtańsza w przeliczeniu na jednego odbiorcę. Ogrom nakładów finansowych niezbędnych do zrealizowania celów inwestycyjnych, programowych i promocyjnych oraz umożliwiających konkurencję na rynku, wyzwała nowe inicjatywy integracji kapitałowej. W 2002 roku doszło do połączenia dwóch platform Cyfry + oraz Wizji TV.

Sytuacja ekonomiczna nadawców koncesjonowanych

Od 26 maja 2001 roku wskutek zmiany ustawy o radiofonii i telewizji przez wprowadzenie art.37a nadawców zobowiązano do corocznego składania Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji sprawozdania finansowego, w formie przewidzianej w ustawie o rachunkowości.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości roczne sprawozdania finansowe jednostek podlegają zatwierdzeniu nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, a dla podmiotów skonsolidowanych nie później niż 8 miesięcy. Z tego względu sprawozdawczość od

nadawców radiowo-telewizyjnych w większości wpływała do Krajowej Rady w III i IV kwartale 2002 roku.

Przeprowadzona analiza różnych form sprawozdawczości pozwoliła na stwierdzenie, iż nie zawsze dają one pełną wiedzę o sytuacji ekonomiczno-finansowej nadawców oraz o osiągniętych wynikach dotyczących ich działalności nadawczej.

Najprostsza sytuacja występuje w przypadku gdy nadawcami wykonującymi koncesje są posiadające osobowość prawną spółki prawa handlowego. Podmioty te sporządzając sprawozdawczość pełną lub uproszczoną w większości zajmują się tylko działalnością radiową lub telewizyjną.

Osoby fizyczne wykonujące koncesje składają własne, roczne rozliczenia podatkowe oraz ostatnie strony książki przychodów i rozchodów z prowadzonej działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa. Tak więc jedynymi informacjami są: wysokość osiągniętych przychodów w roku, wielkość poniesionych kosztów oraz osiągnięty wynik za rok działalności, bez wyodrębnienia działalności nadawczej.

Lata 2001 – 2002 były okresem tzw. rekonesjonowania czyli procesu ponownego udzielania koncesji radiowych na następne 7 lat. W tym okresie osoby fizyczne posiadające koncesje na rozpowszechnienie programów radiowych i realizujące te koncesje przy pomocy własnych, małych firm nie posiadających osobowości prawnej lub na podstawie podpisanych umów producenckich i operatorskich, chcąc zachować stan swojego posiadania tworzyły podmioty prawne w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Stąd w tej grupie nadawców lokalnych (14 nadawców) sprawozdawczością objęte były praktycznie tylko nieliczne osoby fizyczne, które na podstawie posiadanych koncesji prowadziły działalność do końca 2001 roku. Natomiast w większości przypadków sprawozdawczość za część 2001 roku będzie przedstawiona dopiero ze sprawozdaniem za 2002 rok.

Także władze samorządowe występując o ponowne przyznanie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych, na podstawie zmienionych przepisów o prowadzonej przez samorządy działalności gospodarczej, były zmuszone do zawiązywania spółek np. z udziałem gmin, które to spółki występowały o koncesję jako przyszli, samodzielni kontynuatorzy działalności radiowej. Pełna roczna sprawozdawczość finansowa z prowadzonej działalności zostanie złożona do KRRiT dopiero za 2002 rok.

Bardziej skomplikowana sytuacja występuje w przypadku kilku uczelni posiadających koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych. Radia akademickie działają w strukturach organizacyjnych uczelni. Podstawą gospodarki finansowej stacji są roczne plany finansowe radia, w których znajdują się założenia w jakiej części działalność radiowa ma być finansowana z wpływów z reklamy oraz w jakiej części będzie dotowana. Coroczne plany rzeczowo – finansowe są zatwierdzane przez Senaty poszczególnych uczelni.

Z reguły najważniejszą funkcją akademickich stacji radiowych jest integracja oraz przedstawianie problemów i działalności środowiska akademickiego, a nie osiąganie zysków. Stąd podstawowym gwarantem stabilnego funkcjonowania akademickich stacji radiowych od strony finansowej są uczelnie. Podmioty te będąc koncesjonariuszami przedstawiają swoją sprawozdawczość finansową dotyczącą działalności całości uczelni, bez wyodrębnienia działalności radia.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku koncesji radiowych posiadanych przez nieliczne stowarzyszenia, fundacje, centra lub domy kultury posiadające osobowość prawną. Te podmioty również przedstawiają roczną sprawozdawczość z całości prowadzonej działalności, w dużej mierze dotowanej, bez wyodrębnienia działalności radiowej.

Do przedstawiania informacji o sytuacji ekonomiczno – finansowej zobowiązani są też nadawcy katoliccy. Wśród stacji diecezjalnych, parafialnych i zakonnych, reprezentujących radiofonie katolicką, szczególnie te pierwsze w większości współpracują ze sobą w ramach porozumienia programowego PLUS. Porozumienie to jest jednocześnie poprzez wspólną sprzedaż czasu reklamowego faktycznym finansowym gwarantem istnienia stacji. Stacje diecezjalne w większości próbują pozyskać środki finansowe na swoje utrzymanie z rynku reklamowego.

Z punktu widzenia działalności nadawczej poszczególnych stacji, podstawowymi gwarantami finansowymi są podmioty prawne, którym koncesje zostały przyznane, a więc diecezje, archidiecezje, parafie i zakony, w ramach których jest prowadzona, przeważnie nie wyodrębniona, działalność radiowa.

Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców radiowych, prowadzących działalność w formie spółek prawa handlowego

Obraz sytuacji finansowo – ekonomicznej przedstawiają sprawozdania przekazywane do KRRiT przez nadawców zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji.

Obecnie większość nadawców koncesjonowanych prowadzi działalność w formie spółek prawa handlowego.

Analiza sprawozdań potwierdza trudną sytuację finansową sektora nadawców koncesjonowanych.

Stacje radiowe zakończyły rok z ujemnym wynikiem finansowym ogółem. Około 68 % wszystkich spółek poniosło straty na prowadzonej działalności radiowej, a 32 % wypracowało w większości niewielkie zyski.

Ujemne wyniki finansowe większości stacji radiowych spowodowały obniżenie wartości kapitału własnego spółek. Tylko w 6,6 % działalność finansowana była z kapitałów własnych i aż w 93,4 % z kapitałów obcych. W tych ostatnich 30 % stanowiły pożyczki długoterminowe i w 9 % długoterminowe kredyty bankowe. Długoterminowe kredyty bankowe zostały udzielone tylko 7 podmiotom. Potwierdza to fakt sygnalizowany przez nadawców, iż uzyskanie kredytu jest w przypadku małych i średnich firm, a takimi w większości są lokalni nadawcy radiowi, bardzo trudne lub wręcz niemożliwe. Jeśli uda się już uzyskać kredyt, to koszt pozyskanego kredytu długoterminowego jest bardzo wysoki.

Najbardziej stabilną sytuację finansową mieli nadawcy koncesjonowani dysponujący tzw. sieciami o zasięgu ogólnopolskim, pomimo, że 2001 rok zakończyli ze stratą. Należy

jednak pamiętać, że trafia do nich większość przychodów z reklamy ogólnopolskiej kierowanej do nadawców radiowych.

Spśród koncesjonowanych radiowych nadawców ponadregionalnych (Radio WAWA, RADIOSTACJA i Radio TOK FM) żadna stacja nie wypracowała zysku w 2001 roku.

Radio WAWA wykonuje koncesję, na podstawie której rozpowszechnia program o charakterze uniwersalnym z 13 stacji, zlokalizowanych przede wszystkim w miastach średniej wielkości. Stacja dużo inwestuje w program i technikę, prowadzi umiejętną politykę programową i reklamową, wykorzystując w ten sposób jak najpełniej swoje możliwości finansowe. Rok 2002 przyniósł efekty w postaci zwiększonych przychodów i dodatniego wyniku. Przeszkodę w realizacji dalszego rozwoju ponadregionalnego Radia WAWA stanowi brak możliwości (częstotliwości) realizacji projektu technicznego zasięgu sieci. Wiąże się z tym ograniczony dostęp do największych aglomeracji miejskich dający duże możliwości osiągnięcia przychodów ze względu na głębokość rynków reklamowych.

Ponadregionalna RADIOSTACJA posiada koncesję na program wyspecjalizowany, poświęcony problemom młodzieży. Obejmuje swoim zasięgiem 7 dużych miast, wśród których 5 należy do grupy aglomeracji miejskich o najgłębszych rynkach reklamowych. Obok pierwotnego właściciela – ZHP w strukturze kapitałowej spółki wykonującej koncesję posiada udziały spółka EUROZET.

W trudnej sytuacji finansowej, wymagającej rozwiązań strategicznych, znalazła się spółka Inforadio, rozpowszechniająca wyspecjalizowany program informacyjno-muzyczny Radio TOK FM. Pierwotny pomysł zbudowania sieci radiowej emitującej program informacyjny w 9 największych aglomeracjach miejskich nie został w pełni zrealizowany.

Sieci stacji lokalnych, dzięki formatowaniu i konsolidacji na poziomie lokalnym, uzyskały wzrost udziału w budżetach reklamowych, co przyniosło efekt w postaci niewielkiego wzrostu przychodów tych nadawców. Trend ten został utrzymany w 2002 roku, w którym udział w wydatkach na reklamę brutto stacji należących do spółki AGORA S.A. wzrósł o 1,05 punktu w stosunku do roku poprzedniego, a stacji należących do sieci spółki ZPR S.A. uległ wzrostowi o 1,3 punktu.

Najsłabszym elementem rynku koncesjonowanych nadawców radiowych są niewielkie stacje lokalne. Ich udziałowcami nie są duże firmy skłonne do zainwestowania posiadanych wolnych środków finansowych, lecz z reguły są to niewielkie firmy lokalne i osoby fizyczne. Głównymi reklamodawcami tej grupy nadawców radiowych są lokalne firmy, których nie stać na kampanie reklamowe, z powodu pogorszenia kondycji finansowej. Stąd też większość niedużych lokalnych stacji radiowych była deficytowa. W wielu przypadkach nie posiadały one środków finansowych nie tylko na inwestycje, lecz także na bieżącą działalność. Następstwem jest stały proces koncentracji kapitałowej realizowanej poprzez kupowanie udziałów w słabych finansowo podmiotach. Jednak tzw. podmioty sieciujące, jak same stwierdzają, nie są zainteresowane stacjami znajdującymi się w miastach poniżej 150 tys. mieszkańców. Brak zainteresowania spowodowany jest relatywnie wysokimi kosztami tworzenia programu uniwersalnego, poświęconego tematyce lokalnej w stosunku do ewentualnych niewielkich wpływów pozyskiwanych z lokalnych reklam.

Dalsze istnienie wielu stacji lokalnych, przy zapaści lokalnych rynków reklamowych i braku możliwości pozyskania inwestorów strategicznych, może być poważnie zagrożone.

Monitoring techniczny radiowych nadawców koncesjonowanych

Monitoring techniczny radiowych nadawców koncesjonowanych wykazuje naruszanie parametrów technicznych określonych w koncesjach. Na ogół przekraczane są wartości dewiacji wszystkich sygnałów: RDS, MPX i sygnału pilota. Istnieją też takie stacje koncesjonowane, co do których nie ma zastrzeżeń.

Stacje koncesjonowane sprawdzano w 2001 roku w różnych miejscach Warszawy oraz w okolicach Częstochowy, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomska, Radomia, Krosna, Rzeszowa, Sanoka, Przemyśla, Lublina, Kielc, Sandomierza, Tarnobrzegu, Knurowa, Raciborza, Wodzisławia Śląskiego, Pszczyny, Bielska-Białej, Zabrze, Bytomia, Katowic oraz Łodzi. W 2002 roku sprawdzono także stacje pracujące w okolicach Katowic, Oświęcimia, Brzeszczy, Pszczyny, Czechowic-Dziedzic, Bielsko-Białej, Skoczowa, Dębowca, Hażlachu, Cieszyna, Goleszowa i w okolicach Ławy.

W większości pomiarów wartości natężenia pola zmierzonych stacji radiowych mieszczą się w zasięgu zalecanej dla obszarów miejskich wartości 66 dB μ V/m (odbiór stereo, warunki miejskie, zalecenie ITU-R BS.412-7). Stacje są poprawnie identyfikowane, odczytywane są również prawidłowo sygnały RDS. Wiele stacji nie utrzymuje właściwych parametrów dotyczących emisji. Przekraczany jest zwłaszcza poziom modulacji sygnału MPX. Jest to o tyle złe, że przy dewiacji sygnału przekraczającej dopuszczalne wartości dana stacja w kilku miejscach zniekształca odbiór stacji sąsiednich. Niektóre stacje z kolei są w wielu miejscach „maskowane” przez silne stacje sąsiednie, co bywa powodowane niekorzystnym rozmieszczeniem nadajników, przekraczaniem dopuszczalnej mocy oraz niewłaściwie pracującym systemem antenowym.

Podobne pomiary wykonane zostały w Warszawie przez Departament Kontroli Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty. Wyniki tych pomiarów są zbieżne z wynikami uzyskanymi przez Departament Techniki w Biurze KRRiT. Do kompetencji Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty należy egzekwowanie nadawania zgodnie z warunkami technicznymi określonymi w koncesjach. W tym zakresie KRRiT współpracuje z Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Sytuacja ekonomiczna – finansowa koncesjonowanych nadawców telewizyjnych

Stacje telewizyjne zakończyły 2001 rok z ujemnym wynikiem finansowym ogółem, który przekroczył poziom 50 % wszystkich strat poniesionych w poprzednich latach.

41 % wszystkich stacji telewizyjnych poniosło straty na prowadzonej działalności, natomiast 59 % wypracowało zyski. Jednak w większości, oprócz 3 stacji telewizyjnych, były to zyski symboliczne.

Kapitał własny podmiotów emitujących koncesjonowane programy telewizyjne miał wysoką wartość ujemną. Działalność w sektorze koncesjonowanych nadawców telewizyjnych w 2001 roku finansowana była przede wszystkim z kapitałów obcych, w tym z długoterminowych pożyczek, które w całości długoterminowych zobowiązań stanowiły aż 89 %, jak również z nieregulowanych zobowiązań krótkoterminowych. Na obraz tego kapitałochłonnego sektora działalności duży wpływ mają wyniki spółek nie tylko rozpowszechniających własne programy telewizyjne, ale również posiadających platformy cyfrowe.

Sektor gospodarki, który tworzy koncesjonowana działalność nadawców radiowych i telewizyjnych tworzy kilka tysięcy miejsc pracy. Od wynagrodzeń w tym sektorze odprowadzane są corocznie pochodne do budżetu i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tytułu praw autorskich i pokrewnych przekazywane są opłaty na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Nadawcy wnoszą także do Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty stałe opłaty roczne za użytkowanie częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych oraz płacą stałe stawki operatorom za dosył sygnału radiowo-telewizyjnego.

Wartość majątku trwałego stacji radiowych i telewizyjnych, w większości ulokowanego w majątku rzeczowym, na koniec 2001 roku oscylowała w granicach 800 mln złotych, pomimo szybkiego postępu technicznego w branży, a co za tym idzie konieczności przyspieszonej amortyzacji sprzętu.

Produkcja różnych form radiowych i telewizyjnych na zamówienie koncesjonowanych nadawców oraz produkcja własna dała efekty w postaci utworzenia nowej branży działalności gospodarczej.

Rynek nadawców telewizyjnych i operatorów satelitarnych „platform cyfrowych”

Rywalizacja na rynku zaostrza się, a walka o widza i udział w rynku reklamowym przybiera różne formy.

Dominującą pozycję utrzymuje telewizja publiczna. Nadawcy koncesjonowani Polsat, TVN oskarżają telewizję publiczną o stosowanie cen dumpingowych. Było to przedmiotem skargi do Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów 16 grudnia 2002 roku wydał decyzję w której uznaje działanie TVP S.A. za praktykę ograniczającą konkurencję i wezwał Spółkę do zaniechania jej stosowania.

Telewizja publiczna dążąc do wzrostu oglądalności (do 5 % udziału w rynku) programów regionalnych dokonała zmiany dotychczasowego profilu na publicystyczno – informacyjny.

W przyszłości telewizja publiczna chciałaby również tworzyć satelitarne programy tematyczne poświęcone wysokiej kulturze, edukacji.

Koncesjonowani nadawcy naziemni próbują zwiększyć swój udział poprzez występowanie o rozszerzenie technicznego zasięgu nadawania, rozszerzenie oferty poprzez uruchamianie nowych programów satelitarnych (TVN 24, TVN Siedem), uruchamianie nowych usług w ramach „platform satelitarnych” oraz portali internetowych.

Możliwości rozszerzenia technicznego zasięgu nadawania naziemnego są ograniczone ze względu na liczbę nowych kanałów telewizyjnych oraz rezerwację części kanałów na potrzeby naziemnej telewizji cyfrowej.

Z jednej strony nadawcy starają się obniżyć koszty działania stacji – co przejawia się m. in. dużą ilością powtórek, produkcją sitcomów, telenowel, audycji sensacyjnych, konkursów – z drugiej strony, ze względu na reklamodawców, chcą mieć jak największy udział w widowni o stałych wysokich dochodach.

Telewizja POLSAT postanowiła zmienić swój wizerunek i dotrzeć nie tylko do tzw. masowego widza, ale pozyskać również młodych i wykształconych mieszkańców miast. Po zawarciu umowy z CNN zmieniono m. in. logo wraz z oprawą graficzną i formą audycji „Informacje”. Przeprowadzono szeroką kampanię reklamową, co spowodowało już w pierwszym miesiącu wzrost oglądalności tej audycji.

Nie wszyscy nadawcy byli w stanie wytrzymać walkę konkurencyjną. Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w związku z trudnościami finansowymi zaprzestała rozpowszechniania programu „Telewizja Niepokalanów PULS” z nadajników naziemnych. Ojcowie Franciszkanie poinformowali KRRiT o poszukiwaniu nowego partnera inwestycyjnego. Dotychczas Krajowa Rada nie otrzymała informacji o wynikach prowadzonych negocjacji.

Na rynku satelitarnych „platform cyfrowych” po połączeniu dwóch operatorów „platform” (Cyfry+ i Wizji TV) pozostały dwie Cyfra+ i Polsat Cyfrowy.

W związku z recesją i kłopotami finansowymi Cyfry+ nie udało się osiągnąć planowanej liczby abonentów. Po fuzji nie wszyscy abonenci Wizji TV podpisali umowy z nową Cyfrą+. Obecnie platforma, według danych operatora, posiada około 600.000 abonentów.

Druga z platform Polsat Cyfrowy dociera, według danych operatora, do około 350.000 odbiorców. Platforma ta posiada uboższą ofertę programową, ale za to pobiera dużo niższą opłatę miesięczną. Po ogłoszeniu wyroku Sądu Najwyższego Polsat Cyfrowy wznowił 7 listopada 2002 roku rozprowadzanie na swojej platformie programów telewizji publicznej.

Abonenci satelitarnych „platform cyfrowych”, posiadacze indywidualnych anten satelitarnych i abonenci telewizji kablowych mają obecnie dostęp do kilkudziesięciu programów nadawanych na podstawie polskich wydanych przez KRRiT oraz programów nadawanych w polskiej wersji językowej. Oferta ta wzrasta co roku o kilka programów satelitarnych.

Przez zniesienie w nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych tzw. licencji ustawowej, operatorzy sieci kablowych zobowiązani są do podpisania umów z nadawcami programów. Spowodowało to, że operatorzy są bardziej zainteresowani wprowadzeniem do sieci telewizji kablowych programów polskich, przeważnie bezpłatnych, w zamian za programy zagraniczne, głównie niemieckie i francuskie.

Nowym polem walki konkurencyjnej może stać się w przyszłości uruchomienie cyfrowego nadawania naziemnego, które umożliwiłoby emisję większej liczby programów i wyrównanie (zwiększenie) w przyszłości zasięgów technicznych. Liderem przejścia na system naziemnego nadawania cyfrowego jest w chwili obecnej Wielka Brytania gdzie 2/5 odbiorców korzysta już obecnie z DTV. Wielka Brytania planuje rozpoczęcie wyłączenia nadajników analogowych w 2006 roku, a zakończenie procesu do 2010 roku. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przygotowała w 2001 roku opracowanie „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Opracowanie to zostało przekazane Marszałkowi Sejmu RP i stało się przedmiotem dalszych prac parlamentarnych. Obecnie Krajowa Rada na wniosek komisji sejmowych przygotowuje aktualizację tego opracowania.

Rynek telewizji kablowych

Obecnie zarejestrowanych, posiadających wpisy do rejestru Przewodniczącego KRRiT programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej jest ponad 600 operatorów, zarządzających ponad 800 sieciami. Stały jest wzrost liczby gniazd abonenckich. Obecnie ok. 4,5 mln., a możliwości szacuje się na ok. 7 mln. Liczbę gospodarstw domowych w Polsce szacuje się na 13 mln., z czego prawie 2,5 mln. korzysta z indywidualnych zestawów do odbioru telewizji satelitarnej. Łącznie dostęp do programów satelitarnych ma więc prawie 50 % ludności naszego kraju. Wskaźnik wzrostu liczby gniazd i sieci obrazuje szybki rozwój rynku telewizji kablowych w Polsce.

Dotychczas Przewodniczący KRRiT wydał 221 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej, w tym 4 na program radiowy:

- 1 – 1993 roku,
 - 39 – 1994 roku,
 - 34 – 1995 roku,
 - 28 – 1996 roku,
 - 27 – 1997 roku,
 - 32 – 1998 roku,
 - 11 – 1999 roku,
 - 18 – 2000 roku,
-

- 12 – 2001 roku,
- 19 – 2002 roku.

Przewodniczący KRRiT wydał też 61 decyzji o rozszerzeniu koncesji o kolejne sieci telewizji kablowej.

Polska jest trzecim co do wielkości rynkiem telewizji kablowych w Europie i bez wątpienia najbardziej dynamicznym. Rynek został zdominowany przez kilku największych operatorów: UPC, Aster City Cable, Multimedia Polska (firma powstała z połączenia dwóch operatorów: Szel-Sat Sp. z o.o. i Multimedia Sp. z o.o.), Vectra, TVK Poznań, Dami, Toya, Śląska Telewizja Holding. Z usług około 15 firm telewizji kablowej w Polsce korzysta ponad 3,5 mln. abonentów.

Przewodniczący KRRiT wydał już ponad 4300 postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Nadal powiększa się oferta programowa dostępna w sieciach telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis na ponad 400 programów dostępnych drogą satelitarną lub dostępnych w sieciach telewizji kablowych, z czego ponad 50 emitowanych jest w języku polskim. W 2002 roku pojawiły się nowe programy dostępne drogą satelitarną, koncesjonowane przez KRRiT: Edusat, Mango 24, PILOT oraz HBO2 – koncesjonowany przez brytyjską radę ITC. Powiększenie oferty programowej, dostępnej w sieciach telewizji kablowej, umożliwi operatorom naturalne pozyskiwanie środków na rozwój sieci (podnoszenie opłat). Jednocześnie jednak wzrost abonamentu wywołuje protesty ze strony odbiorców. Zwłaszcza w momencie likwidowania przez spółdzielnie mieszkaniowe możliwości korzystania z anten zbiorczych (w takim przypadku następuje przymus korzystania z usług operatora sieci telewizji kablowej). Problem ten potwierdzają liczne skargi napływające do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Nie ma przepisów chroniących obywateli przed działalnością administracji domów mieszkalnych, które podpisują umowy z operatorami telewizji kablowych. Ustawa o radiofonii i telewizji nie daje kompetencji KRRiT w zakresie obowiązku dostarczania przez operatorów telewizji kablowych darmowych pakietów, złożonych z programów rozpowszechnianych drogą rozszewczą – naziemną, które byłyby dostępne za pomocą tradycyjnych anten.

Przy tak dużej liczbie oferowanych programów operatorzy stosują tzw. pakietyzację. Wraz z rozwojem usług operatorskich wzrosła oferta programowa. Rosnąca podaż oraz różnorodność programów spowodowały konieczność dokonywania wyboru w sytuacji, gdy zwiększanie liczby programów wiąże się ze wzrostem cen oferowanej usługi. Przesłanki te spowodowały tzw. pakietyzację, czyli grupowanie programów w zestawy i uzależnienie opłat od zawartości dostarczanego pakietu. 5 grudnia 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i

Telewizji przyjęła stanowisko dotyczące interpretacji art. 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Obowiązkiem operatora w pierwszym pakiecie jest wprowadzenie w pierwszej kolejności po programach 1 i 2 telewizji publicznej, programu TV POLONIA. Istnieje możliwość dzielenia na pakiety programów z jednej grupy, pod warunkiem zachowania kolejności wprowadzania programów z grup poprzednich.

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega przemianom, głównie z powodów technologicznych i poszerzającej się oferty programowej. Możliwość korzystania z usług dodanych tj. internetu, telefonu, usług bankowych, z pewnością podnoszą atrakcyjność telewizji kablowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji utrzymuje stały kontakt z dwoma największymi izbami gospodarczymi zrzeszającymi operatorów sieci telewizji kablowych: Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej z siedzibą w Zielonej Górze oraz Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce – Izbą Gospodarczą z siedzibą w Łodzi.

W polski rynek telewizji kablowej jest zaangażowany kapitał zagraniczny. Coraz częściej na tym rynku inwestują banki i fundusze.

Rozwój naszego rynku telekomunikacyjnego i mediów elektronicznych związany jest nierozdzielnie z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Przystąpienie Polski do Unii spowoduje liberalizację prawa telekomunikacyjnego oraz przepisów o radiofonii i telewizji.

W 2002 roku w wyniku nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z powodu krótkiego okresu *vacatio legis* dla operatorów sieci kablowych na przystosowanie oferty do nowych przepisów i podpisanie umów z organizacjami zbiorowego zarządzania oraz nadawcami, nastąpiło zubożenie oferty programowej. W wielu sieciach z oferty zniknęły programy niemieckie, francuskie, hiszpańskie oraz włoskie. Wielu nadawców europejskich nie ma podpisanych umów na ochronę praw autorskich i pokrewnych umożliwiających rozprowadzanie ich programów na terenie Polski.

23 grudnia 2002 roku Rzecznik Praw Obywatelskich skierował wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności znowelizowanych przepisów z Konstytucją RP ze względu na brak okresu dostosowawczego.

C. Perspektywy rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej

Radiofonia cyfrowa

Planowane w 2001 roku rozpoczęcie emisji eksperymentalnej DAB w Warszawie nie zostało zrealizowane, nie udało się rozwiązać trudności technicznych. Blok częstotliwościowy DAB uzgodniony międzynarodowo dla Polski centralnej znajduje się w 10 kanale telewizyjnym. Uruchomienie nadajnika spowodowało zakłócenia tego kanału u części odbiorców telewizji kablowej. Przewiduje się, że całodobowa emisja rozpocznie się we wrześniu 2003 roku. Telewizja wyprzedziła radio – eksperymentalny nadajnik DVB-T w Warszawie już działa od listopada 2001 roku.

Rozpoczęcie całodobowej emisji eksperymentalnej DAB stałoby się szczególnie uzasadnione i oczekiwane wobec perspektywy przełamania finansowej bariery dostępności odbiorników cyfrowych. W 2002 roku na konferencji CEPT w Maastricht Polska uzgodniła 7 bloków z pasma L (ok. 1,5 GHz) dla trzeciej sieci DAB –T pokrywającej cały kraj, po jednym bloku na województwo. W tej chwili Polska ma uzgodnione bloki częstotliwościowe dla trzech sieci, a mianowicie bloki z zakresu III (kanały telewizyjne od 6-12) dla sieci pierwszej ważności oraz bloki częstotliwościowe z zakresu L dla sieci drugiej i trzeciej ważności. Do uruchomienia sieci DAB-T konieczne jest przygotowanie planu sieci z podaniem konkretnych lokalizacji stacji z wykorzystaniem wyżej wymienionych bloków oraz ich uzgodnienie z krajami sąsiednimi. Uzgodnienie części sieci napotyka poważne problemy. W ramach prac przygotowawczych do Regionalnej Konferencji Radiokomunikacyjnej ITU, która planowana jest w 2004 i 2005 roku dotyczącej rewizji planu sieci stacji telewizyjnych, zgłaszane są propozycje przeznaczenia kanałów telewizyjnych 11 i 12 dla DAB-T. Jeśli propozycje te zostaną przyjęte przez większość krajów europejskich to należałoby przygotować nowy plan bloków częstotliwościowych dla sieci pierwszej ważności. Konieczne jest określenie docelowej liczby sieci, a także określenie które z tych sieci mają być ogólnokrajowe.

Polskę czeka również dyskusja nad wykorzystaniem fal długich, średnich i krótkich do nadawania programów radiofonicznych w systemie cyfrowym DRM (Digital Radio Mondiale). Proces standaryzacji tego systemu zakończono w 2001 roku. Nieużytkowana od 5 lat średniofalowa sieć ogólnopolska czeka na swoją cyfrową szansę. Kłopoty z uruchomieniem DAB Eureka 147 spowodowały poszukiwanie innych sposobów docierania do słuchacza: jako dodatek do programów telewizyjnych w systemie DVB lub jako jedna z usług w systemie UMTS.

Telewizja cyfrowa DVB

W 2002 roku prace Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w tym zakresie dotyczyły głównie projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w części dotyczącej telewizji cyfrowej. W sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu odbyła się też dyskusja nad opracowaniem KRRiT pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”, przygotowanym w 2001 roku przez KRRiT i przekazanym Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi Sejmu RP, Marszałkowi Senatu RP oraz przewodniczącym klubów parlamentarnych. Obecnie Krajowa Rada na wniosek komisji sejmowych aktualizuje to opracowanie.

Kontynuowana jest eksperymentalna emisja w systemie DVB-T czterech programów: TVP1, TVP2, TVN i POLSAT. Eksperyment prowadzi największy w Polsce operator sieci nadawczych – TP Emitel Sp. z o.o. z Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

W ramach eksperymentu dokonano pomiarów zasięgu oraz oceny jakości odbioru dla kilku rodzajów modulacji. Wyniki tych prac będą podstawą wyboru parametrów modulacji dla profesjonalnego nadawania. W dalszych etapach planowane jest określenie parametrów technicznych i uruchomienie kilku stacji pilotażowych w różnych rejonach Polski. Ponadto planuje się przetestować możliwość zwiększenia ilości programów zawartych w jednym multipleksie poprzez zastosowanie multipleksowania statystycznego, polegającego na przydzielaniu różnych przepływności dla poszczególnych programów w zależności od ich treści.

Nadal są aktualne założenia do budowy naziemnych sieci telewizji cyfrowej w Polsce przekazane przez KRRiT Prezesowi Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty w lutym 2002 roku. Podstawowe założenia są następujące:

- naziemne telewizyjne sieci cyfrowe będą planowane z wykorzystaniem kanałów 21 – 60 oraz częściowo 61 – 69, w miarę ich pozyskiwania dla radiodyfuzji;
- naziemne telewizyjne sieci cyfrowe będą projektowane dla odbioru stacjonarnego dla telewizji normalnej rozdzielczości;
- należy opracować dwa plany zagospodarowania częstotliwości wykorzystywanych dla przekazów telewizyjnych:
 - plan początkowy, związany z I etapem uruchamiania sieci cyfrowych, przy założeniu emisji równoległej w technice analogowej i cyfrowej,
 - plan docelowy, związany z II etapem uruchamiania sieci cyfrowych, przy założeniu emisji wyłącznie w technologii cyfrowej (po zakończeniu okresu tzw. simulcastu).

Plan początkowy powinien zakładać istnienie dwóch, w miarę możliwości kompletnych, sieci ogólnopolskich z możliwością podziału na sieci regionalne

(wojewódzkie), a także istnienie możliwie największej liczby pojedynczych stacji nadawczych w dużych aglomeracjach miejskich, które w miarę zwalniania kanałów wykorzystywanych obecnie do emisji analogowej mogłyby przekształcać się w sieci o zasięgu najpierw regionalnym, a następnie ogólnopolskim.

Wobec braku możliwości budowy w I etapie dwóch pełnych sieci ogólnopolskich ze względu na użytkowanie przez służby wojskowe około 28% z ogólnej liczby kanałów przewidywanych do wykorzystania w tych sieciach preferuje się planowanie sieci w taki sposób, aby zapewniały one zbliżone do siebie pokrycie kraju.

Obecnie w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty trwają prace związane z uzgodnieniem międzynarodowym dwóch sieci ogólnokrajowych z wykorzystaniem kanałów 21-60, jednej sieci ogólnokrajowej z wykorzystaniem kanałów powyżej 60, w większości wykorzystywanych przez inne służby oraz dwóch sieci rozproszonych tzn. obejmujących jedynie duże miasta z wykorzystaniem kanałów od 21 do 60.

Oprócz prac związanych z I etapem wdrażania naziemnej telewizji cyfrowej konieczne jest rozpoczęcie prac związanych z drugim etapem wdrażania naziemnej telewizji cyfrowej oraz opracowaniem procedury przejścia do sieci całkowicie cyfrowych.

Pierwsza sprawa jest bardzo istotna z uwagi na przygotowywaną Regionalną Konferencję Radiokomunikacyjną ITU, podczas której zostanie dokonana rewizja planów sieci przyjętych na podobnej konferencji ITU w latach 1960 – 1961 przy założeniu nadawania wyłącznie w systemie cyfrowym. Przed tą konferencją konieczne jest określenie docelowej liczby multipleksów oraz ich konfiguracji tzn. czy mają być to multipleksy ogólnokrajowe czy regionalne.

Opracowanie procedury przejścia do sieci całkowicie cyfrowych wymaga poważnej dyskusji ponieważ przejście z nadawania analogowego na nadawanie cyfrowe dotyczyć będzie całego społeczeństwa. Obecnie w Europie rozważane są dwie metody przejścia do nadawania tylko cyfrowego.

Jedna metoda polega na równoległym nadawaniu analogowym i cyfrowym przez określony czas. Jako kryterium zaprzestania nadawania analogowego przyjmuje się odpowiednie nasycenie rynku odbiornikami cyfrowymi oraz zapewnienie bogatej oferty programowej rozpowszechnianej drogą cyfrową.

Druga metoda zwana metodą wyspową polega na przechodzeniu z nadawania analogowego na cyfrowe w określonym obszarze bez równoległego nadawania w obu systemach. Metoda ta wymaga zapewnienia dostępu do odbiorników cyfrowych wszystkim mieszkańcom danego obszaru.

Dyskusja powinna również dotyczyć zawartości multipleksów. Czy należy iść w kierunku równoległego nadawania w systemie analogowym i cyfrowym tych samych programów, czy nadawania różnych programów? Czy mają to być programy płatne czy bezpłatne?

Niezależnie od rozwoju sytuacji na polu mediów cyfrowych w innych krajach konieczna jest w Polsce szeroka dyskusja na temat warunków wdrażania naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej oraz na temat aspektów technicznych, rynkowych i społecznych.

II. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA NADAWCÓW

A. Rynek telewizyjny i oferta programowa w 2002 roku

Oferta programowa telewizji

Oferta globalna

Obliczona w całości oferta programowa telewizji publicznej (TVP1, TVP2) i telewizji koncesjonowanych (TVN, Polsat, TV4) przedstawia się następująco:

W 2002 roku nadano łącznie:

39 209 godzin programu

Informacja	1 969	5,0%
Publicystyka	2 266	5,8%
Film fabularny	16 150	41,2%
Film dokumentalny	1 454	3,7%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	5 203	13,3%
Edukacja i poradnictwo	1 290	3,3%
Sport	1 391	3,5%
Religia	203	0,5%
Muzyka poważna	85	0,2%
Muzyka rozrywkowa	3 063	7,8%
Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane	108	0,3%
Autopromocja	1 879	4,8%
Reklama	3 765	9,6%
Rozłączona sieć Programu 2	383	0,9%

W 2002 roku pięciu naziemnych nadawców telewizyjnych wyemitowało łącznie 39.209 godzin programu (łącznie z rozłączoną siecią TVP2). Jest to o 86 godzin więcej niż w 2001 roku. Oba programy telewizji publicznej zwiększyły roczny czas emisji o 114 godzin (choć nadal był on mniejszy o 488 godzin w porównaniu do 2000 roku), TV4 o 11 godzin, natomiast programy Polsat i TVN nadawane były o 39 godzin krócej. Suma godzin emisji podzielona przez liczbę dni w roku wskazuje, że średni dobowy czas nadawania wynosił nieco powyżej 21 godzin i nieznacznie przewyższał poziom poprzedniego roku. Poniżej tej średniej znalazły się programy telewizji publicznej (TVP1 – 20 godzin, TVP2 – 19 godzin), a powyżej – TVN (prawie całodobowy) i Polsat (23 godziny).

Podobnie jak w 2001 roku, podstawową część oferty programowej stanowiły 2 gatunki telewizyjne: film fabularny i rozrywka (słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe i muzyka rozrywkowa). Wypełniły one 62% całości wszystkich omawianych programów. Wkład pozostałych rodzajów audycji był zasadniczo zbliżony do poprzedniego roku, z niewielkimi przesunięciami w górę, np. edukacja i poradnictwo (z 2,6% do 3,3%), sport (z 2,7% do 3,5%), muzyka rozrywkowa (z 5,2% do 7,8%) lub w dół: autopromocja (z 5,7% do 4,8%), słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe (z 15% do 13,3%), film fabularny (z 42,6% do 41,2%) oraz audycje publicystyczne i informacyjne (z 12% do 10,8%).

Najwyższy udział premier w rocznym czasie nadawania odnotowano w programach telewizji publicznej: TVP1 – 75,5% (o 4,5% mniej w stosunku do poprzedniego roku), TVP2 – 60% (o 2% mniej). Natomiast w programach koncesjonowanych stanowiły one: w Telewizji Polsat – 57%, (wzrost o 1%), TVN – 41%, (spadek o 14%), TV4 – 48% (spadek o 1%).

Oferta programowa telewizji publicznej

Liczba godzin emisji ogółem	TVP1		TVP2	
	7402		6960 (w tym 383 godz. rozłączona sieć Programu 2)	
Informacja	518	7,0%	547	7,9%
Publicystyka	1235	16,7%	303	4,4%
Film fabularny	2838	38,3%	2712	39,0%
Film dokumentalny	508	6,9%	524	7,5%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	289	3,9%	647	9,3%
Edukacja i poradnictwo	378	5,1%	326	4,7%
Sport	359	4,9%	383	5,5%
Religia	122	1,7%	38	0,5%
Muzyka poważna	9	0,1%	69	1,0%
Muzyka rozrywkowa	198	2,7%	391	5,6%
Widowiska teatralne	52	0,7%	56	0,8%
Autopromocja, zwiastuny	265	3,6%	237	3,4%
Reklama	631	8,5%	344	4,9%

Oferta programowa telewizji koncesjonowanych

	POLS		TVN		TV4	
Całość emisji	8326	100%	8720	100%	7801	100%
Informacja	421	5,1%	239	2,7%	244	3,1%
Publicystyka	34	0,4%	354	4,1%	340	4,4%
Film fabularny	3607	43,3%	3156	36,2%	3837	49,2 %
Film dokumentalny	95	1,1%	157	1,8%	170	2,2%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muz.)	1009	12,1%	2590	29,7%	668	8,6%
Edukacja i poradnictwo	170	2,0%	332	3,8%	84	1,1%
Sport	333	4,0%	21	0,2%	295	3,8%
Religia	43	0,5%	0	0%	0	0%
Muzyka poważna	7	0,1%	0	0%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	1431	17,2%	92	1,1%	951	12,2%
Widowiska teatralne	0	0%	0	0%	0	0%
Autopromocja, zwiastuny	475	5,7%	364	4,2%	538	6,9%
Reklama	701	8,4%	1415	16,2%	674	8,6%

Preferowane gatunki programowe

TVP1	TVP2	POLSAT	TVN	TV4
Film fabularny: 38%	Film fabularny: 39%	Film fabularny: 43%	Film fabularny: 36%	Film fabularny: 49%
Publicystyka: 17%	Rozrywka (audycje plus muzyka): 15%	Rozrywka (audycje plus muzyka): 29%	Rozrywka (audycje plus muzyka): 30%	Rozrywka (audycje plus muzyka): 21%
Rozrywka (audycje plus muzyka): 7%	Informacje: 8%	Informacje: 5%	Publicystyka: 4%	Publicystyka: 4%

W 2002 roku w programach telewizji publicznej i TV4 nie było znaczących zmian w grupie gatunków tworzących trzon oferty programowej. Film fabularny (kinowy, telewizyjny, seriale itp.) oraz publicystyka w TVP1 wypełniały 55% rocznego czasu nadawania (+3% w stosunku do 2001 roku), zaś w TVP2 dominowały film i rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne oraz muzyka rozrywkowa) – 54% (bez zmian w stosunku do poprzedniego roku). Natomiast w dwóch programach koncesjonowanych zmieniły się dotychczasowe proporcje.

W Telewizji Polsat audycje tworzące zasadniczą część programu zmniejszyły się z 75% do 72% (spadek o 6% filmu fabularnego i wzrost o 3% rozrywki), a w TVN z 70% do 66% (spadek o 6% filmu i wzrost o 1% rozrywki).

Informacja w telewizji publicznej

	Dzienniki	Transmisje/retransmisje z obrad Sejmu i Senatu	Ogółem
TVP1	516 99,5%	2 0,5%	518 100%
TVP2	380 70%	167 30%	547 100%

Udział audycji informacyjnych w rocznym programie telewizji publicznej zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 187 godz. Spadek ten jest najbardziej widoczny w programie drugim (mniej o 148 godz. w stosunku do 2001 roku), a zwłaszcza w przypadku transmisji i retransmisji z obrad Sejmu i Senatu (mniej o 222 godz. w porównaniu do 2001 roku). Wynika to z zamieszczenia tych transmisji w programie TVP3 Regionalna. Program 1 przekazywał informacje zawarte głównie w nadawanych o stałych porach dziennikach, które zajmowały średnio 1 godz. 25 min. na dobę (w 2001 roku – 1 godz. 30 min.). W programie 2 dzienniki zajmowały średnio 1 godz. dziennie i liczba ich godzin w ciągu roku w porównaniu do 2001 roku wzrosła o 74 godziny.

Publicystyka

	społeczna, polityczna i ekonomiczna	międzynarodowa	kulturalna	inna	razem
TVP1	578	26	480	151	1235
TVP2	149	23	131	1	303
Razem telewizja publiczna	727	49	611	152	1538
%	47%	3%	40%	10%	100%
POLSAT	3	0	15	16	34
TVN	258	0	33	63	354
TV4	47	0	269	24	340
Razem telewizja koncesjonowana	308	0	317	103	728
%	42%	0%	44%	14%	100%
Ogółem liczba godzin	1035	49	928	255	2266
%	46%	2%	41%	11%	100%

Podobnie, jak w przypadku audycji informacyjnych, zmniejszyła się liczba godzin audycji publicystycznych. Różnica ta w porównaniu z 2001 rokiem wynosi 213 godzin (117

godzin w telewizji publicznej) i 96 godzin w dwóch pozostałych (Polsat, TVN). Wyjątek stanowi TV4, gdzie przybyło 80 godzin. W telewizji publicznej uszczuplono przede wszystkim publicystykę społeczną, polityczną i ekonomiczną, natomiast podwyższono udział kulturalnej.

Film fabularny

	jednostkowy kinowy i telewizyjny	seriale i serie	filmy animowane	film krótkometrażowy	razem
TVP1	1154	1222	462	0	2838
TVP2	1136	1482	94	0	2712
Razem telewizja publiczna	2290	2704	556	0	5550
%	41%	49%	10%	0%	100%
POLSAT	1070	2131	406	0	3607
TVN	1241	1253	662	0	3156
TV4	1331	1993	513	0	3837
Razem telewizja koncesjonowana	3642	5377	1581	0	10600
%	34%	51%	15%	0%	100%
Ogółem	5931	8081	2141	0	16150
%	37%	50%	13%	0%	100%

W rocznym czasie nadawania procentowy udział filmów fabularnych (pełnometrażowych, seriali, krótkometrażowych i animowanych) we wszystkich omawianych programach zmalał o 536 godz. Występowała jednak widoczna różnica między programami telewizji publicznej a koncesjonowanej: w przypadku tych pierwszych widoczny był wzrost o 276 godz., a tych drugich znaczący spadek o 812 godz. (oprócz TV4, gdzie odnotowano wzrost o 186 godz.). W rezultacie film fabularny wypełnił prawie 39% programu telewizji publicznej (38% w TVP1, przy 36% w ubiegłym roku i nieco powyżej 39% w TVP2 przy 38% ubiegłorocznych). Natomiast w programach koncesjonowanych zajął średnio ok. 43% rocznego czasu nadawania, przy prawie 50% udziale w 2001 roku. W poszczególnych programach udziały kształtowały się następująco: TVN – 36%, Polsat – 43% i TV4 – 49%. Widz mógł oglądać fabułę po 10 godzin średnio na dobę w programach Polsat i TV4, w granicach 8 godz. w TVN i TVP1 i 7 godz. w TVP2.

Globalna oferta filmowa składała się w połowie z seriali. Najczęściej były one prezentowane w ofercie filmowej programów: Polsat (59%), TVP2 (55%) i TV4 (52%). Jednostkowe filmy kinowe i telewizyjne przeważały natomiast w programach telewizji publicznej (średnio ok 42% oferty filmowej) i w TVN (39%). Z kolei filmy animowane – w TVN (21%) i TVP1 (16%).

Kraje produkcji

	Polska	pozostała europejska	USA	południowo - amerykańska	inna	razem
TVP1	583	629	1459	34	133	2838
TVP2	923	549	1070	5	165	2712
Razem telewizja publiczna	1506	1178	2529	39	298	5550
%	27%	21%	46%	1%	5%	100%
POLSAT	556	461	1873	603	114	3607
TVN	127	259	2061	318	391	3156
TV4	13	299	2756	494	275	3837
Razem telewizja koncesjonowana	696	1019	6690	1415	780	10600
%	7%	10%	63%	13%	7%	100%
Ogółem	2202	2197	9219	1454	1078	16150
%	14%	14%	57%	9%	7%	100%

W całościowej ofercie filmowej przeważały produkcje amerykańskie, choć ich udział w porównaniu z 2001 roku spadł o 2% na rzecz produkcji polskiej i innej europejskiej. Największy udział filmy amerykańskie miały w propozycjach telewizji koncesjonowanych: od 72% w TV4, 65% w TVN, 52% w Telewizji Polsat do 51% w TVP1. Telewizje koncesjonowane dość często, w przeciwieństwie do publicznej, sięgały po produkcje południowo-amerykańskich, głównie w przypadku seriali.

Europejska produkcja filmowa

W 2002 roku wzrósł nieznacznie udział filmów produkcji europejskiej (z 27% do 28% oferty filmowej). Udział produkcji polskiej wzrósł o 3%, a pozostałej europejskiej zmalał o 2%. W telewizji publicznej filmy europejskie wypełniły 54% oferty filmowej TVP2 (w tym 34% produkcja polska), 42% - w TVP1 (produkcja polska – 20%). Rzadziej film europejski prezentowano w programach koncesjonowanych, gdzie stanowił on ogółem 17% oferty filmowej: 28% w Telewizji Polsat, 12% w TVN i 8% w TV4. W grupie filmów produkcji europejskiej w TVP1, TVP2 i w Telewizji Polsat górowała produkcja polska. W TVN jej udział wynosił 33%, a w TV4 – 4%. Z pozostałych krajów europejskich najbardziej popularne były filmy angielskie (oprócz TV4, gdzie preferowano niemieckie), francuskie w telewizji publicznej, niemieckie w Telewizji Polsat i włoskie w TVN.

Film dokumentalny

W omawianym roku udział filmu dokumentalnego (w tym reportaży) w całości programu pozostawał na poziomie roku poprzedniego. Mimo spadku liczby godzin jego emisji (o 89 godz.) nadal najbardziej zauważalny był w telewizji publicznej (7% jej rocznego programu), zajmując w każdym z jej programów średnio ponad jedną godzinę na dobę. W programach koncesjonowanych film dokumentalny zajął średnio 1,7% rocznego czasu nadawania tych programów.

Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)

	widowiska	kabarety, satyra	teleturnieje rozrywkowe	talk show	reality show	gry i zabawy	inne	razem
TVP1	41	48	146	0	0	0	54	289
TVP2	183	197	183	51	15	0	18	647
Razem telewizja publiczna	224	245	329	51	15	0	72	936
%	24%	26%	35%	5%	2%	0%	8%	100%
POLSAT	137	5	0	115	305	304	143	1009
TVN	212	125	613	568	256	73	743	2590
TV4	0	0	265	0	0	0	403	668
Razem telewizja koncesjonowana	349	130	878	683	561	377	1289	4267
%	8%	3%	21%	16%	13%	9%	30%	100%
Ogółem	573	375	1207	734	576	377	1361	5203
%	11%	7%	23%	14%	11%	7%	26%	100%

Oprócz TV4, pozostałe programy koncesjonowane proponowały prawie o 400 godzin więcej rozrywki niż w poprzednim roku, w tym w Telewizji Polsat 226 godz. (wzrost dotyczy głównie reality show i widowisk), a w TVN – 161 godz. (głównie za przyczyną teleturniejów rozrywkowych, przy jednoczesnym spadku reality show). Zmieniła się także struktura gatunkowa rozrywki. W 2001 roku w telewizji publicznej w połowie tworzyły ją teleturnieje rozrywkowe, a w omawianym roku zaproponowano ich o 161 godz. mniej. Wzrosła natomiast liczba godzin audycji satyrycznych i kabaretowych (o 78 godz.). O ile w telewizji publicznej trzon oferty rozrywkowej tworzą teleturnieje rozrywkowe, widowiska, kabaret i audycje satyryczne, to w koncesjonowanych – podobnie teleturnieje, ale także talk show i reality show.

Edukacja i poradnictwo

	audycje edukacyjne (w tym teleturnieje edukacyjne)	poradnicze	inne	razem
TVP1	305	73	0	378
TVP2	201	125	0	326
Razem telewizja publiczna	506	198	0	704
%	72%	28%	0%	100%
POLSAT	26	70	74	170
TVN	46	286	0	332
TV4	2	82	0	84
Razem telewizja koncesjonowana	74	438	74	586
%	13%	75%	13%	100%
Ogółem	580	636	74	1290
%	45%	49%	6%	100%

Udział audycji edukacyjnych i poradniczych wzrósł w 2002 roku o 265 godz. (114 godz. w telewizji publicznej i 151 w koncesjonowanych). Na poziomie ubiegłorocznym (z nieznacznym zmniejszeniem w programach koncesjonowanych) pozostawały audycje edukacyjne, a znacznie zwiększyła się oferta poradnicza – ponad dwukrotnie we wszystkich programach. 87% audycji edukacyjnych zostało nadanych w programach publicznych, a 69% audycji poradniczych w koncesjonowanych.

Sport

	serwisy i magazyny	transmisje	inne	razem
TVP1	94	265	0	359
TVP2	144	239	0	383
Razem telewizja publiczna	238	504	0	742
%	32%	68%	0%	100%
POLSAT	138	179	16	333
TVN	14	0	7	21
TV4	115	180	0	295
Razem telewizja koncesjonowana	267	359	23	649
%	41%	55%	4%	100%
Ogółem	505	863	23	1391
%	36%	62%	2%	100%

W porównaniu z rokiem poprzednim nadano o 341 godzin więcej audycji sportowych (134 godz. w programach telewizji publicznej i 207 godz. w programach koncesjonowanych). Na to powiększenie składały się transmisje (863 godz.- więcej o 221 godz. w odniesieniu do 2001 roku), głównie z zimowych igrzysk olimpijskich i mistrzostw świata w Korei i Japonii. W sumie wszystkie omawiane programy oferowały średnio na dobę prawie 4 godziny sportu, w tym prawie połowę TVP1 i TVP2.

Audycje religijne

Audycje te występowały w trzech programach: w obu programach telewizji publicznej i w Telewizji Polsat i zajęły 203 godz. w rocznym czasie nadawania (122 godz. w TVP1 – o 9 godz. mniej, 38 w TVP2 i 43 godz. w Telewizji Polsat). W przypadku programów publicznych w 40% były to transmisje mszy św. i uroczystości religijnych, a w pozostałej części – informacje, publicystyka i edukacja religijna.

Muzyka poważna

Nadawano ją w drugim programie telewizji publicznej (69 godz.) i w niewielkim wymiarze w TVP1 (9 godz.) oraz Polsat, w którym pojawiła się po raz pierwszy (7 godz.). Były to w większości transmisje i retransmisje koncertów.

Muzyka rozrywkowa

W pięciu omawianych programach zaproponowano w 2002 roku 3.063 godz. muzyki rozrywkowej, z czego 78% znalazło się w Telewizji Polsat (1.431 godz.) i TV4 (951 godz.). Znacznie rozszerzono repertuar muzyczny w programie TV4. Wypełnił on tam 12% rocznego czasu nadawania. W porównaniu z poprzednim rokiem pozostawał on nadal prawie na niezmiennym poziomie (17% czasu nadawania) pozostał on w Telewizji Polsat i nieznacznie (z 5% do 5,6%) wzrósł w TVP2.

Widowiska teatralne

Ich emisja miała miejsce wyłącznie w programach telewizji publicznej. W ciągu roku zajęły one 108 godz., tj. o 9 godz. mniej niż w 2001 roku i o 87 godz. mniej w stosunku do 2000 roku. W omawianym okresie były to wyłącznie przedstawienia teatru telewizji.

Audycje dla dzieci i młodzieży

Audycje adresowane do dzieci i młodzieży wypełniły średnio 19% rocznego czasu nadawania we wszystkich omawianych programach (o 3% więcej niż w poprzednim roku). Najmniejszy udział miały one w telewizji publicznej: 4% w TVP2 (na poziomie poprzedniego roku) i 12% w TVP1 (+ 2%), a w programach koncesjonowanych: od 32% w Telewizji Polsat (+ 2%), 35% w TV4 (+ 12%) po 8% w TVN (podobnie jak w poprzednim roku). Filarem propozycji skierowanych do dzieci i młodzieży były filmy fabularne (w tym głównie animowane), z wyjątkiem Telewizji Polsat, który adresował do młodzieży głównie muzykę rozrywkową oraz gry i zabawy. Z otrzymanych od nadawców danych statystycznych wynika, że w propozycjach programowych adresowanych do tej grupy odbiorców audycje edukacyjne zajęły 18% w TVP2, 15% w TVP1 i 8% w Telewizji Polsat.

Profile programowe poszczególnych nadawców: podobieństwa i różnice

Wszystkie omawiane programy mają charakter uniwersalny i w każdym z nich trzon stanowi fabuła (film pełnometrażowy, seriale, telenowele itp.) i rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne, muzyka rozrywkowa). Różnice dotyczą jedynie wielkości ich udziałów: od 73% w programie Polsat, 70% TV4, 67% TVN po 54% TVP2 i 45% TVP1. Cech dystynktywnych należy zatem szukać w pozostałych elementach budowy

programu. Pierwszą cechą, którą można przypisać tylko programom telewizji publicznej to obecność w nich audycji nienadawanych w innych programach: muzyki poważnej, widowisk teatralnych i audycji religijnych (w niewielkim wymiarze w Telewizji Polsat i TV4). W grupie pozostałych audycji programy telewizji publicznej górują nad koncesjonowanymi w liczbie nadanych godzin audycji informacyjnych, publicystycznych (głównie TVP1), edukacyjno-poradniczych, filmów dokumentalnych i sportu. Różnice między dwoma programami telewizji publicznej dotyczą głównie obecności audycji publicystycznych (17% w TVP1 i 4% w TVP2), audycji rozrywkowych (4% w TVP1 i 9% w TVP2), muzyki rozrywkowej (3% w TVP1 i 6% w TVP2) oraz muzyki poważnej. Wprowadzona od września tzw. „jesienna ramówka” programów nie burzyła wskazanych wyżej tendencji. Jako nowe audycje wprowadzono wtedy w TVP1 między innymi: wiadomości biznesowe *Profit*, interaktywną audycję dla młodzieży *Wirtul@ndia*, *Rozmowy na czasie* (kontynuacja *Rozmów na początek wieku*) magazynu *Trochę kultury*, *Sobota w Europie*, cykl filmów o polskich twórcach kultury i filmów przyrodniczych w cyklu *BBC w Jedyńce*, telenowele dokumentalne *Taśmy grozy* oraz *Przedszkolandia*. Natomiast w TVP2 z nowości znalazły się: talk show *Smaki ciemności* oraz *Gorączka*, audycja poradnicza *Pytanie na śniadanie*, telenowela dokumentalna *Zielona karta*, serialowa wersja filmu *Wiedźmin*, nowe premiery w cyklu *Studio teatralne Dwójki*.

Różnice w programach koncesjonowanych Polsat i TVN polegają nie tyle na odmiennych elementach budujących program, co poszukiwaniach nowych formatów w ramach istniejących struktur gatunkowych. Jesienią 2002 roku TVN w miejsce Big Brothera, trzech seriali fabularnych i również trzech dokumentalnych, teleturnieju i talk show wprowadzono 13 nowych audycji. Były to między innymi: 3 seriale fabularno-dokumentalne (*Usterka*, *Kryminalne gry* i *Chicago*), 3 audycje o nowatorskiej formie, polegającej na połączeniu teleturnieju i reality show (*Chwila prawdy*, *Przyjaciele*, *Oko za oko*), audycję kulinarną noszącą cechy talk show (*Co ty wiesz o gotowaniu, czyli Linda w kuchni*), teleturniej (*We dwoje*). Miejsce *Kropki nad i* (została przeniesiona po godz. 23:00) zajęła adresowana do młodszej widowni audycja pt. *Uwaga*. Wprowadzono także nowy serial *Kasia i Tomek*, charakteryzujący się nowatorskim montażem. W tym samym czasie program Polsat kontynuował, choć w zmienionej, rozszerzonej formule kolejne edycje *Idola* i *Baru*. Zrezygnowano natomiast z audycji disco polo, wprowadzając adresowaną do młodzieży *Hitmanię* (tendencje i style muzyczne młodego pokolenia) oraz *Muzykogramie* – audycję prezentującą muzykę rozrywkową lat 60, 70, 80 i współczesną. Zaproponowano także nowy teleturniej o rozbudowanej scenografii pt. *Rosyjska ruletka* oraz audycję publicystyczną *Promenada sukcesu*. Wymienione wyżej nowe audycje miały być lokomotywą dla tych programów i znalazły miejsce w najlepszym czasie

antenowym – w TVN bezpośrednio po wieczornych *Faktach* (godz. 19:00), a w Telewizji Polsat w paśmie między godz. 18:15 a 20:45.

Retuszowych zmian dokonano w programie TV4, gdzie początek kilkogodzinnego pasma serialowo-filmowego przesunięto na godz. 18:00 (najpierw serial, potem film i znowu serial).

TVP 3 Regionalna

Telewizja Polska 3 marca 2002 roku rozpoczęła nadawanie programu TVP 3 Regionalna, który powstał na bazie istniejących wcześniej programów regionalnych nadawanych przez oddziały terenowe, w których wykorzystywano także pasma wspólne zestawiane w centrali. Program ten skonstruowany jest z programu zestawianego przez Biuro Programów Regionalnych (BRP) i pasm rozłączonych, w których 12 oddziałów terenowych Telewizji Polskiej nadaje równolegle własne samodzielnie zestawiane programy. Nadawca rozpoczynając emisję tego programu zapowiedział zmianę jego charakteru z uniwersalnego na wyspecjalizowany o profilu publicystyczno-informacyjnym. W programie TVP 3 Regionalna dość znaczny udział miały powtórzenia audycji, które zajęły 39% rocznego programu. Było to uwarunkowane charakterem programu.

W ubiegłym roku audycje wytworzone przez oddziały terenowe miały duży udział w programie wspólnym TVP 3 Regionalna. Wyprodukowały one łącznie 37,3 % tego programu. Najwięcej godzin audycji dla programu wspólnego wyprodukowały oddziały w Szczecinie (867,9 godz.), w Poznaniu (344,4 godz.) i Warszawie (266,2 godz.), a najmniej w Bydgoszczy (15 godz.) i Białymstoku (18,3 godz.).

Program wspólny TVP 3 Regionalna

W 2002 roku roczny czas rozpowszechniania programu wspólnego zestawianego przez BPR wyniósł 5501,5 godz. Jednak większość oddziałów terenowych (z wyjątkiem OTV w Białymstoku i Rzeszowie) nie wykorzystywała programu wspólnego w całości. Oddziały dysponujące największym potencjałem produkcyjnym i twórczym wykorzystywały w ubiegłym roku najmniej programu wspólnego (o 119 godz. mniej programu wspólnego wykorzystał OTV Poznań, o 65 godz. OTV Gdańsk a o 48,5 godz. OTV Katowice).

Struktura programu wspólnego TVP 3 Regionalna według rodzajów audycji nadanych w 2002 roku

Rodzaj audycji	godz.	%
Film fabularny	1711,0	31,3%
Informacja	1296,6	23,7%
Film dokumentalny	783,7	14,3%
Publicystyka	522,0	9,6%

Autopromocja	328,7	6,0%
Edukacja	224,5	4,1%
Sport	195,2	3,6%
Reklama	168,2	3,1%
Rozrywka	144,3	2,6%
Muzyka	70,7	1,3%
Religia	16,7	0,3%
Widowiska teatralne	2,1	0,0%
Razem	5464,8	100,0%

Film fabularny był najważniejszym pod względem ilości zajmowanego czasu, tworzywem pasm wspólnych programów regionalnych w latach poprzednich i takim pozostał również w nowym programie TVP 3 Regionalna. Nawet deklarowana zmiana profilu programu na publicystyczno-informacyjny nie naruszyła jego silnej pozycji w programie wspólnym. Filmy fabularne zajęły 31,3% rocznego czasu emisji programu wspólnego. Wśród nich najwięcej godzin emisji przypadło jednostkowym filmom telewizyjnym oraz seriom i serialom. W programie wspólnym filmy miały kilka stałych pasm emisyjnych – codziennie w paśmie wczesnoporannym (filmy animowane adresowane do dzieci i młodzieży), od poniedziałku do piątku w paśmie przedpołudniowym i popołudniowym (seriale fabularne) oraz codziennie w paśmie późnowieczornym, po godz. 23.00 (jednostkowe filmy fabularne).

Udział audycji **informacyjnych i publicystycznych**, które według nadawcy, miały być podstawowym tworzywem nowego programu TVP 3 Regionalna, był zaledwie o 2 punkty procentowe większy od czasu nadawania filmu fabularnego. Sztandarową audycją **informacyjną** był *Kurier* nadawany co godzinę od poniedziałku do piątku od 7:30 do 22:30 (16 wydań dziennie). W sobotę audycja ta miała 13 wydań, a w niedzielę – 12.

W zamierzeniach nadawcy profil programu realizować miały, obok audycji informacyjnych, **audycje publicystyczne**. Oferta tego rodzaju audycji w programie wspólnym była rzeczywiście bogata: od poniedziałku do piątku nadawane były wywiady *Gość dnia* i *Rozmowa dnia* oraz magazyny: *Echa dnia*, *Eurotel* i *Telekurier*. *Telekurier* redagowany był przez reporterów oddziałów terenowych. W audycji prezentowane były ważne wydarzenia, oraz relacje reporterskie pokazujące zarówno ludzkie dramaty jak i radości. We wszystkie dni tygodnia ukazywał się magazyn o tematyce kulturalnej *Regiony kultury*, zaś raz w tygodniu w niedzielę magazyn prezentujący nowości na rynku wydawniczym *Książka tygodnia* oraz magazyn *Od niedzieli do niedzieli*. W TVP 3 Regionalna ukazywała się regularnie audycja uwzględniająca potrzeby mniejszości ukraińskiej w Polsce *Telenowyny*. Ponadto stałe miejsce w programie miały audycje *Kwartet* oraz *Kowalski i Schmidt*, których celem było wspieranie dobrosąsiedzkich relacji z Czechami, Słowacją, Węgrami i Niemcami. Z Programu 1 retransmitowana była od poniedziałku do piątku audycja informacyjna dla rolników *Agrobiznes*. Dwa inne magazyny publicystyczne *Partol Trójki* i *To jest temat* ukazywały się w programie na przemian od poniedziałku do czwartku.

Znaczącą udział (14,3%) miały w programie wspólnym **filmy dokumentalne**. Wśród nich najwięcej czasu emisji zajęły reportaże i telenowele dokumentalne. Najczęściej emitowano filmy dokumentalne o tematyce obyczajowej, historycznej, przyrodniczej i muzycznej.

Udział innych rodzajów audycji – edukacyjnych, sportowych, rozrywkowych, religijnych i muzyki - w programie wspólnym TVP 3 Regionalna był niewielki i żaden z nich nie przekraczał 5%. Na audycje **edukacyjne** przeznaczono 4,1% rocznego programu

wspólnego. Były to przede wszystkim audycje popularnonaukowe i poradnicze. Audycje **sportowe** zajęły 3,6% programu wspólnego. Były to przede wszystkim transmisje zawodów sportowych oraz serwisy (codziennie od poniedziałku do piątku o godz. 19.30 ukazywała się audycja informacyjna *Kurier sportowy*). Audycje **religijne** zajęły zaledwie 0,3% programu wspólnego. Wśród nich najwięcej czasu emisji przeznaczono na transmisje mszy św. Udział **audycji rozrywkowych** wraz z muzyką rozrywkową w programie wspólnym wyniósł 3,8%. W ramach audycji rozrywkowych emitowane były teleturnieje (*Złoty pilot*, *Rozwiązanie pytania*) oraz widowiska estradowe, kabarety i audycje satyryczne. **Muzykę poważną** w programie wspólnym emitowano bardzo rzadko. Jej udział wyniósł zaledwie 0,2%.

Duży udział w programie wspólnym miała autopromocja ze zwiastunami (6%) oraz reklama (3,1%).

Podsumowując można stwierdzić, że w wyemitowanym w ubiegłym roku programie TVP 3 Regionalna audycje oparte na rzeczywistych faktach (informacyjne, publicystyczne, edukacyjne, sportowe, religijne i filmy dokumentalne – 55,6% programu wspólnego) przeważały nad audycjami wykreowanymi (filmy fabularne, audycje rozrywkowe i muzyka – 35,2% programu), lecz ich udział w programie nie był na tyle duży, aby uznać jej za decydujące o jego charakterze.

Pasma rozłączone TVP 3 Regionalna

W programie TVP 3 Regionalna codziennie od poniedziałku do piątku nadawano pięć pasm rozłączonych zestawianych samodzielnie przez każdy z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. (7:45 – 8:28, 15:45 – 16:28, 17:50 – 18:27, 18:45 – 19:28, 21:45 – 22:13). Średni roczny czas emisji pasm rozłączonych w przeciętnym oddziale terenowym wyniósł 1307 godzin (średnio w ciągu dnia 3 godziny i 34 minuty), co oznacza 19,3% łącznego średniorocznego czasu emisji programu TVP 3 Regionalna (program wspólny razem z pasmami regionalnymi). Suma czasu nadawania programu w pasmach rozłączonych przez wszystkie dwanaście oddziałów terenowych wynosiła przeciętnie w ciągu każdej doby 42,8 godz. Program emitowany w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna cechowała w 2002 roku duża ilość powtórek.

Struktura pasm rozłączonych programu TVP 3 Regionalna nadawanych przez poszczególne oddziały terenowe TVP S.A. według rodzajów audycji w 2002 roku

Oddział terenowy TVP S.A.	Roczny czas nadawania programu własnego	Informacja		Publicystyka		Edukacja		Religia	
		godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	1259,9	306,2	24,3%	389,1	30,9%	149,1	11,8%	144,3	11,5%
OTV Bydgoszcz	1350,7	304,9	22,6%	438,8	32,5%	116,2	8,6%	64,1	4,7%
OTV Gdańsk	1317,7	354,5	26,9%	575,6	43,7%	15,2	1,2%	56,6	4,3%
OTV Katowice	1284,4	283,0	22,0%	424,2	33,0%	105,4	8,2%	36,2	2,8%
OTV Kraków	1278,4	317,1	24,8%	484,0	37,9%	128,9	10,1%	111,4	8,7%
OTV Lublin	1347,0	246,9	18,3%	375,3	27,9%	12,2	0,9%	53,3	4,0%
OTV Łódź	1310,6	348,3	26,6%	265,3	20,2%	164,8	12,6%	39,3	3,0%
OTV Poznań	1397,1	347,1	24,8%	412,6	29,5%	40,2	2,9%	33,5	2,4%
OTV Rzeszów	1276,5	171,9	13,5%	372,7	29,2%	30,3	2,4%	89,9	7,0%
OTV Szczecin	1252,4	315,0	25,2%	488,1	39,0%	47,7	3,8%	76,0	6,1%

OTV Warszawa	1315,4	321,8	24,5%	344,2	26,2%	81,4	6,2%	102,8	7,8%
OTV Wrocław	1294,7	357,6	27,6%	245,6	19,0%	45,3	3,5%	22,2	1,7%

Oddział terenowy TVP S.A.	Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane		Film fabularny		Film dokumentalny		Rozrywka	
	godz.	%		%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	0,0	0,0%	0,0	%	52,4	4,2%	9,3	0,7%
OTV Bydgoszcz	0,0	0,0%	0,0	0,0%	83,8	6,2%	20,4	1,5%
OTV Gdańsk	0,0	0,0%	0,0	0,0%	46,5	3,5%	60,7	4,6%
OTV Katowice	0,0	0,0%	0,0	0,0%	14,1	1,1%	68,0	5,3%
OTV Kraków	0,0	0,0%	0,0	0,0%	30,9	2,4%	3,6	0,3%
OTV Lublin	0,0	0,0%	0,0	0,0%	246,0	18,3%	69,6	5,2%
OTV Łódź	0,0	0,0%	13,8	1,1%	141,6	10,8%	83,5	6,4%
OTV Poznań	0,7	0,1%	0,9	0,1%	108,7	7,8%	46,3	3,3%
OTV Rzeszów	0,0	0,0%	0,0	0,0%	124,4	9,7%	48,5	3,8%
OTV Szczecin	0,0	0,0%	0,0	0,0%	50,4	4,0%	42,2	3,4%
OTV Warszawa	0,0	0,0%	0,0	0,0%	141,9	10,8%	55,9	4,2%
OTV Wrocław	0,0	0,0%	51,6	4,0%	136,9	10,6%	159,3	12,3%

Oddziały Terenowe	Muzyka		Sport		Autopromocja		Reklama – płatne elementy	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	4,1	0,3%	26,2	2,1%	161,8	12,8%	11,4	0,9%
OTV Bydgoszcz	53,2	3,9%	82,3	6,1%	152,8	11,3%	34,2	2,5%
OTV Gdańsk	12,4	0,9%	75,7	5,7%	68,0	5,2%	52,5	4,0%
OTV Katowice	83,2	6,5%	85,2	6,6%	70,4	5,5%	114,7	8,9%
OTV Kraków	20,7	1,6%	47,9	3,7%	101,9	8,0%	32,0	2,5%
OTV Lublin	57,9	4,3%	49,8	3,7%	214,3	15,9%	21,7	1,6%
OTV Łódź	53,6	4,1%	56,7	4,3%	107,1	8,2%	36,6	2,8%
OTV Poznań	42,5	3,0%	144,1	10,3%	100,9	7,2%	119,6	8,6%
OTV Rzeszów	48,7	3,8%	61,5	4,8%	101,8	8,0%	26,8	2,1%
OTV Szczecin	67,7	5,4%	67,5	5,4%	95,0	7,6%	32,6	2,6%
OTV Warszawa	8,7	0,7%	51,1	3,9%	129,1	9,8%	72,1	5,5%
OTV Wrocław	7,6	0,6%	52,3	4,0%	121,7	9,4%	94,6	7,3%

Biorąc pod uwagę obecność w programie rozłączonym różnego rodzaju audycji należy stwierdzić, że program emitowany w 2002 roku przez oddziały terenowe TVP S.A. był nadal – podobnie jak w latach poprzednich – uniwersalny, jednak zwracał uwagę duży udział audycji informacyjnych i publicystycznych.

Oddziały terenowe w 2002 roku zestawiły łącznie 15 685 godzin programu własnego, który został wyemitowany w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna. Najwięcej programu własnego wyemitowały oddziały w Poznaniu (1397 godzin), Bydgoszczy (1350 godz.) i Lublinie (1347 godz.), a najmniej oddziały w Szczecinie (1252 godz.) i Białymstoku (1260 godz.). Oddziały terenowe, których program własny przekraczał wyznaczony czas trwania pasm rozłączonych mogły „przykrywać swoim sygnałem” program wspólny TVP 3 Regionalna – stąd różnice w stopniu wykorzystania programu wspólnego przez poszczególne oddziały. Roczny udział programu własnego każdego z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. w średnim rocznym czasie emisji TVP 3 Regionalna wahał się od 18,6 % do 20%.

W 2002 roku oddziały terenowe szczególnie dużą wagę nadały **audycjom publicystycznym i informacyjnym**. Przeznaczili oni na ten rodzaj audycji największą liczbę godzin emisji w ciągu roku. Udział audycji publicystycznych w pasmach rozłączonych wyniósł średnio 30,7%, zaś audycji informacyjnych średnio 23,4%. Każdy z oddziałów terenowych nadawał codziennie przynajmniej jedną własną audycję publicystyczną, w której omawiano, komentowano, analizowano oraz wyjaśniano aktualne wydarzenia lokalne – społeczne, gospodarcze, polityczne lub kulturalne. Najwięcej godzin audycji publicystycznych wyemitowały oddziały terenowe w Gdańsku (43,7% programu w pasmach rozłączonych) i w Szczecinie (39% programu w pasmach rozłączonych). Blisko o połowę mniej czasu na te audycje przeznaczyły oddziały terenowe w Łodzi (20,2% programu w pasmach rozłączonych) i Wrocławiu (19% programu w pasmach rozłączonych), ale z kolei przeznaczyły one relatywnie więcej czasu na audycje informacyjne - OTV Wrocław (27,6% programu w pasmach rozłączonych) i OTV Łódź (26,6% programu w pasmach rozłączonych). Jednak w programie OTV Gdańsk ten rodzaj audycji miał równie wysoki udział (26,9% programu w pasmach rozłączonych). Najmniejszy udział audycji informacyjnych miał OTV Rzeszów (13,5% godz. programu w pasmach rozłączonych).

Trzecią ważną pod względem liczby godzin pozycją programów oddziałów terenowych były **filmy dokumentalne**. Ich średni udział w rocznym czasie nadawania w pasmach rozłączonych wyniósł 7,5%. Najwięcej godzin filmów dokumentalnych wyemitował OTV Lublin (246 godz.) oraz OTV Warszawa i Łódź (po ok. 142 godz.). Wśród form dokumentalnych w programach wszystkich oddziałów terenowych zdecydowanie dominował reportaż.

Czwartym pod względem liczby wyemitowanych godzin rodzajem audycji w pasmach rozłączonych były audycje o charakterze **edukacyjnym**. W programach pięciu oddziałów terenowych (w Gdańsku, Lublinie, Krakowie, Rzeszowie i Wrocławiu) przeważały audycje poradnicze, a w pięciu (w Białymstoku, Bydgoszczy, Poznaniu, Katowicach i Warszawie) - popularnonaukowe. W programie OTV w Szczecinie i OTV w Łodzi udział obu rodzajów audycji był bardzo zbliżony. Najwięcej godzin audycji edukacyjnych nadano w programach oddziałów terenowych w Łodzi (12,6%), Białymstoku (11,8%) i w Krakowie (10,1%), najmniej w programach OTV Lublin (niecały 1% rocznego czasu emisji programu).

Audycje religijne zajęły średnio 5,3% w pasmach rozłączonych dwunastu oddziałów terenowych. W programach większości oddziałów terenowych publicystyka, informacja i edukacja religijna miała większy udział niż transmisje z mszy św. i innych uroczystości religijnych. Audycje religijne największy udział miały w programach OTV Białystok (11,5%), Kraków (8,7%) i Warszawa (7,8%), a najmniej w programie OTV Wrocław (1,7%).

Audycje rozrywkowe zajęły średnio 4,3% rocznego czasu emisji programów w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna. Największy udział miały one w programie OTV Wrocław (12,3%), a najmniej w OTV Kraków (0,3%).

Audycje sportowe, przede wszystkim magazyny i audycje informacyjne, stanowiły średnio 5,1% czasu nadawania pasm rozłączonych. Najwięcej tego rodzaju audycji wyemitowały OTV Poznań (10,3%), OTV Katowice (6,6%) i OTV Bydgoszcz (6,1%). Najmniej audycji poświęconych sportowi wyemitował OTV Białystok (2,1%)

W ubiegłym roku oddziały terenowe z wyjątkiem OTV Wrocław i OTV Łódź nie miały w swojej ofercie programowej filmów **fabularnych i widowisk teatralnych**, zaś

muzyka miała w niej niewielki udział – 2,9%. Najwięcej godzin audycji muzycznych było w programie OTV Katowice (6,5%), OTV Szczecin (5,4%) i Lublin (4,3%).

Bardzo wysoki udział w programach nadawanych w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna miały **zapowiedzi, oprawa i autopromocja**. Pod względem liczby godzin zajmowały one trzecią pozycję w programie.

Podsumowując można stwierdzić, że w programach oddziałów terenowych nadawanych w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna audycje oparte na rzeczywistych faktach zdecydowanie przeważały nad audycjami, których przedmiotem była rzeczywistość wykreowana, tzn. nad audycjami rozrywkowymi, filmami fabularnymi i muzyką. Łączny udział audycji tej drugiej grupy w programie oddziałów terenowych wyniósł tylko 7% rocznego czasu nadawania programu. Program nadawany w pasmach rozłączonych, może zatem spełniać potrzeby społeczności lokalnych, gdyż rodzaje audycji, które w nim dominują sprzyjają realizacji zadań nadawcy publicznego.

Realizacja szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego przez Telewizję Polską S.A.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji analizując roczne sprawozdania z działalności programowej TVP zwraca szczególną uwagę na tzw. audycje misyjne służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty, umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych oraz uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21. ust 2 pkt. 5, 7, 7a, 8 i 9).

Programy ogólnokrajowe

W 2002 roku w programach ogólnokrajowych nadano:

Rodzaje audycji	Program 1		Program 2	
	liczba godzin	% czasu nadawania	liczba godzin	% czasu nadawania
audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty	1184,3	16,0%	1113,6	16,0%
audycje służące umacnianiu rodziny	954,7	12,9%	686,5	9,9%
audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych	155,8	2,1%	155,7	2,2%
audycje służące zwalczaniu patologii społecznych	132,5	1,8%	52,7	0,8%
audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych	31,8	0,4%	39,2	0,6%

Ze sprawozdania TVP S.A. wynika, że w programach ogólnopolskich (Program 1 i Program 2) obecne były wszystkie audycje służące realizacji wyżej wymienionych ustawowych zadań, choć w różnym wymiarze czasowym.

W Programie 1 tzw. audycje misyjne zajęły łącznie 2459,1 godziny czasu nadawania. W porównaniu z rokiem 2001 ich udział w tym programie zmniejszył się o 231,9 godziny. Największy spadek dotyczył audycji służących umacnianiu rodziny (o 222,3 godziny). W rocznym programie spadł również udział audycji służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych (o 42,2 godziny) oraz audycji służących zwalczaniu patologii społecznych (o 17,5 godziny). Wzrósł, choć nieznacznie, udział audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty (o 39,0 godzin) oraz audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych (o 10,8 godziny). Średni tygodniowy czas nadawania pięciu omawianych kategorii audycji wyniósł 47,3 godziny.

W Programie 2 w 2002 roku tzw. audycje misyjne zajęły łącznie 2047,7 godziny. Ich udział zwiększył się o 131,7 godziny. Od 2001 roku utrzymuje się tendencja wzrostowa udziału tych audycji w programie, z wyjątkiem audycji służących zwalczaniu patologii społecznych. W ubiegłym roku największy wzrost wykazały audycje służące umacnianiu rodziny (o 112,5 godziny). Znacznie mniejszy wzrost nastąpił w kategorii audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty (o 24,6 godziny), audycji służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych (o 7,7 godziny) oraz audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych (o 2,2 godziny). Spadek odnotowano jedynie w grupie audycji służących zwalczaniu patologii społecznych (o 15,3 godziny). Średni tygodniowy czas nadawania pięciu kategorii audycji wyniósł 39,3 godziny.

W 2002 roku zarówno w Programie 1 jak i w Programie 2 najwięcej godzin emisji zajęły audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty, zaś najmniej audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych.

W Programie 1 **rozwojowi kultury, nauki i oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku intelektualnego i artystycznego** służyły: poniedziałkowy teatr telewizji prezentujący klasyczne i współczesne dzieła literackie, audycje omawiające aktualne wydarzenia społeczno-kulturalne (*Rozmowy na czasie, Pegaz*), wywiady z twórcami kultury (*Rozmowy na nowy wiek*), audycje prezentujące i komentujące nowości wydawnicze (*Dobre książki*), audycje przedstawiające światowe zabytki architektury (*Światowe dziedzictwo kultury*), cykl filmów popularnonaukowych (*BBC w Jedyńce, Zwierzęta świata*) oraz cykle audycji prezentujące najlepsze dzieła filmowe (*Gorąco polecam i Uczta kinomana*). Ponadto w ofercie Programu 1 znalazły się audycje ukazujące się w krótszych, kilkutygodniowych cyklach (*Gawęda muzyczna mistrza, Historia filozofii po góralsku wg ks. Tischnera*), bądź też audycje cykliczne, których tylko niektóre wydania zostały przez nadawcę zakwalifikowane do grupy audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty (*Otwarte drzwi, Raj, Ziarno*).

Omawiany obowiązek ustawowy nadawca realizował również w audycjach emitowanych z okazji aktualnych wydarzeń kulturalnych. (np. *Wspomnienie o Tadeuszu Łomnickim* – audycja zrealizowana w 10. rocznicę śmierci aktora, relacje z 27 Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych).

W Programie 2 ten ustawowy obowiązek nadawca realizował emitując: cykl *Studio Teatralne Dwójki* oraz magazyny cykliczne omawiające problemy kultury, sztuki, filozofii, literatury, prezentujące aktualności kulturalne (*Jazda kulturalna, Ogród sztuk, Telewizyjne*

Wiadomości Literackie, Słowa i znaki, Autograf). Stałe miejsce w Programie 2 miały też cykle audycji o tematyce filmowej, w tym filmy i etiudy dokumentalne (*Arcydzieła Polskiego Dokumentu, Inne spojrzenia – Filmówka, Kocham kino*). Ponadto w Programie 2 audycje tej kategorii nadawca realizował nadając koncerty muzyki poważnej, magazyn poświęcony wydarzeniom związanym z muzyką poważną (*Camerata*) oraz inne okolicznościowe koncerty (*VIII Forum Lutosławskiego, Polska dla Europy, Linia życia – Karol Szymanowski*).

W Programie 1 **audycjami służącymi umacnianiu rodziny** były według nadawcy m.in. cykle audycji edukacyjnych (*Niepodobni, Ja i moje życie, Dziecko, troski, radości, Pani Jola zmienia swoje życie, Normalnie jak w domu*). W audycjach tych udzielano porad psychologicznych młodym małżeństwom i rodzicom o tym jak wychowywać dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Ponadto audycjami zaliczonymi do tej kategorii według nadawcy były niektóre wydania talk show (*Życie moje, Między nami*), w których podejmowano tematy społeczne, np. dlaczego Polacy coraz później decydują się na potomstwo, jaka jest Polska rodzina, jak unikać konfliktów w rodzinie. Również do tej kategorii nadawca zaliczył telenowele (*Klan, Plebania*), filmy fabularne (*Potęga miłości, Inna kobieta, Siódme niebo*), seriale dokumentalne (*Złote łany, Serca z węgla*) oraz wieczorynki a także filmy fabularne i animowane adresowane do młodego widza (*Walt Disney przedstawia, Jedyneczka, Bajeczki, Jedyneczki, Budzik, Od przedszkola do Opola*).

Do audycji służących umacnianiu rodziny w Programie 2 nadawca zakwalifikował niektóre reportaże emitowane w ramach cyklu *Magazyn, Ekspres reporterów*, w których przedstawiono skomplikowane losy ludzkie. O problemach życia rodzinnego mówił cykl *Po prostu żyć*, zaś o problemach osób niepełnosprawnych i ich rodzin *Spróbujmy razem*. Ponadto tematyce tej poświęcone były niektóre okazjonalnie pojawiające się rozmowy w studiu oraz inne elementy tzw. oprawy programu (*Gość Dwójki, Matki matkom, Poczytaj mi tato* itp.) oraz telenowele (*Złotopolscy, Na dobre i na złe, M jak miłość*), a także niektóre teleturnieje (*Śpiewające fortepiany, Familiada*).

W Programie 1 **audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych** realizowane były najczęściej w cyklach. Tematyka audycji cyklicznych dotyczyła m.in. różnorodnych chorób psychicznych (*Ludzie wśród nas*), popularyzacji zdrowego trybu życia, zdrowej żywności (*Wyprzedzić chorobę*), medycyny naturalnej, profilaktyki i rehabilitacji (*Od A do Z, Sekrety zdrowia*), popularyzacji zdrowych nawyków życia, w tym higieny osobistej (*Jedyneczka i Budzik*), zdrowego odżywiania się, czy też aktywności fizycznej. Według nadawcy kształtowaniu postaw prozdrowotnych służyły także cykle filmów dokumentalnych np. o przeszczepach, chorobach genetycznych, fizjologii człowieka, wykorzystaniu medycyny kosmicznej, walce z narkomanią, bulimią, anoreksją.

W Programie 2 emitowany był tylko jeden cykl audycji w całości poświęcony popularyzowaniu zdrowego stylu życia i doskonaleniu sprawności fizycznej (*Studio urody*). Wszystkie pozostałe wskazane przez nadawcę audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych ukazywały się w programie okazjonalnie i większość z nich tylko pośrednio realizowała ten ustawowy obowiązek. Audycje te podejmowały kontrowersyjne tematy związane ze zdrowiem i leczeniem - stosowanie anaboliów, medycyna niekonwencjonalna, błędy lekarskie, eutanazja, bank przeszczepów szpiku kostnego itp. W oprawie programu pojawiały się okazjonalnie krótkie rozmowy o diagnostyce i profilaktyce raka piersi, o akcji zachęcania kobiet do badań cytologicznych, o chorobie Parkinsona, chorobach serca itp. Ponadto ustawowy obowiązek wypełniano za pomocą relacji z imprez masowych takich jak maraton, otwarcie sezonu motocyklowego, popularyzowanie carawangu. W programie

wyemitowano również kilkunastoodcinkowy cykl *Spróbujmy razem*, którym przybliżano losy i problemy ludzi niepełnosprawnych.

W Programie 1 **zwalczaniu patologii społecznych** poświęcono audycje cykliczne (*Bezpieczna Jedyńka, Włącz się*), pojedyncze wydania cykli (*Czas na kontrowersyjny dokument, Rower Błażeja, Ziarno, Babiniec, Kawa czy herbata, Otwarte drzwi*) oraz audycje jednostkowe. Temat ten pojawił się w filmach fabularnych i dokumentalnych (*Prawdziwe psy, W zaklętym kręgu, Aniołki, Cześć Tereska, Nic, Żółty szalik, Odplywając w dal*). W audycjach służących zwalczaniu patologii społecznym omawiano następujące tematy: przemoc fizyczna i psychiczna, problemy trudnej młodzieży, dzieci pochodzące z biednych i patologicznych rodzin, uzależnienia między innymi od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, bieda i bezdomność. Podejmowano również tematy: korupcji (*Zawsze po 21.00*), układów mafijnych (*Sfora, Kameleon*), hazardu (*W zaklętym kręgu*), pracy płatnego egzekutora (*Egzekucja długów, osób*), blokatorów (*X sektor*), hakerów (*Gracze*).

W Programie 1 przeprowadzono także kilka kampanii społecznych poświęconych między innymi bezdomnym (*Wigilia dla bezdomnych*), przemocy w rodzinie (*Przemoc w rodzinie*), nadużywaniu narkotyków (*Narkotyki, najlepsze wyjście nie wchodzić*) i bezpieczeństwu kobiet (*Kobieta bezpieczna*).

W Programie 2 nie emitowano ani jednej audycji cyklicznej, która w całości poświęcona byłaby zwalczaniu patologii społecznych. Tematyka ta pojawiała się w niektórych wydaniach audycji cyklicznych (*Znaki czasu, Polaków Portret własny*), jednak najczęściej występowała w audycjach jednostkowych nadawanych okazjonalnie (*Błękitny krzyż, Granica marzeń, Solidarni, Papierowy wyrok, Niebezpieczni znajomi, Dzieciaki z podwórka, Dzieci, Szkoła bicia i Nie zgadzam się*). Za audycje służące zwalczaniu patologii społecznych nadawca uznał także reportaże poruszające tematy kryminalne i policyjne (*Czy tak musiało być, Najlepszy glina, Wojna na drodze*).

Audycje uwzględniające **potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych** obecne były w obu programach ogólnokrajowych. W Programie 1 emitowano audycję cykliczną *U siebie* prezentującą historię, aktualności i problemy mniejszości narodowych i grup etnicznych. Natomiast w Programie 2 nadawca za audycje realizujące ten zapis ustawy uznał magazyny ekumeniczne adresowane do wyznawców różnych kościołów – luterńskiego, mariawickiego, metodystów, prawosławnych oraz okazjonalnie ukazujące się w programie rozmowy i reportaże, w których przedstawiano życie i historię różnych mniejszości narodowych.

Program TVP 3 Regionalna

W programie TVP 3 Regionalna w roku 2002 obecne były wszystkie kategorie tzw. audycji misyjnych. Porównanie udziału tych audycji w programie z ich udziałem w roku 2001 jest niemożliwe, ponieważ w marcu 2002 roku zmienił się zarówno profil jak i konstrukcja programu.

Program TVP 3 Regionalna nadawany jest w dwunastu odmianach regionalnych różniących się przede wszystkim zawartością nadawanych pięciokrotnie na dobę przez oddziały terenowe pasm rozłączonych. Niewielkie różnice występują także w zakresie emisji pasma wspólnego. Stąd w poniższej tabeli oddzielnie zestawiono dane dotyczące

wykonywania tzw. zadań misyjnych nadawcy publicznego w każdej z dwunastu regionalnych odmian programu TVP 3 Regionalna.

Oddziały terenowe TVP S.A.	Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty		Audycje służące umacnianiu rodziny		Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych		Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	220,4	3,3%	3,2	0,0%	37,6	0,6%	9,3	0,1%	270,5	4,0
OTV Bydgoszcz	190,1	2,8%	63,1	0,9%	73,4	1,1%	8,0	0,1%	334,6	4,9
OTV Gdańsk	205,9	3,0%	18,1	0,3%	22,3	0,3%	17,9	0,3%	264,2	3,9
OTV Katowice	231,7	3,4%	10,5	0,2%	20,9	0,3%	16,2	0,2%	279,3	4,2
OTV Kraków	213,2	3,2%	38,3	0,6%	48,4	0,7%	38,4	0,6%	338,4	5,0
OTV Lublin	230,3	3,4%	38,1	0,6%	17,4	0,3%	31,2	0,5%	317,0	4,6
OTV Łódź	291,7	4,3%	9,5	0,1%	25,2	0,4%	24,0	0,4%	350,5	5,2
OTV Poznań	340,7	5,0%	8,7	0,1%	33,4	0,5%	28,7	0,4%	411,6	6,1
OTV Rzeszów	132,6	2,0%	82,0	1,2%	27,7	0,4%	28,1	0,4%	270,4	4,6
OTV Szczecin	152,9	2,3%	34,7	0,5%	18,9	0,3%	17,3	0,3%	223,8	4,0
OTV Warszawa	355,7	5,2%	57,0	0,8%	13,6	0,2%	11,3	0,2%	437,7	6,5
OTV Wrocław	194,5	2,9%	137,7	2,0%	17,8	0,3%	24,3	0,4%	374,4	5,5

W programie TV 3 Regionalna spośród pięciu kategorii audycji misyjnych najwięcej czasu antenowego poświęcono **audycjom służącym rozwojowi kultury, nauki i oświaty**. W programie wspólnym TVP 3 Regionalna nadawane były cztery cykle audycji należące do tej kategorii: *Małe Ojczyzny*, *Książki z górnej półki*, *Książka tygodnia*, *Regiony kultury*. Dominowały w nim jednak audycje jednostkowe ukazujące się okazjonalnie. Były to przede wszystkim koncerty muzyczne (*III Festiwal Piosenki Zjednoczonej Europy*, *Tańce świata – muzyczny festiwal w Łańcucie* i in.).

Jednak zdecydowana większość audycji zakwalifikowanych do tej kategorii przez nadawcę wyemitowana była w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna. Oddziały terenowe nadawały zarówno audycje cykliczne jak i incydentalne. Prawie każdy z oddziałów w swojej ofercie programowej miał przynajmniej jedną audycję cykliczną, która prezentowała aktualności kulturalne z regionu np. *Magazyn Kulturalny* (OTV Katowice), *Brulion* (OTV Gdańsk), *Prezentacje* (OTV Białystok), *Karnet Kulturalny* (OTV Bydgoszcz). Omawiany obowiązek ustawy realizowały także audycje poświęcone nowościom książkowym (*Co czytać* – OTV Lublin), nowościom filmowym (*Kinoman* – OTV Białystok), historii i wybitnym postaciom regionu (*Kartka z kalendarza* – OTV Białystok, *Portrety* oraz *Piękno* – OTV Kraków, *Ocalić od zapomnienia* – OTV Lublin, *Filmowa Encyklopedia Łodzi* – OTV Łódź, *Wędrówki Galicyjskie* – OTV Rzeszów, *Warszawa znana i nieznana* oraz *Warszawa w polskim filmie fabularnym* – OTV Warszawa), muzyce poważnej, jazzowej i innym gatunkom muzycznym (*Pro musica* - OTV Białystok, *Muzyczny kram* – OTV Bydgoszcz, *Spotkania z folklorem* – OTV Katowice) a także kulturze języka, sztuce oraz różnym aspektom kultury lokalnej (*Dziedzictwo* – OTV Lublin, *Instytut kulturalnych sporów* – OTV Szczecin, *Profesor Miodek odpowiada* i *Ojczyzna, polszczyzna* – OTV Wrocław). Tylko jeden oddział (OTV Białystok) emitował audycję oświatową, której tematyka dotyczyła integracji Polski z Unią Europejską. Była to audycja ukazująca się dwa razy w miesiącu – *Stąd do Europy*.

O ile w TVP 3 Regionalna w 2002 roku – jak widać z powyższego omówienia – kulturze, zwłaszcza lokalnej poświęcono znaczącą liczbę audycji, to prawie w ogóle bądź okazjonalnie były nadawane audycje cykliczne służące rozwojowi oświaty i nauki (*Magazyn*

Komputerów – O TV Rzeszów). Jedyną audycję cykliczną (*Bliżej natury*) poświęconą tej tematyce emitował w paśmie rozłączonym oddział terenowy w Katowicach.

Audycje **służące umacnianiu rodziny** obecne były głównie w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna. Były to najczęściej cykliczne formy ukazujące się raz w miesiącu bądź częściej. Realizowane były one w formie magazynów o tematyce religijnej (*Arka* – OTV Szczecin, *Magazyn katolicki* – OTV Rzeszów), okazjonalnie się ukazujących rozmów z gośćmi, magazynach podejmujących szeroką tematykę związaną z rodziną, w tym z poradnictwem prawnym, wychowaniem, ochroną zdrowia, edukacją (*To i owo* – OTV Białystok, *Dziedzictwo* – OTV Lublin), a także w formie cyklu reportaży o tradycyjnych wielkopolskich rodzinach (*Korzenie* i *Przysmak Babuni* – OTV Poznań). Do tej kategorii audycji nadawca zakwalifikował również *Promocje młodych* – cykl audycji prezentujący utalentowaną młodzież (OTV Rzeszów), relacje z imprez sportowych – Family Cup, Mistrzostwa Młodzieży Szkolnej w narciarstwie (OTV Rzeszów) lub też felietony prezentujące ludzi chorych, którym pomoc społeczna pomaga przystosować się do codziennego życia (*Adaś i co dalej?* oraz *Mój nowy świat* – OTV Rzeszów).

W paśmie wspólnym TVP 3 Regionalna wyemitowano następujące cykle audycji **służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych**: *Medycyna i Ty*, *Co słycać doktora?* poświęcone różnym schorzeniom, *Medycyna 2001* prezentująca osiągnięcia współczesnej medycyny, *Psychiatra bez lęku* omawiająca choroby psychiczne. W pasmach rozłączonych tylko oddział terenowy w Krakowie emitował audycje cykliczne - *Zdrowy Kraków*, *Z medycyną na ty*. Pozostałe oddziały nadawały audycje okazjonalnie lub w krótkich, kilkutygodniowych cyklach. Większość tych audycji poświęcona była profilaktyce różnych schorzeń, promowaniu zdrowego stylu życia, informowaniu o najnowszych rozwiązaniach medycznych, poradom dla osób niepełnosprawnych. Nadawca do tej kategorii zaliczył również audycje informujące o nagrodach dla najpopularniejszego lekarza, o jubileuszach szpitali, ogólnopolskich konferencjach lekarzy.

W programie wspólnym TVP 3 Regionalna nadawana była tylko jedna cykliczna audycja (*Psychiatra bez lęku*) zaliczona przez nadawcę do kategorii audycji **służących zwalczaniu patologii**. Cykl ten poświęcony był chorobom psychicznym, depresji, stresowi itp. Ponadto oddziały terenowe nadawały w pasmach rozłączonych własne audycje cykliczne poświęcone tej tematyce (*Od A do N* – OTV Lublin, *Takie jest życie* – OTV Łódź) bądź też poświęcały jej niektóre wydania audycji cyklicznych takich jak *Magazyn młodzieżowy* (OTV Białystok), *Zbliżenia* (OTV Bydgoszcz), *Teledzień* (OTV Lublin), *Spojrzenia* (OTV Poznań), *Magazyn Katolicki* i *Interwencje Trójki* (OTV Rzeszów), *Magazyn reporterów* (OTV Szczecin), *Popołudnie z Trójką* (OTV Bydgoszcz), *Gdański dywanik*, *Zderzenia parlamentarne* (OTV Gdańsk). Do kategorii audycji służących zwalczaniu patologii społecznych nadawca zaliczył także niektóre okazjonalnie nadawane audycje jednostkowe.

Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych w TVP 3 Regionalna najczęściej dotyczyły uzależnień, głównie od alkoholu i narkotyków, biedy, bezdomności, bezrobocia, rodzin patologicznych, przemocy w rodzinie, w szkole i na ulicy, przestępczości nieletnich. Mówiły również o sposobach walki z patologiami społecznymi wśród dzieci i młodzieży, ucieczkach młodocianych z domu, działalności Pogotowia Opiekuńczego, domach opiekuńczych dla dzieci i schroniskach dla samotnych matek. Do tej kategorii audycji nadawca zaliczył audycje, które poruszały np. temat mobbingu osób niepełnosprawnych, nieludzkiego traktowania zwierząt.

Wśród audycji w tej kategorii nadawca wskazał również cykliczne magazyny policyjne (*Raport z akcji* – OTV Katowice, *Sprawcy, motywy, ofiary* – OTV Lublin, *Na sygnale* – OTV Łódź, *Raport policyjny* oraz *Patrol Trójki* – OTV Warszawa, *Stan zagrożenia* – OTV Wrocław) poświęcone przestępczości, gwałtom, morderstwom, przemocy, narkomanii, także problemom drogowym. Audycje te zajęły stosunkowo dużo czasu antenowego wśród audycji tej kategorii.

W roku 2002 wszystkie oddziały terenowe TVP S.A. deklarowały nadawanie w programie TVP 3 Regionalna (zarówno w pasmach rozłączonych jak i programie wspólnym) audycji **uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych**.

Oddziały terenowe	Audycje w języku narodowym		Audycje w języku polskim		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	68,8	1,0%	38,6	0,6%	107,4	1,6%
OTV Bydgoszcz	25,7	0,4%	20,4	0,3%	46,1	0,7%
OTV Gdańsk	65,5	1,0%	36,4	0,5%	101,9	1,5%
OTV Katowice	37,7	0,6%	32,4	0,5%	70,1	1,0%
OTV Kraków	25,7	0,4%	58,4	0,9%	84,1	1,2%
OTV Lublin	29,7	0,4%	41,7	0,6%	71,4	1,0%
OTV Łódź	25,7	0,4%	20,4	0,3%	46,1	0,7%
OTV Poznań	25,7	0,4%	20,4	0,3%	46,1	0,7%
OTV Rzeszów	28,0	0,4%	49,6	0,7%	52,6	0,8%
OTV Szczecin	25,7	0,4%	20,4	0,3%	46,1	0,7%
OTV Warszawa	26,9	0,4%	27,4	0,4%	54,3	0,8%
OTV Wrocław	25,7	0,4%	48,6	0,7%	61,8	0,9%

W programie wspólnym audycje te w większości miały charakter cykliczny. Wyemitowano w nim trzy cykliczne audycje: *Etniczne klimaty*, *Telenowyny* oraz *Kowalski i Schmidt*. Cztery oddziały terenowe (OTV Bydgoszcz, OTV Łódź, OTV Poznań i OTV Szczecin) poza wymienionymi trzema cyklami nie nadały żadnych własnych audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych. W tych oddziałach czas trwania audycji wyniósł 46,1 godzin, co stanowi 0,68% rocznego czasu nadawania programu i był najniższy spośród wszystkich oddziałów terenowych. Najwięcej godzin audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych wyemitował OTV Białystok – łącznie w programie wspólnym i paśmie rozłączonym audycje te zajęły 107,4 godzin, co stanowi 1,6% rocznego czasu nadawania programu. Oddział ten nadawał własne audycje cykliczne (*Sami o sobie*, *Sąsiedzi*) oraz audycje jednostkowe (*Wśród nas*, *Jak Białorusinka z Polakiem*, *Chana i Szanaj*). Także własne audycje cykliczne uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych emitowały: OTV Gdańsk (*Rodno ziemia* i *Magazyn Kociewski*), OTV Katowice (*Schlesien Journal* i *Schlesische Wochenschau*) i OTV Kraków (*U siebie*).

Realizacja przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji przez nadawców programów telewizyjnych

Przepisy ustawy o radiofonii i telewizji (ze zmianami obowiązującymi od 19 maja 2000 roku) art. 15 i 15a nakładają na nadawców telewizyjnych następujące obowiązki:

Przeznaczenia co najmniej 30% kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim.

Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim.

Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów muzycznych na utwory związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską.

Tam gdzie jest to wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy, przeznaczenia co najmniej połowy kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone przez producentów europejskich.

Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Programy Telewizji Polskiej S.A.

KRRiT przeprowadziła analizę sprawozdań rocznych z wypełniania przez nadawców art.15 i 15a w programach nadawanych w 2002 roku.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15 a ust. 1 i 2 urt w 4 kwartałach 2002 roku w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP S.A.

Rodzaje audycji	Program 1				Program 2			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	40	42	41	47	43	47	52	53
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	37	39	34	44	34	40	42	44
Audycje wytworzone przez producentów europejskich	51	54	53	58	56	59	65	60
Audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	21	21	23	23	26	26	31	24

Rodzaje audycji	TV Polonia			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%			
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	81	84	82	86
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	59	59	46	63
Audycje wytworzone przez producentów europejskich	84	86	85	88
Audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	31	29	30	31

Udziały audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, w tym wyprodukowanych w okresie 3 lat przed ich rozpowszechnianiem w programie, audycji wytworzonych przez europejskich producentów oraz audycji wytworzonych przez niezależnych producentów europejskich we wszystkich kwartałach 2002 roku w obu

programach ogólnokrajowych i programie satelitarnym TV Polonia rozpowszechnianych przez Telewizję Polską S.A. były zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy.

Realizacja art. 15 ust. 2 i 3 urt. w 2002 roku w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP S.A.

Okres emisji	Utwory muzyczne związane z kulturą polską			Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim		
	Program I	Program II	TV Polonia	Program I	Program II	TV Polonia
	%			%		
Styczeń	61	58	83	88	79	85
Luty	61	54	85	88	81	86
Marzec	61	58	83	88	80	86
Kwiecień	61	57	82	86	79	86
Maj	62	59	83	84	78	85
Czerwiec	63	59	84	86	78	86
Lipiec	62	59	83	85	77	85
Sierpień	63	60	84	84	79	96
Wrzesień	65	61	83	85	77	84
Październik	65	61	83	85	77	84
Listopad	66	60	81	84	75	82
Grudzień	65	56	81	84	75	81

Telewizja Polska S.A. w obu programach ogólnokrajowych i w programie TV Polonia przeznaczyła w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych zgodną z przepisami ustawy ilość czasu na utwory wykonywane w języku polskim. Zgodny z ustawą był również udział utworów związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych.

Realizacja art. 15 ust. 1 oraz 15 a ust. 2 urt w 4 kwartałach 2002 roku w programie TVP 3 Regionalna TVP S.A.*

Nazwa oddziału	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
OTV Białystok	45,5	45,2	46,5	45,1	28,7	38,8	40,5	40,7
OTV Bydgoszcz	48,0	46,2	44,6	46,0	32,0	39,9	38,5	36,0
OTV Gdańsk	44,9	43,9	42,7	45,0	38,6	41,9	42,3	40,6
OTV Katowice	42,9	41,9	40,8	41,6	24,9	30,3	30,0	38,2
OTV Kraków	50,2	50,3	44,1	45,0	42,4	48,5	40,8	39,4
OTV Lublin	49,3	45,3	46,3	60,7	23,4	29,8	29,1	30,4
OTV Łódź	43,6	43,3	41,6	45,4	34,6	38,5	39,9	38,1
OTV Poznań	54,7	44,7	44,2	44,0	45,0	42,4	41,5	41,4

OTV Rzeszów	45,1	47,3	47,6	50,5	38,0	45,2	44,8	35,2
OTV Szczecin	44,4	46,1	46,7	47,1	26,8	44,1	43,4	42,6
OTV Warszawa	43,9	50,4	43,5	46,4	41,7	41,6	39,8	41,4
OTV Wrocław	44,6	42,9	43,1	44,0	33,4	40,4	32,8	38,9

*) Program TVP 3 Regionalna emitowany jest w dwunastu odmianach regionalnych różniących się wypełnieniem pasm rozłączonych nadawanych pięciokrotnie w ciągu doby i zestawianych samodzielnie przez każdy z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. Nieznaczące różnice dotyczą także stopnia wykorzystania pasm wspólnych przez poszczególne oddziały terenowe.

W każdej z dwunastu odmian regionalnych programu TVP 3 Regionalna nadawanych w czterech kwartałach 2002 roku udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim był zgodny z ustawą i wynosił średnio kilkanaście punktów procentowych więcej niż wymagane 30% minimum. TVP 3 Regionalna przeznaczyła również we wszystkich odmianach regionalnych programu więcej niż wymagane 10% kwartalnego czasu nadawania na emisję audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, które zostały wyprodukowane w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Realizacja art. 15 ust. 4 oraz 15 a ust. 1 urt w 4 kwartałach 2002 roku w programie TVP 3 Regionalna TVP S.A.*

Nazwa oddziału	Audycje producentów europejskich				Audycje europejskich producentów niezależnych			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	Kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
OTV Białystok	13,4	58,7	56,7	56,7	5,9	5,3	5,5	5,6
OTV Bydgoszcz	12,8	59,0	55,0	55,0	10,0	5,6	4,6	5,0
OTV Gdańsk	11,5	57,4	59,2	59,2	5,9	5,2	4,0	5,5
OTV Katowice	14,8	55,5	50,4	50,4	7,1	5,5	4,6	7,5
OTV Kraków	10,9	63,7	53,7	53,7	4,7	4,0	3,5	1,4
OTV Lublin	12,4	58,6	56,2	56,2	6,2	5,8	5,1	6,3
OTV Łódź	12,3	57,5	51,6	51,6	6,6	6,0	4,3	5,4
OTV Poznań	12,7	57,6	53,8	53,8	8,1	5,8	5,2	6,1
OTV Rzeszów	13,2	61,5	57,5	57,5	5,4	4,2	3,9	4,7
OTV Szczecin	12,1	60,4	57,0	57,0	11,0	6,3	5,9	6,8
OTV Warszawa	13,2	57,3	53,1	53,1	6,7	8,1	4,9	5,9
OTV Wrocław	13,6	56,3	52,6	52,6	6,6	5,7	3,7	6,5

*) Program TVP 3 Regionalna emitowany jest w dwunastu odmianach regionalnych różniących się wypełnieniem pasm rozłączonych nadawanych pięciokrotnie w ciągu doby i zestawianych samodzielnie przez każdy z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. Nieznaczące różnice dotyczą także stopnia wykorzystania pasm wspólnych przez poszczególne oddziały terenowe.

W programie TVP 3 Regionalna wypełniono obowiązek wynikający z art. 15.4, przeznaczając w każdej z jego dwunastu odmian regionalnych ponad połowę kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone przez producentów europejskich. Z obowiązku przeznaczania 10% czasu nadawania na audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie nadawca nie wywiązał się w większości z jego dwunastu odmian regionalnych. Jedynie program TVP 3 Regionalna emitowany przez oddziały terenowe w Bydgoszczy i Szczecinie w pierwszym kwartale 2002 roku uwzględniał ten wymóg ustawy.

Należy zauważyć, że wynik ten oznacza wyraźne pogorszenie w stosunku do roku poprzedniego, gdy z obowiązku przeznaczenia 10% czasu nadawania na audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych nie wywiązały się w pierwszym kwartale roku 2001 cztery oddziały terenowe, w drugim kwartale aż dziesięć oddziałów, a w trzecim kwartale osiem. Jednak w czwartym kwartale 2001 roku wszystkie oddziały terenowe wywiązały się z tego ustawowego obowiązku.

Realizacja art. 15 ust. 3 urt w 2002 roku w programie TVP 3 Regionalna TVP S.A.*

Nazwa oddziału	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską					
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec
	%					
OTV Białystok	51,8	54,0	52,2	53,9	53,4	50,0
OTV Bydgoszcz	56,0	63,0	51,7	55,2	54,8	52,0
OTV Gdańsk	56,0	60,0	54,3	55,7	57,0	50,2
OTV Katowice	54,1	51,4	49,0	53,7	52,0	54,1
OTV Kraków	87,7	88,0	52,4	58,1	58,3	53,8
OTV Lublin	33,8	32,2	50,9	55,6	55,4	54,2
OTV Łódź	38,1	52,9	50,1	54,4	51,3	51,9
OTV Poznań	38,6	38,3	40,1	43,4	47,9	39,8
OTV Rzeszów	74,6	93,6	54,8	59,0	58,3	54,2
OTV Szczecin	44,1	30,0	47,2	51,4	46,9	43,3
OTV Warszawa	47,0	49,6	51,4	52,5	53,7	50,0
OTV Wrocław	44,4	45,9	55,8	57,6	60,3	56,2

Nazwa oddziału	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską					
	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
	%					
OTV Białystok	66,2	66,8	69,0	66,7	61,5	67,3
OTV Bydgoszcz	65,1	68,0	71,7	75,0	69,0	72,0
OTV Gdańsk	67,6	71,9	78,0	69,0	64,0	69,8
OTV Katowice	62,2	64,0	74,5	67,8	50,4	62,3
OTV Kraków	68,9	71,5	70,3	70,6	63,6	71,5
OTV Lublin	70,0	73,5	84,2	71,0	66,0	77,2
OTV Łódź	63,8	66,6	77,0	61,4	65,5	64,6
OTV Poznań	51,9	58,7	74,2	52,7	51,4	55,0
OTV Rzeszów	76,4	78,7	83,3	68,0	62,4	67,7
OTV Szczecin	56,7	61,3	41,6	60,2	58,5	58,9
OTV Warszawa	63,9	63,7	70,6	63,8	57,7	60,9
OTV Wrocław	67,4	69,9	71,4	71,6	63,6	73,4

*) Program TVP 3 Regionalna emitowany jest w dwunastu odmianach regionalnych różniących się wypełnieniem pasm rozłączonych nadawanych pięciokrotnie w ciągu doby i zestawianych samodzielnie przez każdy z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. Nieznaczące różnice dotyczą także stopnia wykorzystania pasm wspólnych przez poszczególne oddziały terenowe.

W czasie nadawania utworów muzycznych w programie TVP 3 Regionalna udział utworów związanych z kulturą polską w poszczególnych miesiącach 2002 roku był większy

przeciętnie o ok. 20 punktów procentowych od wymaganych w ustawie 30% we wszystkich z dwunastu odmian regionalnych tego programu.

Realizacja art. 15 ust. 2 urt w 2002 roku w programie TVP 3 Regionalna TVP S.A.*

Nazwa oddziału	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim					
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec
	%					
OTV Białystok	39,3	48,1	50,0	60,3	68,5	66,9
OTV Bydgoszcz	47,0	53,1	55,8	60,1	68,2	67,6
OTV Gdańsk	53,0	68,0	58,2	66,6	74,0	72,0
OTV Katowice	40,3	42,5	55,2	63,3	70,0	70,6
OTV Kraków	79,1	83,7	50,8	60,7	71,6	69,5
OTV Lublin	56,3	58,9	69,5	72,9	75,2	78,2
OTV Łódź	59,6	63,8	56,3	65,2	75,3	69,3
OTV Poznań	68,5	77,6	59,1	69,4	72,5	74,7
OTV Rzeszów	77,2	89,4	57,5	64,7	71,6	70,6
OTV Szczecin	45,2	49,5	39,8	32,3	41,9	45,1
OTV Warszawa	41,7	60,4	60,2	67,8	72,4	67,9
OTV Wrocław	44,4	49,2	63,4	58,7	74,2	71,9

Nazwa oddziału	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim					
	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
	%					
OTV Białystok	53,9	52,8	69,0	78,4	68,2	85,8
OTV Bydgoszcz	56,7	56,6	71,7	74,0	72,0	71,0
OTV Gdańsk	64,0	62,0	78,0	83,8	79,0	81,6
OTV Katowice	64,3	57,7	74,5	72,5	75,0	86,9
OTV Kraków	54,8	53,0	70,3	80,6	72,1	89,2
OTV Lublin	68,0	67,7	84,2	68,6	67,5	88,5
OTV Łódź	58,8	59,7	77,0	83,7	75,0	91,0
OTV Poznań	59,7	64,4	74,2	82,0	78,1	88,1
OTV Rzeszów	57,7	61,9	83,3	93,1	85,2	91,1
OTV Szczecin	32,7	37,3	41,6	42,9	39,6	59,8
OTV Warszawa	59,2	53,8	70,6	86,0	77,3	91,0
OTV Wrocław	52,6	55,3	71,4	79,3	76,5	90,3

**) Program TVP 3 Regionalna emitowany jest w dwunastu odmianach regionalnych różniących się wypełnieniem pasm rozłączonych nadawanych pięciokrotnie w ciągu doby i zestawianych samodzielnie przez każdy z dwunastu oddziałów terenowych TVP S.A. Nieznaczne różnice dotyczą także stopnia wykorzystania pasm wspólnych przez poszczególne oddziały terenowe.*

W programie TVP 3 Regionalna udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w łącznym miesięcznym czasie nadawania wszystkich utworów słowno-muzycznych był wyższy niż ustawowe minimum, czyli 30% w każdej z dwunastu odmian regionalnych tego programu. W tej kategorii audycji nastąpiła znacząca poprawa w stosunku

do poprzedniego roku, gdy udział utworów słowno-muzycznych w programach oddziałów terenowych w Białymstoku, Katowicach, Szczecinie, Łodzi, Warszawie i Wrocławiu w niektórych miesiącach był niższy od wymaganego ustawowo.

Programy telewizji koncesjonowanych

Realizacja art. 15 ust.1 i 15a ust. 2 urt w 4 kwartałach 2002 roku przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Programy koncesjonowane (naziemne)	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Polsat	51,0	56,0	55,0	62,0	47,0	53,0	53,0	61,0
TVN	36,4	38,2	38,7	42,8	35,2	38,2	37,8	41,3
TV4	33,4	33,5	33,1	34,2	23,7	25,7	24,8	34,0

W programach telewizji Polsat, TVN i TV4 w czterech kwartałach ubiegłego roku na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim przeznaczono więcej czasu niż wymagane przez ustawę minimum 30%. Wysokim, przekraczającym 50% udziałem tych audycji wyróżniła się Telewizja Polsat.

Podobnie wszyscy trzej nadawcy w czterech kwartałach 2002 roku wywiązali się z obowiązku przeznaczenia 10% kwartalnego czasu nadawania na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem. Także tutaj wysokim udziałem tych audycji w nadawanym programie przekraczającym o ponad 40 punktów procentowych ustawowe minimum wyróżniała się Telewizja Polsat.

Realizacja art. 15 ust.4 i 15a ust. 1 urt w 4 kwartałach 2002 roku przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Programy koncesjonowane (naziemne)	Audycje producentów europejskich				Audycje europejskich producentów niezależnych			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Polsat	60,0	62,0	62,0	66,0	34,0	26,0	25,0	23,0
TVN	42,1	41,0	41,0	44,0	14,2	12,6	12,2	10,9
TV4	39,0	39,3	39,6	37,6	21,0	23,5	25,5	22,0

Telewizja Polsat w swoim programie w czterech kwartałach 2002 roku przeznaczyła na audycje producentów europejskich zgodną z ustawą ilość czasu. Natomiast telewizje TVN i TV 4 przeznaczały na te audycje w każdym z kwartałów nieco mniej czasu niż wynosi ustawowe minimum, czyli poniżej połowy kwartalnego czasu nadawania. Z kolei audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem we wszystkich omawianych w tym miejscu telewizjach zajęły większą niż ustawowe minimum ilość czasu nadawania.

**Realizacja art. 15 ust. 3 urt. w 2002 roku przez telewizyjnych nadawców
koncesjonowanych (naziemnych)**

Programy koncesjonowa ne (naziemne)	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Polsat	20,0	20,0	19,0	21,0	19,0	21,0	24,0	24,0	25,0	24,0	24,0	25,0
TVN*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV4	62,0	60,9	60,0	63,0	58,0	59,5	62,0	63,7	61,7	60,7	62,4	63,3

*) TVN w swoim sprawozdaniu deklaruje, że nie nadaje wcale utworów muzycznych.

Telewizja Polsat w swoim programie na utwory muzyczne związane z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania przeznaczyła mniejszą ilość czasu niż ustawowe minimum, choć od lipca widoczny jest wzrost udziału tych utworów o 5 punktów procentowych. W programie TV 4 udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską był przeciętnie dwukrotnie większy od wymaganych w ustawie 30%.

**Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w 2002 roku przez telewizyjnych nadawców
koncesjonowanych (naziemnych)**

Programy koncesjonowa ne (naziemne)	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Polsat	20,0	20,0	19,0	21,0	19,0	21,0	24,0	24,0	25,0	24,0	24,0	25,0
TVN*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV4	59,1	56	58,6	58,9	58,7	57,9	58,3	58,8	59,3	60,7	62	63,3

*) TVN w swoim sprawozdaniu deklaruje, że nie nadaje wcale utworów słowno- muzycznych.

Telewizja Polsat w swoim programie na utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania przeznaczyła mniejszą ilość czasu niż ustawowe minimum, choć od lipca widoczny jest wzrost udziału tych utworów o 5 punktów procentowych. Natomiast w programie TV 4 udział utworów słowno-muzycznych był przeciętnie dwukrotnie większy od ustawowego minimum.

Realizacja art. 15 ust. 1 oraz 15a ust. 2 urt w 4 kwartałach 2002 roku przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

Programy koncesjonowane (satelitarne)	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Canal+	17,1	18,9	16,5	21,4	11,8	14,3	11,3	13,4
Canal+ Nieb.	14,2	14,6	15,9	22,0	12,8	13,7	15,2	21,3
Canal+ Żółty	16,5	18,4	15,0	18,2	10,3	13,8	9,8	12,3
TVN 7	16,5*	18,4	15,0	18,2	11,7*	10,5	12,9	7,2
TVN 24	43,6	43,6	43,4	43,6	43,6	43,6	43,4	43,6
Ale Kino!	16,2	17,2	16,2	18,2	b.d.	b.d.	b.d.	3,6
MiniMax	26,3	29,4	31,4	34,9	19,0	19,6	18,9	25,2
Polsat 2	32,0	31,0	26,0	86,0	21,0	22,0	19,0	63,0

**) TVN 7 rozpoczął nadawanie od 1 marca 2002 roku, stąd dane za I kw. obejmują jedynie marzec*

Podobnie jak w roku poprzednim permanentne trudności z wypełnieniem ustawowych wymogów dotyczących udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim mieli nadawcy programów Canal+, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, Ale Kino! oraz TVN 7 i Polsat 2. Są to programy o dużej zawartości filmu fabularnego (a jeden z nich – Ale Kino! jest wyspecjalizowany – filmowy) i o niewielkim udziale audycji produkcji własnej. Na pograniczu wypełnienia zobowiązań w tym zakresie był program MiniMax (w I i II kwartale) oraz Polsat 2 (w trzecim kwartale). Program MiniMax wypełnił zobowiązania w III i IV kwartale zaś Polsat 2 w I, II i IV kwartale.

W przypadku audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem w programie problemy z wypełnieniem ustawowego limitu miał nadawca programu Canal+ Żółty (w III kwartale), zaś nadawca programu Ale Kino! nie dostarczył w swoim sprawozdaniu danych dotyczących wypełniania tego obowiązku.

Realizacja art. 15 ust. 4 oraz 15a ust. 1 w 4 kwartałach 2002 roku przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

Programy koncesjonowane (satelitarne)	Audycje producentów europejskich				Audycje europejskich producentów niezależnych			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%				%			
Canal+	36,7	45,3	40,4	40,9	28,1	36,2	32,0	30,7
Canal+ Nieb.	18,5	20,6	23,6	29,3	6,5	8,1	9,3	9,8
Canal+ Żółty	36,4	44,4	40,9	39,1	28,9	36,1	33,8	30,5
TVN 7	24,9*	20,3	21,0	13,6	17,7*	13,1	13,1	7,5
TVN 24	43,6	43,6	43,6	43,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Ale Kino!	49,6	55,9	54,8	47,2	46,4	52,1	50,9	43,6
MiniMax	84,1	80,4	75,7	65,6	60,7	57,3	53,4	40,4
Polsat 2	37,0	37,0	35,0	84,0	26,0	25,0	23,0	38,0

*) TVN 7 rozpoczął nadawanie od 1 marca 2002 roku, stąd dane za I kw. obejmują jedynie marzec

Wymogu dotyczącego udziału w kwartalnym czasie nadawania audycji wytworzonych przez producentów europejskich nie wypełniali nadawcy Canal+, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, TVN 7 oraz w pierwszych trzech kwartałach 2002 roku Polsat 2 a także Ale Kino! W kwartałach I i IV.

Nadawca Canal+ Niebieski nie wypełniał wymogu 10% udziału audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych przez wszystkie kwartały roku 2002, zaś TVN 7 w IV kwartale.

**Realizacja art. 15 ust. 3 urt w 2002 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)**

Programy koncesjonowane (satelitarne)	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Canal+	31,2	73,0	84,8	46,2	92,2	74,2	25,1	23,7	61,6	33,8	39,6	96,0
Canal+ Nieb.	3,4	61,3	62,5	59,5	63,9	60,5	67,8	32,8	66,9	52,4	68,0	11,6
Canal+ Żółty	0,0	64,3	81,6	58,3	71,6	54,8	44,4	27,0	78,1	100,0	100,0	100,0
TVN 7*, **	n.d.	n.d.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TVN 24**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polsat 2	35,0	31,0	48,0	49,0	47,0	47,0	44,0	42,0	39,0	36,0	36,0	37,0

*) TVN 7 rozpoczął nadawanie od 1 marca 2002 roku.

***) TVN 7 i TVN 24 w swoich sprawozdaniach deklarują, że nie nadają wcale utworów muzycznych.

Nie zdołano zrealizować miesięcznych udziałów utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania w programach Canal+ (w lipcu i sierpniu), Canal+ Niebieski (w styczniu i grudniu) oraz Canal+ Żółty (w styczniu), choć w całej grupie programów Canal+ należy zauważyć znaczącą poprawę wykonywania tego wymogu w porównaniu z rokiem poprzednim.

**Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w 2002 roku
przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)**

Programy koncesjonowane (satelitarne)	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)											
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Canal+	31,1	0,0	3,9	0,9	0,9	2,5	3,6	4,5	1,3	75,6	72,1	99,2
Canal+ Nieb.	3,4	8,1	11,8	9,1	6,6	47,5	41,5	2,5	20,4	66,2	79,4	22,1
Canal+ Żółty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	100,0	100,0	100,0
TVN 7*, **	n.d.	n.d.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TVN 24**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polsat 2	35,0	31,0	48,0	49,0	47,0	47,0	44,0	42,0	39,0	36,0	36,0	37,0

*) TVN 7 rozpoczął nadawanie od 1 marca 2002 roku.

***) TVN 7 i TVN 24 w swoich sprawozdaniach deklarują, że nie nadają wcale utworów słowno-muzycznych.

W programie Canal + Żółty od stycznia do lipca i we wrześniu nie nadawano w ogóle utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. W programie Canal + ustawowy wymóg 30% udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim nie był realizowany od lutego do września, zaś w programie Canal+ Niebieski w styczniu i lutym a potem kwietniu, maju i w sierpniu. W programie Canal+ Żółty w okresie od stycznia do września nie nadawano praktycznie żadnych utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Jedynie w programie Polsatu 2 udział utworów słowno-muzycznych kształtował się na poziomie wymaganym ustawą we wszystkich miesiącach roku. Nadawca programów TVN 7 i TVN 24 poinformował, że nie nadaje w ogóle utworów słowno-muzycznych.

Podobnie jak w roku 2001 w programie Polsatu 2 najwyższy udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim oraz utworów muzycznych związanych z kulturą polską miał miejsce w miesiącach wiosennych i letnich (od marca do sierpnia). W programach innych nadawców nie zaobserwowano tej tendencji.

Wybrane koncesjonowane telewizyjne programy satelitarne

Wszystkie omówione niżej programy mają charakter wyspecjalizowany: filmowy (3 programy), filmowo-rozrywkowy (1), informacyjny (1), sportowy (1) i zawierający różne rodzaje audycji ale adresowany do dzieci i młodzieży (1). Trzy z nich (TVN 24, MINIMAX, ALE KINO) są nadawane od kilku lat (najkrócej TVN 24 – od 2001 roku). Trzy programy z grupy CANAL+ są nadawane w systemie „multiplex channels”, co oznacza, że na trzech kanałach nadawane są programy telewizyjne, składające się z przesuniętych czasowo audycji o tej samej lub zbliżonej treści.

TVN 24 – jest programem wyspecjalizowanym – informacyjnym (jedyne polski program o tym charakterze). Był nadawany 24 godz. na dobę, w tym premiery stanowiły 25%. Na całodobowy program składały się w 2002 roku: informacje (55%), audycje publicystyczne – 25%, reportaże i audycje poradnikowe – 11% oraz sport (serwisy sportowe) – 3%. Serwisy informacyjne (w godzinach nocnych planszowe skróty informacji), uzupełnione informacjami o pogodzie nadawano co pół godziny, serwisy sportowe – ok. 8 razy na dobę, rozmowy w ramach *Studia 24* – kilkanaście razy, podobnie jak serwisy biznesowe i magazyn ekonomiczny *Biznes*. Serwisy informacyjne trwały od kilku do kilkunastu minut. Więcej czasu (ok. pół godziny) zajmował magazyn informacyjny *24 godziny* i *Fakty*. Od jesieni zaczęto nadawać (o godz. 20:00) premierowe wydanie *Kropki nad i*. Inne stałe pozycje tego programu to, między innymi: *Raport TVN 24*, *Bilans tygodnia*, *Łoża prasowa*, *Studio Europa* (audycje publicystyczne) oraz magazyny: *Automaniak*, *Multikino*, *Zdrowie i Styl*. Z okazji ważnych wydarzeń społeczno-politycznych zmieniano układ i zawartość programu na tematyczny. W 2002 roku takie wydania miały miejsce, m.in.: 1 i 3 maja, 11 września, 10 listopada (wybory) oraz 13 – 14 grudnia (Szczyt w Kopenhadze).

TVN Siedem rozpoczął emisję od 1 marca 2002 roku. Jest programem wyspecjalizowanym – filmowo-rozrywkowym. Średni dobowy czas emisji wynosił 17 godz., w tym premiery 52% czasu nadawania. Film fabularny, w tym głównie seriale i jednostkowe filmy telewizyjne wypełniły 69%, audycje rozrywkowe (teleturnieje i reality show – Big Brother) wraz z muzyką rozrywkową – 6%. Pozostałą część czasu (oprócz reklamy i autopromocji) przeznaczono na emisję filmów dokumentalnych (2%), informację i publicystykę (1,6%) i audycje poradnicze. Część audycji informacyjnych, publicystycznych i poradnikowych (*Aktualności, Raport TVN 24, Styl*), emitowanych w tym programie została przygotowana przez zespół redakcyjny programu TVN 24.

MINIMAX – jest programem adresowanym do dzieci i młodzieży. Był nadawany średnio 18 godz. na dobę, w tym 5% audycje premierowe. $\frac{3}{4}$ jego zawartości wypełniały filmy fabularne, w znacznej większości – animowane. Pozostałą część – videoklipy, gry i krótkie filmy dokumentalne. Składał się z pasm programowych, adresowanych do określonych grup wiekowych: 2 – 6 lat, 7 – 10, 11 – 14, 12 i powyżej. Dla dwóch pierwszych grup proponowano filmy animowane, a dla pozostałych dodatkowo filmy fabularne, dokumentalne, audycje o grach komputerowych i gry.

ALE KINO – jest programem wyspecjalizowanym – filmowym, nadawanym średnio 19 godz. na dobę, w tym 10% pokazy premierowe. Film fabularny (kinowy i w niewielkim stopniu telewizyjny) wypełniał 87% jego zawartości, zaś film dokumentalny, głównie o aktorach i producentach filmowych – 6% rocznego czasu nadawania. Pokazy premierowe nadawano w ramach stałych cykli, na przykład: *Wytrawne Ale, Klasyczne Ale, Polskie komedie, Ale Hit, Mocne Ale*. W programie tym regularnie prezentowano filmy krótkometrażowe (od dwóch do trzech dziennie). Wśród nadanych filmów fabularnych przeważały produkcje europejskie (51% całej oferty filmowej), w tym 900 godzin zajął film polski.

CANAL+ Polska – w 2002 roku przeobraził się w program o charakterze filmowym. Był nadawany średnio 23 godz. na dobę, w tym 19% były to pokazy premierowe. Składał się w 84% z filmu fabularnego, w 5% z filmu dokumentalnego, a 1% stanowiły audycje rozrywkowe. Szczególnie bogata była oferta filmowa, obejmująca głównie film fabularny kinowy (średnio 19 godz. na dobę - 80% nadanej fabuły), następnie film animowany (w tym animacja dla dorosłych) i w mniejszym wymiarze seriale i serie fabularne. Systematycznie prezentowano w tym programie także filmy krótkometrażowe. Ponad 30% wszystkich nadanych filmów było produkcji europejskiej, głównie angielskiej, polskiej i francuskiej. Audycje sportowe (transmisje, serwisy i magazyny o tematyce sportowej) przestały być cechą dystynktywną tego programu, tak, jak to było jeszcze 2 - 3 lata temu (w porównaniu tylko do poprzedniego roku ich udział spadł z 7% do niespełna 2%). Słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe, muzyka rozrywkowa i publicystyka kulturalna stanowiły 3% rocznego czasu nadawania (+ 1% w stosunku do poprzedniego roku). Dziewięć procent czasu (- 2%) przeznaczono na audycje dla dzieci i młodzieży. Była to prawie w całości oferta filmowa, głównie filmy animowane.

CANAL+ Żółty – był nadawany średnio 18 godz. na dobę (w tym premiery 21%). Podobnie jak CANAL+ Polska miał charakter wyspecjalizowany – filmowy. Na roczny program składały się prawie w całości filmy fabularne (88%) i dokumentalne (4%). Stanowi to wzrost o 10% w stosunku do ubiegłego roku. 83% oferty filmowej wypełniły pełnometrażowe filmy kinowe, w pozostałej części – animowane, jednostkowe telewizyjne, krótkometrażowe i seriale. W 1/3 były to produkcje europejskie, w pozostałej – amerykańskie. Do dzieci i młodzieży kierowano 7% programu. Z innych

audycji prezentowano tu 2 magazyny kulturalne (*Aktualności Muzyczne i Aktualności Filmowe*).

CANAL+ Niebieski był nadawany średnio 22 godz. na dobę, w tym w 32% premiery. Miał charakter wyspecjalizowany – sportowy. Audycje sportowe zapełniły 61% rocznego czasu. Były to przede wszystkim transmisje polskich i zagranicznych rozgrywek sportowych (średnio 11 godz. na dobę) i magazyny sportowe (ponad 2 godz. dziennie). Drugim widocznym elementem składowym tego programu był film fabularny (32%) i w dalszej części – film dokumentalny i rozrywka. Wśród nadanych filmów przeważały produkcje amerykańskie (76% w rocznym czasie nadawania). W 2002 roku decyzje i koncesje na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny otrzymały następujące programy:

TELE 5 – program o charakterze rozrywkowym, z udziałem gier umysłowych, w tym interaktywnych. W „ramówce” przewidziano przede wszystkim filmy pełnometrażowe i seriale komediowe, obyczajowe oraz biograficzne, filmy dokumentalne o tematyce podróżniczej, medycznej, kulturalnej, teleturnieje i show sądowe. Dla młodzieży planowano: seriale fabularne, popularno-naukowe, audycje muzyczne i filmy dokumentalne o gwiazdach pop kultury.

CZAS – program wyspecjalizowany: dokumentalno-edukacyjny. Założono, że program będzie poświęcony szeroko rozumianemu dokumentowi, animacji, miniaturom filmowym, video art. i amatorskiemu ruchowi filmowemu. W sześciu tematycznych pasmach programowych zamierzano prezentować dorobek polskich i zagranicznych twórców filmu animowanego, polskie i zagraniczne filmy dokumentalne, filmy popularno-naukowe (polityka, historia, cywilizacja, kultura, technika), dorobek twórczości amatorskiej.

PILOT – program wyspecjalizowany – informujący o zawartości polskojęzycznych programów telewizyjnych, o produkcjach, twórcach oraz o wydarzeniach dotyczących rynku przemysłu rozrywkowego. Planowano to czynić w nowatorski sposób, za pomocą podzielonego na trzy zsynchronizowane ze sobą części ekranu (prezentacja aktualnego repertuaru, podgląd audycji, krótkie formy publicystyczne (wywiady, dyskusje) uzupełnione dodatkowym opisem dotyczącym sylwetek bohaterów, krótkie bieżące wiadomości społeczno-polityczne).

CENTRUM – program wyspecjalizowany: informacyjno-publicystyczny, dotyczący życia i wydarzeń Warszawy. Przewidziano codzienne wiadomości i serwisy lokalne, repertuary kin i teatrów, transmisje, raporty i relacje reporterskie z życia stołecznego, spotkania, wywiady i dyskusje z włodarzami miasta i innymi znaczącymi osobistościami z kręgu polityki, kultury, nauki itd.

EDUSAT – program wyspecjalizowany: edukacyjny. Wśród audycji realizujących charakter programów przewidziano przede wszystkim wykłady prowadzone przez pracowników naukowych Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Warszawie. Zamierzano skoncentrować się wokół problematyki ekonomicznej (mikro i makroekonomia, integracja z UE, międzynarodowe stosunki gospodarcze, mała i średnia przedsiębiorczość, bankowość, finanse itp.), psychologiczno-pedagogicznej (problemy edukacyjne współczesnego świata, resocjalizacja, metodyka nauczania i wychowania itd.) oraz na nauce języków obcych i kursach specjalistycznych. Jako uzupełnienie wykładów

przewidziano publicystykę społeczno-polityczną, ekonomiczną i kulturalną, film dokumentalny oraz animowany, audycje rozrywkowe.

Platformy cyfrowe

W 2002 roku, po połączeniu Wizji TV z Cyfrą Plus, na rynku pozostały 2 platformy cyfrowe: NOWA CYFRA+ i POLSAT CYFROWY.

W tym czasie zaszły istotne zmiany w ofercie programowej Polsatu Cyfrowego. We wrześniu zaniechano emisji własnych programów: On, Ona, Junior, Filmax, Komednia, Muzyczny Relaks, pozostawiając jedynie Polsat 2 i Polsat Sport, a na przełomie roku 2002/2003 wprowadzono dwa programy telewizji publicznej. Na początek bieżącego roku proponowano: 10 polskich programów telewizyjnych (w następującej kolejności umieszczenia: Polsat, Polsat 2, TV4, Polsat Sport, Teleuniwersytet, TVP1, TVP2, Niepokalanów Puls, Tele 5, Niepokalanów II), 11 programów polskojęzycznych (2 dziecięce: Cartoon Network i Fox Kids, 2 filmowe: Le Cinema i TCM, 6 dokumentalnych: Animal Planet, Reality TV, Discovery Channel, Civilisation, Sci-Tre, Travel) i 1 adresowany do kobiet (Club). W tzw. pakiecie otwartym dostępne były wszystkie programy niekodowane z satelitów Hot Bird i Astra. W ramach usług (kanałów) interaktywnych umożliwiano korzystanie z gier, prognozy pogody, teleuniwersytetu, SMS – Chat, e-mail i internetu.

W skład platformy Cyfra Plus wchodzi 15 programów polskich, oprócz tych co w Polsce Cyfrowym (za wyjątkiem Niepokalanów II i TV4) i dodatkowo: TVP Polonia, TVN, TVN 24, TVN Siedem oraz Canal+, Canal+ Żółty, Canal+ Niebieski, Ale Kino, MiniMax. Jest to oferta zdecydowanie bogatsza w programy muzyczne (4 kanały MultiMusic zawierające 35 bloków tematycznych, MTV Polska, MTV Classic), programy sportowe (Formuła 1 na 4 kanałach, Eurosport, Eurosportnews, Extreme Sports, Canal+ Niebieski), filmowe (Canal+, Canal+ Żółty, Ale Kino, Hallmark, HBO, TCM) i dziecięce (MiniMax, Fox Kids, Cartoon Network). W sumie dostępnych jest tu około 80 telewizyjnych programów cyfrowych, 8 polskich programów radiowych i 150 niekodowanych programów telewizyjnych dostarczanych z Hot Birda lub Astry. W ramach usług interaktywnych proponowano kanały udostępniające informacje i omówienia programowe (Magazyn), prognozy pogody (Cyfra+ Pogoda), informacje o nowych kanałach, promocjach i konkursach dla abonentów (Pop Up), informacje o emitowanych utworach na czterech kanałach MultiMusic, umożliwiające: oglądanie zawodów Formuły 1 na kilku kanałach jednocześnie (F1), dostęp do wybranych serwisów portalu internetowego WP (Wirtualna Polska), do 10 gier interaktywnych (Cyfra Gry – pilot pełni funkcję konsoli), wysłanie SMS na inny dekoder (SMS na dekoder).

Program satelitarny telewizji publicznej – TV Polonia

W 2002 roku program tworzony dla Polonii i Polaków za granicą dostępny był – podobnie jak w roku poprzednim – w Europie, Ameryce, Australii i Nowej Zelandii oraz

północnej Afryce i po raz pierwszy w Kazachstanie i Brazylii. Emitowany był przez całą dobę, a roczny czas nadawania wyniósł 8725,5 godziny.

Struktura gatunkowa programu TV Polonia

w rocznym czasie nadawania w latach 2001 – 2002.

Rodzaje audycji	2001	2002
	w proc.	
OGÓŁEM	100,0	100,0
Film	38,9	40,1
w tym film dokumentalny	12,2	9,8
Publicystyka	16,7	17,5
Informacja	10,7	9,6
Muzyka	11,3	8,8
w tym poważna	2,1	1,5
Autopromocja 1)	4,7	6,3
Rozrywka	6,3	5,6
Edukacja	3,2	5,2
Sport	3,5	3,0
Religia	2,2	2,1
Widowiska teatralne	1,9	1,7
Płatne elementy programu	0,6	0,1

Łącznie z zapowiedziami programowymi, zwiastunami i planszami

Jak wynika z powyższego zestawienia w roku 2002, porównaniu z rokiem 2001, wzrósł o blisko 1,2 punktu procentowego udział filmów w programie, o 0,8 punktu udział publicystyki, o 2 punkty audycji edukacyjnych, oraz o 1,6 punktu autopromocji. Zmniejszył się natomiast udział pozostałych audycji w programie, w tym w największym stopniu muzycznych o 2,5 punktu procentowego.

Największy udział w rocznym czasie nadawania nadal miał film, przy czym udział filmu fabularnego w porównaniu z rokiem 2001 wzrósł o prawie 4 punkty procentowe do 30,3%, natomiast filmu dokumentalnego (łącznie z reportażem) spadł o 2,4 punktu procentowego do poziomu 9,8%. Fabularna oferta filmowa w 88,5% była produkcji polskiej. Pozostały odsetek stanowiły filmy produkcji angielskiej, francuskiej, niemieckiej, amerykańskiej, australijskiej. Filmy te przeważnie ukazywały się w cyklu „Polonica”, w który emitowane są filmy fabularne związane z Polską poprzez obsadę aktorską, osobę reżysera, kompozytora muzyki, operatora, tematykę lub dubbing.

Wśród audycji publicystycznych największy udział w rocznym czasie nadawania - podobnie jak w roku ubiegłym - miały audycje o tematyce kulturalnej (7,4%) i społecznej (6,8%), a następnie politycznej (2,7%). Tematyka międzynarodowa i ekonomiczna wypełniły po 0,3% rocznego czasu.

Największy udział w rocznym czasie nadawania wśród audycji rozrywkowych miały widowiska estradowe (2,2%), kabarety i audycje satyryczne (1,3%) oraz teleturnieje (1,1%). Pozostałe, a mianowicie benefisy i talk-show wypełniły od 0,9% do 0,2% rocznego czasu emisji.

TV Polonia nadawała audycje religijne, na które składały się transmisje - co niedzielę z innej parafii - mszy św., oraz audycje publicystyczne, informacyjne i edukacyjne. Nieznaczny spadek (o 0,1 punktu proc.) rocznego czasu nadawania audycji religijnych w porównaniu z rokiem 2001 wynikał z nieznacznego zmniejszenia się czasu emisji audycji publicystycznych, informacyjnych i edukacyjnych.

Specjalna oferta programowa adresowana do Polonii była uboga. Nadawca tłumaczył ten fakt trudnościami finansowymi. Tym niemniej jednak w 2002 roku utrzymano najważniejsze – z punktu widzenia odbiorcy polonijnego – audycje: *Więści polonijne* – studyjny magazyn informacyjny o aktualnych wydarzeniach w środowiskach polonijnych, *Forum polonijne* – studyjna dyskusja przedstawicieli środowisk polonijnych i władz polskich o najistotniejszych problemach Polaków mieszkających poza krajem, *Porozmawiajmy* – rozmowa z telefonicznym udziałem widzów o problemach emigracyjnych, *Mówi się* – poradnik językowy z telefonicznym udziałem widzów z kraju i zagranicy, *Uczymy się polskiego* – wyprodukowany przed 10-u laty kurs nauki języka polskiego, *Skarbiec* – magazyn historyczno – kulturalny, *Gościńiec* – magazyn poświęcony kulturze i sztuce ludowej oraz okazjonalne reportaże polonijne i reportaże turystyczne z Polski.

W 2002 roku do programu wprowadzone zostały dwie nowe audycje – *Polonijny Magazyn* (audycja informacyjno-publicystyczna) oraz *Śniadanie na podwieczorek* (magazyn kulturalny prezentujący polskich i polonijnych twórców z udziałem widzów za pośrednictwem telefonów i poczty elektronicznej).

W 2002 roku zrealizowanych zostało specjalnie dla środowisk polonijnych 644,9 godz. audycji, co stanowiło 7,4% rocznego czasu nadawania programu. W porównaniu z 2001 roku nastąpiło zwiększenie ich udziału w programie o 2,3 punktu procentowego.

Źródła pozyskiwania audycji dla programu TV Polonia

Źródła pozyskiwania	2001	2002
	w proc.	
TV Polonia	26,1	28,2
Program 1	33,4	35,0
Program 2	20,9	22,5
Oddziały terenowe	7,3	4,6
TAI	11,7	9,6

W 2002 roku w porównaniu z rokiem 2001 udział audycji własnych lub zleczanych do realizacji przez TV Polonia zwiększył się o prawie 2 punkty procentowe. Zwiększył się również udział audycji pozyskiwanych z Programu 1 i Programu 2, zmniejszył natomiast udział audycji pozyskiwanych z TAI i oddziałów terenowych.

TV Polonia była w ubiegłym roku również - podobnie jak w latach poprzednich współorganizatorem lub patronem medialnym m.in. Festiwalu Muzycznego w Łańcucie, Parafiady Dzieci i Młodzieży oraz festiwali muzycznych Eurofolk i Nowa Tradycja.

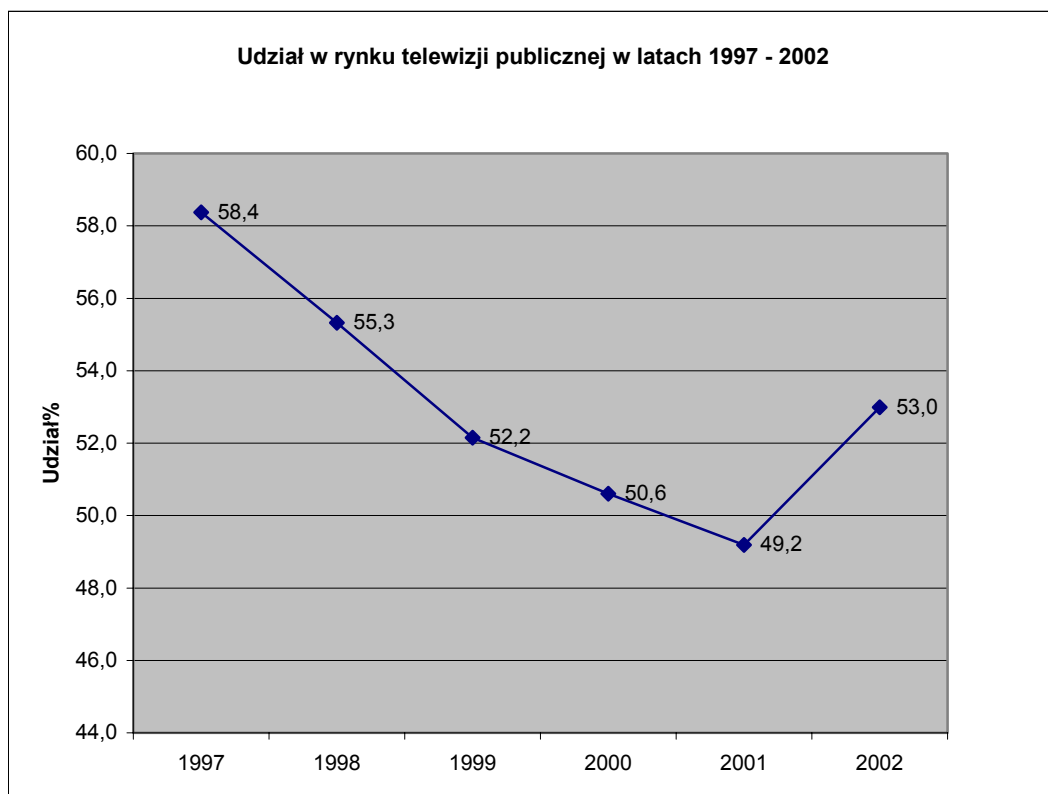
Rynek telewizyjny w Polsce w 2002 roku*

Telewizja publiczna

Udział telewizji publicznej w rynku telewizyjnym w 2002 roku wyniósł 53 %. Do sektora publicznego (TVP 1, TVP 2, TV Polonia, TVP 3 Regionalna) należała ponad połowa rynku. Potwierdza to jego silną pozycję w minionym roku.

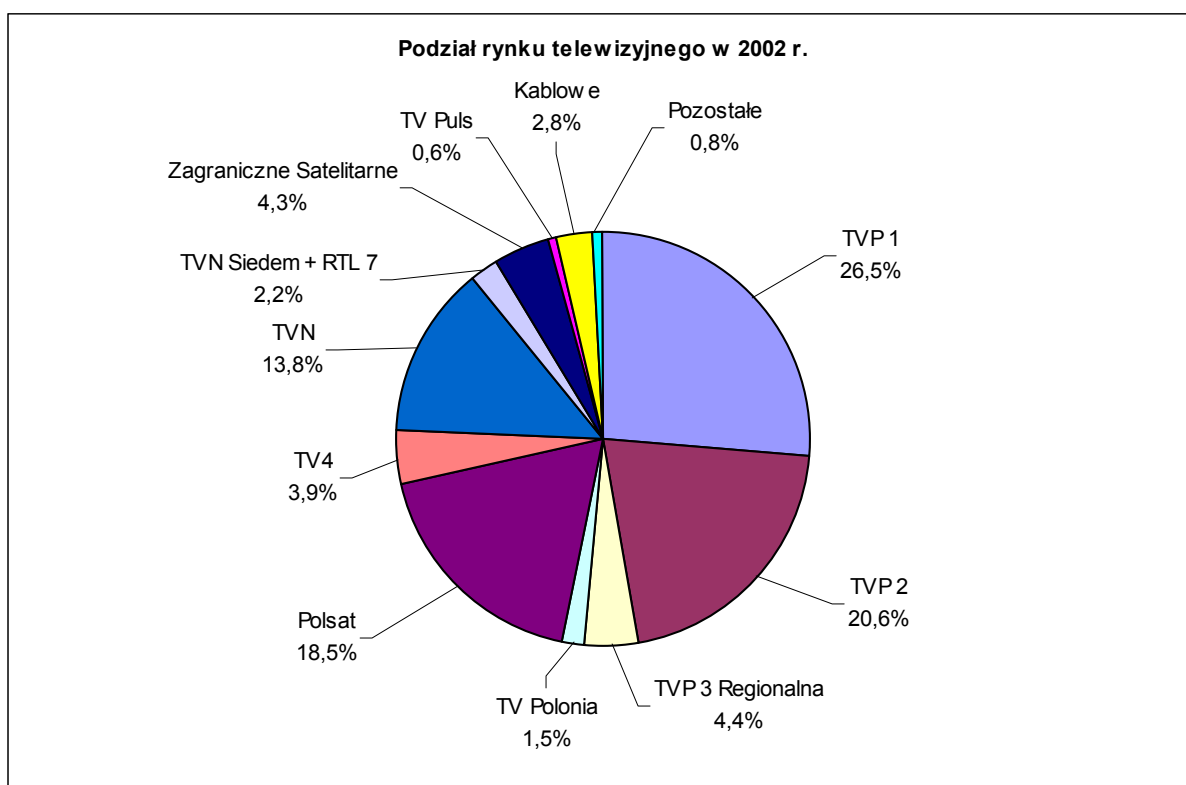
Telewizja publiczna powiększyła udział w rynku widowni w stosunku do roku 2001 o prawie 4 punkty procentowe. Oznacza to umocnienie jej pozycji i zahamowanie tendencji spadkowej, jaka miała miejsce w latach poprzednich. Do tej pory udział sektora publicznego każdego roku konsekwentnie zmniejszał się. W roku 1997 do telewizji publicznej należało 58,4% rynku, w 1998 – 55,3%, w 1999 – 52,2%, w 2000 – 50,6%, w 2001 – 49,2 %.

Tendencje w zakresie udziału w rynku telewizji publicznej w ostatnich latach przedstawiono na wykresie.

Przyrost udziałów w roku 2002 odnotowały zarówno dwa ogólnopolskie programy telewizji publicznej jak i telewizja regionalna TVP 3 Regionalna. Dotychczasową pozycję utrzymała TV Polonia. W dalszej części przedstawiona zostanie sytuacja każdego z programów.

* Analizę sporządzono na podstawie danych telemetrycznych TNS/OBOP

TVP 1

Udział TVP 1 w rynku telewizyjnym w roku 2002 wyniósł 26,5 % i zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 2 punkty procentowe. Do ubiegłego roku udział TVP 1 w widowni systematycznie spadał.

W 2002 roku TVP 1 oglądało średnio 62 % populacji przez 84 minuty dziennie.

Najwyższy miesięczny udział w oglądalności TVP 1 uzyskała w sierpniu (28,4 %), co związane było z popularnością relacji telewizyjnych z wizyty papieża Jana Pawła II w Polsce. Tradycyjnie dla tej telewizji również miesiące zimowe - styczeń, luty, grudzień – cieszyły się wysoką średnią miesięczną oglądalnością (27,5 – 28,2%).

TVP 2

Udział TVP 2 w rynku telewizyjnym w roku 2002 wyniósł 20,6% i oznacza to przyrost w stosunku do roku ubiegłego o 1 punkt procentowy. TVP 2 oglądało w 2002 roku średnio 56 % populacji przez 71 minut dziennie.

TVP 3 Regionalna

W 2002 roku udział w widowni regionalnej telewizji publicznej TVP 3 Regionalna wyniósł 4,4% i oznacza to przyrost o 1 punkt procentowy w stosunku do roku 2001. Od kilku lat udział Oddziałów Terenowych TVP systematycznie spadał. Obecny wynik świadczy o odwróceniu tej tendencji i wiąże się zmianą koncepcji programowo - organizacyjnej

regionalnej telewizji publicznej. Dokonana zmiana sposobu jej funkcjonowania zaczęła przynosić w ubiegłym roku efekty w postaci przyrostu widowni.

TVP 3 Regionalną oglądało w 2002 roku średnio 29 % populacji przez 25 minut dziennie.

TV Polonia

W 2002 roku udział w widowni TV Polonia wyniósł podobnie jak przed rokiem 1,5%. Od kilku lat udział telewizji przeznaczonej dla Polonii jest ustabilizowany. Program tej telewizji oglądało w 2002 roku średnio 12,6 % populacji przez 22 minuty dziennie.

Telewizja koncesjonowana

Rok 2002 był rokiem spadku udziału w widowni dla telewizji koncesjonowanej. W roku 2001 do sektora tego należało w sumie 46 % rynku natomiast w roku ubiegłym 42 %. Telewizja koncesjonowana straciła udziały na rzecz nadawcy publicznego.

Zjawisko to dotyczyło w różnym stopniu poszczególnych nadawców komercyjnych. Najwięcej stracili najwięksi nadawcy – Telewizja Polsat i Telewizja TVN.

POLSAT

W 2002 roku udział w rynku widowni naziemnej telewizji Polsat wyniósł 18,5 % Oznacza to spadek w stosunku do roku ubiegłego. W 2001 roku do telewizji Polsat należało 21,1 % rynku. Utrata ponad 2 % rynku to dalsze osłabienie pozycji rynkowej tej telewizji.

Program Polsatu oglądało w 2002 roku średnio 53% populacji przez 68 minut dziennie. W stosunku do roku poprzedniego zmalał zarówno zasięg programu jak i przede wszystkim czas jego oglądania przez widzów.

Udział telewizji Polsat w widowni zaczął spadać po wejściu na rynek TVN. Znaczące straty w widowni w roku ubiegłym związane jednak były z umocnieniem pozycji telewizji publicznej. Telewizja Polsat utraciła dotychczasowe drugie miejsce w rankingu na rzecz TVP 2.

W 2002 roku najlepsze dla Polsatu były pierwsze miesiące roku: styczeń (19,6 %) i luty (19,1%) Najniższe udziały miesięczne telewizja ta odnotowała w sierpniu (15,8 %). Ani razu w 2002 roku nie udało się TV Polsat uzyskać większych udziałów miesięcznych niż TVP 2, co w ubiegłych latach było normą.

TVN

W roku 2002 udział telewizji TVN wyniósł 13,8 %. Był to spadek w stosunku do roku ubiegłego, który zakończyła wynikiem 14,8 %.

Po latach dynamicznego rozwoju po raz pierwszy TVN zanotowała spadek. Do tej pory, począwszy od roku 1998, który był pierwszym pełnym rokiem nadawania dla TVN, jej udział w rynku systematycznie z roku na rok powiększał się.

Mimo mniejszych udziałów w widowni niż przed rokiem TVN pozostaje drugą obecnie co do wielkości komercyjną telewizją na polskim rynku.

TVN oglądało w 2002 roku 38% populacji przez średnio 71 minut dziennie. W stosunku do roku ubiegłego zmniejszył się średni czas oglądania programu przez widza tej stacji.

TV 4

W roku 2002 udział telewizji TV 4 wyniósł 4 % i oznacza to utrzymanie pozycji sprzed roku.

TV 4 oglądało w 2002 roku średnio ponad 22% populacji przez 34 min. dziennie. Był to więc rok utrwalenia pozycji na medialnym rynku przez TV 4, która rozpoczęła nadawanie programu pod tą nazwą w 2000 roku.

TVN 7

Do telewizji TVN 7 należało 2, 2%. TVN 7 nadaje program od marca 2002 roku w miejsce dotychczasowego RTL 7. Program ten oglądało w 2002 roku 10 % populacji przez 36 minut dziennie.

TV Niepokalanów PULS

W roku 2002 udział w rynku telewizji TV Niepokalanów Puls wyniósł podobnie jak przed rokiem 0,6 %. Program tej telewizji oglądało w 2002 roku średnio 5 % populacji przez 24 min. dziennie.

W roku 2002 zyskała widownię telewizja publiczna TVP1, TVP 2 oraz TVP 3 Regionalna. Największy przyrost udziałów odnotowała TVP 1, co wzmocniło jej dotychczasowe pierwsze miejsce w rankingu.

W 2002 roku telewizja publiczna umocniła więc swoją silną pozycję na telewizyjnym rynku. Należała do niej ponad połowa udziałów.

Zmniejszył się natomiast udział w rynku koncesjonowanych nadawców ogólnopolskich: telewizji Polsat i Telewizji TVN.

W stosunku do roku ubiegłego nastąpiły zmiany w rankingu największych nadawców pod względem udziału w widowni.

Pierwszą pozycję nadal zajmowała TVP 1. Na drugim miejscu natomiast znalazła się TVP 2 w związku z przyrostem widowni i osłabieniem pozycji Polsatu. Telewizja Polsat z zajmowanego od kilku lat drugiego miejsca przesunęła się na trzecie.

Czwarte miejsce w rankingu podobnie jak przed rokiem zajmowała telewizja TVN, dla której był to pierwszy rok, w którym zanotowała utratę widowni po latach dynamicznego rozwoju i przyrostu udziałów.

Zwiększył się dystans między zajmującą pierwsze miejsce TVP 1 a pozostałymi stacjami.

Tendencje te pokazuje tabela

Udział w widowni największych nadawców w 2002 roku - średnie miesięczne (%)							
	<u>TVP1</u>	<i>TVP2</i>	Polsat	TVN	TVP 3 Regionalna	TV 4	TVN Siedem*
01/2000	27,5	20,6	19,6	13,1	3,8	3,8	2,3
02/2000	27,7	20,1	19,1	13,2	3,8	3,8	2,1
03/2000	26,5	19,5	19,0	15,6	3,6	3,6	2,4
04/2000	24,4	20,3	18,9	15,9	3,9	3,9	2,4
05/2000	25,5	21,0	18,5	14,8	3,6	3,6	2,3
06/2000	23,9	22,3	17,9	12,8	3,9	3,9	2,5
07/2000	26,0	20,0	18,1	12,9	4,3	4,3	2,7
08/2000	28,4	20,6	15,8	12,7	4,2	4,2	2,5
09/2000	25,5	20,0	18,3	14,5	4,0	4,0	2,6
10/2000	26,1	20,6	18,2	13,7	4,1	4,1	1,9
11/2000	26,9	21,0	18,6	13,4	4,1	4,1	1,7
12/2000	28,2	21,4	19,0	12,9	4,1	4,1	1,5

* do marca RTL 7

B. Rynek radiowy i oferta programowa w 2002 roku

Polskie Radio S.A.

W 2002 roku Polskie Radio S.A. nadało dla odbiorców krajowych 35 890 godzin programu, w tym 35 040 godzin w czterech programach ogólnopolskich (Program 1,2,3 i Radio BIS) i 850 godzin w Radiu Parlament.

Dla odbiorców zagranicznych Radio Polonia nadało w ubiegłym roku 12 899 godzin programu, z czego ponad dwie trzecie stanowiły audycje premierowe, a pozostałą część wypełniły powtórzenia i retransmisje na innych częstotliwościach i w innych pasmach czasowych. W pierwszej połowie roku program był tworzony i nadawany w 10 językach (polskim, angielskim, esperanto, rosyjskim, ukraińskim, białoruskim, litewskim, czeskim, słowackim i niemieckim). W drugiej połowie roku, decyzją MSZ, zostało zawieszona nadawanie audycji w językach czeskim, litewskim i słowackim.

Łącznie w ramach pięciu programów i Radia Parlamentarnego Polskie Radio S.A. nadało w 2002 roku o 2329 godzin więcej programu niż w roku poprzednim.

W strukturach Polskiego Radia S.A. działały w 2002 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, wyspecjalizowane jednostki programowe wytwarzające audycje i materiały dla wszystkich programów Polskiego Radia i odbiorców zewnętrznych. Są to:

Informacyjna Agencja Radiowa specjalizująca się w tworzeniu materiałów dźwiękowych (relacje, korespondencje itp.), z których korzystają wszystkie publiczne programy radiowe. IAR przygotował w 2002 roku łącznie ok. 95 tys. Informacji, czyli o ok. 8 tys. więcej niż w 2001 roku.

Teatr Polskiego Radia przygotowuje słuchowiska, spektakle Teatru PR, audycje literackie, literacko-dokumentalne i edukacyjne; organizuje festiwale sztuki radiowej, konkursy słuchowisk itp. W 2002 roku nagrał 758 godz. tego typu audycji. Liczba ta oznacza spadek w stosunku do 2001 roku – o 86 godzin.

Dyrekcja Nagrań Muzycznych i Koncertów PR rejestruje festiwale i koncerty w Warszawie i na terenie Polski, realizuje nagrania orkiestr i chóru Polskiego Radia, nagrywa eksperymentalne formy radiowe oraz muzykę dla teatru i filmu, organizuje koncerty muzyki poważnej. W roku ubiegłym powstało 508 godz. takich nagrań, z tego na antenach Polskiego Radia S.A. nadano 420 godz. Jest to mniej niż w 2001 roku (o 174 godz. nagrań).

Studio Reportażu i Dokumentu przygotowuje reportaże i dokumenty radiowe dla wszystkich programów Polskiego Radia. Niekiedy reportaże te emitowane są w programach rozgłośni regionalnych. W 2002 roku komórka ta wyprodukowała 160 godzin reportażu i dokumentu (o 8 godz. mniej niż w 2001 roku). Wszystkie zostały wyemitowane.

Radiowe Centrum Kultury Ludowej zajmuje się rejestracją i dokumentacją polskiej i światowej kultury ludowej, tworzy audycje i nagrania dokumentalne, organizuje imprezy i koncerty oraz sprawuje mecenat nad kulturą ludową. W 2002 roku przygotowano 636 godzin tego typu audycji, tj. o 10 godzin więcej niż w 2001 roku.

Naczelna Redakcja Programów Katolickich wytwarza stałe i okolicznościowe audycje o tematyce religijnej dla wszystkich programów Polskiego Radia. W 2002 roku powstało 226 godzin tego typu audycji, co oznacza spadek w stosunku do 2001 roku (o 61 godzin);

Radio Parlament transmituje posiedzenia Sejmu i Senatu, tworzy audycje związane z bieżącymi tematami omawianymi w parlamencie i komisjach sejmowych. W 2002 roku Redakcja Parlamentarna nadała transmisje z 29 posiedzeń Izby oraz przygotowała relacje z 1433 posiedzeń komisji sejmowych. Łącznie (transmisje i relacje) zajęły 858 godzin rocznego programu. Był to o 206 godzin więcej niż w 2001 roku.

Archiwum Polskiego Radia, które zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem materiałów wytworzonych przez Programy Polskiego Radia. W 2002 roku zarchiwizowano na taśmach analogowych i kasetach DAT ok. 3074 godz. nagrań. To zdecydowanie mniej niż w 2001 roku (11160 godz.).

Centrum Fonografii zajmuje się wydawaniem płyt prezentujących muzykę klasyczną i rozrywkową. W 2002 roku wyprodukowano 50 płyt muzycznych i jedną dokumentującą ostatnią pielgrzymkę do Polski papieża Jana Pawła II, czyli o 11 płyt więcej niż w 2001 roku.

Redakcja Internetowa zajmuje się przygotowywaniem i obsługą internetowych edycji audycji nadawanych w czterech Programach PR, a także obsługą multimedialną ważnych wydarzeń politycznych (np. wybory samorządowe), czy religijnych (wizyta Jana Pawła II) oraz tworzeniem i aktualizacją stałych serwisów internetowych: naukowego, kulturalnego i społecznego.

Polskie Radio, podobnie jak w latach ubiegłych, utrzymywało działalność trzech orkiestr radiowych: Narodowej Orkiestry Symfonicznej PR, Orkiestry Kameralnej PR *Amadeus* w Poznaniu, Polskiej Orkiestry Radiowej w Warszawie oraz Chóru Polskiego Radia w Krakowie. Wzięły one udział w licznych koncertach, festiwalach krajowych i zagranicznych oraz w nagraniach archiwalnych. Nagrania tych zespołów zajęły w 2002 roku na antenach Polskiego Radia 34 godziny, czyli o 15 godzin mniej niż w 2001 roku.

Program wytworzony i nadany w 2002 roku przez specjalistyczne komórki Polskiego Radia

Specjalistyczne redakcje PR S.A.	Program wytworzony i nadany w 2002 roku
Studio Reportażu i Dokumentu	160 godz.
Informacyjna Agencja Radiowa	ok. 95 tys. informacji
Teatr Polskiego Radia	758 godz.
Radiowe Centrum Kultury Ludowej	636 godz.
Naczelna Redakcja Programów Katolickich	226 godz.
Radio Parlament	850 godz.
Dyrekcja Nagrań Muzycznych i Koncertów	508 godz. ; nadano 420 godz.

W 2002 roku Polskie Radio S.A. zapewniło obsługę dziennikarską ważniejszym wydarzeniom politycznym, społecznym i kulturalnym:

Pielgrzymka Jana Pawła II do Polski (łącznie 50 godzin). Program 1 przeprowadził transmisje wszystkich wydarzeń, w których wziął udział Ojciec Święty, pozostałe Programy przekazały relacje oraz audycje nawiązujące do Pielgrzymki. Szczegółowe relacje z przebiegu Pielgrzymki zamieszczane były na stronach internetowych PR S.A. Polskie Radio było producentem dźwięku, który został nieodpłatnie udostępniony innym nadawcom radiowym i telewizyjnym. W tydzień po zakończeniu Pielgrzymki wydany został 3-płytowy album zawierający wszystkie wypowiedzi Papieża.

Samorządowa kampania wyborcza. Polskie Radio udostępniło komitetom wyborczym nieodpłatnie 20 godzin czasu antenowego (210 audycji w 60 blokach wyborczych). Stworzyło audycje własne, w których oprócz prezentacji kandydatów przedstawiono debaty z udziałem ekspertów dotyczące aktualnych wyborów oraz zasad demokracji i parlamentaryzmu. Polskie Radio nadawało też codzienne serwisy wyborcze i audycje, w których wyjaśniano ordynację wyborczą i techniki głosowania. Na stronach internetowych wprowadziło serwis informujący o audycjach wyborczych i zapis tekstowy debat prowadzonych w Programie 1.

Międzynarodowe wydarzenia polityczne: Polskie Radio utrzymywało stałych korespondentów przy takich wydarzeniach jak: negocjacje Unia Europejska – Polska w Brukseli, szczyt NATO w Pradze i szczyt Unii Europejskiej w Kopenhadze.

Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Salt Lake City. Nadano łącznie 85 godzin relacji i korespondencji z olimpiady w Programach 1 i 3.

Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej w Korei i Japonii. Nadano 85 godzin relacji i audycji poświęconych mistrzostwom w Programie 1.

Festiwale na antenie Polskiego Radia: Festiwal Czterech Kultur w Łodzi (informacje o imprezach festiwalowych we wszystkich Programach PR, audycje publicystyczne i transmisje dwóch koncertów w Programie 2); Festiwal Twórczości Wiesława Myślińskiego (w Programie 2 nadano słuchowiska, recenzję i audycję z udziałem twórcy); Letni Festiwal Twórczości Aleksandra Fredry (w Programie 2 nadano audycje prezentujące życie i twórczość Fredry, sylwetki bohaterów jego utworów oraz słuchowiska będące prezentacją utworów pisarza); Festiwal Twórczości Brunona Schulza (w Programie 2 nadano audycje prezentujące sylwetkę pisarza i jego twórczość, słuchowiska będące adaptacjami utworów Schulza, turniej wiedzy o pisarzu i relację z sesji naukowej poświęconej tej wielkiej postaci).

Audycje o Władysławie Szpilmanie. W związku z premierą filmu Polańskiego *Pianista* Program 2 przygotował cykl audycji poświęconych Szpilmanowi. Były to audycje słowne i muzyczne. Nadano słuchowisko złożone z fragmentów książki *Pianista* i ostatniego wywiadu z twórcą, wywiad z Cz. Miłoszem o perypetiach wydawniczych pamiętnika Szpilmana, nagrania archiwalne prezentujące twórczość muzyczną i wypowiedzi Szpilmana.

Krajowe festiwale muzyczne: W Programie 2 nadawano relacje i transmitowano koncerty z 9 festiwali m.in. z Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. H. Wieniawskiego, Festiwalu Chopinowskiego w Dusznikach, Międzynarodowego Festiwalu Muzyki

Współczesnej *Warszawska Jesień* i Międzynarodowego Festiwalu *Wratistavia Cantans* 2002.

Rok Karola Szymanowskiego. Program 2 zorganizował liczne koncerty muzyki Szymanowskiego, które były transmitowane na antenie. Nadano również szereg audycji okolicznościowych i sprawozdań z sesji muzykologicznych poświęconych życiu i twórczości kompozytora.

Polskie Radio zorganizowało w 2002 roku 71 koncertów w Studiu im. W. Lutosławskiego i 49 koncertów w Studiu im. Agnieszki Osieckiej.

Oferta programowa programów ogólnopolskich Polskiego Radia S.A.

Programy Polskiego Radia S.A. są wyraźnie sprofilowane. Tworzą one uzupełniającą się ofertę programową dla słuchaczy.

Program 1, w którym dominuje informacja i publicystyka jest głównym kanałem informacyjnym Polskiego Radia.

Program 2, o profilu muzyczno-literackim, spełnia w założeniach nadawcy rolę programu artystycznego, w którym prezentowane są wybitne dzieła muzyczne i literackie.

Program 3 ma charakter publicystyczno-muzyczno-informacyjny ze stosunkowo dużym udziałem audycji rozrywkowych.

Radio BIS ma profil edukacyjno-publicystyczny. Zgodnie ze swymi założeniami nadaje także w dużym wymiarze audycje adresowane do dzieci i młodzieży.

W czterech programach ogólnokrajowych Polskie Radio S.A. nadało w 2002 roku łącznie 35 040 godzin programu. Udział różnych rodzajów audycji w poszczególnych programach i w łącznym czasie emisji programów ogólnokrajowych Polskiego Radia przedstawiono w tabeli poniżej:

Struktura gatunkowa ogólnokrajowych programów PR S.A. w 2002 roku

Rodzaje audycji	Program	Program	Program	Radio BIS	W czterech programach PR S.A. łącznie		
	1	2	3		Liczba godzin	%	
	dane w odsetkach rocznej liczby godzin programu						
Informacyjne	18	4	8,5	6,3	3228	9,2	
Publicystyczne	30,3	10,7	22,5	11,5	6564	18,7	
Edukacyjno-poradnicze	3,9	0	1,7	32,1	3295	9,4	

Religijne	3,6	0,7	0,3	1,3	519	1,5
Literackie i formy udramatyzowane	2,6	7,7	0,4	3,1	1205	3,4
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,2	0,8	7,1	0,5	935	2,7
Sportowe	4,6	0	1,8	0,2	583	1,7
Audycje dla dzieci i młodzieży	1,8	0	1,2	12,9	1389	4
Audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych	0	0	0	0,9	80	0,2
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne	67	23,9	43,5	68,8	17798	50,7
Muzyka w programie	28,8	60,8	54,3	30,9	15311	43,7
Autopromocja	0,8	0,8	0,5	1,1	277	0,8
Reklama	1,4	0,1	1,6	0,1	286	0,8
Inne płatne audycje	0,8	0	0	0	69	0,2
Inne	1,2	14,4	0,1	0	1379	3,9
Liczba godzin nadanego programu (100%)	8760	8760	8760	8760	35040	100

Z przedstawionych danych wynika, że spośród słownych pozycji programu najwięcej czasu Polskie Radio jako całość przeznaczyło na publicystykę (18,7%), która podobnie jak w latach ubiegłych dominowała w Programie 1 i 3. Wysoką pozycję we wszystkich programach zajęła informacja - 9,2% łącznego czasu nadawania czterech programów PR S.A.

Audycje edukacyjne i poradnicze znalazły się na drugim miejscu po audycjach publicystycznych; ich udział wyniósł 9,4%. Tak wysoką pozycję zawdzięcza ten rodzaj audycji wysokiemu ich udziałowi w Radiu BIS (32,1%).

Audycje literackie i formy udramatyzowane zajęły, podobnie jak w roku 2001, ponad 3% łącznego czasu nadawania czterech programów. Największy ich udział był w Programie 2 (7,7%), a najmniejszy w Programie 3 (0,4%).

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły 2,7 % rocznego czasu nadawania programu. Największy ich udział był w Programie 3 (7,1%), a najmniejszy w Radiu BIS (0,5%).

Audycje sportowe zajęły 1,7% łącznego czasu emisji czterech programów. Największy ich udział był w Programie 1 (4,6%). Nie nadawał tego rodzaju audycji Program 2, a Radio BIS nadawało na poziomie 0,2%.

Udział audycji dla dzieci i młodzieży wyniósł 4%. Najwięcej tych audycji nadało Radio BIS (12,9%), Program 2 nie nadawał ich w ogóle, a w pozostałych Programach wyniósł poniżej 2%.

Muzyka zajęła w 2002 roku, podobnie jak w roku 2001, mniej niż połowę rocznego czasu emisji programu (43,7%). Udział muzyki w poszczególnych programach kształtował się również podobnie jak w roku poprzednim – niewiele czasu poświęcił na nią Program 1 (28,8%) i Radio BIS (30,9%), największy jej udział był w Programie 2 (60,8%) i w Programie 3 (54,3%).

Stosunkowo niewielki był udział autopromocji we wszystkich programach PR – od 0,5% w Programie 3 do 1,1% w Radiu BIS.

Analiza udziału wymienionych rodzajów audycji w czterech programach PR w ciągu ostatnich 4 lat (1999 – 2002) pozwala dostrzec rysujące się ogólne tendencje w kształtowaniu programu. Obrazuje to poniższa tabela:

Udział różnych rodzajów audycji w łącznym czasie emisji 4 programów Polskiego Radia S.A. w latach 1999 – 2002

Rodzaje audycji	1999	2000	2001	2002
	dane w odsetkach łącznego czasu emisji 4 programów w danym roku			
Informacyjne	10,2	8,7	7,8	9,2
Publicystyczne	22,2	22,4	20,4	18,7
Edukacyjno-poradnicze	5,4	5,6	8,3	9,4
Religijne	2,1	1,8	1,4	1,5
Literackie i formy udratyzowane	3,0	3,0	3,3	3,4
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,5	2,7	2,3	2,7
Sportowe	1,4	2,9	1,6	1,7
Audycje dla dzieci i młodzieży	3,0	3,6	5,2	4,0
Muzyka w programie	47,6	46,9	46,4	43,7
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	49,5	50,6	50,5	50,7
Liczba godzin nadanego programu (=100%)	26 305	28 636	35 040	35 040

Z analizy zawartych w tabeli danych wynika, że udział muzyki w programach PR S.A. w ciągu ostatnich czterech lat systematycznie maleje – z 47,6% w 1999 roku do 43,7% w roku 2002. Tym samym wzrasta udział słownej części programu. Tendencja ta wystąpiła w Programach 1, 2 i Radiu BIS, natomiast w Programie 3 udział muzyki był o 0,2 punktu procentowego wyższy niż w roku 2001.

W części słownej omawianych programów również wystąpiły pewne zmiany. W porównaniu do dwóch ubiegłych lat zwiększył się udział audycji informacyjnych (z 8,7% i 7,8% do 9,2% w roku 2002), natomiast zmalał udział audycji publicystycznych do udziału zanotowanego w roku 1998 (18,7%). Zmiany te nie dotyczą Programu 2, w którym udział obu rodzajów audycji jest wyższy w stosunku do roku poprzedniego i Radia BIS, w którym udział

informacji był na tym samym poziomie co w roku 2001, a ilość publicystyki zwiększyła się o 1,5 punktu procentowego w stosunku do roku 2001.

Silnie wzrastającą tendencję ma udział audycji edukacyjno-poradniczych z 5,4% w roku 1999 do 9,4% w roku 2002. Udział tych audycji systematycznie rośnie przede wszystkim w Radiu BIS, w którym w porównaniu z rokiem 2001 wzrósł o 4 punkty procentowe.

Udział audycji literackich i form udratyzowanych nieznacznie wzrósł w ciągu ostatnich czterech lat od 3,0 w roku 1999 do 3,4 w roku 2002. Najwyższy wzrost nastąpił w Radiu BIS z 2,7% w roku 2001 do 3,1% w roku 2002.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W 2002 roku 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego nadawało programy, których strukturę gatunkową przedstawia poniższa tabela.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego	<u>Rodzaje audycji</u>											
	<u>Informacja</u>	<u>Publicystyka</u>	<u>Muzyka</u>	<u>Edukacja i poradnictwo</u>	<u>Religia</u>	<u>Literackie i formy udratyzowane</u>	<u>Rozrywka</u>	<u>Sport</u>	<u>Dla dzieci i młodzieży</u>	<u>Dla mniejszości narodowych i etnicznych</u>	<u>programu</u>	<u>Autopromocja</u>
	odsetek rocznego czasu emisji											
Białystok	14	21	39,7	8,7	0,7	6	1	1,8	2	3	1,9	0,2
Bydgoszcz	18,2	20	39,5	9,4	0,3	4	1,3	3,2	2,3	0	1,4	0,4
Gdańsk	13,9	12	51,9	7,4	0,6	4,8	1,2	1,6	3,3	0,6	2,2	0,5
Katowice	14,5	7,8	50,8	12,6	1	3,5	1,9	3,2	0,5	0,5	1,6	1,8
Kielce	18,8	5,3	42,5	13,7	0,6	4,9	4,8	2,8	2,2	0,2	2,6	0,9
Koszalin	19,6	11,7	46,3	8,6	0,4	4,2	1,3	1,8	3,9	0,7	0,7	0,6
Kraków	9,4	12,8	55	8,3	0,3	4,1	0,8	1,9	4,3	0,7	1,6	0,8
Lublin	19,3	13,4	44,7	7,3	1,3	3,4	2,1	2,2	1,3	0,4	1,6	2,5

Łódź	13,6	8,4	54,9	7,1	0,4	4,6	0,6	3,8	3,5	0	1,1	0,7
Olsztyn	15,9	10,1	49,1	9,5	0,8	3,4	2,2	2,2	2	0,9	2,5	1,4
Opole	19,2	7,2	44,3	5,2	0,5	4,2	1,3	3,4	3,8	1,6	3,5	0,5
Poznań	19,9	5,4	50,7	7,1	0,3	4,4	1,8	2,9	3,3	0	3,3	0,9
Rzeszów	18,5	19,4	42,2	7,1	0,6	4,8	1,7	2,2	0,9	0,6	1	0,6
Szczecin	12	16,8	42,4	11,9	0,5	3,5	4,1	2,5	3,7	0,3	1,6	0,7
W-wa RDC	14,3	4	65,9	9,6	0,4	2,6	0,6	1	0,2	0	0,3	0,9
Wrocław	19,9	1,1	56,6	7,1	0,02	3,9	2,9	2,7	0,2	0,1	1,5	1,1
Zielona Góra	13,2	13,5	45,9	12,9	0,3	6,7	1,4	2,9	0*	0	1,4	0,1
Średnio w siedemnastu rozgłosniach	16,1	14,7	48,4	9,0	0,5	4,3	1,8	2,5	2,2	0,6**	1,7	0,9

* Nadawane w Radiu Zachód audycje dla dzieci i młodzieży zostały zakwalifikowane przez Nadawcę, zgodnie z ich zawartością, do audycji literackich oraz edukacyjnych.

** Średnio w 12 rozgłosniach nadających audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych.

W 2002 roku, podobnie jak w roku poprzednim, w programach publicznych nadawców regionalnych najczęściej było w nich muzyki, informacji i publicystyki, które zajęły łącznie średnio 79% rocznego czasu emisji. Wielkość ta oznacza udział na poziomie 2001 roku.

Pozostałą część programu (21%) wypełniły audycje edukacyjno-poradnicze, literackie i formy udratyzowane, sport, rozrywka oraz audycje adresowane do dzieci i młodzieży. Niewiele rocznego czasu emisji przeznaczono na audycje religijne (0,5%) oraz audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (0,6%).

Jak wynika z tabeli programy poszczególnych rozgłosni, choć od lat mają w większości taki sam profil, to jednak różnią się one pod względem udziału różnych rodzajów audycji.

Udział muzyki w programach rozgłosni regionalnych był zróżnicowany – wynosił od 39,5% w Białymstoku i Bydgoszczy do 65,9% w Radiu dla Ciebie w Warszawie. W 10 rozgłosniach (w Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i w Zielonej Górze) wahał się w granicach od 42% do 50% rocznego czasu nadawania. W pozostałych rozgłosniach udział muzyki przekroczył 50% rocznego programu.

Różny też był udział informacji i publicystyki w tych programach.

Średni udział audycji informacyjnych wynosił 16,1%. Zdecydowanie przekroczyły tę średnią rozgłosnie w: Bydgoszczy, Kielcach, Koszalinie, Lublinie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie i we Wrocławiu (18,2 – 19,9%). Poniżej tego poziomu sytuowały się rozgłosnie w: Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Olsztynie, Szczecinie, Warszawie (RdC) i Zielonej Górze.

Średni udział audycji publicystycznych wyniósł 14,7%. Podobnie jak w roku ubiegłym obserwuje się tu dużą rozpiętość w udziale tej kategorii w programach: od 1,1% we Wrocławiu do 21% w Białymstoku.

We wszystkich rozgłoszeniach na miejscu trzeciego dominującego rodzaju audycji zamiast publicystyki znalazły się audycje edukacyjno-poradnicze. Udział tych audycji ukształtował się na poziomie od 5,2 (Opole) do 13,7% (Kielce). Oznacza to, że wszystkie rozgłoszenie regionalne przekroczyły wymagany przez KRRiT minimalny udział w programie tych audycji wynoszący 3%.

Podobną sytuację obserwowano w przypadku drugiej kategorii audycji preferowanych, tj. audycji literackich i form udratyzowanych. Wszystkie rozgłoszenie zrealizowały wymagany przez KRRiT ich minimalny udział w programie (2%). Zdecydowana większość rozgłoszeń (11) przekroczyła ten próg dwukrotnie lub trzykrotnie. Udział wymienionych kategorii audycji systematycznie wzrasta (w 2001 roku średni udział wynosił 7,6%) wskutek objęcia ich przez KRRiT specjalnymi preferencjami przy podziale środków abonamentowych.

Udział audycji sportowych utrzymywał się na poziomie ubiegłego roku i wynosił 2,5%. Wyższy udział w programie (3,2-3,8%) osiągnęły rozgłoszenie w Bydgoszczy, Katowicach, Łodzi i Opolu.

W 2002 roku audycje rozrywkowe w programach rozgłoszeń regionalnych miały udział, mniejszy (średnio 1,8%) niż w roku poprzednich (średnio 2,2%). Najczęściej były obecne w programach Radia Kielce, Szczecin (4,1-4,8%).

Udział audycji religijnych utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego (0,5%). Najwięcej tego rodzaju audycji nadano w programach rozgłoszeń w Katowicach i Lublinie.

Regionalni nadawcy publiczni zmniejszyli w 2002 roku udział w swoich programach audycji adresowanych do dzieci i młodzieży. Najwięcej czasu na tę część oferty przeznaczyły rozgłoszenie w Gdańsku, Koszalinie, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu i Szczecinie (3,3 – 4,3%).

Reasumując, co prawda w programach regionalnych rozgłoszeń radia publicznego dominowały muzyka, informacja i publicystyka ale też należy zauważyć, że w ciągu ostatnich pięciu lat systematycznie wzrasta w programach 17 rozgłoszeń udział audycji edukacyjno-poradniczych oraz literackich i form udratyzowanych.

Respektowanie przez radiowych nadawców publicznych ustawy o radiofonii i telewizji

Realizacja zapisów ustawy dotyczących udziału w programach nadawców radiowych określonych kwot audycji i innych pozycji programu (art. 15 ust)

Ustawa o radiofonii i telewizji zobowiązuje nadawców do nadawania w programach określonych kwot, a mianowicie:

utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim – udział tych utworów w miesięcznym czasie emisji w programie ma wynosić nie mniej niż 30% (art.15 ust. 2 ust.);

utworów muzycznych związanych z kulturą polską – udział tych utworów w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych w programie ma wynosić nie mniej niż 30% (art. 15 ust. 3 urt.);

audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, transmisji sportowych i reklam) – udział tych audycji w programie ma wynosić nie mniej niż 10% kwartalnego czasu emisji programu (art.15a ust. 2 urt).

Krajowa Rada w roku 2002 sprawdzała realizację tych przepisów w programach publicznych nadawców radiowych.

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych w programie (art. 15 ust. 2 urt)

Analiza danych sprawozdawczych nadawców wykazała, że nie wszyscy radiowi nadawcy publiczni realizowali ten zapis ustawy. Mniejszy od określonego w ustawie był udział tych utworów w Programach 2, 3 i Bis Polskiego Radio S.A. W Programie 1 udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim wahał się w kolejnych miesiącach w granicach 51-99,5%.

Natomiast niemal wszystkie rozgłośnie regionalne realizowały ten wymóg. Tylko w dwóch rozgłosniach odnotowano w niektórych miesiącach roku niższy udział od wymaganego: Radio Kraków (styczeń, marzec, kwiecień) i Radio dla Ciebie (pierwsze trzy kwartały).

Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych w programie (art.15 ust. 3 urt.)

Z obowiązku tego we wszystkich miesiącach ubiegłego roku nie wywiązał się Program 2 PR S.A. i w dwóch miesiącach (kwiecień, lipiec) Program 3. Podobnie jak w przypadku audycji słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w Programie 1 udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską na poziomie od 48-95,5%.

W większości rozgłosni regionalnych (12) utwory muzyczne związane z kulturą polską przekraczały 30% czasu nadawania utworów muzycznych, a w programach niektórych rozgłosni zajmowały w całości czas przeznaczony na muzykę. Jedynie w pięciu rozgłosniach w niektórych miesiącach udział omawianych utworów był niższy od wymaganego w ustawie (Radio Kielce, Radio Kraków, Radio Szczecin, Radio Wrocław, Radio Dla Ciebie).

Udział w programach audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie, w kwartalnym czasie nadawania programu (art. 15a ust. 2 urt.)

Dane sprawozdawcze nadawców wykazują, że ten przepis ustawy spełniają wszyscy radiowi nadawcy publiczni. W programach ogólnokrajowych udział tych audycji w poszczególnych kwartałach wyniósł od 83,4 do 96,5%. W rozgłosniach regionalnych był równie wysoki i wyniósł od 78 do 92,5%.

Realizacja szczególnych powinności radia publicznego (art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji)

Polskie Radio S.A.

Audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych obecne były w Programie 1, 3 i Radiu BIS. Zajęły one w tych programach łącznie 2,8% rocznego czasu emisji, czyli przeciętnie ok. 19 godzin tygodniowo.

Najwięcej czasu antenowego na emisje tych audycji poświęcił Program 1. Zajęły one średnio 10,4 godziny w tygodniu (545 godz., tj. 6,2 % rocznego czasu nadawania). W Programie 3 nadawano średnio 4 godziny tygodniowo tych audycji (208 godz., tj. 2,4% rocznego czasu nadawania), a w Radiu BIS średnio ok. 5 godzin tygodniowo (243 godz., tj. 2,8% rocznego czasu nadawania). Porównując te wielkości do udziału tych audycji w programach Polskiego Radia w 2001 roku oznacza to, wzrost ich udziału o 19 godzin w Programie 1 i spadek o 60 godzin w Programie 3 oraz o 10 godzin w Radiu Bis.

W roku ubiegłym największy udział audycji określonych w art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 miały audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych (445 godz., tj. 1,3% rocznego czasu emisji), najmniej - na audycje służące zwalczaniu patologii społecznych (221 godz., tj. 0,6% rocznego czasu emisji). Szczegółowe dane dotyczące tego typu audycji przedstawia poniższa tabela.

Programy PR S.A.	Umacnianie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przec. liczba godzin w tygodniu
	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	
Program 1	192	2,2	242	2,7	111	1,3	545	6,2	10,4
Program 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program 3	52	0,6	87	1,0	69	0,8	208	2,4	4
Radio BIS	86	1,0	116	1,3	41	0,5	243	2,8	4,7
Razem	330	0,9	445	1,3	221	0,6	996	2,8	19,1

W Programie 1 problematyka ta wypełniała w części lub całości felietony (np. *Moja i twoja nadzieja, 5 minut o zdrowiu*), reportaże (podejmujących problematykę narkomanii, przemocy w rodzinie, przestępczości wśród nieletnich i wszelkiego typu uzależnień), audycje poradnicze (np. *Magazyn medyczny, Cztery pory roku, Zielony rynek, Nocne spotkania, Reflektorem w mrok*). W Programie 3 audycje tego typu często przybierały formę rozmów ze słuchaczami (np. *Klub Trójki*); zagadnień tych dotyczyły także reportaże, między innymi cykl pt. *Stop korupcji*. Program 3 organizował także akcje antenowe (np. *Twój ostatni papieros z twoim pierwszym radiem, Alkohol kradnie wolność, rzuć palenie razem z nami, Żyj z SM*). Radio Bis koncentrowało się na audycjach kontaktowych (*Samo życie, BISowisko, Klub Cogito*); prowadzono szereg rozmów ekspertów ze słuchaczami na tematy dotyczące

osób niepełnosprawnych, różnego typu problemów w rodzinie, ludzi dotkniętych chorobami i uzależnieniami.

Rozgłoszenie regionalne radia publicznego

Audycje określone w art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji były nadawane we wszystkich programach rozgłośni regionalnych, z wyjątkiem Radia Kraków, w którym nie emitowano audycji służących umacnianiu rodziny oraz audycji służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych. W 17 rozgłoszeniach przeznaczono na realizację tych zadań łącznie niemalże 5045 godz., co stanowi 3,4% rocznego czasu emisji i średnio 5,7 godz. tygodniowo w programie każdej rozgłośni.

Podobnie jak w roku ubiegłym najczęściej tego typu audycje były obecne w następujących programach rozgłośni w: Białymstoku, Kielcach, Olsztynie, Rzeszowie oraz w Szczecinie. Najmniej czasu antenowego zajęły one natomiast w programie rozgłośni krakowskiej, koszalińskiej i warszawskiej. Szczegółowe dane pokazuje poniższa tabela.

Rozgłoszenie regionalne PR S.A.	Umocnienie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przec. liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%	
Białystok	418,0	4,8	280,0	3,2	190,0	2,2	888,0	10,1	17,1
Bydgoszcz	52,0	0,6	66,0	0,8	10,5	0,1	128,5	1,5	2,5
Gdańsk	48,0	0,6	38,5	0,4	65,0	0,7	151,5	1,7	2,9
Katowice	154,7	1,8	157,3	1,8	57,0	0,6	369,0	4,2	7,1
Kielce	224,0	2,6	285,5	3,2	36,5	0,4	546,0	6,2	10,5
Koszalin	7,2	0,1	22,0	0,2	16,9	0,2	46,1	0,5	0,9
Kraków	0	0	0	0	18,0	0,2	18,0	0,2	0,3
Lublin	74,0	0,8	66,0	0,7	75,0	0,8	215,0	2,5	4,2
Łódź	114,0	1,3	85,0	1,0	52,0	0,6	251,0	2,9	4,8
Olsztyn	355,0	4,1	179,0	2,0	188,0	2,1	722,0	8,2	13,9
Opole	48,0	0,5	1,6	0	56,7	0,6	106,3	1,2	2
Poznań	45,0	0,5	35,0	0,4	20,0	0,2	100,0	1,1	1,9
Rzeszów	235,0	2,7	183,0	2,1	130,0	1,5	548,0	6,3	10,5
Szczecin	180,0	2,1	175,0	2,0	98,0	1,1	453,0	5,2	8,7
Warszawa	6,2	0,1	23,1	0,3	20,4	0,2	49,7	0,6	0,9
Wrocław	133,0	1,5	30,0	0,4	9,0	0,1	172,0	2,0	3,3
Zielona Góra	30,8	0,4	122,2	1,4	127,7	1,4	280,7	3,2	5,4
Razem	2124,9	1,4	1837,1	1,2	1170,7	0,8	5132,7	3,4	

Problematyka wynikająca z omawianych obowiązków ustawowych nadawcy publicznego była prezentowana najczęściej poprzez audycje publicystyczne, edukacyjno-poradnicze oraz reportaże. W wielu rozgłoszeniach problemy te prezentowano w audycjach kontaktowych.

Audycje służące **umacnianiu rodziny** zajęły średnio w programach 17 rozgłośni 1,4% rocznego czasu nadawania. Trzykrotnie przekroczyły tę średnią rozgłośnie w Białymstoku i Olsztynie, natomiast dwukrotnie rozgłośnie w Kielcach i w Rzeszowie. Znikomą obecność tego typu audycji odnotowano w programach rozgłośni koszalińskiej i warszawskiej.

Audycje **kształtujące postawy prozdrowotne** zajęły nieco mniej czasu we wszystkich programach rozgłośni niż audycje opisane wyżej; średnio zajęły one 1,2% rocznego czasu nadawania. Najczęściej nadawane były w programach rozgłośni białostockiej i kieleckiej. Najmniej czasu poświęciły tej tematyce rozgłośnie: gdańska, koszalińska, poznańska, warszawska i wrocławska.

Problematyka dotycząca **zwalczania patologii społecznych** była wprawdzie obecna we wszystkich omawianych programach, choć zajęła najmniej rocznego czasu nadawania. Średnio poświęcono jej 0,8% czasu antenowego w ciągu roku. Najwięcej tego typu audycji było w programach rozgłośni białostockiej, olsztyńskiej, rzeszowskiej i zielonogórskiej. Najmniej czasu problematyce tej poświęcono w programach rozgłośni bydgoskiej, koszalińskiej, krakowskiej, warszawskiej i wrocławskiej.

Audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt. 9 ustawy o radiofonii i telewizji)

Realizując ten punkt ustawy, nadawcy publiczni na terenie których zamieszkują mniejszości narodowe i grupy etniczne emitują odrębne audycje adresowane do tych środowisk. W 2002 roku nie nadawało tego typu audycji Polskie Radio SA.

Programy rozgłośni regionalnych radia publicznego

Audycje te nadaje 12 rozgłośni. W ich programach audycje adresowane do mniejszości narodowych mają od kilku lat ustabilizowane miejsce (wydzielone pasma czasowe). W 2002 roku rozgłośnie wyemitowały ogółem 1026 godzin 51 minut audycji skierowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych. Większość audycji emitowana była w językach narodowych i dialektach. Dane dla poszczególnych rozgłośni przedstawia poniższa tabela.

Rozgłośnia regionalna	Ogółem		w języku polskim		w językach narodowych	
	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%
Białystok	295	3,4	9	0,1	286	3,2
Gdańsk	54	0,6	7	0,08	47	0,5
Katowice	47,5	0,5	24	0,3	23,5	0,3
Kielce	13	0,2	13	0,2	0	0
Koszalin	63,3	0,7	22,5	0,3	41	0,5
Kraków	66	0,8	66	0,8	0	0
Lublin	33	0,4	33	0,4	0	0
Olsztyn*	83+138	2,5	39	0,5	44+138	0,5
Opole	143	1,6	57	0,7	86	1
Rzeszów	52	0,6	9	0,1	43	0,5

Szczecin	29	0,3	29	0,3	0	0
Wrocław	10	0,1	10	0,1	0	0
Razem	1026,8	1	318,5	0,3	708,5	0,7

* Radio Olsztyn nadało 83 godz. audycji w programie regionalnym i 138 godz.

programu poprzez dodatkowy nadajnik w Miłkach

Jak wskazują dane zamieszczone w tabeli najczęściej audycje emitowanych w językach narodowych adresowanych do tej grupy odbiorców nadało Radio Białystok. Emitowało ono odrębne audycje dla trzech mniejszości zamieszkujących na obszarze nadawania programu Radia – białoruskiej, ukraińskiej i litewskiej. Duży wysiłek programowy w tym zakresie podejmowała także rozgłośnia w Olsztynie. Nadawała ona audycje w językach narodowych dla mniejszości ukraińskiej (165 godz., w tym 27 godz. w ramach programu regionalnego i 138 godz. poprzez dodatkowy nadajnik w Miłkach) i niemieckiej (17 godz.). Na trzecim miejscu znalazło się Radio Opole, nadające audycje w języku narodowym dla mniejszości niemieckiej, a także w gwarze śląskiej.

Spśród audycji w językach narodowych największą ilościowo grupę stanowiły audycje dla mniejszości ukraińskiej (282 godz.), emitowane przez 4 rozgłośnie: w Białymstoku, Koszalinie, Olsztynie i Rzeszowie, następnie audycje dla mniejszości białoruskiej (182 godz.), emitowane przez Radio Białystok, audycje dla mniejszości niemieckiej (79,5 godz.), emitowane przez trzy rozgłośnie: w Katowicach, Olsztynie i Opolu oraz dla litewskiej (52 godz.) - Radio Białystok.

Nadawano także audycje w językach grup etnicznych: dla Kaszubów - Radio Gdańsk (47 godz.) i Radio Koszalin (19 godz.), dla Ślązaków - Radia Opole (4 godz.).

Pięć rozgłośni: Radio Kraków, Lublin, Szczecin, Kielce i Wrocław, nadawało audycje dla mniejszości wyłącznie w języku polskim.

Tworzenie i rozpowszechnianie audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2)

Polskie Radio S.A.

W 2002 roku audycje oświatowe dla szkół nadawane były tylko w jednym programie Polskiego Radia S.A. – w Radiu BIS, gdzie zajęły 1197 godzin, tj. 13,6% rocznego czasu nadawania (średnio 23 godz. w tygodniu). Były one nadawane codziennie. Adresowano je do odbiorców reprezentujących wszystkie grupy wiekowe: przedszkolaków (*Radio Najmłodszych*), uczniów szkół podstawowych (*Radio Kleks, Zygzak*), gimnazjalistów (*Kronika niezwykłych Polaków, Klub Cogito, Poranki muzyczne*), licealistów (*Radiopowieść, Dźwiękowy przewodnik po historii najnowszej – Europa, Bohaterowie Starego testamentu, mitów greckich, eposów rycerskich, Biografia dźwiękowa – portrety twórców*) nauczycieli (*Szkola 2002*). Emitowano także lekcje języków obcych.

W ramach audycji oświatowych prezentowano różnorodne formy twórczości radiowej: słuchowiska, audycje poetyckie, transmisje koncertów muzyki poważnej z obszernym komentarzem, magazyny z telefonicznym udziałem słuchaczy, audycje dokumentalne z wykorzystaniem materiałów archiwalnych, debaty w studio i na stronach internetowych, pogadanki.

Zawartość audycji oświatowych dotyczyła bardzo szerokiego zakresu wiedzy. Omawiano tematy z zakresu nauk ścisłych, przyrodniczych, ekonomicznych, historycznych,

edukacji obywatelskiej i techniki. Popularyzowano muzykę poważną i klasykę literatury pięknej, poruszano tematykę biblijną i mitologiczną.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Na 17 programów rozgłośni regionalnych radia publicznego, audycje oświatowe emitowało tylko 8 rozgłośni (w roku ubiegłym 9 rozgłośni). Szczegółowy wykaz przedstawia tabela poniżej.

Rozgłośnie regionalne PR S.A.	Audycje oświatowe		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	
Białystok	310	3,5	6
Bydgoszcz	10	0,1	0,1
Gdańsk	0	0	0
Katowice	0	0	0
Kielce	36	0,4	0,6
Koszalin	0	0	0
Kraków	0	0	0
Lublin	9	0,1	0,1
Łódź	336	3,8	6,4
Olsztyn	0	0	0
Opole	0	0	0
Poznań	86	1	1,6
Rzeszów	0	0	0
Szczecin	135	1,5	2,5
Warszawa	0	0	0
Wrocław	0	0	0
Zielona Góra	72,2	0,8	1,4

Największy udział audycje te miały w programach rozgłośni łódzkiej (3,8%) i białostockiej (3,5%).

W programach rozgłośni prezentowano dzieła literatury pięknej z kanonu lektur szkolnych, popularyzowano wiedzę historyczną, językową, literacką, biblijną, muzyczną, przyrodniczą i geograficzną. Przedstawiano najnowsze osiągnięcia nauki i techniki. Edukowano na temat Unii Europejskiej, bezpieczeństwa na drodze i profilaktyki zdrowia. Nadawano lekcje języka angielskiego.

Audycje oświatowe adresowano przede wszystkim do uczniów szkół wszystkich stopni i do nauczycieli. Przy realizacji tych audycji posługiwano się różnorodnymi formami twórczości radiowej. Nadawano słuchowiska, pogadanki, wykłady, magazyny, reportaże dokumentalne.

Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym

Krajowa Rada przeprowadziła w ubiegłym roku monitoringi programów radiowych nadawanych przez 44 stacje o zasięgu lokalnym. 25 z nich nadaje programy o charakterze określonym w koncesji jako **uniwersalny**, pozostałych 19 - programy o charakterze określonym jako **wyspecjalizowany – muzyczny**.

Monitoring ten miał na celu sprawdzenie, w jaki sposób nadawcy wypełniają warunki otrzymanych ponownie koncesji. Wśród badanych stacji były takie, które zgodnie z koncesją mają obowiązek emitowania programów uniwersalnych (tj. zawierających różne gatunki i formy radiowe oraz różnorodną problematykę) wyspecjalizowanych – muzycznych (tj. prezentujących na antenie muzykę i wiedzę o muzyce). Charakter nadawanego programu określa szczegółowe programowe obowiązki nadawcy. Ich realizacja przez nadawcę była podstawowym kryterium monitoringu stacji.

Drugim kryterium był podział stacji na działające w grupach i na działające samodzielnie. Chodziło bowiem o sprawdzenie, czy koncentracja organizacyjna i kapitałowa stacji ma wpływ na wypełnianie warunków koncesji przez nadawców, czy istniejące powiązania między stacjami, w tym fakt rozpowszechniania przez jeden podmiot kilku, lub nawet kilkunastu programów, skutkuje ich ujednocnieniem.

Z punktu widzenia tego kryterium wyróżniono następujące grupy stacji:

13 stacji działających samodzielnie, czyli nie należących (do chwili monitoringu) do żadnych grup kapitałowych ani sieci programowych, rozpowszechniających programy o charakterze określonym jako *uniwersalny*,

7 stacji należących do grupy **Ad Point**, również rozpowszechniających programy o charakterze określonym jako *uniwersalny*,

7 stacji należących do grupy **Agora**, w tym 4 nadające programy o charakterze określonym w koncesji jako *uniwersalny* i 3 – o charakterze *wyspecjalizowanym - muzycznym*

17 stacji grupy **ESKA**, w tym 16 nadających programy o charakterze określonym w koncesji jako *wyspecjalizowany – muzyczny*, jedna – *uniwersalny*.

Monitoring, obejmujący **pełny tydzień emisji** (tj. 168 godzin) **programu każdej stacji**, realizowany był na podstawie nagrań poemisyjnych nadesłanych do KRRiT przez nadawców. Prowadzony był w kilku turach; w każdej z nich badano jednocześnie, tj. w tym samym, losowo wybranym terminie, kilka lub kilkanaście stacji należących do danej grupy. Odrębny termin badania wyznaczono też dla stacji działających samodzielnie.

Oznaczanie programu na antenie przez nazwę zapisaną w koncesji

Najlepiej realizują omawiany punkt koncesji – tj. posługują się pełnymi, zgodnymi z koncesją nazwami programu - **stacje działające samodzielnie**. Monitorowane stacje tej grupy określają się odrębnymi nazwami własnymi, takimi samymi zresztą, jakich używały przez

poprzednie siedem lat działalności. Nazwy podawane były zarówno w jinglach programu jako całości, jak też w autopromocyjnych oznaczeniach poszczególnych audycji.

Spośród 13 monitorowanych w tej grupie stacji 12 określało swój program na antenie prawidłowo. Tylko jedna stacja używała nazwy poszerzonej w stosunku do zapisu koncesji o określenie formatu muzycznego.

Także **większość** spośród monitorowanych stacji **grupy Agora** oznaczała program zgodnie z koncesją – dodając jednak, tam gdzie tego w koncesji nie zapisano, określenie częstotliwości lub formatu muzycznego.

Spośród monitorowanych stacji **grupy Ad Point** połowa stosowała nazwy brzmiące tak jak w koncesji lub poszerzone o określenie częstotliwości i formatu muzycznego. W pozostałych, które powinny być zbudowane na zasadzie: trzon wspólny nazwy plus miejscowość, wystąpiło naruszenie koncesji poprzez opuszczanie nazwy miejscowości.

W taki sam sposób naruszała koncesje, jak wynika z monitoringu, większość stacji grupy **ESKA**.

Dobowy czas emisji programu

Wszystkie monitorowane stacje realizują ten punkt koncesji, nadając programy 24 godzinne.

Charakter nadawanego programu

Programy o charakterze uniwersalnym

Niemal wszystkie stacje działające **samodzielnie** (11 spośród 13) nadawały programy o charakterze zgodnym z koncesją, tj. uniwersalnym, czyli zawierającym różne gatunki i formy radiowe oraz różnorodną problematykę. Warstwa słowna (bez zapowiedzi i autopromocji programu oraz bez elementów płatnych) zajmowała w programach tych stacji od 13% do 25% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej i była urozmaicona zarówno formalnie, tj. tworzona przez różnorodne rodzaje audycji, jak i bogata treściowo.

Obok audycji informacyjnych, stanowiących w programach wszystkich stacji lokalnych podstawową część warstwy słownej, stacje działające samodzielnie nadawały także audycje publicystyczne, edukacyjno-poradnicze i rozrywkowe oraz informacje sportowe. Niektóre z nich emitowały także audycje religijne. Dwie rozgłośnie miały nawet w swoich programach audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych (dla mniejszości niemieckiej). W tym miejscu należy zaznaczyć, że ustawowy obowiązek nadawania tego typu audycji spoczywa na nadawcach publicznych.

Tylko dwie spośród omawianej grupy trzynastu stacji nie realizowały określonego w koncesji, uniwersalnego charakteru programu, nadając, obok muzyki, niemal wyłącznie informacje.

Spośród stacji działających w ramach **grupy Ad Point** mających wpisany w koncesji uniwersalny charakter programu, realizowała ten punkt połowa. Warstwa słowna (bez autopromocji i elementów płatnych) stanowiła w programach tych stacji od 4,9% do 11,5%

tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. Składały się na nią - podobnie jak w programach opisanych wyżej stacji działających samodzielnie - różnorodne rodzaje audycji: obok informacyjnych, także publicystyczne, edukacyjno-poradnicze, rozrywkowe, sportowe i religijne. Wszystkie te audycje jednak, jak wynika z uzyskanych danych, zajmowały na antenach omawianych stacji Ad Point przeciętnie mniej czasu niż w programach nadawców działających samodzielnie.

Pozostałe stacje grupy Ad Point nie realizowały zapisanego w koncesji, uniwersalnego charakteru programu. Obok informacji i muzyki nadawały jedynie w niewielkim wymiarze konkursy o charakterze rozrywkowym, a warstwa słowna zajmowała w ich programach jedynie 2,6% - 3,3% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej.

Monitorowane stacje **grupy Agora** mające zapisany w koncesjach uniwersalny charakter programu także nie realizowały koncesji w tym zakresie. Warstwę słowną ich programów, zajmującą od 4,7% do 9,4% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej, tworzyły niemal wyłącznie informacje. Poza nimi nadawały też w niewielkim wymiarze jeden rodzaj audycji: publicystykę lub audycje edukacyjno-poradnicze.

Spśród stacji **grupy ESKA** tylko jedna ma wpisany w koncesji uniwersalny charakter programu. Nie realizowała ona tego punktu koncesji. W tym programie warstwa słowna stanowiła łącznie 8,3% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. Nadawano obok muzyki wyłącznie audycje informacyjne i dotyczące sportu.

Porównując realizację uniwersalnego charakteru programu przez stacje działające w różnych grupach oraz poza tymi grupami widać, że zdecydowanie lepiej radziły sobie z tym punktem koncesji stacje działające samodzielnie. Nadawane przez nie programy były bardziej zróżnicowane formalnie i treściowo, dużo większy był w nich też udział słowa. Podczas gdy w stacjach działających w ramach grup udział warstwy słownej, jak pokazał monitoring, wynosił **nie więcej** niż 10%-11% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej, w większości stacji działających samodzielnie stanowił **nie mniej** niż 10%. Jak więc widać, wielkości najniższe w grupie stacji „samodzielnych” stanowiły górny pułap w stacjach działających w grupach.

Wśród stacji należących do grup lepiej wypadły stacje grupy Ad Point, z których połowa wypełniała koncesję w tym punkcie, niż stacje należące do Agory i ESKA. Żadna z monitorowanych stacji należących do tych dwóch ostatnich grup nie realizowała uniwersalnego charakteru programu.

Programy wyspecjalizowane – muzyczne

Monitorowane stacje **grupy Agora** mające rozpowszechniać programy wyspecjalizowane – muzyczne realizowały określony w koncesji charakter programu tylko w części dotyczącej emisji muzyki.

Stacje te mają wpisany do koncesji wspólny format muzyczny: „Przeboje polskie i zagraniczne, nie nowsze niż pięcioletnie” lub „Muzyka pop - przeboje polskie i zagraniczne, nie nowsze niż pięcioletnie”, i taką muzykę nadawały, w wymiarze zgodnym z koncesją, a nawet wyższym, bliskim 100% całości nadawanej muzyki.

Natomiast nie nadawały w ogóle, bądź nadawały w ilościach minimalnych audycji słownych i słowno-muzycznych dotyczących muzyki: informacyjnych, publicystycznych,

edukacyjnych itd. - mimo iż zapisany w koncesjach wymóg nadawania takich audycji, w wymiarze nie mniejszym niż 5% lub 6% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej, stanowi równie ważny element wyspecjalizowanego charakteru programu, jak realizacja formatu muzycznego.

W monitorowanym okresie stacje nie nadawały audycji o muzyce; tematowi temu nie poświęcali uwagi także prezenterzy. Ograniczali się oni jedynie do zapowiedzi nadawanych piosenek, tj. wskazania ich tytułu i ewentualnie nazwiska wykonawcy. Zapowiedzi tego rodzaju (zresztą nie zawsze podawane) informowały o tym co zostało nadane w programie, nie zaś o samej muzyce. Nie mogą więc być traktowane jako realizacja omawianego punktu koncesji.

Podobnie jak omówione wyżej stacje grupy Agora, stacje **grupy ESKA** mające rozpowszechniać programy wyspecjalizowane – muzyczne realizowały charakter programu tylko w części dotyczącej formatu muzycznego.

Format ten, mający stanowić nie mniej niż 75% całości nadawanej w programie muzyki, określony został we wszystkich omawianych stacjach ESKA jako: „Muzyka pop – współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku”. Z wymogu nadawania muzyki w tym formacie wywiązywały się, jak wykazał dwukrotny monitoring, wszystkie badane stacje ESKA.

Z wybranym formatem: „utwory (...) powstałe po 1980 roku”, czyli względnie nowe i najnowsze, wiąże się zapisany w koncesji obowiązek nadawania w programie, w wymiarze nie mniejszym niż 2% tygodniowego czasu emisji, polskich debiutów muzycznych - to jest utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim lub utworów muzycznych związanych z kulturą polską (w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji), których pierwsze nadanie nastąpiło w okresie ostatnich 6 miesięcy lub których wykonawcy debiutowali w okresie ostatnich 6 miesięcy.

Nadawca nie wyróżnił w żaden sposób (np. specjalną zapowiedzią, jinglem itp.) utworów – jeśli je nadawał – spełniających warunki omawianego zapisu. Wprawdzie część emitowanych utworów prezentowana była na antenie jako „nowość”, brakowało jednak zarazem informacji, czy jest to utwór rzeczywiście niedawno powstały, czy też niedawno wylansowany i „nowy” tylko na listach przebojów.

Obok emisji muzyki, nadawca programu wyspecjalizowanego – muzycznego obowiązany jest też zamieszczać w programie audycje słowne poświęcone muzyce. Monitoring wykazał, że stacje grupy ESKA nie wywiązywały się z tego punktu koncesji. Nadawały bardzo niewiele takich audycji. W marcu ubiegłego roku pozycje słowne dotyczące muzyki zajmowały w programach niemal wszystkich stacji zaledwie 1,3% - 1,6% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej (zamiast wymaganych w koncesji co najmniej 5%-6%) i były to wyłącznie krótkie informacje na temat bieżących wydarzeń muzycznych, nowych płytach itp. oraz informacje i plotki z życia osobistego gwiazd pop; jedne i drugie podawane przez prezenterów przy okazji nadawanej muzyki, nie tworzące wyodrębnionych audycji.

Sytuacja w tym zakresie w programach stacji ESKA uległa pewnej poprawie, jak wykazał powtórny monitoring, w drugiej połowie ubiegłego roku. W kilku stacjach wzrósł udział wymaganych słownych pozycji programu dotyczących muzyki: ok. 3% - 4%; w pozostałych udział ten pozostał na poziomie obserwowanym w marcu. Pozycje te, jakkolwiek

nadal miały w większości charakter krótkich informacji podawanych przez prezenterów, zostały jednak zorganizowane w stałe cykle, zapewniające większą regularność i stałość emisji. Obok przeglądów bieżących informacji muzycznych, stacje zaczęły też nadawać audycje edukacyjne poświęcone określonym zespołom muzycznym: ich drodze twórczej, dokonaniom.

Przedmiotem monitoringu pod tym względem nie były stacje **grupy Ad Point**, bowiem nie mają one wpisanej w koncesję wyspecjalizowanego – muzycznego charakteru programu.

Podsumowując sposób realizacji zapisanego w koncesji wyspecjalizowanego – muzycznego charakteru programu należy stwierdzić, że zarówno monitorowane stacje grupy Agora jak i stacje grupy ESKA nadawały wskazany w koncesji (wybrany zresztą przez nie same) rodzaj muzyki. Nie wywiązywało się natomiast wcale 2/3 stacji grupy Agora lub wywiązywały w dalece niewystarczającym stopniu (wszystkie stacje grupy ESKA, jedna stacja grupy Agora) z drugiej części zapisów koncesji dotyczących charakteru programu, tj. z obowiązku nadawania audycji słownych i słowno-muzycznych poświęconych muzyce.

Tematyka lokalna w programie

Wymagany udział tematyki lokalnej w programie został określony w koncesjach w różnej wysokości, zależnie od charakteru nadawanego programu. W programach o charakterze *uniwersalnym* udział ten ma wynosić nie mniej niż 10% - 12% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. Obligatoryjna jest także w tych programach emisja własnych lokalnych serwisów informacyjnych (tj. dzienników) i publicystyka na temat problemów lokalnych, w wymiarze nie mniejszym niż 5% - 6% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej.

W programach o charakterze wyspecjalizowanym (muzycznym lub innym) wymagany udział tematyki lokalnej jest o połowę niższy niż w programach uniwersalnych, czyli wynosi 5% - 6% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. Nie jest też wymagana w tych programach emisja własnych serwisów informacyjnych i publicystyki na tematy lokalne.

W koncesjach został określony wspólny dla wszystkich programów (tj. niezależny od charakteru rozpowszechnianego programu) *Katalog rodzajów audycji i tematów realizujących tematykę lokalną w programie*. We wszystkich koncesjach zastrzeżono też, że do tematyki lokalnej nie zalicza się lokalnej reklamy, jingli i innych elementów autopromocji stacji, oraz rozmów ze słuchaczami na tematy nie-lokalne.

Programy o charakterze uniwersalnym

Jak wykazał monitoring, udział audycji o tematyce lokalnej w programach większości stacji działających **samodzielnie** wynosił około 5% - 8% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, stanowiąc zarazem w tych stacjach około jednej trzeciej całej warstwy słownej programu. W 3 stacjach udział tematyki lokalnej był niższy i wynosił jedynie 3,4% - 4,4% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej (zajmując zarazem od jednej czwartej do jednej drugiej warstwy słownej programu). Jedna stacja poświęcała tematyce lokalnej 12,7% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, przekraczając tym samym minimalny obowiązkowy udział tej tematyki określony w koncesji (10%).

Bardziej zróżnicowana okazała się w omawianej grupie stacji realizacja drugiego zapisu koncesji dotyczącego tematyki lokalnej, tj. udziału w programie własnych dzienników lokalnych nadawcy i własnej publicystyki lokalnej. Punkt ten realizowały w pełni 3 monitorowane stacje (udział od 5% do 6,2% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej). Blisko w połowie monitorowanych stacji tej grupy wymienione, obligatoryjne audycje stanowiły ok. 3% - 4,3% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. W pięciu stacjach udział wymaganych audycji był niższy i wynosił około 2% (1,7% - 2,2%).

Tematyka lokalna realizowana była w omawianych stacjach w wielu różnych co do formy i treści audycjach. Wszystkie stacje, zgodnie z koncesją (choć, jak pokazano wyżej, na ogół w niższym od wymaganego wymiarze) nadawały regularnie odrębne lokalne dzienniki (10 stacji) lub zamieszczały systematycznie informacje lokalne we własnych dziennikach ogólnokrajowych (3 stacje). Połowa stacji nadawała ponadto w odrębnych audycjach informacyjno-publicystycznych stałe przeglądy najważniejszych wydarzeń lokalnych z danego tygodnia. Większość monitorowanych stacji miała też w programie odrębne audycje publicystyczne dotyczące lokalnych problemów, z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności i lokalnych władz samorządowych. Wszystkie stacje nadawały lokalne prognozy pogody, większość emitowała informacje dla kierowców i inne użyteczne informatory lokalne: kulturalne, zdrowotne (np. dla alergików) itp. Połowa stacji miała w programie - bardzo ważne w obecnej dobie - lokalne audycje informacyjne dla poszukujących pracy („giełdy pracy”) lub inne audycje pomocowe (np. bezpłatne ogłoszenia drobne dla mieszkańców). Tematy lokalne w większości stacji obecne były także w informacjach i komentarzach podawanych między audycjami przez prowadzących program dziennikarzy-prezenterów.

Podsumowując należy stwierdzić, że tematyka lokalna była obecna w programach wszystkich stacji działających samodzielnie, choć w większości z nich w mniejszym od wymaganego w koncesji wymiarze. Różnorodność nadawanych w tym zakresie rodzajów audycji i tematów wskazuje, że lokalność nadawanego programu traktowana jest przez stacje tej grupy jako jeden z głównych jego elementów. Tym co je różni od programów uniwersalnych nadawanych przez stacje działające w ramach grup, to obecność w ich programach audycji publicystycznych realizowanych w studio z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności.

Wszystkie stacje **grupy Ad Point** nadawały audycje poświęcone tematyce lokalnej. Monitoring wykazał jednak, że występują duże różnice w realizacji tego punktu koncesji. Udział tematyki lokalnej w trzech stacjach tej grupy wynosił od 6,5% do 10% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, a udział lokalnych audycji obligatoryjnych: tj. własnych dzienników lokalnych i lokalnej publicystyki - stanowił 3,4% - 4% tygodniowego czasu emisji. W pozostałych stacjach grupy Ad Point tematyka lokalna zajmowała znacznie mniej miejsca - 1,7% - 2,1% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, w tym lokalne audycje obligatoryjne - 0,9% - 1,6%. Średnio w grupie wszystkich stacji Ad Point udział tematyki lokalnej wyniósł 4,2% tygodniowego czasu emisji w ciągu dnia, w tym w trzech stacjach stanowił 8%, a w pozostałych czterech stacjach grupy - 1,6%. Cechą charakterystyczną programów tych stacji był duży udział lokalnie zorientowanych audycji poświęconych kulturze - kulturze regionu i w regionie. Także społeczne problemy miasta i regionu przedstawiane były w stałych cyklach. Stacje te nadawały również dużo informacji związanych z turystyczną i krajobrazową specyfiką miejsca.

W pozostałych stacjach grupy Ad Point lokalne pozycje programu nie były tak rozbudowane. Oprócz informacji w dziennikach, nadawano w nich głównie prognozę pogody, wiadomości dla kierowców i niekiedy lokalne wiadomości sportowe.

W stacjach związanych z **grupą Agora** nadających program o charakterze uniwersalnym udział tematyki lokalnej także był zróżnicowany. W dwóch tematyka lokalna zajmowała bardzo niewiele miejsca: jedynie 2,6% - 2,9% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, a udział obligatoryjnych audycji lokalnych wynosił tylko 1% - 2%. W pozostałych stacjach tematy lokalne zajmowały 6% - 8% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, udział zaś lokalnych audycji obligatoryjnych wynosił blisko 4% - 5% (3,8% - 4,7%).

We wszystkich stacjach tej grupy tematyka lokalna realizowana była tylko w audycjach informacyjnych. Obok lokalnych dzienników (lub informacji lokalnych w dziennikach ogólnopolskich) nadawano lokalną prognozę pogody, a trzy stacje emitowały informacje dla kierowców.

W programie jedynej stacji **grupy ESKA** nadającej program o charakterze uniwersalnym udział tematyki lokalnej wynosił 5% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej; udział lokalnych audycji obligatoryjnych wynosił 2,7%.

Podsumowując przedstawione dane należy stwierdzić, że wszystkie stacje działające w ramach różnych grup i nadające programy o charakterze uniwersalnym emitowały audycje o tematyce lokalnej. Większość z tych stacji realizowała tematykę lokalną wyłącznie poprzez informacje. Jej udział był jednak niższy od wymaganego w koncesji, niższy także niż w stacjach działających samodzielnie.

Programy wyspecjalizowane – muzyczne

Trzy stacje **grupy Agora** nadające programy muzyczne przeznaczały na tematykę lokalną taką samą ilość czasu: 2,8% - 3% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, czyli połowę czasu wymaganego w koncesji. Tematy lokalne pojawiały się wyłącznie w audycjach informacyjnych (innych zresztą te stacje nie nadawały). Dwie stacje emitowały oddzielne dzienniki lokalne, trzecia informacje lokalne zamieszczała w dziennikach ogólnopolskich. Nadawano ponadto jeszcze tylko lokalne prognozy pogody i wiadomości drogowe dla kierowców. Jedna stacja przeznaczała kilkanaście minut w tygodniu na informator kulturalny.

Spośród stacji **grupy ESKA** monitorowanych w pierwszym terminie (marzec ub. roku) w 5 stacjach nie nadano ani słowa na tematy lokalne lub nadano je w ilościach bardzo niewielkich. W 6 stacjach udział tematyki lokalnej wynosił nie więcej niż połowę wymaganego w koncesji czasu emisji (2,1% - 3%), w trzech był wyższy, bliski zapisom koncesji (4% - 5,4%).

Tematyka lokalna obecna była jedynie w audycjach informacyjnych. Stacje nadawały w większości dzienniki lokalne, a obok nich lokalne wiadomości drogowe i prognozę pogody. Cztery stacje informowały ponadto o lokalnych imprezach i wydarzeniach kulturalnych, trzy – o wydarzeniach sportowych.

W drugiej połowie ubiegłego roku, jak wykazał powtórny monitoring, udział tematyki lokalnej w stacjach ESKA przeciętnie się zwiększył. Nie nadawała treści lokalnych jedna spośród monitorowanych stacji. W sześciu stacjach udział tematyki lokalnej wynosił 2% - 3,2% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, w pozostałych był wyższy i stanowił

4% - 4,6% lub nawet 6%. Niezależnie jednak od tego wzrostu liczbowego, treści lokalne wypełniały przede wszystkim (podobnie jak w marcu) audycje informacyjne. Zwiększył się jedynie ich wymiar czasowy, więcej stacji nadawało też informatory kulturalne.

Podsumowując przedstawione dane widać, że opisane wyżej stacje nadające programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym nadają bardzo niewiele informacji lokalnych i nie realizują koncesji w tym zakresie.

Udział w programie audycji nie pochodzących od koncesjonariusza, rozpowszechnianych w programach innych nadawców

W żadnym z monitorowanych programów – zarówno w stacjach działających samodzielnie jak i w grupach - nie nadawano audycji pochodzących z programów innych nadawców.

Odnotowano natomiast w stacjach, w których jeden podmiot jest posiadaczem więcej niż jednej koncesji - tj. w przypadku trzech stacji Ad Point oraz w 16 monitorowanych stacji grupy ESKA - obecność w programach tych stacji audycji wspólnych dla danej grupy.

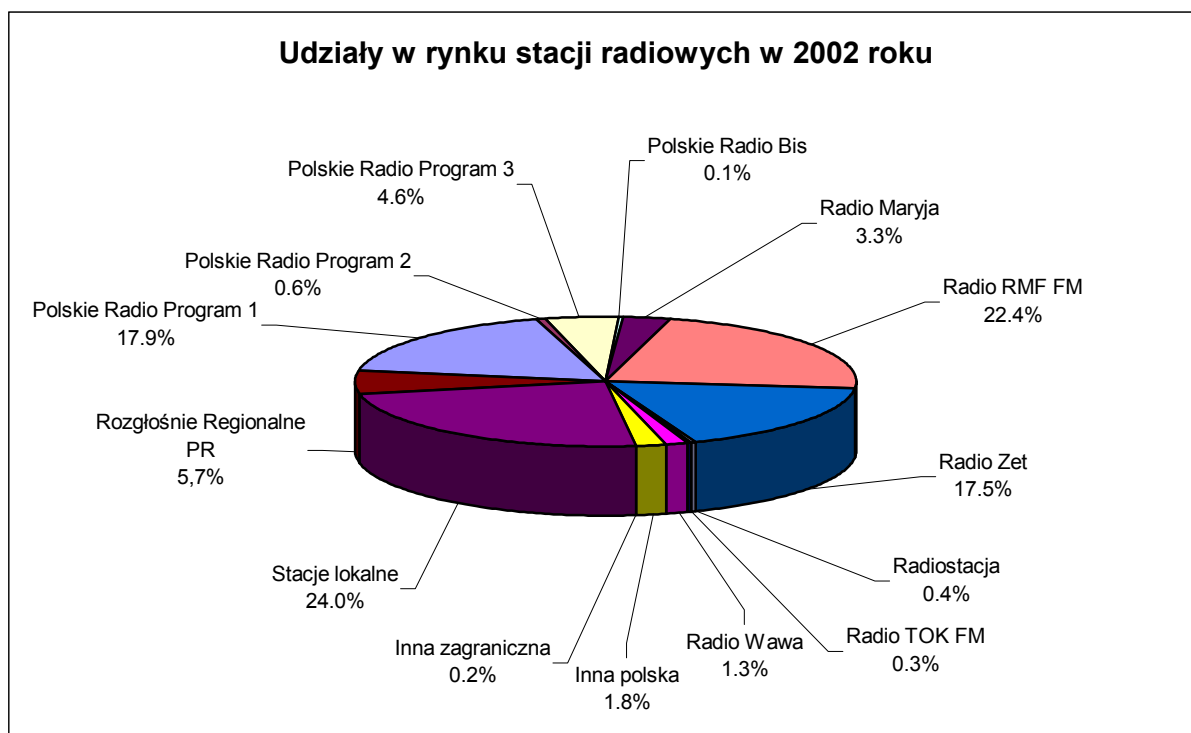
Monitoring wykazał, że w programach trzech stacji **grupy Ad Point** nadawane były przez całą porę dzienną i niemal przez wszystkie dni tygodnia te same bloki programowe (tj. mające takie same tytuły i taki sam charakter), prowadzone przez tych samych prezenterów. Ponieważ należy wykluczyć, że prezenterzy ci mogli być obecni jednocześnie w trzech różnych studiach radiowych i w trzech różnych miejscowościach należy przyjąć, że bloki te – czyli większość programu w ciągu dnia - emitowane były wspólnie dla trzech stacji tej grupy. Zawartość tych bloków różni się jedynie udziałem informacji dotyczących danego miasta (zarazem jednak we wszystkich trzech programach obok tych informacji nadawane są też informacje dotyczące innych miast regionu), czyli ilością informacji ściśle lokalnych. Monitoring potwierdził, że emisja programu wspólnego przekraczała wymiar dozwolony w koncesji.

W stacjach **grupy ESKA** tych w sposób „jawny”, tj. podawany przez nadawcę na antenie („...gramy na całą Polskę”), nadawana jest jedna audycja wspólna. W wyniku monitoringu odnaleziono także dwie wspólne dla całej grupy audycje dotyczące specjalizacji muzycznej. Wszystkie zajęły na antenie nie więcej niż 5% pory dziennej; czyli emisja słownych elementów wspólnych mieści się w granicach dozwolonych koncesją.

Rynek radiowy w 2002 roku

Podział udziałów w rynku w 2002 roku zdecydowanie korzystniej wypadł na rzecz stacji koncesjonowanych, którym w sumie przypadło prawie 70% rynku. Polskie Radio S.A. i regionalne rozgłośnie radia publicznego osiągnęły niespełna 30% udziału w rynku².

² Dane na podstawie badania SMG/KRC na reprezentatywnej grupie ludności Polski. Poprzez udział w rynku rozumie się procentowy udział danej stacji w łącznym czasie słuchania radia – tj. wszystkich stacji łącznie – w określonym przedziale czasu (w ciągu dnia, miesiąca, roku).

Zdecydowanym liderem zarówno pod względem zasięgu jak i udziału w rynku **wśród stacji ogólnopolskich** w roku 2002 roku był RMF FM, który jak pokazują badania od dłuższego czasu dystansuje swych konkurentów. O drugą pozycję walczą publiczny Program 1 PR i Radio Zet. Różnica pomiędzy pierwszą trójką a pozostałymi jest na tyle duża, że pozostają one poza konkurencją.

RMF FM

Pod względem udziału w rynku RMF FM jeszcze umocnił swą pozycję w stosunku do roku poprzedniego zwiększając swój udział prawie o 3 % i tym samym gromadząc 22,4% rynku. Codziennie programy tej stacji słuchała prawie jedna czwarta Polaków (w 2001 roku zasięg dzienny był niższy i wyniósł 23,07%). Średnio dziennie słuchacz RMF FM poświęcał 3 godz. 22 min. na słuchanie programu tej stacji.

Program 1 PR

Programowi 1 PR w 2002 roku przypadło 17,9 % udziału w rynku, czyli nieco mniej niż w roku ubiegłym (o ok. 1%). Zmniejszyło się również jego grono słuchaczy. Średnio dziennie słuchało go w 2001 roku jeszcze 19,5 % Polaków, w 2002 roku - 17,4 %. Dziennie słuchacz Programu 1 PR poświęcał 3 godz. i 50 min. na słuchanie programu tej stacji.

Radio Zet

Trzecia ze stacji ogólnopolskich Radio Zet nieznacznie straciła w stosunku do roku ubiegłego. Zarówno jej udział w rynku, który wyniósł 17,5% jak i średni zasięg dzienny na poziomie 20,4 % były niższe o około 1%. Przeciętnie również mniej czasu spędzali przed odbiornikiem jego słuchacze 3 godz. 11 min.

Program 3 PR

Praktycznie zachował swój stan posiadania sprzed roku. Wysokość osiągniętych w 2002 roku udziału w rynku 4,6 % i zasięgu dziennego 5,5 % były tylko nieco niższe niż przed rokiem (udział – 5%, zasięg dzienny – 6%). Średnio dziennie na słuchanie Programu 3 PR słuchacz poświęcał 3 godz. i 9 min.

Radio Maryja

W 2002 roku Radiu Maryja przypadło 3,32 % udziału w rynku (czyli nieco mniej niż przed rokiem, kiedy wyniósł on 3,75 %). Spośród badanych Polaków 4,15 % deklaroowało, że słucha programu tej stacji (czyli o 0,5 % mniej niż w 2001 roku). Średnio słuchacz Radia Maryja poświęcał na słuchanie tego programu blisko 3 godz. dziennie.

Program 2 PR

Osiągnął 0,6 % udziału w rynku (w 2001 roku było to 0,7 %). Tylko co setny Polak deklaroował, że słuchał tego programu (średni zasięg dzienny zbliżony do tego sprzed roku wyniósł 1 %). Słuchacze Programu 2 PR spędzają przy tym programie średnio 2 godz. i 15 minut dziennie.

Radio Bis

Podobnie niewielkie audytorium miało Radio Bis. Średni zasięg dzienny tej stacji w 2002 roku wyniósł 0,3 % (w 2001 roku było to 0,23 %) co dawało stacji 0,14 % udziału w łącznym czasie słuchania radia (przed rokiem 0,12 %). Słuchacz Radia BIS słuchał tego programu średnio 1 godz. 47 minut dziennie.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W roku ubiegłym osiągnęły one łącznie 5,7 % udziału w rynku (jeszcze rok temu udział ten był większy i wynosił 6,5 %). Ten fakt potwierdza również spadek wielkości ich audytorium. Jeszcze rok temu 8,7 % Polaków deklaroowało, że słucha programów rozgłośni regionalnych, w 2002 roku średni zasięg dzienny wyniósł 7,6 %. Słuchacz poświęcał dziennie na wybrany przez siebie program średnio 2 godz. i 46 minut.

Wśród stacji o zasięgu ponadregionalnym jedynie w przypadku Tok FM można mówić o spadku popularności. Pozostałe: Radiostacja i Radia Wawa umocniły swą pozycję na rynku.

Radiostacja

W 2002 roku stacji tej przypadło 0,4 % udziału w rynku, czyli nieco więcej niż przed rokiem, kiedy wynosił on 0,3 %. Podobnie nieznacznie zwiększyła się wielkość audytorium stacji. Średni zasięg dzienny Radiostacji wyniósł 0,6 % (rok wcześniej był na poziomie 0,5 %). Słuchacz poświęcał Radiostacji dziennie średnio 2 godz. i 35 minut.

Tok FM

Stacji tej przypadło w roku ubiegłym 0,3 % udziału w rynku, czyli mniej niż przed rokiem, kiedy to wynosił on 0,4 %. W 2001 roku średni zasięg dzienny TOK FM wynosił 0,7 %, w 2002 roku spadł on do poziomu 0,4 %. Średnio dziennie słuchacz TOK FM poświęcał 2 godz. i 16 minut na słuchanie programu tej stacji.

Radio Wawa

W 2002 roku zgromadziło 1,3 % udziału w rynku, czyli dokładnie tyle co w 2001 roku. Nie zmieniła się również wielkość jego audytorium. Średni zasięg dzienny stacji w 2002 roku wyniósł 1,8 % (w 2001 roku było to 1,8 %). Na słuchanie programu tej stacji słuchacz poświęcał średnio dziennie 2 godz. i 46 minut.

Lokalne stacje koncesjonowane

Przypadało na nie łącznie prawie jedną czwartą udziału w rynku - 24 %. Nieznacznie więc zwiększyły swój stan posiadania w stosunku do roku 2001 kiedy to wynosił on 23,5 %. Co czwarty deklaruje, że słucha programy stacji o tym zasięgu. Średni zasięg dla wszystkich stacji w ciągu ostatnich dwóch lat był bliski 25%. Przeciętnie słuchacze stacji lokalnych poświęcają na odbiór tych programów (traktowanych łącznie) 3 godz. i 36 minut dziennie.

Przedstawione wyżej dane wskazują, że w 2002 roku stacjom publicznym trudniej było konkurować o słuchacza ze stacjami koncesjonowanymi. W najlepszym wypadku udaje im się zachować swoje stałe grono słuchaczy. Dotyczy to zarówno stacji ogólnopolskich jak i regionalnych. Program 1 PR, który jeszcze kilka lat temu był niekwestionowanym liderem na rynku w ciągu roku stracił 2% swego audytorium. Obecnie jest trzecią pod względem dziennego zasięgu stacją ogólnopolską – po Radiu Zet i RMF FM. Przytoczone dane wskazują także, że systematycznie zmniejsza się grono słuchaczy regionalnych rozgłośni radia publicznego.

C. Analizy problemowe

Audycje edukacyjno - poradnicze oraz literackie i formy udramatyzowane w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego

Przeprowadzony monitoring udziału tzw. audycji preferowanych w programach rozgłośni wykazał, że w odniesieniu do audycji edukacyjno - poradniczych wszystkie rozgłośnie przekroczyły, w skali tygodnia, ustalony przez KRRiT minimalny udział tych audycji w programie, wynoszący 3% rocznego czasu emisji (tj. 263 godz. rocznie, średnio 5 godz. tygodniowo). Blisko połowa - 8 rozgłośni (Białystok, Katowice, Kielce, Koszalin, Olsztyn, Rzeszów, Szczecin, Zachód – Zielona Góra) osiągała przy tym, w skali tygodnia, udział trzy-cztero- lub nawet pięciokrotnie wyższy niż wynosi ustalone przez KRRiT minimum. W pozostałych rozgłośniach udział ten był dwu- lub dwuipółkrotnie wyższy.

W odniesieniu do drugiej kategorii audycji preferowanych, tj. literackich i form udramatyzowanych, minimalnego udziału tych audycji, wynoszącego 2 procent programu (czyli 175 godz. rocznie, średnio 3,5 godz. tygodniowo) nie osiągnęła w badanych tygodniach tylko jedna stacja (Radio dla Ciebie w Warszawie).

Udział na poziomie minimum realizowała w badanych tygodniach 1 rozgłośnia (Opole). Pozostałych 15 rozgłośni plasowało się powyżej minimum - w tym 6 rozgłośni przekraczało minimalny udział półtorakrotnie, osiągając udział omawianych audycji w wysokości ok. 3% (Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Szczecin, Wrocław), następnych 9 realizowało udział omawianych audycji na poziomie dwukrotnie (Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Koszalin, Merkury-Poznań), dwuipółkrotnie (Kielce, Rzeszów, Zachód - Zielona Góra) lub nawet trzykrotnie (Białystok) wyższym niż wynosi wymagany próg.

Minimalny udział trzeciej kategorii audycji preferowanych, tj. audycji edukacyjnych i publicystycznych poświęconych integracji Polski z Unią Europejską, został określony przez KRRiT w wysokości 2% rocznego czasu nadawania programu (czyli 175 godz. rocznie, średnio 3,5 godz. tygodniowo). Jak wykazał dwukrotny monitoring, udział na wymaganym lub wyższym poziomie osiągają 4 stacje (Białystok, Merkury-Poznań, Szczecin, Zachód - Zielona Góra), w tym jedna z nich – Radio Zachód – przekroczyło znacznie wymagane minimum, osiągając udział omawianych audycji na poziomie 3,5% tygodniowego czasu emisji programu. Pięć stacji (Katowice, Kraków, Olsztyn, Radio dla Ciebie - Warszawa, Wrocław) realizowało udział tych audycji w wysokości od 1,2% do 1,6% tygodniowego czasu emisji. W siedmiu stacjach (PiK - Bydgoszcz, Kielce, Koszalin, Lublin, Łódź, Opole, Rzeszów) udział ten kształtował się w wysokości 0,7-0,9%; w jednej (Gdańsk) – w wysokości zaledwie 0,2% tygodniowego czasu nadawania.

W odniesieniu do czwartej kategorii audycji preferowanych - emisji muzyki poważnej – KRRiT ustaliła minimalny wymagany udział w wysokości 1% rocznego

czasu nadawania programu (czyli 87 godzin rocznie, tj. średnio 1 godz. 40 minut w tygodniu). Z przeprowadzonego dwukrotnie monitoringu wynika, że postulowany udział osiąga niemal wszystkie stacje (15), przy czym pięć spośród nich (Kielce, Koszalin, Kraków, Łódź, Merkury-Poznań) przekracza minimalny udział aż trzykrotnie, dwie stacje (Białystok, Olsztyn) – dwukrotnie, dalszych osiem stacji (PiK–Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Opole, Rzeszów, Szczecin, Zachód-Zielona Góra) realizuje udział muzyki poważnej w wysokości 1,3-1,6%. W dwóch stacjach (RdC-Warszawa i Wrocław) udział ten wynosił poniżej 1% tygodniowego czasu nadawania programu (0,8-0,9%).

Podsumowując należy stwierdzić, że w porównaniu z latami poprzednimi obserwuje się dalszy wzrost udziału obu kategorii audycji objętych od 1999 roku preferencjami KRRiT, tj. audycji edukacyjno - poradniczych oraz literackich i form udramatyzowanych. Podobnie jak w latach ubiegłych, wzrost ten jest wyższy w przypadku audycji edukacyjno - poradniczych, nieco zaś mniejszy, ale także bardzo wyraźny (zwłaszcza w porównaniu z ubiegłym rokiem) w przypadku audycji literackich i form udramatyzowanych.

W odniesieniu do nowych kategorii audycji preferowanych monitoring wykazał, że większość rozgłośni realizuje postulowany przez KRRiT minimalny udział muzyki poważnej w programie. Natomiast udział audycji dotyczących integracji Polski z Unią Europejską kształtował się w pierwszej połowie bieżącego roku w większości rozgłośni poniżej wymaganego minimum. Z porównania obu przeprowadzonych w tym okresie monitoringów wynika jednak zarazem, że w maju 2002 roku czas emisji omawianych audycji w niemal wszystkich stacjach był znacznie wyższy niż w kwietniu 2002 roku. Można stąd wnosić, że rozgłoszenie są dopiero w trakcie tworzenia tej części oferty programowej. Podobną sytuację obserwowano na początku wprowadzania w życie kryteriów dotyczących dwóch pierwszych kategorii audycji preferowanych.

Obecność w programach nadawców publicznych, radiowych i telewizyjnych, audycji poświęconych kulturze

Nadawcy publiczni na mocy ustawy o radiofonii i telewizji zobowiązani są służyć rozwojowi kultury (...), ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku intelektualnego i artystycznego (art. 21 ust. 2 pkt. 5 urt.). Mieści się w tym zadaniu prezentowanie, recenzowanie i objaśnianie dzieł kultury na antenie – utworów literackich, muzycznych, plastycznych itd., informowanie o nowych wydarzeniach kulturalnych i nowych zjawiskach kultury, edukowanie odbiorców na temat zjawisk i dzieł kultury, współczesnych i klasycznych oraz kształtowanie ich kompetencji odbiorczej w tym zakresie. Ponadto obserwowanie tzw. życia kulturalnego w kraju i działania poszczególnych instytucji kultury, śledzenie rozwoju poszczególnych dziedzin sztuki i literatury itd., a także sprawowanie mecenatu nad kulturą, tj. inicjowanie i organizowanie wydarzeń kulturalnych i przekazywanie ich obrazu na antenie.

Opracowanie dotyczy dwóch rodzajów audycji poświęconych kulturze, nadawanych w publicznym radiu i telewizji: z jednej strony prezentujących bezpośrednio dzieła kultury na antenie, z drugiej zaś – służących informowaniu, komentowaniu i objaśnianiu tych dzieł, wydarzeń i zjawisk edukujących w zakresie różnych dziedzin kultury itd.

Do pierwszej kategorii audycji należy zaliczyć prezentację literatury i muzyki na antenie: a więc prozę i poezję czytaną, spektakle teatru radiowego i telewizyjnego, czyli słuchowiska i widowiska teatralne, koncerty muzyki, a w telewizji także dziedziny wymagające obrazu: dramat sceniczny, sztuki plastyczne i architekturę itd. Do drugiej kategorii – wszelkie audycje informacyjne, publicystyczne i edukacyjne dotyczące rozmaitych dziedzin kultury, poczynając od krótkich informatorów kulturalnych typu „co, gdzie, kiedy” aż do pogłębionych analiz i krytycznych recenzji. Należą tu także audycje zawierające szersze rozważania na temat kultury: przemian kulturowych we współczesnym świecie, stanu świadomości kulturalnej społeczeństwa polskiego itp., a także audycje przedstawiające zjawiska kultury w aspekcie regionalnym i lokalnym, związanym z zasięgiem działania danego nadawcy.

Obszar kultury rozumiany jest tutaj normatywnie, jako zbiór dzieł (utworów, dokonań) należących do uznanych dziedzin sztuki i literatury. W zasadzie nie są brane pod uwagę utwory kultury popularnej, zwłaszcza w dziedzinie muzyki, nadawane najczęściej ze względu na ich funkcję rozrywkową, *nie zaś kulturalną*. W odniesieniu do prezentacji muzyki na antenie uwzględniano więc jedynie muzykę poważną i ludową oraz formy muzyki pozostające na obrzeżach muzyki poważnej, które dorobiły się już refleksji teoretycznej, krytycznej na swój temat, jak jazz, lub powstające na styku muzyki i literatury, jak np. piosenka poetycka. Nie zaliczano natomiast do omawianych dzieł kultury prezentacji (koncertów) muzyki popularnej ani widowisk rozrywkowych. W odniesieniu do literatury z kolei kwalifikowano jedynie audycje prezentujące już istniejące, uznane teksty literackie – prozę, poezję, dramat, eseje itd. Nie kwalifikowano tutaj radiowych i telewizyjnych utworów fabularnych tworzonych specjalnie dla tych mediów, a więc radio- i telenoweli, popularnych seriali fabularnych, powieści radiowych typu „Matysiakowie” itp. Nie zaliczano także prezentacji widowisk rozrywkowych, kabaretów, audycji satyrycznych.

Do prezentacji dzieł kultury nie zaliczano też w zasadzie emitowanych w telewizji kinowych filmów fabularnych. Kwalifikowanie ich wymagałoby bowiem stosowania kryterium jakościowego - oceny, czy dany film należy do kultury „wysokiej”, czy też „niskiej” itp., co wykracza poza ramy niniejszego opracowania. W odniesieniu do tej dziedziny sztuki zaliczano więc jedynie filmy wyemitowane w ramach specjalnych cykli, prezentujących filmy wybrane, zazwyczaj uznane przez krytykę, nagradzane na różnych festiwalach i konkursach.

Należy dodać, że przedstawione wyłączenia dotyczą jedynie sfery *prezentacji* utworów i dzieł kultury na antenie, nie zaś sfery informacji i omówień tych dzieł. W odniesieniu do drugiego obszaru zagadnień, tj. audycji o wydarzeniach i zjawiskach kultury, nie stosowano takich zawężeń tematycznych i kwalifikowano audycje bez względu na to, czy dotyczyły one tzw. kultury „wysokiej”, czy popularnej.

Opracowanie zostało przygotowane na podstawie danych pochodzących od nadawców, dotyczących proporcji czasu przeznaczanego w poszczególnych programach na audycje poświęcone kulturze, pasm i cykliczności ich emisji, rodzaju nadawanych audycji i ich ogólnego zakresu tematycznego. Dane zostały zebrane w odniesieniu do jednego, *losowo wybranego* miesiąca z drugiej połowy ubiegłego roku (wrzesień 2002 roku), reprezentatywnego dla ramówki jesienno-zimowej w programach nadawców. Specyfika budowy programów ramowych radia i telewizji, na którą składa się powtarzalność poszczególnych elementów tego programu w cyklu codziennym, cotygodniowym lub co najwyżej comiesięcznym oraz stała dla danego okresu czasu (półrocza lub sezonu) konstrukcja ramowa programu pozwala ekstrapolować uzyskane dane liczbowe na okres całego drugiego półrocza ubiegłego roku.

Ogólnopolskie programy Polskiego Radia S.A.

Polskie Radio S.A. nadawało w 2002 roku audycje poświęcone kulturze we wszystkich programach ogólnokrajowych. Tematowi kultury, w różnych formach radiowych i w różnych szczegółowych zagadnieniach, oraz prezentacji dzieł kultury poświęcono w ciągu badanego miesiąca na czterech antenach łącznie 929,5 godziny, czyli blisko jedną trzecią – 32,2% - łącznego miesięcznego czasu emisji tych programów. Najwięcej audycji tego rodzaju nadawano w mającym charakter artystyczny - literacko-muzyczny Programie 2, gdzie poza wiadomościami wypełniły one cały czas nadawania, tj. 96% miesięcznego czasu emisji (690 godzin). W programie Radia BIS, o charakterze głównie edukacyjnym, audycje poświęcone kulturze i prezentacji utworów zajmowały blisko jedną czwartą miesięcznego czasu emisji, tj. 23% programu (162 godziny). W Programach 1 i 3, mających charakter informacyjno-publicystyczny i zajmujących się przede wszystkim bieżącymi wydarzeniami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi, tematyka kultury i prezentacja jej dzieł zajmowała znacznie mniej miejsca – 8,4% miesięcznego czasu emisji (56,5 godziny) w Jedyńce i niespełna 3% (20 godzin) w Trójce.

Zestawienie liczb dla czterech programów przedstawia tabela poniżej:

Polskie Radio S.A.	Liczba godzin audycji poświęconych kulturze i sztuce w badanym miesiącu	Odsetek czasu emisji w skali tygodnia i miesiąca	Średnio w ciągu doby
<u>Program 1 PR</u>	56,5 godz.	8,4%	1 godz. 53 min.
<u>Program 2 PR</u>	690 godz.	96%	23 godz.
Program 3 PR	20 godz.	3%	40 min.
Radio BIS	162 godz.	23%	5 godz. 24 min.
<u>Łącznie</u>	929,5 godziny	32,2%	31 godz.

Program 1 PR S.A.

W Programie 1 Polskiego Radia S.A. emitowano codziennie w dni powszednie trzy cykle prezentujące literaturę na antenie: dwa cykle prozy czytanej („Lektury Jedyńki”) i cykl miniatur poetyckich („Strofy na dobrą noc”). Dwa razy w tygodniu - w soboty i w niedziele, prezentowano słuchowiska - adaptacje literatury dramatycznej („Teatr Polskiego Radia”). Nadawano także, w cyklu cotygodniowym (w niedziele), dwie stałe audycje poświęcone prezentacji muzyki ludowej, przygotowywane przez Radiowe Centrum Kultury Ludowej („Burczybas” i „Kiermasz pod kogutkiem”, emitowane naprzemiennie). Wymienione audycje nadawane były w paśmie przedpołudniowym i wieczornym (literatura) lub wcześniej rano (muzyka ludowa). Zajmowały łącznie 4 godziny tygodniowo i blisko 17 godzin w miesiącu, stanowiąc, w skali tygodnia i miesiąca, 2,5% czasu emisji programu. Oprócz wymienionych stałych audycji cyklicznych nadano także w badanym miesiącu jedną audycję okolicznościową - transmisję koncertu poświęconego muzyce Władysława Szpilmana, który odbył się w Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Informacje i omówienia wydarzeń kulturalnych zajmowały w Programie 1 PR S.A. około 5% czasu emisji programu w skali tygodnia i miesiąca. Nadawano w tym zakresie dwie stałe audycje, poświęcone wyłącznie zagadnieniom kultury: codzienny krótki (5 minutowy) „Informator kulturalny” oraz nadawany raz w tygodniu „Notatnik kulturalny” (24-minutowy),

w którym omawiano szerzej zaszłe wydarzenia, uzupełniając je wywiadami z ludźmi kultury i publicystyką itp. Obie audycje nadawane były w paśmie późnowieczornym; zajmowały łącznie niespełną godzinę (49 minut) tygodniowo i ponad 3 godziny w miesiącu, stanowiąc, w skali tygodnia i miesiąca, 0,5% czasu emisji programu.

Bieżące wydarzenia kulturalne pojawiały się także jako aktualny temat w codziennych audycjach informacyjno-publicystycznych Jedyńki, takich jak „Sygnały dnia”, „Cztery pory roku”, „Z pierwszej ręki”, „Magazyn Radia Polonia”, emitowanych od wczesnego rana do popołudnia; nadano w nich w sumie w ciągu badanego miesiąca około 20 kilkuminutowych przekazów na tematy kulturalne. Informowano głównie o następujących wydarzeniach i tematach: Festiwal Filmów Polskich w Gdyni, Festiwal „Dialog czterech kultur” w Łodzi, Festiwal Vratislavia Cantans we Wrocławiu, premiera filmów „Pianista” Romana Polańskiego i „Zemsta” Andrzeja Wajdy, jubileusz 60-lecia pracy artystycznej Ireny Kwiatkowskiej; prezentowano sylwetkę twórczą Romana Polańskiego oraz twórczość Władysława Szpilmana. Tematyce kultury poświęcono także kilka pełnych wydań 2-godzinnej audycji publicystycznej „Wieczór z Jedyńką” oraz publicystyczno-edukacyjnej, 3-godzinnej audycji „Nocne spotkania”. Sylwetki artystów: kompozytorów, muzyków, malarzy i rzeźbiarzy, twórców filmowych przedstawiano w codziennej przedpołudniowej audycji pt. „Sekrety-konkrety” (czas emisji pojedynczego wydania: 45 minut). Nadano także dwie audycje niecykliczne: dokument o Władysławie Szpilmanie oraz reportaż o twórcach ludowych. Poświęcone kulturze wydania audycji publicystycznych i edukacyjnych oraz przekazy dotyczące kultury w magazynach informacyjno-publicystycznych Jedyńki zajmowały łącznie - w skali tygodnia i miesiąca – około 5,4% czasu emisji programu.

Program 2 PR S.A.

Program 2 w całości poświęcony jest kulturze i sztuce – prezentacji muzyki i literatury oraz informacji i publicystyce dotyczącej tych dwóch dziedzin kultury.

W omawianym okresie nadawano 16 cykli audycji prezentujących muzykę: 14 cykli muzyki poważnej (m.in. „Z sal koncertowych Europy”, „Muzyczna noc Euroradia”, „Śladami muzycznych konkursów”, „Quodlibet Dwójki”, „Serenada notturna”, „Artur Rubinstein – antologia nagrań”, „W kręgu muzyki polskiej XX wieku” i in.), cykl poświęcony tzw. muzyce folkowej („Czas na folk”) oraz cykl przypominający kompozycje Władysława Szpilmana. Połowa z tych audycji nadawana była codziennie lub przynajmniej 5 razy w tygodniu, połowa - raz w tygodniu.

W czterech cyklach prezentowano utwory literackie: prozę („Literackie bestsellery wszechczasów”, „Literackie lato w Dwójce”), poezję („Wiersze na dobranoc”) i komedię („Letni festiwal Aleksandra Fredry”). Podobnie jak audycje muzyczne nadawane one były codziennie (3 tytuły) lub raz w tygodniu.

Audycje muzyczne zajmowały łącznie około 132 godziny w ciągu tygodnia i 530 godzin w miesiącu, stanowiąc 74% czasu emisji programu, audycje prezentujące literaturę – 9 godzin tygodniowo i 36 godzin w miesiącu, tj. 5% czasu emisji. Łącznie więc audycje poświęcone prezentacji dzieł kultury, czyli utworów muzycznych i literackich, zajmowały w Programie 2 PR blisko osiemdziesiąt procent czasu emisji.

Obok audycji muzycznych i literackich emitowano 8 cykli audycji informacyjno-publicystycznych poświęconych kulturze; informowano w nich o bieżących wydarzeniach kulturalnych (codzienny blok „Poranek Dwójki”, a w nim m.in.: „Wiadomości kulturalne”,

„Aktualności kulturalne”, „Przegląd prasy kulturalnej”), omawiano poszczególne dziedziny, nurty i prądy kultury (m.in. „Tygodnik literacki”, „Wieczór literacki”, „Kino, Teatr, Dialog i inni”, „W stronę sztuki”, „Rezonans”). Emitowano także audycję poświęconą kulturze ludowej („Źródło – magazyn kultury ludowej”). Trzy spośród ośmiu omawianych audycji nadawane były codziennie, pozostałe – w cyklu cotygodniowym. Łącznie zajęły one blisko 31 godzin tygodniowo i 124 godziny w miesiącu, tj. 17% emisji programu (pozostały czas emisji - 4% - zajęły dzienniki).

Program 3 PR S.A.

W Programie 3 PR nie emitowano w badanym miesiącu audycji poświęconych bezpośredniej prezentacji dzieł kultury. Bieżącej informacji i publicystyce kulturalnej służyły natomiast cztery stałe audycje: trzy nadawane w cyklu codziennym („Zakręt kulturalny”, „Z notatnika filmowego” i „Magazyn bardzo kulturalny”, emitowane w paśmie popołudniowym lub późnowieczornym, czas emisji pojedynczego wydania: 3 – 15 minut) i jedna emitowana raz w tygodniu (2-godzinna audycja pt. „Trójkowo-Filmowo”). Wymienione, stałe audycje dotyczące tematyki kulturalnej zajmowały łącznie 1,9% czasu emisji programu w skali tygodnia i miesiąca.

Bieżące informacje kulturalne i publicystyka na ten temat były ponadto przedmiotem kilku wydań stałych audycji informacyjno-publicystycznych Programu 3, poświęconych z założenia różnym zagadnieniom - tj. popołudniowego bloku „Zapraszamy do Trójki” i wieczornej audycji pt. „Klub Trójki”. Omawiano w nich te same zagadnienia aktualne co w Programie 1 PR: Festiwal Filmów Polskich w Gdyni, Festiwal „Dialog czterech kultur” w Łodzi, światową premierę „Pianisty” Romana Polańskiego; ogólnie jednak zakres tematów był węższy niż w Programie 1. Okazjonalne wydania poświęcone kulturze w stałych cyklach Trójki zajęły łącznie 0,9% tygodniowego i miesięcznego czasu emisji programu.

Radio BIS PR S.A.

Radio BIS w zakresie prezentacji dzieł kultury na antenie (tj. utworów literackich i muzycznych) nadawało cztery stałe audycje poświęcone literaturze: dwa cykle prozy czytanej, emitowane codziennie od poniedziałku do piątku po południu i wczesnym wieczorem („Książka na głos” i „Radiopowieść”), cykl poezji nadawany raz w tygodniu późnym wieczorem („Miniatury poetyckie”) oraz także emitowaną raz w tygodniu audycję pt. „Bohaterowie naszych lektur”. Trzy kolejne audycje poświęcone były prezentacji muzyki poważnej: codzienna „Mała historia muzyki” i nadawane w cyklu cotygodniowym „Muzyczne jubileusze” oraz „Akademia Jana Sebastiana Bacha”; wszystkie trzy emitowane w paśmie późnowieczornym. Emisja tych audycji, literackich i muzycznych, zajęła łącznie 5 godzin 15 minut tygodniowo i 21 godzin w miesiącu, stanowiąc w skali tygodnia i miesiąca 3% czasu emisji programu.

Obok prezentacji dzieł kultury, Radio BIS nadawało kilkanaście stałych audycji o charakterze publicystycznym lub edukacyjnym, poświęconych omawianiu różnych dziedzin kultury: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych (m.in. „Stolik literacki”, „Teatr mój słyszę ogromny...”, „Antologia teatru”, „Sennik współczesny”, „Klub filmowy”, „Klub sztuk pięknych”, „Portret słowem malowany”, „W roli głównej”). Emitowane one były najczęściej w cyklach cotygodniowych, w różnych pasmach: głównie po południu i wieczorem, i zajmowały łącznie ponad 7 godzin w tygodniu i blisko 29 godzin w miesiącu, stanowiąc, w skali tygodnia i miesiąca, 4,2% czasu emisji programu. Tematyka kulturalna była także obecna w pięciu stałych audycjach o charakterze edukacyjnym, adresowanych

głównie do młodzieży, nadawanych codziennie („Radio Kleks”, „Klub Cogito”) lub raz w tygodniu („Bisowisko”, „Zygzak”, Studio BIS”) i zajmujących łącznie 28 godzin tygodniowo i 112 godzin w miesiącu, czyli stanowiących 15,5% czasu emisji programu w skali tygodnia i miesiąca. Bieżące wydarzenia kulturalne były ponadto okazjonalnie omawiane w innych audycjach publicystycznych („Powróćmy do tematu”). W badanym okresie nadano 7 takich „kulturalnych” wydań audycji; zajęły one łącznie nieco ponad godzinę (0,2% czasu emisji w miesiącu).

Jak wynika z przedstawionych danych, audycje poświęcone kulturze nadawane były w badanym okresie we wszystkich programach ogólnokrajowych Polskiego Radia S.A., różny był jednak wymiar ich emisji. Bardzo niewielki udział miały one w Programie 3 (3% czasu nadawania programu w ciągu tygodnia i miesiąca), średni i znaczny w Programie 1 i Radiu BIS (8% - 23%). W wyspecjalizowanym, muzyczno-literackim Programie 2 (96%) wypełniały niemal cały czas emisji.

Audycje prezentujące dzieła kultury na antenie nadawane były w trzech programach: 1, 2 i w Radiu BIS; nie nadawano ich w Programie 3. Audycje te emitowane były w stałych cyklach, codziennie lub raz w tygodniu, najczęściej w paśmie porannym lub późnowieczornym. W Programie 1 i w Radiu BIS ich udział był jednak niewielki (2,5%-3% czasu emisji programu w miesiącu). Zadanie prezentacji dzieł kultury w Polskim Radiu wypełnia więc niemal wyłącznie Program 2.

Audycje służące informacji, publicystyce i edukacji na temat kultury nadawano we wszystkich czterech programach Polskiego Radia S.A. Podobnie jak audycje bezpośrednio prezentujące dzieła, nadawane one były w stałych cyklach, codziennie lub raz w tygodniu. O szczególnie głośnych wydarzeniach kulturalnych informowano także w codziennych magazynach informacyjnych i publicystycznych poświęconych bieżącym wydarzeniom społeczno-politycznym i gospodarczym, ale odnotowujących także wybrane fakty kultury. Nadawano również audycje poświęcone prezentacji sylwetek znanych postaci życia publicznego, w tym m.in. ludzi kultury – twórców, aktorów itd. Na poszczególnych antenach Polskiego Radia audycje informacyjne, publicystyczne i edukacyjne omawiające wydarzenia, postaci i zjawiska kultury zajmowały od 3% i 6% (Programy 3 i 1) do 17%-20% (Program 2 i Radio BIS). Rekapitulację danych liczbowych na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Programy Polskiego Radia S.A.	Prezentacja utworów literackich i muzycznych na antenie	w tym:		Audycje omawiające wydarzenia i zjawiska kultury (informacja, publicystyka edukacja)	Razem audycje poświęcone kulturze
		audycje muzyczne	audycje literackie		
Program 1 PR	2,5%	0,5%	2%	5,9%	8,4%
Program 2 PR	79%	74%	5%	17%	96%
Program 3 PR	0	0	0	3%	3%
Radio BIS	3%	1,3%	1,7%	20%	23%

Przedstawione dane pokazują, iż udział audycji dotyczących kultury w trzech programach PR: w Programie 1, 2 i Radiu BIS odpowiada w zasadzie ich założonym profilom i specjalizacji. Na tym tle niepokoić może jednak znikomy udział Programu 3 w realizacji zadania popularyzacji kultury na antenach Polskiego Radia. Nadaje on, jak pokazano, bardzo niewiele, bardzo skrótowych audycji na ten temat. Szkoda też, że w Programie 1 Polskiego Radia, mającym spośród czterech anten najszerszy odbiór społeczny, prezentacja muzyki poważnej nie dorównuje ilościowo prezentacji literatury na antenie. W omawianym okresie zabrakło emisji kilku nadawanych wcześniej audycji muzycznych, jak np. „Koncert Chopinowski” w niedzielę czy „Lista przebojów muzyki klasycznej”. Z kolei w odniesieniu do Programu 2 PR zgłosić należy – niezależnie od jego zalet – poważną wątpliwość, czy występująca w tym programie wyraźna dysproporcja między udziałem muzyki i literatury w programie, na niekorzyść tej drugiej, jest uzasadniona interesem kultury.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Audycje poświęcone zagadnieniom kultury mają w programach rozgłośni regionalnych udział znaczący. Poszczególne stacje nadają od kilku do dwudziestu kilku stałych cykli: informacyjnych, publicystycznych lub edukacyjnych, a także literackich lub muzycznych, dotyczących tej problematyki. W 17 rozgłoszeniach regionalnych nadano łącznie w ciągu badanego miesiąca 1040 godzin takich audycji, co czyni średnio 61 godzin w miesiącu (i ponad 2 godziny średnio dziennie) na rozgłośnie.

Rozpiętość czasu przeznaczanego na omawiane audycje była w poszczególnych rozgłoszeniach bardzo duża: od 24 godzin na miesiąc w Radiu Opole, tj. średnio niespełną godzinę dziennie, i 33 godzin w Radiu Kraków, do 80 i więcej godzin w miesiącu w Radiu Gdańsk, w Rzeszowie, Kielcach i Białymstoku (średnio 2,5 - 3 godziny dziennie).

Audycje poświęcone kulturze i sztuce w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w badanym miesiącu (jesień 2002 roku)

<i>Rozgłośnie regionalne radia publicznego</i>	Liczba stałych cykli	Liczba godzin audycji poświęconych kulturze i sztuce w badanym miesiącu *	Odsetek czasu emisji w skali tygodnia i miesiąca
<i>Radio Białystok</i>	13	79,5 godz.	11%
<i>Radio Pomorza i Kujaw (Bydgoszcz)</i>	14	67,3 godz.	9,3%
Radio Gdańsk	26	95 godz.	13%
Radio Katowice	19	56 godz.	7,8%
Radio Kielce	20	84,2 godz.	11,7%
Radio Kraków	10	<u>33 godz.</u>	<u>4,6%</u>
Radio Lublin	10	37,6 godz.	<u>5,2%</u>
Radio Łódź	21	77 godz.	10,7%

Radio Olsztyn	17	60,6 godz.	8%
Radio Opole	10	<u>24 godz.</u>	<u>3,3%</u>
Radio Merkury (Poznań)	16	56,7 godz.	7,9%
Radio Rzeszów	22	93 godz.	12,9%
Radio Szczecin	14	71 godz.	9,8%
Radio dla Ciebie (Warszawa)	9	<u>37 godz.</u>	<u>5,2%</u>
Radio Wrocław	8	62,5 godz.	8,7%
Radio Zachód (Zielona Góra)	21	<u>39 godz.</u>	<u>5,4%</u>
Łącznie w 17 rozgłoszeniach	268	1040 godz.	
Średnio w rozgłoszeniach	16	61 godz.	8,5%

We wszystkich rozgłoszeniach nadawane były zarówno audycje informacyjne i edukacyjne o kulturze, jak i cykle poświęcone emisji literatury i muzyki poważnej na antenie. Proporcje między tymi dwiema kategoriami audycji były jednak bardzo różne. Ponad połowa rozgłoszeń (10) poświęcała więcej czasu na prezentację utworów literackich i (lub) muzyki poważnej, niż na omówienia. Szczególnie wysoki udział obu tych rodzajów audycji zadeklarowało Radio Rzeszów (powyżej 30 godzin miesięcznie zarówno literatury, jak i muzyki poważnej), nieco mniejszy - Radio Łódź i Radio Koszalin; wysoki udział muzyki poważnej (44 godz.) cechuje program Radia Białystok. Tylko w trzech rozgłoszeniach - Gdańsku, Wrocławiu i Lublinie przewagę ilościową mają audycje o kulturze niż bezpośrednia prezentacja utworów (por. tabela poniżej).

Rozgłoszenie regionalne radia publicznego	Prezentacja dzieł kultury		Audycje omawiające wydarzenia i zjawiska kultury (informacja, publicystyka, edukacja)	Razem audycje poświęcone kulturze
	proza, poezja, teatr radiowy (słuchowisko)	muzyka poważna i ludowa		
	liczba godzin nadanych audycji			
Radio Białystok	11,5	44	24	79,5
Radio Pomorza i Kujaw (Bydgoszcz)	21,5	11,5	34,3	67,3
Radio Gdańsk	16,8	13,8	65	95
Radio Katowice	19,5	19,6	17	56
Radio Kielce	16	25	43,2	84,2
Radio Kraków	14,4	9,5	9	33
Radio Lublin	<u>6</u>	<u>6,5</u>	25	37,6
Radio Łódź	27	23	26	77

Radio Olsztyn	6,3	25,3	29	60,6
Radio Opole	3,5	12,6	8	24
Radio Merkury (Poznań)	8,2	24	24,4	56,7
Radio Rzeszów	30,2	33,3	29,5	93
Radio Szczecin	22	14,3	34,6	71
Radio dla Ciebie (Warszawa)	<u>1,2</u>	20,8	15	37
Radio Wrocław	<u>3,1</u>	<u>8,4</u>	51	62,5
Radio Zachód (Zielona Góra)	16,5	<u>9,6</u>	13	39
Łącznie w 17 rozgłośniach	247	322	484	1040 godz.
Średnio w rozgłośni	14,5	19	28,5	61 godz.

Wśród audycji prezentujących literaturę dominowała proza czytana, w aktorskim wykonaniu. Prezentowano zarówno klasykę jak i literaturę współczesną; niektóre stacje nadawały w ciągu doby nawet po kilka czytanych cykli prozy. Audycje te były emitowane codziennie, przez 5 lub 7 dni w tygodniu, o stałych porach i kilka razy w ciągu doby, co umożliwiało ich odbiór możliwie szerokiemu gronu słuchaczy.

Obok prozy, większość rozgłośni rezerwowała także miejsce dla poezji; były to na ogół audycje krótkie (5 – 10 minutowe), emitowane np. jako „wiersze na dobranoc”, ale nadawane systematycznie, przypominały słuchaczom o istnieniu poezji jako czegoś bliskiego codziennemu życiu. Utwory poetyckie, twórców znanych i uznanych (Szymborskiej, itp.), a szczególnie często twórców regionalnych, były także przedstawiane w audycjach poświęconych twórczości poszczególnych twórców, nadawanych przy okazji rozmaitych wydarzeń wydawniczych, nagród literackich itp.

Trzecim rodzajem obecności literatury na antenach rozgłośni, najbardziej rozbudowanym formalnie, były słuchowiska, czyli spektakle teatru radiowego. Nadawano zarówno adaptacje znanych utworów dramatycznych, jak i słuchowiska oryginalne, pisane specjalnie dla radia.

Wielką wagę przywiązywały również radiowe rozgłoszenie regionalne do popularyzacji muzyki poważnej w programie, a także muzyki ludowej i folkloru. Niemal wszystkie stacje nadają audycje prezentujące klasykę muzyczną, i edukujące w tym zakresie. Większość z nich nadaje dwa, trzy lub nawet cztery takie stałe cykle, poświęcone np. poszczególnym epokom w dziejach muzyki, różnym jej rodzajom - muzyce symfonicznej, kameralnej itp., czy poszczególnym twórcom.

Nadawane są one naprzemiennie w kolejne dni tygodnia, w stałym paśmie (najczęściej wieczorem), zaplanowanym przez nadawcę jako pasmo muzyczno-literackie. Dzięki tym zabiegom zostają uszanowane przyzwyczajenia słuchacza do odbioru określonych audycji o określonych porach.

Ogólnopolskie programy telewizji publicznej

Telewizja Polska S.A., podobnie jak Polskie Radio S.A., emituje audycje poświęcone kulturze we wszystkich nadawanych programach, tj. zarówno w obu kanałach ogólnopolskich, jak i w programie TVP 3 Regionalna. Poświęca jednak na te audycje kilkakrotnie mniej czasu niż Polskie Radio S.A. W badanym miesiącu Program 2 TVP nadał 46,5 godziny audycji o tematyce kulturalnej lub poświęconych prezentacji dzieł kultury, Program 1 TVP – dwa razy mniej. W obu programach ogólnopolskich łącznie nadano w ciągu miesiąca zaledwie 70,5 godziny takich audycji, co stanowi 6,2% (nieco ponad jedną dwudziestą) czasu emisji tych programów w miesiącu.

Zestawienie danych dla obu programów ogólnopolskich TVP S.A. przedstawia tabela poniżej:

Telewizja Polska S.A.	Liczba godzin audycji poświęconych kulturze i sztuce w badanym miesiącu	Odsetek czasu emisji programu w miesiącu	Średnio w ciągu doby
<u>Program 1 TVP S.A.</u>	24 godz.	4,1%	48 min.
<u>Program 2 TVP S.A.</u>	46,5 godz.	8,3%	1,5 godz.
<u>Łącznie</u>	70,5 godziny	6,2%	2,3 godz.

Program 1 TVP S.A.

W TVP 1 emitowane są dwa stałe cykle prezentujące dzieła kultury: poniedziałkowy Teatr Telewizji, pokazujący pozycje z kanonu polskiej i obcej literatury dramatycznej, i „Uczta kinomana” w niedzielę, cykl wybitnych filmów kinowych. Muzyki poważnej w TVP 1 nie emitowano. W badanym miesiącu oba cykle łącznie zajęły na antenie 11 godzin, czyli niespełna 2% całkowitego czasu emisji programu. Nadano cztery spektakle Teatru Telewizji, w tym dwa dramaty polskie („Moralność pani Dulskiej” Gabrieli Zapolskiej i „Piękny widok” Stanisława Mrożka), oraz dwa filmy w cyklu „Uczta”, m.in. „Panny z Wilka” Andrzeja Wajdy według Jarosława Iwaszkiewicza. Obok tych stałych pozycji nadano także widowisko poetyckie na podstawie wierszy Leśmiana („Łąka”) i spektakl pt. „Sędziowie” w reżyserii Konrada Swinarskiego. Spektakle teatralne były w większości powtórzeniami sprzed lat, przypominanymi widzom jako najlepsze inscenizacje 50-lecia istnienia TVP.

Informacje, omówienia i analizy na temat różnych dziedzin kultury zajmowały w TVP 1 w badanym miesiącu niespełna 13 godzin, tj. 2,2% czasu emisji programu. Poświęconych im było sześć stałych cykli, w tym nadawany co tydzień magazyn „Pegaz”, omawiający bieżące wydarzenia kulturalne, oraz „Dobre książki”, „Szept prowincjonalny” (informujący o wydarzeniach kulturalnych poza stolicą), „Rozmowy na nowy wiek” (cykl komentarzy do współczesnych przemian kulturowych w Polsce), „Rozmowy na czasie” (m.in. zagadnienia pop kultury) i teleturniej „Zabawy z językiem polskim”. Te stałe audycje, nadawane, z wyjątkiem „Pegaza”, tylko raz w miesiącu, zajęły łącznie 4 godziny, czyli jedną trzecią czasu wszystkich audycji poświęconych w TVP 1 komentowaniu kultury.

Poza tymi stałymi cyklami wyemitowano w badanym okresie trzy filmy dokumentalne o malarstwie współczesnym: o twórczości Pabla Picasso i o dwóch polskich malarzach współczesnych, a także dokument z cyklu „Światowe dziedzictwo kultury”, pokazujący zabytki Bambergu. Nadano również kilkanaście audycji związanych z bieżącymi wydarzeniami kulturalnymi, jak Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, premiera

filmu o Władysławie Szpilmanie i związane z tym przypomnienie jego życia i twórczości, premiera „Zemsty” Andrzeja Wajdy, nagrody literackie Nike. Wymienione pozycje niecykliczne zajęły łącznie około 5 godzin, czyli niespełna 1% czasu emisji programu w miesiącu.

Na odrębną uwagę zasługuje pokazany w Programie 1 dwukrotnie film nadany *pro domo sua*, dokumentujący 50-letnią historię TVP, pt. „Taka była telewizja”. Audycja ta zajęła (łącznie z powtórzeniami) znaczną ilość czasu na antenie – niemal tyle samo, ile wszystkie stałe cykle poświęcone kulturze razem wzięte.

Pełny wykaz audycji poświęconych kulturze nadanych w programie 1 TVP przedstawiono poniżej.

Audycje poświęcone kulturze i sztuce w TVP 1 (jesień 2002 roku)

Tytuł i rodzaj audycji (cyklu)	Czas emisji w miesiącu	Udział w programie
Spektakle teatralne i cykle wybitnych filmów kinowych	11,3 godz.	1,9%
Teatr Telewizji (1x tyg.; 5 spektakli)	423 min.	
Widowisko poetyckie (1 spektakl – okazjonalny)	25 min	
Uczta kinomana (2 filmy)	226 min	
Muzyka poważna i jazz	nie nadawano	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury - audycje stałe	4 godz.	0,7%
Pegaz (1x tyg.; 4 em.)	100 min	
Dobre książki (2 x mies.; nadano 1 raz)	40 min	
Rozmowy na nowy wiek (1 x w mies.)	25 min	
Szept prowincjonalny (1 x w mies.)	20 min	
Zabawy z językiem polskim -teleturniej (2x mies.; 1 em.)	25 min	
Rozmowy na czasie (1 x mies.)	28 min	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury – audycje okazjonalne	5,2 godz.	0,9%
Sztuki plastyczne: malarstwo – sylwetki polskich twórców (film dok., 2 em.)	52 min	
Picasso – sylwetka twórcza i życie (film dok.)	83 min	
Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni	40 min	
Premiera filmu „Zemsta” Andrzeja Wajdy – relacje, omówienia	46 min	
Twórczość i życie Władysława Szpilmana	40 min	
Nagrody literackie Nike	4 min	
Światowe dziedzictwo kultury: miasto Bamberg (film dok.)	15 min	
Jan Nowak Jeziorański o nieznanym faktach z pontyfikatu ostatnich trzech papieży	15 min	
Szanse polskich zespołów muzycznych (muzyka pop)	20 min	
Audycje dotyczące historii TVP	3,5 godz.	0,6%
Taka była telewizja – historia TVP	3,5 godz.	

Ogółem w badanym miesiącu	24 godz., (śr. 48 min. dziennie)	4,1%
---------------------------	--	------

Program 2 TVP S.A.

W Programie 2 TVP podobnie jak w Programie 1 emitowano dwa stałe, cotygodniowe cykle prezentujące utwory teatralne i filmy kinowe: – „Studio Teatralne Dwójki”, pokazujące zarówno klasykę dramatu jak i utwory współczesne, oraz cykl pt. „Kocham kino”, w którym emitowane są interesujące filmy z różnych kręgów kulturowych. Obok Studia Teatralnego Dwójki, przedstawiającego zarówno klasykę teatralną jak i dramat współczesny, nadawano cykl inscenizacji teatralnych dla młodzieży, poświęconych różnym problemom tzw. z życia wziętym, pt. „Teatr młodego widza - Wokół nas”. W programie znalazła się także seria filmów animowanych według „opowiadań filozoficznych” Leszka Kołakowskiego, pt. „Bajki z królestwa Lailonii”, oraz dokument Krzysztofa Kieślowskiego pt. „Z punktu widzenia nocnego portiera”, nadany w cyklu „Arcydzieła polskiego filmu dokumentalnego”.

Obok przedstawionych wyżej pozycji literackich i filmowych, które w badanym okresie zajęły łącznie 13,5 godziny, tj. 2,4% czasu emisji programu, Program 2 TVP nadawał także audycje prezentujące muzykę poważną i jazz oraz nagrania uznanych za szczególnie wartościowe widowisk muzyczno-rozrywkowych, prezentujących rozmaite „pogranicza kulturowe”, jak np. Festiwal Kultury Kresowej. W dziedzinie muzyki symfonicznej przypominano fragmenty dawnych, cieszących się popularnością cykli, jak „Maciej Niesiołowski: Z batutą i z humorem” czy „Bogusław Kaczyński zaprasza”. Nadano też kilkanaście dłuższych relacji i transmisji z bieżących wydarzeń muzycznych, w tym z odbywających się aktualnie festiwali muzycznych, takich jak Vratislavia Cantans, Festiwal operowy w Ciechocinku, Warszawska Jesień czy Warsaw Summer Jazz Days. Emitowano ponadto w każdą niedzielę odcinki serialu dokumentalnego mającego charakter zarówno prezentacji muzyki, jak i edukacji muzycznej, pt. „Leonard Bernstein – spotkania z muzyką”. Wymienione audycje poświęcone dobrej muzyce zajęły w Programie 2 TVP w badanym miesiącu blisko 23 godziny, czyli 4,1% czasu emisji programu.

Informacje o bieżących wydarzeniach kulturalnych, omówienia i analizy dotyczące różnych zjawisk kultury przedstawiane były w Dwójce w siedmiu stałych cyklach. Podobnie jak „Pegaz” w Jedyńce, w Programie 2 rolę bieżącego przeglądu wydarzeń kulturalnych pełni nadawana co tydzień audycja pt. „Jazda kulturalna”. Pozostałe stałe audycje, dotyczące różnych dziedzin sztuki: filmu, literatury, muzyki („Telewizyjne Wiadomości Literackie”, „Kocham kino” – część publicystyczna, „Camerata”) lub też poświęcone szerszym analizom kulturowym („Ogród sztuk”, „Wieczór artystyczny”, „Autograf”) nadawane są raz w miesiącu. Wymienione stałe cykle zajęły w badanym okresie 6,2 godziny, tj. nieco ponad 1% czasu emisji programu.

Kilka audycji omawiających aktualne wydarzenia kulturalne nadano poza stałymi cyklami. Podobnie jak w Programie 1 relacjonowano w nich Festiwal Polskich Filmów

Fabularnych w Gdyni i nagrody literackie Nike; przedstawiano także wydarzenia nie omawiane w Programie 1: Festiwal Dialogu Czterech Kultur w Łodzi, Harcerski Festiwal Kultury Młodych, VIII Festiwal Kultury Kresowej. Wskazane relacje i transmisje wydarzeń kulturalnych zajęły w badanym okresie łącznie niespełna 6 godzin, tj. 1% czasu emisji programu.

Pełny wykaz tytułów audycji nadanych w TVP 2 przedstawiono poniżej.

Audycje poświęcone kulturze i sztuce w TVP 2 (jesień 2002 roku)

Tytuł i rodzaj audycji (cyklu)	Czas emisji w miesiącu	Udział w programie
Spektakle teatralne, opowiadki filozoficzne, cykle wybitnych filmów kinowych	13,5 godz.	2,4%
Studio Teatralne Dwójki (1x w tyg.; 3 spektakle)	277 min	
Tele-maski (1 spektakl)	78 min	
Bajki z królestwa Lailonii (wg L. Kołakowskiego, 2 em.)	29 min.	
Teatr dla młodych widzów – „Wokół nas” (4 spektakle)	181 min.	
„Kocham kino” – film kinowy	225 min.	
Arcydzieła polskiego filmu dokumentalnego (1 em.)	17 min.	
Muzyka poważna i jazz oraz widowiska muzyczne	22,7 godz.	4,1%
W starym dworku (Chopin)	25 min.	
Maciej Niesiołowski: Z batutą i z humorem	90 min.	
Bogusław Kaczyński zaprasza...	250 min.	
Leonard Bernstein – spotkania z muzyką (serial dok.)	264 min.	
Akademia muzyki dawnej w Wilanowie	25 min.	
Warszawska Jesień	60 min.	
Festiwal operowy w Ciechocinku	50 min.	
Warsaw Summer Jazz Days	55 min.	
Vratislavia Cantans	85 min.	
St. Moniuszko - Hrabina	59 min.	
Cesaria Evoria - koncert	60 min.	
Muzyka Wł. Szpilmana	145 min.	
Pozostałe koncerty muzyki poważnej	87 min.	
VIII Festiwal Kultury Kresowej (widowisko muzyczne)	100 min.	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury – audycje stałe	6,2 godz.	1,1%
Jazda kulturalna (1x w tyg.)	122 min.	
Ogród sztuk (2x w mies.)	52 min.	
Kocham kino (publicystyka)	50 min.	
Telewizyjne Wiadomości Literackie (1x w mies.)	25 min.	

Camerata (1x w mies.)	26 min.	
Wieczór artystyczny: Historia polskiego kina	56 min.	
Autograf – talk-show o kulturze	40 min.	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury – audycje okazjonalne	4,1 godz.	0,7%
Festiwal Dialogu Czterech Kultur w Łodzi	45 min.	
Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni	103 min.	
Harcerski Festiwal Kultury Młodych	25 min.	
Nagrody literackie Nike	20 min.	
Pozostałe (Peter Brook, wystawa fotografii z NY, plastyka)	50 min.	
Ogółem w badanym miesiącu	46,5 godz. (śr. 93 min. dziennie)	8,3%

Jak wynika z przedstawionych danych, audycje dotyczące zagadnień kultury, zarówno prezentujące wybrane dzieła kultury jak komentujące wydarzenia kulturalne, mają w obu ogólnopolskich programach TVP S.A. stałe miejsce. Miejsce to nie jest jednak zbyt duże ani eksponowane. Audycje o tej tematyce nadawane są w większości w cyklach comiesięcznych, oraz niemal wyłącznie w paśmie późnowieczornym. Oba czynniki nie sprzyjają zbudowaniu dużej widowni audycji.

W zakresie prezentacji dzieł kultury obecne są w TVP niemal wyłącznie trzy dziedziny: literatura, głównie poprzez dramat sceniczny, film fabularny i – w Programie 2 – muzyka. Sztuki plastyczne: malarstwo, rzeźba, grafika, a także architektura i zabytki są prawie nie pokazywane w audycjach telewizji publicznej. W informacji i omówieniach dominują magazyny, dyskusje w studio i inne formy dyskursywne. Rzadko tylko prezentowane są filmy dokumentalne o sztuce. Uwagi te odnoszą się do obu programów TVP.

Program 1 TVP nadaje o połowę mniej audycji poświęconych kulturze niż Program 2. Nie jest w nim w ogóle prezentowana muzyka poważna; zadanie to wypełnia jedynie Program 2. Rekapitulację danych liczbowych na ten temat przedstawia poniższa tabela (dane w odsetkach czasu emisji programu w ciągu miesiąca).

Telewizja Polska S.A.	Prezentacja dzieł kultury		Audycje omawiające wydarzenia i zjawiska kultury (informacja, publicystyka, edukacja)	Razem audycje poświęcone kulturze
	spektakle teatralne, wybitne filmy kinowe, literatura	muzyka poważna, jazz, muzyka ludowa		
<u>Program 1</u> TVP S.A.	1,9%	0	2,2%	4,1%
<u>Program 2</u> TVP S.A.	2,4%	4,1%	1,8%	8,3%
<u>Średnio w obu programach</u>	2,1%	2,1%	2%	6,2%

W TVP 2 oferta w zakresie muzyki nie jest zbyt bogata. Poza relacjami i transmisjami z aktualnych wydarzeń muzycznych, telewizja publiczna korzysta tu w dużej mierze z dawnych dokonań. Nie powstają nowe audycje i cykle służące pokazywaniu muzyki. Nie ma też w programie scenicznych utworów muzycznych, które dawniej miały w nim stałe miejsce: spektakli operowych i baletowych.

Program regionalny TVP S.A.

W programie regionalnym TVP, składającym się z pasma wspólnego (TVP 3 Regionalna) i z własnych programów poszczególnych oddziałów terenowych, na audycje dotyczące kultury poświęcono w badanym okresie **24,4 godziny** w paśmie wspólnym i od niespełna **czterech** do blisko **15 godzin** w programach poszczególnych oddziałów. W sumie na antenach poszczególnych oddziałów wyemitowano więc w badanym okresie (w paśmie wspólnym i w pasmach lokalnych łącznie) od **28** do **39 godzin** audycji poświęconych kulturze, co stanowiło od **5,5%** do **7,6%** całego czasu emisji programu w danym oddziale w miesiącu. Szczegółowe dane pokazują poniższe tabele.

<u>Oddziały Terenowe</u> TVP S.A.	Liczba godzin audycji poświęconych kulturze i sztuce w badanym miesiącu	Udział w paśmie wspólnym lub w programie własnym	Udział w łącznym czasie emisji programu w miesiącu	Średnio w ciągu dnia
TVP 3 Regionalna - pasmo wspólne	24,4 godz.	6% *	4,8%	49 min.
Programy własne OTV – łącznie 12 Oddziałów	122,7 godz.			
<u>Średnio w Oddziale (program własny)</u>	10,2 godz.	10%**	1,9%	20 min.

- *W stosunku do liczby godzin emisji pasma wspólnego w miesiącu;

** W stosunku do średniej liczby godzin emisji programu własnego w Oddziale. Obliczenia własne.

Oddziały Terenowe TVP S.A. – Programy własne	Liczba godzin audycji poświęconych kulturze i sztuce w badanym miesiącu	Udział w programie własnym Oddziału*	Udział w łącznym czasie emisji programu w miesiącu*	Średnio w ciągu dnia
OTV Białystok	12,2 godz.	14%	2,4%	24 min.
OTV Bydgoszcz	7,2 godz.	8%	1,4%	14 min.
OTV Gdańsk	8,2 godz.	8%	1,6%	16 min.
OTV Katowice	3,6 godz.	3,4%	0,7%	7 min.
OTV Kraków	8,8 godz.	8,8%	1,7%	18 min.
OTV Lublin	14,5 godz.	14,4%	2,8%	29 min.
OTV Łódź	11 godz.	11%	2,2%	22 min.
OTV Poznań	12 godz.	12%	2,4%	24 min.
OTV Rzeszów	11,8 godz.	11,6%	2,3%	24 min.
OTV Szczecin	11,5 godz.	11,3%	2,3%	23 min.
OTV Warszawa	12,3 godz.	12,3%	2,4%	25 min.
OTV Wrocław	9,6 godz.	9,6%	1,9%	19 min.
Średnio w Oddziale (program własny)	10,2 godz.	10%	1,9%	20 min.

Prezentacja dzieł i utworów kultury zajęła w programach regionalnych w badanym okresie niewiele miejsca. W paśmie wspólnym poświęcono w sumie kilka godzin na emisję muzyki. Utworów z innych dziedzin sztuki nie prezentowano. Muzyka znalazła się też w programach własnych ponad połowy (7) oddziałów. Tutaj również do wyjątków należały prezentacje dotyczące innych dziedzin, np. literatury na antenie – znalazły się one w programie jednego tylko oddziału (OTV Warszawa).

Wszystkie oddziały terenowe nadawały natomiast regularnie audycje informujące i omawiające wydarzenia kulturalne w regionie i różne zjawiska kultury. Czas emisji takich audycji w poszczególnych oddziałach wahał się od niespełna 3 do blisko 15 godzin. Audycje o kulturze nadawane były także w pasmach wspólnych; zajęły one w TVP 3 Regionalna 18 godzin. W sumie więc audycje służące informowaniu i omówieniu wydarzeń i zjawisk kultury zajmowały w badanym okresie na antenach poszczególnych oddziałów (w paśmie wspólnym i w części lokalnej łącznie) od 27 do 32 godzin. Szczegółowe dane pokazuje poniższa tabela.

Programy regionalne TVP S.A.	Prezentacja dzieł kultury		Audycje omawiające wydarzenia i zjawiska kultury (informacja, publicystyka, edukacja)	Razem audycje poświęcone kulturze
	spektakle teatralne, wybitne filmy, literatura	muzyka poważna, jazz, muzyka ludowa		
TVP 3 Regionalna - pasmo wspólne	0	6,5 godz.	18 godz.	24,4 godz.
OTV - programy własne, łącznie w 12 oddziałach	36 min.	9,2 godz.	113 godz.	122,8 godz.

OTV Białystok	0	0	12,2 godz.	12,2 godz.
OTV Bydgoszcz	0	0	7,2 godz.	7,2 godz.
OTV Gdańsk	0	0	8,2 godz.	8,2 godz.
OTV Katowice	0	50 min.	<u>2,7 godz.</u>	<u>3,6 godz.</u>
OTV Kraków	0	0	8,8 godz.	8,8 godz.
OTV Lublin	0	0	14,5 godz.	14,5 godz.
OTV Łódź	0	50 min.	10,2 godz.	11 godz.
OTV Poznań	0	1,5 godz.	10,5 godz.	12 godz.
OTV Rzeszów	0	3,2 godz.	8,7 godz.	11,9 godz.
OTV Szczecin	0	56 min.	10,5 godz.	11,5 godz.
OTV Warszawa	36 min.	11 min.	11,5 godz.	12,3 godz.
OTV Wrocław	0	1,8 godz.	7,8 godz.	9,7 godz.
Średnio w Oddziale	x	46 min.	9,4 godz.	10,2 godz.

TVP 3 Regionalna – pasmo wspólne

Jak wynika z przedstawionej tabeli, w Programie TVP 3 Regionalna, emitowanym jako pasmo wspólne programów regionalnych TVP, nadano w badanym okresie 6,5 godziny audycji poświęconych prezentacji muzyki; dotyczyły one muzyki poważnej i jazzu. Dwie spośród tych audycji: audycja „Od arii do piosenki”, prezentująca muzykę klasyczną, i serial dokumentalny na temat jazzu, miały charakter cykliczny. Nadawano ponadto relacje i transmisje z odbywających się aktualnie koncertów i przedstawień muzycznych.

Audycje poświęcone omawianiu zagadnień kultury zajęły w TVP 3 Regionalna 18 godzin. Nadawano cztery stałe cykle: codzienny krótki (7 min.) informator kulturalny pt. „Regiony kultury”, przedstawiający informacje o wydarzeniach kulturalnych z terenu całego kraju, i trzy pozycje prezentujące nowości wydawnicze: cotygodniowe „Książka tygodnia” i „Książka dla dzieci”, oraz codzienny 2-minutowy informator o nowościach książkowych z poszczególnych regionów, pt. „Książki z górnej półki”. Oprócz tych stałych pozycji nadano kilka audycji o szczególnie głośnych wydarzeniach kulturalnych - Festiwalu Czterech Kultur w Łodzi i nagród filmowych dla Romana Polańskiego. Przypomniano sylwetkę twórczą Jaremy Stępowskiego, w związku z rocznicą jego śmierci. Wyemitowano także dwukrotnie audycję związaną z 50-leciem istnienia telewizji w Polsce – teleturniej pt. „Złoty pilot”.

Obok opisanych pozycji, w TVP 3 Regionalna nadawano także kilka ważnych audycji odnoszących się do kultury w szerszym rozumieniu, tj. obejmującej nie tylko poszczególne dziedziny sztuki, ale także historię i dziedzictwo kulturalne narodu. Mowa tu o cyklach „Małe ojczyzny” i „Nasze miasta”, przedstawiające tkankę społeczną i przemiany społeczno-kulturowe i cywilizacyjne polskiego „Homelandu”, oraz „Stacja PRL”, przypominający najnowszą historię Polski. Do tej grupy audycji zaliczyć można także nadany w rocznicę wybuchu wojny film dokumentalny pt. „Wojenne dni Warszawy”.

Ostatnią grupę audycji o kulturze nadanych w TVP 3 Regionalna tworzyły filmy dokumentalne o charakterze etnograficzno-antropologicznym, przedstawiające egzotyczne kultury. Nadawano dwa takie cykle: o obrzędach religijnych w odległych od Europy rejonach świata i o sposobie świętowania w różnych krajach i kulturach.

Szczegółową listę audycji nadanych w programie TVP 3 Regionalna przedstawiono poniżej.

Audycje poświęcone kulturze i sztuce w TVP 3 Regionalna - pasma wspólne (jesień 2002 roku)

Tytuł i rodzaj audycji (cyklu)	Czas emisji w miesiącu	Udział w programie
Spektakle teatralne i cykle wybitnych filmów kinowych	nie nadawano	
Muzyka poważna i jazz	6,5 godz.	1,6%
<i>Od arii do piosenki (2x w mies.)</i>	90 min.	
<i>Jazz – serial dok. (1x w tyg.)</i>	60 min.	
<i>Muzyczne chwile królewskiej przyjemności (jednoraz.),</i>	90 min.	
<i>Jose Cura w Polsce – koncert (jednoraz.)</i>	52 min.	
<i>„Skrzypek na dachu” w Teatrze Żydowskim (jednoraz.)</i>	83 min.	
<i>Kazimierskie granie - 36. Festiwal w Kazimierzu</i>	13 min.	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury – audycje stałe	7,1 godz.	1,7%
Regiony kultury (aud. codzienna)	200 min.	
Książki z górnej półki – nowości wydawnicze (aud.	136 min.	
Książka tygodnia (1x w tyg.)	50 min.	
Książka dla dzieci (1x w tyg.)	38 min.	
Informacja, publicystyka i edukacja na temat kultury – audycje okazjonalne	1,6 godz.	0,4%
Festiwal dialogu czterech kultur w Łodzi	55 min.	
Złote Berło dla Polańskiego	26 min.	
Wspomnienie o Jaremie Stępowskim	13 min.	
Audycje dotyczące historii TVP	52 min.	0,2%
Teleturniej „Złoty pilot”	52 min.	
Audycje prezentujące specyfikę kulturową różnych regionów	5,7 godz.	1,4%
Małe ojczyzny (1x w tyg.)	150 min.	
Nasze miasta (2x w mies.)	85 min.	
Stacja PRL (2x w mies.)	56 min.	
Woienne dni Warszawy (jednorazowa)	52 min.	
Audycje prezentujące inne kultury	2,7 godz.	0,6%
Czas pogodnych bogów (serial dok., 1x w mies.)	53 min.	
Święta i uroczystości na świecie (serial dok., 1x w	107 min.	
Ogółem w badanym miesiącu	24,4 godziny (śr. 49 min. dziennie)	5,9%

Jak wynika z przytoczonych wcześniej danych, audycje prezentujące utwory muzyczne znajdowały się w badanym okresie w programie własnym 7 oddziałów. W dwóch – OTV Katowice i OTV Rzeszów – nadawano cykliczne audycje poświęcone regionalnemu folklorowi, tj. muzyce ludowej i wypełnionym muzyką - folklorystycznym obrzędom. Szczególnie dużo miejsca poświęcono muzyce ludowej w programie OTV Rzeszów (3,2 godz. w badanym miesiącu), w którym oprócz 2 stałych audycji folklorystycznych nadano także relacje muzyczne z festiwali muzyki ludowej, m.in. ze Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych, odbywającego się w tym mieście. Relacje tego typu i koncerty zespołów ludowych nadał także OTV w Poznaniu (koncert z Międzynarodowego Festiwalu Folkloru w Zielonej Górze).

Dwa oddziały nadały koncerty muzyki poważnej, także związane z tym, co aktualnie działo się w ich miastach. I tak, w OTV Wrocław wyemitowano 3 koncerty z odbywającego się festiwalu Vratislavia Cantans, w OTV w Łodzi – koncert Jose Cura. OTV Warszawa nadała relację muzyczną z koncertu piosenek poetyckich o Warszawie.

OTV Warszawa, jako jedyny spośród oddziałów, poświęcił na antenie kilka minut poezji (recytowano wiersze Wisławy Szymborskiej) i przedstawił (transmitował) widowisko dokumentalne oparte na tekstach literackich „Electio viritum”, będące odtworzeniem w naturalnej scenerii przebiegu wyboru królów w Warszawie.

Audycje informujące o kulturze nadawały w programach własnych wszystkie oddziały, emitując od 2 (OTV Poznań) do 7 (OTV Warszawa) stałych cykli o tej tematyce. Wszystkie stacje nadawały rozmaite bieżące informatory i przeglądy wydarzeń kulturalnych w regionie; najczęściej w cyklu cotygodniowym (8 stacji), w trzech oddziałach (OTV Lublin, Szczecin i Warszawa) – co 2 tygodnie. Tylko jedna stacja (OTV Białystok) nadawała informator codzienny. Wszystkie oddziały nadawały też publicystykę kulturalną, w większości jako oddzielne, dłuższe niż informatory, audycje emitowane w cyklu cotygodniowym lub comiesięcznym. Niektóre oddziały miały ponadto w swym programie audycje poświęcone przeglądowi wydarzeń, publicystyce lub edukacji na temat poszczególnych dziedzin sztuki i kultury: filmu (OTV Białystok, Katowice), muzyki (OTV Białystok, Łódź, Szczecin), teatru (OTV Szczecin), sztuk plastycznych i procesu tworzenia (OTV Wrocław), języka polskiego (OTV Wrocław), wreszcie – samej telewizji i jej twórców (OTV Lublin). W specjalnych audycjach przedstawiano także sylwetki ludzi kultury (OTV Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań).

Oddzielną kategorią audycji o kulturze, bardzo ważną z punktu widzenia roli telewizji wobec społeczności regionów, są audycje prezentujące dziedzictwo kulturowe, zabytki, historię, a także współczesne osiągnięcia kulturalne poszczególnych ośrodków. Audycje takie nadaje w programach własnych większość oddziałów terenowych telewizji publicznej, niektóre – po kilka różnych tematycznie cykli. Wymienić tu można tytułem przykładu następujące stałe cykle:

„Znane – Nieznane – historia i kultura Podlasia” w OTV Białystok

„Weekend w ...” i „Miejsce na mapie”, reportaże o dorobku kulturalnym i społecznym poszczególnych miejscowości w regionie, w OTV Katowice;
„Piękno ocalone”, „Skarby Małopolski” w OTV Kraków;
„Dziedzictwo” – ślady historii w sztuce i kulturze, „Ocalić od zapomnienia”, „Warownie pogranicznych szlaków”, w OTV Lublin;
„Filmowa encyklopedia Łodzi” w OTV Łódź;
„Wędrówki galicyjskie” i „Mapa folkloru Podkarpacia” w OTV Rzeszów;
„Album Mazowsza”, o historycznych tradycjach tego regionu, „Są takie miejsca”, o kulturalnych zabytkach, „Warszawa w polskim filmie”, „Saga rodów warszawskich”, „Dawna Warszawa”, w OTV Warszawa.

Podsumowując należy stwierdzić, że o ile w programie TVP 3 Regionalna, czyli w paśmie wspólnym programów regionalnych TVP tematyka kulturalna zajmuje niewiele czasu, o tyle w programach własnych oddziałów ma ona ustalone miejsce. Ani TVP 3 Regionalna, ani oddziały nie stawiają sobie za cel, jak wynika z danych, prezentację dzieł kultury na antenie. Nadawane w kilku oddziałach koncerty muzyki ludowej lub rzadziej, muzyki poważnej wiązały się jedynie z bieżącymi imprezami muzycznymi. Wszystkie oddziały nadają natomiast, jak pokazano wyżej, audycje poświęcone informowaniu (względnie) na bieżąco o tym, co dzieje się w kulturze w regionie. Bardzo ważnym elementem ich programów są też audycje chroniące pamięć i wiedzę o dziedzictwie kulturowym miejsca, w którym się żyje.

Sposób relacjonowania szczytu UE w Kopenhadze w ogólnokrajowych programach telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2, oraz koncesjonowanej - TVN, TVN 24, POLSAT

Przedmiotem obserwacji były sposoby relacjonowania w dwóch programach telewizji publicznej, dwóch koncesjonowanych i satelitarnym programie informacyjnym szczytu Unii Europejskiej, który odbył się w Kopenhadze w dniach 13 – 14 grudnia 2002 roku.

W tym czasie nadano łącznie we wszystkich monitorowanych programach 45 godzin audycji informacyjnych i publicystycznych, z tego 33 godziny zajęły różnego rodzaju przekazy (informacje, korespondencje, komentarze, relacje, debaty, wywiady, przeglądy prasy, raporty, mapy i wykresy, depeche, zapowiedzi, hiperteksty), w których znalazły się informacje bezpośrednio o przebiegu szczytu w Kopenhadze lub do tych wydarzeń nawiązujące.

Analizując ten wybrany materiał, przyjęto dwa zasadnicze wskazania. Po pierwsze badano rangę jaką nadano w programie informacjom związanym ze szczytem w Kopenhadze. Zwracano zatem uwagę na czas i obecność tych informacji w ciągu doby, emisję audycji specjalnych, miejsce tej tematyki w audycjach informacyjnych, obecność specjalnej okolicznościowej oprawy graficznej i przekazów tekstowych (hipertekstów).

Drugą warstwą poddaną analizie była zawartość merytoryczna przekazów dotyczących szczytu. Sprawdzano na co nadawcy kładli akcent w przekazywanych informacjach, czy emitowane przekazy były czytelne i zrozumiałe dla tzw. przeciętnego

widza. Zwracano także uwagę na zastosowane techniki redakcyjne, ich różnorodność bądź skromność.

Czas i ranga przekazów dotyczących szczytu

Czas trwania przekazów dotyczących bezpośrednio szczytu w Kopenhadze (13 grudnia) i nawiązujących do niego (14 grudnia) w poszczególnych programach kształtował się następująco:

- TVP1 – 13 grudnia: 2 godz. 46 min i 14 grudnia: 1 godz. 58 min., co daje w ciągu dwóch dni - 4 godz. 44 min.
- TVP2 – 13 grudnia: 1 godz. 1 min i 14 grudnia: 1 godz. 32 min., co daje w ciągu dwóch dni 2 godz. 33 min.
- Polsat – 13 grudnia: 38 min. i 14 grudnia: 7 min., co daje w ciągu dwóch dni 45 min.
- TVN – 13 grudnia: 53 min i 14 grudnia: 21 min., co daje w ciągu dwóch dni 1 godz. 14 min.
- TVN 24 – 13 grudnia: 10 godz. 40 min. i 14 grudnia: 13 godz. 7 min., co daje w ciągu dwóch dni 23 godz. 47 min.

Uwzględniając w ogólnej puli wyspecjalizowany - informacyjny program TVN 24, stwierdzić należy, że czas tych przekazów rozłożył się prawie równomiernie między 13 grudnia – dzień szczytu (16 godz.) i 14 grudnia (17 godz.). W programach naziemnych o charakterze uniwersalnym (2 programy telewizji publicznej, TVN, Polsat) w dniu negocjacji (13 grudnia) nadano o 1 godz. 20 minut więcej informacji dotyczących szczytu w Kopenhadze niż dnia następnego. Przy tych wskazaniach brać należy jednak pod uwagę tę okoliczność, że dzień po szczycie przypadał na sobotę, kiedy to zawsze mniej jest nadawanych audycji informacyjnych i publicystycznych.

W telewizji publicznej wyemitowano w oba dni 7 godz. 17 min. przekazów dotyczących przebiegu negocjacji i ich rezultatów. Najbogatszy w te informacje był program TVP1 (prawie 5 godzin, co stanowi 65% nadanych audycji informacyjnych i publicystycznych). Program 2 TVP nadał ich dwukrotnie mniej (2 i pół godz. – 62%).

Najwięcej informacji z przebiegu negocjacji w Kopenhadze oraz dotyczących tego szczytu nadano w wyspecjalizowanym programie informacyjnym TVN 24 (prawie 24 godz.)

Dwa programy nadawców koncesjonowanych, w porównaniu z programami telewizji publicznej, zamieściły ponad trzykrotnie mniej przekazów o tej tematyce. W audycjach informacyjnych i publicystycznych nadanych w tych dniach w TVN poświęcono na nie 1 godz. i kwadrans. Najuboższy w te informacje był program Telewizji Polsat – trwały one niespełna godzinę (61% nadanych audycji informacyjnych i publicystycznych).

W dwóch programach telewizji publicznej nadano audycje specjalne: w TVP1 były to *Kopenhaga 2002. Szczyt UE* (5 emisji) i relacja ze spotkania premiera Leszka Millera z dziennikarzami po powrocie z Kopenhagi, a w TVP2 – *Raport z Kopenhagi* i specjalne wydanie *7 dni świat oraz 13 grudnia – między przeszłością a przyszłością*.

Audycje specjalne przewidziano także w dwóch programach koncesjonowanych. W TVN główne wydanie *Faktów* 13 grudnia zostało nadane bezpośrednio z Kopenhagi, a w TVN 24 zwiększono liczbę wydań (do dziewięciu w sobotę) audycji *Studio Europa*.

Tematyka szczytu Unii Europejskiej w Kopenhadze rozpoczynała we wszystkich programach od samego rana wydania kolejnych dzienników. Średnio w omawianych 5 programach zajmowała ona ponad 60% ich zawartości (w TVN ponad 80%). W niektórych przypadkach 23 grudnia wypełniała je w całości (*Monitor Wiadomości* w TVP1, *Fakty* o godz. 19:00 w TVN, *Informacje* o 23:08 w Telewizji Polsat). Zagadnieniom związanym ze szczytem zostały podporządkowane wszystkie nadane w tych dniach audycje publicystyczne (*Woronicza 17*, *Gość Jedyńki*, *Monitor Wiadomości*, *Co Pani na to?* w TVP1, *13 grudnia – między przeszłością a przyszłością*, *7 dni świat*, *Raport z Kopenhagi* w TVP2, *Kropka nad i* w TVN, *Polityczne graffiti* w Telewizji Polsat i *Studio Europa*, *Studio 24* w TVN 24).

Przekazy informacyjne (zawarte w dziennikach, odrębnych relacjach) dotyczące szczytu w Kopenhadze były wyraźnie wyodrębnione graficznie i akcentowane w tzw. forszpanach. Zostały opatrzone mniej lub bardziej rozbudowaną oprawą graficzną: od flagi UE jako tła dla prowadzących lub tej samej flagi, która zastąpiła logo programu (w TVN), sąsiadujących z sobą flag unijnej i polskiej po bardziej rozbudowane konstrukcje, składające się z kilku elementów zdjęciowych i tła muzycznego (*Szczyt UE. Kopenhaga 2002* w TVP1).

W trzech programach: TVP1, TVP2, TVN zachęcano widzów do oglądania audycji poświęconych szczytowi. Najobszerniej i najczęściej czyniono to w TVP1 (oprawa dnia) i w TVN (zapowiedź *Faktów*). W TVN 24 do wydarzeń w Kopenhadze nawiązywała autopromocja programu: stały tekst reklamowy *cała prawda, całą dobę* został zilustrowany zdjęciami polskich negocjatorów i polityków reprezentujących kraje „15”.

W TVP1, Telewizji Polsat i TVN 24 posługiwano się również tekstami planszowymi tzw. hipertekstami. Najczęściej i w najbardziej rozbudowanej formie występowały one w TVN 24, przekazując przez całą dobę, niezależnie od tego jaka audycja była emitowana, wypunktowaną syntezę informacji ze szczytu w Kopenhadze. W TVP1 były one nadawane w dniu szczytu i informowały o znaczących etapach rozmów negocjacyjnych. Z kolei w Telewizji Polsat emitowano je w trakcie *Informacji* jako podkreślenie rangi wydarzenia dnia.

Dla ułatwienia zapamiętania i zrozumienia przekazów często posługiwano się infogramami (mapy, wykresy), zwłaszcza przy informacjach bilansujących wynegocjowane w Kopenhadze warunki, porównujących kondycję gospodarczo-społeczną Polski z krajami UE, ukazujących zmiany w Polsce po wejściu do UE.

Dzień szczytu - 13 grudnia 2002 roku (piątek)

W tym dniu wiadomości o szczycie przekazywano głównie w dziennikach oraz w bezpośrednich relacjach z Kopenhagi. W sumie nadano tego dnia (wyluczając TVN 24) 21 dzienników, z czego prawie $\frac{3}{4}$ nadano w telewizji publicznej (w TVP1 - 9 wydań *Wiadomości* i *Teleexpress*, w TVP2 – 6 wydań *Panoramy*), w Telewizji Polsat – 3 wydania *Informacji*, a w TVN – 2 wydania *Faktów*. W telewizji publicznej, podobnie jak w programach koncesjonowanych (TVN, Polsat) przekazy dotyczące szczytu zajęły średnio 60% audycji informacyjnych (w TVN 24 – 90%).

Pozostałe informacje dotyczące negocjacji przekazano głównie w audycjach publicystycznych (*Woronicza 17*, *Agrobiznes*, *Euroexpress*, *Gość Jedyńki* w TVP1, *13*

grudnia – między przeszłością a przyszłością, w TVP2, *Polityczne graffiti* w Telewizji Polsat i *Kropka nad i* w TVN). Tak więc w tym dniu przede wszystkim nadawano za nowymi faktami, czyli spełniano głównie funkcję powiadamiania, poświęcając mniej czasu na interpretację tych faktów.

W telewizji publicznej pierwsze informacje o szczycie zaczęły pojawiać się we wczesnych godzinach rannych: w TVP1 od godz. 6.08 a w TVP2 od godz. 9.00, natomiast w programach koncesjonowanych (oprócz TVN 24) w godzinach popołudniowych – 15:45 w Telewizji Polsat i 16.00 w TVN. Czas emisji miał oczywisty wpływ na zawartość merytoryczną przekazu – im późniejsza emisja, tym był on z reguły bardziej kompletny i rozbudowany.

W prawie wszystkich wydaniach dzienników i innych wiadomości (kilkunastominutowe relacje w TVP1) w telewizji publicznej (z pominięciem wydań rannych) i we wszystkich wydaniach w TVN i Telewizji Polsat znajdowały się korespondencje „na żywo” z Kopenhagi. Za ich pomocą przekazano 47% informacji o szczycie w TVP1, 26% w TVP2, 23% w TVN i 10% w Telewizji Polsat. Najwięcej swoich wysłanników do Kopenhagi, bo pięciu, miał program TVP1, następnie TVN 24 – czterech, TVN – trzech (w tym Tomasza Lisa, który prowadził *Fakty z Kopenhagi*), TVP2, Polsat – jednego. Wszystkie relacje miały jedną wspólną cechę – używano w nich wyraźnych sygnałów asercji, takich jak czas terażniejszy, stwierdzenia „widzę”, „wchodzę”, dołączanie danych liczbowych, cytowanie dokumentów. Natomiast ich treść była różna. Podstawowym czynnikiem mającym wpływ na ich zawartość były godziny nadania. We wszystkich relacjach sprzed godziny zakończenia negocjacji, w mniejszym (Polsat, TVP2) lub w większym stopniu (w pozostałych programach) widoczne było zagubienie się i dezorientacja korespondentów.

O godz. 14:50 Piotr Kraśko w TVP1 donosił: *Co tu się właściwie dzieje, bo premier Danii chce sprawiać wrażenie twardego polityka, a Schroeder uśmiecha się i mówi, że nie wyobraża sobie, aby rozszerzenie mogło dokonać się bez Polski, a 10 minut później Monika Sieradzka relacjonowała: O co polska delegacja walczyła możemy się tylko domyślać, ponieważ rozmowy były prowadzone w wielkiej tajemnicy.*

Podobnie rzecz się miała w *Faktach* o godz. 19:00 kiedy Tomasz Lis z Kopenhagi nadawał: *Ja jeszcze dodam w tym momencie Państwu, że jakieś 25 minut temu jedna osoba – nazwijmy to – bliska polskiej delegacji powiedziała mi, że to się może przeciągnąć na jutrzejszy dzień, noc to już z całą pewnością. A z kolei ta sama osoba 15 minut temu powiedziała, że zbliżamy się, że być może lada moment ta kropka nad i zostanie postawiona. Ale biorąc pod uwagę, jak duży jest rozrzut opinii w czasie, lepiej nie przywiązywać wagi do tego.*

Dziennikarze, chcący za wszelką cenę przekazać widzom wiadomości, posługiwali się więc w tych przypadkach informacjami niepotwierdzonymi, „przeciekami” lub mówili wprost, że nie wiadomo na jakim etapie znajdują się obecnie rozmowy. Oczywiście podkreślało to autentyczność wydarzeń, ich dramaturgię, ale też i mogło dezorientować widza, który gubił się w tym co może być prawdą a co przypuszczeniem.

W TVN 24 w godzinach porannych w relacji z Kopenhagi Andrzej Morozowski stwierdzał wręcz: *To co my dziennikarze widzimy, to jest przygotowana inscenizacja na nasze potrzeby. Polska strona ma pokazać, że walczy o dopłaty, duńska ma pokazać swoim wyborcom, że ich podatkowe pieniądze nie będą marnowane.*

W opisie wydarzeń w dniu negocjacji udostępniono anteny, choć w różnym stopniu, politykom, zarówno polskim, jak i z krajów unijnych. W stosunku do ogólnego czasu poświęconego szczytowi w Kopenhadze największy udział mieli oni w programach telewizji publicznej (1 godz. 30 min.).

W TVP1, oprócz krótkich wypowiedzi polityków unijnych (tzw. setek) Jensa Petera Bondera (członek Parlamentu Europejskiego), Gorana Perssona (premier Szwecji), Pata Coxa (przewodniczący Parlamentu Europejskiego), Joschki Fischera (minister spraw zagranicznych Niemiec), Gerarda Schroedera (kanclerz Niemiec), polskich negocjatorów przebywających w Kopenhadze: premiera Leszka Millera, Grzegorza Kołodko, Jana Kułakowskiego, Jana Truszczyńskiego, Danuty Huebner, liderów partii: Andrzeja Olechowskiego (PO), Eudeniusza Kłopotka (PSL), Kazimierza M. Ujazdowskiego (PiS), Romana Giertycha (LPR), zamieszczono rozbudowane opinie i komentarze wygłoszone przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (w głównym wydaniu *Wiadomości*), Tadeusza Iwińskiego (*Gość Jedyński*), Józefa Oleksego (*Woronicza 17* i *Monitor Wiadomości*), Tadeusza Mazowieckiego (*Monitor Wiadomości*) oraz informacje Michała Tobera o przebiegu negocjacji. Premier Leszek Miller występował dwukrotnie po zakończeniu negocjacji, składając oświadczenie i udzielając wywiadu.

W TVP2 przekazy ilustrowano tzw. setkami polityków w składzie podobnym jak w programie pierwszym. Natomiast dłużej (łącznie ponad 20 min.) wypowiadali się: premier Leszek Miller (fragment oświadczenia i wywiad), Mieczysław Rakowski, Lech Wałęsa, Aleksander Kwaśniewski i Tadeusz Mazowiecki.

Dobór polityków i czas jaki im udostępniono nastąpił w obu programach według dość prostego klucza: krótkie wypowiedzi niektórych przywódców „15” oraz parlamentu europejskiego, polskich negocjatorów i liderów partii (w tym dwóch z partii eurosceptycznej i przeciwnej integracji z UE) i zdecydowanie dłuższe wypowiedzi najważniejszych osobistości – prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego i premiera Leszka Millera, polityków kojarzonych z rządzącą partią – przewodniczącego sejmowej komisji europejskiej, rzecznika rządu, doradcy premiera ds. międzynarodowych, dwóch byłych premierów i byłego prezydenta.

W Telewizji Polsat widoczna była obecność prezydenta A. Kwaśniewskiego (4-minutowy wywiad z pałacu prezydenckiego), a krótkich wypowiedzi krytycznych wobec wyników negocjacji udzielili Roman Giertych, Ryszard Bugaj i Stanisław Michalkiewicz (UPR).

Z kolei w TVN, oprócz powtórkowej *Kropki nad i* z udziałem Tadeusza Iwińskiego i Marka Sawickiego (PSL) najbardziej widocznymi byli: Józef Oleksy, Kazimierz M. Ujazdowski i Roman Giertych (*Fakty* – rozmowa z T. Lisem). W tychże samych *Faktach* wprawdzie nie występował premier L. Miller (choć mógł, bo w czasie ich trwania premier składał oświadczenie w Kopenhadze), to jego obecność została mocno zaznaczona poprzez pokazanie kariery politycznej – od funkcji w organizacjach młodzieżowych po szefa rządu, opatrując ten materiał komentarzem: *Tak rozpoczęły się najważniejsze w karierze politycznej L. Millera negocjacje. Najważniejsze, bowiem stawką rozmów (..) było nie tylko nasze członkostwo w Unii Europejskiej, ale i polityczna kariera Leszka Millera.*

W TVN 24 grono polityków zostało poszerzone o Bronisława Komorowskiego (PO), Bogdana Pęka (LPR), Jarosława Kalinowskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Longina Pastusiaka. I tu także nadano wywiad z prezydentem A. Kwaśniewskim.

Zakończenie negocjacji ogłoszono we wszystkich programach tonem podniosłym i pełnym euforii. *Udało się. Negocjacje z UE zakończone. Kilka minut temu na konferencji prasowej premier Miller mówił, że pojechaliliśmy do Kopenhagi i wszystkie postulaty, które tam zawieźliśmy, zostały uwzględnione* – donoszono w głównym wydaniu *Wiadomości*, a w *Panoramie* Andrzej Turski, rozpoczynając ją, mówił: *Po trzech rundach pełnych napięcia rozmów, w trakcie których Unia wzywała Polskę, by ta nie odchodziła od stołu, premier Miller oświadczył, że Polska delegacja uzyskała to, z czym przyjechała do Kopenhagi.* Pod koniec *Faktów* wyraźnie wzruszony T. Lis, nawiązując w tle do hymnu UE, wzywał: *Nie ma co ściszać Beethovena. Oda do radości jest jak najbardziej na miejscu – tu, w Kopenhadze, w Danii i w całej Polsce,* a w TVN 24, przed oświadczeniem Leszka Millera ogłoszono: *Rozmowy zakończyliśmy sukcesem.* Natomiast w Telewizji Polsat, na tle hipertekstu *Polski lodolamacz* zapowiedziano: *Negocjacje Polski z UE zostały pomyślnie zakończone.*

Komentarze, oceny i opinie dotyczące szczytu i wejścia Polski do Unii Europejskiej można podzielić na dwie grupy. Do pierwszej należy zaliczyć te, w których omawiano przypuszczalne wyniki negocjacji, a do drugiej te, w których dokonywano ich oceny. Wszystkie jednakże, niezależnie od czasu, miały charakter perswazyjny, często o ideologicznym zabarwieniu. Przed zakończeniem negocjacji we wszystkich omawianych programach nadano dłuższe wypowiedzi (od kilku do kilkunastu minut) znanych osobistości. O prognozach zakończenia rozmów w Kopenhadze i ich znaczeniu dla przyszłego życia politycznego mówił prezydent Aleksander Kwaśniewski w rozmowie z dziennikarzem *Informacji* (Polsat), podobny temat podnosił Józef Oleksy (TVP1), o przesłankach twardej postawy negocjacyjnej polskiej delegacji – Tadeusz Iwiński (TVP1), o bagażu jaki wniesie Polska do Europy – Mieczysław Rakowski (TVP2), o przygotowaniu polskiej delegacji do rozmów – Marek Sawicki i Tadeusz Iwiński (TVN), o polskich postulatach i dotychczasowych efektach rozmów – Bronisław Komorowski i Bogdan Pęk (TVN 24).

Po zakończeniu rozmów, tego samego wieczora, z prośbą o ich skomentowanie zwrócono się do prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (*Wiadomości*) i w TVN 24, Tadeusza Mazowieckiego (*Monitor Wiadomości*), komentatorów politycznych Macieja Rybińskiego i Jerzego Baczyńskiego (Polsat – *Polityczne graffiti*), Witolda Orłowskiego (doradca ekonomiczny prezydenta), Lecha Wałęsy, J. Kaczyńskiego, E. Kłopotka, J. Truszczyńskiego w TVN 24.

Obecność przeciwników integracji z UE, sceptyków, krytykujących wynegocjowane warunki, była właściwie niezauważalna w programach telewizji publicznej i sprowadzała się do kilkunastusekundowych wypowiedzi (tzw. setek) wmontowanych w materiały reporterskie.

Częściej odwoływano się do ocen liderów partii opozycyjnych lub eurosceptycznych w programach koncesjonowanych, co nie zmienia jednak spostrzeżenia, że opinie tych partii głosili we wszystkich programach ci sami liderzy (choć w różnym wymiarze antenowym): Roman Giertych, Bogdan Pęk, Andrzej Lepper i Kazimierz M. Ujazdowski. Polsat był tego dnia jedynym programem, w którym zamieszczono komentarz niezależnych dziennikarzy: Macieja Rybińskiego z *Rzeczpospolitej* i Jerzego Baczyńskiego z *Polityki*.

Poproszenie polityków o skomentowanie tak ważnego wydarzenia jakim był szczyt w Kopenhadze zapewne wyrastało z troski aby nadać mu wysoką państwową rangę. Miały one dokumentować jego historyczny, przełomowy dla dziejów naszego kraju wymiar.

Przystępnych odpowiedzi na 2 podstawowe pytania: o co walczyliśmy w Kopenhadze i co nam się udało uzyskać? częściej można było odszukać w TVN lub Telewizji Polsat niż w telewizji publicznej.

W programie pierwszym w audycjach informacyjnych mówiono, że „chodzi o pieniądze”, a dopiero w głównym wydaniu *Wiadomości* dokonano wstępnego bilansu negocjacji (co wywalczyliśmy przed szczytem, na szczycie, gdzie poszliśmy na ustępstwa), pogłębionego o dodatkowe analizy w *Monitorze Wiadomości*.

W relacjach Doroty Warakomskiej (TVP2) sygnalizowany o godz. 18.30 najtrudniejszy temat rozmów (*nadal nie ma porozumienia dotyczącego finansowej strony rozszerzenia UE*), w kolejnej korespondencji, nadanej już po porozumieniu zostaje przedstawiony w sposób niezwykle zawiły: *dokładnie taka sama kwota zostaje (...) zostaje ta kwota globalna, wcześniej zaproponowana przez Duńczyków kwota 40,5 miliarda euro, a pieniądze po prostu zostają przesuwane jakby z jednej szuflady do drugiej szuflady, już w ramach tych pieniędzy, które zostały nam przyznane*.

W komentarzach dziennikarskich w *Informacjach* Telewizji Polsat pojawiały się wyważone racje co Polska zyska, a co straci. Już po południu w korespondencji na żywo poinformowano, że dodatkowy miliard euro proponowany przez stronę unijną to przesunięcie pieniędzy z funduszy strukturalnych, które i tak się Polsce należą, a w planszy przy omawianiu kolejnego tematu związanego ze szczytem umieszczono hasło *Warto czy nie*.

W TVN 24, gdzie przez cały czas w bieżących relacjach informowano o elementach polskich żądań, kluczowa sprawa pieniędzy dla budżetu została wyjaśniona przez Inę Rosińską w sposób bardziej przystępny niż w innych programach: *Pomysł polega na tym, aby przesunąć pieniądze, które miały być zapłacone Polsce później na pomoc strukturalną, czyli mówiąc prościej – na polskie biedne regiony. Te wynegocjowane nie wymagają skomplikowanych procedur i będą szybciej, ale pakiet finansowy zostaje zachowany. Za pomocą wykresów, map i plansz przez całą dobę informowano w tym programie o prawdopodobnych wynikach referendów akcesyjnych w Polsce, Czechach i Węgrzech, przewidywanej liście polskich żądań, duńskich propozycji i liście wynegocjowanych warunków, o potencjale gospodarczym (finanse, zdrowie, nauka itp.) krajów wchodzących do UE.*

W TVN przywiązywano dużą uwagę do praktycznych, ważnych dla każdego Polaka stron wejścia Polski do UE, jak zmieniają się ceny po naszym wstąpieniu do Unii, jakie szanse otwiera to zarówno przed przedsiębiorcą, jak i niezamożnym obywatelem małej miejscowości.

Redaktorzy i prowadzący poszczególne audycje informacyjne nadane przed zakończeniem negocjacji podkreślali dramatyzm sytuacji (przed i po kolejnych turach rozmów) i nieugiętą postawę negocjacyjną polskiej delegacji. Czy jednak widzom tego dnia przekazano kompletne, wiarygodne i zrozumiałe informacje nt. szczytu w Kopenhadze? Odpowiedź na to pytanie jest złożona. Przy ocenie musimy mieć bowiem na uwadze kilka okoliczności towarzyszących wydarzeniom w czasie szczytu. Po pierwsze: rozmowy premierów Millera i Rasmussena w większości toczyły się w cztery oczy, ich treść nie zawsze była dokładnie znana pozostałym członkom polskiej delegacji, a tym bardziej dziennikarzom. Po drugie: zadania nie ułatwiały zmieniające się oświadczenia przywódców krajów „15” i Parlamentu Europejskiego (*więcej pieniędzy nie ma, nie wyobrażamy sobie rozszerzenia bez Polski, jest wielki problem z Polską itd.*). Wydaje się, że w tej grze negocjacyjnej

dziennikarze, którzy relacjonowali szczyt przed jego zakończeniem zachowali generalnie ostrożność i obiektywizm. Z drugiej zaś strony bywali zagubieni, a widz razem z nimi. Mógł on odnosić wrażenie, że jest to inscenizacja służąca zwiększaniu emocji, że wszystko jest grą elit, a decyzje i argumenty są konsekwencją ruchów politycznych.

Takie wrażenie reżyserowanego spektaklu robi relacja Piotra Kraśki z Kopenhagi, przechodząca w oświadczenie premiera L. Millera i wreszcie w opóźnione wydanie głównych *Wiadomości*. O godz. 19.27 widać jak polscy negocjatorzy wkraczają do sali konferencyjnej i po komentarzu dziennikarza: *Usłysz Państwo bez wątpienia jedno z najbardziej historycznych oświadczeń w najnowszych dziejach Polski*, następuje przyciszona, ale łatwa do odczytania wymiana zdań między premierem a rzecznikiem rządu i obsługą prasową, zaczynająca się od pytania premiera: *kiedy wchodzimy, kiedy wchodzimy, no, ale kiedy?*, na co rzecznik rządu informuje, że już można rozpocząć konferencję, a premier mówi: *przecież nie ma jeszcze dziennika*, rzecznik – *konferencja pójdzie lejkowo*, zdziwiony i lekko zirytowany premier – *jak to lejkowo?* i otrzymuje wyjaśnienie, że *nie starujemy w Wiadomościach*. (...) *Wiadomości zostaną opóźnione i rozpoczną się po zakończeniu konferencji prasowej*.

W czasie po zakończeniu negocjacji a przed konferencją prasową premiera w nadawanych z Kopenhagi *Faktach* Tomasz Lis i Tomasz Sekielski informują o uzyskanym porozumieniu, korzystnym finansowo dla Polski i przechodzą do omówienia wyników porozumienia, wpisując je do przełomowych wydarzeń w polskim marszu do Europy (obok expose T. Mazowieckiego, powstania Solidarności, walki L. Wałęsy, wejścia do NATO).

Grzechem dziennikarzy wszystkich programów (najmniej Telewizji Polsat) były używane często sformułowania z żargonu politycznego i języka ekonomicznego. Takie określenia, jak *wyższa rekompensacja naszej składki do unijnego budżetu; warunki akcesji dla rolników; przesunięcie gotówki z funduszy strukturalnych; zamiast sztucznych pieniędzy*, „15” *proponuje żywą gotówkę* czy wyrażenie (w wywiadzie J. Pieńkowskiej z premierem L. Millerem) „*wychodził ze słupkami na zewnątrz do naszych delegatów*” były z pewnością dla wielu widzów niezrozumiałe lub niejasne.

14 grudnia 2002 roku (sobota)

Dzień po szczycie informacje o jego wynikach przekazywano w telewizji publicznej głównie w audycjach publicystycznych (*Echa tygodnia, 7 dni świat, Raport z Kopenhagi, Co Pani na to?, Gość Jedyńki*), następnie w dziennikach (2 wydania *Wiadomości, Teleexpress*, 2 wydania *Panoramy*), jednej relacji z Kopenhagi *Szczyt UE. Kopenhaga 2002*, relacji z kancelarii premiera ze spotkania L. Millera z dziennikarzami i expose premiera RP. Liczba korespondencji na żywo spadła w tych programach do trzech (2 Moniki Sieradzkiej i 1 Doroty Warakomskiej). Dwukrotnie w tym dniu wyniki szczytu komentował prezydent Kwaśniewski – raz jako *Gość Jedyńki*, a drugi jako rozmówca Andrzeja Turskiego, Krzysztofa Mrozewicza i Jana Skórzyńskiego w *7 dni świat*.

Natomiast w Telewizji Polsat i TVN nie nadawano audycji publicystycznych, a przekazy unijne znalazły się w jednym i jedynym tego dnia wydaniu *Faktów* i dwóch wydaniach *Informacji*. W stosunku do dnia poprzedniego nie zmienił się rytm i liczba audycji i serwisów informacyjnych w TVN 24, gdzie równocześnie zwiększono liczbę wydań audycji *Studio Europa*.

Zważywszy, że dzień po szczycie przypadł na sobotę, kiedy to zawsze jest zdecydowanie mniej informacji i publicystyki, czas emisji tematyki dotyczącej szczytu zmniejszył się nieco ponad godzinę w programach naziemnych i wzrósł o prawie 3 godziny w satelitarnym TVN 24.

W porównaniu z dniem poprzednim znacząco zmieniły się sposoby informowania. W TVP1 skupiono się głównie na przedstawieniu wynegocjowanych polskich postulatów (bilans), na opiniach i komentarzach zarówno w kraju, jak i za granicą, nad refleksjami co oznacza dla Polski wejście do UE i nad obowiązkami polskiego rządu w przygotowaniu referendum akcesyjnego. Często dla egzemplifikacji wywodów posługiwano się wykresami i mapami, skonstruowanymi techniką komputerową. Pozwalało to lepiej zrozumieć widzom znaczenie „rekompensaty budżetowej”, „limitu mleka”, „funduszy strukturalnych” itp. Bez niezbędnych skrótów i pośpiechu wyjaśniano treść negocjacji, uzyskane warunki. Przekonywano do korzyści jakie one niosą, starano się pokonać lęki i obawy.

Zwiększyło się grono komentatorów, do których dołączył Jerzy Buzek, Bronisław Geremek, Leszek Balcerowicz, Władysław Serafin, Ludwik Dorn, Andrzej Lepper, Marek Dyduch, Donal Tusk i prymas Józef Glemp. Oddano także głos niezależnemu komentatorowi – red. Edmundowi Szotowi z *Rzeczpospolitej*. W informacjach i pozostałych wypowiedziach dominowało poczucie dużej ulgi, radość z osiągniętych wyników w Kopenhadze. Tej euforii poddał się sam rząd, a czego nie skorygowali (nie zauważyli) montażyści materiału relacjonującego spotkanie premiera z dziennikarzami (konferencja miała miejsce ok. 3:00 nad ranem, a emisja po godz. 13:00). Tuż po zapowiedzi premiera: *przed Państwem rząd Rzeczpospolitej* pokazano zabawne, tzw. „na luzie” zachowania członków rządu (miny Marka Pola, kiedy premier kończy konferencję G. Kołodko go napomina *Czekaj dam ci dzwonek*, po czy uroczyście zaczyna: *Panie Premierze...*). Fragmenty tego spotkania nadane w Telewizji Polsat zostały opatrzone komentarzem dziennikarza o treści: *Radość była tak wielka, że ministrowie pozwolili sobie na nieco więcej.*

W TVP2 nacisk położono na agitację na rzecz społecznego poparcia dla integracji z UE. Przewodnią myślą nadanych tego dnia przekazów było stwierdzenie: *Szczyt w Kopenhadze dał nam odpowiedź na jedno zasadnicze pytanie, a mianowicie na jakich warunkach możemy stać się członkami UE. Teraz odpowiemy, czy naprawdę tego chcemy.* Stanowcza perswazja co do integracji widoczna była w wypowiedziach prezydenta RP, G. Verheugena (*teraz rozpoczyna się drugi etap pracy, być może jeszcze trudniejszej niż same negocjacje*), Jana Nowaka Jeziorańskiego (*Polacy opowiadając się w referendum za wejściem do Unii, nie będą głosować za czy przeciw rządowi Millera, ale za Polską, za własną przyszłością*). W *Raporcie z Kopenhagi* jako cele postawiono przekonanie widzów do naszej integracji z UE, rozwianie obaw (raport zakończył się optymistycznie: *damy sobie radę finansowo i duchowo*). Hołd oddano G. Verheugenowi, nadając obszerny z nim wywiad i prezentując jego sylwetkę jako męża stanu wybitnie zasłużonego sprawom integracji Polski z UE.

W TVN 24, podobnie jak w dniu poprzednim, zagadnienia szczytu w Kopenhadze przedstawiano w sposób najbardziej profesjonalny, zarówno jeśli chodzi o bogactwo prezentowanych tematów, ich odniesienia i implikacje, jak i zastosowane środki i techniki dziennikarskie. W serwisach informacyjnych przeważały przekazy zawierające podsumowanie wydarzeń poprzedniego dnia (*Historyczny kompromis, Dostaliśmy wszystko, Powrót z tarczą, Szczęśliwy finał negocjacji, Polska zrobiła wielki historyczny krok*) oraz przedstawiano warunki na jakich nastąpi przystąpienie Polski do Unii. Natomiast przekazy zawierające komentarze cechowała obecność przedstawicieli różnych grup polityków: od

„głów” naszego kraju, poprzez byłych ministrów, premierów i prezydenta, liderów partii (w tym również opozycyjnych), negocjatorów, ekspertów po przedstawiciele Kościoła i rolników. Audycje informacyjne i publicystyczne cechowało wielostronne ujęcie zarówno treści jak i realizacji. Kwestię integracji ze wspólnotą europejską przedstawiano w różnorodnych aspektach: zwracano uwagę nie tylko na konsekwencje polityczne i gospodarcze, ale także akcentowano znaczenie integracji dla naszej świadomości narodowej. Lepszemu zrozumieniu tematu służyły licznie prezentowane plansze, mapy i wykresy, mające generalnie agitacyjny wymiar.

Przejrzystość informacji o Szczycie w Faktach (TVN) uzyskano dzięki zgrupowaniu ich wokół głównych następujących tematów: Co w praktycznym wymiarze osiągnęła Polska? Ile zapłacimy, ile dostaniemy z UE? Jakie były komentarze dotyczące szczytu w krajach UE? Referendum akcesyjne. Do samego przebiegu negocjacji nawiązywał wywiad z Danutą Huebner, która była gościem w studiu Faktów.

W Telewizji Polsat nadano tego dnia 2 dzienniki. W pierwszych *Informacjach* pokazano wyłącznie materiał reporterski (zatytułowany *Euroradość*) o konferencji prasowej premiera. W drugim wydaniu uzupełniono go o komentarze polskich polityków na temat wyników negocjacji (*Eurokomentarze*) i o omówienie wynegocjowanych warunków (*Eurorachunki*).

O ile w telewizji publicznej dominowały w tym dniu dwie najważniejsze osoby publiczne w naszym kraju: Aleksander Kwaśniewski i Leszek Miller, to w TVN i Telewizji Polsat prezentowano ich krótkie okolicznościowe wypowiedzi, traktując je na równi z głosami innych polityków i ekspertów.

Obecność w programach telewizji publicznej -TVP 3 Regionalna audycji adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych, emitowanych w języku polskim

Skontrolowano program Telewizji Polskiej S.A. TVP 3 Regionalna pod kątem wywiązywania się nadawcy z ustawowego obowiązku (art. 21 ust. 2 pkt. 9) uwzględniania w działalności programowej potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych. Badaniu poddano przekazane przez nadawcę audycje wyemitowane w okresie od 14 grudnia 2002 roku do 10 stycznia 2003 roku w programach własnych oddziałów terenowych w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie i Rzeszowie oraz w programie wspólnym TVP 3 Regionalna. Sześć pozostałych oddziałów (w Bydgoszczy, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu) nadesłało informację, że nie realizowało ani nie emitowało we wskazanym okresie audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych.

Przed przystąpieniem do monitorowania cykli audycji określono kryteria, które pozwoliły stwierdzić poprawność ich kwalifikowania przez nadawcę oraz dokonać ich oceny:

- obecność w cyklu problematyki dotyczącej mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w Polsce (cykl jest w całości poświęcony tej problematyce, pojawia się ona
-

często obok innych tematów, epizodycznie bądź wcale się nie pojawia w monitorowanych audycjach cyklu),

- udział w audycji przedstawicieli mniejszości narodowych lub grup etnicznych tzn. przedstawiciele mniejszości mówią sami o sobie,
- adresat cyklu (widownia ogólna, konkretna mniejszość narodowa lub grupa etniczna),
- język w jakim audycja jest realizowana (język polski, język mniejszości narodowej z napisami polskimi, tylko język mniejszości),
- udział przedstawicieli mniejszości narodowych lub grup etnicznych w zespole redagującym audycję.

Przy ustalaniu kryteriów wzięto pod uwagę zasady określone w Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych oraz Stanowisko Rady Mediów Elektronicznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych z 18 lutego 2002 roku, w którym określono kryteria audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Wstępne obejrzenie i zapoznanie się z dokumentacją pochodzącą do nadawcy pozwoliło spośród nadesłanych audycji cyklicznych wyłonić cztery kategorie:

Cykle audycji dla mniejszości narodowych lub grup etnicznych realizowane w całości lub przede wszystkim w języku konkretnej mniejszości narodowej lub grupy etnicznej (również audycje z napisami polskimi), z udziałem jej przedstawicieli w zespole redakcyjnym oraz w audycjach cyklu, adresowane do tej mniejszości narodowej lub grupy etnicznej.

- Cykle audycji o mniejszościach narodowych lub grupach etnicznych realizowane w całości lub przede wszystkim w języku polskim, z udziałem przedstawicieli mniejszości w audycjach cyklu, adresowane zarówno do mniejszości jak i do widowni ogólnej.
- Cykle audycji, w których porusza się tematy dotyczące mniejszości narodowych bądź grup etnicznych albo wzmianki o nich pojawiają się okazjonalnie wśród innych tematów (czasem tylko w niektórych audycjach cyklu), realizowane w języku polskim oraz adresowane do widowni ogólnej.
- Cykle audycji zrealizowane w języku polskim, w których nie stwierdzono obecności problematyki dotyczącej mniejszości narodowych lub grup etnicznych.

Przyjęto, że cykle audycji (*Telenowyny, Sami o sobie, Rodno Ziemia, Magazyn Kociewski, Schlesische Wochenschau, Schlesien Journal*) zaliczone do pierwszej z wymienionych kategorii nie wymagają wnikliwej analizy, gdyż nie budzi wątpliwości poprawność zakwalifikowania ich przez nadawcę do grupy audycji, w których realizuje on ustawy obowiązek uwzględniania w działalności programowej potrzeb mniejszości narodowych bądź grup etnicznych.

W toku prac analitycznych nad pozostałymi cyklami audycji okazało się, że cykle audycji (*U siebie, Etniczne klimaty*) zaliczone do drugiej z wymienionych kategorii można uznać za spełniające częściowo ustawy wymóg, natomiast cykle audycji (*Kwartet, U siebie, Kowalski i Schmidt*) z trzeciej kategorii, choć mogą spełniać pozytywną rolę przybliżając szerokiej widowni wiedzę o mniejszościach narodowych bądź grupach etnicznych, nie mogą jednak zostać – podobnie jak cykle audycji (*Dziedzictwo, Ocalić od*

zapomnienia, U źródeł wiary, Świat zamieszkały, Sąsiedzi) z czwartej kategorii – zaliczone do grupy audycji, w których nadawca publiczny realizuje ustawowy obowiązek.

Przeprowadzony monitoring pozwolił sformułować następujące wnioski:

- Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych obecne były jedynie w programach własnych 4 oddziałów terenowych TVP – w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach i Krakowie. Niepokoić powinna nieobecność audycji cyklicznych, które można zaliczyć do kategorii realizujących ustawowy obowiązek uwzględniania potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych w programach lokalnych niektórych oddziałów terenowych, na których obszarze nadawania zamieszkują znaczące liczebnie grupy mniejszości. Dotyczy to przede wszystkim OTV w Rzeszowie, Lublinie i Bydgoszczy.

Poza OTV Katowice, żaden z oddziałów terenowych nie uwzględniał w programach potrzeb mniejszości niemieckiej, która jest jedną z najliczniejszych w Polsce. Znaczące jej grupy zamieszkują województwa: kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie, a mniejsze w dolnośląskim, pomorskim i zachodniopomorskim. W jeszcze większym rozproszeniu żyją w Polsce Łemkowie i Romowie. Wobec takiej sytuacji audycje uwzględniające potrzeby tych mniejszości powinny znaleźć się w programach ogólnopolskich, tak jak to jest w przypadku mniejszości ukraińskiej, dla której TVP 3 Regionalna nadaje cykl *Telenowy*.

Nadawcy kwalifikowali niewłaściwe audycje do ustawowej kategorii audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych. Szczególnie częste było nieuzasadnione zaliczanie do kategorii audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych audycji wyznaniowych (ekumenicznych, adresowanych do mniejszości religijnych itp.) oraz audycji promujących dobrosąsiedzkie relacje z państwami graniczącymi z Polską.

W audycjach realizowanych w języku polskim, w których tworzeniu nie uczestniczyli przedstawiciele mniejszości i grup etnicznych zastrzeżenia budził sposób prezentowania problematyki związanej z mniejszościami. Autorzy tych audycji ograniczali się do poruszania tematów folklorystycznych, wiejskich i do pielęgnowania tradycji, pomijając uczestnictwo mniejszości w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym swoich regionów i kraju. Na niewłaściwy sposób prezentacji mniejszości narodowych i grup etnicznych zwracają uwagę w swoich pismach kierowanych do KRRiT przedstawiciele organizacji mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Autorzy niektórych monitorowanych audycji zasługują na szczególne uznanie za poruszanie trudnych problemów z przeszłości, które jeszcze do dzisiaj dzielą Polaków i niektóre mniejszości narodowe. Towarzyszy temu często pokazywanie umiejętności współpracy i wzajemnego wzbogacania się różnych kultur.

Analiza audycji typu reality show pt. „Bar” w telewizji Polsat

Emisja audycji reality show pt. BAR rozpoczęła się w TV Polsat 4 marca 2002 roku. Audycję nadawano przez wszystkie dni tygodnia.

Poszczególne wydania trwały od 15 do około 45 minut. Przerywane były reklamami i zwiastunami następných odcinków audycji.

Monitoringiem objęto wszystkie wydania audycji BAR nadane w dniach 4 - 13 marca, czyli 27 odcinków. Poszczególne wydania audycji opisano dokonując zapisu kolejnych sekwencji w audycji, ewentualnie dodając streszczenie ułatwiające zorientowanie się w treści odcinka. Nie odnotowywano reklam.

Podczas pierwszych 4 dni emisji, tj. w dniach 4 – 7 marca, kiedy uczestnicy „w czasie rzeczywistym” zajęci byli organizowaniem baru, wymagającym dużego nakładu pracy i współdziałania grupy, większość pokazywanych scen i ujęć poświęcono nie prezentacji pracy i współdziałania, lecz charakterystyce (w tym autoprezentacji) uczestników i tworzącym się między nimi relacjom, z położeniem nacisku na informowanie widza o rodzących się między nimi konfliktach. Charakterystyka ta była głównym tematem wydań nocnych, emitowanych pod tytułem *Bar – Charaktery*, oraz będących ich powtórzeniem wydań popołudniowych w dniu następnym. Była ona także obecna, choć nie wyłącznie, w wydaniach emitowanych o godzinie 20.00.

Jej schemat był w większości przypadków podobny: pokazywano inscenizowaną, utrzymaną w żartobliwej konwencji autoprezentację danego uczestnika (nagrania w blueboksie, na barwnym, migającym tle), następnie opinie o nim innych uczestników, formułowane najczęściej wprost do kamery oraz w rozmowach między uczestnikami, i wreszcie - sceny z udziałem opisywanej osoby, ilustrujące wypowiedziane opinie i sądy na jej temat - pokazujące jej styl działania. W ten sposób widz otrzymywał „mapę” sympatii i antypatii między uczestnikami oraz obraz powstających między nimi konfliktów - dotyczących realizacji postawionego przed nimi zadania, prymatu i podziału funkcji w grupie, umiejętności współpracy itp.

Położenie nacisku na pokazywanie konfliktów można uznać za jeden z głównych sposobów budowania przez nadawcę dramaturgii audycji, podczas gdy praca pokazywana była wycinkowo, częściej poprzez opowiadanie uczestników o niej niż poprzez prezentację na wizji wykonywanych czynności. Przedstawiano też raczej działania uczestników (np. zakupy czy promowanie baru) niż fizyczną pracę (np. sprzątnięcie pomieszczeń lub ustawianie sprzętu); tę ostatnią pokazywano kilkakrotnie w konwencji humorystycznej, slapstickowej (przyśpieszony ruch kamery).

Uwagi te dotyczą zarówno wydań obejmujących etap organizacji baru, jak i wydań następných, w których pokazywano funkcjonowanie baru. Zapowiedź audycji na antenie: *Bar ...ciężka praca i dobra zabawa*, znajdowała jedynie połowiczne odzwierciedlenie w prezentowanych scenach - bar, choć w rzeczywistości miejsce pracy uczestników audycji, pokazywany był głównie jako miejsce zabawy, nie tylko gości i klientów, ale także samych uczestników, tańczących i rozmawiających z gośćmi lub zajmujących się swoimi sprawami prywatnymi (jak np. amory Izy i Grzegorza). Pracą prezentowaną przede wszystkim na antenie było podawanie gościom alkoholu przez uczestników audycji; pokazywano ich także w funkcji didżejów i prowadzących zabawę.

Obok konfliktów i zabaw, następnym tematem (wątkiem) akcentowanym przez nadawcę w audycji poprzez przekaz wybranych scen, które budowały jej dramaturgię, była erotyka oraz rozmaite aluzje do sfery zachowań seksualnych. Pokazywany wątek erotyczny, rozwijający się między parą uczestników (Izą, lat 20, miłośniczką tańca i dyskotek, i Grzegorzem, lat 26, piosenkarzem i showmanem) obecny był w audycji od pierwszego dnia emisji i niemal w każdym odcinku. W kilku wydaniach umieszczono sceny ich zaawansowanych pieszczot lub aktów płciowych. Odniesienia i aluzje do sfery seksualnej obecne były również w obrazie zachowań innych uczestników. Temat seksu wykorzystywany był przez nadawcę także w zapowiedziach audycji, nadawanych kilka razy dziennie, w tym także przed emisją audycji o godz. 17.20.

Należy zauważyć, że nadawca stworzył w audycji sytuacje, które mogły prowokować do zawiązania się związków erotycznych między uczestnikami - niedopasowanie przez nadawcę liczby łóżek w pokojach do liczby uczestników tej samej płci oraz wstawienie do każdego z pokoiów łóżka podwójnego, co zostało pokazane w audycji nadanej 4 marca o godz. 20.00. Stworzenie takich sytuacji, aczkolwiek nie przesądzało zachowań uczestników, pozwala jednak domyślić się intencji nadawcy, który z pokazywania erotycznych zachowań uczestników zaplanował uczynić jedną z osi konstrukcyjnych audycji.

Trzecim tematem, który w monitorowanych wydaniach audycji został mocno zaakcentowany, było picie i nadużywanie alkoholu. Temat ten wynikał z nałożonego na uczestników zadania, tj. prowadzenia nocnego baru, ale wybór zadania zależał od nadawcy. Jeśli zamierzał sprawdzić uczestników w sytuacji prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia gospodarczego zakładającego obecność klientów, mogło to być np. prowadzenie kwaciarni lub innego rodzaju sklepu.

Monitoring 27 wydań audycji BAR nadanych w dniach 4-13 marca 2002 roku wykazał, że w kolejnych odcinkach audycji BAR emitowanych w porze chronionej (tj. w wydaniach emitowanych o godz. 17.20 i 20.00) nadawca naruszył art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji, poprzez nadanie w porze chronionej ustawą audycji zawierających liczne sceny i treści, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich. W monitorowanych wydaniach audycji zostały pokazane sceny sugerujące odbywanie stosunku płciowego na wizji. Należy podkreślić ponadto, że erotyczne sceny między uczestnikami audycji były pokazywane od pierwszego dnia emisji audycji i były obecne niemal we wszystkich wydaniach. W wydaniu audycji pt. *BAR – Gorące krzesła*, nadanym w dniu 9.03. o godzinie 20.00 i powtórzonym w dniu 10.03. o godz. 16.28 stosunki erotyczne dwojga bohaterów stały się, z inicjatywy prowadzącego Krzysztofa Ibisza, przedmiotem publicznych rozważań na antenie. Publiczne roztrząsanie tych kwestii w audycji jest antywychowawcze.

Emisja audycji zawierających wymienione treści i sceny może zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich, poprzez rozbudzanie w nich przedwczesnego zainteresowania seksem, kształtowanie wadliwego moralnie obrazu życia erotycznego człowieka jako sfery niekontrolowanych popędów, upowszechnianie antywychowawczych wzorów swobody obyczajowej, sugerujących, że zachowania pokazywane w audycji, tj. szybkie podejmowanie współżycia seksualnego między młodymi ludźmi, nie oparte na związkach uczuciowych, są akceptowaną społecznie normą zachowań i jako takie mogą, a może nawet powinny być naśladowane. Z przedstawionych względów emisja wymienionych audycji w godzinach 6.00-23.00, tj. w czasie chronionym ustawą z

punktu widzenia dostępności odbioru dla dzieci i młodzieży, jest niedopuszczalna i stanowi naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji.

W monitorowanych wydaniach audycji, poczynając od dnia uruchomienia baru, zostały pokazane liczne sceny z nocnej zabawy, w tym jako nieodłączny element tej zabawy - picie alkoholu, także przez ludzi bardzo młodych. Sceny pokazujące picie alkoholu i towarzyszących temu zachowań (podpici lub całkiem pijani klienci i ich nietrzeźwe rozmowy, nacechowany erotyzmem styl tańca, „oblapienie się” na parkiecie, itp.) emitowane były bez względu na porę emisji, w tym także w wydaniach o godzinie 17.20, czyli w porze dostępu do telewizora nie tylko niepełnoletniej młodzieży, ale i młodszych dzieci. W nocnych scenach z baru eksponowano entuzjazm, z jakim młodzi lub bardzo młodzi, niekiedy wręcz nastoletni goście baru uczestniczyli w alkoholowej zabawie. Tworzono przy tym w audycji swoisty „kultowy” obraz baru (i *BAR-u*) jako miejsca, w którym należy być, które nobilituje. W jednym z wydań pokazano młodych ludzi, którzy przyjechali do baru aż z Łodzi, żeby zrobić rajd w *reality* i dobrze się bawić; kilkakrotnie pokazywano scenę licytowania służbowej koszulki jednego z barmanów, jako ważnej *pamiątki na całe życie* (m.in. wskazane wyżej wydania); pokazano sceny podpisywania autografów przez uczestników audycji, głównie dla nastolatków itd.

W audycji pokazano także, że pije i nadużywa alkoholu część uczestników audycji zarówno w „czasie prywatnym”, tj. po pracy jak i w trakcie wykonywania pracy. W monitorowanych odcinkach jeden spośród uczestników został (w różnych dniach) zawieszony przez menedżera w obowiązkach i odesłany do domu na skutek tego, iż stanął się do pracy w stanie nietrzeźwym. Zachowanie to zostało przez kontrolującego pracę menedżera napiętnowane jako złamanie regulaminu pracy, a przez jednego z uczestników określone do kamery jako żalosne i naganne. Nadawca dokonał jednak zabiegu podważającego jednoznaczność tej oceny. Po pierwsze, pokazani zostali inni uczestnicy, litujący się nad delikwentem. Po wtóre, widzom zostało zadane na ekranie pytanie (głosowanie poprzez audiotele), czy uczestnik, który się upił poprzedniego dnia i w stanie nietrzeźwym stanął się do pracy, powinien zostać ukarany, czy też dostać jeszcze szansę. Nad normami się nie głośnie – przyjmuje się je albo nie. Poczynania nadawcy związane z audiotele skierowanym do widzów osłabiają więc początkową krytyczną ocenę upicia się przez uczestnika.

Poprzez pokazywanie w audycji codziennie po południu lub wczesnym wieczorem scen z nocnego życia baru: tj. alkoholowej subkultury zabawy propaguje się wśród niepełnoletnich widzów, w tym spośród dzieci, nieprawidłowe, szkodliwe moralnie i fizycznie wzory zachowań. Ponadto, poprzez wyeksponowanie takich scen, jak nadużywanie alkoholu przez uczestników, pomiar trzeźwości uczestników w pracy alkomatem (dla człowieka odpowiadającego za swoje czyny upokarzający), wreszcie rozgrzeszającą reakcją innych uczestników znane z życia fakty upijania się ludzi dorosłych w Polsce, w tym także w pracy, zbanalizowano, nadano im rangę zwykłości, wydarzeń, które mogą się przytrafić każdemu i nikogo nie dyskredytują. Wzorzec alkoholowych zachowań w Polsce został więc nie tylko wzmocniony, poprzez fakt, że upijają się bohaterowie masowej audycji i czynią to naprawdę, a nie na niby, „do filmu”, ale także został zaprezentowany w ten sposób, we wczesnych godzinach popołudniowych, niepełnoletniej publiczności.

W wielu wydaniach audycji nadanych, pokazywano na wizji palenie przez uczestników papierosów. Pałą i pokazywani są z papierosem wszyscy uczestnicy, łącznie z najmłodszym, 18-letnim Adrianem. Realizatorzy nie mieli najwyraźniej żadnej refleksji, że jest to czymś niewłaściwym, pokazują bowiem bardzo liczne sceny, w których uczestnicy

pałą. Pokazywanie takich scen jest może niezamierzonym, ale faktycznym – propagowaniem tego nałogu wśród niepełnoletnich widzów. Ich zachowania mogą być odczytane przez nieletnich widzów jako wzór do naśladowania.

W monitorowanych audycjach pokazywano sceny, w których uczestnicy klną i używają zwrotów wulgarnych. Realizatorzy przyjęli dwa rozwiązania: konwencje częściowe-go ich wyciszania (tzn. słycać, dobrze rozpoznawalny, początek słowa, reszta jest wyciszona) lub system całkowitego zagłuszania ich sygnałem *piiiii* (wtedy, gdy przekleństwa padają bardzo gęsto). Zabiegi te nie służą jednak rzeczywistemu wyeliminowaniu przekleństw i zwrotów wulgarnych z audycji, widz bowiem w każdym takim przypadku wie (lub nawet słyszy), że uczestnicy klną. Stanowi to antywychowawczy wzór zachowań.

Podsumowując, nadawca naruszył przepisy art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez emisję audycji BAR przed godziną 23.00. Audycja ta, zawiera realistycznie pokazane, a nawet eksponowane przez nadawcę sceny z tzw. nocnego życia dorosłych, zaprawionego alkoholem, a także zawiera zaawansowane sceny erotyczne. W związku z tym może być emitowana wyłącznie po godzinie 23.00.

Uczestnicy audycji kreowani są na „bohaterów masowej wyobraźni”, a ich zachowania mogą być i bywają odczytywane przez nieletnich widzów jako atrakcyjny wzór do naśladowania. W związku z tym wszystkie te sceny, zachowania i wydarzenia, w których uczestnicy zachowują się niewłaściwie z punktu widzenia wzorów wychowawczych: tj. piją alkohol, palą papierosy, klną, a także ostro się kłóca, wreszcie – zachowują się bez samokontroli w sprawach seksu, mogą mieć szkodliwy wpływ na fizyczny, psychiczny i moralny rozwój niepełnoletnich widzów, stwarzając w nich wrażenie, że zachowania takie są właściwe, społecznie akceptowane, wręcz pożądane - zwłaszcza jeśli te niewłaściwe zachowania nie zostają w audycji napiętnowane, czyli określone jako niewłaściwe.

Należy dodać, że żadne wydanie audycji BAR nie zostało oznaczone na ekranie ani w zapowiedziach prasowych znakiem ostrzegawczym.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 22 marca 2001 roku przyjęła stanowisko, w którym stwierdziła, że audycja „Big Brother” oraz inne przekazy o zbliżonej formule mogą być społecznie szkodliwe. Audycje te będące de facto apoteozą knajactwa, głupoty, prostactwa i prymitywizmu ukazują i co gorsza lansują postawy i zachowania mogące mieć znamienny, zdaniem KRRiT, zdecydowanie niekorzystny wpływ na kształtowanie poglądów, postaw i wzorców zachowań części widzów. Mieszkańcami masowej wyobraźni, bohaterami publiczności stają się ludzie o zminimalizowanych potrzebach intelektualnych, rozluźnionych więzach rodzinnych i społecznych. Pokazywanie takich zachowań zaprzecza jakiegokolwiek kulturotwórczej i pozytywnej roli telewizji.

Krajowa Rada podtrzymuje swoje stanowisko i w związku z nasilającymi się negatywnymi zjawiskami w tego typu audycjach w niektórych programach telewizyjnych, zamierza poddać je powtórnej ocenie.

W audycji, nadanej w niedzielne przedpołudnie 7 kwietnia 2002 roku, w godz. 10.00-12.00 uczestniczyły dwie osoby: p. Wojciech Mann, kiedyś prezenter muzyczny Trójki, znany także z prowadzenia licznych rozrywkowych talk-show's i audycji satyrycznych w telewizji, pełniący w monitorowanej audycji rolę prowadzącego, i p. Manuela Gretkowska, autorka współczesnych powieści.

Tematem rozmowy, prowadzonej przez oboje rozmówców w luźnej formie przez ok. półtorej godziny, miało być, jak zapowiedziano na antenie, molestowanie seksualne. W rzeczywistości mówiono o niektórych aspektach życia seksualnego Polaków (mężczyzn), oraz o tym, czy możliwe jest przez mężczyzn udawanie erekcji. Przerzucano się też żartami i anegdotami na tematy seksualne. Audycja została na antenie zapowiedziana jako pozycja stała, nadawana w każde niedzielne przedpołudnie „tylko w Trójce”. Ma własny rozbudowany jingiel, w którym – podobnie jak w tytule – promuje się występujące w niej osoby.

Audycja nie miała wypracowanego planu i koncepcji. Powiedział o tym na początku prowadzący Wojciech Mann („My sami nie wiemy, co z tej audycji wyjdzie... po raz pierwszy w życiu spotykamy się razem w studio...”). Jedynym wyrażonym jasno zamysłem było liczenie na „prowokacyjność” p. Manuely Gretkowskiej. Stwierdzenie o braku koncepcji można by potraktować jako *licentia poetica* lub kokietowanie słuchaczy, gdyby nie to, że przebieg audycji w pełni potwierdził brak koncepcji: na początku uczestnicy zastanawiali się dość długo, o czym będą mówić, podjęli jakiś temat, który następnie bez wyjaśnień porzucili, tok rozmowy się rwał, polegał głównie na skojarzeniach, ripostach itp. Było też widoczne, że początkowy zamysł prowadzącego – żeby spróbować opisać, co jest, a co nie jest traktowane w różnych środowiskach i krajach jako molestowanie seksualne i jakoś zdefiniować zjawisko – nie został podjęty przez jego rozmówczynię. W dalszej części audycji prowadzący przystał na styl swojej rozmówczynie.

Audycja była pod względem myślowym całkowicie pusta, a jej poziom intelektualny był żenujący. Nie pełniła żadnej funkcji informacyjnej ani edukacyjnej. Prawdopodobnym jej zamysłem była funkcja rozrywkowa. Ponieważ jednak tematem był seks, więc, przy przyjętym przez rozmówców quasi-humorystycznym ujęciu szybko ześlizgnęła się w nieprzyzwoitość, chwilami w wulgarność. Rozmówcy wymieniali się niewybrednymi żartami na tematy seksualne, kpili z kłopotów zdrowotnych i trudności w dziedzinie seksualnej mężczyzn w Polsce, opowiadali tzw. pieprzne anegdoty (głównie p. Manuela Gretkowska).

W audycji p. Manuela Gretkowska przedstawiła swoje opinie na temat mężczyzn i Polaków w szczególności. Znalazło to wyraz w stwierdzeniu, że Polacy nie myślą, oraz w drugim, że jesteśmy społeczeństwem Molestaków, molestujemy bowiem władze o pieniądze. Następnie zajęła się przerabianiem słów hymnu państwowego tak, aby nabrał treści seksualnych (*Jeszcze Polska nie zginęła, póki my chcemy...? ...co nam obcy kiedyś włożył, my patriotycznie wyjmiemy?...Nie, nie wiem, no.. Dla mnie to jest definicja po prostu... Polski.. i sytuacji..*). Mann „odciął się”, jak powiedział, od tych stwierdzeń, nie przeszkodził jednak w „parafrazowaniu” hymnu na antenie przez swoją rozmówczynię.

Na zakończenie audycji prowadzący Mann stwierdził, że może to nie była bardzo dobra audycja (słuchacze ją krytykowali poprzez internet, jako żenująco głupią), ale „parę razy się rozbawił”. Wydaje się, że stwierdzenie to dobrze oddaje relacje między autorami a słuchaczami w tej audycji. Została ona potraktowana niemal jak rozmowa prywatna uczestników audycji (pogadamy, może coś z tego wyjdzie).

W audycji w wyraźny sposób naruszono zapis art. 18 ust. 1 i 5. Nastąpiło to poprzez wulgarny sposób ujęcia omawianej problematyki, wulgarnie zwroty w odniesieniu do sfery seksualnej, a także poprzez naruszenie powagi symboli państwowych, w tym przypadku - hymnu narodowego. Emisja tak przeprowadzonej audycji w czasie chronionym jest niedopuszczalna.

Sposób relacjonowania obrad Sejmowej Komisji Śledczej w audycjach informacyjnych wyemitowanych w dniach 8-11 lutego 2003 roku w telewizji publicznej -TVP 1 i TVP 2.

Celem niniejszego raportu była ocena, w jakim stopniu telewizja publiczna wywiązała się w audycjach informacyjnych z obowiązku rzetelnego i obiektywnego informowania opinii publicznej o tzw. sprawie Rywina.

27 grudnia ubiegłego roku w artykule „Ustawa za łapówkę, czyli przychodzi Rywin do Michnika” Gazeta Wyborcza poinformowała, że 22 lipca Lew Rywin, producent filmowy, powiedział Adamowi Michnikowi, że jeśli wydawca „Gazety” spółka Agora zapłaci 17,5 mln dolarów łapówki, nowelizowana przez Sejm ustawa o radiofonii i telewizji zostanie uchwalona w kształcie zgodnym z oczekiwaniami Agory. Wcześniej Rywin rozmawiał o tym z prezesem Agory Wandą Rapaczyńską. Adam Michnik nagrał rozmowę z Rywinem. Rywin powoływał się na poparcie „grupy trzymającej władzę”. Od 30 grudnia 2002 roku prokuratura prowadzi śledztwo w sprawie afery korupcyjnej. 10 stycznia Sejm powołał specjalną komisję śledczą do zbadania tej sprawy, w skład której weszło 10 posłów. 8 i 10 lutego komisja przesłuchiwała pierwszego świadka – redaktora naczelnego „Gazety Wyborczej” Adama Michnika. Posiedzenie komisji relacjonowały na żywo – TVP 3 Regionalna oraz TVN 24.

Przedmiotem monitoringu były główne wydania „Wiadomości” i „Panoramy” nadane w dniach 8 – 11 lutego 2003 roku. Sposób relacjonowania tzw. sprawy Rywina w tych dziennikach porównywano z jednej strony z pełnymi relacjami na żywo z posiedzeń komisji śledczej nadawanymi codziennie przez TVP S.A. (w badanym okresie posiedzenia komisji miały miejsce 8 i 10 lutego), z drugiej zaś – ze sposobem relacjonowania tej sprawy w audycjach informacyjnych w TVN (główne wydania „Faktów”) i telewizji Polsat (główne wydania „Informacji”). Analiza tych przekazów stanowiła układ odniesienia do oceny relacji prezentowanych w dziennikach TVP.

Podstawą metodologiczną przeprowadzonej analizy i oceny omawianych relacji są zasady rzetelności i etyki dziennikarskiej sformułowane w „Vademecum dziennikarstwa” BBC z 1989 roku, „Zasadach Etyki Dziennikarskiej w Telewizji Polskiej S.A.” z 2001 roku oraz Karcie Etycznej Mediów opracowanej przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich z 1995 roku.

Ranga przekazów związanych z tzw. sprawą Rywina w monitorowanych audycjach

Zarówno długość relacji w głównych wydaniach „Wiadomości” i „Panoramy”, umieszczenie ich na pierwszym lub drugim miejscu, jak wreszcie poświęcenie im miejsca w

zapowiedziach na początku dziennika, świadczą o tym, że telewizja publiczna uznała to wydarzenie za ważne. Szczegółowe dane na ten temat rangi tych wątków w dziennikach zawiera tabela poniżej.

Tytuł audycji	Data emisji	Miejsce relacji w dzienniku	Czas trwania	Dziennikarz prowadzący i reporterzy
Wiadomości	8.02.2003	Pierwsze	5'	Jolanta Pieńkowska; Mariusz Rudnik, M. Mrozowska-Krawczyk
Panorama	8.02.2003	Pierwsze	4'	Andrzej Turski; Wojciech Nomejko
Wiadomości	9.02.2003	Brak informacji o sprawie Rywina		
Panorama	9.02.2003			
Wiadomości	10.02.2003	Pierwsze	5'	Jolanta Pieńkowska; Mariusz Rudnik
Panorama	10.02.2003	Drugie (po informacji o ew. wojnie w Iraku)	3'	Dorota Warakomska; Wojciech Nomejko
Wiadomości	11.02.2003	Drugie (po informacji o nominacjach „Pianisty” do Oskara)	4'	Jolanta Pieńkowska; Mariusz Rudnik
Panorama	11.02.2003	Drugie (po informacji o nominacjach „Pianisty” do Oskara)	2'50''	Dorota Warakomska; Wojciech Nomejko

Ocena wyboru przekazanych informacji

Autorzy relacji jak i prowadzący musieli zmierzyć się z trudnym zadaniem zrelacjonowania w krótkim przekazie w dzienniku najważniejszych wątków trwającego kilka godzin posiedzenia komisji śledczej. Przesłuchanie Adama Michnika w sobotę 8 lutego trwało 5 godzin, w poniedziałek 10 lutego - 7 godzin.

Jak wykazał przeprowadzony monitoring, w nadanych w dziennikach relacjach z pracy komisji śledczej wybrano najważniejsze wątki spośród omawianych w tych dniach przesłuchań w komisji. Wątki te dotyczyły domniemanej roli w sprawie najważniejszych osób w państwie, tj. prezydenta i premiera, oraz roli prezesa TVP S.A. Roberta Kwiatkowskiego (jego nazwisko podał Lew Rywin jako inicjatora propozycji korupcyjnej).

Należy zauważyć, że te same wątki akcentowano w audycjach informacyjnych telewizji koncesjonowanych.

Poza relacjami z pracy komisji śledczej w badanych dziennikach przedstawiono informacje o stanowisku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Rady Nadzorczej TVP S.A. w związku z wnioskiem komisji o zawieszenie w czynnościach prezesa TVP Roberta Kwiatkowskiego oraz informacje o ekspertyzach do nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji zamówionych przez Marszałka Sejmu RP Marka Borowskiego.

Zaobserwowane nieprawidłowości w monitorowanych przekazach

W wyniku przeprowadzonej analizy przedstawiono niżej zaobserwowane nieprawidłowości. Polegały one w kilku przypadkach na braku oddzielania informacji od komentarza, używaniu sformułowań oceniających zamiast neutralnych, manipulowaniu obrazem w sposób niekorzystny dla przesłuchiwanym osób, braku równowagi w przedstawianiu opinii i argumentów stron, zachwianiu równowagi w prezentacji poszczególnych wątków śledztwa poprzez nadmierne akcentowanie osoby i roli prezesa TVP S.A.

„Wiadomości”, sobota, 8 lutego

Po przekazaniu informacji, że przed komisją śledczą zeznaje Adam Michnik i że będzie kontynuował zeznania w poniedziałek, prowadząca „Wiadomości” Jolanta Pieńkowska powiedziała: *„Szef Gazety Wyborczej stawiał hipotezy, ale nie chciał podawać ani nazwisk, ani szczegółów. Podtrzymał to, o czym wielokrotnie mówił i pisał”*.

W przytoczonej wypowiedzi popełniono kilka błędów dziennikarskich. Po pierwsze – w cytowanej wypowiedzi zawarty jest ukryty komentarz sugerujący złą wolę przesłuchiwanego (*„nie chciał podawać ...”*). Dziennikarka powinna była podać, że Adam Michnik nie odpowiedział na część zadawanych pytań, ponieważ stwierdził, że nie zna odpowiedzi na zadawane mu pytania. Po drugie - niezrozumiałe jest w kontekście pierwszego zdania relacji, co dokładnie podtrzymał Adam Michnik. Widz nie ma obowiązku pamiętać, o czym wielokrotnie mówił i pisał Adam Michnik. Jeśli ktoś do tej pory nie interesował się tzw. sprawą Rywina, to z tej zapowiedzi niczego nie zrozumiał.

W przeciwieństwie do „Wiadomości”, w „Panoramie” w kilku zdaniach wytłumaczono, o co chodzi w sprawie Rywina i jakie hipotezy stawiała „Gazeta Wyborcza” w czasie dziennikarskiego śledztwa. Dostarczono zatem widzowi informacji niezbędnych, aby mógł on wyrobić sobie samemu pogląd na tę sprawę.

Podobny zarzut należy sformułować do wypowiedzi Mariusza Rudnika, że choć Michnik mówił o *„możnych protektorach Lwa Rywina”*, to *„nie potrafił podać żadnych nazwisk”*. Należało powiedzieć, iż *„nie podał żadnych nazwisk”*. Użycie słów *„nie potrafił”* jest komentarzem, który w złym świetle stawia zeznającego.

Odmowę Adama Michnika dotyczącą ujawnienia szczegółów śledztwa dziennikarskiego prowadzonego przez „Gazetę Wyborczą” dziennikarz określił jako *„zastanianie się tajemnicą dziennikarską”*. Takie stwierdzenie po raz kolejny zawiera ukrytą ocenę i stawia przesłuchiwanego w złym świetle.

Prawidłowo przedstawiła tę kwestię „Panorama” informując, że eksperci prawni komisji potwierdzili, że istnieje prawo przesłuchiwanego do odmowy ujawnienia tajemnicy dziennikarskiej i że komisja musi uzyskać zgodę sądu na uchylenie tej tajemnicy.

Nie wiadomo, dlaczego dziennikarz Mariusz Rudnik, który przygotował relację z posiedzenia komisji śledczej, nazwał serię pytań zadawanych przez posła Jana Rokitę „swoistym pojedyńkiem”. Poseł Rokita zadał podczas tego posiedzenia komisji największą liczbę pytań, wielokrotnie prosił A. Michnika o doprecyzowanie odpowiedzi czy uściślenie pewnych faktów. Rokita zadawał jednak pytania rzeczowo, spokojnym tonem; tymczasem słowo „pojedynek” zakłada walkę dwóch przeciwników. Dziennikarz poprzez użycie takiego sformułowania podsycił atmosferę napięcia, co jest niezgodne z zasadami etyki dziennikarskiej określonymi przez TVP SA.

Jak wynikało z nadanej transmisji, tego dnia komisja śledcza najwięcej czasu poświęciła dociekaniom na temat roli premiera w tej sprawie w okresie od jego spotkania z L. Rywinem i A. Michnikiem do dnia publikacji artykułu „Ustawa za łapówkę...”. Tymczasem w „Wiadomościach” najwięcej czasu poświęcono roli prezesa TVP, także wprawdzie omawianej w tym dniu przez komisję, jednak w o wiele mniejszym wymiarze niż to wynikało z relacji w dzienniku. Nie przedstawiono więc w sposób obiektywny, odpowiadający przebiegowi pracy komisji, głównych jej wątków tego dnia.

W trakcie relacji przedstawiającej wymianę zdań między posłem J. M. Rokitą i A. Michnikiem na temat zeznań prezesa R. Kwiatkowskiego w prokuraturze, na ekranie pojawił się nieoczekiwanie pisemny komunikat o następującej treści: „Prezes Robert Kwiatkowski zwróci się natychmiast do komisji śledczej z prośbą o ujawnienie całości swoich zeznań. W zeznaniach tych nie stawiał bowiem żadnych hipotez dotyczących tzw. sprawy Rywina, dlatego pytania posła Jana Marii Rokity wypaczają ich sens”. W podpisie oświadczenia widniał napis: Biuro Rzecznika TVP S.A.

Przerwanie relacji takim komunikatem było błędem konstrukcyjnym, ponieważ nie poinformowano widza uprzednio, że takie oświadczenie zostało wydane; widz został pojawiającym się z nagłą tekstem zaskoczony. Poza tym dziennikarz powinien był poprosić o wypowiedź prezesa TVP Roberta Kwiatkowskiego, dać mu prawo do przedstawienia swoich racji. Jeśli ten odmówił lub z innych względów nie można się było z nim skontaktować, to wówczas można było poprosić o wypowiedź rzecznika TVP. W audycji nie dowiadujemy się jednak, dlaczego prezes TVP nie wypowiedział się w tej sprawie osobiście; nie wiemy czy odebrano mu prawo do wypowiedzi we własnej sprawie, czy też sam prezes z tego prawa zrezygnował. Zamiast stanowiska Roberta Kwiatkowskiego widz zobaczył komunikat Biura Rzecznika, pod którym nikt się nie podpisał. Wreszcie, poprzez nadanie komunikatu (pokazanie go na antenie i odczytanie z offu) zamiast podania informacji o komunikacie nastąpiło pomieszanie porządków: dziennikarz został sprowadzony do roli rzecznika firmy, w której jest zatrudniony. Tymczasem powinien on reprezentować interesy odbiorców.

Nieco lepiej przedstawiła to „Panorama” - co prawda także nie nadano tu wypowiedzi prezesa Kwiatkowskiego ani jego rzecznika, ale nie przerwano relacji, a stanowisko Biura Rzecznika zostało streszczone przez dziennikarza.

W trakcie relacji dziennikarza informującego, że A. Michnik jest przekonany o niewinności premiera w tej sprawie i zilustrowaniu jej wypowiedzią Michnika przed komisją na ten temat, pojawia się nagle na ekranie fragment innej audycji pt. „Gość Jedyнки”, w której premier Miller mówi, że nie widzi przeszkód aby ujawnić swoje billingi. Nie wiadomo, dlaczego premier Miller mówi w tym momencie o billingach, jaka jest ich waga w wyjaśnieniu sprawy. Nie wynika to też z kontekstu całego przekazu.

„Panorama” przedstawiła tę sprawę lepiej. Prowadzący Andrzej Turski streścił stanowisko premiera – udostępni billingi, ponieważ zależy mu na wyjaśnieniu sprawy, w której sam czuje się pokrzywdzony. Tu także nie dowiadujemy się jednak, dlaczego wywołano temat billingów rozmów telefonicznych premiera.

Ważnym elementem relacji telewizyjnej jest obraz. W relacji pokazywano najczęściej, zgodnie z logiką tego przekazu, twarze członków komisji i A. Michnika. Zdarzały się jednak przypadki nieprawidłowego obrazowania. Nie wiadomo dlaczego w trakcie wypowiedzi A. Michnika o niewinności premiera kamera pokazywała dwie rozmawiające ze sobą panie. Widz nie dowiedział się jaką rolę w komisji pełnią pokazane kobiety. Efekt jest taki, że w pamięci widza pozostaje obraz dwóch anonimowych kobiet, nie zainteresowanych tym, co się dzieje na sali. Inaczej natomiast pokazała to „Panorama” – poza członkami komisji, jej ekspertami oraz przesłuchiwanym, pokazano salę w szerokim ujęciu, gdzie widać było licznie zgromadzonych dziennikarzy z uwagą obserwujących przesłuchanie.

W relacji pokazywano w niewłaściwy sposób A. Michnika. Jego wypowiedzi ilustrowano obrazem jego dłoni, które z wyraźnym wysiłkiem opierał na stole. Takie przedstawienie wywołuje u widza wrażenie, że przesłuchiwany jest zdenerwowany, boi się (obraz trzęsących się rąk).

Wiadomości, poniedziałek, 10 lutego

Nie zadbano o zachowanie równowagi w przedstawianiu poszczególnych wątków relacji. W ciągu trwającej 5 minut relacji ze sprawy Rywina, dziennikarz przez 4 minuty zajmował się wyłącznie wątkami związanymi z osobą i rolą Roberta Kwiatkowskiego. Złamano także zasadę rzetelności dziennikarskiej ponieważ pominięto w relacji trzy ważne wątki z posiedzenia komisji w tym dniu: sprawę prywatyzacji Programu 2, nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji i roli sekretarza KRRiT Włodzimierza Czarzastego w ewentualnej budowie koncernu medialnego lewicy. O sprawach tych w „Wiadomościach” nie wspomniano.

Podobnie jak 8 lutego pojawił się na ekranie niepodpisany komunikat Biura Rzecznika TVP, tym razem stwierdzający, że prezes TVP Robert Kwiatkowski zażądał wyjaśnień dotyczących felietonu „Pamięć Michnika” umieszczonego w portalu internetowym TVP. Znowu brakuje osobistej wypowiedzi prezesa lub jego rzecznika albo wyjaśnienia, dlaczego dziennikarzowi TVP nie udało się do żadnego z nich dotrzeć. A jeśli dotarł, to dlaczego odmówili mu wypowiedzi przed kamerą. Zatem dziennikarz po raz kolejny wystąpił w roli rzecznika firmy, w której jest zatrudniony.

Widz nie dowiaduje się, co tak bardzo wzburzyło Michnika w tym felietonie i kto go napisał. Dziennikarz nie przekazuje też informacji, że A. Michnik zarzucił stroniczość telewizji publicznej oraz Polskiej Agencji Prasowej.

Tego dnia znów zdarzyły się przypadki nieprawidłowego obrazowania. Wypowiedzi A. Michnika ilustrowano jego dłońmi silnie zaciśniętymi na poręczy krzesła. Taki obraz nie jest neutralny. Sugeruje się poprzez niego odbiorcy, że mówiący jest zdenerwowany albo czegoś się boi.

„Wiadomości” pokazały też grymas niechęci i wyraźnej złości A. Michnika z komentarzem, że „*tak zareagował Michnik na informację, że jego zeznania przeciągną się do soboty*”. Te zdjęcia nie wniosły niczego merytorycznego do sprawy, jedyną przyczyną ich emisji była możliwość pokazania niezadowolonego, wykrzywiającego się A. Michnika. Taki obraz przesłuchiwanego mógł źle nastawić do niego widzów. Dziennikarz tłumaczył co prawda, że przy tak wielowątkowej sprawie 12 godzin przesłuchań nie wystarczyło posłom, ale tłumaczył w ten sposób posłów, a nie reakcję Michnika.

Wiadomości, wtorek, 11 lutego

Tego dnia głównym tematem było posiedzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie skierowanego do KRRiT wniosku komisji śledczej o zawieszenie w obowiązkach, do czasu pełnego wyjaśnienia tzw. sprawy Rywina, prezesa TVP S.A. Roberta Kwiatkowskiego.

Dziennikarz nie wyjaśnił widzom, że organem, który może odwołać lub zawiesić w czynnościach prezesa Telewizji Polskiej, jest Rada Nadzorcza TVP S.A., a nie KRRiT; podał jedynie informację, że ma się odbyć posiedzenie Rady Nadzorczej. W związku z tym niezorientowani w kompetencjach obu organów widzowie mogli odnieść wrażenie, że KRRiT, przekazując sprawę Radzie Nadzorczej, uchyla się od odpowiedzialności. Tak więc, przez zaniedbanie w zakresie podawania podstawowych informacji telewizja publiczna, po pierwsze, nie wyjaśniła widzom istoty sprawy, po wtóre, stworzyła nieprawdziwy i niesprawiedliwy obraz działań KRRiT w omawianej sprawie.

W relacji nie zadbano o równowagę w przedstawianiu opinii na temat zawieszenia prezesa Kwiatkowskiego. Nadano wypowiedź przewodniczącego KRRiT Juliusza Brauna (setka), który poinformował, że Rada nie zajęła stanowiska w tej sprawie i przekazała ją Radzie Nadzorczej TVP S.A. Przedstawiono ponadto trzy inne wypowiedzi (członka KRRiT Danuty Waniek, przewodniczącego RN TVP S.A. Witolda Knychalskiego i członka RN Bolesława Sulika), sugerujące, że wniosek komisji śledczej był co najmniej pochopny. Dwie z tych wypowiedzi (D. Waniek i W. Knychalskiego), podobnie jak oświadczenie Juliusza Brauna, nadano w postaci tzw. setek. Widz nie dowiedział się, czy ktokolwiek spośród członków KRRiT podziela opinię komisji śledczej o potrzebie zawieszenia prezesa TVP S.A. (informację taką podała „Rzeczpospolita”). Z relacji wynikało, że jedyną osobą, która się za tym opowiada, jest członkini Rady Nadzorczej TVP Anna Popowicz. Nie przytoczono jednak jej wypowiedzi w postaci „setki”, została ona jedynie omówiona przez dziennikarza. Taki sposób zbudowania relacji - czyli nadanie pełnych wypowiedzi („setek”) wyłącznie przeciwników zawieszenia prezesa i przemilczenie opinii zwolenników zawieszenia (członek KRRiT Jarosław Sellin) lub podanie jedynie ich omówienia (a nie „setki”), należy uznać za naruszenie równowagi i obiektywizmu relacji.

Panorama, 11 lutego

„Panorama” informację o posiedzeniu Krajowej Rady przedstawiła w podobny sposób i z tymi samymi błędami, jak „Wiadomości”.

Z przytoczonych wyżej naruszeń wynika, że w relacjach „Wiadomości” popełniono kilka istotnych błędów. „Panorama” też się ich nie ustrzegła, ale odnotowano ich mniej. Do przytoczonych wyżej naruszeń należy także dodać, że „Wiadomości” praktycznie nie podawały *backgroundów*. Streszczenia wcześniejszych wydarzeń i okoliczności sprawy sprowadzały się do podania informacji, że trwa przesłuchanie. Zatem były one tak konstruowane jakby widz miał obowiązek codziennego oglądania dzienników.

Sposób relacjonowania posiedzeń komisji śledczej przez telewizje koncesjonowane (TVN-„Fakty”, główne wydania, Polsat-„Informacje”, główne wydania) w monitorowanym okresie był bardziej poprawny od strony warsztatowej niż w TVP SA. W programach tych relacjonowano większą liczbę wątków, w sprawach wątpliwych, które pojawiły się w trakcie posiedzeń komisji korzystano z opinii ekspertów (prawników, socjologów). Starano się także podawać dodatkowe informacje, które mogły pomóc widzom w wyrobieniu sobie poglądu na tę sprawę.

III. SYTUACJA FINANSOWO - EKONOMICZNA NADAWCÓW PUBLICZNYCH

Na podstawie ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji od 1994 roku działa 19 nadawców publicznych: 18 spółek radiofonii publicznej oraz Telewizja Polska S.A.

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy przychodami nadawców publicznych, z których finansowana jest ich działalność są wpływy pochodzące z:

- opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych,
- obrotu prawami do audycji,
- reklam i audycji sponsorowanych,
- innych źródeł.

Przychodami spółek publicznej radiofonii i telewizji mogą być również dotacje z budżetu państwa.

Przychody abonamentowe

W latach 1994 - 2002 stosowany był następujący podział wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych) pomiędzy radiofonię i telewizję publiczną:

Telewizja

Radiofonia

	<u>Polska S.A.</u>	<u>publiczna</u>
1994 rok	67%	33%
lata 1995 -1996	60%	40%
1997 rok	62%	38%
lata 1998 -2002	60%	40%

Radiofonia publiczna

Zmiana zasad podziału wpływów abonamentowych na rzecz radiofonii publicznej spowodowana była koniecznością rozbudowy i modernizacji posiadanej przez te spółki bazy techniczno-produkcyjnej.

Potrzeba ta wynikała z niedofinansowania spółek radiofonii publicznej w latach poprzednich, gdy funkcjonowały do połowy 1993 roku w ramach struktur Komitetu ds. Radia i Telewizji oraz państwowej jednostki organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”.

W latach 1994 - 2002 dla spółek regionalnej radiofonii publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) przekazano środki wyodrębnione na częściowe finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych o charakterze rozwojowym, odpowiednio: 1994 rok - 8,9%, 1995 rok - 8,8%, 1996 rok - 16,7%, 1997 rok - 11,5%, 1998 rok - 20,4%, 1999 rok – 24,9%, 2000 rok – 7,4%, 2001 rok –3,0% , 2002 rok – 2,8% środków ogółem.

W 1999 roku zakończono wyodrębnianie środków na finansowanie inwestycji rozwojowych związanych z budową lub rozbudową docelowej siedziby oraz modernizacją ciągów technologicznych. Z tego tytułu jedynie w przypadku Radia Koszalin S.A. przy określaniu na 2000 rok wpływów pozaabonamentowych na finansowanie inwestycji rozwojowych wydzielono kwotę w wysokości 385 tys.zł z przeznaczeniem na dokończenie finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z budową siedziby spółki.

Z uwagi na konieczność stosowania procedur wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych, wyposażenie nowych siedzib Radia Gdańsk S.A. oraz Radia Koszalin S.A. w sprzęt technologiczny zakończono w 2002 roku.

Dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w latach 1998 - 2000 roku przyznane zostały dodatkowe środki z wpływów abonamentowych w wysokości 40,0 mln zł na częściowe finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Centrum Nadawczego I Programu PR w Solcu Kujawskim.

Natomiast w latach 2001-2002 wyodrębniono z prognozowanych wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie środki w kwocie 19,0 mln zł, z

przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej.

Zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie o radiofonii i telewizji Krajowa Rada w ramach kwoty wpływów abonamentowych prognozowanych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na 2002 rok wyodrębniła środki na finansowanie kosztów rozpowszechniania programów dla zagranicy w wysokości 5,8 mln zł (2000 roku – 4,0 mln zł, w 2001 roku – 5,9 mln zł).

W 2002 roku, zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 285/01 z 27 czerwca 2001 roku, Nr 682/2001 z 18 grudnia 2001 roku oraz Nr 683/2001 z 18 grudnia 2001 roku, przekazano spółkom radiofonii publicznej wpływy abonamentowe z rachunku bankowego KRRiT w łącznej wysokości 359.085 tys.zł (łącznie ze środkami dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z procesem cyfryzacji produkcji tekstowo-dźwiękowej).

Zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 59/02 z 7 lutego 2002 roku, Nr 258/02 z 23 kwietnia 2002 roku, Nr 312/02 z 16 czerwca 2002 roku, Nr 578/02 z 24 października 2002 roku, 584/02 z 2 listopada 2002 roku oraz Nr 680/02 z 19 grudnia 2002 roku, zostały przekazane spółkom radiofonii publicznej wpływy pozaabonamentowe w łącznej wysokości 12.763,0 tys.zł.

Telewizja publiczna

Zgodnie z uchwałą KRRiT prognoza wpływów abonamentowych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2002 rok wynosiła łącznie 516,8 mln zł, w tym środki wyodrębnione w kwocie 15,4 mln zł, na następujące zadania specjalne:

- produkcja programów Telewizyjnego
Uniwersytetu Otwartego 1,8 mln zł
 - zakup sprzętu, wyposażenia i
materiałów oraz serwisowanie
urządzeń do przedsięwzięcia
związanego z wdrażaniem telewizji
interaktywnej 6,0 mln zł
 - wdrożenie zintegrowanego systemu
informatycznego SAP R/3 w Oddziałach
Terenowych spółki 7,6 mln zł
-

Pozostała kwota prognozowanych wpływów abonamentowych w wysokości 501,4 mln zł przeznaczona była na finansowanie:

1. Programu Satelitarnego TV Polonia	32,0 mln zł
2. programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w Oddziałach Terenowych	187,0 mln zł
3. 2 programów ogólnokrajowych TVP	282,4 mln zł
• w tym: audycje tworzone przez Oddziały Terenowe spółki	55,0 mln zł

Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada określiła minimalne kwoty, jakie z wpływów abonamentowych Telewizja Polska S.A. winna przeznaczyć na finansowanie wskazanych obszarów działalności. Tak więc zgodnie z uchwałami Krajowej Rady ustalono, że w 2002 roku z opłat abonamentowych, na finansowanie TV Polonia, TVP S.A. przeznaczy minimum 32,0 mln zł, zaś na Oddziały Terenowe łącznie 242,0 mln zł (w tym na wykup przez programy ogólnokrajowe 55,0 mln zł).

Wobec niemożliwości finansowania kosztów bieżących TV Polonia z budżetu państwa (pomimo ustawowych zobowiązań MSZ nie finansował nawet części kosztów emitowanego programu) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ramach wpływów abonamentowych określonych dla Telewizji Polskiej S.A. wyodrębniła, na ten cel na 2002 rok kwotę 32,0 mln zł (w 2000 roku – 39,0 mln zł, w 2001 roku – 46,6 mln zł).

Zarząd TVP S.A. z wpływów abonamentowych przeznaczył na finansowanie TV Polonia w 2002 roku kwotę 31,8 mln zł, tj. o 15,4 % mniej w porównaniu do 2001 roku (37,6mln zł) oraz o 11,6% więcej w porównaniu do 2000 roku (28,5 mln zł).

Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada określiła minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie audycji tworzonych przez Oddziały Terenowe do rozpowszechniania na antenie ogólnokrajowej w 2002 roku w wysokości 55,0 mln zł (w 2000 roku – 66,0 mln zł, w 2001 roku – 100,0 mln zł). Zarząd TVP S.A. przeznaczył na ten cel wpływy abonamentowe w wysokości 54,9 mln zł.

Wpływy abonamentowe określone przez Krajową Radę dla Oddziałów Terenowych TVP S.A. na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” na poziomie minimalnym wynosiły w 2002 roku – 187,0 mln zł (w 2000 roku – 194,8 mln zł, w 2001 roku – 200,0 mln zł). Środki z wpływów abonamentowych przeznaczone na ten cel w 2002 roku wyniosły 192,2 mln zł (w 2000 roku – 179,2 mln zł, w 2001 roku – 178,8 mln zł).

Wpływy abonamentowe prognozowane dla TVP S.A. na finansowanie działalności w 2002 roku określone w kwocie 501,4 mln zł przekazane zostały w kwocie wyższej o 4,5%, to jest w łącznej wysokości około 524,2 mln zł.

* * *

Na finansowanie nadawców publicznych przekazywane były środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym KRRiT z tytułu:

- wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych),
- wpływów pozaabonamentowych (z odsetek za zwłokę w uiszczaniu opłat abonamentowych, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek od Rejonowych Urzędów Poczty Polskiej za nieterminowe przekazywanie wpływów z opłat abonamentowych, odsetek bankowych od kapitalizacji środków, które gromadzone były na wyodrębnionym rachunku KRRiT).

Rozdysponowanie środków z wyodrębnionego rachunku KRRiT w wybranych latach okresu 1994 - 2002, na jednostki radiofonii i telewizji publicznej, prezentuje poniższe zestawienie:

(w tys. zł)

TREŚĆ	1994 rok wykonani e	1998 rok wykonani e	Dynamik a zmian w % 1998/199 4	2000 rok wykonani e	2001 rok wykonan ie	2002 rok wykonani e	Dynamika zmian w %		
							2002/0	2002/0	2002/9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Wpływy abonamentowe razem,	430 703	766 760	178,0	803 700	867 460	898 660	103,6	111,8	208,6
<i>z tego:</i>									
1. Środki wyodrębnione na zadania rozwojowe, razem:	-	15 000	x	12 900	8 523	25 000	293,3	193,8	x
<i>z tego dla:</i>									
• a) Polskiego Radia S.A.	-	15 000	x	12 900	8 523	9 600	112,6	74,4	x
• b) Telewizji Polskiej S.A.	-	-	x	-	-	15 400	x	x	x
• 2. Pozostałe środki, razem,	430 703	751 760	174,5	790 800	858 937	873 660	101,7	110,5	202,8
<i>z tego:</i>									
• 1/ Telewizja Polska S.A.	288 534	451 602	156,5	474 516	507 058	524 175	103,4	110,5	181,7
2/ Jednostki radiofonii publicznej, razem	142 169	300 158	211,1	316 284	351 879	349 485	99,3	110,5	245,8
<i>z tego:</i>									
a/ Polskie Radio S.A.	82 452	156 669	190,0	168 385	188 997	187 653	99,2	111,4	227,6
b/ Spółki regionalnej radiofonii, razem	59 717	143 489	240,3	147 899	162 882	161 832	99,3	109,4	271,0
3. RAZEM (poz. 1+2)									
a) Telewizja Polska S.A.	288 534	451 602	156,5	474 516	507 058	539 575	106,4	113,7	187,0
b) Polskie Radio S.A.	82 452	171 669	208,2	181 285	197 520	197 253	99,9	108,8	239,2
c) spółki regionalnej radiofonii - razem	59 717	143 489	240,3	147 899	162 882	161 832	99,4	109,4	271,0

II. Wpływy poza-abonamentowe, razem	7 732	13 722	177,5	10 475	13 433	17 372	129,3	165,8	224,7
z tego:									
a) Telewizja Polska S.A.	-	-	x	150	2 420	4 609	190,4	3	x
b) Jednostki radiofonii publicznej, razem	7 732	13 722	177,5	10 325	11 013	12 763	115,9	072,7	165,1
								123,6	
z tego:									
a) Polskie Radio S.A.	300	893	297,7	309	1 045	2 346	244,5	759,2	782,0
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	7 432	12 829	172,6	10 016	9 968	10 417	104,5	104,0	140,2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
III. RAZEM środki przekazane z rachunku KRRiT (I+II),	438 435	780 482	178,0	814 175	880 893	916 032	104,0	112,5	208,9
z tego:									
1. Telewizja Polska S.A.	288 534	451 602	156,5	474 666	509 478	544 184	106,8	114,6	188,6
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem	149 901	313 880	209,4	339 509	371 415	371 848	100,1	109,5	248,1
z tego:									
a) Polskie Radio S.A.	82 752	157 562	190,4	181 594	198 565	199 599	100,5	109,9	241,2
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	67 149	156 318	232,8	157 915	172 850	172 249	99,6	109,1	256,5

W latach 2000-2002 odnotowano następujące zmiany w kwocie wpływów abonamentowych dla spółek radiofonii i telewizji publicznej (w %):

TREŚĆ	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2002</u> 2000
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	6,9	3,4	10,5
2. Jednostki publicznej radiofonii, razem:	11,3	- 0,7	10,5
z tego:			
1) Polskie Radio S.A. w Warszawie	12,2	- 0,7	11,4
2) Spółki regionalnej radiofonii	10,1	- 0,6	9,4
3. RAZEM Spółki radiofonii i telewizji	7,9	3,6	11,8

W latach 2000-2002 z rachunku bankowego KRRiT przekazano spółkom radiofonii i telewizji publicznej środki w łącznej wysokości: 2 611 100 tys. zł

z tego:

- wpływy abonamentowe 2 569 820 tys. zł (98,4%)
- wpływy pozaabonamentowe 41 280 tys. zł (1,6%)

Środki te otrzymały:

1. Telewizja Polska 1 528 328 tys. zł (tj. 58,5%)
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem 1 082 772 tys. zł (tj. 41,5%); *liczone jako 100,0%*

z tego:

a) Polskie Radio S.A. w Warszawie 579 758 tys. zł (tj. 22,1%); *53,5%*

b) spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem 503 014 tys. zł (tj. 19,4 %); *46,5%*

Poziom udziału poszczególnych nadawców publicznych we wpływach abonamentowych przekazanych w wybranych latach okresu 1994 - 2002 przedstawia się następująco:

(w tys. zł)

TREŚĆ	1994 r.	1998 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.
1	2	3	4	5	6
<i>OGÓLEM</i>	430 703 <i>(100,0%)</i>	766 760 <i>(100,0%)</i>	803 700 <i>(100,0%)</i>	867 460 <i>(100,0%)</i>	898 660 <i>(100,0%)</i>
I. Środki wyodrębnione	0,00	15 000 <i>(1,956%)</i>	12 900 <i>(1,605%)</i>	8 523 <i>(0,983%)</i>	25 000 <i>(2,782%)</i>
II. Środki do udziału na spółki radiofonii i telewizji	430 703 <i>(100,0%)</i>	751 760 <i>(98,044%)</i>	790 800 <i>(98,395%)</i>	858 937 <i>(99,017%)</i>	873 660 <i>(97,219%)</i>
z tego:	<i>liczone jako 100,0%</i>				
TELEWIZJA POLSKA S.A.	288 534 <i>(66,991%)</i>	451 602 <i>(60,073%)</i>	474 516 <i>(60,005%)</i>	507 058 <i>(59,033%)</i>	524 175 <i>(59,998%)</i>
RADIOFONIA PUBLICZNA	142 169 <i>(33,009%)</i>	300 158 <i>(39,927%)</i>	316 284 <i>(39,995%)</i>	351 879 <i>(40,967%)</i>	349 485 <i>(40,002%)</i>
z tego:					
1). POLSKIE RADIO S.A.	82 452 <i>(19,144%)</i>	156 669 <i>(20,840%)</i>	168 385 <i>(21,293%)</i>	188 997 <i>(22,004%)</i>	187 653 <i>(21,479%)</i>
2). SPÓŁKI REGIONALNE	59 717 <i>(13,865%)</i>	143 489 <i>(19,087%)</i>	147 899 <i>(18,702%)</i>	162 882 <i>(18,963%)</i>	161 832 <i>(18,523%)</i>
z tego:					
BIAŁYSTOK	3 318 <i>0,770%</i>	7 164 <i>0,953%</i>	7 944 <i>1,005%</i>	10 031 <i>1,168%</i>	8 872 <i>1,015%</i>
BYDGOSZCZ	3 513 <i>0,816%</i>	7 118 <i>0,947%</i>	7 959 <i>1,006%</i>	8 731 <i>1,016%</i>	8 839 <i>1,012%</i>
GDAŃSK	2 342 <i>0,816%</i>	10 722 <i>1,426%</i>	9 110 <i>1,152%</i>	9 533 <i>1,110%</i>	10 104 <i>1,157%</i>
KATOWICE	4 391 <i>1,019%</i>	9 772 <i>1,300%</i>	9 026 <i>1,141%</i>	8 929 <i>1,040%</i>	9 563 <i>1,095%</i>
KIELCE	3 903 <i>0,906%</i>	6 787 <i>0,903%</i>	7 310 <i>0,924%</i>	9 665 <i>1,125%</i>	8 646 <i>0,990%</i>
KOSZALIN	3 024 <i>0,702%</i>	8 830 <i>1,175%</i>	9 363 <i>1,184%</i>	10 390 <i>1,210%</i>	12 044 <i>1,379%</i>
KRAKÓW	3 513 <i>0,816%</i>	13 561 <i>1,804%</i>	8 905 <i>1,126%</i>	10 072 <i>1,173%</i>	9 270 <i>1,061%</i>
LUBLIN	4 391 <i>1,019%</i>	8 965 <i>1,193%</i>	8 939 <i>1,130%</i>	10 617 <i>1,236%</i>	10 041 <i>1,149%</i>

- Polskie Radio S.A.*	82 452	171 669	181 285	197 520	197 253	208,2	99,9	108,9	239,2
- Spółki regionalne	59 717	143 489	147 899	162 882	161 832	240,3	99,4	110,1	271,0

* z uwzględnieniem środków wyodrębnionych

Wielkości zawarte w powyższej tabeli zawierają kwoty wpływów abonamentowych według wartości nominalnej. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to realna wartość wpływów abonamentowych w wybranych latach okresu 1994 - 2002 wg cen 2002 roku przedstawia się następująco:

TREŚĆ	Wykonanie porównywalne					Dynamika zmian w %			
	1994 r.	1998 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r ⁵⁾	1998/94	2002/01	2001/00	2002/94
	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
OGÓŁEM	1 076 722	973 808	864 014	883 942	898 660	90,4	101,7	102,3	83,5
z tego:									
1) TVP S.A.*	721 311	573 548	510 126	516 692	539 575	79,5	104,4	102,3	74,8
2) Radiofonia publiczna	355 411	400 260	353 888	367 250	359 085	112,6	97,8	103,8	101,0
z tego:									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- Polskie Radio S.A.*	206 123	218 025	194 890	201 273	197 253	105,8	98,0	103,3	95,7
- Spółki regionalne	149 288	182 235	158 998	165 977	161 832	122,1	97,5	104,4	108,4

z uwzględnieniem środków wyodrębnionych

¹⁾ faktyczne wykonanie 1994 roku x 1,278 x 1,199 x 1,149 x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055 x 1,019

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055 x 1,019

³⁾ faktyczne wykonanie 2000 roku x 1,055 x 1,019

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2001 roku x 1,019

⁵⁾ faktyczne wykonanie 2002 roku

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli, realna wartość wpływów abonamentowych ogółem przekazanych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji w 2002 roku, kształtowała się następująco:

- w porównaniu do 1994 roku uległa obniżeniu o 16,5%

z tego:

- w Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie uległa obniżeniu o 25,2%
- w spółkach radiofonii publicznej wzrosła o 1,0%

z tego:

- w Polskim Radiu S.A. w Warszawie uległa obniżeniu o 4,3%
- w spółkach radiofonii regionalnej wzrosła o 8,4%

Przychody z reklamy

W latach 2000 – 2002 spółki radiofonii i telewizji publicznej uzyskały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego w łącznej wysokości 3 026 062,0 tys. zł

z tego:

- 1) Telewizja Polska S.A. w Warszawie 2 852 213,2 tys. zł (tj. 94,2%)
- 2) Jednostki radiofonii publicznej, razem 173 848,8 tys. zł (tj. 5,8%) ; *liczone jako 100,0%*

z tego:

- a) Polskie Radio S.A. w Warszawie 94 898,3 tys. zł (tj. 3,1%) 54,6%
- b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem 78 859,5 tys. zł (tj. 2,7%) 45,4%

W wybranych latach okresu 1994-2002 przychody z reklamy osiągnęte przez Polskie Radio S.A. w Warszawie oraz jednostki regionalnej radiofonii przedstawiają się w wartościach procentowych następująco :

	Polskie Radio S.A. w Warszawie	Spółki regionalnej radiofonii publicznej – razem
• 1994 rok	49,6%	50,4%
• 1998 rok	45,7%	54,3%
• 2000 rok	47,5%	52,5%
• 2001 rok	55,1%	44,9%
• 2002 rok	63,6%	36,4%

Kwoty przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w wybranych latach okresu 1994-2002, w podziale na telewizję publiczną oraz na poszczególne spółki radiofonii publicznej zawiera poniższa tabela:

w tys. zł

TREŚĆ	1994 rok	1998 rok	Dynamika w % 1998/94	2000 rok	2001 rok	2002 rok	Dynamika zmian w %		
							2002/01	2001/00	2002/94
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
I. Telewizja Polska	410	818	199,6	933	977 618,3	940	96,2	104,7	229,3

S.A.	248,0	776,1		773,9		821,0			
II. Jednostki radiofonii publicznej, Razem	31 738,6	65 461,3	206,3	65 339,8	58 980,6	49 229,2	83,5	89,9	155,1
z tego:									
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	15 752,0	29 887,5	189,7	31 194,5	32 477,6	31 317,2	96,4	104,1	198,8
2. Spółki regionalnej radiofonii, razem	15 986,6	35 573,8	222,5	34 145,3	26 503,0	17 912,0	67,1	76,9	112,0
z tego:									
- Białystok	420,0	2 402,0	571,9	2 350,0	2 111,4	1 482,5	70,2	89,8	353,0
- Bydgoszcz	418,0	1 303,9	311,9	1 353,1	968,1	587,2	60,7	71,5	140,5
- Gdańsk	1 052,0	3 461,0	329,0	2 865,0	2 103,0	1 281,1	60,9	73,4	121,8
- Katowice	2 630,0	6 843,5	260,2	6 165,2	4 289,2	1 948,0	45,4	69,6	74,1
- Kielce	690,7	1 138,4	164,8	1 106,2	943,4	762,8	80,9	85,3	110,4
- Koszalin	546,0	877,4	160,7	744,9	555,9	401,9	72,3	74,6	73,6
- Kraków	801,0	1 189,1	148,5	1 107,2	938,3	889,4	94,8	84,7	111,0
- Lublin	887,2	2 217,5	249,9	1 709,8	1 620,0	1 305,0	80,6	94,7	147,1
- Łódź	1 028,0	1 291,8	125,7	459,3	631,3	590,6	93,6	83,2	57,5
- Olsztyn	899,0	1 156,0	128,6	1 956,0	1 675,0	1 539,0	91,9	85,6	171,2
- Opole	440,0	1 983,9	450,9	1 571,9	1 240,2	1 009,0	81,4	78,9	229,3
- Poznań	2 030,0	4 516,0	222,5	5 635,9	4 260,3	2 365,0	55,5	75,6	116,0
- Rzeszów	887,0	1 444,0	162,8	1 251,3	1 180,4	865,3	73,3	94,3	97,6
- Szczecin	817,0	1 686,8	206,5	1 859,7	1 292,6	997,4	77,2	69,5	122,1
- Warszawa	590,0	1 205,0	204,2	1 684,9	664,6	316,9	47,7	39,4	53,7
- Wrocław	1 136,0	992,2	87,3	939,5	904,6	717,7	79,3	96,3	63,2
- Zielona Góra	714,7	1 864,9	260,9	1 385,4	1 124,7	853,2	75,9	81,2	119,4
III. RAZEM	441	884	200,1	999	1 036	990	95,5		
	986,6	237,4		113,7	598,9	050,2		103,7	224,0
Struktura % udziału									
a) poz. I : poz. III	92,8%	92,6%	x	93,5%	94,3%	95,0%	x	x	x
b) poz. II : poz. III	7,2%	7,4%	x	6,5%	5,7%	5,0%	x	x	x

Porównując wartości nominalne przychodów z reklamy wszystkich nadawców publicznych osiągnięte w 2002 roku w porównaniu do 1994 roku można stwierdzić, że nastąpił wzrost o 124%.

z tego:

a) Telewizja Polska S.A. w Warszawie wystąpił wzrost o 129,3%

b) Jednostki publicznej radiofonii, razem wystąpił wzrost o 55,1%

z tego:

• Polskie Radio S.A w Warszawie wzrost o 98,8%

- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem wzrost o 12,0%

W Telewizji Polskiej S.A. w omawianym okresie miały miejsce następujące zmiany wartości nominalnych przychodów z reklamy:

- 2002 rok w porównaniu do 2001 roku- obniżenie poziomu o 3,8%
- 2002 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 129,3%
- 2001 rok w porównaniu do 2000 roku- wzrost o 4,7%
- 1998 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 99,6%

Natomiast w Polskim Radiu S.A. w Warszawie w wybranych latach okresu 1994-2002 zaobserwowano:

- 2002 rok w porównaniu do 2001 roku- obniżenie poziomu o 3,6%
- 2002 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 98,8%
- 2001 rok w porównaniu do 2000 roku- wzrost o 4,1%
- 1998 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 89,7%

W spółkach regionalnej radiofonii publicznej należy odnotować:

- 2002 rok w porównaniu do 2001 roku- obniżenie poziomu o 32,9%
- 2002 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 12,0%
- 2001 rok w porównaniu do 2000 roku- obniżenie poziomu o 23,1%
- 1998 rok w porównaniu do 1994 roku- wzrost o 122,5%

W latach 2000 – 2002 udział procentowy przychodów z reklamy w skorygowanych przychodach ogółem (zamiast przychodów finansowych uwzględniono wynik na działalności finansowej) przedstawiał się następująco:

	<u>2000</u> rok	<u>2001</u> rok	<u>2002</u> rok
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	57,9%	58,6%	55,9%
2. Radiofonia publiczna ogółem	14,7%	12,1%	10,3%
z tego:			
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	13,3%	12,2%	11,5%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	16,1%	12,0%	8,8%
• Białystok	19,7%	15,3%	12,4%

• Bydgoszcz	12,2%	8,4%	5,5%
• Gdańsk	18,7%	14,2%	9,3%
• Katowice	33,6%	26,7%	14,4%
• Kielce	10,5%	7,9%	7,2%
• Koszalin	6,9%	4,4%	2,9%
• Kraków	9,0%	7,5%	7,8%
• Lublin	13,2%	11,8%	10,7%
• Łódź	5,1%	6,7%	6,5%
• Olsztyn	17,3%	12,1%	12,8%
• Opole	14,1%	10,9%	9,1%
• Poznań	34,0%	28,4%	17,8%
• Rzeszów	12,0%	9,6%	7,4%
• Szczecin	16,3%	9,2%	8,5%
• Warszawa	12,7%	6,3%	2,7%
• Wrocław	6,3%	6,0%	5,1%
• Zielona Góra	13,6%	9,7%	7,2%

Jak wynika z powyższych informacji w 2002 roku w porównaniu do 2001 roku odnotowano spadek udziału procentowego przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w skorygowanych przychodach ogółem nadawców publicznych, z tym że w:

- Telewizji Polskiej S.A. – wyniósł 2,6%
- Radiofonii publicznej ogółem – wyniósł 1,8%
- Polskim Radio S.A. w Warszawie – wyniósł 0,7%
- spółkach regionalnej radiofonii – wyniósł 3,2 %

Klasyfikowanie spółek regionalnych wg następującego przedziału procentowego udziału przychodów z reklamy w skorygowanych przychodach ogółem za 2002 rok prezentuje poniższe zestawienie:

Lp.	przedział udziału procentowego	spółki regionalnej radiofonii publicznej
1.	do 10,0%	RDC Warszawa (2,7%), Koszalin (2,9%), Wrocław (5,1%), Bydgoszcz (5,5%), Łódź (6,5%), Kielce (7,2%), Zielona Góra (7,2%), Rzeszów (7,4%), Kraków (7,8%), Szczecin (8,5%), Opole (9,1%), Gdańsk (9,3%)
2.	10,1% - 15,0%	Lublin (10,7%), Białystok (12,4%), Olsztyn (12,8%), Katowice (14,4%)
3.	15,1-20,0%	Poznań (17,8%)

W porównaniu do 2001 roku nastąpiło w zakresie tej relacji pogorszenie sytuacji spółek regionalnych, co potwierdza poniższa tabela:

Lp.	przedział udziału procentowego	2001 rok		2002 rok	
		liczba spółek	średni udział	liczba spółek	średni udział
1.	Do 10,0%	10	6,7%	12	6,6%
2.	10,1% - 15,0%	4	12,4%	4	12,6%
3.	15,1%- 20,0%	1	15,3%	1	17,8%
4.	20,1% - 30,0%	2	27,6%	x	x
5.	ŚREDNIO	17	11,2%	17	8,7%

Należy odnotować, że najwyższy poziom przychodów z reklamy w 2002 roku wystąpił w radiu Merkury S.A. w Poznaniu (2.365,0 tys.zł), a najniższy w Radiu dla Ciebie S.A. w Warszawie (316,9 tys.zł).

Relacja między przychodami najniższymi, a najwyższymi wynosi więc, jak 1 : 7,46.

Przychody poszczególnych spółek uszeregowane według wielkości malejących przedstawiają się następująco:

L.p.	Spółka regionalna	Kwota w tys.zł	Wskaźnik % ^{x)}
1	Poznań	2 365,0	265,9%
2	Katowice	1 948,0	219,0%
3	Olsztyn	1 539,0	173,0%
4	Białystok	1 482,5	166,7%
5	Lublin	1 305,0	146,7%
6	Gdańsk	1 281,1	144,0%
7	Opole	1 009,0	113,4%
8	Szczecin	997,4	112,1%
9	Kraków	889,4	100,0%
10	Rzeszów	865,3	97,3%
11	Zielona Góra	853,2	95,9%
12	Kielce	762,8	85,8%
13	Wrocław	717,7	80,7%
14	Łódź	590,6	66,4%
15	Bydgoszcz	587,2	66,0%
16	Koszalin	401,9	45,2%
17	Warszawa (RDC)	316,9	35,6%

x) podane wskaźniki procentowe wskazują na relacje pomiędzy poziomem przychodów poszczególnych spółek do przychodów spółki w Krakowie, będącej w środku na 9 miejscu (tzw. mediana), liczona za 100%.

Odchylenie w poziomie przychodów z reklamy, w porównaniu do wartości średniej, tj. mediany (Kraków) w wartościach krańcowych wynoszą dla:

- Radia Merkury S.A. + 165,9%
- RdC S.A -64,4%

Przedstawione powyżej kwoty przychodów z reklamy wyrażone były w wartości nominalnej w wybranych latach okresu 1994 – 2002. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to poziom realnej wartości przychodów z reklamy przedstawia się jak niżej:

w tys.zł

Spółki regionalnej radiofonii, razem z tego:	39 965,2	45 179,8	37 029,4	27 006,6	17 794,1	113,0	66,3	39,6	44,8
1. Białystok	1 050,0	3 050,6	2 526,4	2 151,5	1 482,5	290,5	85,2	86,1	141,2
2. Bydgoszcz	1 045,0	1 656,0	1 454,6	986,5	587,2	158,5	67,8	63,1	56,2
3. Gdańsk	2 629,9	4 395,6	3 080,0	2 143,0	1 281,1	167,1	69,6	56,6	48,7
4. Katowice	6 574,8	8 691,4	6 627,9	4 370,7	1 948,0	132,2	65,9	67,8	29,6
5. Kielce	1 726,7	1 445,8	1 189,2	961,3	762,8	83,7	80,8	70,8	44,2
6. Koszalin	1 365,0	1 114,3	800,8	566,5	401,9	81,6	70,7	38,0	29,4
7. Kraków	2 002,4	1 510,2	1 190,3	956,1	889,4	75,4	80,3	65,7	44,4
8. Lublin	2 217,9	2 816,3	1 838,1	1 650,8	1 305,0	127,0	89,8	93,7	58,8
9. Łódź	2 569,9	1 640,6	815,4	643,3	590,6	63,8	78,9	39,3	23,0
10. Olsztyn	2 247,4	1 468,2	2 102,8	1 706,8	1 539,0	65,3	81,2	140,4	68,5
11. Opole	1 100,0	2 519,6	1 689,9	1 263,8	1 009,0	229,1	74,8	90,9	91,7
12. Poznań	5 074,8	5 735,5	6 058,8	4 341,2	2 365,0	113,0	71,7	77,0	46,6
13. Rzeszów	2 217,4	1 834,4	1 345,2	1 202,8	865,3	82,7	89,4	87,3	39,0
14. Szczecin	2 042,4	2 142,3	1 999,3	1 317,2	997,4	104,9	65,9	72,1	48,8
15. Warszawa (RDC)	1 475,0	1 530,4	1 811,3	677,2	316,9	103,8	37,4	31,6	21,5
16. Wrocław	2 839,9	1 260,1	1 010,0	921,8	717,7	44,4	91,3	60,4	25,3
17. Zielona Góra	1 786,7	2 368,5	1 489,4	1 146,1	853,2	132,6	77,0	47,8	47,8

¹⁾ faktyczne wykonanie 1994 roku x 1,278 x 1,199 x 1,149 x 1,118 x 1,073 x 1,101 x 1,055 x 1,019

²⁾ faktyczne wykonanie 1998 roku x 1,073 x 1,101 x 1,055 x 1,019

³⁾ faktyczne wykonanie 2000 roku x 1,055 x 1,019

⁴⁾ faktyczne wykonanie 2001 roku x 1,019

⁵⁾ faktyczne wykonanie 2002 roku

Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2000 – 2002

W omawianym okresie dla 18 spółek radiofonii publicznej najważniejszym elementem przychodów były wpływy abonamentowe (średniorocznie około 78%), natomiast dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie wpływy abonamentowe były elementem przychodów (średniorocznie około 31%), tj. uzupełniającym przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

W Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie od 1999 roku zauważa się tendencję do stopniowego wzrostu udziału wpływów abonamentowych w przychodach spółki ogółem, choć nadal przeważają, jako źródło finansowania przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

Udział środków uzyskanych przez spółki radiofonii i telewizji publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) w skorygowanych przychodach bieżących ogółem (zamiast przychodów finansowych uwzględniono wynik na działalności finansowej) w latach 2000 – 2002 przedstawia się następująco:

	2000	2001	2002	średnioroczni
--	------	------	------	---------------

1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	29,9%	30,7%	31,3%	30,6%
2. Radiofonia publiczna ogółem	73,2%	76,5%	77,4%	75,7%
z tego:				
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	73,5%	74,6%	73,2%	73,8%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej,	72,9%	78,8%	83,0%	78,2%
• Białystok	73,0%	75,3%	77,1%	75,1%
• Bydgoszcz	78,2%	81,6%	86,1%	82,0%
• Gdańsk	62,1%	67,2%	73,6%	67,6%
• Katowice	53,0%	58,8%	75,5%	62,4%
• Kielce	75,2%	83,8%	84,2%	81,1%
• Koszalin	82,5%	85,1%	88,9%	85,5%
• Kraków	73,9%	85,0%	82,6%	80,5%
• Lublin	75,0%	82,5%	85,0%	80,8%
• Łódź	79,9%	87,7%	89,8%	85,8%
• Olsztyn	75,7%	80,1%	79,2%	78,3%
• Opole	74,6%	77,3%	79,4%	77,1%
• Poznań	62,0%	67,6%	77,3%	69,0%
• Rzeszów	75,7%	79,9%	85,3%	80,3%
• Szczecin	76,8%	84,2%	82,1%	81,0%
• Warszawa	78,3%	87,1%	92,4%	85,9%
• Wrocław	87,2%	87,7%	89,6%	88,2%
• Zielona Góra	79,6%	80,4%	86,5%	82,2%

Radiofonia publiczna

W 2002 roku najpoważniejszym składnikiem skorygowanych przychodów ogółem 18 spółek radiofonii publicznej były wpływy abonamentowe przekazywane z rachunku bankowego KRRiT, stanowiące 77,4%, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 73,2%, natomiast spółki regionalnej radiofonii publicznej razem – 83,0%. W spółkach regionalnych udział wpływów abonamentowych w skorygowanych przychodach ogółem wahał się w granicach 73,6% (Gdańsk) – 92,4% (RdC S.A. w Warszawie).

Przychody z reklamy miały charakter uzupełniający do wpływów abonamentowych stanowiąc średnio w 2002 roku 10,3% dla całej radiofonii publicznej, z tego: Polskie Radio S.A. – 11,5%, spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem – 8,8%.

W poszczególnych spółkach regionalnych udział przychodów z reklamy w przychodach ogółem wahał się w granicach 2,7% (Radio dla Ciebie) – 17,8% (Radio Merkury w Poznaniu).

Wpływy abonamentowe i przychody z reklamy łącznie stanowiły aż 87,7% przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 83,5%, a spółki regionalne, razem – 91,8%.

Pozostałe przychody spółek radiofonii publicznej to między innymi osiągnięty wynik na działalności finansowej, przychody ze sprzedaży audycji oraz ze sprzedaży usług produkcyjno-technicznych.

W latach 2000 - 2002 struktura procentowa udziału poszczególnych przychodów, w skorygowanych przychodach ogółem, w spółkach radiofonii publicznej, przedstawia się następująco:

	<u>2000 rok</u>	<u>2001 rok</u>	<u>2002 rok</u>
1. <u>RADIOFONIA PUBLICZNA, razem</u>			
a) wpływy abonamentowe	73,4%	76,5%	77,4%
b) przychody z reklamy	14,7%	12,1%	10,3%
c) wynik na działalności finansowej	1,2%	0,9%	2,2%
d) pozostałe przychody	10,7%	10,5%	10,1%
2. <u>POLSKIE RADIO S.A. w Warszawie</u>			
a) wpływy abonamentowe	73,7%	74,6%	73,2%
b) przychody z reklamy	13,3%	12,2%	11,5%
c) wynik na działalności finansowej	-1,0%	- 1,4%	2,3%
d) pozostałe przychody	14,0%	14,6%	13,0%
3. <u>SPÓŁKI REGIONALNE RADIOFONII PUBLICZNEJ, razem</u>			
a) wpływy abonamentowe	73,2%	78,3%	83,0%
b) przychody z reklamy	16,1%	12,0%	8,8%
c) wynik na działalności finansowej	3,6%	3,7%	2,1%
d) pozostałe przychody	7,1%	5,4%	6,1%

W latach 2000 – 2002 dynamika zmian najpoważniejszych przychodów w spółkach radiofonii publicznej przedstawia się następująco (w procentach):

	<u>2001</u> <u>2000</u>	<u>2002</u> <u>2001</u>	<u>2002</u> <u>2000</u>
a) <u>skorygowane przychody ogółem</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	108,8	98,3	107,0
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	113,6	102,5	116,4
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	103,4	93,3	96,5
b) <u>wpływy abonamentowe</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	113,3	99,5	112,7

- Polskie Radio S.A. w Warszawie	115,0	100,5	115,6
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	111,4	98,2	109,4
c) przychody z reklamy			
- Radiofonia publiczna, razem	89,5	83,4	74,6
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	104,1	96,4	100,4
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	76,4	67,3	52,0

Od 2000 roku w spółkach regionalnej radiofonii wyraźnie jest widoczny coroczny spadek przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w porównaniu do roku poprzedniego.

Natomiast w analizowanym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem radiofonii publicznej, jako wartości nominalnych, przedstawia się następująco (w procentach):

	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2002</u> 2000
- Radiofonia publiczna, razem	106,0	95,2	108,7
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	113,0	102,5	115,8
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	109,7	99,1	100,9

W latach 2000 – 2002 w radiofonii publicznej koszty rodzajowe ogółem nominalnie wzrosły o 8,7%, podczas gdy skorygowane przychody ogółem o 7,0%. Koszty rodzajowe Polskiego Radia S.A. wzrosły o 15,8% natomiast przychody ogółem wzrosły o 16,4%. Koszty rodzajowe spółek regionalnych wzrosły o 0,9%, natomiast przychody ogółem zmalały o 3,5%

Po uwzględnieniu wpływu wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (2001 roku – 5,5%, 2002 roku – 1,9%), realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych radiofonii publicznej przedstawia się następująco (w procentach):

	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2002</u> 2000
1) skorygowane przychody – ogółem			
- Radiofonia publiczna, razem	103,1	96,5	99,5
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	107,7	100,5	108,3
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	98,0	91,5	89,7
2) koszty rodzajowe – ogółem			
- Radiofonia publiczna, razem	104,0	97,3	101,2
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	107,1	100,6	107,7
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	100,5	93,4	93,8

W okresie 2000 - 2002 realna wartość skorygowanych przychodów ogółem radiofonii zmalała o 0,5%, podczas gdy kosztów rodzajowych wzrosła o 1,2%.

W 2002 roku, na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych spółek radiofonii publicznej w porównaniu do 2001 roku:

1. Zatrudnienie przeciętne

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.641,92	47,5	1.623,17	48,32	98,86
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.812,54	52,5	1.736,26	51,68	95,79
RAZEM	3.454,46	100,0	3.359,43	100,00	97,25

2. Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.623,63	47,57	1.636,13	48,21	100,77
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.789,63	52,43	1.757,60	51,79	98,18
RAZEM	3.413,26	100,0	3.393,73	100,0	99,43

3. Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2001 rok	2002 rok	% kol.3:2
1.	2.	3.	4.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	3.604,8	3.806,8	105,6
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	3.404,0	3.544,9	104,1
RAZEM	3.504,4	3.675,8	104,9

4. Ogólny poziom przychodów (w mln zł)

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	271,0	55,3	273,0	57,2	100,7
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	219,4	44,7	204,6	42,8	93,3
RAZEM	490,4	100,0	477,6	100,0	97,4

5. Ogólny poziom kosztów rodzajowych (w mln zł)

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	247,8	54,44	197,3	43,73	79,6

2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	207,4	45,56	253,9	56,27	122,4
RAZEM	455,2	100,0	451,2	100,0	99,1

6. Struktura kosztów rodzajowych
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie

TREŚĆ	w %	
	2001 rok	2002 rok
1. Wynagrodzenia	35,2	35,2
2. Świadczenia na rzecz pracowników	6,4	6,3
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	41,6	41,5
4. Amortyzacja	7,8	9,5
5. Usługi obce:	27,1	26,0
w tym:		
- emisja	13,9	15,3
- dosył sygnału	1,8	1,5
- opłata za częstotliwość	0,3	0,3
6. Zużycie materiałów i energii	3,6	3,8
7. Podatki i opłaty	7,3	6,4
8. Pozostałe koszty	12,6	12,8
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,9	6,2

W Polskim Radiu S.A. w Warszawie wypłacone w 2002 roku diety dla rady programowej wyniosły 29,3 tys.zł, tj. o 8,1% więcej w porównaniu do 2001 roku (27,1 tys.zł).

b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem

TREŚĆ	w %	
	2001 rok	2002 rok
1. Wynagrodzenia	40,4	42,1
2. Świadczenia na rzecz pracowników	8,3	8,5
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	48,7	50,6
4. Amortyzacja	8,0	8,5
5. Usługi obce:	22,6	22,3
w tym:		
- emisja	6,4	7,3
- dosył sygnału	1,3	1,4
- opłata za częstotliwość	0,2	0,2
6. Zużycie materiałów i energii	4,4	4,3
7. Podatki i opłaty	5,7	5,5
8. Pozostałe koszty	10,7	8,7
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,2	4,9

We wszystkich 17 spółkach regionalnej radiofonii publicznej w 2002 roku wypłacono diety dla rad programowych w łącznej kwocie 395,4 tys.zł, tj. o 4,3% mniej w porównaniu do 2001 roku (413,1 tys.zł).

7. Należności i roszczenia wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	Kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	13,3	53,8	17,1	61,1	128,6
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	11,4	46,2	10,9	38,9	95,6
RAZEM	24,7	100,0	28,0	100,0	113,4

8. Zobowiązania krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2001 Rok		2002 rok		% kol.4:2
	Kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	34,0	66,9	32,4	64,2	95,3
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	16,8	33,1	18,1	35,8	107,7
RAZEM	50,8	100,0	50,5	100,0	99,4

9. Majątek obrotowy wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	20,0	24,8	31,7	39,1	158,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	60,5	75,2	49,3	60,9	81,5
RAZEM	80,5	100,0	81,0	100,0	100,6

10. Majątek trwały netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	227,4	61,8	219,0	51,5	96,3
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	140,8	38,2	206,5	48,5	146,7
RAZEM	368,2	100,0	425,5	100,0	115,6

11. Wynik netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	7,6	55,1	9,5	79,7	125,0
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	6,2	44,9	2,8	20,3	45,2
RAZEM	13,8	100,0	12,3	100,0	89,1

Telewizja publiczna

Według danych przedbilansowych w 2002 roku najpoważniejszym składnikiem skorygowanych przychodów ogółem (zamiast przychodów finansowych uwzględniono wynik na działalności finansowej) Telewizji Polskiej S.A. były wpływy z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) w wysokości 985,6 mln zł, co stanowi 58,6% skorygowanych przychodów ogółem (wpływy z reklamy 55,9%, wpływy ze sponsoringu 2,7%).

Wpływy abonamentowe stanowiły 31,3% tych przychodów spółki.

Przychody z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) i wpływy abonamentowe stanowiły łącznie około 90% skorygowanych przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A.

W latach 2000-2002, to jest w okresie siedmiu lat funkcjonowania TVP S.A. jako spółki prawa handlowego, struktura procentowa udziału poszczególnych pozycji przychodów w skorygowanych przychodach ogółem, przedstawia się następująco:

	<u>2000</u> <u>rok</u>	<u>2001</u> <u>rok</u>	<u>2002</u> <u>rok</u>
przychody z reklamy	58,9%	58,6%	55,9%
sponsoring	3,4%	3,3%	2,7%
wpływy abonamentowe	29,9%	30,7%	31,3%
wynik na działalności finansowej	0,9%	1,0%	1,3%
pozostałe przychody	6,9%	6,4%	8,8%

W analizowanym okresie 2000 - 2002 dynamika zmian najważniejszych przychodów Telewizji Polskiej S.A. jako wartości nominalnych przedstawia się następująco:

	<u>2001</u> <u>2000</u>	<u>2002</u> <u>2001</u>	<u>2002</u> <u>2000</u>
skorygowane przychody ogółem	102,3%	101,7%	104,1%
przychody z reklamy	104,7%	96,2%	100,8%
sponsoring	96,6%	83,2%	80,3%
wpływy abonamentowe	107,3%	103,4%	111,0%

wynik na działalności finansowej	115,2%	195,0%	224,7%
pozostałe przychody	71,5%	146,1%	104,5%

Natomiast w omawianym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem spółki TVP S.A. jako wartości nominalnych przedstawia się następująco (w procentach):

<u>2000</u> 2001	<u>2002</u> 2001	<u>2002</u> 2000
100,4 %	97,7%	98,1%

W latach 2000-2002 nastąpił spadek nominalnych kosztów rodzajowych (o 1,9%) w porównaniu do wzrostu skorygowanych przychodów ogółem (zwiększenie o 4,1 %).

Jeśli uwzględni się wskaźniki średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 2001 roku – 5,5%, w 2002 roku – 1,9%), to realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych Telewizji Polskiej S.A. w latach 2000-2002 przedstawia się następująco:

	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2002</u> 2000
<u>skorygowane przychody ogółem</u>	97,0%	99,8%	96,8%
przychody z reklamy	99,2%	94,4%	93,7%
sponsoring	91,5%	81,6%	74,7%
wpływy abonamentowe	101,7%	101,5%	103,2%
wynik na działalności finansowej	109,2%	191,4%	209,0%
pozostałe przychody	67,8%	143,4%	97,2%
<u>koszty rodzajowe ogółem</u>	95,2%	95,8%	91,2%

W okresie 2000-2002 realna wartość skorygowanych przychodów ogółem spadła o 3,2%, natomiast kosztów rodzajowych ogółem spadła o 8,8%.

Realna wartość przychodów z reklamy spadła w tym okresie o 6,3%, a wpływów abonamentowych wzrosła o 3,2%.

W 2002 roku w porównaniu do 2001 roku, realna wartość skorygowanych przychodów ogółem spadła o 0,2%, a kosztów rodzajowych ogółem o 4,2%.

Realna wartość przychodów z reklamy w latach 2000-2001 obniżyła się o 5,6%, natomiast przychodów z wpływów abonamentowych wzrosła o 1,5%.

W 2002 roku odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych w Telewizji Polskiej S.A. w porównaniu do 2001 roku (na podstawie materiałów przedbilansowych):

Średnie zatrudnienie:

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 890,4	63,8	3 514,1	64,0	90,3
Oddziały terenowe	2 210,3	36,2	1 972,7	36,0	89,2
RAZEM	6 100,7	100,0	5 486,8	100,0	89,9

Stan zatrudnienia na 31 grudnia:

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 714,8	63,9	3 220,5	65,0	86,7
Oddziały terenowe	2 099,8	36,1	1 734,5	35,0	82,6
RAZEM	5 814,6	100,0	4 955,0	100,0	85,2

Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2001 rok	2002 rok	%
Zakład Główny	4 642,7	5 075,0	109,3
Oddziały terenowe	4 142,3	4 369,7	105,5
RAZEM	4 461,4	4 821,4	108,1

Poziom przychodów po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 473,9	87,2	1 445,6	85,2	98,1
Oddziały terenowe	217,0	12,8	250,4	14,8	115,4
RAZEM	1 690,9	100,0	1 696,0	100,0	100,3

Poziom kosztów ogółem po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 272,3	77,8	1 245,4	77,8	97,8
Oddziały terenowe	363,2	22,2	354,5	97,6	97,9
RAZEM	1 635,5	100,00	1 599,9	100,00	97,8

Struktura kosztów rodzajowych dla całej TVP S.A. po eliminacji obrotów wewnętrznych (w procentach)

TREŚĆ	2001 rok	2002 rok
1. Wynagrodzenia	25,2	25,1
2. Świadczenia na rzecz pracowników	4,6	4,4
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami	29,8	29,5
4. Amortyzacja	24,3	23,6
5. Usługi obce	19,0	19,2
<i>w tym</i>		
- emisja, częstotliwość, poł. kablowe	8,9	9,5
- wydatki na usługi OBOP-u	0,8	1,1
6. Zużycie materiałów i energii	13,2	11,5
7. Podatki i opłaty	1,6	1,7
8. Pozostałe koszty	11,9	14,5
<i>w tym m.in.:</i> ZAIKS-małe i wielkie prawa,	4,1	4,7

inne tantiemy

Koszty związane z działalnością rad programowych w 2002 roku uległy zmniejszeniu w Zakładzie Głównym o ok. 26% w porównaniu do 2001 roku, przy zmniejszeniu diet o 25%.

Natomiast w Oddziałach Terenowych TVP S.A. koszty związane z działalnością rad programowych w 2002 roku uległy zmniejszeniu o 6% w porównaniu do 2001 roku, w tym diety o 5%.

TREŚĆ	2001 rok	2002 rok	%
Zakład Główny	139,5	103,6	74,3
<i>w tym diety</i>	<i>34,7</i>	<i>26,1</i>	<i>75,2</i>
Oddziały terenowe	275,3	258,4	93,9
<i>w tym diety</i>	<i>246,1</i>	<i>234,3</i>	<i>95,2</i>
RAZEM	414,8	362,0	87,3
<i>w tym diety</i>	<i>280,8</i>	<i>260,4</i>	<i>92,7</i>

Koszty związane z działalnością promocyjną TVP S.A. wyniosły w 2002 roku ponad 14,7 mln zł i wzrosły o 17,6% w porównaniu do 2001 roku o (12,5 mln zł).

Zobowiązania krótkoterminowe (wg cen bieżących – nominalnych) wg stanu na 31 grudnia 2002 roku wyniosły 187,6 mln zł i były wyższe o 5,9% w porównaniu do 2001 roku (177,1 mln zł)

Majątek trwały (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	652,4	71,7	626,4	70,8	96,0
Oddziały terenowe	257,8	28,3	258,9	29,2	100,4
RAZEM	910,2	100,0	885,3	100,0	97,3

Majątek obrotowy (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2000 rok	2001 rok	%
-------	----------	----------	---

	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	kol. 4 : 2
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	530,2	89,0	670,7	90,7	126,5
Oddziały terenowe	65,9	11,0	68,8	9,3	104,4
RAZEM	596,1	100,0	739,5	100,0	124,1

Struktura majątku Telewizji Polskiej S.A. wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2001 rok		2002 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Majątek trwały	910,2	60,4	885,3	54,5	97,3
Majątek obrotowy	596,1	39,6	739,5	45,5	124,1
ŁĄCZNY MAJĄTEK	1 506,3	100,0	1 624,8	100,0	107,9

Wynik brutto wg stanu na 31 grudnia (w mln zł)

TREŚĆ	2001 rok	2002 rok	%
Zakład Główny	74,3	126,6	170,4
Oddziały terenowe	- 18,8	- 30,5	162,2
<i>RAZEM</i>	55,5	96,1	173,1

Wynik netto dla TVP S.A. ukształtował się w 2002 roku na wysokości około 51,3 mln zł to jest na poziomie o blisko 62% wyższym w porównaniu do 2001 roku (31,7 mln zł).

Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji

Na podstawie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z 1995 roku (art. 28a ust. 4) począwszy od 1996 roku Krajowa Rada określa wysokość diet dla członków rad programowych publicznej radiofonii i telewizji.

Wysokość diet obowiązujących do końca 2002 roku, przedstawia się następująco:

- a) dla przewodniczącego rady programowej - 315 zł
- b) dla członków rady programowej - 210 zł

Uchwałą KRRiT Nr 681/02 z 19 grudnia 2002 roku wysokość diet od 1 stycznia 2003 roku została określona następująco:

- a) dla przewodniczącego rady programowej - 353 zł
- b) dla członków rady programowej - 235 zł

W latach 1996-2002 spółki radiofonii i telewizji publicznej poniosły koszty z tytułu wypłaty diet dla członków rad programowych w łącznej wysokości 2.897,4 tys.zł, z tego (w tys.zł):

	<u>1996 rok</u>	<u>1997 rok</u>	<u>1998 rok</u>	<u>1999 rok</u>	<u>2000 rok</u>	<u>2001 rok</u>	<u>2002 rok</u>
• Telewizja Polska S.A., razem	12,2	16,8	50,0	85,4	274,2	280,8	260,4
• Radiofonia publiczna, razem	129,3	171,9	194,4	207,1	383,8	385,1	415,4
• Ogółem	141,5	188,7	244,4	288,9	656,2	701,9	675,8

W ciągu siedmiu lat ponad 65% kosztów diet rad programowych poniesionych w spółkach radiofonii i telewizji publicznej, poniesiono w spółkach radiofonii publicznej (1.887,0 tys.zł).

Wpływy abonamentowe i ich podział na 2003 rok

Opłaty abonamentowe

W Dzienniku Ustaw Nr 140, poz. 175 z 2002 roku opublikowano rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Opłaty w tej wysokości obowiązują od 1 stycznia 2003 roku. Miesięczna opłata za używanie odbiornika telewizyjnego bądź telewizyjnego i radiofonicznego wzrosła o 5,67%, to jest o 80 groszy (z 14,10 zł do 14,90 zł), a miesięczna opłata za używanie odbiornika wyłącznie radiofonicznego wzrosła o 4,35% tj. o 20 groszy (z 4,60 zł do 4,80 zł).

Wzrost ten spowodowany zostały przede wszystkim uwzględnieniem.

1) prognozowanego (w czerwcu 2002 roku) wskaźnika

średniorocznego wzrostu cen towarów i usług

konsumpcyjnych na 2003 rok w wysokości

3,0%

- 2) skutków niższego średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2001 roku (5,5%) w porównaniu do poziomu przyjętego przez Krajową Radę w czerwcu 2000 roku, przy ustalaniu miesięcznej opłaty na 2001 rok (5,7%) to jest - 0,2%
- 3) wyrównanie w 50% ubytku wpływów abonamentowych w wysokości 1,6% (w wyniku zmniejszenia się)
- stanu abonentów wnoszących opłaty abonamentowe na 31 grudnia 2001 roku - 6.575 tys.) w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2000 roku - 6.770 tysięcy, tj. o 1,5%,
 - liczby kombatantów, za których Urząd do spraw Kombatantów refunduje zwolnienia od opłat abonamentowych z 242,1 tys. na koniec II półrocza 2001 roku do 227,8 tys. na koniec II półrocza 2002 roku 0,1%

Podział wpływów abonamentowych.

Uchwałą Nr 378 z 27 czerwca 2002 roku oraz nr 646/2002 z 10 grudnia 2002 roku i 656/2002 z 11 grudnia 2002 roku Krajowa Rada dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2003 roku na spółki publicznej radiofonii i telewizji.

Z globalnej wielkości prognozowanych wpływów abonamentowych w kwocie 905,1 mln zł wyodrębniona została kwota 48,4 mln zł (tj. ok. 5,374%), z tego dla:

1) Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie, razem	- 20,4 mln zł	(42,1%)
z tego na:		
a) kontynuację prac nad wdrożeniem systemu SAP R/3 w Oddziałach Terenowych TVP SA	8,0 mln zł	
b) systematyzację zbiorów programowych TVP S.A.	4,9 mln zł	
c) koprodukcję audycji z ARTE	2,4 mln zł	
d) zadania związane z wdrażaniem telewizji interaktywnej	5,1 mln zł	
-

2) Polskiego Radia S.A. w Warszawie, razem	19,5 mln zł	(40,3%)
z tego na:		
a) inwestycje związane cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej i archiwum	14,5 mln zł	
b) dokumentację dotyczącą budowy siedziby Orkiestry Kameralnej Amadeus	5,0 mln zł	
3) spółek regionalnej radiofonii publicznej	8,5 mln zł	(17,6%)
dla każdej ze spółek po 0,5 mln zł na finansowanie zadań inwestycyjnych związanych z realizacją cyfryzacji procesów technologicznych.		

Pozostała kwota prognozowanych wpływów abonamentowych w wysokości 856,7 mln zł rozdzielona została według następującej relacji:

- Telewizja Polska S.A. - 60,0% tj. 514,0 mln zł
- Jednostki publicznej radiofonii, razem - 40,0% tj. 342,7 mln zł

Radiofonia publiczna

Krajowa Rada dokonała następującego podziału kwoty 342.680 tys.zł między spółki radiofonii publicznej.

Dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w 2003 roku określono środki w wysokości 183.680 tys.zł (tj. około 21,440% z kwoty 856,7 mln zł prognozowanych wpływów abonamentowych). W ramach tej kwoty wydzielono środki w wysokości 5.606 tys.zł na finansowanie kosztów bezpośrednich emisji programu dla zagranicy.

Łącznie dla Polskiego Radia S.A. w 2003 roku przewidziane zostały wpływy abonamentowe w kwocie 203.180 tys.zł (19.500 tys.zł + 183.680 tys.zł), co stanowi 22,45% prognozowanej na 2003 rok kwoty wpływów abonamentowych (905,1 mln zł).

Dla 17 spółek regionalnej radiofonii publicznej określono prognozę środków z wpływów abonamentowych w łącznej wysokości 167.500 tys.zł (8.500 tys.zł + 159.000 tys. zł).

Telewizja publiczna

W ramach wpływów określonych dla Telewizji Polskiej S.A. w 2003 roku w wysokości 514.020 tys.zł Krajowa Rada nie wyodrębniła środków na finansowanie działalności programu satelitarnego TV Polonia.

Uchwałą KRRiT określona została dla oddziałów terenowych TVP S.A. minimalna kwota wpływów abonamentowych przeznaczona na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 190.000 tys.zł.

Jednocześnie z pozostałych środków 324.020 tys.zł (514.020 tys.zł – 190.000 tys.zł), przeznaczonych na finansowanie telewizyjnych programów ogólnopolskich TVP S.A.

przewidziano kwotę 61.000 tys.zł, jako minimalną na finansowanie udziału Oddziałów Terenowych TVP S.A. na antenie ogólnopolskiej, w celu zagwarantowania obecności audycji wyprodukowanych przez te oddziały w programach ogólnokrajowych.

IV. ANALIZA I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO

KRRiT w 2002 roku korzystała z badań reklamy telewizyjnej prowadzonej przez wyspecjalizowane instytuty badawcze: TNS OBOP, Expert Monitor i AGB Polska oraz badań reklamy radiowej, wykonywanej przez CR Media. Ze względu na ograniczenia budżetowe z monitoringu AGB Polska, KRRiT korzystała tylko do 30 czerwca 2002 roku. Prowadzony przez te instytuty monitoring wydatków na reklamę oparty jest o oficjalne cenniki nadawców i nie uwzględnia, objętych tajemnicą handlową, rabatów i upustów, które przekraczały, zdaniem analityków reklamy 50% dochodząc nawet do 80%.

W analizie rynku reklamy oprócz danych źródłowych z tych ośrodków badawczych i materiałów własnych KRRiT wykorzystano opracowania zawarte w wydawnictwie *Raport – Podsumowanie roku 2002 w polskim przemyśle reklamowym*, wydanym przez magazyn *Impact*.

2002 rok był kolejnym trudnym okresem dla polskiej reklamy. Trwa kolejny rok osłabienia tempa wzrostu PKB, czego wyraźne skutki reklama i utrzymujące się z niej media odczuwają co najmniej od 2000 roku. Skończył się okres bardzo dynamicznego wzrostu polskiego rynku reklamy podczas którego w latach 1994-1999, wydatki na reklamę rosły rocznie po 40%. Był to okres budowania rynku reklamy, zmiany strukturalne rozwijającej się gospodarki były napędem gwałtownego wzrostu wskaźników wydatków na reklamę na mieszkańca. Spadek wzrostu PKB w Polsce w ostatnich dwóch latach do poziomu ok. 1% (z 4-7% w latach poprzednich) pociągnął za sobą znacznie większe ograniczenie budżetu reklamodawców. Reklama jest barometrem gospodarki. W krajach wysokorozwiniętych wydatki na reklamę zmieniają się, w zależności od zmian PKB, co najmniej dwukrotnie silniej. Był to również kolejny rok wojny cenowej, w której nadawcy telewizyjni, a następnie radiowi stosowali nadzwyczajne rabaty i upusty cen za reklamę. Dlatego monitoring wydatków na reklamę, który opiera się na pomiarze ilości reklamy według cennika obarczony jest znacznym błędem. Są to wydatki brutto.

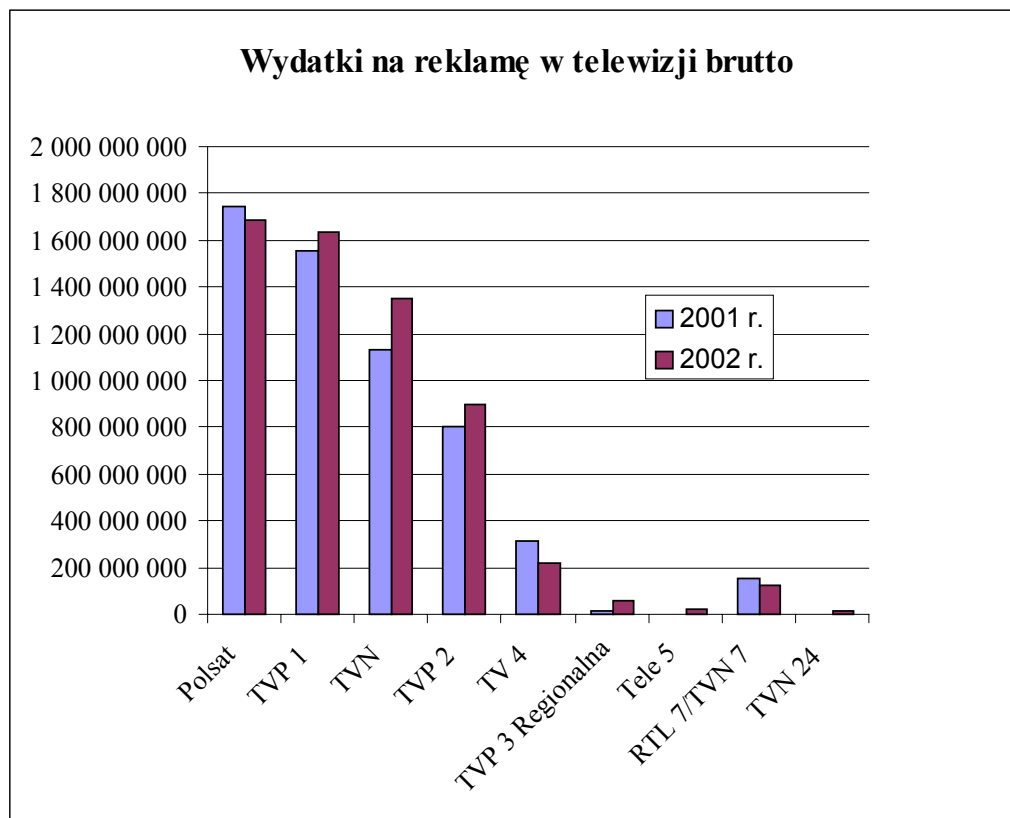
Wydatki na reklamę w mln zł brutto (bez uwzględnienia rabatów i upustów)

	2001 rok	2002 rok	Zmiana 2002/2001
Telewizja	5 776	6 301	9,09%
Radio	648	733	13,12%
Prasa	2 453	2 462	0,37%
Outdoor	555	543	-2,16%
Kino	48	44	-8,33%

Razem	9 768	10 083	6,36%
-------	-------	--------	-------

Wydatki na reklamę telewizyjną wg danych cennikowych wzrosły w 2002 roku o ok. 9%. Jednak nie wszyscy nadawcy telewizyjni odnotowali wzrost wpływów. Spadły, w porównaniu z 2001 roku, wpływy Telewizji Polsat, TV4 i TVN7.

Informacje o wpływach z reklamy telewizyjnej w latach 2000-2003 na podstawie badań TNS OBOP przedstawiono w rozdziale 6 „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności w 2002 roku”.

Z wykresu widać stabilną i na razie niezagrażoną pozycję Telewizji Polskiej S.A. Zarówno TVP1 jak TVP2 odnotowały wzrost, szczególnie TVP2 aż o ponad 11%. W roku 2001 rabaty stosowane przez TVP S.A. osiągnęły średnio 60% wartości cennikowej reklamy, a w 2002 roku wzrosły o kolejne 4,5%.

W drugiej połowie 2000 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na wniosek Telewizji Polsat i TVN wszczął postępowanie, w trakcie którego m.in. uznał, iż praktykę ograniczającą konkurencję stanowi przyznawanie przez Telewizję Polską S.A. reklamodawcom, reprezentowanym przez domy mediowe, upustów cenowych w zamian za zobowiązanie, że ich wydatki na kampanię reklamową w publicznej telewizji stanowiąc będą ponad 50% łącznych wydatków na kampanie reklamowe we wszystkich stacjach ogólnodostępnych. Postanowienie takie znalazło się w umowie pomiędzy TVP, a domem mediowym OMD.

Stwierdzając stosowanie przez Telewizję Polską praktyk monopolistycznych Prezes UOKiK odstąpił od ukarania nadawcy publicznego, ponieważ stwierdził, że nadawca zaniechał w 2002 roku niezgodnej z prawem praktyki zawierania tego rodzaju umów.

Duży sukces odniosła zmiana strategii w regionalnej telewizji publicznej. Wprowadzona we wrześniu nowa ramówka TVP 3 Regionalnej spowodowała wzrost widowni, osiągając stabilny 5% udział i co za tym idzie wielokrotny wzrost wpływów z reklamy w tym programie.

Telewizja Polsat w 2002 roku odnotowała ok. 4% spadek wpływów brutto z reklamy, ale od września, po wprowadzeniu zmian programowych, zaczyna walczyć z programem TVP 2 o odzyskanie drugiej pozycji (za TVP 1) w udziale w widowni telewizyjnej.

TVN odnotowała znaczny – prawie 20% wzrost sprzedaży osiągając praktycznie pełne wykorzystanie ustawowo dozwolonego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej. Wzrost czasu wyemitowanych przez TVN reklam wyniósł 52,5%. Jest to niewątpliwy sukces tego nadawcy mimo recesji i silnej konkurencji.

Nadawcy telewizyjni w 2002 roku konkurowali ze sobą optymalizując rozmieszczenie bloków reklamowych dla uzyskania maksymalnej widowni telewizyjnej. W trudniejszej sytuacji jest Telewizja Polska S.A., która, jako nadawca publiczny, nie ma prawa przerywać audycji reklamą. Mimo to udało jej się w ubiegłym roku zwiększyć o 4% liczbę bloków reklamowych. Uzyskano to odpowiednio kształtując ramówkę w *prime time* oraz bezpośrednio po godzinie 23.00, od której może być reklamowane piwo.

Analitycy rynku reklamowego oceniają, że w 2002 roku całkowite wydatki na reklamę telewizyjną netto utrzymały się na poziomie roku poprzedniego. Telewizja poprzez walkę konkurencyjną – obniżając ceny reklam netto i zwiększając podaż - ugruntowała swoją pozycję jako najefektywniejsze medium dla reklamodawców. Telewizja osiągnęła 62,5% udział w wydatkach na reklamę brutto, co stanowi wzrost o 1,6% w stosunku do 2001 roku.

W 2002 roku o 0,5% wzrósł udział radia w tzw. „torcie” reklamowym brutto. Niestety niedobra praktyka zwiększania rabatów przeniosła się z telewizji do radio. Suma wydatków na reklamę (bez autopromocji) brutto w 2002 roku wyniosła w radiu 732,5 mln zł i była o 84,5 mln zł, czyli o 13% wyższa niż w 2001 roku

Wpływy z reklamy brutto w radiu* w mln zł

	2001 rok	2002 rok	Zmiana 2002/2001
Wpływy bez autopromocji	648,0	732,5	13,0%
Autopromocja	48,0	53,5	11,5%
Wpływy z autopromocją	696,0	786,0	12,9%

* - wg monitoringu obejmującego 100 nadawców radiowych /CR Media/

Wpływy z reklamy brutto ogólnopolskich nadawców radiowych w mln zł

	Wpływy z autopromocją		Zmiana 2002/2001	Autopromocja w 2002 rok	Udział autopromocji
	2001 rok	2002 rok			
PR1	26,2	38,6	47,3%	4,6	11,9%
PR3	20,7	25,0	20,8%	1,0	4,0%
RMF FM	200,0	246,4	23,2%	19,9	8,1%
Zet	151,2	172,8	14,3%	20,4	11,8%
Razem	398,1	482,8	21,3%	45,9	9,5%

Nadawcy ogólnopolscy - RMF FM, Radio Zet, Polskie Radio Program 1 i Polskie Radio Program 3 mają ponad 60% udział we wpływach z reklamy radiowej brutto. Na uwagę zasługuje wysoki, aż 47,3%, wzrost wpływów brutto Programu 1 Polskiego Radia. Wpływy z reklamy netto obu programów Polskiego Radia stanowią ok. 53% wpływów brutto bez autopromocji

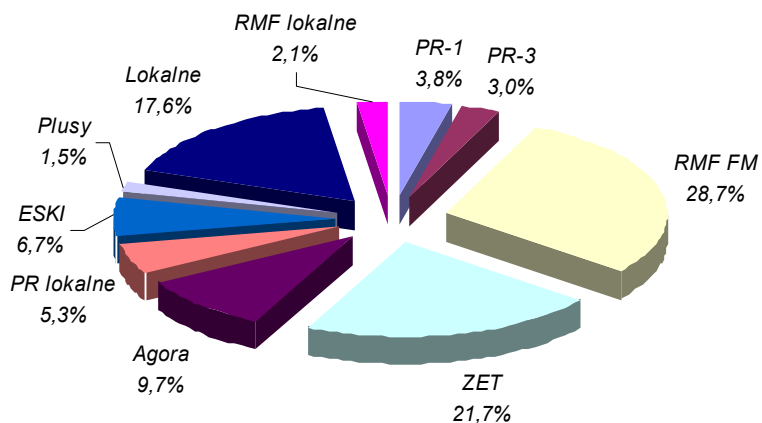
Największe lokalne rynki radiowe, według badającej reklamę radiową firmy CR Media, to: Warszawa, Poznań, Katowice (aglomeracja śląska), Łódź, Wrocław, Trójmiasto i Kraków. Pozostałe ośrodki w 2002 roku miały wpływy z reklamy brutto poniżej 10 mln zł. Warszawski rynek reklamy radiowej jest najbogatszy i ponad dwukrotnie większy od następnego w kolejności – poznańskiego.

Największe lokalne rynki reklamy radiowej brutto

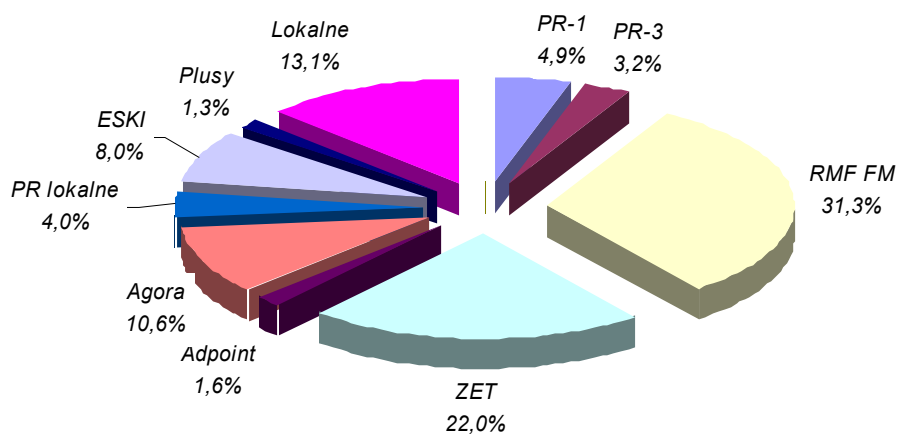
	2001 rok	2002 rok	Zmiana 2002/2001
Warszawa	65,7 mln zł	74,8 mln zł	13,9%
Poznań	31,6 mln zł	36,4 mln zł	15,2%
Katowice	28,8 mln zł	29,8 mln zł	3,5%
Łódź	21,5 mln zł	25,2 mln zł	17,2%
Wrocław	21,4 mln zł	19,3 mln zł	-9,8%
Gdańsk (Trójmiasto)	16,0 mln zł	18,2 mln zł	13,8%
Kraków	11,3 mln zł	10,1 mln zł	-10,6%

Ogólnopolscy nadawcy koncesjonowani - RMF FM oraz Radio Zet - w 2002 roku odnotowali ponad 53% udział we wpływach z reklamy radiowej brutto, utrzymując ugruntowaną od lat swoją dominującą pozycję. Udział w tzw. „torcie” reklamy radiowej poszczególnych grup nadawców w latach 2001 i 2002 przedstawiono na wykresach.

Udziały w rynku reklamy radiowej w 2001 r.

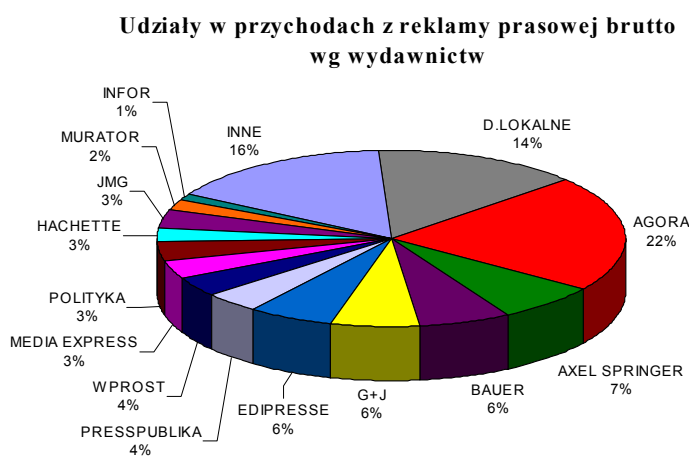
Udziały w rynku reklamy radiowej w 2002 r.

Wśród lokalnych nadawców radiowych liderem, już od kilku lat, jest należące do grupy radiowej Agora, stołeczne Radio Pogoda, które w 2002 roku osiągnęło największe wpływy brutto: 20,7 mln zł.

Z wykresów udziału w rynku reklamy radiowej wynika, że poważne zmniejszenie wpływów z reklamy nastąpiło w rozgłośniach regionalnych radia publicznego (PR lokalne). Jest to już trzeci rok spadku wpływów z reklamy tej grupy nadawców publicznych. Spowodowała to nie tylko recesja, ale również fakt, że ich dotychczasowy główny broker - CR Media - stał się nadawcą i jako Ad. Point jest właścicielem lub udziałowcem grupy lokalnych stacji radiowych.

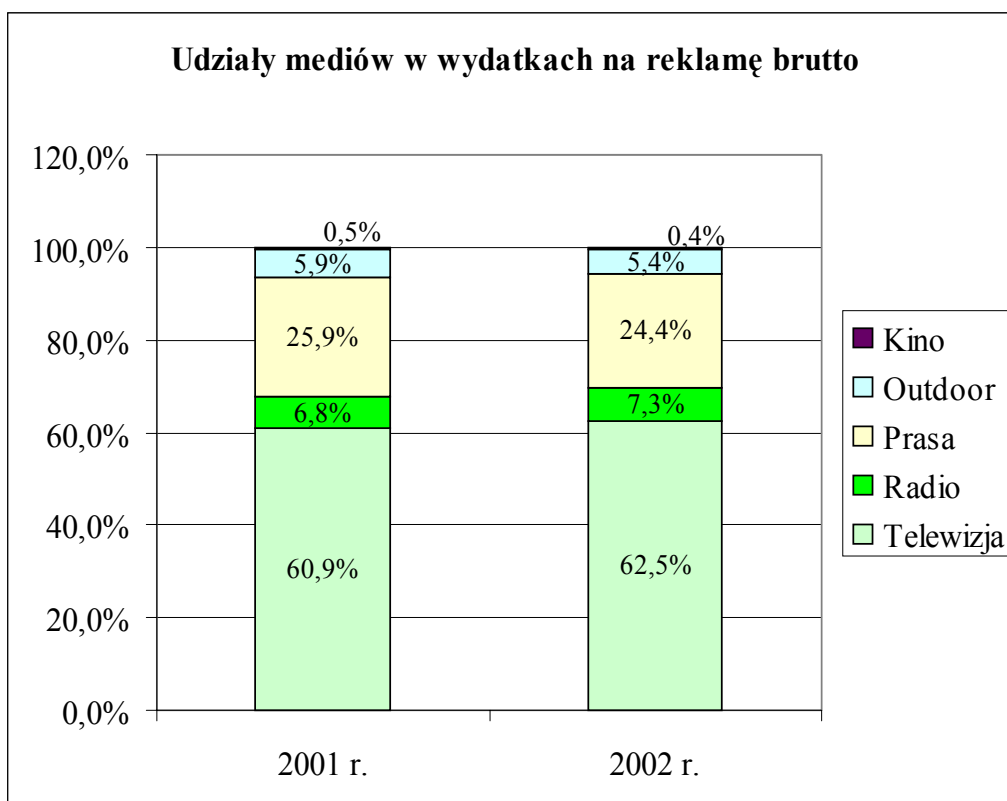
Reklama prasowa - w gazetach i magazynach - w 2002 roku pozostała na poziomie roku 2001 - niespełna 2,5 mld zł brutto. Jednak ze względu na znacznie wyższe upusty, szczególnie w przypadku ofert specjalnych typu *last minute* z rabatami do 80% i to w czołowych tytułach, nastąpiło, zdaniem analityków, nawet kilkunastoprocentowe zmniejszenie wpływów netto.

Źródło: Expert Monitor; wydatki reklamowe brutto

W reklamie zewnętrznej (Outdoor) odnotowano ponad 2% spadek wpływów brutto. Medium to od kilku lat przeżywało kryzys, dodatkowo spotęgowany ustawowymi zakazami: najpierw reklamy wyrobów tytoniowych, a następnie piwa. Następuje konsolidacja tego rynku i w 2003 roku może wystąpić wzrost wpływów z reklamy.

Trudna do oszacowania jest reklama w Internecie - specjaliści ocenili wpływy brutto w 2002 roku na poziomie 33 mln zł i prognozują 38-40 mln zł w 2003 roku.

Prognozy na 2003 roku dla rynku reklamy w Polsce są bezpośrednio zależne od kondycji gospodarki. Mniejsze możliwości płatnicze ludności związane ze wzrostem bezrobocia, niewielkie tempo wzrostu PKB, brak wyraźnego ożywienia gospodarki powodują, że nakłady na reklamę mogą w 2003 roku nie wzrosnąć i będzie to kolejny rok przetrwania. Wyniszczający media spadek cen reklam będzie trwał w wyniku malejących nakładów na reklamę. Wysokie rabaty na reklamy w telewizji powodują, że na reklamy w tym medium mogą sobie pozwolić nawet małe firmy, rezygnując z ogłoszeń prasowych czy na billboardach. Telewizja utrzyma osiągnięty prymat, a ceny reklam netto powinny zacząć wzrastać, gdyż reklama w tym medium osiąga nasycenie. Ze względu na ograniczenia ustawowe nie ma już możliwości dalszego zwiększenia ilości reklamy telewizyjnej. W radiu będą następowały kolejne przegrupowania na rynku lokalnym i łączenie dotąd niezależnych nadawców; może nastąpić niewielki wzrost wpływów z reklamy radiowej netto. Najtrudniejsza sytuacja będzie na rynku prasowym, który może dalej tracić na rzecz telewizji.

Wejście do Unii Europejskiej jest dużą szansą na ożywienie gospodarki i wzrost popytu, a zatem wyhamowanie mechanizmu spadku cen reklam, ale to jest perspektywa kilkunastu miesięcy, które branża reklamowa i utrzymujące się z niej media muszą przetrwać.

V. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI RADIOWEJ I TELEWIZYJNEJ

Debata publiczna nad nowelizacją Dyrektywy o telewizji bez granic- prawdopodobne scenariusze zmian na europejskim rynku audiowizualnym

W związku z przeglądem postanowień Dyrektywy Rady (89/552/EEC) z 3 października 1989 roku, zmienionej Dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego (97/36/EC) z 30 czerwca 1997 roku w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych (zwanej dalej Dyrektywą o telewizji bez granic) na podstawie art. 26 dyrektywy w roku 2002 kontynuowane były prace nad raportem z realizacji jej postanowień. Kontynuowano również badania nad ewentualną zmianą Dyrektywy o telewizji bez granic w zakresie uwzględniającym zmiany technologiczne, jak również ekspansywny rozwój rynku audiowizualnego. W związku z powyższym Komisja Europejska rozpoczęła szerokie badania analityczne dotyczące dziedzin objętych zakresem Dyrektywy o telewizji bez granic. W tym też celu przeprowadzony został w Brukseli cykl otwartych warsztatów, dla przedstawicieli państw członkowskich Unii Europejskiej i krajów akcesyjnych, w których brali udział przedstawiciele KRRiT.

7 stycznia 2003 roku Komisja Europejska przedstawiła Radzie, Parlamentowi Europejskiemu oraz Komitetowi Ekonomiczno - Społecznemu okresowy (obejmujący okres dwóch lat: 2001-2002) IV Raport z realizacji Dyrektywy o telewizji bez granic. Poprzedni, III Raport został opublikowany pod koniec 2000 r. Jednocześnie Komisja Europejska przyjęła roboczy program działań na rok 2003, w którym zapowiedziano przeprowadzenie konsultacji społecznych w zakresie ewentualnego dostosowania ram prawnych Dyrektywy o telewizji bez granic do aktualnego stanu rozwoju wspólnotowego rynku audiowizualnego i zmian technologicznych.

17 stycznia 2002 roku w siedzibie Komisji Europejskiej, w Brukseli odbyło się seminarium pt.: „Rozwój nowych technik reklamowych - ich odzwierciedlenie w zmienianej Dyrektywie o telewizji bez granic. Seminarium to stanowiło kontynuację

warsztatu, mającego miejsce w lipcu 2001 roku, w Brukseli. Na seminarium skupiono się na wybranych formach reklamy, które ewentualnie miałyby zostać uregulowane w kolejnej nowelizacji dyrektywy.

Omówiono istniejące postanowienia Dyrektywy o telewizji bez granic w sprawie reklam, telesprzedaży, autopromocji i sponsoringu. Zwrócono uwagę, że poszczególne państwa różnie transponują postanowienia dyrektywy do wewnętrznego porządku prawnego; i tak np. w Szwecji wszelkie formy reklamy kierowanej do dzieci i młodzieży są zakazane, a w Wielkiej Brytanii dozwolone jest tylko 6 minut reklam na godzinę, są też pewne dni w roku kiedy nadawanie reklam jest zakazane.

Reklamodawcy pragnąc przyciągnąć klienta wymyślają coraz to nowe formy reklam. I tak obecnie obok typowych przekazów reklamowych występują także ich nowe formy, jak np.: *product placement* (często występująca w quizach, teleturniejach, serialach i filmach telewizyjnych; polega na zamieszczeniu produktu lub usługi w programie, często ze zwróceniem nań szczególnej uwagi), *split screen* (reklama wykorzystująca podzielną ekran emitowana jest podczas wydarzenia), *reklama wirtualna* - pozwala generować komputerowo obrazy, którymi zastępuje się (lub dodaje do nich) fragmenty pierwotnej emisji, *reklama interaktywna* (związana z interaktywną telewizją), *break bumper* (polega na krótkim wskazaniu znaku sponsora zamieszczanym bezpośrednio przed lub po bloku reklamowym, emitowanym podczas sponsorowanego programu, ma na celu przypomnienie widzowi o udziale sponsora w powstaniu lub emisji danej audycji), *scoreboard* (krótkie pojawienie się - najczęściej w czasie transmisji z wydarzeń sportowych - reklamowego logo na niewielkiej części ekranu razem z tablicą wyników), *injection* (krótkie pojawienie się - najczęściej w czasie transmisji z wydarzeń sportowych - reklamowego logo na niewielkiej części ekranu, w czasie powtórki określonej sekwencji „w zwolnionym czasie”), etc.

Odrębny problem stanowi reklama w Internecie. W przypadku reklam internetowych utrwalonymi kategoriami reklam są *banner* (wydzielona niewielka część ekranu, przy jego poziomej krawędzi z logo reklamowym), *skyscaper* - baner wertykalny, *pop-up* - treść reklamy pojawia się po kliknięciu, znika po ok. 5 sek., *button* - mniejszy od baneru, dowolnego kształtu, może pojawić się w dowolnej części ekranu, *animacje* - w formacie HTML prezentują reklamowy przekaz, *advertorial* - reklama zamieszczona pośród tekstu, przypomina informację, *topical advertising* - na poszczególnych tematycznych stronach występują reklamy, z tego samego co dana strona, tematycznego zakresu, *split screen* - reklama wykorzystująca podzielony ekran, *reklama interaktywna*, *keyword searches* - wpisując do wyszukiwarki określone hasło, użytkownik obok żądanych informacji otrzymuje reklamy z danego zakresu tematycznego np. motoryzacji, reklamy zamieszczane w *newsletters*, *e-mailing (permissive marketing)* - reklama w formie e-maila kierowana jest do osób, które wyraziły zgodę na przesyłanie materiałów promocyjnych, *e-couponsing* - kupony rabatowe widoczne na ekranie zachęcają do kupna towaru lub usługi, *webpage sponsoring* - sponsorowanie danej strony internetowej, etc.

Coraz większego znaczenia nabiera też reklama interaktywna w telefonach komórkowych dostępną poprzez protokół WAP oraz w palmtopach poprzez protokół PDA (w formie logo, obrazu, tekstu lub SMS).

W zakresie reklamy telewizyjnej można zaobserwować zanikanie linii podziału pomiędzy sponsoringiem i reklamą, być może należy rozważyć czy aktualne definicje

tych pojęć przyjęte w Dyrektywie o telewizji bez granic nie powinny zostać zmienione, podobnie jak przepisy szczególne określające ich funkcjonowanie. Wydaje się iż największe zainteresowanie budzi wprowadzenie do dyrektywy nowych form sponsoringu oraz nowych form reklamy: wirtualnej, split screen oraz interaktywnej.

W związku z pojawianiem się coraz nowych form reklamy rodzi się szereg poważnych problemów zarówno prawnych, jak i etycznych: prawo odbiorcy do zachowania anonimowości, poszanowania prywatności, kwestia ujawniania i przetwarzania informacji o nim oraz powstawania i funkcjonowania baz danych gromadzących takie informacje. Innym istotnym problemem jest poszanowanie zasady rozdziału reklamy od treści audycji i ochroną interesów konsumentów, realizowaną zarówno przez generalne zakazy reklamowe, jak i ograniczenia czasowe nadawania reklam czy przerywania audycji przez reklamy; nowe typy reklam nie przystają do tych postanowień – zaprojektowanych na potrzeby tradycyjnej reklamy telewizyjnej,

12 lipca 2002 roku w Brukseli odbyło się spotkanie Komitetu Kontaktowego ds. Dyrektywy o telewizji bez granic z przedstawicielami Państw Kandydujących do UE. Warto odnotować, że przedstawiciele Polski po raz pierwszy zostali zaproszeni na spotkanie z Komitetem Konsultacyjnym.

Komitet Konsultacyjny powołany został pod auspicjami Komisji, składa się z przedstawicieli właściwych władz państw członkowskich UE, a jego obradom przewodniczy przedstawiciel Komisji. Do jego zadań należy w szczególności:

ułatwienie wdrażania postanowień Dyrektywy o telewizji bez granic poprzez regularne konsultacje w zakresie wszelkich praktycznych problemów wynikających z zastosowania jej postanowień, a także wszelkich innych kwestii wymagających wymiany informacji,

opracowywanie opinii w sprawie realizacji przez Państwa Członkowskie postanowień ww. dyrektywy,

stworzenie forum wymiany informacji na temat kwestii wchodzących w skład sprawozdań z wykonania kwot europejskich, które Państwa Członkowskie są obowiązane składać, metody ich opracowania, specyfikacji niezależnych badań nad efektywnością wykonania kwot europejskich oraz wyników badania,

omawianie wyników regularnych konsultacji pomiędzy Komisją i przedstawicielami nadawców, producentów, konsumentów, wykonawców, usługodawców, związków zawodowych oraz twórców,

usprawnienie wymiany informacji pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz Komisją w sprawie aktualnej sytuacji oraz rozwoju działalności regulacyjnej w zakresie świadczenia usług nadawczych, z uwzględnieniem polityki audiowizualnej Wspólnoty, a także postępu technicznego,

śledzenie wszelkich zmian w branży, w odniesieniu do których pożądana byłaby wymiana informacji.

Podczas spotkania Komitetu Kontaktowego dyskutowano z udziałem zaproszonych ekspertów nad prawdopodobnymi scenariuszami zmian na europejskim rynku audiowizualnym. Szczególną uwagę poświęcono zmianom na rynkach produkcji i

dystrybucji europejskiej twórczości audiowizualnej oraz na rynku reklam telewizyjnych.

Przedstawiono studium dotyczące tendencji rozwojowych na rynku europejskiej twórczości audiowizualnej w zakresie produkcji i dystrybucji tej twórczości. Celem studium było przedstawienie najbardziej prawdopodobnych scenariuszy zmian na rynku produkcji audiowizualnej do roku 2010 i związanych z tym zmian preferencji widzów.

W latach 1995-2000 zaobserwowano następujące trendy w przemyśle audiowizualnym:

rozwój wieloprogramowych platform cyfrowych,

zarówno publiczni jak i komercyjni nadawcy rozpowszechniający swoje programy drogą rozsiewczą naziemną utrzymali dotychczasowy poziom oglądalności,

nastąpiło osłabienie pozycji rynkowej pojedynczych nadawców, zaobserwowano związaną z tym faktem stopniową konsolidację nadawców,

powstają duże międzynarodowe grupy medialne łączące różne media; prasę, telewizję, radio, Internet,

opłaty abonamentowe zyskują znaczący udział w dochodach nadawców.

Natomiast w następnych latach (prognoza do roku 2010) przewiduje się trzy możliwe scenariusze zmian na rynku audiowizualnym:

1. scenariusz określany jako „*business-as-usual*” zakłada utrzymanie dotychczasowego sposobu prowadzenia polityki programowej. Przewiduje on, iż zmiany wywołane przez upowszechnienie nowych technologii nie wpłyną znacząco na ofertę programową, ani na zachowania konsumentów. Obserwowane w latach ubiegłych kierunki rozwoju sektora audiowizualnego będą się pogłębiać. Rozwijać się będą szerokopasmowe, cyfrowe sieci komunikacji elektronicznej i nastąpi dalsza cyfryzacja transmisji, co doprowadzi w roku 2005 do zaistnienia na rynku większej ilości programów. Upowszechnienie nowych, cyfrowych technik produkcji (a w szczególności *content compression techniques MPEG4* i *content description techniques MPEG7*) pozwoli do roku 2010 wydatnie zmniejszyć koszty produkcji. Niewielki wzrost PKB sprawi, iż zachowania konsumentów będą zmieniać się powoli.

scenariusz stawiający na interaktywność przekazu zakłada, że ekran telewizora będzie wykorzystywany do oferowania nowych typów usług opartych na interaktywności. Za pomocą odbiornika telewizyjnego oferowany będzie dostęp do Internetu, poczty elektronicznej, gier *on-line*, umożliwiające dokonywanie zakupów za pośrednictwem Internetu etc, natomiast w ramach transmitowanych programów widz będzie mógł wybrać obraz z konkretnej kamery i brać aktywny udział w audycjach (w szczególności dzięki upowszechnieniu nowych formatów audycji jak: *play along games, voting, chatting programmes*). W konsekwencji czas jaki widz przeznaczy na oglądanie interaktywnej telewizji będzie podzielony między różne usługi oferowane za pośrednictwem ekranu telewizora. Ocenia się jednakże, iż interaktywne programy telewizyjne przyciągną większą widownię, wzrośnie też wartość takich programów na rynku reklamowym, z uwagi na większe

zaangażowanie i aktywny udział widzów w rozpowszechnianych audycjach. Dla realizacji tego scenariusza i upowszechnienia do roku 2010 interaktywnego przekazu konieczne są: inwestycje w rozwój szerokopasmowych, cyfrowych sieci komunikacji elektronicznej, do roku 2004 pojawienie się na rynku inteligentnych urządzeń umożliwiających odbiorcy korzystanie z możliwości przekazu interaktywnego, wzmocnienie bezpieczeństwa sieci i zapewnienie efektywnej ochrony praw autorskich i praw pokrewnych.

scenariusz stawiający na personalizację przekazu zakłada, że symultaniczna, tradycyjna transmisja telewizyjna będzie coraz rzadziej wykorzystywana, bowiem większość audycji będzie nagrywanych z wyprzedzeniem i dostępnych na życzenie odbiorcy w usłudze *video-on-demand* (VoD). Użytkownik przy pomocy urządzenia nowej generacji pozwalającego nagrywać i przechowywać dużą ilość treści audiowizualnych - PVR (*personal video recorder*) będzie - posługując się elektronicznym przewodnikiem programowym (EPG) - przeszukiwał bazy z nagranych treściami audiowizualnymi, wybierał, nagrywał te które go zainteresują i następnie je odtwarzał tworząc w ten sposób swój własny program telewizyjny. Dla realizacji tego scenariusza do roku 2010 konieczne są: inwestycje w rozwój szerokopasmowych, cyfrowych sieci komunikacji elektronicznej, wzmocnienie bezpieczeństwa sieci i zapewnienie efektywnej ochrony praw autorskich i praw pokrewnych, a ponadto upowszechnienie cyfrowych technik produkcji audycji (*MPEG4* i *MPEG7*) oraz pojawienie się na rynku urządzeń PVR do roku 2007. Na zaakceptowanie przez konsumentów nowego formatu telewizji wpłyną także poziom wzrostu PKB i ceny usług VoD.

Następnie przedstawiono studium poświęcone aspektom prawnym związanym z rozwojem nowych form reklamy telewizyjnej na rynku paneuropejskim. W ostatnim czasie powstało wiele nowych formatów reklamowych, jednak trzy z nich wzbudzają największe zainteresowanie. Są to:

reklama *split screen*; wykorzystująca podzielny ekran, emitowana podczas wydarzenia; ekran zostaje podzielony na dwie lub więcej samodzielnych części np. $\frac{3}{4}$ ekranu może być zajęte przez wiadomości, a pozostała część przez reklamę. Reklama taka może być emitowana podczas wiadomości, quizów i teleturniejach, podczas seriali, etc. Podobnie zastosować można byłoby ten typ reklamy w transmisjach sportowych; dzięki zastosowaniu reklamy wykorzystującej podzielny ekran widzowie nie stracą możliwości śledzenia każdego momentu wydarzenia sportowego, jak ma to miejsce w przypadku reklam zajmujących cały ekran.

2. *reklama wirtualna* - pozwala generować komputerowo obrazy, którymi zastępuje się - lub dodaje do nich - fragmenty pierwotnej emisji. W tak zmienionej formie są one przesyłane do odbiorców. W ten sposób wygenerowane komputerowo logo sponsora lub reklamodawcy dołączane jest do rzeczywistego przekazu i może ukazać się na murawie stadionu podczas meczu futbolowego, na bieżni, w wodzie podczas regat żeglarskich, etc. Możliwości jej zastosowania są w zasadzie nieograniczone. Jednakże, obecnie ta forma reklamy stosowana jest w zasadzie jedynie podczas transmisji wydarzeń sportowych,
 3. *reklama interaktywna* - związana z iTV, polega na umieszczaniu na ekranie w formie baneru lub pop-up tzw. zajawki reklamy, którą można aktywować za pomocą pilota, zaś w ramach interaktywnego przekazu reklamowego można swobodnie poruszać się
-

po poszczególnych jego częściach. Taką reklamę można w każdym momencie wyeliminować z ekranu. Jest ona znacznie bardziej złożona od tradycyjnej reklamy telewizyjnej, bogata w atrakcyjną dla odbiorcy część informacyjną nie tylko o samym produkcie, ale również o dziedzinach z nim związanych. Dzięki tej formie reklamy możliwe staje się precyzyjne kierowanie przekazów reklamowych do wyselekcjonowanych grup odbiorców. Zmienia się charakter prowadzonych kampanii reklamowych. Dotychczas kampanie reklamowe musiały być zakrojone na bardzo dużą skalę, gdyż była to jedyna metoda zagwarantowania dotarcia do jak największej liczby potencjalnych konsumentów. Obecnie możliwy jest przekaz precyzyjnie ukierunkowany na dokładnie określoną docelową grupę klientów. Reklamy interaktywne szczególnie dobrze pasują do kanałów tematycznych. Warto zauważyć, iż do rangi jednego z najistotniejszych narzędzi prowadzenia kampanii reklamowych urastają bazy danych potencjalnych konsumentów. Istotnym zagadnieniem jest więc zapewnienie ochrony prywatności użytkowników.

Należy zauważyć, iż te trzy nowe formy reklamy emitowane podczas audycji wymykają się dotychczasowym regulacjom Dyrektywy o telewizji bez granic. Odnosi się to m.in. do wymogu, iż reklama ma być łatwo rozpoznawalnym elementem programu. Konieczne jest wyraźne rozgraniczenia między materiałami informacyjnymi a materiałami reklamowymi tak, aby widz nie mógł tych przekazów ze sobą pomylić. Szczególnie wrażliwą kwestią pozostaje w tej sytuacji ochrona nieletnich. Do nowych form reklamy nie przystają również limity określające czas nadawania reklam.

Regulator europejski próbując unormować kwestie wiążące się z pojawieniem się nowych form reklamy i postępującą konwergencją mediów może skorzystać z jednego z trzech rozwiązań:

poszerzyć Dyrektywę o telewizji bez granic o nowe media i nowe usługi,

**monitorować rozwój rynku medialnego i stosownie do kierunku jego rozwoju
uszczegóławiać istniejące wertykalne regulacje, eliminując zbiegi przepisów,**

stworzyć nowe ramy prawne w formie wspólnej dla różnych rodzajów mediów elektronicznych regulacji horyzontalnej normującej sposób ich funkcjonowania i treści za ich pomocą przekazywanych (tzw. *horizontal content regulation*).

Obserwowane na rynku audiowizualnym zmiany wykraczają poza zakres regulacji Dyrektywy o telewizji bez granic. Stworzenie nowej regulacji prawnej obejmującej te zjawiska wydaje się pilnym i niezwykle potrzebnym zadaniem. Jednakże konstruując ramy prawne obejmujące nowe zjawiska medialne należy starać się dostosować postanowienia nowej regulacji zmieniającej postanowienia Dyrektywy o telewizji bez granic do innych, już obowiązujących regulacji takich jak dyrektywa 2000/31/EC z 8 czerwca 2000 roku o niektórych aspektach prawnych związanych ze świadczeniem usług typowych dla społeczeństwa informatycznego, a w szczególności handlu elektronicznego, czy dyrektywa 97/7/EC z 20 maja 1997 roku o ochronie konsumentów w związku z kontraktami zawieranymi na odległość, a także regulacji dotyczących ochrony danych osobowych jak dyrektywa 95/46/EC z 24 października 1995 roku o ochronie konsumentów w związku z

przetwarzaniem danych osobowych i o wolnym przepływie takich danych, a także niedawno przyjęta dyrektywa 2002/58/EC z 12 lipca 2002 roku w sprawie przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze komunikacji elektronicznej.

Nowe wyzwania: pakiet dyrektyw UE dotyczący komunikacji elektronicznej

W 2002 roku przyjęto w Unii Europejskiej pakiet dyrektyw nowego podejścia dotyczący komunikacji elektronicznej:

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/21/WE z 7 marca 2002 roku o wspólnych uregulowaniach ramowych dotyczących udostępniania sieci i usług komunikacji elektronicznej (tzw. Dyrektywa ramowa),

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/20/WE z 7 marca 2002 roku o autoryzacji sieci i usług w komunikacji elektronicznej (tzw. Dyrektywa o autoryzacji),

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/19/WE z 7 marca 2002 roku o dostępie do sieci komunikacji elektronicznej i związanych z nimi zasobów oraz wzajemnych połączeniach (tzw. Dyrektywa o dostępie i połączeniach sieci),

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/22/WE z 7 marca 2002 roku o powszechności usług i prawach użytkowników związanych z sieciami i usługami komunikacji elektronicznej (tzw. Dyrektywa o usłudze uniwersalnej),

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/58/WE z 12 lipca 2002 roku w sprawie przetwarzania danych osobowych oraz ochrony prywatności w sektorze komunikacji elektronicznej.

Celem wprowadzenia tego pakietu jest uproszczenie i liberalizacja regulacji komunikowania elektronicznego w celu przyspieszenia budowy społeczeństwa informacyjnego. Nowy pakiet regulacyjny wykracza poza ramy tradycyjnej telekomunikacji i obejmuje całość komunikacji elektronicznej, to znaczy usługi i sieci komunikacji elektronicznej, włączając w to usługi oraz sieci radiowe i telewizyjne. Nowe dyrektywy nie odnoszą się do spraw zawartości programów objętych Dyrektywą o telewizji bez granic.

Dyrektywa ramowa przesądza o objęciu całym pakietem regulacyjnym szeroko rozumianych sieci komunikacji elektronicznej (por. definicja poniżej), w tym sieci służących do dystrybucji programów radiowych i telewizyjnych, a ponadto określa m.in. podstawowe standardy dotyczące usytuowania i funkcjonowania krajowych organów regulacyjnych, cele działalności regulacyjnej, zasady ustalania podmiotów o znaczącej pozycji rynkowej oraz standaryzacji.

Na wstępie dyrektywa ramowa stwierdza, że zbieżność sektorów telekomunikacji, mediów i technologii informatycznej oznacza, że kwestie dotyczące wszystkich sieci i usług transmisyjnych powinny zostać uregulowane w ramach jednolitych ram regulacyjnych. Te

wspólne ramy regulacyjne obejmują dyrektywę ramową oraz ww. cztery dyrektywy szczegółowe. Dyrektywa oddziela przepisy dotyczące transmisji od przepisów dotyczących treści. W związku z powyższym, nowe ramy regulacyjne nie odnoszą się do treści takich jak nadawane audycje.

Dyrektywa ramowa zawiera nowe definicje, które jako, że są stosowane wobec wszystkich dyrektyw pakietu, ukazują konwergentną naturę całego systemu nowych regulacji:

"sieć komunikacji elektronicznej" - oznacza systemy nadawcze oraz, o ile ma to zastosowanie, urządzenia do komutacji lub wyboru drogi oraz inne zasoby, które pozwalają na przekazywanie sygnałów przewodem, drogą radiową, optyczną lub innym środkiem elektromagnetycznym, włączając w to nieruchome sieci satelitarne (sieci z przełączaniem obwodów, sieci z komutacją pakietów, łącznie z Internetem) oraz ruchome sieci naziemne, systemy kabli elektrycznych w stopniu, w jakim są one wykorzystywane w celu transmisji sygnałów, sieci wykorzystywane do nadawania programów radiowych i telewizyjnych oraz sieci telewizji kablowej, niezależnie od rodzaju przekazywanych informacji;

„usługa komunikacji elektronicznej” oznacza usługę zwyczajowo świadczoną za wynagrodzeniem, polegającą całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej, w tym usługi telekomunikacyjne i usługi transmisyjne świadczone poprzez sieci nadawcze; nie obejmuje jednak usług związanych z zapewnianiem albo wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci lub usług komunikacji elektronicznej. Spod zakresu niniejszej definicji wyłączone są usługi społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu art. 1 Dyrektywy nr 98/34/WE, jeżeli nie polegają one całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach komunikacji elektronicznej;

„środki związane” oznacza środki powiązane z siecią komunikacji elektronicznej lub usługą komunikacji elektronicznej, które umożliwiają lub wspierają świadczenie usług poprzez tę sieć lub usługę. Termin ten obejmuje warunkowe systemy dostępu i elektroniczne przewodniczki po programach;

„warunkowy system dostępu” oznacza każdy środek techniczny lub uzgodnienie, na mocy którego dostęp do chronionej usługi nadawczej poprzez radio lub telewizję jest uzależniony od subskrypcji lub innej formy wcześniejszej autoryzacji indywidualnej;

"zaawansowany technologicznie cyfrowy sprzęt telewizyjny" oznacza dekodery przeznaczone do podłączenia do odbiorników telewizyjnych lub do zintegrowanych cyfrowych odbiorników telewizyjnych mogące odbierać interaktywne cyfrowe usługi telewizyjne;

"interfejs programowania aplikacji (API)" oznacza interfejsy programowania pomiędzy aplikacjami udostępniane przez nadawców lub podmioty świadczące usługi oraz zasoby w zaawansowanym technologicznie cyfrowym sprzęcie telewizyjnym dla cyfrowych usług telewizyjnych i radiowych.

Przyjęte nazewnictwo i zakres definicji odpowiadają zintegrowanemu rynkowi usług telekomunikacyjnych i medialnych. Dyrektywa ramowa reguluje ponadto niektóre kwestie dotyczące sprzętu wykorzystywanego w telewizji cyfrowej, zwłaszcza sprzętu warunkującego otwarty dostęp użytkowników do usług konkurencyjnych operatorów. Sprzęt i standaryzacja

są ważnymi warunkami zapewnienia otwartego dostępu użytkowników do usług konkurencyjnych operatorów.

Dyrektywa o autoryzacji reguluje sposób stosowania tzw. generalnej autoryzacji, warunków jakie można nakładać na uprawnionych, trybu dysponowania częstotliwościami, opłat za autoryzację. Wprowadzenie jednolitych ram regulacyjnych dla sektora telekomunikacji i mediów oznacza, że zbieganie się wielu różnych sieci i usług łączności elektronicznej oraz technologii z nimi związanych wymaga ustanowienia systemu autoryzacji obejmującego wszystkie porównywalne usługi w podobny sposób, niezależnie od stosowanych technologii.

Dyrektywa ta obejmuje swoim zakresem autoryzację udostępniania wszelkich sieci i usług łączności elektronicznej. Ogólne zasady dyrektywy nakazują likwidację koncesji indywidualnych i zastąpienie ich uprawnieniami ogólnymi, z mocy ustawy lub na podstawie zgłoszenia działalności. Dotyczy to uprawnień eksploatacji sieci i świadczenia usług z wyłączeniem usług związanych z zapewnieniem lub wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci lub usług komunikacji elektronicznej. Częstotliwości, niezbędne dla tej działalności, są jednak przyznawane odrębnymi decyzjami administracyjnymi na wniosek operatora lub nadawcy.

Z ogólnym zezwoleniem mogą być związane wymagania, ściśle określone i nie wykraczające poza krótką listę wymagań ujętych w aneksie do dyrektywy o autoryzacji. Kilka z nich jest specyficznych dla działalności nadawców:

Obowiązki *must carry*, stosownie do postanowień Dyrektywy nr 2002/22/WE (Dyrektywa o usługach powszechnych).

Ograniczenia związane z przekazywaniem zakazanych treści, stosownie do postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/31/WE z 8 czerwca 2000 roku o niektórych aspektach prawnych usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym, w szczególności usług handlu elektronicznego, w ramach jednolitego rynku, oraz ograniczenia związane z przekazywaniem treści szkodliwych, zgodnie z artykułem 2a(2) Dyrektywy o telewizji bez granic.

Środki ograniczające wystawianie ogółu ludności na działanie pól elektromagnetycznych wytworzonych na skutek działania sieci łączności elektronicznej, podejmowane zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego.

Obowiązki związane z dostępem do sieci, inne niż te określone w artykule 6(2) Dyrektywy o autoryzacji, (odwołującej się w nim do artykułu 5 (1), 5(2), 6 oraz 8 dyrektywy o dostępie do sieci i usług), dotyczące operatorów udostępniających sieci lub usługi łączności elektronicznej, zgodnie z postanowieniami Dyrektywy nr 2002/19/WE (Dyrektywy o dostępie do sieci).

Środki przeznaczone do zapewnienia zgodności ze standardami lub specyfikacjami, o których mowa w artykule 17 Dyrektywy nr 2002/21/WE (Dyrektywy ramowej).

Wszystkie wymogi winny być obiektywnie uzasadnione w stosunku do danej sieci lub danej usługi, niedyskryminujące, proporcjonalne i jawne.

Decyzja przyznająca prawo wykorzystania częstotliwości może zawierać jednoznaczne wskazanie usługi lub rodzaju sieci lub technologii, dla których prawo

użytkowania danej częstotliwości zostało przyznane, w tym, w razie potrzeby, prawo użytkowania częstotliwości wyłącznie dla nadawania określonych treści lub określonych programów audiowizualnych.

Dyrektywa o dostępie i połączeniach sieci ustanawia zharmonizowane ramy prawne dotyczące dostępu i wzajemnych połączeń do sieci łączności elektronicznej oraz związanych z nimi zasobów. Reguluje stosunki pomiędzy dostawcami sieci i usług w zakresie dostępu i wzajemnych połączeń do sieci, w tym, sprawy dostępu nadawców i dostawców usług medialnych do sieci telewizji cyfrowej, cyfrowych platform telewizyjnych, systemów warunkowego dostępu etc. w celu zapewnienia zrównoważonej konkurencji, interoperacyjności usług komunikacji elektronicznej oraz korzyści dla konsumentów.

Postanowienia dyrektywy mają zastosowanie do sieci, które są używane do świadczenia publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej. Dyrektywa o dostępie traktuje nałożone w niej zobowiązania w sposób elastyczny, nakazując ustawiczną analizę rynku i na podstawie jej wyników nakładanie, zmniejszanie lub całkowitą rezygnację z dodatkowych obowiązków w zależności od sytuacji rynkowej, a zwłaszcza interesu konsumentów.

Dyrektywa o usłudze uniwersalnej reguluje minimalne wymogi dotyczące odbiorników telewizji cyfrowej w zakresie odbioru programów bezpłatnych, a także interfejsów współpracujących z innymi urządzeniami i aplikacjami. Dyrektywa powtarza zawartą już w dyrektywie ramowej konieczność zapewnienia użytkownikom końcowym współpracy pomiędzy wszystkimi, będącymi w sprzedaży na terenie Wspólnoty, urządzeniami odbioru telewizji cyfrowej. Niezbędne standardy powinny być przyjmowane okresowo, elastycznie, w ścisłym związku z rozwojem technologicznym i rynkowym. Państwa powinny także zagwarantować, że przy każdym dostępnym na rynku europejskim odbiorniku telewizyjnym będą zainstalowane „gniazda” zdolne do przenoszenia wszystkich niezbędnych elementów sygnału cyfrowego, włączając kanały audio i video, informację o warunkowym dostępie, informację o usłudze, informację o aplikacji programu interfejsu (API), informację o ochronie oryginału.

Dyrektywa reguluje również zakres dopuszczalnego stosowania zasady „must carry”. Państwa Członkowskie mogą ustanowić zasadne zobowiązania do transmisji szczególnych programów oraz usług radiowych i telewizyjnych, pod adresem podmiotów w ich jurysdykcji udostępniających sieci komunikacji elektronicznej wykorzystywane do transmisji przekazów radiowych lub telewizyjnych, w sytuacji, gdzie duża liczba użytkowników tych sieci wykorzystuje je jako główny środek odbioru przekazów radiowych i telewizyjnych (usługa podstawowa).

Dyrektywa o przetwarzaniu danych osobowych w sektorze komunikacji elektronicznej nie zawiera szczególnych postanowień dotyczących usług radiowych i telewizyjnych.

Państwa członkowskie UE mają 15 miesięcy na implementację do krajowych porządków prawnych zawartych w dyrektywach postanowień. Również Polska będzie musiała z czasem dokonać ich implementacji. Dostosowanie prawa polskiego do wymogów nowych dyrektyw będzie wymagało zmian w kilku ustawach, w tym w ustawie Prawo Telekomunikacyjne oraz w ustawie o radiofonii i telewizji.

Prace grupy ekspertów w Radzie Europy

Komitet Zarządzający ds. Środków Masowego Przekazu (CDMM)

Komitet, w którego pracach uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich RE, dąży do rozwoju współpracy między krajami członkowskimi w dziedzinie polityki medialnej służącej wolności słowa i mediów oraz prawom człowieka. W tym celu projektuje cele i sposoby realizacji polityki medialnej oraz monitoruje realizację przez państwa członkowskie przygotowanych pod jego auspicjami rekomendacji i deklaracji Komitetu Ministrów RE. Przygotowuje europejskie konferencje ministerialne w dziedzinie mediów masowych i realizuje określone przez nie cele i programy działania. Komitet powołuje ciała podległe (komitety ekspertów, grupy specjalistów, panele doradcze itp.) w celu realizowania konkretnych przedsięwzięć lub analizy tematów uznanych za ważne dla realizacji celów organizacji i nadzoruje ich działalność. Komitet zatwierdza wszystkie dokumenty (projekty rekomendacji, deklaracji, konwencji itp.) przygotowywane przez te ciała i przedkładane Komitetowi Ministrów RE.

Obecnie Komitet realizuje program działań przyjęty podczas konferencji ministerialnej, która odbyła się w Krakowie w 2000 roku. Program ten koncentruje się na następujących tematach:

Poszukiwanie równowagi między swobodą wypowiedzi i informacji a innymi prawami i uzasadnionymi interesami;

Zapewnienie pluralizmu usług i treści;

Promocja spójności społecznej;

Adaptacja regulacji prawnej działalności medialnej.

W celu realizacji tych zadań, Komitet powołał następujące ciała wyspecjalizowane:

Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i innych praw podstawowych

Grupa specjalistów ds. usług internetowych i demokracji

Grupa specjalistów ds. demokratycznych i społecznych aspektów radiofonii i telewizji cyfrowej

Panel doradczy ds. różnorodności mediów

Panel doradczy ds. konwergencji

Panel doradczy ds. własności intelektualnej

W 2002 roku Komitet odbył dwa posiedzenia. Podczas drugiego posiedzenia odbyły się wybory uzupełniające do Biura Komitetu, wynikające m.in. z rezygnacji Frithjofa Bergera (Niemcy) z funkcji przewodniczącego Komitetu oraz z zaprzestania działalności w Komitecie przez Delię Mucica z Rumunii.

W efekcie wyborów, na poszczególne funkcje wybrano następujące osoby:

Alessandra Paradisi (Włochy) – przewodnicząca

Karol Jakubowicz (Polska) - wiceprzewodniczący

Kristina Hautala-Kajos (Finlandia) – członek Biura

Sebnem Bilget (Turcja) – członek Biura.

Poszukiwanie równowagi między swobodą wypowiedzi i informacji a innymi prawami i uzasadnionymi interesami

Komitet kontynuował prace nad projektem deklaracji Komitetu Ministrów o swobodzie debaty politycznej w mediach, która ma zapewnić swobodę krytyki polityków i urzędników publicznych oraz wytyczać granice dopuszczalnej reakcji prawa na ewentualne wykroczenia prasy i dziennikarzy, tak aby przepisów o zniesławieniu itp. nie można było wykorzystywać dla zastraszenia prasy lub tępienia krytyki.

Komitet kontynuował także prace nad projektem rekomendacji oraz deklaracji Komitetu Ministrów o informowaniu o rozprawach sądowych oraz nadzorował prace podległej mu grupy specjalistów nad projektem dokumentu o równowadze między swobodą wypowiedzi a prawem do prywatności.

Osobnym tematem w tym zakresie był problem pogodzenia swobody wypowiedzi z walką z terroryzmem. W przygotowaniu jest projekt deklaracji na ten temat.

Stały Komitet RE ds. telewizji ponadgranicznej przyjął oświadczenie w sprawie godności ludzkiej oraz praw podstawowych, zwracające uwagę nadawców na konieczność przestrzegania art. 7 Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej.

Podjęto także prace nad sposobami szerzenia umiejętności korzystania z Internetu („Internet literacy”), jako koniecznego warunku odpowiedzialności za informacje rozpowszechniane tą drogą.

Zapewnienie pluralizmu usług i treści

Powołany przez Komitet panel doradczy ds. różnorodności mediów opracował raport na ten temat, w pełni obrazujący obowiązujące w tym zakresie regulacje europejskie, jak również tendencje na rynku mediów i nowych technologii wpływające

na różnorodność mediów. Komitet przyjął ten raport i może on stać się podstawą do nowych inicjatyw w tym zakresie.

Komitet przyjął i skierował do Komitetu Ministrów projekt rekomendacji nt. demokratycznego i społecznego oddziaływania radiofonii i telewizji cyfrowej, który odnosi się m.in. do sprawy koncentracji i pluralizmu mediów. W 2003 roku zorganizowana zostanie europejska konferencja nt. technologii cyfrowych, która będzie forum dalszej debaty m.in. na te tematy.

Prace w tej dziedzinie dotyczą również kwestii praw autorskich i pokrewnych. Na wniosek Komitetu, Komitet Ministrów RE przyjął rekomendację nt. ochrony praw pokrewnych nadawców.

Promocja spójności społecznej

Prace w tej dziedzinie dotyczą m.in. roli i zadań nadawców publicznych, jako jednego z głównych instrumentów wspierania integracji narodowej i kulturowej oraz spójności społecznej. W przygotowaniu jest projekt rekomendacji Komitetu Ministrów nt. wymiany informacji i doświadczenia między krajami członkowskimi w zakresie zadań, organizacji i finansowania mediów publicznych oraz ich dostosowania do wymogów ery cyfrowej. Sprawa ta będzie przedmiotem dyskusji m.in. podczas europejskiej konferencji nt. technologii cyfrowych.

Adaptacja regulacji prawnej działalności medialnej

Nowe technologie wymagają zmiany regulacji prawnej działalności mediów. Sprawa ta jest przedmiotem prac wszystkich grup i paneli powoływanych przez Komitet. Przygotowany został projekt deklaracji Komitetu Ministrów nt. swobody informacji w Internecie. W przygotowaniu jest projekt rekomendacji nt. prawa do odpowiedzi w środowisku internetowym.

Stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej podjął prace nt. kolejnej nowelizacji Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, związanej m.in. ze zmianami w działalności nadawców telewizyjnych wynikającymi ze zmian technologii rozpowszechniania i rozprowadzania programu.

Inne tematy

Komitet postanowił zorganizować kolejną Europejską Konferencję Ministerialną nt. polityki medialnej pod koniec 2004 roku lub na początku 2005 roku. Wyznaczy ona kierunki działania RE w tej dziedzinie na następne lata.

Komitet omówił przygotowania do Światowego Szczytu nt. Społeczeństwa Informacyjnego (Genewa 2003 rok, Tunis 2005 rok) i przyjął oświadczenie stwierdzające, że Rada Europy powinna być aktywnie zaangażowana w te przygotowania oraz wnieść do Szczytu wkład zgodny z jej celami. Przekazano Komitetowi Ministrów opracowany przez Sekretariat materiał podsumowujący podejście Rady Europy do tematyki Światowego Szczytu.

Stały Komitet Rady Europy ds. Telewizji Ponadgranicznej (T-TT)

Status i zadania Komitetu określa Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej w art. 20-22. Odpowiada on za przestrzeganie i stosowanie konwencji, formułuje zalecenia z tym związane, daje wykładnię przepisów konwencji i uczestniczy w rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów powstałych na gruncie ich stosowania.

Konwencja została podpisana przez 35 krajów. Ratyfikowało ją dotąd 25 krajów. Przystąpienie do Konwencji rozważa Unia Europejska.

Komitet odbył trzy spotkania w 2002 roku. Podczas posiedzenia w grudniu 2002 roku odbyły się wybory prezydium Komitetu wskutek rezygnacji Sebnem Bilget (Turcja) i Karola Jakubowicza (Polska) ze względu na wybór do Biura Komitetu Zarządzającego ds. Mediów Masowych Rady Europy. Funkcję przewodniczącej Komitetu powierzono Irinie Boulin-Ghica (Francja), natomiast na I Wiceprzewodniczącego wybrano Borisa Berganta (Słowenia).

Wejście w życie znowelizowanej Konwencji i prace nad jej przyszłym kształtem

1 marca 2002 roku weszła w życie Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej w wersji znowelizowanej w 1998 roku. Wejście Konwencji w życie umożliwiło podjęcie prac nad przyjęciem opracowanych już wcześniej „Wytycznych” przewidzianych w art. 9 a ust. 3 dotyczącym sposobów gwarantowania widowni telewizyjnej dostępu do ważnych wydarzeń.

Wytyczne te wskazują właściwy tryb przygotowywania przepisów krajowych oraz zatwierdzania ich przez Stały Komitet. Było to niezbędne w celu stworzenia międzynarodowego systemu ochrony praw widzów w tym zakresie oraz zasad współpracy między stronami Konwencji oraz Stałym Komitetem. Komitet przyjął również załącznik do „Wytycznych w sprawie realizacji art. 9 a Konwencji”, określający informacje, jakie musi Stałemu Komitetowi przedstawić strona Konwencji ubiegająca się o międzynarodowe uznanie jej listy ważnych wydarzeń. Zgodnie z Konwencją, dopiero akceptacja listy i towarzyszących jej przepisów przez Stały Komitet zapewnia uznanie ich przez inne kraje, co ma istotne znaczenie w sytuacji, gdy prawa do wydarzenia znajdującego się na liście jednego kraju wykupił nadawca znajdujący się w jurysdykcji innego kraju.

Jednocześnie z działaniami związanymi z wejściem w życie znowelizowanej Konwencji, Komitet podjął dyskusję o kierunkach prac nad jej kolejną nowelizacją. W Unii Europejskiej toczy się dyskusja o kierunkach nowelizacji „Dyrektywy o telewizji bez granic”. Dyrektywa i Konwencja opracowane zostały pierwotnie w celu stworzenia „europejskiej przestrzeni audiowizualnej”, rządzącej się jednolitym zespołem przepisów prawa odnośnie telewizji ponadgranicznej. Stąd konieczność stałego wzajemnego dostosowywania obu instrumentów prawa międzynarodowego, które muszą ulegać zmianie w miarę postępu technologicznego i nowych realiów rynkowych.

Komitet postanowił zlecić ekspertyzę w sprawie zakresu konwencji, dotychczas dotyczącej wyłącznie telewizji w jej tradycyjnym kształcie. Zadaniem autora ekspertyzy będzie określenie w jakim stopniu można objąć nią nowe technologie i usługi. Jest to

kluczowa sprawa dla przyszłej regulacji prawnej komunikowania elektronicznego. Wpływa to bowiem na regulacje Konwencji dotyczących odpowiedzialności nadawcy za program, przejrzystości rynku telewizyjnego, prawa do odpowiedzi, ochrony niepełnoletnich, reklamy i telesprzedaży, kwot programowych i dostępu publiczności do ważnych wydarzeń.

Podczas grudniowego posiedzenia Komitetu konsultant dr Andreas Grünwald z Instytutu Prawa Informacyjnego, Telekomunikacyjnego i Medialnego w Münster (Niemcy) przedstawił zarys raportu. Raport dotyczyć będzie przede wszystkim możliwości rozszerzenia zakresu Konwencji na nowe technologie. Raport będzie się składał z czterech części:

Omówienie postępu technologii informacyjnej i komunikacyjnej i jej wpływu na media elektroniczne i w tym kontekście omówienie aktualności (lub nie) dotychczasowych celów regulacji tych mediów, a także metod regulacji nowych technologii;

Analiza sposobu integracji nowych regulacji z istniejącą Konwencją;

Propozycja stworzenia dwóch poziomów regulacji w Konwencji: dla tradycyjnych programów telewizyjnych i dla nowych usług, które będą objęte mniej rygorystycznymi formami regulacji;

Zastosowanie nowych regulacji.

Niezależnie od prac nad przyszłym kształtem konwencji, komitet realizował zadania związane z interpretacją bieżącej jej wersji oraz dyskusją na temat zasad jej wdrażania.

Regulacja reklamy i sponsoringu

Temat ten podjęto w ramach analizy przepisów Konwencji w kontekście zmian zachodzących w telewizji. Zmiany te dotyczą między innymi reklamy:

Zasada oddzielania reklamy od programu ulega erozji wskutek stosowania technologii interaktywnej i „reklamy podzielonego ekranu”;

Zasada umieszczania reklamy w przerwach między audycjami, albo w trakcie audycji bez szkody dla jej wartości i integralności też ulega osłabieniu, gdyż w niektórych krajach (Belgia, Hiszpania, Włochy) niektórzy nadawcy umieszczają reklamę np. w trakcie meczu piłkarskiego, gdy następuje osłabienie akcji, ale nie formalna przerwa.

Także reklama interaktywna i wirtualna wymagają uregulowania.

Komitet przyjął „Opinię nr 9 (2002) o reklamie na podzielonym ekranie” („split-screen advertising), stwierdzającej, że ten typ reklamy jest objęty przepisami Konwencji, natomiast może być akceptowany na gruncie tych przepisów jedynie w przypadku pełnej zgodności ze wszystkimi wymogami Konwencji odnośnie rozdziału (choćby przestrzennego) programu od reklamy, poszanowania integralności i wartości programu, dozwolonego czasu emitowania reklamy itp.

Oświadczenie Komitetu w sprawie gatunków telewizyjnych naruszających godność ludzką

Komitet wielokrotnie dyskutował sprawę naruszania godności ludzkiej w audycjach z gatunku „reality TV”. Przypadki takie naruszają art. 7 Konwencji, który nakłada na nadawcę obowiązek poszanowania godności ludzkiej i podstawowych praw innych ludzi.

Na podstawie tych dyskusji, Komitet przyjął oświadczenie, w którym wskazuje, że walka konkurencyjna prowadzi nadawców do poszukiwania form programowych, które mogą naruszać godność ludzką. Komitet wzywa regulatorów i nadawców do stałych konsultacji w kwestii gatunków i pomysłów programowych, które mogą naruszać godność ludzką, w celu poszukiwania rozwiązań na drodze koregulacji i samoregulacji nadawców. Oświadczenie apeluje też do nadawców, by nie zawierali z uczestnikami audycji umów, w których ci ostatni zrzekają się prawa do prywatności, gdyż może to zagrozić godności ludzkiej. W umowach tych powinny być chronione prawa uczestników, którzy dla popularności lub pieniędzy gotowi byłiby zrzec się swoich praw.

Przesłuchanie w sprawie "Prawa wyłączności na emisje telewizyjne a krótkie sprawozdania z wydarzeń".

Przesłuchanie to wynikało z listu agencji Reuters do Rady Europy w sprawie narastającej liczby przypadków odmowy dopuszczenia kamerzystów agencji aktualności telewizyjnych wchodzących w skład agencji Reuters do stadionów, gdzie odbywają się imprezy sportowe objęte wyłącznymi prawami do transmisji.

W przesłuchaniu udział wzięli przedstawiciele Reutera, Stowarzyszenia Radia Europejskiego, Europejskiej Unii Radiowo-Telewizyjnej, Stowarzyszenia Telewizji Komercyjnych w Europie, grupy Kirch oraz Komisji Europejskiej.

Po wysłuchaniu ich wypowiedzi oraz dyskusji, Komitet postanowił przedstawić Komitetowi Sterującemu ds. Mediów Masowych (CDMM) rekomendację w sprawie rozszerzenia dotychczasowych zasad przewidujących prawo telewizji do zamieszczania krótkich sprawozdań z ważnych wydarzeń transmitowanych na prawach wyłączności przez innego nadawcę (Rekomendacja Komitetu Ministrów RE nr (91) 5) także na stacje radiowe i agencje prasowe.

Omówienie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o reklamie politycznej

Komitet zapoznał się z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie „VGT kontra Szwajcaria”, w którym Trybunał uznał, że obowiązujący w Szwajcarii zakaz reklamy politycznej należy uznać za pogwałcenie art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, gdyż zakaz taki nie jest „konieczny w społeczeństwie demokratycznym”. Trybunał nie wykluczył, że w pewnych okolicznościach zakaz taki może być zgodny z art. 10. W kilku krajach obowiązuje zakaz płatnej reklamy politycznej, ponieważ jednak Konwencja nie odnosi się do sprawy reklamy politycznej, Komitet nie sformułował propozycji zajęcia się tą sprawą, uznając, że powinna ona być rozstrzygana na poziomie krajowym.

Rozpatrzenie pytania Luksemburga w sprawie potencjalnego konfliktu jurysdykcji w kontekście Konwencji i Dyrektywy o telewizji bez granic.

Komitet rozpatrzył pytanie Luksemburga o konsekwencje ewentualnego przystąpienia do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej w odniesieniu do obowiązków Luksemburga względem krajów unijnych. Rzecz dotyczy problematyki jurysdykcji

Luksemburga nad nadawcami z Państw-Stron Konwencji, które nie są jednocześnie członkami Unii. Dotyczy to np. Polski, jako że niektórzy nadawcy polscy korzystają z satelity ASTRA, więc uzyskali pojemność satelity od Luksemburga, który w konsekwencji na podstawie „Dyrektywy o telewizji bez granic” ma nad nimi jurysdykcję i jest odpowiedzialny przez innymi państwami członkowskimi Unii za zapewnienie zgodności ich programów z dyrektywą. Gdyby Luksemburg przystąpił do Konwencji, na jej podstawie musiałby uznać jurysdykcję Polski nad tymi nadawcami, przez co znalazłby się w sytuacji konfliktu wobec swoich obowiązków względem innych krajów unijnych na podstawie dyrektywy. Według przepisów unijnych (jak również samej Konwencji) dla krajów unijnych pierwszeństwo mają ich obowiązki wobec Unii, niezależnie od obowiązków wynikających z Konwencji.

Pytanie Luksemburga dotyczyło możliwości uniknięcia tego konfliktu. Wydaje się jednak, że nie jest to możliwe. Problem zostanie rozwiązany z chwilą przystąpienia Polski do Unii, gdyż stosunki między oboma krajami w tej dziedzinie będzie regulowała Dyrektywa, niezależnie od tego, że oba państwa mogłyby jednocześnie być stronami Konwencji.

Grupa ekspertów do spraw usług on-line i demokracji (MM-S-OD)

Grupa ekspertów do spraw usług on-line i demokracji (MM-S-OD) swoją aktywność w 2002 roku skupiała wokół kilku zagadnień będących przedmiotem zainteresowań w skali międzynarodowej, w związku z obecnym stanem rozwoju nowych technik informacyjnych.

Pierwsza grupa problemów dotyczyła edukacji w zakresie wykorzystania i świadomego użytkowania Internetu. Internet oferuje wiele możliwości i stwarza istotne szanse cywilizacyjne oraz rozwojowe. Zarazem jednak w pewnych sytuacjach przynosi efekty niepożądane, zagrażające rozwojowi w skali indywidualnej i społecznej. Grupa opracowuje praktyczny przewodnik, który powinien przyczynić się do poprawy jakości programów edukacyjnych związanych z użytkowaniem Internetu.

Kolejnym przedmiotem zainteresowań była analiza doświadczeń różnych krajów w zakresie wykorzystywania potencjalnych możliwości związanych z nowymi technologiami w praktyce działania demokratycznych instytucji (takich jak m.in. parlament, rząd, instytucje publiczne, partie polityczne i inne). Cel ten jest przedmiotem prac kilku grup ekspertów, którzy ze sobą współpracują w ramach Zintegrowanego Projektu Rady Europy. W zakresie zainteresowań grupy znajdują się między innymi problemy obecności instytucji publicznych w Internecie i wykorzystania nowych technologii dla komunikacji rządu z obywatelami.

Grupa ekspertów zajmowała się także wypracowaniem rekomendacji w sprawie wolności komunikowania w Internecie. Istotne idee występujące w pracach nad rekomendacją polegają między innymi na przekonaniu, że:

art.10 § 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka zezwala w ograniczonych przypadkach na wprowadzanie elementów uprzedniej (prewencyjnej) kontroli zawartości rozpowszechnianej w Internecie;

tworzenie indywidualnych, niekomercyjnych miejsc internetowych (web sites) nie może podlegać licencjonowaniu lub innym ograniczeniom o podobnym charakterze;

należy zapewnić, że wszelkie próby ustalenia pochodzenia i autorstwa treści zakazanych lub nawołujących do nienawiści (narodowościowej, etnicznej, rasowej i innej) muszą podlegać odpowiedniej kontroli prawa.

Celem prac ekspertów było także przygotowanie deklaracji w sprawie prawa do repliki w środowisku on-line. Prace nad odpowiednimi regulacjami w tym zakresie zostały już zakończone w kilku krajach europejskich i staną się zapewne przedmiotem zainteresowania w innych krajach.

Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB)

Grupa rozpoczęła swoją działalność w 2001 roku. Mandat grupy upływa z końcem 2003 roku. W roku 2002 odbyły się trzy spotkania, podczas których pracowano nad uszczegółowieniem i uaktualnieniem przekrojowego raportu w sprawie demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie rozwoju technologii cyfrowej. Skoncentrowano się przede wszystkim na pracach nad projektem rekomendacji w sprawie promowania demokratycznego i społecznego udziału w rozpowszechnianiu cyfrowym (*Draft Recommendation on measures to promote the democratic and social contribution of digital broadcasting*). Prace ekspertów ułatwiły opinie nadsyłane przez liczne europejskie organizacje medialne.

Podczas ostatniego spotkania Grupy MM-S-DB zakończono prace nad projektem rekomendacji, a jej tekst zaaprobowano na posiedzeniu CDMM w dniach 26 - 29 listopada 2002 roku. Projekt rekomendacji oczekuje obecnie na przyjęcie przez Komitet Ministrów.

Projekt rekomendacji podkreśla szczególną rolę nadawców, a w szczególności nadawców publicznych w promowaniu wartości leżących u podstaw nowoczesnych, demokratycznych struktur społecznych, w szczególności ochrony praw człowieka, kultury i pluralizmu politycznego.

Podkreślono, że rozwój cyfrowej telewizji stwarza zupełnie nowe możliwości umożliwiając oferowanie usług społeczeństwa informacyjnego w każdym domu. W tym kontekście ważne jest jednakże skierowanie szczególnej uwagi na mniej aktywne grupy społeczne, tak aby nie zostały pozbawione możliwości korzystania z tych usług. Można ten cel realizować w szczególności poprzez powszechną dostępność programów udostępnianych drogą naziemną, a także usług telewizji ponadgranicznej.

Należy pamiętać, iż oprócz niewątpliwych korzyści związanych z rozwojem nowych technologii i powstawaniem nowych rynków zaawansowanych technologicznie usług, wiąże się z tym również realne zagrożenie zubożenia demokratycznych i społecznych wartości, dlatego też należy w środowisku audiowizualnych usług cyfrowych zadbać o utrzymanie równowagi pomiędzy interesami gospodarczymi a potrzebami społecznymi.

Ważne jest, aby zapewnić w mediach cyfrowych respektowanie wolności ekspresji i dostępu do informacji, pluralizmu, różnorodności kulturalnej, ochronę niepełnoletnich, ochronę godności ludzkiej, praw konsumenta i jego prywatności.

Podkreślono szczególną, misyjną rolę nadawców publicznych w udostępnianiu szerokiej, zróżnicowanej oferty programowej wszystkim członkom społeczeństwa i zauważono, że rola ta powinna być utrzymana również w nowym zdigitalizowanym środowisku.

Zalecono m.in. stworzenie odpowiednich zarówno prawnych, jak i ekonomicznych warunków dla rozpowszechniania cyfrowego i umożliwienia publiczności dostępu do szerokiej i zróżnicowanej oferty wartościowych programów, a także ochronę i promowanie pluralizmu w mediach.

Podkreślono również w ramach formułowanych zaleceń konieczność zwracania szczególnej uwagi na ochronę niepełnoletnich i ochronę godności ludzkiej oraz nierozpowszechnianie treści nawołujących do nienawiści i przemocy w środowisku cyfrowym, oferującym dostęp do szerokiej oferty zróżnicowanych programów.

Zalecono również podjęcie niezbędnych kroków mających przygotować społeczeństwo do aktywnego poruszania się w nowym jakościowo środowisku cyfrowym, w szczególności poprzez przygotowanie odpowiednich informacji na ten temat oraz szkolenia w posługiwaniu się cyfrowym sprzętem i nowymi typami usług.

Należy zagwarantować, aby rola publicznych nadawców, pełniących istotną rolę w konsolidacji demokratycznych społeczeństw została utrzymana w także w nowym środowisku cyfrowym. Postulat ten może być zrealizowany poprzez zapewnienie powszechnego dostępu obywateli do programów publicznych nadawców i zapewnieniu im szczególnej roli w procesie przechodzenia z analogowego do cyfrowego systemu rozpowszechniania drogą naziemną.

Należy potwierdzić wagę pełnionej przez nadawców publicznych misji, również w środowisku cyfrowym, i zapewnić finansowe, techniczne i inne niezbędne warunki umożliwiające jej należyte wypełnianie.

W listopadzie 2003 roku zorganizowana zostanie w Strasbourgu konferencja poświęcona problemom i wyzwaniom telewizji cyfrowej. Jej celem będzie przybliżenie informacji na ten temat oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie pomiędzy przedstawicielami różnych krajów europejskich.

Działalność Eureka Audiowizualnej i Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego

Eureka Audiowizualna

Rok 2002 był rokiem prezydencji Macedonii. Aktywność tej organizacji skupiała się na działaniach w zakresie szkolenia, promocji i informacji.

Szkolenie

Eureka wynegocjowała korzystne warunki uczestnictwa w niektórych inicjatywach szkoleniowych w ramach wspólnotowego Programu Media Plus dla krajów nie będących jeszcze jego beneficjentami. Należy tu wymienić współpracę z EDN (European Documentary Network) oraz organizowanie działań na prośbę krajów członkowskich Eureka takich jak „Dystrybucja i marketing” w Federalnej Republice Jugosławii, na Łotwie oraz festiwalu „goEast” w Wiesbaden i Festiwalu w Cottbus.

Promocja

Cenną inicjatywą Eureka we współpracy z EURIMAGE było umożliwienie zainteresowanym centrom, komisjom i studiom filmowym z krajów członkowskich Eureka udziału w Targach Filmowych w Cannes w formie udostępnienia powierzchni wystawowej z pełnym wyposażeniem w sprzęt odtwarzający do prezentacji filmów oraz pomieszczeń do spotkań i dyskusji.

Eureka Audiowizualna od kilku lat organizuje tematyczne Screeningi jako działania wspierające promocję i dystrybucję filmów europejskich z udziałem dystrybutorów i producentów. W roku 2002 screening taki odbył się w Skopje od 30 października do 3 listopada 2002 roku pod hasłem „love stories”.

Informacja

Do najważniejszych zadań w tym priorytecie należy zaliczyć zorganizowanie na prośbę kilku krajów kandydujących do Unii Europejskiej seminariów informacyjnych o możliwościach jakie daje profesjonalistom sektora audiowizualnego udział w Programie Media Plus.

W kręgu priorytetów znalazła się sprawa udziału nowych technologii w sektorze audiowizualnym. Zorganizowane zostały seminaria dotyczące e-Cinema oraz targi telewizyjne.

Eureka Audiowizualna uczestniczyła w szeregu inicjatyw, seminariów, konferencji i festiwali w krajach członkowskich tej organizacji.

Rok 2003 będzie rokiem okresowej oceny działalności tej organizacji i decyzji, czy przedłużyć jej mandat. W tym celu powołana została grupa robocza, której wyniki pracy zostaną przedstawione na najbliższym posiedzeniu plenarnym koordynatorów.

Europejskie Obserwatorium Audiowizualne

Działalność Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego skupiała się na działaniach dotyczących specyficznych obszarów o charakterze informacyjnym, rozbudowie baz danych, działaniach marketingowych związanych z przypadającą w styczniu 2003 roku dziesiątą rocznicą istnienia organizacji oraz organizowaniu seminariów lub uczestniczeniu w konferencjach dotyczących rynku audiowizualnego w Europie.

W ramach działań dotyczących specyficznych akcji należy wyróżnić:

działalność informacyjną na temat rynku w tym wydawnictwa: Rocznik Statystyczny, Rocznik Premium Service, Film Focus 2002, Raport EUROFICTION,

informację prawną, w tym IRIS,

informację nt. finansowania produkcji audiowizualnej.

Europejskie Obserwatorium Audiowizualne prowadzi ciągłą rozbudowę już istniejących baz danych, w tym LUMIERE, IRIS oraz tworzy nowe.

W roku 2002 Europejskie Obserwatorium Audiowizualne organizowało lub było współorganizatorem konferencji z zakresu różnych aspektów przemysłu audiowizualnego.

Program wspierania produkcji audiowizualnej MEDIA PLUS

Cele Media Plus

Program Media Plus jest jednym z elementów polityki audiowizualnej Unii. Został przyjęty przez Radę Ministrów Wspólnoty 21 grudnia 1990 roku.

Jego podstawowym zadaniem jest wspieranie europejskiego przemysłu audiowizualnego, nie tylko poprzez system zwrotnych i bezzwrotnych pożyczek finansowych, ale przede wszystkim poprzez tworzenie warunków do działań koprodukcyjnych, wspólnych inicjatyw, wymiany intelektualnej i handlowej, rozwój dystrybucji, oraz promocję twórczości europejskiej.

Misją programu jest zachęcanie do tworzenia, dystrybucji i rozpowszechniania europejskich dzieł audiowizualnych na terenie Wspólnoty i poza jej granicami, a przede wszystkim podniesienie konkurencyjności europejskiego przemysłu filmowego.

Historia Programu Media

Program Media I został zaplanowany na 5 lat, od 1991 do 1995 roku. W roku 1995 ustanowiono kolejną, pięcioletnią edycję programu pod nazwą Media II, będącym kontynuacją Media I w podstawowych założeniach i celach, natomiast uległa zmianie struktura i procedura przyznawania wsparcia finansowego. Warunkiem przystąpienia do programu Media II było dostosowanie prawa audiowizualnego do prawa obowiązującego w Unii Europejskiej.

14 grudnia 1999 roku Komisja Europejska przyjęła dwie propozycje przygotowujące proces decyzyjny Parlamentu Europejskiego oraz Rady Unii Europejskiej w odniesieniu do programu Media Plus, będącego kontynuacją Media I i Media II.

Media Plus zaplanowano na lata 2001 - 2005, z budżetem 400 mln. Euro, przeznaczonym na dofinansowywanie kilku podstawowych dziedzin: szkoleń, rozwoju, dystrybucji i promocji.

Na szkolenia przeznaczono 50 mln. Euro, na rozwój, dystrybucję i promocję 350 mln. (rozwój – 70 mln., dystrybucja – 201 mln., promocja – 29,75 mln, koszty administracyjne – 31,5 mln.).

System przyznawania dotacji

Wsparcie przeznaczone jest głównie dla niezależnych przedsiębiorstw z branży audiowizualnej, przyznawane w następujących obszarach:

- organizacja szkoleń w zakresie: nowych technologii, handlu, aspektów prawnych, finansowych, zarządzania projektami, technik pisania scenariuszy;
 - development obejmujący zakup praw autorskich, dokumentację, scenariusz, przygotowanie budżetu i planów produkcji, włącznie z obsadą oraz pozyskanie lub wskazanie partnerów (finansowych, produkcyjnych);
-

dystrybucję w systemie selektywnym (dla grup dystrybutorów europejskich na dystrybucję jednego lub więcej nie krajowych produkcji filmowych - Media dofinansowuje promocję, reklamę, koszt kopii kinowych, koszty ogólne);

dystrybucję w systemie automatycznym – przyznawane na podstawie ilości widzów podczas projekcji nie krajowych produkcji europejskich;

festiwale filmowe;

dystrybucję telewizyjną – program dla niezależnych producentów zajmujących się produkcją TV oraz co najmniej dwóch niezależnych nadawców europejskich, z różnych krajów członkowskich;

inicjatywy ułatwiające promocję producentów i dystrybutorów krajów członkowskich;

projekty pilotażowe mające na celu zachowanie i międzynarodowy obieg europejskiego dziedzictwa audiowizualnego.

Zasady przyznawania wsparcia

Dotacje przyznawane są do 50 % planowanych kosztów całości przedstawionego projektu.

Składający wniosek zobowiązany jest do przedstawienia pomysłu bądź środków finansowych na sfinansowanie pozostałych 50%. Aplikacje powinny być przesyłane bezpośrednio do Brukseli w nieprzekraczalnym terminie (terminy publikowane na stronach internetowych), wypełnione w języku angielskim i powinny spełniać wszystkie wyszczególnione warunki aplikacji.

Zasady oceny projektów

Projekty ocenia Międzynarodowa Rada Ekspertów – niezależna, powoływana w Brukseli.

Dotacje przyznawane są przez Komisję. Następnie aplikujący otrzymuje informację z Brukseli o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, po czym następuje ocena finansowa projektu, podpisanie kontraktu, wpłata pierwszej raty.

Okres rozliczenia i warunki realizacji kontraktu są określone szczegółowo w zależności od rodzaju aplikacji.

Rezultaty Media Plus

W ramach programu rozwój 5 na 8 złożonych projektów zostało rozpatrzonych pozytywnie. Łączna kwota dofinansowania uzyskanego przez polskich niezależnych producentów audiowizualnych wynosi 210 tys. Euro.

W ramach programu dystrybucja w systemie selektywnym 3 na 7 złożonych projektów uzyskało wsparcie w wysokości 95 tys. Euro.

Archiwa TVP S.A. uzyskały wsparcie jako partner w międzynarodowym projekcie złożonym w obszarze Projekty Pilotażowe, jak również jedna firma polska uzyskała dofinansowanie jako jeden z partnerów europejskich na projekt szkoleniowy.

REZULTATY MEDIA PLUS W ROKU 2002.

DEVELOPMENT

Rezultaty wezwań: 84/2001 i 88/2001

FIRMA	Typ dofinansowania	Kwota
SE-MA-FOR	Animacja	50 000 Euro
Kalejdoskop	Dokument	20 000 Euro
KID FILMS	Fabula	30 000 Euro
Spółka Realizatorów Filmowych i Telewizyjnych	Fabula	20 000 Euro
Apple Film Production	Slate Funding 2	90 000 Euro

DYSTRYBUCJA SELEKTYWNA

Rezultaty wezwania: 21/2001

Dystrybutor	Film	Proponowany udział MEDIA
GUTEK FILM	8 KOBIET	35 000 Euro
SPI	IRREVERSIBLE	40 000 Euro
BEST FILM	TIME OUT	20 000 Euro

Warszawa, dnia 26 marca 2003 roku

Przewodnicząca KRRiT

Danuta Waniek

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
